UNIVERSITY OF MYSORE

ORIENTAL LIBRARY PUBLICATIONS

KANNADA SERIES No. 9.

ಲಿಂಗಣ್ಣಕವಿ ವಿರಚಿತ

ಕೆಳದಿನೃಪ ವಿಜಯಂ

KELADINRIPA VIJAYA

BY

LINGANNA KAVI

EDITED BY

R. SHAMA SASTRY, B.A., M.R.A.S.,

Curator, Government Oriental Library, Mysore, Periodical Lecturer to
-Graduates' classes, Calcutta University and
A. S. Campbell Memorial Medalist.

MYSORE

GOVERNMENT BRANCH PRESS

1921

Price Rs. 1—8—0

UNIVERSITY OF MYSORE

ORIENTAL LIBRARY PUBLICATIONS

KANNADA SERIES No. 9.

ಲಿಂಗಣ್ಣ ಕವಿ ವಿರಚಿತ

ಕೆಳದಿನೃಪ ವಿಜಯಂ

KELADINRIPA VIJAYA

BY

LINGANNA KAVI

EDITED BY

R. SHAMA SASTRY, B.A., M.R.A.S.,

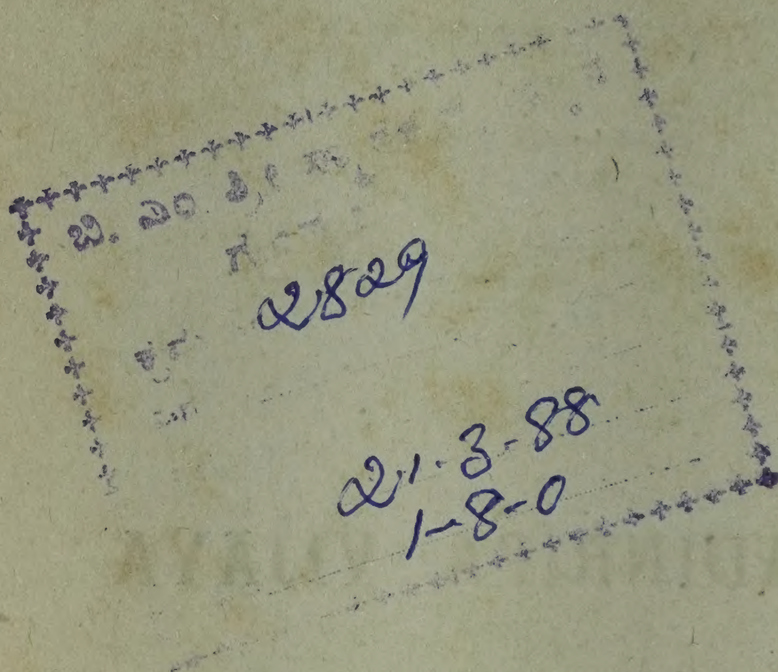
Curator, Government Oriental Library, Mysore, Periodical Lecturer to the Post-Graduates' classes, Calcutta University and B. B. R. A. S. Campbell Memorial Medalist.

MYSORE

PRINTED AT THE GOVERNMENT BRANCH PRESS

1921

Price Rs. 1—8—0

28829
21.3.88
1-8-0

ಂದ)

....

(ಎರಡನೆಯ ಹೆಂಡತಿಯಿಂದ)

೯ ವೆಂಕಟಪ್ಪನಾಯಕ
(ಪ) ಮಲ್ಲಮ್ಮಾಜಿ

ನಾಗಾಜಮ್ಮ

ಚನ್ನಮ್ಮ (ಪ) ಕೆಂಚಣ್ಣ

ಉಪೋದ್ಘಾತ.

"ಕೆಳದಿನೃಪವಿಜಯ" ದಲ್ಲಿ ಕೆಳದಿಯ ಅರಸರ ಚರಿತ್ರೆಯು ಹೇಳಿದೆ. ಈ ಅರಸರು ಕೆಳದಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮೊದಲು ಇಕ್ಕೇರಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಆಮೇಲೆ ಬಿದುರೂರಿನಲ್ಲಿಯೂ ಅಧಿಕಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ ಇವರಿಗೆ ಇಕ್ಕೇರಿಯ ಅರಸರು ಅಥವಾ ನಾಯಕರು, ಬಿದುರೂರಿನ ಅರಸರು ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಉಂಟು. [1]

ಈ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಪೀಠಿಕೆ ಇಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಬರೆದ ಕವಿಯ ಹೆಸರು ಮುಂತಾದುವುಗಳ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಈ ಕಾವ್ಯದಿಂದ ಏನೂ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕವಿಚರಿತ್ರಕಾರರೂ [2] ವಿಲ್ಸನ್ ಸಾಹೇಬರೂ [3] "ಕೆಳದಿಅರಸರ ಪೂರ್ವೋತ್ತರಂ" ಎಂಬ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಚಿನ್ನಭಂಡಾರದ ನಾರಣಪ್ಪಯ್ಯನು ಬರೆದನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಇವರು ಹೇಳುವುದು ಈ ಚಂಪೂಗ್ರಂಥವಾಗಿ ತೋರುವುದಿಲ್ಲ. [4] ಗದ್ಯಗ್ರಂಥವಾಗಲಿ ಚಂಪೂಗ್ರಂಥವಾಗಲಿ, ಅದನ್ನು ಚಿನ್ನಭಂಡಾರದ ಪುರುಷೋತ್ತಮಯ್ಯನ

---

[1] ಕೆಳದಿ, ಇಕ್ಕೇರಿ, ಬಿದುರೂರು ಇವು ಶಿವಮೊಗ್ಗಾ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟಿನಲ್ಲಿರುವ ಗ್ರಾಮಗಳು. ಬಿದುರೂರಿಗೆ ವೇಣುಪುರವೆಂಬ (ಸಂಸ್ಕೃತ) ಹೆಸರೂ ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಹೈದರನು ೧೭೬೩ ರಲ್ಲಿ ಈ ಪಟ್ಟಣವನ್ನು ಜಯಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ 'ಹೈದರ್‌ನಗರ' ಎಂಬ ಹೆಸರಿಟ್ಟನು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ನಗರವೆಂಬ ಹೆಸರು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದೆ.

[2] ಕರ್ಣಾಟಕ ಕವಿಚರಿತ್ರೆ, ಪ್ರಥಮಸಂಪುಟ; ಅನುಬಂಧ, ಪುಟ. ೨೦.

[3] A descriptive catalogue of the Oriental Manuscripts etc., collected by Col., Mackenzie—by H. H. Wilson; p. 332.

[4] ಇದರಂತೆ 'ಕೆಳದಿ ಅರಸರ ವಂಶಾವಳಿ,' 'ಇಕ್ಕೇರಿಅರಸರ ವಂಶಾವಳಿ' 'ಇಕ್ಕೇರಿ ಅರಸರ ಪೀಳಿಗೆ' ಮುಂತಾದ ಕೆಲವು ಗದ್ಯಗ್ರಂಥಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿರುವುದೆಲ್ಲಾ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚುಕಡಮೆ ಒಂದೇವಿಷಯ; ಈ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಯಾರುಬರೆದ

ಬರೆದಿರುವ ಪೇಳುಪುಗಳ್ಗೆ ಆಧಾರವೇನಿದೆಯೋ ತಿಳಿಯದು.[1] ಆದರೆ ಮಹಾಶಯರ ಹಿರಿಯರುಂಟಿಕೆ ಬೈಬ್ರದಿಯಲ್ಲಿರುವ ಕೆಳದಿನೃಪವಿಜಯ ಜಂಬೂಕಗ್ರಂಥದ ಒಂದು ಕಡತದ ಪ್ರತಿಯು ಕೊಟ್ಟಿರುವಲ್ಲಿ—

ದೊರೆ ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. "ಕೆಳದಿ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಚರಿತ್ರೆ" ಎಂಬ ಸಂಕ್ಷೇಪವಾದ ಗದ್ಯ ರೂಪವಾದ ....ದು ವರ್ಗದ "ಮುದ್ರಾಯ ಸಂಗ್ರಹ" ದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕ ಟಿತವಾಗಿದೆ. ಇದು "ಹಿಂದೆ ಅಶ್ವಿನ ಕವಿಗಳಿಂದ ಮು॥ ಕವಿಕೃಷ್ಣಪ್ಪನವರಿಂದ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದು" ಎಂದು ಆ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಸಂಪಾದಕರು ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ. "ಕೆಳದಿ ರಾಯ ಪದ್ಧತಿ"(?)ಎಂಬ ಒಂದು ಪದ್ಯಗ್ರಂಥವೂ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಬುಕನನ್ ಸಂಚರಿಸಿದ ಕೇಳಿಕೆಯಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ :—

"I here found a Brahman named Bayluru Deweuppa, (ಬೈಲೂರು ದೇವಪ್ಪ?) whose ancestors have been the hereditary writers of the chronicles of the Kilidi (ಕೆಳದಿ) family. He engaged to give me the family book, called Kilidi Raya Paditti (ಕೆಳದಿರಾಯಪದ್ಧತಿ?). It is in the old dialect and character of Karnāta and contains 400 slokas or distichs; for, like all other works of any note among the Hindus it is poetical. He afterwards forwarded a copy of the work to Purnea (ಪೂರ್ಣಯ್ಯ) who was so good as to add a translation into the modern language and character and both of them have been delivered to the Bengal Government. The family of the historiographer enjoyed an Enam, or free land, to the amount of sixty pagodas a year"——*A Journey from Madras through the Countries of Mysore Canara and Malabar* by Francis Buchanan Vol II. P. 878.

ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಬೈಲೂರು ದೇವಪ್ಪನೂ ಲಿಂಗಣ್ಣನೂ ಸಂಬಂಧಿಗಳೇ ಅಲ್ಲವೋ ತಿಳಿಯದು.

1 ಶಾಸ್ತ್ರೀಕರಿಸಿ ಯುದ್ಧ ನಾಯಕನೆಂಬ ರಾಮರಾಜನ ಮನೆತನದ ದೊಡ್ಡ ಸದ ಸ್ಯರೊಳಗೆ ಚೆನ್ನಭೈರಾದೇವಿ ನಾಗರಸಪ್ಪಯ್ಯನೆಂಬಾತನು ಇಕ್ಕೇರಿಗೆ ಬಂದು ಚಿಕ್ಕ ಸಂಸ್ಥಾನಾಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಸೇರಿ ದೊಡ್ಡ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಪಡೆದಂತೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಚೆನ್ನಭೈರಾದೇವಿ ಮನೆತನದವರು ಹಾಗೂ ಕಿರಿದೊಡ್ಡ ಜಿಲ್ಲೆ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವ ರಿದ್ದಾರೆ.

ಆಶ್ವಾಸದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿಯೂ "ಇದಖಿಲಸುರನರೋರಗಮಕುಟತಟ ಘಟಿತಶ್ರೀಮತ್ಸಾಂಬಸದಾಶಿವಚರಣಾರವಿಂದದ್ವಂದ್ವ ಭಕ್ತಿರಸನವೀನಮ ಕರಂದಮತ್ತಮಧುಕರಾಯಮಾಣಮಾನಸಹರಿತಸಗೋತ್ರೋದ್ಭವಭೂಸು ರವರ್ಯ **ಲಿಂಗಣಸೂರಿ** ವಿರಚಿತ ಶಿವಕಲ್ಯಾಣ ಪ್ರಖ್ಯಾಕಥಾಸಮನ್ವಿತ ಯಕ್ಷಗಾನ ಮಹಾಪ್ರಬಂಧದೊಳ್ ...." ಎಂಬ ಗದ್ಯವಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಈ ಗ್ರಂಥಕರ್ತೃವು ಹರಿತಸಗೋತ್ರೋದ್ಭವನಾದ ಲಿಂಗಣ್ಣ ನೆಂಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೆಂದೂ ಹಿಂದಿನ ಕಂದಪದ್ಯದಿಂದ ಆತನ ತಂದೆಯ ಹೆಸರು ವೆಂಕಪ್ಪನೆಂದೂ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಈತನು ಇವೆರಡು ಗ್ರಂಥ ಗಳಲ್ಲದೆ ಮತ್ತಾವ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆಯೋ ತಿಳಿಯದು; ಈತನ ಮಗನಾದ ವೆಂಕಪ್ಪನು "ಪಾರ್ವತೀವಲ್ಲಭ ಶತಕ" ವನ್ನೂ, ಭಾಮಿನೀಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ "ನರಹರಿವಿಜಯ" ವನ್ನೂ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ.

ಈ ಕವಿಯು "ಕೆಳದೀವರಬಸವೇಂದ್ರಾಶ್ರಿತ" ನೆಂದು ಹೇಳಿ ಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆಯಷ್ಟೆ. ಬಸವಪ್ಪನಾಯಕನೆಂಬ ಹೆಸರಿನವರು ಇಬ್ಬ ರಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯವನು ಶಕ ೧೬೨೦ರಿಂದ ೧೬೩೬ರ ವರೆಗೆ ಆಳಿದನು. ಇವನಿಗೆ ಹಿರಿಯಬಸವಪ್ಪನಾಯಕನೆಂದು ಹೆಸರು (ಪುಟ ೧೩೦). ಎರಡನೆಯವನು ಶಕ ೧೬೬೨ರಿಂದ ೧೬೭೬ರ ವರೆಗೆ ಆಳಿದನು (ಪುಟ ೧೯೬). ಹಿರಿಯಬಸವಪ್ಪ ನಾಯಕನು ಪಂಡಿತರಿಗೆ ಆಶ್ರ

ಜಯಂತಗ್ರಹಣ, ತಾರಕಾಸುರಸಂಗ್ರಾಮರೂಢಿವರ್ಣನ, (೬) ಶೂರಪದ್ಮಾದಿನಿಧನ, ಮಂತ್ರಾಲೋಚನ, ಮದನಪ್ರಯಾಣವರ್ಣನ, ತದ್ದಹನ, ರತೀದೇವೀಪ್ರಲಾಪ, ಪಾರ್ವ ತೀದೇವೀ ಪ್ರಸನ್ನತೆ, ತತ್ಪ್ರಶ್ನವರ್ಣನ (೭) ಪಾರ್ವತೀತಪಃಪ್ರಭಾವವರ್ಣನ, ಪರಮೇ ಶ್ವರಪ್ರಸನ್ನತೆ, ಮನ್ಮಥೋಜ್ಜೀವನ, ಪಾರ್ವತೀಪುರಪ್ರವೇಶ, ಸರ್ವಸ್ವರ್ಗಗಮನ, ಹಿಮಾಚಲಪ್ರವೇಶ, ಉಮಾವಿವಾಹೋತ್ಸವಪ್ರಸಂಗ, ಓಷಧಿಪ್ರಸ್ಥ ಪುರವರಾಲಂಕಾರ ವರ್ಣನ, ಪಾರ್ವತೀಪರಿಣಯೋಚಿತವಿವಿಧಾಲಂಕಾರಾದಿವರ್ಣನ (೮). ಶಿವಕೃತ ಕಲ್ಯಾಣಯಾತ್ರಾ ಮಹೋತ್ಸವ ವರ್ಣನ (೯) ಪಾರ್ವತೀಪರಮೇಶ್ವರಕಲ್ಯಾಣ ವಿವರಣ ವರ್ಣನ (೧೦) ಪಾರ್ವತೀಪರಮೇಶ್ವರವಿರಚಿತ ಚತುರ್ಥೋತ್ಸವವಿಲಾಸ, ರಜತಾಚಲ ಶಿಖರಮಂದಿರ ಪ್ರವೇಶ, ಷಣ್ಮುಖೋತ್ಪತ್ತಿ, ಶೂರಪದ್ಮಸಿಂಹಾಸ್ಯ ತಾರಕಾದಿ ದೈತ್ಯನಿಧನ, ಬ್ರಹ್ಮೇಂದ್ರಾದಿದೇವತಾಸ್ವಸ್ವಪದಪ್ರತಿಷ್ಠಾದಿವರ್ಣನ.

ಯನಾಗಿದ್ದನೆಂದು ಅವನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಗ್ರಂಥಗಳಿಂದ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ [1]. ಇದರಿಂದ ಅವನ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಲಿಂಗಣ್ಣನೂ ಇದ್ದನೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಶಕ ೧೬೮೫ ರ ವರೆಗೂ ನಡೆದ ಚರಿತ್ರೆಯು ಹೇಳಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈತನು ಎರಡನೆಯ ಬಸವಪ್ಪನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎಂದರೆ ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೭೫೦ ರ ಸುಮಾರಿನಲ್ಲಿದ್ದನೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಈತನು ಜೀವಿಸಿದ್ದ ಕಾಲವನ್ನು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಗೊತ್ತು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸದ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾವಸಾಧನಗಳೂ ದೊರೆತಿಲ್ಲ.

ಈ ಗ್ರಂಥದ ಒಂದು ನಕಲನ್ನು ಶಕವರ್ಷ ೧೭೦೬ ನೆಯ ಕ್ರೋಧನ ಸಂವತ್ಸರದ ಆಷಾಢಮಾಸದಲ್ಲಿ ಮೇಜರ್ ಮೆಕಂಜ್ಸಿಸಾಹೇಬರ ಕಡೆಯ ಮುತ್ಸದ್ದಿ ನಾರಾಯಣರಾಯರು ಬರೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋದರೆಂದು ಒಂದು ಪ್ರತಿಯ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಈ ಕಾವ್ಯವು ಶಕ ೧೬೮೫ರ ಮೇಲೆ ಮತ್ತು ಶಕ ೧೭೦೬ರ ಒಳಗೆ ಎಂದರೆ ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೭೬೩ರ ಮೇಲೆ ೧೮೦೪ರ ಒಳಗೆ ಹುಟ್ಟಿತೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಹಳಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಇದ್ದುದಿದ್ದಹಾಗೆ ಬರೆದ ಗ್ರಂಥಗಳೇ ಇಲ್ಲ. ಆದಿಪಂಪನನ್ನು ಮೊದಲುಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅನೇಕ ಕವಿಗಳು ತಮಗೆ ಆಶ್ರಯದಾತರಾದ ರಾಜರಮೇಲೆ ತಮಗೆ ಇದ್ದ ಕೃತಜ್ಞತೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಚರಿತ್ರಾಂಶಗಳನ್ನು ಗರ್ಭೀಕರಿಸಿ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನೇನೋ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಮೊದಲಿನಿಂದ ಕೊನೆಯವರೆಗೂ ರಾಮಾಯಣಭಾರತಾದಿ ಪುರಾಣ ಕಥೆಯನ್ನು ಅವಲಂಬನವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳದೆ, ಕವಿಯ ಹಕ್ಕೆಂದು ಅತಿಶಯೋಕ್ತ್ಯಾದ್ಯಲಂಕಾರಗಳನ್ನು ತುಂಬದೆ, ರಾಜನ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ತಾವು ತಿಳಿದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಯಥಾರ್ಥವಾಗಿ ಬರೆದಿಡಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದಲೇ ಬರೆದುವುಗಳಲ್ಲ. ಅವರು ಕವಿಗಳು; ಚರಿತ್ರಕಾರರಲ್ಲ. ಆದಕ್ಕೋಸ್ಕರವೇ ಅವರ ಗ್ರಂಥಗಳು ಒಟ್ಟುಸಮೇಲೆ ಕಾವ್ಯಗಳೇ ಹೊರತು ಚರಿತ್ರೆಗಳಲ್ಲ. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಮಾತೃಸ್ವರೂಪವಾದ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿಯೂ, ನಡೆದುದನ್ನು

1 ೧೬೫ ಮತ್ತು ೧೭೬ ನೆಯ ಪುಟಗಳನ್ನು ನೋಡಿ.

ನಡೆದಹಾಗೆ ತಿಳಿಸತಕ್ಕ ಚರಿತ್ರಗ್ರಂಥಗಳು ಒಂದೆರಡು ಮಾತ್ರ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಮಾಡಬೇಕಾದುದಿಲ್ಲ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ನಮ್ಮವರು ಧಾರ್ಮಿಕ ವಿಷಯಗಳಿಲ್ಲದ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ರಚಿಸುತ್ತಿದ್ದುದು ಕೇವಲ ಅಪರೂಪ[1]ವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಆದುದರಿಂದ ಒಂದು ಕಡೆ ಚರಿತ್ರೆಯ ಬಣ್ಣವುಳ್ಳ 'ವಿಕ್ರಮಾರ್ಜುನವಿಜಯ' 'ಸಾಹಸ ಭೀಮವಿಜಯ' ಮುಂತಾದ ಪೌರಾಣಿಕ ಚಂಪೂ ಕಾವ್ಯಗಳೂ, ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ 'ಚಿಕ್ಕದೇವರಾಯ ವಂಶಾವಳಿ' ಮುಂತಾದ ಗೌಡಶೈಲಿಭೂಯಿಷ್ಠವಾಗಿಯೂ ಶಬ್ದಾಲಂಕಾರಾರ್ಥಾಲಂಕಾರಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಗದ್ಯಗ್ರಂಥಗಳೂ ಹುಟ್ಟಿದುವು. ಇವುಗಳಿಂದ ಕೆಲವು ಸ್ಥೂಲವಾದ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಸಂಗತಿಗಳು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತವೇ ವಿನಾ ಆಯಾ ಕಾಲದ ಚರಿತ್ರೆಯು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಕೆಳದಿನೃಪವಿಜಯವೂ ಇಂತಹ ಗ್ರಂಥವೇ ಆದರೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಕಾವ್ಯಾಂಶಕ್ಕಿಂತಲೂ ಚರಿತ್ರಾಂಶವೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಮೊದಲಿನಿಂದ ಕೊನೆಯವರೆಗೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕೆಳದಿಯ ಅರಸರ ಚರಿತ್ರೆಯೂ ಪ್ರಾಸಂಗಿಕವಾಗಿ ಚಿತ್ರದುರ್ಗದ ನಾಯಕರು, ಬೇಲೂರ ಅರಸರು, ವಿಜಯನಗರದ ಅರಸರು, ಷಾಹಿರಾಜರು, ಮರಾಟೆರಾಜರು, ಡಿಳ್ಳಿಯ ಸುಲ್ತಾನರು ಇವರ ವಿಷಯವೂ ಹೇಳಿದೆ. ಶಾಸನಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಕೆಳದಿಯ ಅರಸರ ಕಾಲಕಾರ್ಯಾದಿಗಳು ಸತ್ಯವೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ[2]. ರೈಸ್ ಮುಂತಾದ ಪಂಡಿತರೂ ಹಾಗೆಯೇ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಗ್ರಂಥದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಬರುವ ಇತರ ರಾಜರ

---

[1] ಮನುಷ್ಯಮಾತ್ರನಾದವನ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಬರೆದುದರಿಂದ ರಾಘವಾಂಕನನ್ನು ಅವನ ಮಾವನಾದ ಹರಿಹರನು ಶಿಕ್ಷೆ ಮಾಡಿದನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

[2] ಆದರೆ ಚೌಡಪ್ಪನಿಗೆ ಹಾವು ನಿಧಿಯನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟುದು, ದೊಡ್ಡ ಸಂಕಣ್ಣನಾಯಕನು ಡಿಳ್ಳಿಗೆಹೋಗಿ ಅಂಕುಶಖಾನನೊಡನೆ ಹೋರಾಡಿ ಅವನನ್ನು ಗೆದ್ದುದು, ಮುಂತಾದ ಕೆಲವು ಸಂಗತಿಗಳು ಕೇವಲ ಜನಜನಿತವಾದ ಕಥೆಗಳೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

ಚರಿತ್ರಗಳು ಮಾತ್ರ ತುಂಡುತುಂಡಾಗಿದ್ದು ಜನರ ಹೇಳಿಕೆಯ ಮಾತಿನ ಮೇಲೆ ಬರೆದಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತವೆ. ಆದುದರಿಂದ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕಾದುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ವಿಜಯನಗರದ ಚರಿತ್ರೆಮಾತ್ರ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಚಾರಾರ್ಹವಾಗಿದೆ. ಈ ಹೇಳಿಕೆಗೆ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕಾದರೆ ಕೆಳದಿನೃಪವಿಜಯಕ್ಕೆ ಮೂಲಗ್ರಂಥವಾವುದು, ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಈ ವಿಜಯನಗರದ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಗ್ರಂಥಕರ್ತನು ಎಲ್ಲಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದನು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಶಕ ೧೬೨೦ ರಿಂದ ೧೬೩೩ರ ವರೆಗೆ ಆಳಿದ ಹಿರಿಯ ಬಸಪ್ಪ ನಾಯಕನು "ಶಿವತತ್ವರತ್ನಾಕರ" ಎಂಬ ಸಂಸ್ಕೃತ ಗ್ರಂಥವನ್ನು [ಕ್ರಿ. ಶ. 1709ರಲ್ಲಿ] ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇದು ನಾನಾಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥಸಾರವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಇದರ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಕಲ್ಲೋಲದ ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ತರಂಗದಲ್ಲಿ ವಿಜಯನಗರದ ರಾಜ್ಯಸ್ಥಾಪನೆಯಾದ ಸಂದರ್ಭ, ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ ಆಳಿದ ರಾಜರ ಪರಂಪರೆ ಕಾಲ ಮುಂತಾದುವುಗಳು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಐದರಿಂದ ಎಂಟು ಕಲ್ಲೋಲಗಳ ವರೆಗೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲೆ ಸುಮಾರು ಇಪ್ಪತ್ತು ತರಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಳದಿಯ ರಾಜರ ಚರಿತ್ರೆಯೂ ಬರುತ್ತದೆ[1]. ಕೆಳದಿನೃಪವಿಜಯವು ಈ ಸಂಸ್ಕೃತಗ್ರಂಥದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಬರೆದುದೋ ಅಥವಾ ಇವೆರಡಕ್ಕೂ ಮೂಲವಾಗಿ ಮತ್ತಾವುದಾದರೂ ಗ್ರಂಥವಿದ್ದಿತೋ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂತು ನಾಲ್ಕನೆಯ ಕಲ್ಲೋಲದ ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ತರಂಗದಲ್ಲಿ ನರಪತಿ ಸಿಂಹಾಸನ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಹೇಳುವಾಗ 'ಹ ಬು ಹೋ ವಿ ಬು ದೇ ರಾ ವಿ ದೇ ವಿ ಮಾ ರಾ ವಿ ಸಂ ಜ್ಞಾ ತಾಃ। ತ್ರಯೋದಶಮಹೀ

[1] ಮ॥ ರಾ॥ ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣಸ್ವಾಮಿಅಯ್ಯಂಗಾರ್ಯರ "Sources of Vijayanagar History" ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದ ೧೯೪–೨೦೨, ೩೩೭–೩೬೪ ಪುಟಗಳನ್ನು ನೋಡಿ. ಆದರೆ ಮೈಸೂರು ಓರಿಯಂಟಲ್ ಲೈಬ್ರರಿಯಲ್ಲಿರುವ ಶಿವತತ್ವ ರತ್ನಾಕರದ ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಳದಿಯ ಅರಸರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಷಯಗಳೆಲ್ಲಾ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟುಹೋಗಿವೆ. ಏನುಕಾರಣವೋ ತಿಳಿಯದು.

ಪಾಲಾಃ ರತ್ನಸಿಂಹಾಸನಾಧಿಪಾಃ '[1] ಎಂಬ ಶ್ಲೋಕವು ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ ಈ ಕಲ್ಲೋಲಕ್ಕೆ ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯಕೃತಿ[2] (ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯರ ಕಾಲಜ್ಞಾನ) ಪಿತಾಮಹ ಸಂಹಿತೆ ಇವು ಮೂಲವೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ[3]. ಈ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ವಿಜಯನಗರದ ಚರಿತ್ರೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಡುವ ಕೆಲವು ಶ್ಲೋಕಗಳಿವೆ[4]. ಇವುಗಳಿಂದ ತಿಳಿಯಬಹುದಾದ ಅಂಶಗಳೇನೆಂದರೆ:—ಹಕ್ಕಬುಕ್ಕರು ಮೊದಲು [ಓರಗಲ್ಲಿನ ರಾಜನಾದ] ವೀರರುದ್ರನಲ್ಲಿ ಕೋಶಾಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಯವನರು (1323ರಲ್ಲಿ) ಓರಗಲ್ಲಿಗೆ ಮುತ್ತಿಗೆ ಹಾಕಲು ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟು ಶಿಲಾಪುರಿಗೆ[5] ಬಂದು ಅದರ ರಾಜನಾದ ರಾಮನಾಥನಲ್ಲಿ ಕೋಶಾಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿ ನಿಂತರು. ಇಲ್ಲಿ ಸುಲ್ತಾನನ (ಮಹಮ್ಮದ್ ಬಿನ್ ತೊಗಲಕ್ಕನ) ಕೈಗೆ ಸೆರೆಸಿಕ್ಕಿ ಅವನ ಆಜ್ಞೆಯಂತೆ ಕೃಷ್ಣವೇಣೀನದಿಯನ್ನು ದಾಟಿ ಬಲ್ಲಾಳರಾಯನೊಡನೆ ಯುದ್ಧಮಾಡಿ ಸೋತುಹೋದರು. ಆಮೇಲೆ ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯರನ್ನು ಕಂಡು ಅವರ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಚದರಿಹೋದ ಸೈನ್ಯವನ್ನು ಕೂಡಿಸಿಕೊಂಡು ಪುನಃ ದಂಡೆತ್ತಿಹೋಗಿ ಬಲ್ಲಾಳರಾಜನನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ

---

1 ೧೭ನೆಯ ಪುಟವನ್ನು ನೋಡಿ.

[2] ಈಗ್ರಂಥವನ್ನು ಭಾರತೀಕೃಷ್ಣಯತಿಯು ಮಾಡಿದನೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಯಾವ ಭಾರತೀಕೃಷ್ಣಯತಿಯೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯರಿಗೆ ಭೋಗನಾಥನೆಂಬ ಒಬ್ಬ ಸಹೋದರರಿದ್ದಂತೆಯೂ ಆತನಿಗೆ ಆಶ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಮೇಲೆ ಭಾರತೀ ಕೃಷ್ಣನೆಂಬ ಹೆಸರು ಬಂದಂತೆಯೂ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ.

3 ಪುರಾಣಸ್ಮೃತಿಸಿದ್ಧಾಂತಾನಿತಿಹಾಸವಿಮಿಶ್ರಿತಾನ್ ।
ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯಕೃತಿಂ ಚೈವ ಪಿತಾಮಹಸುಸಂಹಿತಾಂ ॥
ವಿಲೋಕ್ಯಾಯಂ ವಿರಚಿತಃ ಕಲ್ಲೋಲೋಭೂಚ್ಚತುರ್ಥಕಃ ॥

4 ಅವುಗಳನ್ನು ಈ ಉಪೋದ್ಘಾತದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ.

5 ಇದನ್ನೇ ಫಿರಿಷ್ಟನು 'Stronghold among the mountains' ಎಂದು ಕರೆದಿರಬಹುದು;—ಸ್ಯೂಯೆಲ್ ಸಾಹೇಬರ 'A Forgotten Empire' ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದ ೧೭ನೆಯ ಪುಟವನ್ನು ನೋಡಿ.

ರಾಜ್ಯಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಿ ಆನೆಗೊಂದಿಯಲ್ಲಿ [ಹಸ್ತಿಕೋಣ] ಆಳು ತ್ತಿದ್ದರು. ಒಂದುದಿನ ಇವರು ತುಂಗಭದ್ರಾನದಿಯನ್ನು ದಾಟಿ ಆಚೆಯ ದಡದಲ್ಲಿ ಬೇಟೆಯಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ತಾವು ಅಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗು ತ್ತಿದ್ದ ಮೊಲವು ಬೇಟೆಯ ನಾಯಿಗಳನ್ನು ಕಚ್ಚಿ ಅದೃಶ್ಯವಾಯಿತು. ಈ ಸ್ಥಳವು ರಾಜಧಾನಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ವೋತ್ತಮವಾದು ದೆಂದು ತಿಳಿದು ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯರು ಅಲ್ಲಿ ವಿಜಯನಗರವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿ ಹಕ್ಕ ನಿಗೆ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ ಮಾಡಿದರು. ಇದು ಶಾ. ಶಕ ೧೨೫೮ರಲ್ಲಿ ಎಂದರೆ ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೩೩೬ರಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು.

ಇಲ್ಲಿ 'ಹ ಬು ಹೋ ವಿ ಬು ದೇ ರಾ ವಿ ದೇ ವಿ ಮಾ ರಾ ವಿ ' ಎಂಬ ಹದಿಮೂರುಜನ ರಾಜರು ಆಳುವರು[1]; ಇವರಲ್ಲಿ ಒಂಬತ್ತನೆ ಯವನು ಆಳಿದ ಮೇಲೆ ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಷೋಭಾದಿಗಳು ಬಹಳವಾಗುವುವು. ಕೊನೆಯವನು ದೇಶಭ್ರಷ್ಟನಾಗಿ ಶತ್ರುದೇಶದಲ್ಲಿ ಮೃತಿಯನ್ನೈದು ವನು. ನೂರೈವತ್ತುವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಈ ವಂಶವು ಕೊನೆಗಾಣುತ್ತದೆ. ಇತ್ಯಾದಿ.

ವಿಜಯನಗರರಾಜ್ಯಸ್ಥಾಪನೆಯಾದ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ನ್ಯೂನಿಸ ಎಂಬ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ಚರಿತ್ರಕಾರನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಇದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಇದು ನಿಜವೆಂದು ಕೆಲವರು ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆ ಕೆಲವರು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ; ಇದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವುಭಾಗ ನಿಜವೆಂದು ಸ್ಯೂಯಲ್ ಸಾಹೇಬರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿರುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೩೩೬ ರಲ್ಲಿ ವಿಜಯನಗರವು ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಯಿತೆಂದು ಇದುವರೆಗಿನ ಚರಿತ್ರಲೇಖಕ ರೆಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿಂದ ನೂರೈವತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಸರಿ ಯಾಗಿ "ವಂಶಪೂರ್ತಿ" ಯಾಯಿತೆಂದೂ ಹೇಳಬಹುದು. ಏಕೆಂದರೆ ಎರಡನೆಯ ವಂಶವು ಆರಂಭವಾದದ್ದು ಸಾಳ್ವನರಸಿಂಗನಿಂದ. ಈತನು ೧೪೮೭ ರಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ಆದರೆ 'ಹಬುಹೋವಿಬುದೇ......' ಎಂಬ ಶ್ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ರಾಜಪರಂಪರೆಯೂ ಆಳಿಕೆಯ

---

1 ಈ ಗ್ರಂಥವು "ಕಾಲಜ್ಞಾನ" ವಾದುದರಿಂದ ಭವಿಷ್ಯದ್ರೂಪವು ಉಪ ಯೋಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

ಕಾಲವೂ ಚರ್ಚಾಸ್ಪದವಾಗಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಅಚ್ಯುತರಾಯನಾದಮೇಲೆ ಕೃಷ್ಣರಾಯನು ೪ಂವರ್ಷ ಆಳಿದನೆಂದೂ, ವೀರನರಸಿಂಹನಾದಮೇಲೆ ಸಾಳ್ವನರಸಿಂಹನಾಳಿದನೆಂದೂ ಯಾವ ಚರಿತ್ರಕಾರರೂ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ನರಸರಾಜನು ತನ್ನ ಅವಸಾನಕಾಲದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಪಟ್ಟದ ಹೆಂಡತಿಯ ಮಗನಾದ ಅಚ್ಯುತರಾಯನಿಗೆ ಪಟ್ಟವನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಭಂಗಾರದವಳ ಮಗನಾದ ಕೃಷ್ಣರಾಯನು ಯುವರಾಜನಾಗಿದ್ದುಕೊಂಡು ರಾಜ್ಯವಾಳಬೇಕೆಂದು ನೇಮಿಸಿದುದಾಗಿ ಒಂದು ಕಥೆಯು ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿದೆ.[1] ಮೊದಲನೆಯ ಹರಿಹರರಾಯನಿಂದ ಸಾಳ್ವನರಸಿಂಗನ ವರೆಗೆ ಹದಿಮೂರು ಜನ ರಾಜರು ಆಳಿದಂತೆ ಯಾರೂ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಏಳುಜನರು ಪಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬಂದಂತೆ ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವಂತೆ ಹದಿಮೂರು ಜನರೇ ಆಳಿದ್ದರೆ ಕೆಲವರು ಬಹು ಸ್ವಲ್ಪಕಾಲ ಆಳಿರಬೇಕು.[2] ಇನ್ನು ಕೆಲವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶಾಸನಗಳೇ ಇಲ್ಲದಿರಬಹುದು ; ಒಬ್ಬನು ರಾಜನಾಗಿ ಆಳುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಆತನ ತಮ್ಮ ಅಥವಾ ಮಗನ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿಯೂ ಕೆಲವುವೇಳೆ ಶಾಸನಗಳು ಹುಟ್ಟಿರಬಹುದು[3] ; ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ವಿಜಯನಗರದ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಆಳಿದ ಅರಸರ ಪರಂಪರೆಯು ಇದುವರೆಗೂ ಸರಿಯಾಗಿ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿಲ್ಲ. ಅದು ಹೇಗಾದರೂ ಇರಲಿ, ಮೇಲಿನ ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಬರತಕ್ಕ ಹದಿಮೂರು ಅಕ್ಷರಗಳಿಗೂ, ಹರಿಹರ I, ಬುಕ್ಕ I, ಹರಿಹರ II, ವಿರೂಪಣ್ಣ (ವಿರೂಪಾಕ್ಷ ?)[4] ಬುಕ್ಕ II, ದೇವರಾಯ I, ರಾಮಚಂದ್ರ, ವಿಜಯ, ದೇವರಾಯ II, ವಿರೂಪಾಕ್ಷ[5]

---

[1] 'ನೀತಿಚಿಂತಾಮಣಿ' ಯನ್ನು ನೋಡಿ.

[2] ಹೀಗೆ 1404 ರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪಕಾಲ ವಿರೂಪಾಕ್ಷನು ಆಳಿದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ.

[3] ಈ ಪದ್ಧತಿಗೆ ಕೆಳದಿನೃಪವಿಜಯದಲ್ಲಿಯೇ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಇದೆ. ಪುಟ ೪೯—೬೦.

[4] ವಿರೂಪಣ್ಣನಾದರೆ ಎರಡನೆಯ ಹರಿಹರನ ತಮ್ಮನಾಗಬಹುದು; ವಿರೂಪಾಕ್ಷನಾದರೆ ಅವನ ಜ್ಯೇಷ್ಠಪುತ್ರನಾಗಬಹುದು. (ಎರಡನೆಯವನಲ್ಲ).

[5] ಈತನು ಎರಡನೆಯ ದೇವರಾಯನ ಹಿರಿಯಮಗನಾಗಿರಬಹುದೇ? ಈತನು ಬಹಳ ಸ್ವಲ್ಪಕಾಲವಾಳಿರಬಹುದು.

ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ, ರಾಜಶೇಖರ,[1] ವಿರೂಪಾಕ್ಷ ಎಂದು ಅರ್ಥಮಾಡಿದರೆ ಸಂಗತವಾಗುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ.

ವಿಜಯನಗರದ ಅರಸರಿಗೂ ಕೆಳದಿಯ ನಾಯಕರಿಗೂ ಬಹುಕಾಲ ಸಂಬಂಧವಿತ್ತು. ಕೃಷ್ಣರಾಯರು[2] ಪ್ರಬಲನಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಚೌಡಪ್ಪ ನಾಯಕನನ್ನು ಕರೆಸಿ ಅವನಿಂದ ಆದ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಫಲವಾಗಿ ಕೆಳದಿ ಮುಂತಾದ ಗಣಿಗಳ ಮೇಲೆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟನೆಂದೂ ಆಮೇಲೆ ಚೌಡಪ್ಪನಾಯಕನಿಗೆ ಶಕ ೧೪೨೨ರಲ್ಲಿ ಎಂದರೆ ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೫೦೦ ರಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟವಾಯಿತೆಂದೂ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ.[3] ಶಿವಪ್ಪನಾಯಕನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ವಿಜಯನಗರದ ರಾಜ್ಯವು ಕ್ಷೀಣದೆಸೆಗೆ ಬಂದು ಶ್ರೀರಂಗರಾಯನು ಅಸಹಾಯನಾಗಿರಲು, ಶಿವಪ್ಪನಾಯಕನು "ಬೇಲೂರಂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಶ್ರೀರಂಗರಾಯರ್ಗಿತ್ತು ರಾಯಸಂಸ್ಥಾನವಂ ನೆಲೆಗೊಳಿ" ಸಿದನು. ಈ ಶಿವಪ್ಪನಾಯಕನೇ ಇಕ್ಕೇರಿಯ ಅರಸರಲ್ಲೆಲ್ಲ ಪ್ರಸಿದ್ಧನು. ಈತನ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಸಿಸ್ತಿನ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಯಾವುದೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿದುಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ವ್ಯವಸಾಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ಬಂದು ಗೋಷ್ಪಾದದಷ್ಟು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕೂಡ ಪಾಳು ಬೀಳಿಸದಂತೆ ರೈತರಿಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಸಹಾಯವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟು "ನೆರೆವರಿವರಾಡ" ಮುಂತಾದ ದಂಡಗಳನ್ನೂ ಅನ್ಯಾಯವಾದ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನೂ

---

[1] "There are inscriptions which indicate unmistakably that Mallikarjuna's son Raja Sekhara succeeded followed probably by Virupaksha II"—*A Little known chapter of Vijaya Nagar History* by Prof. S. Krishnaswami Iyengar p. 21.

[2] ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಅಚ್ಯುತರಾಯನೆಂದ, ಆಮೇಲೆ ಕೃಷ್ಣರಾಯನೆಂದೂ ಹೇಳಿದೆ. ಪುಟ ೧೯—೨೦

[3] ಕೃಷ್ಣರಾಯನು ೧೫೦೯ ರಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬಂದನೆಂದು ಚರಿತ್ರಕಾರರು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಂಗತ್ಯವನ್ನು ಹೇಳುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ.

ತಪ್ಪಿಸಿ, "ಸೀಮೆಯುಂ ರಕ್ಷಿಸಿದಂ" ಎಂದೂ, ಇವನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಳ್ಳಕಾಕರಕಾಟವಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದೂ, ಕಳವುಮಾಡಿದ ಒಂದು ನರಿಯನ್ನೂ ಹಿಡಿತರಿಸಿ ಶಾಸ್ತಿಯಂ ಮಾಡಿಸಿದನೆಂದೂ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಇಕ್ಕೇರಿಯ ಅರಸರಿಗೆ "ಎಡವಮುರಾರಿ, ಕೋಟೆಕೋಲಾಹಲ, ಏಕಾಂಗಿವೀರ, ದೋನೇಜ, ದೋಖಂಡೆರಾಯ, ವೈರಿಸಪ್ತಾಂಗಹರಣ, ಪಶ್ಚಿಮಸಮುದ್ರಾಧೀಶ್ವರ, ವಿಶುಧ್ಧಾದ್ವೈತಸಿದ್ಧಾಂತಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನಾಚಾರ್ಯ" ಎಂಬ ಬಿರುದುಗಳು ಇದ್ದುವು.[1]

ಇವರಿಗೂ ಮೈಸೂರಿನವರಿಗೂ ಪದೇಪದೇ ಯುದ್ಧವಾಗುತ್ತಲೇ ಇತ್ತು. ಇವರುಗಳು ಎಂದೂ ಪರಸ್ಪರ ಮೈತ್ರಿಯಿಂದ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರವೇ ಮೈಸೂರಿನ ರಾಜರ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಬಂದಾಗಲೆಲ್ಲಾ 'ಮಾಯಾವಿಗಳು' ಅಥವಾ 'ಮಾಯಾವಾದಿಗಳು' ಎಂಬ ಪದವು ಪರ್ಯಾಯವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಮತ್ತು ಅವರ "ಮದೋದ್ರೇಕವನ್ನು ಮಗ್ಗಿಸಿದ" ನೆಂದು ಮುಂತಾಗಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.[2]

ಈ ನಾಯಕರು ವೀರಶೈವಮತಾವಲಂಬಿಗಳು. ಇವರು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೂ ಉಪಯೋಗವಾಗುವಂತೆ ತಟಾಕಾರಾಮಾಗ್ರಹಾರಾದಿಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟರು. ಶೃಂಗೇರಿಯಮಠ, ಕೃಷ್ಣಾನಂದಸ್ವಾಮಿಗಳಮಠ, ಇವುಗಳಿಗೆ ಬೆಂಬಲವಾಗಿ ನಿಂತು ಸಹಾಯಮಾಡಿದರು. ಇದರಂತೆ ಶೈವ ವೈಷ್ಣವ ದೇವಾಲಯಗಳಿಗೂ ಜೈನರ ಬಸದಿಗಳಿಗೂ ಮಹಮ್ಮದೀಯರ ಮಸೀದಿಗಳಿಗೂ ಅಗ್ರಹಾರಕ್ಷೇತ್ರಾರಾಮಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಂತೆ ತಿಳಿಯಬರುತ್ತದೆ.

ಇವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ರಾಮೇಶ್ವರದೇವಸ್ಥಾನ, ವೀರಭದ್ರದೇವಸ್ಥಾನ ಅಘೋರೇಶ್ವರದೇವಸ್ಥಾನ, ಮುಂತಾದ ವಿಚಿತ್ರತರವಾದ ಶಿಲ್ಪಕೆಲಸ

---

1 ೩೩; ೩೮, ೩೩, ೩೪, ೮೯, ಪುಟಗಳನ್ನು ನೋಡಿ. ರೈಸ್‌ಸಾಹೇಬರು "ಎಡವಮುರಾರಿ" ಎಂಬ ಬಿರುದಿಗೆ ಬೇರೆ ಕಾರಣವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

2 ಪುಟ, ೯೯, ೧೧೪, ೧೧೮, ೧೧೯, ೧೨೫, ೧೩೩, ೧೩೫, ೧೩೪, ೧೮೦, ೧೮೧, ೧೮೮, ೧೮೯, ೨೦೫,

ಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಕಟ್ಟಡಗಳು ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟುವು. ಹಿರಿಯ ವೆಂಕಟಪ್ಪ ನಾಯಕನು " ಇಕ್ಕೇರಿಯ ಅರಮನೆಯೊಳ್ ವಿಚಿತ್ರತರರಚನಾಕೌಶಲ್ಯದಿಂ ನಾಟಕಶಾಲೆಯಂ ನಿರ್ಮಾಣಂಗೈಸಿ"ದನು. ಆತನು ವಿದ್ವಾಂಸರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಆಶ್ರಯದಿಂದ ತಿರುಮಲಭಟ್ಟರ ಕರ್ಣಾಟ ಶಿವಗೀತೆ, ಶಿವಾಷ್ಟಪದಿ, ಗೀತಗೌರೀವರ, ರಂಗನಾಥದೀಕ್ಷಿತನ ತಂತ್ರಸಾರವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮುಂತಾದ ಗ್ರಂಥಗಳು ಹುಟ್ಟಿದುವು. ಆಮೇಲೆ " ಸೂರಿನಿಕರ ಕಲ್ಪದ್ರುಮ " ನೆಂದು ಹೊಗಳಿಸಿಕೊಂಡ ಹಿರಿಯ ಬಸಪ್ಪನಾಯಕನು ಕೊಟ್ಟ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹದಿಂದ ಮಂತ್ರಿಷಡಕ್ಷರಯ್ಯನ ವೀರಶೈವಧರ್ಮಶಿರೋಮಣಿ, ಸಂಗಮೇಶ್ವರನ ಶಿವಸಹಸ್ರನಾಮವ್ಯಾಖ್ಯಾ, ಮರಿತೋಂಟದಾರ್ಯನ ವೀರಶೈವಾನಂದಚಂದ್ರಿಕೆ ಮುಂತಾದ ಗ್ರಂಥಗಳು ಹುಟ್ಟಿದುವು. ಹಿರಿಯ ಬಸಪ್ಪನಾಯಕನ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿಯೇ ಶಿವತತ್ವರತ್ನಾಕರ, ವೀರಶೈವಸಂಜೀವಿನೀ, ಸುಭಾಷಿತಸುರದ್ರುಮ, ಸೂಕ್ತಿಸುಧಾಕರ ಎಂಬ ನಾಲ್ಕು ಸಂಸ್ಕೃತಗ್ರಂಥಗಳಿವೆ. ಇವಲ್ಲದೆ ಇವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಹಲವುಗ್ರಂಥಗಳು ಹುಟ್ಟಿದುವೆಂದು ಊಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಿದೆ.

ಕೆಳದಿನೃಪವಿಜಯವು ಚಂಪೂಗ್ರಂಥ ; ನಾವು ನೋಡಿದ ನಾಲ್ಕು ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದರಲ್ಲಿಯೂ ಇದರ ಪೀಠಿಕಾಪ್ರಕರಣವು ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಪ್ರತಿಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಮೂಲವಾಗಿದ್ದಿರಬಹುದಾದ ಮಾತೃಕೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಗ್ರಂಥಪಾತವಾಗಿ ಈ ಭಾಗವು ಬಿಟ್ಟುಹೋಗಿತ್ತೋ, ಅಥವಾ ಕವಿಯು ಬರೆಯಲೇ ಇಲ್ಲವೋ ತಿಳಿಯದು. ಅಂತು ಇತರ ಚಂಪೂಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿರುವಹಾಗೆ ಕವಿಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನನುಸರಿಸಿ ಸಮುದ್ರವರ್ಣನೆ, ಮೇರುಪರ್ವತದ ವರ್ಣನೆ, ಜಂಬೂದ್ವೀಪದ ವರ್ಣನೆ, ಕರ್ಣಾಟಕದೇಶದ ವರ್ಣನೆ ಮುಂತಾದವುಗಳು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಬರುತ್ತವೆ.

ಆದಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿಯೂ ಮುಂದೆ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪವಾಗಿಯೂ ಶಬ್ದಾಲಂಕಾರ ಅರ್ಥಾಲಂಕಾರ ಮುಂತಾದ ಕಾವ್ಯಚಮತ್ಕಾರಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಇಷ್ಟಪಟ್ಟರೆ ಕವಿಯು ಪ್ರೌಢವಾಗಿಯೂ

ಮನೋಹರವಾಗಿಯೂ ಬರೆಯ ಬಲ್ಲನು.[1] ಸಂಕಣನಾಯಕನು ಅಂಕುಶಖಾನನೊಡನೆ ಮಾಡಿದ ಕಾಳಗವು ಬಹು ಸ್ವಾರಸ್ಯವಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಆದರೆ ಒಟ್ಟಿನಮೇಲೆ ನೋಡಿದರೆ ಚರಿತ್ರಕಥನಕ್ಕೇ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ಕೊಟ್ಟಿರುವಹಾಗೂ, ಪ್ರೌಢಕಾವ್ಯರಚನೆಯನ್ನೇ ಮುಖ್ಯೋದ್ದೇಶ್ಯವನ್ನಾಗಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳದಿದ್ದಂತೆಯೂ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದಲೇ ಇದರಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡದೊಡ್ಡ ವೃತ್ತಗಳು ಕಡಿಮೆ; ಕಂದಗಳು[2] ಮತ್ತು ಗದ್ಯವೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಭಾಷೆಯು ಸುಲಭವಾಗಿದೆ. ಹಳಗನ್ನಡವಾದರೂ ಅದರ ಬಿಗಿಯಿಲ್ಲ; ಹೊಸಗನ್ನಡರೂಪಗಳೂ ಪ್ರಯೋಗಗಳೂ ಹೇರಳವಾಗಿವೆ; ಮರಾಟಿ ಅಥವಾ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನಿಯ ಪದಗಳು ಅಲ್ಲಲ್ಲೇ ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಉದಾ:—ಗನೀಮ, ಜಿಲೆಯು, ತಕತ್, ಬಕತರ, ಬೊಕ್ಕಸೀಸ, ಮೇರುಮಾನಿ, ಸಲಾಮು, ಹುಕುಂ, ಇತ್ಯಾದಿ. ಈತನು ‘ಅನಂತರ’ ಎಂಬ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ‘ನಂತರ’ ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾನೆ. ಇದನ್ನು ಸಾಧುವೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಮರಾಟಿಯಲ್ಲಿ ಈ ರೂಪವುಂಟು. ಆದುದರಿಂದ ಇದು ತದ್ಭವರೂಪವೆಂದು

---

[1] ಇದಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿ II ೪೨, ೬೯; III ೬೫; ೬೬; V ೩೦ VII ೧೯, ೨೦, ೪೧; ಈ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ನೋಡಬಹುದು.

[2] ಈ ಕವಿಯು, ಕಂದದ ಮೊದಲನೆಯ ಮತ್ತು ಮೂರನೆಯ ಪಾದಗಳಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕುನಾಲ್ಕು ಮಾತ್ರೆಗಳ ಮೂರುಮೂರು ಗಣಗಳಿರಬೇಕೆಂಬ ನಿಯಮವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡಂತಿಲ್ಲ. ಒಟ್ಟು ಹನ್ನೆರಡುಮಾತ್ರೆಗಳಾದರೆ ಸರಿಯೆಂದು ಭಾವಿಸಿದಹಾಗೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಲ್ಲೇ ಮೂರುಮಾತ್ರೆಯ ಒಂದು ಗಣ, ಐದುಮಾತ್ರೆಯ ಒಂದುಗಣ, ಆಮೇಲೆ ನಾಲ್ಕು ಮಾತ್ರೆಯ ಒಂದುಗಣ ಈ-ರೀತಿ ಹನ್ನೆರಡು ಮಾತ್ರೆಗಳುಳ್ಳ ಎಷ್ಟೋ ಕಂದಪಾದಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಅಂಥ ಪಾದಗಳನ್ನು ನಕ್ಷತ್ರ ಚಿಹ್ನೆಯಿಂದ ಗುರುತುಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಹೀಗೆಯೇ ‘ಜಗಣಂ ವಿಷಮದೊಳಾಗದು, ಜಗಣಂ ಮೇಣ್ ನಗಣಮುಕ್ಕೆಯಾರನೆಯಡಿಯೊಳ್ ’ಎಂಬ ಸೂತ್ರಕ್ಕೂ ವಿರೋಧವಾಗಿ ಬರೆದ ಕೆಲವು ಕಂದಗಳಿವೆ. ಉದಾ:—X 103, XI 5, XII 2,

ಕವಿಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಇವರಂತೆ, ವಡ್ಡಿ, ಪ್ರತಿದಿನಂಗಳ್, ಕಣ್ಮಣಿಗಳಂ ವಿವಾಹಮಂ ರಚಿಸಿ, ದೇವಾಲಯಮಂ ನಿರ್ಮಾಣಮಂ ರಚಿಸಿ, ಇತ್ಯಾದಿ ಪ್ರಯೋಗಗಳಿಗೆ ಸಾಧುತ್ವವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವುದು ಸುಲಭವಲ್ಲ.

ಗ್ರಂಥವು ಆರಂಭವಾದುದು ಹೇಗೋ ಮುಗಿಯುವುದೂ ಹಾಗೆಯೇ. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಮಂಗಳಶ್ಲೋಕಾದಿಗಳು ಇಲ್ಲ.

ಎ. ಆರ್. ಕೃಷ್ಣಶಾಸ್ತ್ರಿ.

ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯಕಾಲಜ್ಞಾನದ ಶ್ಲೋಕಗಳು.

I

ಏತಸ್ಮಿನ್ನಂತರೇ ಕಾಲೇ ಕುರುವಂಶಪ್ರಸೂತಿಜೌ ।
ಕೋಶಾಗಾರಪ್ರತೀಹಾರೌ ವೀರರುದ್ರಮಹೀಪತೇಃ ॥
ಆಗತೌ ಯವನಾಕ್ರಾಂತಾವಸಹಾಯೌ ಶಿಲಾಪುರೀಂ ।
ರಾಮನಾಥಂ ನಿಷೇವಾತೇ ರಾಜಾನಂ ಕೋಶಪಾಲನೇ ॥

ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಲಕ್ಷಣೋಪೇತೌ ಮಹೋರಸ್ಕೌ ಮಹಾಭುಜೌ ।
ಉಡುಪೇನ ಸಮುತ್ತೀರ್ಯ ಕೃಷ್ಣವೇಣೀಂ ಸಮಾಗತೌ ।
ಬಲ್ಲಾಳಕ್ಷಿತಿಪಾಲೇನ ಯುದ್ಧಂ ಕೃತ್ವಾ ಪರಾಜಿತೌ ॥

. . . .

ಅನುಜ್ಞಪ್ತೌ ತತೋ ಗತ್ವಾ ಬಲ್ಲಾಳಕ್ಷಿತಿಪಂ ಪುನಃ ।
ವಿಜಿತ್ಯ ರಾಜ್ಯಮಾಕ್ರಮ್ಯ ಹಸ್ತಿಕೋಣಾಹ್ವಯೇ ಪುರೇ ॥

. . . .

II

ಪುರಾ ದ್ವೌ ಪುರುಷೌ ವೀರೌ ಭ್ರಾತರೌ ತು ಯಶಸ್ವಿನೌ ।
ಗೃಹೀತೌ ತೌ ಸುರತ್ರಾಣಭಟೈರ್ನಿರ್ಗತ್ಯ ಸಂಸ್ಥಿತೌ ॥
ಸುರತ್ರಾಣಗೃಹೀತೌ ತೌ ತತ್ರೈಕದಿವಸಾತ್ಯಯೇ ।
ರಾತ್ರಾವಶನಿಪಾತಾಂಬುಮೇಘಘೋಷನಿರಾಕುಲೌ ॥

ದ್ವಾರಭಿತ್ತ್ಯಸ್ಸಮೀಪಸ್ಥೌ ಸುರತ್ರಾಣೇಽಪಿ ನಿದ್ರಿತೇ ।
ಬಹಿರ್ನಿರ್ಗತ್ಯ ತೌ ಪೃಷ್ಟೌ ಕಾವೇತಾವತ್ರ ಸಂಸ್ಥಿತೌ ॥

ಗೃಹೀತೌ ಭ್ರಾತರೌ ಮತ್ವಾ ಸತ್ಯಸಂಧೌ ತತಸ್ಸುಧೀಃ ।
ತಯೋರ್ದತ್ವಾದೇಶಮಾದೌ ಕರ್ಣಾಟಂ ತು ವಿಸೃಷ್ಟವಾನ್ ॥

ತೇನಾಜ್ಞಪ್ತೌ ತು ತೌ ವೀರೌ ಶೀಘ್ರಮಾಗತ್ಯ ತೌ ನದೀಂ ।
ಉಡುಪೇನ ಸಮುತ್ತೀರ್ಯ ಕೃಷ್ಣವೇಣೀಂ ಸಮಾಗತೌ ॥
ಬಲ್ಲಾಳಕ್ಷಿತಿಪಾಲೇನ ಯುದ್ಧಂ ಕೃತ್ವಾ ಪರಾಜಿತೌ ।
ವನಮಧ್ಯೇ ಪರಿಶ್ರಾಂತೌ ವೃಕ್ಷಮೂಲಮುಪಾಶ್ರಿತೌ ॥

. . . .

ತಸ್ಮಿನ್ನೇವ ಕ್ಷಣೇ ಪೂರ್ವಂ ಭಗ್ನಂ ಸೈನ್ಯಂ ಸಮಾಗತಂ ।
ಕ್ರೋಡೀಕೃತ್ಯ ತದಾ ಸರ್ವಂ ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯಮುನೀಶ್ವರಂ ॥
ದದರ್ಶತುರ್ವದಾನ್ಯೌ ತೌ ತೇನಾಶೀರ್ವಚನಾದಿಭಿಃ ।
ಅನುಜ್ಞಾತೌ ತದಾ ವೀರಬಲ್ಲಾಳನೃಪತಿಂ ಪುನಃ ॥

ನಿರ್ಜಿತ್ಯ ರಾಜ್ಯಮಾಕ್ರಮ್ಯ ಶಾಸತುರ್ಬಾಹುಶಾಲಿನೌ ।
ತದಾ ಹಿ ಕ್ಷೇತ್ರನಿಕ್ಷಿಪ್ತಂ ಸಿಂಹಪೀಠಂ ಪ್ರಲೇಭತುಃ ॥
ಲಬ್ಧ್ವಾ ತು ಸಿಂಹಪೀಠಂ ಚ ಸಮಾಗತ್ಯ ಸಮಾಶ್ರಿತೌ ।
ತುಂಗಭದ್ರಾನದೀತೀರೇ ಹಸ್ತಿಕೋಣಾಹ್ವಯೇ ಪುರೇ ॥

ತಸ್ಮಿನ್ನೇವ ತು ಕಾಲೇ ಚ ಮೃಗಯಾಂ ಗಂತುಮುದ್ಯತೌ ।
ತುಂಗಭದ್ರಾನದೀಂ ತೀರ್ತ್ವಾ ದಕ್ಷಿಣೇ ದಿಗ್ವಿಭಾಗಕೇ ॥

. . . .

ತಚ್ಛ್ರುತ್ವಾ ವಚನಂ ಯೋಗೀ ಸಮಯಾತಸ್ತದನ್ವಿತಃ ।
ತಾಂ ಸ್ಥಳೀಂ ಸ ಸಮೀಕ್ಷ್ಯಾಥ ರಾಜಧಾನೀಂ ಮಹೀಕ್ಷಿತಾಂ ॥
ತದ್ವಂಶಜಾನಾಮನ್ಯೇಷಾಂ ಕರ್ತುಮೇವೋಪಚಕ್ರಮೇ ।
ದಿಕ್ಸಂಖ್ಯಾಬಾಣಯುಕ್ತದ್ವಿಚಂದ್ರಯುಕ್ತಶಕಾ (೧೨೫೮) ನ್ವಿತೇ ॥

ಧಾತ್ವಬ್ದೇ ಸಿತಸಪ್ತಮ್ಯಾಂ ವೈಶಾಖೇ ಮಾಸಿ ಭಾಸ್ಕರೇ ।
ಸುಲಗ್ನೇ ಶುಭನಕ್ಷತ್ರೇ ಮಾಘಾಖ್ಯೇ ಚ ವಿಶೇಷತಃ ॥

ರಚಿತಾ ನಗರೀ ರಮ್ಯಾ ಪುರುಷಾಕೃತಿಶಾಲಿನೀ ।

. . . .

ತಸ್ಯಾಂ ಪುರ್ಯಾಂ ಚ ರಾಜಾನಸ್ತ್ರಯೋದಶ ಯಥಾಕ್ರಮಂ ।
ಹ ಬು ಹೋ ವಿ ಬು ದೇ ರಾ ವಿ ದೇ ವಿ ಮಾ ರಾ ವಿ ಸಂಜ್ಞಿತಾಃ ॥
ಭವಿಷ್ಯಂತಿ ಮಹೀಪಾಲಾಃ ಕರ್ಣಾಟಕ್ಷಿತಿಮಂಡಲೇ ।

. . . .

ಭೂಪಾಲೇ ನವಮೇ ಯಾತೇ ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಷೋಭಾದಿಕಂ ಬಹು ।
ಭವಿಷ್ಯತಿ ತತೋ ರಾಜ್ಯಂ ತ್ರಿಭಿರೇವ ಹಿ ಪಾಲ್ಯತೇ ॥
ತತೋ ವೈ ನಗರೀ ಸಾ ತು ಪಾಲ್ಯತೇ ಕೃಚ್ಛ್ರತೋ ನೃಪೈಃ ।
ತದ್ವಂಶಪ್ರಭವೋಂತ್ಯಸ್ತು ಶತ್ರುಭಿಃ ಪರಿಪೀಡಿತಃ ॥

ಪ್ರಪಲಾಯ್ಯ ನದೀಂ ತೀರ್ತ್ವಾ ಹ್ಯನ್ಯದೇಶಂ ಸಮಾಶ್ರಿತಃ ।
ಮರಿಷ್ಯತಿ ನ ಸಂದೇಹಃ . . . .

. . . .

ಪಂಚಾಶದುತ್ತರಶತೇ ವಂಶಪೂರ್ತಿರ್ಭವಿಷ್ಯತಿ ।

. . . .

. . . . ಇತಿ ಸಂಪ್ರೋಕ್ತಂ ಪುರಾ ಪೃಷ್ಟೇನ ಧೀಮತಾ ।

. . . .
ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯೇನ ಯತಿನಾ ರಾಜ್ಞೇ ಹರಿಹರಾಯ ಚ ॥

ತತ್ಸರ್ವಂ ತನ್ಮುಖಾಚ್ಛ್ರುತ್ವಾ ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯಸಕಾಶತಃ ।
ಭಾರತೀಕೃಷ್ಣಯತಿನಾ ನೃಪಾಣಾಮಾವಳಿಸ್ತಥಾ ॥
ಕಾಲಸಂಖ್ಯಾ ಚ ಕರ್ಣಾಟಕ್ಷಿತಿದೇಶೇ ಯಥಾಕ್ರಮಂ ।
ಆಖ್ಯಾತೋ ಗ್ರಂಥರೂಪೇಣ ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯಸ್ಯಚಾಜ್ಞಯಾ ॥

ಶೋಧನಪತ್ರ.

ಪುಟ	ಪಂಕ್ತಿ	ಅಶುದ್ಧ	ಶುದ್ಧ
1	2	ಸಲೀಲೇಭ	ಸಲಿಲೇಭ
2	21	ನಿಲಿಸ	ನಿಲಿಸಲ್
6	19	ಗಳಧ್ವದೋಳ	ಗಳಧ್ವದೊಳ್
9	6	ಭೂರ್ವಮುಚೌಡ	ಭೂರ್ವಮುಹಿತಚೌಡ
,,	8	ರೆನೆಸಿ	ರೆನಿಸಿ
,,	10	ಭುವಿ	ಬುವಿ
,,	14	ವೃಧ್ಧಿಯುಂ	ವೃದ್ಧಿಯುಃ
,,	,,	ಕೂಮಾರರ್ಗೆ	ಕುಮಾರರ್ಗೆ
10	12	ಪರಮಹರ್ಷಿತ	ಪರಮಹರ್ಷಿತ
11	7	ನೆಳ್ಬಟ್ಟಲ್ಕೆ	ನೆಳ್ಪಟ್ಟಲ್ಕೆ
13	7	ದುತ್ಕಲಷ	ದುತ್ಕಲಷ್ಟ
14	24	ಕಟ್ಟಸಿ	ಕಟ್ಟಿಸಿ
17	3	ಸಂಸ್ಥಿತಾಃ	ಸಂಜ್ಞಿತಾಃ
,,	8	ತ್ರಿಸ್ತ್ರತೋ	ತ್ರಿಂಸ್ತ್ರತೋ
19	9	ದಸೆವಂತ	ದೆಸೆವಂತ
21	18	ಗಳನಿತ್ತು	ಗಳುಮನಿತ್ತು
,,	23	ಪುಂಡೆದ್ದು 1	ಪುಂಡೆದ್ದು 3
,,	26	1 ವಾರ್ಮಲೆತು	3 ವಾರ್ಮಲೆತು
22	18	ಕಾಲಕೇಯು	ಕಾಳಕೇಯು
23	1	ಪ್ರಥವು	ಪ್ರಥಮಾ
24	8	ಮರುಳ್ದು	ಮರಳ್ದು
,,	17	ದೊಡೆುವು	ದೊಡೆವ್ಮ
36	11	ದಿರ್ಚಿದಾ	ದಿದಿರ್ಚಿದಾ
39	3	ಗಳನಿತ್ತು	ಗಳುಮನಿತ್ತು
43	3	೧೪೮೬	೧೪೬೮

K. N. VIJAYA

ಪುಟ	ಪಂಕ್ತಿ	ಅಶುದ್ಧ	ಶುದ್ಧ
45	7	ಮಾದುತಿಲ್ಲಂ	ಮಾದುದಿಲ್ಲಂ
54	16	ಸಿಟ್ಟಿಸಿದಂ	ನಿಟ್ಟಿಸಿದಂ
59	22	ಶಿಲಾಮಯುವ	ಶಿಲಾಮಯಂಗಳ
,,	26	ಜಂಗಮವಾಟ	2 ಜಂಗಮ ವಾಟ
60	2	ಳಂದತಿ	ಳೊಂದತಿ
62	10	ನತಂರ	ನಂತರ
64	12	ಪರ್ಯ್ಯತಂ	ಪರ್ಯ್ಯಂತಂ
82	20	ಶೃಂಗೆರಿ	ಶೃಂಗೇರಿ
85	2	ತೊರೆಯಲ್ಲಂ	ತೊರೆಯೆಲ್ಲಂ
95	6	ವಿರವೊಡೆಯ	ವೀರವೊಡೆಯ
98	7	ಸೈನ್ಯಂವೆ	ಸೈನ್ಯಂ
100	25	ಶ್ಯಾನುಭೋಗ	2 ಶ್ಯಾನುಭೋಗ
108	19	ಮೂರ್ವರೊಳ್	ಮೂವರೊಳ್
141	8	ಹಾಶಾ	ಶಾಹಾ
145	1	ಗೀಜಗೆನು	ಗೀಜಗನ
148	1	ಕಿರಿ	ಕಿರು
158	1	ಂತಲ್ಲದ	ಅಂತಲ್ಲದ
164	3	ವೇಡೈಸ	ವೇಢೈಸ
166	3	ಮುರ್ದಿ	ಮುರ್ದೀ
,,	10	ಮಹಾಯುದ	ಮಹಾಯುದ್ಧ
,,	17	ಮೌಜರ್ದಿನ್ನನ	ಮೌಜದಿನ್ನನ
172	16	ಮಾಡಿದರ್	ಮಾಡಿದಂ
180	1	ಕರದೊಯ್ದು	ಕರೆದೊಯ್ದು
186	20	ಭಾಧಿಸು	ಬಾಧಿಸು
188	24	ದುಜ್ಜಲ	ದುಜ್ಜ್ವಲ
189	6	ಸಂವತ	ಸಂವತ್ಸ
202	1	ಸಂಪಾಧಿಸಿ	ಸಂಪಾದಿಸಿ

ವಿಷಯಸೂಚಿಕೆ.

ಶ್ರೀಃ

ಕೆಳದಿನೃಪವಿಜಯಂ.

ಪ್ರಥಮಾಶ್ವಾಸಂ.

* ಈಕೃತಿಗಾದಿಯಾವುದೆನಲುಜ್ಜ್ವಲತುಂಗತರಂಗಸಂಚರ
ದ್ಭೀಕರಮೀನಕರ್ಕಟಕಕೂರ್ಮಕನತ್ಸಲೀಲೇಭನಕ್ರದ ।
ರ್ವೀಕರಶಿಂಶುಮಾರಮುಖವಾಶ್ಚರಸಂಚಯಚಾಲನೋಚ್ಚಲ
ಚ್ಛೀಕರಫೇನಕಂಬುಕುಲರತ್ನಗಳಿಂದೆಸೆದತ್ತು ಸಾಗರಂ ॥ ೧

ಹರನ ನಿಷಂಗವಚ್ಯುತನ ಪಾಸು ಜಲೇಶನ ರಾಜಮಂದಿರಂ
ನಿರುಪಮಮಪ್ಪ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ತವರ್ಮನೆ ಚಂದ್ರನ ಜನ್ಮಭೂಮಿ ಭೂ ।
ಧರವರಪುತ್ರನುದ್ಘಕವಚಂ ಬಡಬಾನಲಪಾನಪಾತ್ರಮು
ತ್ತ್ಯುರುತರಮಪ್ಪ ಸನ್ಮಣಿಗಳಾಗರಮೊಪ್ಪಿದುದೈದೆ ಸಾಗರಂ ॥ ೨

ವೆಳ ತೋಳ್ ಸುಳಿ ಚಕ್ರಂ ನೊರೆ
ಯೆಳನಗೆ ಬೊಬ್ಬುಳಿಗಳುದರದೊಳಗಣಜಾಂಡಾ ।
ವಳ ನೀರ್ತನುರುಚಿ ಬಡಬಾ
ನಲನಂಬರಮಾಗಲಬುಧಿ ಹರಿಯು ವ್ರೊಳೆಸೆಗುಂ ॥ ೩

ಮತ್ತಮದಲ್ಲದಾಮಹಾರ್ಣವಂ ಸಾರ್ವಭೌಮವಿಭವದಂತಪರಿಮಿತವಾಹಿನೀಸಂಗತಮುಂ, ನಂದಗೋಕುಲದಂತೆ ಕಂಸಾರಾತಿರಮಣೀಯಮುಂ, ವೈನತೇಯನಂತೆ ವಿಲಸದ್ವಿಷ್ಣುಪದಾವಲಂಬಿಯುಂ, ವಸಂತ

* ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಎರಡು ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಗ್ರಂಥವು ಹೀಗೆಯೇ ಆರಂಭವಾಗಿದೆ. ಮಂಗಳಶ್ಲೋಕಾದಿಗಳು ಹೋಗಿದ್ದರೂ ಹೋಗಿರಬಹುದು.

ಸಮಯದಂತುಜ್ಜ್ವಲತ್ಕಳಿಕಾಪ್ರತಾನಪ್ರಶೋಭಿತಮುಂ, ಜ್ಯೋತಿಶ್ಚಕ್ರದಂತೆ ಮನೋಹರಮೀನಮಿಥುನಕರ್ಕಾಟಕರಾಶಿಸಮಾವೃತಮುಂ, ಮಾರ್ತಾಂಡನಂತುಜ್ಜ್ವಲಾಬ್ಜಕದಂಬಸಮುಚ್ಛ್ರಯಕಾರಿಯುಂ, ಯೋಗಿಜನದಂತೆ ಮುಕ್ತಾಮಯಮುಂ, ಕಂದರ್ಪನಂತನವರತಮನುಪಮಾಗಣ್ಯಲಾವಣ್ಯ ಸ್ವಭಾವಮುಂ, ಶಶಾಂಕೋದಯದಂತೆ ಕುವಲಯೋತ್ಸವಕಾರಿಯುಮೆನಿಸಿ ವಿಭ್ರಾಜಿಸುತ್ತಿರ್ದುದಂತುಮಲ್ಲದೆಯುಂ ॥ ೪

ತಿಳಿಯಲ್ಕತಿಚಂಚಲೆ ಮಗ
ಳಿಳಯಂ ಪೂಗಣ್ಮನಾತ್ಮಜಂ ಕ್ಷಯಿ ಮೊಮ್ಮಂ ।
ಒಡಲಿಲಿ ಯೆನುತುಂ ಚಿಂತಿಸಿ
ಸಲೆ ಸುಯ್ವವೊಲಾದುದಬ್ಧಿ ಯದ್ಭುತರಾವಂ ॥ ೫

ಅಮರರ್ಗಮೃತಾಶನರೆಂ
ದುಮೆಯಾಣ್ಮಗೆ ನೀಲಕಂಠನೆಂದಚ್ಯುತಗಂ ।
ಕ್ರಮದಿಂ ಕಮಲಾಪತಿ ಯೆಂ
ದಮರ್ದಿರೆ ಪೆಸರಿತ್ತ ಜಲಧಿಯೇಂ ರಂಜಿಸಿತೋ ॥ ೬

ಇಂತೆಸೆವಂಬುಧಿಮಧ್ಯದೊ
ಳಂತವೆ ಕಂಗೊಳಿಸುತಿರ್ಪ ಜಂಬೂದ್ವೀಪಾ ।
ಬ್ಜಾಂತರದ ಚಾರುಕರ್ಣಿಕೆ
ಯಂತಿರೆ ಕನಕಾಚಲಂ ವಿರಾಜಿಸುತಿರ್ಕುಂ ॥ ೭

ಜಲಜಜವಿಷ್ಣುವಿವಾದವ
ನಿಲಿಸ ಕಲ್ಪಾಂತದೆಡೆಯೊಳೊಗೆದತಿತೇಜೋ ।
ಜ್ಜ್ವಲದಿವ್ಯಮಹಾಲಿಂಗದ
ನಿಲವೆನೆ ಚಲ್ವಾಯ್ತು ಕಣ್ಗೆ ಕಾಂಚನಶೈಲಂ ॥ ೮

ಮಿಸುಪಾ ಮೇರುವ ತೆಂಕಣ
ದೆಸೆಯೊಳ್ಪೂರ್ವಾಪರಾಂಬುನಿಧಿಗಳನವಗಾ ।

ಹಿಸಿ ನಭಮಂ ತುಡುಕುತೆ ಕ
ಣ್ಗೆಸೆದುದು ಹಿಮವನ್ನಗೇಂದ್ರಮುರುಗುಣಸಾಂದ್ರಂ ॥ ೯

ಮೇನಾಧಾರಂ ವಿನತಾ
ಸೂನುವಿನೊಲ್ಸತ್ಪಥಾಶ್ರಯಂ ಸುಜನನೊಲಾ ।
ಯ್ತೊ ನಗಮಸ್ತ್ರೀಕೃತಜಿತ
ದಾನವನೊಲನಂತಕಟಕಭೂಷಿತಪಾದಂ ॥ ೧೦

ಇಂತು ಹಿಮಾಚಲಂ ವಿರಾಜಿಸುತ್ತುಮಿರಲ್ ॥ ೧೧

ಆ ಗಿರಿಯ ದಕ್ಷಿಣಾಶಾ
ಭಾಗದೊಳುರೆ ಕರ್ಮಭೂಮಿಸಂಜ್ಞೆಯಿನಧಿಕ ।
ಶ್ರೀಗೆಡೆಯೆನಿಸಿ ಮನೋಹರ
ಮಾಗಿರ್ಪುದು ಭರತಖಂಡಮನಘಕರಂಡಂ ॥ ೧೨

ಇಂತೆಸೆವ ಭರತಖಂಡದ ತೆಂಕಣಾಶಾಭಾಗದೊಳ್ನಾನಾವಿಧವ
ರ್ಣಾಶ್ರಮಸುಖಸಂಪತ್ಸಮಾಜಕಾಸ್ಪದಮೆನಿಸಿ ಮೆರೆವ ಕನ್ಯಾಖಂಡಪ್ರ
ದೇಶದೊಳ್ ॥ ೧೩

ಅಗಣಿತತೀರ್ಥನದೀನದ
ನಗಪುಣ್ಯಾರಣ್ಯವಿಷಯಸುಕ್ಷೇತ್ರಸಮೂ ।
ಹಗಳಗೆಡೆಯೆನಿಸಿ ಮಿಗೆ ಝುಗ
ಝುಗಿಪುದು ಸಹ್ಯಾಚಲಂ ಮಹಾಸುಖಮೊಳಂ ॥ ೧೪

ಆ ಸಹ್ಯಾದ್ರಿಯೊಳೊಪ್ಪುವ
ದೇಶಂಗಳೊಳಧಿಕಮೆನಿಸಿ ನಿರುಪಮಲಕ್ಷ್ಮೀ ।
ಕೋಶಂ ವಿಲಸತ್ಪುಣ್ಯಾನಿ
ವೇಶಂ ಕರ್ಣಾಟದೇಶಮುರೆ ರಂಜಿಸುಗುಂ ॥ ೧೫

ಕೆರೆಯಿಂ ಕಾಳ್ಪುರದಿಂ ಕನತ್ಕುವಲಯಾಂಭೋಜಂಗಳಿಂ ಶೋಭಿಪೊ
ಳ್ಪುರದಿಂ ಪುಷ್ಪಲತಾಪ್ರತಾನಲಸದಾರಾಮಪ್ರದೇಶಂಗಳಿಂ ।

ತೊರೆಯಿಂ ರಾಜಿಸ ಗಂಧಶಾಲಿವನದಿಂ ಕ್ರೀಡಾದ್ರಿಯಿಂ ಕಣ್ಗೆ ಭಾ
ಸುರವಾಗಿರ್ದುದು ದೇಶಮುನ್ನತಸುಖಾವಾಸಂ ದಲೇಂ ವರ್ಣಿಪೆಂ ॥೧೬

ಮತ್ತಮದಲ್ಲದಾದೇಶಂ ಸ್ವರ್ಲೋಕದಂತೆ ಸುರುಚಿರಸುರಭಿಸು ಮನೋವೃಕ್ಷಪರಿಶೋಭಿತಮುಂ, ಸುತ್ರಾಮನೋಲಗಶಾಲೆಯಂತೆ ಸುಧರ್ಮಾನ್ವಿತಮುಂ, ವಧೂಪಯೋಧರದಂತಗ್ರಹಾರಮಾಲಾಲಂಕೃತಮುಂ ಗಗನಮಂಡಲದಂತೆ ಭಾಸ್ವದ್ದ್ವಿಜರಾಜಾಭಿರಾಮಮುಂ, ಅಳಕಾನಗರದಂತಗಣ್ಯಪುಣ್ಯಜನಾಧಿಷ್ಠಿತಮುಂ, ಸಮಾಸಚಕ್ರದಂತೆ ಬಹುವ್ರೀಹಿಸಮಾವೃತಮುಂ, ಪದ್ಮಪೀಠನಂತನಂತನಿಗಮಾಶ್ರಯಮುಂ, ನಾರಾಯಣನಂತೆ ಸುದರ್ಶನೋಪಸೇವ್ಯಮುಂ, ಮಹಾದೇವನಂತಚಲಿತದುರ್ಗಾಸ್ಪದಮುಮೆನಿಸಿ ವಿರಾಜಿಸುತಿರ್ದುದಂತುಮಲ್ಲದೆಯುಂ ॥ ೧೭

ಪುಸಿ ಕಳವು ಪಾದರಂ ಬೇ
ವಸಮಟ್ಟುಳಿ ದಾಳಿ ಠೌಳಿಯುಪಹೃತಿ ಮೋಸಂ ।
ಪಿಸುಣನ್ಯಾಯಮೆನಿಪ್ಪೀ
ಪೆಸರ್ಗಳ್ ಪೆಸರ್ಗೊಂಬೊಡಿಲ್ಲಮಂತಾನಾಡೊಳ್ ॥ ೧೮

ಮತ್ತಮಂತುಮಲ್ಲದೆ ॥ ೧೯

ಪೊಡೆ ಯೆಂಬರ್ಶಾಲಿಯನಾ
ರಡಿ ಯೆಂಬರ್ಷಟ್ಪದಾಳಿಯಂ ಕರಿಣಿಯುಮಂ ।
ಪಿಡಿ ಯೆಂಬರಲ್ಲದೀಪರಿ
ನುಡಿಯಲಿಪೊಡಿಲ್ಲ ಜನರೊಳಂತಾ ನಾಡೊಳ್ ॥ ೨೦

ಕಡೆ ಯೆಂಬರ್ದಧಿಮಥನದೊ
ಳೊಡೆಯೆಂಬರ್ಭಕ್ಷ್ಯಭೇದದೊಳ್ ಕಬರಿಗಳೊಳ್ ।
ಮುಡಿ ಯೆಂಬರಲ್ಲದೀ ಬಿರು
ನುಡಿ ಕನಸಿನೊಳಾದೊಡಂ ವಿಚಾರಿಪೊಡಿಲ್ಲಂ ॥ ೨೧

ಅಳಿಯಿಲ್ಲದಬ್ಜಮಬ್ಜಾ
ವಳಿಯಿಲ್ಲದ ಸರಸಿ ಸರಸಿಯಿಲ್ಲದ ಸನ್ಮಂ ।

ಜುಳನಂದನಮುರುನಂದನ
ಕುಳಮಿಲ್ಲದ ಪೊಳಲ್ಗಳಿಲ್ಲಮಂತಾನಾಡೊಳ್ ॥ ೨೨

ಮತ್ತಮದಲ್ಲದೆ ॥ ೨೩

ಎಳಎಲರಿಂದೊಡೆದೊಸರ್ವ
ಜ್ಜ್ವಲಧವಳೇಕ್ಷುಗಳ ಪಾಳಿ [1] ಕಾಲ್ಗಳನೆತ್ತಂ ।
ಬೆಳದಾ ಶಾಲಿವನಂ ಕಂ
ಗೊಳಿಪುದು ಭೂವನಿತೆಯುಟ್ಟ ಪೊಂಬಟ್ಟೆಯವೋಲ್ ॥ ೨೪

ನೆರೆ ತಿಳಿದು ನಿಂದ ನೀರೊಳ್
ತರದಿಂ ಮೂರ್ವೊಳವ ಶಾಲಿಮಂಜರಿನಿಕರಂ ।
ವರಭೂಸಾರತೆಯಿಂ ತಾ
ನುರೆ ಬೇರೊಳ್ ಬೇರೆ ಫಲಿಸಿತೆಂಬವೊಲೆಸೆಗುಂ ॥ ೨೫

ಮತ್ತಮದಲ್ಲದೆ ॥ ೨೬

ಜಲಜಜನಮರ್ದಂ ಬೆಳ್ಳಿಯ
ಕೊಳವಿಗಳೊಳ್ ತುಂಬಿ ಗಂಟನೊಂದಿಸಿ ಗರುಡಂ ।
ತಿಳಿಯದೊಲವನಿಳೆಯೊಳ್ನಲೆ
ಗೊಳಿಸಿದನೆನೆ ಮೆರೆದುದಮಳಪುಂಡ್ರೇಕ್ಷುವನಂ ॥ ೨೭

ಹರಿಯೊರ್ವೆಯುಮರ್ದನಮರ
ರ್ಗೆರೆದೊಡೆ ನವಸುಧೆಯನೆರೆದಪೆವು ನಿಮಗನಿಶಂ ।
ನರರಿತ್ತ ಬನ್ನಿಮೆನುತುಂ
ಕರೆವಂತಿರೆ ಮೊರೆವುವಿಕ್ಷುಯಂತ್ರಪ್ರಚಯಂ ॥ ೨೮

ಮತ್ತಮದಲ್ಲದೆ ॥ ೨೯

ಮಿಂಚುವ ಪೊಸನೆಲ್ದೆನೆಗಳ
ಗೊಂಚಲ್ಗಳನಡಸಿ ಬಾಯ್ಗಳೊಳ್ ನಲಿಯುತ್ತುಂ ।

1 ಸಾಲು (ಕ)

ಚಂಚುಗಳನಲೆವ ಗಿಳಿಗಳ
ಸಂಚಯಮಂ ಸೋವುತಿರ್ಪರುರೆ ಪಾಮರಿಯರ್ ॥ ೩೦

ಸಲೆ ಸೋವ ಪಾಮರಿಯರು
ಜ್ವಲಿಪಧರವನೀಕ್ಷಿಸುತ್ತೆ ಪಣ್ತುರುಬಿಂಬೀ ।
ಫಲವೆಂದು ಕರ್ದುಕಬಗೆದವ
ರ್ಗಳ ಸಿರಿಮೊಗಕೆರಪುವಲ್ಲಿ ಗಿಳಿಗಳ ಬಳಗಂ ॥ ೩೧

ನೋಡಿ * ನಗುವಬಲೆಯರ ಪ
ಲ್ಗಾಡಿಯನಭಿವೀಕ್ಷಿಸುತ್ತೆ ಪರಿಪಕ್ವಲಸ ।
ದ್ದಾಡಿಮಿಯ ಬೀಜಮೆನುತೆಡೆ
ಯಾಡುತೆ ಕಾಲ್ದೆಗೆಯುತಿರ್ಪುವಾಕೀರಂಗಳ್ ॥ ೩೨

ಮತ್ತಮದಲ್ಲದಾದೇಶದೊಳ್ ॥ ೩೩

ಪೊಸ ಪೂಗಳ ರಸದಿಕ್ಷು
ಪ್ರಸರದ ಪಾಲ್ಗಳ ಸುನಾರಿಕೇಳಫಲಾಂಭೋ ।
ವಿಸರದ ಪರಿಕಾಲ್ಗಳನುಡು
ಪಸಮೂಹದೆ ಪೊಯ್ವುದಲ್ಲಿ ಪಾಂಥಸಮಾಜಂ ॥ ೩೪

ಬಾಳೆಯ ಬಟ್ಟಗಂಬಗಳನಿಕ್ಷುಗಳೊಳ್ದಲೆಯಿಂದಮಂಬುರು
ಣ್ಣಾಳದ ಜಂತೆಯಿಂ ಪೊಸತಳಿರ್ವಸೆಯಿಂ ಹಿಮವಾರಿಪೂರ್ಣಕುಂ ।
ಭಾಳಿಯಿನಚ್ಚಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಕುಚ್ಚದೆ ಬಾಳದ ಪಂದಲಿಂ ಪ್ರಪಾ
ಶಾಲೆಗಳಧ್ವದೊಳ್ ಸ್ಮರವಿವಾಹಗೃಹಂಗಳೊಲಾವಿರಾಜಿಕುಂ ॥ ೩೫

ಮತ್ತಮಲ್ಲಿ ೩೬

ನೀರೆರೆವಳ ತೋಳ್ಮೊದಲಿಂ
ಗೇರಿರೆ ಕುಡಿವರಿದು ದಿಟ್ಟ ಸರಿಸದ ಪೊಯ್ನೀ ।
ರ್ಧಾರೆ ಪೊರಸೂಸೆ ಪಾಂಥ
ನೀರ್ರೆಯರಂ ಬಾಂಗೆ ಬಾಯ ಬಿಟ್ಟುರೆನಗಿಪರ್ ॥ ೩೭

* ಸೋವಬಲೆಯರ್ (ಬ, ಕ)

ಕುಂದದೆ ನೀರೆರೆವಳ ಸು
ಯ್ಮಂದಸ್ಮಿತರೋಚಿ ಮುಸುಕಿ ಪರಿಮಳಿಸುತೆ ಬೆ ।
ಳ್ಪೊಂದಿರೆ ಕುಡಿನೀರ್ ತನುಗಿದು
ಚಂದನರಸಮೆಂದು ಪೂಸಬಗೆವರ್ ಪಾಂಥರ್ ॥ ೩೮

ಇಂತನವರತಮಶೇಷಸುಖಸಂಪತ್ಸಮಾಜದಿಂದಾದೇಶಂ ವಿರಾಜಿಸುತ್ತುಮಿರಲ್ ॥ ೩೯

ಅದರೊಳ್ ಪೆರ್ಮೆಯಿನೆಸೆವಾ
ತ್ರಿದಶತರಂಗಿಣಿಗಮಧಿಕಮೆನಿಸುವ ವರದಾ ।
ನದಿಮೂಲವೊಪ್ಪುಗುಂ ತ
ನ್ನದಿಯುತ್ತರತಟದೊಳರ್ಧಯೋಜನದೆಡೆಯೊಳ್ ॥ ೪೦

ಆ ಕರ್ಣಾಟಕದೇಶದ
ಭೂಕಾಂತೆಯ ವಕ್ತ್ರಪದ್ಮಮೆನೆ ರಾಜಿಸುಗುಂ ।
ಶ್ರೀಕರಮೆನಿಸಿಯಜಸ್ರಂ
ನಾಕವನಿಳಿಕೈದ ಕೆಳದಿ ಯೆಂದೆನಿಪ ಪುರಂ ॥ ೪೧

ಶ್ರೀಮತ್ಕೆಳದಿಯ ಪೊಳಲೊಳ್
ಹೈಮವತೀರಮಣನೆಸೆವಲಿಂಗಾಕೃತಿಯಿಂ ।
ರಾಮೇಶ್ವರಾಖ್ಯೆಯಂ ತಳೆ
ದಾಮಹಿಯೊಳ್ ಪುತ್ತದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುತಿರ್ದಂ ॥ ೪೨

ಆ ಪುರದ ಮುಂತಣೆಳೆಯ ಸ
ಮೀಪದೊಳೊತ್ತಾಗಿ ಚೆಲ್ವ ಪಳ್ಳಿಯುಬಯಲೆಂ ।
ಬಾ ಪಳ್ಳಿ ಕೃಷಿಕಜನಸ
ದ್ವ್ಯಾಪಾರನಿಳಿಂಪವಲ್ಲಿ ಯೂರಾಜಿಸುಗುಂ ॥ ೪೩

ಮಿನುಪಾ ಪಳ್ಳಿಯುಬಯಲೆಂ
ದೆನಿಪೂರಿನ ಮೂಲಿ ಬಸವೆಪಂ ಕೃಷಿಕವರ್ಗ ।

ಭ್ಯನುಪಗತಜೀವನಂ ತಾ
ನೆನೆಸಿ ವಿರಾಜಿಸುತುಮಿರ್ದನದರೊಳಜಸ್ರಂ ॥ ೪೪

ಮತ್ತಮದಲ್ಲದಾಬಸವಪಂ ಪರಶಿವಮೂರ್ತಿಸ್ವರೂಪಬಸವೇಶ್ವರಾಂಶೀಭೂತನಪ್ಪ ಕಾರಣಪುರುಷನುಂ ಲಿಂಗಾಂಗಸಂಬಂಧಿಷಟ್ಸ್ಥಲಜ್ಞಾನಾನುಸಂಧಾನಮಹಾನುಭವಪ್ರಾಜ್ಞನುಂ, ನಿರುಪಮನಿರಾಭಾರಿವೀರಶೈವಸದಾಚಾರಾಚರಣಸಂಪನ್ನನುಂ, ಶ್ರೀಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮಪದಾಂಬುಜಸೇವಾತತ್ಪರಾಮಲಚಿತ್ತನುಮೆನಿಸಿ ವಿರಾಜಿಸುತಿರ್ದನಂತುಮಲ್ಲದೆಯುಂ ॥ ೪೫

ಹರಪದಪಯೋಜಭೃಂಗಂ
ಸುರುಚಿರಶಿವಶರಣಸಂಗಮುಪಗತಭಂಗಂ ।
ದುರಿತಧ್ವಾಂತಚಯೂಹ
ಸ್ಕರನೆಂದಿಳೆ ಪೊಗಳೆ ಬಸವಪಂ ರಾಜಿಸಿದಂ ॥ ೪೬

ಅನುಪಮತದ್ಬಸವಪನಂ
ಗನೆ ವಿಲಸಿತಬಸವಮಾಂಬೆ ವಿಶ್ರುತಸೀಮಂ ।
ತಿನಿಯರಧಿದೇವಿಯತಿಪಾ
ವನತರಸಚ್ಚರಿತೆ ಯೆನಿಸಿ ರಾರಾಜಿಸಿದಳ್ ॥ ೪೭

ರತಿ ರೂಪಿನೊಳೊಪ್ಪುವರುಂ
ಧತಿ ಪತಿಭಕ್ತಿಯೊಳ್ ಜಾಣ್ಮೆಯೊಳ್ಖ್ಯಾತನಭಾ ।
ರತಿ ನಿರ್ಮಲಮತಿ ಶೋಭಾ
ವತಿ ಯೆಂದಿಳೆ ಪೊಗಳೆ ತದ್ಯುವತಿ ಕರಮೆಸೆದಳ್ ॥ ೪೮

ಆ ಪುಣ್ಯಸ್ತ್ರೀಯುದರ
ಶ್ರೀಪಾರಾವಾರದೊಳ್ಸುಧಾಕರನೆನೆ ಸ ।
ಮ್ರೂಪಂ ನಿರುಪಮಸುಗುಣಕ
ಲಾಪಂ ಚೌಡಪನೆನಿಪ್ಪ ಸುತನುದಯಿಸಿದಂ ॥ ೪೯

ಇಂದುವಿನೊಡನುಜ್ಜ್ವಲಿಸುವ
ಮಂದಾರಂ ಜನಿಸಿದಂತೆ ತಚ್ಚೌಡಪಭೂ ।
ಚಂದಿರನೊಡನುರುಭದ್ರಪ
ನೆಂದೆಂಬ ಕುಮಾರನೊಗೆದು ರಾರಾಜಿಸಿದಂ ॥ ೫೦

ಆ ಪರತರಬಸವಪಕುಲ
ದೀಪರ್ಭಾವೆಂಚೌಡಸಂಭದ್ರಪನೆಂ ।
ಬಾಪುಣ್ಯಪುರುಷರುಜ್ಜ್ವಲ
ರೂಪಾನ್ವಿತರೆನಿಸಿ ಮೆರೆದರಿನಶಶಿಗಳವೊಲ್ ॥ ೫೧

ಅವರೀಶನಾಜ್ಞೆಯಿಂ ಜನ
ನಿವಹವನುದ್ಧರಿಸೆ ಭುವಿಯೊಳೊಗೆದತಿಮಹಿಮಾ ।
ರ್ಣವರತಿಕಾರಣಪುರುಷ
ಶಿವಮತತತ್ವಜ್ಞರೆಂದು ಬಲ್ಲವರುಸಿರ್ವರ್ ॥ ೫೨

ಇಂತೆಸೆವ ಕುಮಾರರೊಗೆದನಂತರಮಾಬಸವಪಂ ಭಾಗ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿಯಂ ಪಡೆದು ಸಂತಸವಡುತ್ತಿ ಕುಮಾರರ್ಗೆ ಯೌವನೋದಯಮಾಗಲೊಡನೆ ಸತ್ಕುಲಸಂಭವೆಯರಪ್ಪ ಕನ್ಯಾರತ್ನಂಗಳಂ ವಿವಾಹಮಂ ರಚಿಸಿ ಕತಿಪಯದಿವಸಮಿರ್ದು ಶಿವಸಾಯುಜ್ಯವನೈದಲೊಡನೆ ತತ್ಪತ್ನಿಯಪ್ಪ ಬಸವಮಾಂಬಿಕೆಯಾಪುತ್ರರಿರ್ವರಂ ಪೋಷಿಸಲಿವರ್ಗಳ್ ದಿನದಿನದೊಳ್ ವರ್ಧಿಷ್ಣುಗಳಾಗಿ ಪಳ್ಳಿಯಲ ಗ್ರಾಮದೊಳ್ ಸ್ವಪಿತ್ರಾರ್ಜಿತಕೃಷ್ಯಾರಂಭಾದಿವ್ಯಾಪಾರದ್ವಾರದಿಂ ಪರಮಾಭಿವೃದ್ಧಿಯಂ ಪಡೆದು ಪಟುತರಭುಜಬಲಶಾಲಿಗಳನಿಸಿ ವಿರಾಜಿಸುತಿರ್ದನಂತರದೊಳ್, ॥ ೫೩

ವರವೀರಶೈವಕುಲಶೇ
ಖರಬಸವಪಪುತ್ರಚೌಡಪಂ ಶ್ರೀರಾಮೇ ।
ಶ್ವರಕೃಪೆಯಿಂ ತತ್ಕೆಳದಿಯ
ಪುರವರ ಸಿಂಹಾಸನಕ್ಕಧೀಶ್ವರನಾದಂ ॥ ೫೪

ಅದೆಂತೆಂದೊಡಿಂತು ವಿರಾಜಿಸುತ್ತುಮಿರ್ಪ ಭದ್ರಪ್ರಾಗ್ರಜನಪ್ಪ ಚೌಡಪನ ಸ್ವಪ್ನದೊಳ್ ಶ್ರೀಮತ್ಪರಮೇಶ್ವರಂ ಮನಂಗೊಳಿಪ್ಪ ವೃದ್ಧ ಜಂಗಮಸ್ವರೂಪದಿಂ ಪ್ರಸನ್ನನಾಗಿ ಕೆಳದಿಪುರವರದೆಡೆಯೊಳ್ ಸೀಗೆ ವಳ್ಳಿ ಯೆಂಬ ತಾಣದೊಳ್ ತರುಗುಲ್ಮಲತಾಪ್ರತಾನಾವೃತವಾದ ಸೀಗೆ ವೆಳೆಯ ಮಧ್ಯದೊಳ್ ರಾಮೇಶ್ವರನೆಂಬ ಮಹಾದಿವ್ಯಲಿಂಗಂ ನೆಲೆಸಿರ್ಪು ದಾಲಿಂಗಂ ಬಹುಕಾಲಮಾರಭ್ಯ ವಲ್ಮೀಕಾಚ್ಛಾದಿತಮಾಗಿರ್ಪುದಲ್ಲಿ ತಲ್ಲಿಂ ಗಮಿರ್ಪುದಕೆ ಕುರುಹೇನೆಂದೊಡೆ ನಿನ್ನ ಮನೆಯೊಳಸವ ಕಪಿಲೆವ ರ್ಣದ ಪಸು ಕರುವೆರಸಾತಾಣಮನೈದಿ ನಿಂದಾಪುತ್ತದ ಮೇಗಡೆಯೊಳ್ ಪ್ರತಿದಿನಂ ಪಾಲ್ಗರೆದು ಬರುತಿರ್ಪುದೆ ಕುರುಹಾಲಿಂಗಮಂ ಜನರ ಕಣ್ಮಿ ನಕ್ಕೆ ಗೋಚರಮಪ್ಪಂತು ನಿರ್ಮಿಸಿ ತದ್ರಾಮೇಶ್ವರಲಿಂಗಮಂ ಸದ್ಭ ಕ್ತಿಯಿಂದರ್ಚಿಸಲ್ ನಿನಗಖಂಡಪೃಥ್ವೀಪತಿತ್ವಂ ಕೈಸಾರ್ಪುದೆಂದುಸಿರ್ದಾ ಜಂಗಮಮೂರ್ತಿ ಯಂತರ್ಧಾನಮನೈದಲೆಳ್ಚರ್ತು ಪರಮಹರ್ಷಿತ ನಾಗಿ ನಿಜಮಾತೃವಪ್ಪ ಬಸವಾಂಬಿಕೆಯೊಳಿಂತು ಕಂಡ ಸ್ವಪ್ನವನುಸಿ ರಲದಂ ಕೇಳ್ದಿಂತು ಸ್ವಪ್ನದೊಳ್ ನಿರೂಪಿಸಿ ಪೋದ ಜಂಗಮಮೂರ್ತಿ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಪರಮೇಶ್ವರನೆಂಬುದೆ ನಿಶ್ಚಯಮಾರಾಮೇಶ್ವರಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಭಕ್ತಿ ಯೊಳ್ ನಡೆಕೊಂಡೊಡೆ ಮುಂದೆ ನಿನಗೆ ಮಹಾಭಿವೃದ್ಧಿಯುಂಟದರ್ಕೆ ಸಂದೆಗಮಿಲ್ಲೆಂದುಸಿರಲಂತಾ ಮಾತಂ ಕೇಳ್ದು ಮರುದೆವಸಂ ಬೇಹ ಚರರಂಕಾಯ್ದಿಕ್ಕಿ ನಿಜಮಂದಿರದೊಳಿರ್ಪ ಕಪಿಲೆವರ್ಣದ ಪಸುವಾಪುತ್ತ ದೆಡೆಗೈದಿ ಸುರಭಿಯುಂ ಕರೆದು ಬರ್ಪುದಂ ಗೊರಕ್ಷಕರ ಮುಖದಿಂದರಿದಲ್ಲಿ ಗೈದಿ ಯಾಪುತ್ತವನಗುಳಿಸಿ ನೋಡಲದರೊಳ್ ಕಂಗೊಳಿಸುತಿರ್ಪ ಮಂಗಲ ಮೂರ್ತಿಯಪ್ಪ ಶ್ರೀರಾಮೇಶ್ವರಲಿಂಗಮಿರಲ್ಕಂಡು ವಿಸ್ಮಿತನಾಗಿ ಕರ ಸರೋಜಮಂ ಮುಗಿದು ಭಯಭರಿತಭಕ್ತಿಯಿಂ ಪೊಡಮಟ್ಟು ನುತಿಸಿ ಬಳಿಕಾತರುಗುಲ್ಮಲತಾಪ್ರತಾನಸೀಕಾಕುಂಜಂಗಳಿಂ ಸವ ರ್ದಾತಾಣಮಂ ಮನೋಹರಮಪ್ಪಂತು ಸ್ಯೆತುಗೊಳಿಸಿ ತತ್ಕಾಲೋ ಚಿತಮಾದ ತೃಣಕುಟಿಯುಂ ನಿರ್ಮಿಸಿ ನಿತ್ಯಮಾಲಿಂಗಕ್ಕಂ ಧೂಪದೀಪ ನೈವೇದ್ಯಂ ನಡೆವಂತು ಕಟ್ಟಲೆಯಂ ರಚಿಸಿ ಪ್ರತಿದಿನಂಗಳೊಳ್ ತಾಂ

ಪಳ್ಳಿಯಮುಲಿಂದೆಳ್ತಂದಾಲಿಂಗಮಂ ಭಜಿಸಿ ಪೋಪ ನಿಯಮಮಂ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿಂತು ವರ್ತಿಸುತ್ತುಮಿರ್ದು ಕತಿಪಯದಿನಂಗಳ್ ಪೋಗಲೊಡನಾಚೌಡಪನೊಂದುದಿನದೊಳಂದಿನಂತೆ ನಿಜಾಲಯದಿಂ ಪೊರಮಟ್ಟು ತಾಂ ಕೃಷ್ಯಾರಂಭಮಂ ರಚಿಯಿಪ[1] ಶಾಲೀಕ್ಷೇತ್ರದೆಡೆಗೈದುತ್ತುಮಿರಲಾಪ್ರಸ್ಥಾನದೊಳ್[2] ॥ ೫೫

ಸರಟಂ ಚೌಡಪನೈದುತಿರ್ಪ ಪಥಕಂ ತಾನೈದಿ ಕಾಣ್ಬಂದದಿಂ
ಸಿರಮಂಪಾಯ್ಕುಲಭೀಕ್ಷಿಸುತ್ತುಮದನೆಳ್ಬಟ್ಬಲ್ಕೆಲಕ್ಕೈಲ್ದಿ ಮಾ ।
ಮರನಂ ಶೀಘ್ರದೊಳೇರ್ದು ಮಲ್ಲಿ ಸಿರಮಂ ಪಾಯ್ಕುತ್ತಿರಲ್ ನೋಡುತ
ಚ್ಚರಿವಟ್ಟುಜ್ಜ್ವಲಿಸುತ್ತುಮಿರ್ಪ ವರಶಾಲೀಕ್ಷೇತ್ರಮಂ ಪೊರ್ದಿದಂ ॥ ೫೬

ಬಳಿಕಾ ಚೌಡಪನೊಪ್ಪುವ
ಕಳಮಕ್ಷೇತ್ರಮನಭೀಕ್ಷಿಸುತೆ ತತ್ಕೃತ್ಯಂ ।
ಗಳನಾರಯ್ದು ಬಳಲ್ದು
ಜ್ಜ್ವಲಿಸುವ ಮಾಮರನ ತಣ್ಣೆಳಲನುರೆ ಸಾರ್ದಂ ॥ ೫೭

ಆ ಗರುವಂ ವಿಗತಶ್ರಮ
ನಾಗಿ ತದುರ್ವೀಜಮೂಲದೊಳ್ಸುಳಿವೆಲರ್ಗಂ ।
ಮೈಗೊಟ್ಟು ಗಾಢನಿದ್ರಾ
ಯೋಗದೆ ಮರೆದೊರಗಿರಲ್ತದಂಬಿಕೆಯಿತ್ತಂ ॥ ೫೮

ವರಸುತನುಣಬರತಳುವಿದ
ಪರಿಯೇಂ ಕಾರಣಮೊ ನೋಳ್ಪೆನೆನುತಾಲಯದಿಂ ।
ಪೊರಮಟ್ಟು ಗರ್ದೆಯುಂ ಸಾ
ರ್ದರಸುತೆ ಮಾಮರನ ಮೂಲಮಂ ನೆರೆಸಾರ್ದಳ್ ॥ ೫೯

ಆ ಮಾಮರದಡಿಯೊಳ್ನಿ
ದ್ರಾಮುದ್ರಿತನೇತ್ರನಾಗಿ ಮಲಗಿಹ ಸುತನಂ ।

1. ರಚಿಸಲು(ಕ), 2 ಪ್ರಸ್ತಾವದೊಳ್.(ಖ),

ಪ್ರೇಮದೊಳೀಕ್ಷಿಸುತಿರಲು
ದ್ಧಾಮಾಹಿಯದೊಂದು ಚೌಡಪನ ಶಿರದೆಡೆಯೊಳ್ ॥ ೬೦
ಪೆಡೆಯಾಡುತ್ತಿರಲೀಕ್ಷಿಸಿ
ಕಡುಚೋದ್ಯಂಬಟ್ಟು ಮಗನನೆಳ್ಚಿಸೆ ಮುಳಿಸಿಂ ।
ಕಡಿದಪುದೆಂಬತಿಭಯದಿಂ
ಮಿಡುಕುತೆ ನಿಂದೆಮೆಯನಿಕ್ಕ ದೀಕ್ಷಿಸುತಿರ್ದಳ್ ॥ ೬೧

ಇಂತು ನಿಂದು ನಿಟ್ಟಿಸುತಿರಲ್ ಚೌಡಪನ ಶಿರದ ಮೇಗಡೆಯೊಳ್ ನಲಿನಲಿದು ಪೆಡೆಯಾಡಿ ಕೆಲವುಂ ಪೊಳ್ತು ಪೋಗಲೊಡನಾಸರ್ಪಂ ಮೆಲ್ಲ ನಿಳಿದು ತಾನೇ ಪರಿದು ಪೋಗುತ್ತುಮಿರಲಾಬಸವವೊಾಂಬಿಕೆಯೈತಂದು ಮರೆದೊರಗಿರ್ಪ ಸುತನನೆಳ್ಚರಿಸಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ತನ್ಮಸ್ತಕದ ಮೇಗಡೆ ಯೊಳ್ ಸರ್ಪಂ ನಲಿನಲಿದು ಪೆಡೆಯಾಡಿದ ವೃತ್ತಾಂತಮನುಸಿರ್ದು ಪುಣ್ಯಾ ವಶದಿಂ ಬರ್ದುಕಿದೆಯೆಂದತಿವ್ಯಾಮೋಹದಿಂ ಮಗನಂ ಮುದ್ದಿಸಿ ಗಾಢಾ ಲಿಂಗನಂಗೈದೊಡನೆ ಪರಿದು ಪೋಪ ಪಾವಂ ತೋರಲಾಗಳಾಸರ್ಪಂ ತನ್ನ ಪೆಡೆಯನೆತ್ತಿಕೊಂಡಿವರಂ ತಿರಿತಿರಿಗಿ ನೋಡುತ್ತುಂ ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲ ನೈದುತ್ತುಂ ಸನ್ನೆದೋರಿ ಕರೆದ ಭಾವಮಂ ತೋರುತ್ತುಂ ಪರಿಯುತ್ತಿರ ಲವರದರ ಪಿಂಗಡೆಯೊಳ್ಬಂಬಳಿವಿಡಿದೈದಿ ನೋಡುತ್ತುಮಿರಲಾಸರ್ಪಂ ನಿಕ್ಷೇಪಮಿರ್ದ ಶಾಲೀಕ್ಷೇತ್ರದೆಡೆಗಿಳಿದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ತುವರ್ಗಳಂ ನೋಡಿ ತನ್ನ ಪೆಡೆಯನೆತ್ತಿ ಪೆಡೆಯಗ್ರದಿಂದಾತಾಣಮಂ ಮುಟ್ಟಿ ಮುಟ್ಟಿ ತೋರಿಸಿ ಯದೃಶ್ಯಮಾಗಲಿವರಿದು ಕಾರಣಸರ್ಪಮಹುದೇನಾದೊಡಮೀತಾಣ ಮಂ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ನೋಡಲ್ವೇಳ್ಕುಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿಯಾತಾಣಮಂ ಕುರು ಪಿಟ್ಟು ಮನೆಗೈದಿ ನಿಜಾನುಜನೊಡನೀವೃತ್ತಾಂತಮನುಸಿರ್ದೊಡನಿರ್ವರ್ ಸಂತಸದಿಂ ಮಜ್ಜನಶಿವಾರ್ಚನಭೋಜನಾದಿಗಳಂ ರಚಿಸಿ ಬಳಿಕಂ ಪರಿ ಮಿತರಾದಾಪ್ತಜನರ್ವೆರಸು ಕಳಮಕ್ಷೇತ್ರಮಂ ಸಾರ್ದು ಕುರುಪಿಟ್ಟ ತಾಣದೆಡೆಗೈದಿ ಹಲಮಂ ಕಟ್ಟಿಸಿ ಪೂಡಿಸಲಾಗಳಾ ನೇಗಿಲಮೊನೆಗೆ ನಿಕ್ಷೇ ಪಕಟಾಹದ ಬಳಗಳ್ ಸಿಲುಂಕಿ ಘಣಘಣರೆಂಬ ದನಿಯಾಗಲಾಗಳಾ ಸ್ಥಳ ಮನಗುಳಿಸಿ ನೋಡಲಲ್ಲಿ ಛಾರಿನಿಕ್ಷೇಪಕಟಾಹಂ ನಾಗರಮರಿ ಯೆಂಬ

ಕತ್ತಿಸಹಿತಮಿರಲಾ ನಿಕ್ಷೇಪವುಂ ವಶಂಮಾಡಿ ಮರೆಯಾಗಿ ಬೈತಿರಿಸಿ ಕೊಂಡಾತಾಣದೊಳ್ ತತ್ಕಾಲೋಚಿತಮಾದ ಗೃಹಮುಂ ನಿರ್ಮಿಸಿ ಕುಟುಂಬಸಹಿತಂ ತಾವಲ್ಲಿನಿಲ್ತುವುದರಲ್ಲಿಯುಂ ಬಲಶಾಲಿಗಳೆನಿಸಿ ವರ್ತಿಸುತ್ತುಮಿರುತಿರ್ದು ಕತಿಪಯದಿನಂಗಳ್ ಪೋಗಲೊಡನೆ ॥ ೬೦

ಮೆರೆವಾ ಚೌಡಪಮನ್ನೆಯಂಗೆ ಶುಭಯುಕ್ಕೇಂದ್ರತ್ರಿಕೋಣಂಗಳೊಳ್
ಪರಮೋಚ್ಚಸ್ಥಿತಸದ್ಗ್ರಹತ್ರಯಗಳಿಂ ಕ್ರೂರಾರಿದುಶ್ಚಿಕ್ಕದಿಂ ।
ಬೆರೆದುತ್ಕೃಷ್ಟಸುಲಗ್ನದೊಳ್ಪ್ರಬಲಚಂದ್ರಾವಸ್ಥೆಯೊಳ್ಪುಟ್ಟಿದಂ
ಸ್ಫುರದತ್ಯುನ್ನತರಾಜಯೋಗದೊಳ್ ಲೋಕಾನಂದನಂ ನಂದನಂ ॥ ೬೩

ಆ ಸುತನೊಗೆದ ಮುಹೂರ್ತದ
ಭಾಸುರತರರಾಜಯೋಗಮುಖಫಲಗಳುಮಂ ।
ಜೋಸಿಗರ ಮುಖದೆ ಕೇಳ್ದುಮ
ಹಾಸಂತೋಷಾಂಬುಧಿಯೊಳೋಲಾಡುತ್ತುಂ ॥ ೬೪

ಬಗೆಬಗೆಯ ದಾನಧರ್ಮಾ
ದಿಗಳಂ ವಿರಚಿಸಿ ಸದಾಶಿವಯ್ಯನೆನುತ್ತುಂ ।
ಸೊಗಯಿಸುವಭಿಧಾನವನಿ
ಟ್ಟಗಣಿತಹರ್ಷದೊಳ್ ಚೌಡಪಂ ಪೋಷಿಸಿದಂ ॥ ೬೫

ಇಂತು ಪೋಷಿಸುತ್ತುಮಿರಲಾ ಬಾಲಕಂ ಬಾಲೇಂದುವಿನಂತೆ ಪ್ರತಿದಿನಂಗಳೊಳ್ ಪರಮಾಭಿವೃದ್ಧಿಯಂ ಪಡೆದು ವಿರಾಜಿಸುತ್ತುಮಿರಲಾ ಸುತನಂ ನಿಟ್ಟಿಸಿ ನಲಿಯುತ್ತುಂ ಮತ್ತಮಾಕುಮಾರಂಗೆ ಯೌವನೋದಯಮಾಗಲೊಡನೆ ಸತ್ಕುಲಸಂಭವೆಯರಪ್ಪ ವೀರಮಾಂಬೆ ಭದ್ರಮಾಂಬೆ ಯೆಂಬಿರ್ವರ್ ಕನ್ಯಾರತ್ನಂಗಳನತಿವಿಭವದಿಂ ವಿವಾಹಮಂ ರಚಿಸಿ ಕೆಳದಿರಾಮೇಶ್ವರಗೃಹಮಂ ದಾರುಮಯಮನಾಗಿಸಿ ಸದ್ಭಕ್ತಿಯಿಂದರ್ಚಿಸುತ್ತುಂ ತತ್ಕೃಪಾಕಟಾಕ್ಷಮೂಲದಿಂ ದಿನದಿನದೊಳ್ಭಾಗ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿಯಂ ಪಡೆದು ನಾಲ್ದೆಸೆಯೊಳ್ ಪರಮಪ್ರಖ್ಯಾತಿವೆತ್ತು ವರ್ತಿಸುತ್ತುಮಿರ್ದನಂತುಮಲ್ಲದೆಯುಂ, ॥ ೬೬

ಬತ್ತಿ ಪೊಡೆದೆಡವಲಂಗಳ
ಬಿತ್ತರವಾದಿಳೆಗಳಂ ಪರಗ್ರಾಮಗಳಂ ।
ಗುತ್ತಿಗೆಯನೆಸಗಿ ಮಿಗೆ ದೆಸೆ
ವೆತ್ತಾತಂ ದಿನದಿನಗಳೊಳಭಿವರ್ಧಿಸಿದಂ ॥ ೬೭

ಚರರನನುಚರರನದಟರ
ನುರುತರಪರಿಜನರನಂಗರಕ್ಷಕಸಾಮಂ ।
ತರನೆರಹಿ ಭುಜಬಲಾಢ್ಯರೊ
ಳುರೆ ಬಲ್ಲಿದನೆನಿಸಿ ಚೌಡಪಂ ರೂಢಿಸಿದಂ ॥ ೬೮

ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮಾರ್ಚನ
ನಿರತಂ ವರವೀರಶೈವಮಾರ್ಗಾನುಗಸ ।
ಚ್ಚರಿತನುರುದಾನಧರ್ಮಾ
ಚರಣೈಕಪ್ರಥಿತನೆನಿಸಿ ರಾರಾಜಿಸಿದಂ ॥ ೬೯

ಇಂತು ಚೌಡಪಂ ರಾರಾಜಿಸುತಿರ್ದನೀಕಥಾಸಂದರ್ಭಕೋಸುಗಂ ವಿದ್ಯಾನಗರೀ ರತ್ನಸಿಹ್ಮಾಸನಾಧೀಶ್ವರರಾದ ಹರಿಹರರಾಯ ಬುಕ್ಕರಾಯ ಮುಂತಾದ ರಾಯರ ವಂಶಪರಂಪರಾವಿವರಣಮಂ ಸಂಕ್ಷೇಪದಿಂ ಪೇಳ್ವೆನದೆಂತೆಂದೊಡೆ, ಶಿವಾಂಶೀಭೂತರೆನಿಸಿ ಕಾರಣಪುರುಷರಾಗಿ ಜನಿಸಿ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಶೀಭೂತನಾದ ಮಂಡನಮಿಶ್ರನ ಕೂಡೆ ವಾದಮಂ ಮಾಡಿ ಜಯಿಸಿ ಅಮರುಕವೆಂಬ ಗ್ರಂಥಮಂ ಮಾಡಿ ಶಾರದಾಂಬೆಯಂ ಶೃಂಗಪುರದ ಪೀಠಕ್ಕೆ ತಂದು ನಿಲಿಸಿ ಶ್ರೀಮತ್ಪರಮಹಂಸ ಪರಿವ್ರಾಜಕಾಚಾರ್ಯಷಡ್ದರ್ಶನಸ್ಥಾಪನಾಚಾರ್ಯರಾದ ಜಗದ್ಗುರುಗಳೆಂದು ಪರಮ ಪ್ರಖ್ಯಾತಿಯಂ ಪಡೆದ ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರ್, ಪಾದಪದ್ಮಾಚಾರ್ಯರ್, ತೋಟಕಾಚಾರ್ಯರ್, ಹಸ್ತಾಮಲಕಾಚಾರ್ಯರ್, ಸುರೇಶ್ವರಾಚಾರ್ಯರ್ ಇಂತು ನಾಲ್ವರ್ ಶಿಷ್ಯರಂ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಪೂರ್ವಪಶ್ಚಿಮ ದಕ್ಷಿಣೋತ್ತರ ಸಮುದ್ರಾಂತವಾಗಿ ಸ್ವಸಂಕೇತನಾಮದಲ್ಲಿ ಮಠಂಗಳಂ ಕಟ್ಟಿಸಿ ತತ್ತನ್ಮಠಂಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಶಿಷ್ಯರಂ ನೆಲೆಗೊಳಿಸಿ ತಾಂ ವಿದ್ಯಾಶಂಕರನೆಂಬೊಬ್ಬ

ಶಿಷ್ಯನಂ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುತಿರ್ದ ಮುಕ್ತರಾಗಲಾಗಿಯಾಮೇಲೆ ಯುತ್ತರದಿಕ್ಕಿನ ಕೃಷ್ಣಾದೇವೀನದೀತೀರದಲ್ಲಿ ಗೃಹಸ್ಥಾಶ್ರಮದಲ್ಲಿರುತಿರ್ದ ಮಾಧವಭಟ್ಟನೆಂಬಾತಂ ದಕ್ಷಿಣದೇಶಕ್ಕೆ ಬಂದು ಕುಂತಳದೇಶದೊಳಗಣ ಪಂಪಾಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನಿಂದು ಭಾಗ್ಯಾಪೇಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಶ್ರೀಚಕ್ರಯಂತ್ರಪುರಶ್ಚರಣವಂ ಮಾಡುತ್ತುಮಿರಲಾಗಿ ಅಮ್ಮನವರು ಪ್ರಸನ್ನರಾಗಿ ನಿನಗಿ ಹಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಭಾಗ್ಯಪ್ರಾಪ್ತಿಯಿಲ್ಲಮುತ್ತರ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟೇನೆನಲಾಗಿ ಯಾಮಾತಂ ಮನದೆಕೊಂಡು ಆ ಮಾಧವಭಟ್ಟಂ ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರ ಶಿಷ್ಯರಾದ ವಿದ್ಯಾಶಂಕರರಿಂದೆ ಸನ್ಯಾಸಾಶ್ರಮವನಂಗೀಕರಿಸಿ ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯರೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾಮಾಂಕಿತರಾಗಿರುತುಮಿರಲಾಗಿ, ‟ಈ ದೇಶವಂ ಜೈನರ್ ಕಿರಾತರ್ ಮುಂತಾದವರ್ಕಳಾಕ್ರಮಿಸಿ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಇಚ್ಛಾನುಕೂಲಮಿರ್ದ ರೀತಿಯೊಳ್ ನಡೆಕೊಳ್ವರ್, ಈ ಮಂಡಲದೊಳಗೊಂದು ಪಟ್ಟಣವಂ ನಿರ್ಮಾಣಂಗೈಸಿ ದುಷ್ಟನಿಗ್ರಹ ಶಿಷ್ಟಪರಿಪಾಲನವಂ ಮಾಡಿ ನಡೆಕೊಳ್ವಂತು ರಾಯಪಟ್ಟವಂ ಕಟ್ಟುವುದು" ಎಂದು ಅಮ್ಮನವರಿಂ ಸ್ವಪ್ನವಾಗಲಾಗಿ ಆ ಸ್ವಪ್ನಾರ್ಥವಂ ಮನದೊಳಟ್ಟು ಕತಿಪಯದಿವಸಂ ವರ್ತಿಸುತ್ತುಮಿರಲಾಗಿ ಯುತ್ತರದೇಶದಿಂದೆ ಸಹೋದರರಾದ ಹರಿಹರ ಬುಕ್ಕರೆಂಬ ಬಡಕ್ಷತ್ರಿಯರುಂ ಈ ದಕ್ಷಿಣರಾಜ್ಯಕ್ಕೈತಂದು ಕುರುಬರಲ್ಲಿ ನಂಟತನವಂ ಮಾಡಿ ಹೆಣ್ಣು ತಂದು ಮದುವೆಯಾಗಿ ಸುಖವಾಸಿಗಳಾಗಿರುತ್ತುಮಿರಲಾಗಿ ಅವರೊಳ್ ಪಿರಿಯನಾದ ಹರಿಹರಗೆ ನೀನುಂ ಬುಕ್ಕನುಂ ಸಹ ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯರ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಆಶ್ರಯಿಸಲಾಗಿ ಮಹದೈಶ್ವರ್ಯಂ ಬಂದೀತೆಂದು ಸ್ವಪ್ನವಾಗಲಾಗಿ ಆಮೇಲೆ ಆ ಹರಿಹರಬುಕ್ಕರ್ ಹಂಪೆಗೆ ಬಂದು ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯರಂ ಕಂಡು ಸಂಧಿಸಿ ಸ್ವಪ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವನುಸಿರಲಾಗಿ ಆಗ ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯರ್ ಹಂಪೆಯಸ್ಥಳದವರಂ ಕರೆಯಿಸಿ ವಿಚಾರವಂ ಮಾಡಲಾಗಿ ಅವರ್ಪೇಳ್ದುದು:—ಪೂರ್ವದೊಳ್ ಸೂರ್ಯವಂಶಜನಾದ ತ್ರಿಶಂಕುಮಹಾರಾಯಂ ಪಂಪಾಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಈ ವಿರೂಪಾಕ್ಷಲಿಂಗಂ ಪ್ರಾದುರ್ಭವಲಿಂಗವೋ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಲಿಂಗವೋ ಯೆಂದು ಕೇಳ್ದಲ್ಲಿ ಈ ಲಿಂಗಂ ಜ್ಯೋತಿರ್ಮಯವಾದ ಲಿಂಗಂ ಈ ಲಿಂಗದ ಮಹಿಮೆಯುಂ

ಪೇಳ್ವುದಕ್ಕೆ ಬಹ್ಮದೇವರಿಗಾದರೂ ಅಸಾಧ್ಯವೆಮ್ಮಪಾಡೇನೆನಲಾಗಿ ಆ ಮಾತಂ ಕೇಳ್ದು ಆ ತ್ರಿಶಂಕುಮಹಾರಾಯಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಲಿಂಗವ್ರೋಯೆಂದು ಕೇಳ್ದು ದೋಷನಿವೃತ್ತಿಗೋಸುಗಂ ಕೃಷ್ಣವೇಣೀನದೀತೀರವಮಾರಭ್ಯ ಸೇತುಪರ್ಯಂತಂ ಮೂರುಪರೆಕೋಟಿರಾಜ್ಯವನೀವಿರೂಪಾಕ್ಷದೇವರ್ಗೆ ಧಾರೆಯನೆರೆದನೆಂದು ಸ್ಥಳದವರ್ಪೇಳಲ್ ಆ ಮಾತಂ ಕೇಳ್ದು ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯರ್ ಹರಿಹರಬುಕ್ಕರಂ ಕರೆದು ಈರಾಜ್ಯಕ್ಕೆಲ್ಲಂ ವಿರೂಪಾಕ್ಷಸ್ವಾಮಿಯೆ ಕರ್ತಂ, ನೀಂ ಆ ದೇವರ ಭಕ್ತರಾಗಿ ವರ್ತಿಸುತ್ತುಂ ಶ್ರೀ ವಿರೂಪಾಕ್ಷನೆಂದೊಪ್ಪವಂ ಹಾಕಿ ನಡೆಕೊಂಡು ಸದ್ಧರ್ಮದಿಂ ರಾಜ್ಯವನಾಳಿಕೊಂಡಿರ್ಪುದೆಂದು ಕಟ್ಟಳೆಯಂ ರಚಿಸಿ ಆ ಹರಿಹರಗೆ ಹರಿಹರರಾಯನೆಂದು ಪೆಸರಿಟ್ಟು ವಿದ್ಯಾನಗರವೆಂಬ ಪಟ್ಟಣವಂ ನಿರ್ಮಾಣಂಮಾಡಿಸುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯಾಪಟ್ಟಣದ ಕೆಸರ್ಗಲ್ಲಮುಹೂರ್ತಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಿಧಿವಶದಿಂದೊರ್ವ ದಾಸನೂದಿದ ಶಂಖಧ್ವನಿಯಿಂ ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯರ್ ನಿಯಾಮಕಂಗೈದ ಲಗ್ನಂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗಲಾಗಿ ಈ ಪಟ್ಟಣಂ ಕೆಲವು ವರ್ಷದ ಮೇಲೆ ತುರುಷ್ಕಾಧೀನವಾದೀತೆಂದು ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯಾತ್ಮಕ ಕಾಲಜ್ಞಾನವೆಂದು ಕೆಲವು ಕಾಲಜ್ಞಾನಗ್ರಂಥವಂ ಬರೆಸಿ, ಆವಿದ್ಯಾರಣ್ಯರ್ ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ವಿಜಯಾಭ್ಯುದಯ ಶಾಲಿವಾಹನಶಕ ೧೨೫೮ನೆಯ ಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲಿ ಆ ವಿದ್ಯಾನಗರೀರತ್ನಸಿಹ್ಮಾಸನದಲ್ಲಿ ಹರಿಹರರಾಯಂಗೆ ಪಟ್ಟವಂ ಕಟ್ಟಿ ನಿಲಿಸಿದರ್; ಹೀಗಿರಲಾಗಿ ಕೆಲವು ದಿವಸದ ಮೇಲೆ ರೇವಣಸಿದ್ಧನೆಂಬೊಬ್ಬ ಜಂಗಮಸ್ವರೂಪಗಣಾಧೀಶ್ವರಂ ಬಂದು ದಿವ್ಯಲಿಂಗವಂ ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯರ ವಶಕ್ಕೆ ತಂದುಕೊಟ್ಟು ಈ ಲಿಂಗಂ ಚಂದ್ರಮೌಳೀಶ್ವರಂ ಈ ಲಿಂಗಮಂ ನಿತ್ಯಂ ಪೂಜೆಗೈವುದೆಂದುಸಿರ್ದಂತರ್ಧಾನನಾಗಿ ಪೋಗಲೊಡನಾ ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯರ್ ಶೃಂಗಪುರಕ್ಕೆತಂದು ಶೃಂಗೇರೀಮೂಲಸಂಸ್ಥಾನದ ಮಠದಲ್ಲಿ ಆ ಚಂದ್ರಮೌಳೀಶ್ವರನ ಪೂಜೆಯಂ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರ್ದು ಶಿಷ್ಯಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿಯುಂ ನಡೆಕೊಂಡುಬಹಂತುಕಟ್ಟಲೆಯುಂ ಮಾಡಿಸಿದರ್. ಶೃಂಗಪುರದ ಸಂಸ್ಥಾನದೊಳವರಂತು ವರ್ತಿಸುತ್ತುಮಿರಲಿತ್ತಂ ವಿದ್ಯಾನ

ಗರಿಯುಂ ರಾಯಸಂಸ್ಥಾನವೆಂದು ಜಗತ್ಪ್ರಖ್ಯಾತವಾಯ್ತು. ಆ ರತ್ನ ಸಿಂಹಾಸನವನಾಳ್ದ ರಾಯರ ವಂಶಪರಂಪರಾವಿವರಣಂ:—

ಹ ಬು ಹೋ ವಿ ಬು ದೇ ರಾ ವಿ ದೇ ವಿ ಮಾ ರಾ ವಿ ಸಂಸ್ಥಿತಾಃ ।
ತ್ರಯೋದಶ ಮಹೀಪಾಲಾ ರತ್ನಸಿಂಹಾಸನಾಧಿಪಾಃ ॥
ದ್ವಾತ್ರಿಂಶದುತ್ತರಾನೇತೇ ದ್ವಿಶತಾಬ್ದಾನ್ ಕ್ಷಿತೌ ಸ್ಥಿತಾಃ * ॥

ತದನಂತರಂ

ಪ್ರೌಢೋ ದ್ವಾದಶ ವರ್ಷಾಣಿ ದಶ ವೀರನೃಸಿಂಹರಾಟ್ ।
ತತಸ್ಸಾಳ್ವನೃಸಿಂಹಾಖ್ಯೋ ದ್ವಾದಶ ತ್ರಿಸ್ತತೋಽಚ್ಯುತಃ ।
ಚತ್ವಾರಿಂಶತ್ತತಃ ಕೃಷ್ಣಸ್ತತೋ ದ್ವೇ ಚ ಸದಾಶಿವಃ ।
ಚತುರ್ವಿಂಶತಿ ವರ್ಷಾಣಿ ರಾಮರಾಜೋ ಮಹೀಪತಿಃ ।
ಏತೇ ಸಪ್ತ ಮಹೀಪಾಲಾಃ ರತ್ನಸಿಂಹಾಸನೇಶ್ವರಾಃ ॥

---

* ಮೇಲೆ ಬರೆದ ಶ್ಲೋಕಸಂಜ್ಞಾರ್ಥಪ್ರಕಾರ ವಿದ್ಯಾನಗರೀರತ್ನಸಿಂಹಾಸನವನಾಳ್ವರಾಯರ ವಿವರಣ ; ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ವಿಜಯಾಭ್ಯುದಯ ಶಾಲಿವಾಹನ ಶಕ ವರುಷ ೧ ನೆಯ ಸಂವತ್ಸರದ ದಿವಸದಾರಭ್ಯ

ಹರಿಹರರಾಯ ವರುಷ	ಬುಕ್ಕರಾಯ ವ।	ಹರಿಹರರಾಯ ವ।
ವಿರೂಪಾಕ್ಷರಾಯ ವರುಷ	ಬುಕ್ಕರಾಯ ವ।	ದೇವರಾಯುವ।
ರಾಮರಾಯ ವರುಷ	ವಿರೂಪಾಕ್ಷರಾಯ ವ।	ದೇವರಾಯ ವ।
ವಿಠಲರಾಯ ವರುಷ	ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನರಾಯ ವ।	ರಾಮರಾಯ ವ।

ವಿರೂಪಾಕ್ಷರಾಯ ವ। ಅಂತು ಹರಿಹರರಾಯರಾರಭ್ಯ ಕಲುವು ೧೩ಕ್ಕೆ ಆಳಿದವರು ತದನಂತರವಾಳ್ದ ಕುರುಬರು ಕಲು ೩ಕ್ಕೆ ವರುಷ ತದನಂತರಂ ತುಳುವರಾಯ ವರುಷ ತದನಂತರ ಚೋಳೆಯರುವರು ಅಂತು ಆಳಿದ ರಾಯರ ಬಗೆ ೩ಕ್ಕೆ ವರುಷ (ಕ)

ಈಗ ಪ್ರಬಿದ್ಧವಾಗಿರುವ ವಿಜಯನಗರದ ಚರಿತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿಜಯನಗರದ ರಾಜರ ಪರಂಪರೆಯೂ ಅವರು ಆಳಿದ ಕಾಲವೂ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಂತಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ. ಈ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಉಪೋದ್ಘಾತದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ವಿಚಾರಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

೧ ತತ್ಪುತ್ರ ಶ್ರೀರಂಗರಾಯಂ (ಕ).

ಈ ರಾಮರಾಯರ್ ರಾಜ್ಯವಾಳುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶಾಲಿವಾಹನ ಶಕ ವರ್ಷಂ ೧೪೮೭ನೆಯ ರಕ್ತಾಕ್ಷಿ ಸಂವತ್ಸರದ ಮಾಘಬಹುಳದಲ್ಲಿ ಈ ರಾಮರಾಯರಂ ವಿಜಾಪುರಂ ಭಾಗಾನಗರಂ ಆಮದಾನಗರಂ ಈ ಮೂರು (ರಾಜ್ಯಗಳ) ಪಾದುಶಾಹರೊಂದಾಗಿ ಮೋಸದ ಮೇಲೆ ಘಾತವಂ ಮಾಡಲಾಗಿ, ವಿದ್ಯಾನಗರಿ ವಿಸ್ಖಲಿತವಾಗಿ ಹೋಯಿತು. ಆಮೇಲೆ ಸಂಕ್ಷೇಪದಲ್ಲಿ ಆಳಿದವರ ವಿವರಂ :—ಈ ರಾಮರಾಯರ ತರುವಾಯಂ, ಅಲ್ಪ ಭೂಮಿಸ್ವಲ್ಪಗಜಾಶ್ವಪದಾತಿವೆರಸು ವೆಂಕಟಪತಿರಾಯಂ ವರ್ಷಂ ೩ ; ಶ್ರೀರಂಗರಾಯಂ [1]ವರ್ಷಂ ೫ ; ಆಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಿ ನಿಸ್ತರಿಸಲಾರದೆ ಆ ರಾಮರಾಯನ ಮಕ್ಕಳ್ ವೆಂಕಟಪತಿರಾಯಂ ಶ್ರೀರಂಗರಾಯಂ ಸಹ ಪೆನುಗೊಂಡೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂದು ಆಳಿದುದು :—ಇದೆ ಶ್ರೀರಂಗರಾಯಂ ವರ್ಷಂ ೫, ವೆಂಕಟಪತಿರಾಯಂ ವರ್ಷಂ ೩ ; ರಾಮದೇವರಾಯಂ ವರ್ಷಂ ೬ ; ಮುದ್ದುವೆಂಕಟಪತಿರಾಯಂ ವರ್ಷಂ ೫ ; ಶ್ರೀರಂಗರಾಯಂ ವರ್ಷಂ ೬೩ ; ಈ ಪೀಳಿಗೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಸಮಾಪ್ತಂ.

ಆನೆಗೊಂದಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂದು ಆಳಿದವರ್ ;—ಕೃಷ್ಣರಾಯನ ಅಳಿಯ ರಾಮರಾಯನ ದಾಯಾದಿಗಳ್ ; ಮರಿತಿಮ್ಮರಾಯನ ಮಕ್ಕಳ್ ; ರಾಯಲ್ಲಯ್ಯರಾಯಂ ; ಈತನ ಮಕ್ಕಳ್ ಪೆದ್ದವೆಂಕಟಪತಿರಾಯಂ, ಚಿಕ್ಕವೆಂಕಟಪತಿರಾಯಂ ; ಇವರ ಮಕ್ಕಳ್ ಪೆದ್ದವೆಂಕಟಪತಿರಾಯಂ, ಚಿಕ್ಕವೆಂಕಟಪತಿರಾಯಂ ; ಇವರ (?) ಮಗಂ ರಾಮಪ್ಪರಾಯಂ ; ಇದು ವಿದ್ಯಾನಗರೀರತ್ನಸಿಂಹಾಸನಾಧೀಶ್ವರರಾದ ಹರಿಹರಬುಕ್ಕಾದಿರಾಯರ ವಂಶಪರಂಪರಾವಿವರಣಂ.

ಇನ್ನು ಪ್ರಕೃತಕಥಾಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ಸಂಗತಿಯೆಂತೆಂದೊಡೆ ಮುನ್ನೊರೆದ ಪಳ್ಳಿಯ ಬಸವಪ್ಪನ ಪುತ್ರನಾದ ಚೌಡಪಂ ಮುನ್ನಿಸಿರ್ದಂತು ಭುಜಬಲಪರಾಕ್ರಮದಿಂ ವರ್ತಿಸುತ್ತುಮಿರಲಾಕಾಲದೊಳ್॥ ೭೦

ಇಂತೆಸೆವ ಚೌಡಪನ ವೃ
ತ್ತಾಂತಂ ನಾಲ್ದೆಸೆಗೆ ಪರ್ಬೆ ವಿದ್ಯಾನಗರೀ ।

[1] ತತ್ಪುತ್ರ ಶ್ರೀರಂಗರಾಯಂ (ಕ).

ಕಾಂತಾಚ್ಯುತರಾಯುಂ ಗುಣ
ವಂತನಸೂಯಕರ ಮುಖದಿ ಕೇಳ್ದೀಕಥೆಯಂ ॥ ೩೧

ಪೊಡವಿಗಧೀಶರ್ಪಿಸುಣರ
ನುಡಿಯುಂ ಕೇಳ್ದರ್ಥದಾಸೆಯಿಂದುತ್ತಮರಂ ।
ಕಿಡಿಪುದಮಾರ್ಗಂ ಸಂತಸ
ವಡುವುದೆ ಸನ್ಮಾರ್ಗವೆಂದು ಬಗೆದಿಂತೆಂದಂ ॥ ೩೦

ಎಮಗೆ ತುರುಷ್ಕರುಂ ಶಬರರುಂ ಬಲವದ್ವಿದ್ವಿಷರೆಂದೆನಿಪ್ಪರೀ ಸಮಯದೊಳಿಂತು ವರ್ತಿಪ ಪರಾಕ್ರಮಶಾಲಿಗಳಪ್ಪ ಶರ್ವಗಂ ಮಮತೆಯುಭಕ್ತರಪ್ಪ ದಸವಂತರೆನಿಪ್ಪರುಭಾಗಧೇಯುರಪ್ಪಮಲಿನವೃತ್ತರಪ್ಪಿವರನಾದರದಿಂ ಬಸಗೈದನಂತರಂ ॥ ೩೩

ಇವರ್ಗಳ ಮುಖದಿಂ ಮಾರ್ಮಲೆ
ತವರ್ಗಳನಂಕದೊಳ್ ನಿಗ್ರಹಂಗೈಸಿ ಮಹೋ ।
ತ್ಸವದಿಂದೆಲ್ಲರ್ ಪೊಗಳ್ವಂ
ತವನೀಮಂಡಲವನಾಳ್ವುದಿಂತಿದು ಸುಮತಂ ॥ ೩೪

ಇಂತೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಂಗೈದನಂತರಂ ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀಸಮಸ್ತ ಭುವನಾಶ್ರಯ ಪೃಥ್ವೀವಲ್ಲಭ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾರಾಜಾಧಿರಾಜರಾಜಪರಮೇಶ್ವರಭಕ್ತ ಪರಮಭಟ್ಟಾರಕ ಸತ್ಯಾಶ್ರಯ ಪದವಾಕ್ಯಪ್ರಮಾಣಪಾರಾವಾರಪಾರೀಣ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಮಂಡಲೇಶ್ವರ ಪ್ರತ್ಯರ್ಥಿರಾಜವಿಭಾಡ ಶ್ರೀವಿರೂಪಾಕ್ಷಪಾದಪದ್ಮಾರಾಧಕ ಶ್ರೀವೀರಪ್ರತಾಪ ದಕ್ಷಿಣಸಮುದ್ರಾದಿನಮರ್ಯಾದಾನದ್ಯಂತಭೂಮಂಡಲೈಕಚಕ್ರಾಧಿಪ ಸಕಲವರ್ಣಾಶ್ರಮಾಚಾರಧರ್ಮಪ್ರತಿಪಾಲಕ ಶ್ರೀವಿದ್ಯಾನಗರರಾಜಧಾನೀರತ್ನಸಿಂಹಾಸನಾಧೀಶ್ವರನಪ್ಪ ಕೃಷ್ಣರಾಯುಂ ನಿಜಾಪ್ತಸಚಿವನಿಯೋಗಿಗಳೊಡನೀವೃತ್ತಾಂತಮಂ ಬಿತ್ತರಿಸಿ ಮಂತ್ರಾಲೋಚನೆಯುಂ ರಚಿಸಿ ಸ್ವಮನೋಭಿಪ್ರಾಯುವಮನುಸಿರ್ದು ರಾಯಸಮಂ ಬರೆಸಿಯುಡುಗೊರೆವೆರಸು ತದುಚಿತನಿಯೋಗಿಜನರಂ

ಪಳ್ಳಿವಯಲ್ಗೆ ಕಳುಪಿ ತುರಗಾಂದೋಳಿಕಾರೋಹಣಂಗೈಸಿ ಬಸವಪಾತ್ರಜನಂ ಕರೆಸಿಯಲುಪೆ ಪಡಿಬಿಡಾರಂಗಳಂ ಕೊಡಿಸಿಯುತ್ಸವಂಬಡಿಸಿ, ಅನಂತರಮೊಂದು ಸಮಯದೊಳ್ ಪರಿಮಿತಜನರ್ವೆರಸೋಲಗವಿತ್ತು ಕುಳ್ಳಿರ್ದು ಚೌಡಪಭದ್ರಪರಂ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬರಿಸಿಯವರಿತ್ತುಪಹಾರಾರ್ಥಂಗಳಂ ಕೈಕೊಂಡುಚಿತಾಸನದೊಳ್ ಕುಳ್ಳಿರಲ್ವೇಳ್ದು ಯೋಗಕ್ಷೇಮಂಗಳಂ ಬೆಸಗೊಂಡೊಡನೆ ನಸುನಗುತ್ತುಂ ನಿಜರಾಜ್ಯಭಾರವಿಚಾರರಾಜಸಪ್ರಕಟೀಕರಣಾರ್ಥಮಾಪ್ರಸ್ತಾವದೊಳ್ ೭೫

ವರಚೌಡಪಭದ್ರೇಂದ್ರರ
ಸಿರಿಮೊಗಮಂ ನೋಡಿ ಬಡವರಾಗಿಹ ನಿಮಗೀ ।
ಪರಿಯತಿಶಯಸೌಭಾಗ್ಯಂ
ದೊರಕಿದುದೆಂತೆಂದು ನೃಪವರಂ ಬೆಸಗೊಂಡಂ ॥ ೭೬

ಒದವಿದ ಬಹುವಿಧನಿಧಿ ಸಾ
ರ್ದುದು ಗಡ ನಿಮಗೆಂದು ಬಹುಮುಖಂಗಳೊಳೀವೊ ।
ತುದಿಸಿಹುದಾವೃತ್ತಾಂತದ
ಹದನೇನುಸಿರೆಂದು ಕೃಷ್ಣರಾಯಂ ಕೇಳ್ದಂ ॥ ೭೭

ಭೂಪರ್ಗೆ ಸಲ್ವ ಬಹುನಿ
ಕ್ಷೇಪವನಧಿಕಾರಿಗಳ್ಗೆ ಮರುಪದೆ ಶೌರ್ಯಂ ।
ವ್ಯಾಪಾರದಿನದನೀಳ್ದತಿ
ಗೋಪನಮಪ್ಪಂತು ಬೈತುಕೊಂಡಿರಿ ಗಡ ದಲ್ ॥ ೭೮

ಇಂತಪ್ಪ ಕಜ್ಜಮಂ ಭೂ
ಕಾಂತರ ಭಯಮಿಲ್ಲದೆಸಗಿ ಸಾಧುಗಳೊಲ್ಪಿ ।
ಶಿ ಂತೆಯೊಳ್ ಕೆಮ್ಮನಿರ್ಪಿರ
ಬ
ದಂ ತಂದಿತ್ತುಳುಹಿಕೊಂಬುದೊಳ್ಳಿತು ಜಸಮಂ ॥ ೭೯

ಇಂತೆಂದು ಬೆಸಗೊಂಡ ಕೃಷ್ಣರಾಯನ ವಾಕ್ಯಂಗಳಂ ಚೌಡಪಭದ್ರಪರ್ ಕೇಳ್ದು ತಾಂ ಪೂರ್ವದಾರಭ್ಯ ಕೃಷಿವ್ಯಾಪಾರೋಪಜೀವಿಗ

ಳಾಗಿ ಬಡವರಾಗಿರ್ದುದನನಂತರದೊಳ್ ಕಂಡ ಸ್ವಪ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯುಮಂ ಕಪಿಲಗೋಚರಿತ್ರಮಂ, ತದನಂತರದೊಳ್ ಶ್ರೀಮತ್ಕೆಳದಿಪುರೀರಾಮೇಶ್ವರಲಿಂಗಂ ಪ್ರಸನ್ನಮಾದುದಂ, ತತ್ಕೃಪಾಕಟಾಕ್ಷಮೂಲದಿಂದಿತ್ತಲ್ ತಾಂ ಬಲ್ಲಿದರಾದ ವೃತ್ತಾಂತಮೆಲ್ಲಮಂ ಬಿತ್ತರಿಸಲ್ ಕೇಳ್ದು ಚೌದ್ಯಂಬಟ್ಟವರ ಭದ್ರಾಕಾರಪ್ರಸನ್ನಮುಖಮಂಡಲತೇಜೋವಾಕ್ಪಟುತ್ವಂಗಳುಮನೆರ್ದೆಗೊಂಡು ಸಂತಸಂದಳೆದಿವರ್ಶಿವಾಂಶೀಭೂತರಪ್ಪ ಕಾರಣಪುರುಷರಹುದೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಂಗೈದು ತನ್ನೊಳಿಂತೆಂದಂ ॥ ೮೦

ಖಳರುಕ್ತಿಮೂಲದಿಂ ದೆಸೆ
ವಳರಹ ಧನಿಕರನಸೂಯೆಯಿಂ ನೋಯಿಸದು ।
ಜ್ಜ್ವಳಘನಕಾರ್ಯಂಗಳನವ
ಗಳ ಮುಖದಿಂ ಕೊಂಡು ಪೊರೆವುದರಸರ್ಗುಚಿತಂ ॥ ೮೧

ಇಂತೆಂದು ಬಗೆದಾ ಚೌಡಪಭದ್ರಪರಂ ಹತ್ತೆ ಕರೆದು ನೀಂ ಶಿವಾಂಶೀಭೂತರಪ್ಪ ಕಾರಣಪುರುಷರಹುದೆಮ್ಮ ಸೀಸಮೆಯುದೊಳವಿದ್ಧ ಕರ್ಣರುಂ ಶಬರರುಂ ಮತ್ತಂ ಕೆಲಂಬರ್ ತುಂಡುಮನ್ನೆಯರ್ಕಳುಂ ಕಂಡು ನಡೆಯದೆ ಬಲವದ್ವಿರೋಧಿಗಳಾಗಿ [1] ಕ್ಷುದ್ರೋಪದ್ರವಂಗಳನೆಸಗುತಿರ್ಪರ್: ಅವುದರಲ್ಲಿಯುಂ ನೀವೆಮ್ಮ ಕಜ್ಜಂಗಳಿಗನುಕೂಲಿಗಳಾಗಿ ಸಮೀಪದೊಳಿರಲ್ವೇಳ್ಕುಂದೊಡವಡಿಸಿ ತುರಗಾಂದೋಳಿಕಾ ಛತ್ರಚಾಮರಾದಿ ವಿಭವಂಗಳುಮನುಚಿತಮಾದುಡುಗೊರೆ ತೊಡವ್ರತಾಂಬೂಲಂಗಳನಿತ್ತು ಮನ್ನಿಸಿ ಕೆಲವಶ್ವಪದಾತಿಗಳಧೀನದೊಳಿರ್ದುಸಂಗಡ [2]ಮೆಡೆಯಾಡಲೆಂದು ನಿಯಾಮಿಸಲಂತಾಗಲೆಂದೊಡಂಬಟ್ಟವರ್ಗಳ್ ರೂಢಿವೆತ್ತು ಕತಿಪಯದಿವಸಮಾರಾಯರ ಸಮೀಪದೊಳತಿಪ್ರೀತಿಪಾತ್ರರೆನಿಸಿ ವರ್ತಿಸುತ್ತುಮಿರಲಾ ಕಾಲದೊಳಗ್ನ್ಮಡದಿಕ್ಕಿನೊಳ್ ಶಬರರುಂ ಮತ್ತಂಕೆಲಂಬರ್ ತುಂಡು ಮನ್ನೆಯರುಮೊಂದಾಗಿ, ಪುಂಡೆದ್ದು[1] ದಾಳಿವರಿದಾರುಮಂ ಬಗೆಯದೆ

1 ದುರಾಳೋಚನೆಯುಂರಚಿಸಿಕ್ಷುದ್ರೋ....(ಕ)

2 ನಿಚ್ಚಂಹವಾಲಿಯೊಳ್ಸಂಗಡಮೆಡೆಯಾಡಲೆಂದು (ಕ)

1 ಮಾರ್ವಲೆತು ಪುಂಡೆದ್ದು (ಕ)

ರಾಜ್ಯಮಂ ಬಾಧಿಸುತ್ತುಮಿರಲೀವೃತ್ತಾಂತಮಂ ಕೃಷ್ಣರಾಯಂ ಕೇಳ್ದು ಚೌಡಪಭದ್ರಪರೊಡನೆ [1]ಸೈನ್ಯಮಂ ಕೂಡಿಸಿಕೊಟ್ಟವರ್ಗಳಂ ನಿಗ್ರಹಿಸಿ ಬರ್ಪುದೆಂದು ನಿಯಾಮಿಸಿ ತಾಂಬೂಲವಿತ್ತು [2]ತೆರಳ್ದಲ್ಲೈದಿದುಭಯ ಸೈನ್ಯಕ್ಕಂ ಕೈಗಲಸಿ ತುಮುಲಯುದ್ಧಂ ಪಣ್ಣಲಾಗಳಾರಾಯಸೈನ್ಯದಾಕೆವಾಳನೊರ್ವಂದುನುಗ್ಗಾಗಿ ಮೊಗಮಿಕ್ಕಲಮ್ಮದೆ ಮುರಿದು ಪಿಂದೆಗೆಯುತ್ತುಮಿರಲ್ ಚೌಡಪನಭಿವೀಕ್ಷಿಸಿ ಧೈರ್ಯಂಗುಂದದೆ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮೇಶ್ವರನ ಪಾದಾರವಿಂದಮಂ ನೆನೆಯುತ್ತತಿಶೀಘ್ರದೊಳ್ತುರಗಾರೂಢನಾಗಿ ಶತ್ರುಸೈನ್ಯಕ್ಕಿದಿರ್ಚಿ ನಿಂದು [3]ವೀರರಸದಿಂ ಪೊರೆಯೇರುತ್ತುಮಿರಲಾ ಪ್ರಸ್ತಾವದೊಳ್ ॥ ೮೨

ಕುಂತವನಾಂತರಿಸಂತತಿ
ಯಂ ತಗುಳುತ್ತಾಂತ ಸುಭಟರಂ ತಿವಿತಿವಿದೋ ।
ರಂತಂತಕನಂ ತೋರಿಸು
ತಿಂತಾ ಚೌಡೇಂದ್ರನಂಕದೊಳ್ಸೈವರಿದಂ ॥ ೮೩

ಅಸಮಬಲಂ ಭದ್ರಪನೊಂ
ದೆಸೆಯೊಳ್ಪ್ಕರಸಿಯನಾಂತು ಮುಸುಕಿದರಾತಿ ।
ಪ್ರಸರದ ಸುವಿಸರಮಂ ತೂಳ
ಗಿಸುತುಂ ರಣರಸವನಿಳಗೆ ಪಸರಿಸುತೆಸೆದಂ ॥ ೮೪

ಸುರಪತಿಯಂ ನರಳ್ದು ಮಿಗೆ ಗೋಂಟುಗೊಳಿಪ್ಪುರುಕಾಲಕೇಯಭೀ
ಕರಬಲಮಂ ನಿವಾತಕವಚರ್ಕಳನಂದು ಕಿರೀಟ ಗೆಲ್ದವೊಲ್ ।
ತರುಬಿದ ಭಿಲ್ಲರಂ ಸದೆದು ರಾಯರ ಕಜ್ಜವನೈದೆ ಮಾಂಟುಗೈ
ದುರತರಮಪ್ಪ ಬಾಹುಬಲಮಂ ಮೆರೆದಂ ಧುರಧೀರಚೌಡಪಂ॥ ೮೫

ಮತ್ತಮದಲ್ಲದಾಚೌಡಪಂ [4] ೮೬

---

1 ತದುಪಯುಕ್ತಮಾದ ಸೈನ್ಯಮಂ (ಕ)

2 ತೆರಳ್ದಲ್ಲೈದಲುಭಯ (ಕ. ಬ.)

3 ವೀರರಸಂ (ಕ)

4 ಮತ್ತಮಂತುಮಲ್ಲದಾಚೌಡಪಂ (ಕ)

ನೆರೆದಹಿತರ ನೆರವಿಗಳೞ
ಳ್ತುರಗವನೆಣ್ದೆಸೆಯೊಳ್ಪದೆ ದುವ್ವಾಳಿಸುತುಂ ।
ಶರಕುಂತಖಡ್ಗದಂಡದೆ
ತರಿದಿರಿದರಿದರೆದು ಶಬರರಂ ಬರಿಕೈದಂ ॥ ೮೭

*ಅರಿವೊಡಾ ರಾಯರಿಂ ಗೆಲ
ಲರಿದೆನಿಸಿರ್ಪರಿನಿಕಾಯುವಂ ಕೂರಸಿಯಿಂ ।
ದರಿದರಿದು ಚೌಡಪಂ ಜವ
ನರಿತದ ದೂತರ್ಕಳಿಂಗೆ ಕೈವರ್ತಿಸಿದಂ ॥ ೮೮

ಇಂತಪ್ಪ ಚೌಡಪನದಟನಾಂಪೊಡಶಕ್ಯವಾಗಿ ೮೯

ಅತುಲಭುಜಬಲಪರಾಕ್ರಮ
ಯುತರರ್ಥವನಿತ್ತು ಕಂಡರರಿನೃಪವಸಿತಾ ।
ತತಿವೈಧವ್ಯದಿ ದೀಕ್ಷೆಯ
ನಾಂತುರುತಚೌಡಧೀರನಸಿಗಳ್ಕದರಾರ್ ॥ ೯೦

ಮತ್ತಮದಲ್ಲದೆ ೯೧

ಕಡುಹಿಂ ರಾಯರನೆಣಿಸದೆ
ನಡೆವದಟರ್ಕಳನೆ ಪಿಡಿದು ನಿಗಳವನಡಿಯೊ ।
ಳ್ತೊಡರಿಸಿ ಕೆಲಂಬರಂ ಹೆಡ
ಗುಡಿಗೊಳಗಾಗಿಸಿ ಮರಳ್ದನಾ ಚೌಡೇಂದ್ರಂ ॥ ೯೨

ಇಂತಾ ಚೌಡಪನಹಿತಕ್ರ
ತಾಂತಂ ಕರವೆಸೆವ ಭದ್ರಪಾನುಜಸಹಿತಂ ।
ಸಂತಸದೆ ಮರಳ್ದು ಸೇನಾ
ಸಂತತಿವೆರಸ್ಯೆದಿ ರಾಯರಂ ಮಿಗೆ ಕಂಡಂ ॥ ೯೩

* ಇಲ್ಲಿ ಕವಿಯು ಗಣನಿಯಮವನ್ನು ಮೀರಿದ್ದಾನೆ. (ಈವಿಚಾರವಾಗಿ ಉಪೋದ್ಘಾತದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ) ಮುಂದೆ ಹೀಗೆ ಗಣನಿಯಮವನ್ನು ಮೀರಿದ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ನಕ್ಷತ್ರಚಿಹ್ನೆಯಿಂದ ಗುರುತು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ಇಂತು ಕೃಷ್ಣರಾಯನಂ ಕಂಡು ನಿಗಳಹಡೆಗುಡಿಗಳಂಗೊಳಗಾಗಿಸಿ ತಂದ ಪ್ರತ್ಯರ್ಥಿಮನ್ನೆಯರಂ ತತ್ಪಾದಾರವಿಂದದೊಳ್ಕೆಡಹಿಸಿ, ಸಂಧಾನಮುಖದಿಂದೊಡನೈದಿದ ಕೆಲಂಬರ್ ತುಂಡುಮನ್ನೆಯರ್ಕಳಂ ಕಾಣಿಸಿ, ಮತ್ತಂ ಕೆಲಂಬರಗಿದಿತ್ತರ್ಥಾಭರಣವಸ್ತ್ರವಸ್ತುವಾಹನಚಯಂಗಳುಮಂ ಮುಂಗಡೆಯೊಳಿರಿಸಿ, ಸಂದರ್ಶನಂಗೆಯ್ಯಲ್ ತತ್ಕೃಷ್ಣರಾಯನಭಿವೀಕ್ಷಿಸುತ್ತತ್ಯಂತಪ್ರಮುದಿತಮಾನಸನಾಗಿ ಚೌಡಪಭದ್ರಪರನಾಲಿಂಗನಂಗೈದು [1] ಮನ್ನಿಸಿ ಹತ್ತೆಕುಳ್ಳಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಸಂಗ್ರಾಮವೃತ್ತಾಂತಮಂ ಮರಳ್ದು ಮರುಳ್ದು ಕೇಳ್ದು ಪೊಂಪುಳಿಯ ಪಟುತರಪರಾಕ್ರಮಶಾಲಿಗಳಪ್ಪಿವರನಿನ್ನುಂ ಪೆರ್ಚಿಸಿ [2] ತುರುಷ್ಕರ್ಗರ್ಗಲಗಣಸಾಗಿ ನಿಲಿಸಲ್ವೇಳ್ಕುಂದು ಮನದಂದು ತದುಚಿತಮಾದ ತೊಡವುಡುಗೊರೆತಾಂಬೂಲಂಗಳುಮನಿತ್ತಾದರಿಸಿ ಚಾಮೀಕರಲಾಂಛನಲಾಂಛಿತಮಾದನೆಗಳ್ವಾಯಿಗಳಿಂ ವಿರಾಜಿಸುತ್ತಿರ್ಪ ಪೊಸಪಲ್ಲಕ್ಕಿಯಿಕ್ಕಿ ನಿಜನಿವಾಸಕ್ಕೆ ಕಳುಪಿ ಬಳಿಕ್ಕಂದಿನದಿನದೊಳತಿಪ್ರೀತಿಯಿಂ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತುಮಿರುತ್ತಿರಲತ್ತಮುತ್ತರದಿಕ್ಕಿನೊಳಿರ್ಪವಿದ್ಧಕರ್ಣರ್ ದಾಳಿವರಿಯಲ್ವೇಳ್ಕುಂದು ದುರ್ಮಂತ್ರಾಲೋಚನೆಯಂ ರಚಿಸುತಿರ್ದಪರೆಂಬ ವರ್ತಮಾನಮಂ ಬೇಹಚರರ ಮುಖದಿಂ ಕೇಳ್ದು ತುರುಷ್ಕರ್ಗಾಸ್ಪದಮಾಗದಂತು ಚೌಡಪಭದ್ರಪರಂ ಗಡಿಮುಖದೊಳ್ನಿಲಿಸಿದೊಡೆಂಮಕಜ್ಜಂ ಮುಂದೆ ಶೇಖರಮಪ್ಪುದೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ತತ್ಕಾಲೋಚಿತಮಾಗಿಪರಿಮಿತಾಪ್ತಮಂತ್ರಿನಿಯೋಗಿಜನರ್ವೆರಸೊಡ್ಡೋಲಗಂಗೊಟ್ಟು ಚೌಡಪಭದ್ರಪರಂ ಬರಿಸಿ ಹತ್ತೆಕರೆದು ಸಮೀಪದೊಳ್ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿಕೊಂಡಾ ಕೃಷ್ಣರಾಯಂ ಮಂದಸ್ಮಿತವದನಾರವಿಂದನಾಗುತ್ತುಮಾ ಚೌಡಪಭದ್ರಪರೊಡನಿಂತೆಂದಂ ॥ ೯೪

ಅರಿಚಯಮೆಡೆಯಾಡದಮೊ
ಲ್ಕರಮೊಪ್ಪುವ ಚಂದ್ರಗುತ್ತಿ ಕೆಳದಿಯ ಮುಖದೊಳ್ ।

---

[1] ಗೈದು ಸಂಗ್ರಾಮವೃತ್ತಾಂತಮಂ (ಬ)

[2] ಪೆರ್ಚಿಸಿನಿಲಿಸಲ್ವೇಳ್ಕುಂದು (ಬ)

ಹೊರಪೊಳ್ಯವಾಗಿ ವರ್ತಿಪ
ಸುರುಚಿರಪರಮಾಧಿಕಾರಮಂ ನಿಮಗೀವೆಂ ‖ ೯೫

ಹೆಮ್ಮೆಯೊಳೀಯಧಿಕಾರದ
ಬಿಮ್ಮಳಿಯದ ತೆರದೆ ರೂಡಿವೆತ್ತಿಳೆಗೆ ಕರಂ।
ದಿಮ್ಮಿದರಾಗಿ ದಿಟಂ ನೀ
ವೆಮ್ಮವರೆಂದೆನಿಸಿ ವರ್ತಿಸುತ್ತಿರ್ಪವೊಲುಂ ‖ ೯೬

* ಕೆಳದಿ ಯಿಕ್ಕೇರಿ ಪೆರ್ಬಯು
ಲೆಲಗಳಲೆ... .. ..ಯೊಪ್ಪುವ ಮೋದೂ।
* ರ್ಕಲಿಸೆ ಲಾತವಡಿ ಯೆಂಬೀ
ವಿಲಸನ್ಮಾಗಣಿಗಳೆಂಟುಮಂ ನಿಮಗೀವೆಂ ‖ ೯೭

ಮಿನುಪೆಂಟುಮಾಗಣಿಗಳುಮ
ನನುನಯದಿಂ ನಿಮ್ಮ ವಂಶಪಾರಂಪರೆಯಿಂ।
ದನುಭವಿಪುದೆಂದು ವರಶಾ
ಸನಮಂ ತತ್ಕೃಷ್ಣರಾಯನುರೆ ಬರೆಸಿತ್ತಂ ‖ ೯೮

ಈ ಯೆಂಟು ಮಾಗಣಿಗಳಿಗೆ
ರಾಯನಿರ್ನೀವೆಸಿಸಿ ಸುಖದೊಳಾಚಂದ್ರಾರ್ಕಂ।
ಸ್ಥಾಯಿಗಳಾಗಿರ್ದೆಮಗೆ ಸ
ಹಾಯಿಗಳೆಂದೆನಿಸಿ ಬಾಳ್ವುದತಿಮುದದಿಂದಂ ‖ ೯೯

ಎಂದುರುಮದೇಭಸ್ತೋಟಕ
ವೃಂದಪದಾತಿಪ್ರತಾನಮಂ ನೃಪವರನೊ।
*ಲ್ದಂದು ಕೈಗೊಳಿಸಿ ಪೊಸಪೊ
ನ್ನಂದಣಮಂ ವಿಲಸದಾತಪತ್ರಮನಿತ್ತಂ ‖ ೧೦೦

ಅರಿದಲೆ ಸುಶಂಖ ಚಕ್ರಂ
ಕರವೊಪ್ಪುವ ಕನಕಚಾಮರ ಸೀಗುರಿ ಶೋಭಾ।

ಕರವಿಲಸದುಭಯಚಮರಂ
ಸರನೇಜವೆನಿಪ್ಪ ಬಿರುದುಗಳನೊಸೆದಿತ್ತಂ ॥ ೧೦೧

ಇಂತಪ್ಪ ರಾಜಲಾಂಛನೋಪಯುಕ್ತವಾದ ಬಿರುದುಗಳುಮ ನಿತ್ತು ಮನ್ನಿಸಿ ತದಾರಭ್ಯ ಕೆಳದಿಮೂಲಸಂಸ್ಥಾನದ ಮನ್ನೆಯ ಚೌಡಪ್ಪನಾಯಕನೆಂದು ಕರೆವುದೆಂದು ನಿಯಾಮಿಸಿ ಪ್ರಖ್ಯಾತಮಪ್ಪಂತು ನಾಲ್ಗಡೆಯೊಳಿರ್ಪ ಮನ್ನೆಯರ್ಗಂ ರಾಯಸಮಂ ಬರೆಸಿ ಸಂಗಡಮುಚಿತಮಪ್ಪ ಗುರಿಮಾನಿಸರಂ ಪ್ರಯಾಣವನೊಡರ್ಚಿಸಿ ನೀವುಂ ನಿಮ್ಮ ಮೂಲಸಂಸ್ಥಾನಮಂ ಸಾರ್ದೆಂಟುಮಾಗಣಿಯ ಪ್ರಜೆಪರಿವಾರಮಂ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು ರಾಜಮುದ್ರಾಧಿಕಾರದ ಬಿಣ್ಪುಗುಂದದಂತಾಣೆ ಘೋಷಣೆಯಂ ಕೆರ್ಚುಂಕೆನಾಣ್ಯರಾಯಸಮುಂತಾದುವಂ ನಡೆಸಿಕೊಂಡೆಮಗುಂಟಾದೆಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಂಗಳೆಲ್ಲಂ ನಿಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಂಗಳ್ ಸರಿಯೆಂದು ಬಗೆದೀಪ್ರಕಾರದೊಳ್ ನಿರ್ಭೇದವಾಗಿ ವರ್ತಿಸುತ್ತುಂ ಸುಖದಿಂಪುದೆಂದೊರೆದವರಿರ್ವರ್ಗಮುಚಿತಮಪ್ಪ ದಿವ್ಯತರನವರತ್ನ ಖಚಿತಸ್ವರ್ಣಾಭರಣಾಂಬರತಾಂಬೂಲಂಗಳನಿತ್ತಾದರಿಸಿ ತೆರಳ್ಚಲತ್ಯಂತ [1] ಹರ್ಷಿತರಾಗಿ ತೆರಳ್ದೈತಂದು ಕೆಳದಿಪುರವರಮಂ ಸಾರ್ದೊಡನೆ ತತ್ಕಾಲೋಚಿತಮಾದರಮನೆಯಂ ನಿರ್ಮಾಣಂಗೈಸಿ ಕುಟುಂಬಸಹಿತಮಲ್ಲಿರ್ದಾಪುರದ ತೆಂಕಮುಖದೊಳ್ [2] ಹೂಡೆಮಂ ಬಲಿಯಿಸಿ ಕಾಯ್ಪು ಕಟ್ಟಲೆಗಳಂ ರಚಿಯಿಸಿ, ಶಕವರ್ಷಂ ೧೪೨೦ನೆಯ ಸಿದ್ಧಾರ್ಥಿ ಸಂವತ್ಸರದ ಮಾಘ ಶುದ್ಧ ೩ಯಲ್ಲಿ ಈ ಚೌಡಪ್ಪನಾಯಕರ್ಗಾಕೆಳದಿಪುರದರಮನೆಯೊಳ್ ರಾಜಪಟ್ಟಮಾಗಲೊಡನೆ ಕೆಳದಿ ಇಕ್ಕೇರಿಮೊದಲಾದಷ್ಟಮಾಗಣಿಗಳ ಪ್ರಜೆಪರಿವಾರನೆರೆಸಾಮಂತರಿಂಕಾಣ್ಕೆಗೊಂಡು ಸಂದರ್ಶನಂಗಳನಿತ್ತವರ್ಗಳಂ ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟನಂತರಂ ನಾಲ್ಗಡೆಯಮನ್ನೆಯರ್ಗಂ ರಾಯಸಮಂ ಬರೆಸಿ ತದುಚಿತಮಾದುಡುಗೊರೆಗಳಂ ಕಳುಪಿ ರಾಜ್ಯಭಾರವಿಚಾರತತ್ಪರನಾಗಿ ವರ್ತಿಸುತ್ತುಮಿರ್ದು ತತ್ಪುರೀರಾಮೇಶ್ವರದೇವರ [3]ಗರ್ಭಗೃಹಮಂ ಶಿಲಾಮಯಮನಾಗಿಸಿ

---

[1] ಅತ್ಯಂತವಿಭವಹರ್ಷಿತರಾಗಿ (ಬ) [2] ಹೂಡೆಯುಮಂ ಬಲಿಯಿಸಿ (ಕ)
[3] ದೇವರಗೃಹಮಂ (ಬ)

ತತ್ಪೂಜಾರ್ಥಂ ಪಳ್ಳಿವಯಲ ಗ್ರಾಮಮುಮಂ ಮತ್ತಂ ಕೆಲವು ನಿರೂಂಟಾದ ಗ್ರಾಮಂಗಳುಮಂ ಶಿವಾರ್ಪಣಂಗೈದು ಲೋಪಮಾಗದಂತು ತತ್ಪೂಜಾದಿವಿಭವಂಗಳಂ ನಡೆಯಿಸುತ್ತುಂ ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮಾರ್ಚನತತ್ಪರನೆನಿಸಿ ಬಹುವಿಧದಾನಧರ್ಮಂಗಳಂ ರಚಿಸುತ್ತುಮೆಡೆಯೆಡೆಗೆ ರಾಯಸಮುಖದಿಂದೊದವಿದ ರಾಯರ ಜಯಕಜ್ಜಂಗಳನಾಗಿಸುತ್ತುಂ ದೆಸೆದೆಸೆಯೊಳತಿಪ್ರಖ್ಯಾತಿಯಂ ಪಡೆದು ಕೆಳದಿ ಇಕ್ಕೇರಿ ಚಂದ್ರಗುತ್ತಿ ಮುಂತಾದ ಮುಖಂಗಳೊಳ್ ವೈಹಾಳಿಗಳಂ ರಚಿಸುತ್ತತ್ಯಂತ ವಿಭವೋಪೇತನಾಗಿ ವರ್ತಿಸುತ್ತಿಂತು ಕತಿಪಯದಿವಸಂಗಳ್ಪೋಗಲೊಂದವಸರದೊಳ್ ॥ ೧೦೨

ಸುತಸಹಿತಂ ಚೌಡಪಭೂ
ಪತಿ ತಾನಿಕ್ಕೇರಿಗೈದಿರಲ್ ಮೊಲಮೊಂದು ।
ನ್ನತಮಾದ ಶುನಕನಂ ತ
ತ್ಕ್ಷಿತಿಯೊಳ್ಬೆಂಬತ್ತಿ ಪರಿಯುತಿರಲೀಕ್ಷಿಸುತುಂ ॥ ೧೦೩

ಇದು ತಾಂ ಪುಂಭೂಮಿ ಯೆನಿ
ಪ್ಪುವನರಿದೊಡನಲ್ಲಿ ಕೋಂಟೆಯಂ ಬಲಿದು ಬಳಿ ।
ಕ್ಕದರೊಳರಮನೆಯನಿಂದ್ರನ
ಸದನಕ್ಕಧಿಕಮೆನೆ ರಚನೆಗೈಸಿದನನುವಿಂ ॥ ೧೦೪

ಇಂತರಮನೆಯಂ ರಚನೆಗೈಸಿ ತದುಪಯುಕ್ತಮಾದ ಬೊಕ್ಕಸ ಭಂಡಾರ ಲಾಯ [1] ಗಜಾಶ್ವಶಾಲೆ ಯುಗ್ರಾಣ ಪಣತ ಮುಂತಾದ ಮಹಲ್ಗಳಂ ನಿರ್ಮಾಣಂಗೈಸಿ ಪುರ ಪೇಟೆ ತಳವಾರಗಟ್ಟೆ ಮುಂತಾದುವಂ ರಚನೆಗೈಸಿ ಪೊರಗುಕ್ಕಡಮನೊಡ್ಡುಮಂ ಬಲಿಯಿಸಿ ತತ್ತದುಚಿತಸ್ಥಾನಂಗಳೊಳ್ [2] ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಪಾಣಿಗಳ ಕಾಯ್ದುಕಟ್ಟಲೆಗಳಂ ಪರುಠವಿಸಿ ನಿಜಾನುಜಭದ್ರಪನಾಯಕ ಸುತಸದಾಶಿವನಾಯಕ ಸ್ವಕುಟುಂಬಸಹಿತಂ ಸುಮುಹೂರ್ತದೊಳ್ಕೆಳದಿಯರಮನೆಯಿಂ ತೆರಳ್ದತ್ಯಂತ

1 ಲಾಯಜಾನಶಾಲೆ ಉಗ್ರಾಣ (ಬ)

ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರ ಮೊದಲಾದ ಪಾಣಿಕಾಯ್ದು ಕಟ್ಟಲೆಗಳಂ (ಕ)

ಸಂಭ್ರಮದಿಂ ಪ್ರಜೋತ್ಪತ್ತಿಸಂವತ್ಸರದ ಮಾಘ ಶುದ್ಧ ೫ ಯಲ್ಲಿ ಯಿಕ್ಕೇರಿಯರಮನೆಯಂ ಪೊಕ್ಕು ಭದ್ರಸಿಂಹಾಸನಾರೂಢನಾಗಿ ರಾಜಮುದ್ರಾಧಿಕಾರದ ಧರ್ಮಕರ್ತೃಕಣೆಯುಮೊಂದದಂತು ಪ್ರಜೆಪರಿವಾರಂಗಳನೋವುತ್ತಾವುದರಲ್ಲಿಯುಂ ತಾಂ ಜಾಗ್ರತ್ಪುರುಷನೆಂದೆನಿಸಿ ನಾಲ್ದೆಸೆಯುಮನ್ನೆಯರ್ಕಳೊಳ್ ಕೆಳದಿಯ ಚೌಡಪ್ಪನಾಯಕನೆಂದು ಪರಮಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯಂ ಪಡೆದಿಂತು ವರ್ತಿಸುತ್ತುಂ ॥ ೧೦೫

ರಾಯ [1] ಬೆಸಸಿದ ಕಾರ್ಯನಿ
ಕಾಯಮನಾಗಿಸುತೆ ಚೌಡನೃಪನವನಿಪಧಾ ।
* ರೇಯನೆಂದೆನಿಸಿ ರಾಜ್ಯ
ಶ್ರೀಯಂ ಸದ್ಧರ್ಮದಿಂದೆ ಪರಿಪಾಲಿಸಿದಂ ॥ ೧೦೬

ಇಂತಾ ಕೆಳದಿಯ ಚೌಡಪನಾಯಕಂ ತನಗೆ ರಾಜಪಟ್ಟಮಾದ ಶಕವರ್ಷ ೧೪೨೨ನೆಯ ಸಿಧ್ಧಾರ್ಥಿ ಸಂವತ್ಸರದ ಮಾಘ ಶುದ್ಧ ೩ಯಾರಭ್ಯ ಶ್ರೀಮುಖ ಸಂವತ್ಸರದ ಶ್ರಾವಣ ಶುದ್ಧ ೨ಯ ನೆಲೆಗೆ, ವರ್ಷಂ ೧೩ ತಿಂಗಳು ೬ ಪರ್ಯಂತಂ ಸದ್ಧರ್ಮದಿಂ ರಾಜ್ಯಪರಿಪಾಲನಂಗೈದಂ ॥ [2]

ಪ್ರಥಮಾಶ್ವಾಸಂ ಸಂಪೂರ್ಣಂ.

---

[1] ರಾಯರೂಹಿಸಿದಕಾರ್ಯ (ಕ, ಖ.)

[2] ಈ ಚೌಡಪನಾಯಕರಿಗೆ ಇಕ್ಕೇರಿಯರಮನೆಯ ಕೊಪ್ಪಲಲ್ಲಿ ಸಮಾಧಿಯಾಯ್ತು (ಕ)

ದ್ವಿತೀಯಾಶ್ವಾಸಂ.

ಆ ಚೌಡಪ್ಪನಾಯಕರ ತರುವಾಯ ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ವಿಜಯಾಭ್ಯುದಯ ಶಾಲಿವಾಹನ ಶಕ ವರ್ಷ ೧೪೩೬ ನೆಯ ಶ್ರೀಮುಖ ಸಂವತ್ಸರದ ಶ್ರಾವಣ ಶುದ್ಧ ೩ಯಲ್ಲಿ ಕೆಳದಿಯ ಚೌಡಪ್ಪ ನಾಯಕರ ಕುಮಾರರಾದ ಸದಾಶಿವರಾಯ ನಾಯಕರಿಗೆ ಇಕ್ಕೇರಿಯ ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಪಟ್ಟಂ.

ವರಚೌಡಪನೃಪತಿಯನಂ
ತರದೊಳ್ತತ್ತನುಜನಹ ಸದಾಶಿವಧರಣೀ ।
ಶ್ವರನರಿಕುಲಮದತಿಮಿರೋ
ತ್ಕರದಿನಕರನಾಳ್ದನೊಪ್ಪುವವನೀತಳಮಂ ॥ ೧

ಆ ನರನಾಥಪುಂಗವನರಾತಿಮದೇಭವಿದಾರಣೋಗ್ರಪಂ
ಚಾನನನಾನತಾಮರಮಹೀಜನಶೇಷಕಲಾಪ್ರವೀಣನೀ ।
ಶಾನಕೃಪಾಕಟಾಕ್ಷಪರಿಲಬ್ಧಮಹೋನ್ನತಭೂರಿವೈಭವಂ
ತಾನೆಸೆದಂ ಮಹಾಧಿಕಸದಾಶಿವನಾಯಕನುಗ್ರಸಾಯಕಂ ॥ ೨

ಇಂತು ವಿರಾಜಿಸುತ್ತುಮಿರಲ್ ಕತಿಪಯ ದಿನಂಗಳ್ ಪೋಗಲೊಡನೆ॥ ೩

ಶಂಕರಪಾದಪದ್ಮಮದಭೃಂಗಸದಾಶಿವರಾಯನಾಯಕಂ
ಗಂ ಕಡುಚೆಲ್ವ ಪುತ್ರನೊಗೆದಂ ಸದಶೇಷಸುಖಪ್ರದಾಯಕಂ ।
ಅಂಕದೊಳ್ಳದೆ ಮಾರ್ಮಲೆವರಾತಿಗಳುರ್ವ ನಿವಾರಿಪುಜ್ಜ್ವಲ
ತ್ಸಂಕಣನಾಯಕಂ ಶುಭವಿಧಾಯಕನಾತ್ತಜಯೋಗ್ರಸಾಯಕಂ ॥ ೪

ಮಗುಳಾ ಸದಾಶಿವೇಂದ್ರಂ
ಗೊಗೆದಂ ಸತ್ಪುತ್ರನೂರ್ವನನುಪಮರೂಪಂ ।

ಮಿಗೆ ಸತ್ಕೀರ್ತಿಕಲಾಪಂ
ಜಗತೀಸುಮಂಟಾಪಚಿಕ್ಕಸಂಕಣಭೂಪಂ ॥ ೫

ಇಂತೊಗೆದು ವಿರಾಜಿಸುತಿರ್ಪ ಸತ್ಪುತ್ರರಿರ್ವರ್ಗಂ ನವಯೌವನೋದಯಮಾಗಲೊಡನೋರೊರ್ವರ್ಗಿರ್ಈರಿರ್ವರ್ ಕನ್ಯಾರತ್ನಂಗಳನತ್ಯಂತವಿಭವದಿಂ ವಿವಾಹಮಂ ರಚಿಸಿ ತತ್ಪುತರ್ಕಳ್ವೆರಸತಿಸಂಭ್ರಮಸುಖಸಂಕಥಾವಿನೋದದಿಂ ರಾಜ್ಯಂಗೈಯುತ್ತುಮಿರಲಾಪ್ರಸ್ತಾವದೊಳ್॥ ೬

ಮಿಸುಗುವರಾತಿಜಾಲವದಟಿಂ ಮಿಗೆ ಮಗ್ಗಿಸೆ ಕೃಷ್ಣರಾಯರೀ
ದೆಸೆಗೆ ಚಮೂಸಮೂಹವೆರಸೈದಿರೆ ಚೌಡಪಸೂನುವೈದಿಸಂ ।
ಧಿಸೆ ಮಿಗೆ ಮನ್ನಿಸುತ್ತೆಮಗೆ ಮಾರ್ಮಲೆತಿರ್ಪಹಿತಾವನೀಶ್ವರ
ಪ್ರಸರದ ಗರ್ವಮಂ ತವಿಸಿ ನೀಂ ಬಹುದೆಂದು ತೆರಳ್ಚಲೊಲ್ಮೆಯಿಂ॥ ೭

ಇಂತೆಂದು ನಿಯಾಮಿಸಿ ಯುಚಿತಮಾದುಡುಗೊರೆಯುನಿತ್ತು ನಾಂ ಬರ್ಪನಿತರೊಳ್ನೀಂ ಮುಂತೈದಿ ಕಲ್ಯಾಣ ಕಲುಬುರಗಿ ಕೋಂಟೆಗಳಂ ಕೊಂಬುದೆಂದೊರೆದು ಕೂಡೆ ಕೆಲವಶ್ವಗಜಗದಾತಿಗಳಂ ಕೂಡಿಸಿ ಬೀಳ್ಕೊಡಲೊಡನೆ ಸೈನ್ಯಸಮೇತಂ ತೆರಳ್ದು ದಾಳಿವರಿಯಲೀವಾರ್ತೆಯಂ ಕೇಳ್ದು ತಾಮೃತುಂಡಾಗ್ರೇಸರನಪ್ಪ ಅಮದಾನಗರದ ಭೈರೀ ನಿಜಾಮಪಾತುಶಾಹನನುಮತಿಯಿಂ ಫೇರೋಜಖಾನ ತಾಲೀತಖಾನ ಸಂಜರ್ಖಾನ ಶಾಡೇಖಾನ ಮುನಿಲಖಾನ ದಸ್ತುರಖಾನ ವಜ್ರಖಾನ ರಾವುತಖಾನ ಬೊಕ್ಕಸಿಂಗರೆಂಬತ್ಯದ್ಭುತಪರಾಕ್ರಮಶಾಲಿಗಳಪ್ಪ ವಜೀರರ್ಕಳೊಂದಾಗಿಯಪರಿಮಿತ ಸೈನ್ಯಸಮೂಹಸಹಿತಂ ತೆರಳ್ದೈತಂದು ಜಂಬುಖಂಡಿಯೆಂಬ ಸ್ಥಳದೊಳ್ ಬಾಹ ಮಾರ್ಗಮಂ ಕಟ್ಟಿ ರಣರಂಗಕ್ಕಿದಿರ್ಚಿ ನಿಲಲವರ್ಗಂ ಕೈಗಲಸಿಮಹಾಯುದ್ಧಂ ಪಣ್ಣಿ ರಾಯಸೈನ್ಯಂ ನಿಂದು ನಿತ್ತರಿಸಲಮ್ಮದೆ ಮುರಿದು ಪಿಂದೆಗೆಯುತ್ತುಮಿರಲಭೀಕ್ಷಿಸಿ ಸದಾಶಿವರಾಯನಾಯಕಂ ತಾನೆ ತೆರಳ್ದು ಮೇಲ್ವಾಯ್ದು ಕೈಗೆಯ್ಯುತ್ತುಮಿರಲ್ ಸಂಗಡಮೆಳ್ತಂದ ವಜೀರರ್ಕಳ್ವೆರಸು ಬೊಕ್ಕಸಿಂಗನಿದಿರ್ಚಿ ನಿಂದು ಕೈಗೆಯ್ಯಲಾಬೊಕ್ಕಸಿಂಗನ ಕ್ರೂರಾಸಿವಿಘಾತಿಯಿಂ ಸದಾಶಿವನಾಯಕಂ ತೊಟ್ಟಿರ್ದ ಜಿಲೆ

ಯುಂ ಪರಿದು ಪೆಗಲ್ವಿಡಿದು ನಡುಬೆನ್ನುಂಬರಂ ಮುರಿಸಾದ ವುಸೆದೋರ ಲಾಗಳಾ ಗಾಯುವುಂಸೈರಿಸಿ ಮಹಾಧೈರ್ಯ ಪರನಾಗುತ್ತಾತ್ಮ ಸೈನ್ಯಂವೆ ರಸತ್ಯಂತಕೋಪಾಟೋಪದಿಂ [1] ಕಗ್ಗೊಲೆಯುಂಬಿಳ್ದು ಕೈಗೆಯ್ಯುತ್ತು ಮಿರಲಾ ಪ್ರಸ್ತಾವದೊಳ್ ‖ ೮

ಎಸೆವಾ ತಾಲಿತಖಾನನೊಂದುಕಡೆಯೊಳ್ ಫೇರೋಜಖಾನಂದಲೊಂ ದೆಸೆಯೊಳ್ದಸ್ತುರಖಾನನೊಂದುವೊಗದೊಳ್ ಶಾಲೇಯನೊಂದಿಕ್ಕಿನೊ ಳ್ಮಸುಪಾಸಂಜನಖಾನನೊವ್ಮೊಗದೆ ವಜ್ರಾಖ್ಯಂ [2] ಮುನಿಲ್ಖಾನಬೊ ಕ್ಕಸಿಗಂ ರಾವುತಖಾನರಾಂಕಿ ಖತಿಯಿಂ ಕೈಗೆಯ್ದರಂದಾಜಿಯೊಳ್‖ ೯

ಇಂತಷ್ಟವಜೀರರ್ಕಳಣ್ದಿ ಸೆಗಳೊಳಾತ್ಮ ಸೈನ್ಯಂವೆರಸೊರ್ವರ್ ಮುತ್ತಿ ಮುಸುಂಕಿ ಕೈಗೆಯ್ಯುತ್ತುಮಿರಲಾಗಳಾ ಸದಾಶಿವನಾಯಕಂ ಧೈರ್ಯಂಗುಂದದೆ ನಿತ್ತರಿಸಿ ನಿಂದು ಮಹಾಯುದ್ಧಮಂ ರಚಿಸಿ ‖ ೧೦

ತಾಲಿತ ಖಾನನ ಸಮರದ
ಲೀಲೆಯನುರೆ ನಿಲಿಸಿ ಕುಂತದಿಂ ದಸ್ತುರನಂ ।
ಕೀಲಿಸಿ ಫೇರೋಜನ ಕ-
ಣ್ಣಾಲಿಗೆ ನೀರ್ವರಿಸಿ ಕೆಡಪಿದಂ ಶಾಲೆಯನಂ ‖ ೧೧

ಔಂಕಿದ ಸಂಜನಖಾನನ
ಬಿಂಕವನುರೆಮುರಿದು ವಜ್ರಖಾನನನಾದಂ ।
ತೇಂಕಿಸಿ ರಾವುತಖಾನನ
ನಂಕದೆ ಗೆಲ್ದೆಸೆವ ಮುನಿಲಖಾನನ ಮುರಿದಂ ‖ ೧೨

ಮುರಿದ ವಜೀರರನೀಕ್ಷಿಸು
ತುರುತರಕೋಪದೊಳಿದಿರ್ಚಿ ಸೈನ್ಯಸಮೇತಂ ।
* ತರುಬಿ ಮೊಮರ್ಮಲೆತು ಕೈಗೆ
ಯ್ದುರುಬುವ ಕಲಿಬೊಕ್ಕಸಿಂಗನಂ ನೋಯಿಸಿದಂ ‖ ೧೩

1 ಕೋಪಾಟೋಪದಿಂ ಕೈಗೆಯ್ಯುತ್ತುಮಿರಲ್(ಖ) 2 ವಜ್ರಾಖಾನ್(ಕ)

ಮಿಕ್ಕುರುಬುವ ಭಟರಂ ಖ
ಡ್ಗಕ್ಕಾಹುತಿಯಿತ್ತು ಕುಂತದಿಂ ಕೆಲಕೆಲರಂ ।
ಸೆಕ್ಕಿ[1] ಶರಹತಿಯಿನನಿಬರ
ಡೊಕ್ಕೆಗಳಂ ಡೋರುಗಳದ ನಾನೃಪತಿಲಕಂ ॥ ೧೪

ಇಂತೀ ಪ್ರಕಾರದೊಳ್ಮಹಾಯುದ್ಧಮಂ ರಚಿಸಿ, ೧೫

ವರಜಂಬುಖಂಡಿಯೆಡೆಯೊ
ಳ್ತುರುಬಿದ ತುರುಷ್ಕಪತಿಯ ಖಾನರನೆಲ್ಲಂ ।
ಕುರಿದರಿದು ಬೊಕ್ಕಸಿಂಗನ
ಸೆರೆವಿಡಿದೆಳ್ತಂದು ರಾಯರಿಂಗೊಪ್ಪಿಸಿದಂ ॥ ೧೬

ಇಂತೆಸೆವ ಪರಾಕ್ರಮಶಾಲಿಯುಪ್ಪ ಬೊಕ್ಕಸಿಂಗನಂ ಕೈಸೆರೆವಿಡಿದೊಪ್ಪಿಸಿ ರಾಯುರಂ ಪರಮಸಂತೋಷಂಬಡಿಸಿ ಬಹುಳಸನ್ಮಾನವನಾಂತು ಧನ್ಯೆಯರ್ಕಳೊಳ್ಪರಮಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯಂ ಪಡೆದನಂತುಮಲ್ಲದೆಯುಂ ॥ ೧೭

ಆ ತರುವಾಯಿಯೊಳಂ ಪೊ
ಕ್ಕಾತಂ ರಾಯುರ್ಗೆ ಮಲೆತ ಕಲ್ಯಾಣದ ವಿ ।
ಖ್ಯಾತಸುದುರ್ಗವರಾತಿ
ವ್ರಾತವನುರೆ ಪೊಯ್ದು ಲಗ್ಗೆಯೊಳ್ಸಾಧಿಸಿದಂ ॥ ೧೮

ಮೆರೆವಾ ದುರ್ಗವನಾನೃಪ
ನುರೆ ಕೊಂಡಿಮ್ಮಡಿಸದಾಶಿವೇಂದ್ರನೆನಿಪ್ಪೀ ।
ಬಿರುದಿನಭಿಧಾನಮಂ ಮಿ
ಕ್ಕರಸರ್ತಲೆದೂಗೆ ರಾಯುರಿಂ ಪಡೆದೆಸೆದಂ ॥ ೧೯

ಮತ್ತಮಾ ಕಲ್ಯಾಣದುರ್ಗಮಂ ಕೊಂಡು ಬರ್ಪವಸರದೊಳ್ ಕಲುಬುರುಗಿಯವರ್ಮಾರ್ಮಲೆತಿರಲ್ ಕೃಷ್ಣರಾಯುರಲ್ಲಿ ನಿಂತು ತಮ್ಮ ಕರಕಮಲದೊಳ್ಪಿಡಿದಿರ್ಪ ಜಮುವಾಡನ ಕೋಂಟೆಗಂ[2] ಪರಿದು ತಮ್ಮ

[1] ಸಿಕ್ಕಿ (ಬ) [2] ಪಣಿದು (ಕ, ಬ)

ಸವಿಾಪದೊಳಿರ್ಪ ಮನ್ನೆಯರ್ಕಳಂ ಕರೆದೀಕೋಂಟೆಯಂ ತೆಗೆದು ಕೊಂಬುದೆಂದು ನಿಯಾಮಿಸಲವರ್ಗಳದೆಮಗಶಕ್ಯಮಾದ ಕಜ್ಜವೆಂದು ಮುಂಪೋಗಲಮ್ಮದಾಲೋಚಿಸುತ್ತುಮಿರಲಾಪ್ರಸ್ತಾವದೊಳ್ ॥ ೨೦

ಭೀಕರತರರಿಪುಸೇನಾ
ನೀಕವನಸಿಯರೆಯುತಧಿಕಶೌರ್ಯದೊಳೊಳಬಿ ।
ಳ್ದಾಕಲುಬುರುಗಿಯ ದುರ್ಗವ
ನೇಕಮುಹೂರ್ತದೊಳ್ ತನ್ನೃಪಂ ಸಾಧಿಸಿದಂ ॥ ೨೧

ಕಲುಬುರುಗಿಯ ದುರ್ಗವನಿಂ
ತಳವಿಯೊಳಂ ಕೊಂಡು ರಾಯರಂ ಮೆಚ್ಚಿಸಿಯು ।
ಗ್ಗಳನೆನಿಸಿ ಕೋಂಟೆಕೋಲಾ
ಹಲನೆನಿಪೀಬಿರುದನಾಂತು ರಾರಾಜಿಸಿದಂ ॥ ೨೨

ಇಂತು ಕಲುಬುರುಗಿಯ ದುರ್ಗಮಂ ಧೂಳಿಗೋಂಟೆಯಂ ಕೊಂಡನಂತರಂ ॥ ೨೩

ಕಡುಗಲಿಕೃಷ್ಣರಾಯರುರೆ ಜಾಲಿಯ ಪಾಳಡೆಗೈದೆ ಬಂದು ಮ
ಲ್ಲಡಿಗಳನೈದೆ ಸಂಧಿಸದಹಂಕೃತಿಯಿಂ ಕರಮೊದಿದಿರ್ಚೆ ನಿಂ ।
ದೆಡವಮುರಾರಿ ಯೆಂಬವಟರಂ ಮುರಿದೇರ್ದವರಿರ್ಪ ಕೋಂಟೆಗೊಂ
ಡೆಡವಮುರಾರಿ ಯೆಂಬ ಬಿರುವಂ ಪಡೆದೊಪ್ಪಿದನಾನರಾಧಿಪಂ ॥ ೨೪

ಮತ್ತಮದಲ್ಲದಾ ಕೃಷ್ಣರಾಯಂ ಸದಾಶಿವನಾಯಕನಂ ಕರೆದು ತನಗೆ ಮಾರ್ಮಲೆತಿರ್ಪ ಬರೀದಪಾತುಶಾಹನ ಮದೋದ್ರೇಕಮಂ ಮುಗ್ಗಿಸಿ ಬರ್ಪುದೆಂದು ನಿಯಮಿಸಿ ಕಳುಪಲ್ ದಾಳಿವರಿಯುತ್ತೈತರ್ಪ ವಾರ್ತೆಯಂ ಬರೀದಪಾತುಶಾಹಂ ಕೇಳ್ದತ್ಯಂತಕೋಪಾಟೋಪದಿಂದ ತ್ಯದ್ಭುತಪರಾಕ್ರಮಶಾಲಿಗಳಪ್ಪ ವಜೀರರ್ಕಳ್ವೆರಸಪರಿಮಿತಹಸ್ತ್ಯಶ್ವ ಪದಾತಿಸಮೂಹಸಮೇತನಾಗಿ ತೆರಳ್ದೈತಂದು ರಣಕ್ಕಿದಿರ್ಚೆ ನಿಲಲು ಭಯಸೈನ್ಯಕ್ಕಂ ಕೈಗಲಸಿ ಮಹಾದ್ಭುತಮಾದ ತುಮುಲಯುದ್ಧಂ ಪಣ್ಣಲಾಪ್ರಸ್ತಾವದೊಳ್ ॥ ೨೫

ದಂತದ ಸೂನಗೆ ಸೊಂಡಿಲೊ
ಳಾಂತಸಿ ವ್ಯೆಗಮರ್ದ ಜಿಲೆಯು [1] ಬಕತರ ಚೂಡಾ |
ಲಂ ತೊಳಪಾನೆಯನೇರ್ದಿದಿ
ರಾಂತಂ ಧುರಕಾಬರೀದಯವನಾಧೀಶಂ ‖ ೨೬

ಮತ್ತಮಾವೇಳೆಯೊಳ್ ‖ ೨೭

ಭರಿಕೈಗಳೊಳಾಂತಸಿ ಬಕ
ತರ ದಂತಂಗಳೊಳವರ್ದ ಸೂನಗೆಯೆಸೆಯಲ್ |
ಕರಪದವೊಗೆದೆಡೆಯಾಡುವ
ಗಿರಿಕುಲವೆನೆ ಕವಿದುವಾನೆವಿಂಡೆಣ್ದೆಸೆಯೊಳ್ ‖ ೨೮

ಕುಂತಚಲನ್ಮಹಾಸಿವರಕಾರ್ಮುಕಸಾಯಕವೃಂದಮಂ ದಲಂ
ದಾಂತು ಕರಂಗಳೊಳ್ ಲಸದಯೋಮಯಚಾರುತನುತ್ರವೊಪ್ಪೆ ಕ |
ಲ್ಪಾಂತಸಮುತ್ಥಮೇಘಚಯದಂತಿರೆ ರಾವುತರಾಜಿಯಶ್ವಜಾ
ಲಂ ತವೆ ಸುತ್ತಲುಂ ಕವಿದುವಾಲಯವಾರ್ಧಿಯ ವೀಚಿಯಂದದಿಂ ‖ ೨೯

ಪೊಸಮಸೆವೆತ್ತ ಸರಳ್ ಝಳ
ಪಿಸುವಸಿ ಗಲ್ಲಿಸುವ ಕುಂತಮುಗಿದೊರೆಯಿಂ ಚೂ |
ರಿಸುವ ಕಠಾರಿಕುಲಂ ಕರ
ಮೆಸೆಯಲ್ಕುಸುಕಿದುದು ಪತ್ತಿಚಯಮೆಣ್ದೆಸೆಯೊಳ್ ‖ ೩೦

ಆ ಸದಾಶಿವನರೇಂದ್ರನ
ಸಾಸವನೇನೆಂಬೆನಿಂತು ಮುಸುಕಿದ ರಿಪುಸೇ |
ನಾಸಮುದಯಮೆಂಬಟವೀ
ದೇಶವನುರೆ ಸವರತೊಡಗಿದಂ ಖತಿಯಿಂದಂ ‖ ೩೧

ಕುರಿವಿಂಡಿನ ಮಧ್ಯದೆ ಪೊ
ಕ್ಕುರುಬುವ ಪೆರ್ಬುಲಿಯೊಲಾ ಸದಾಶಿವರಾಯಂ |

---

1 ಶಿಲೆಯು, ಕ. ಖ.

ಶರಕುಂತಖಡ್ಗಹತಿಯಿಂ
ತರುಬಿದ ತೌರುಷ್ಕಸೈನ್ಯಮಂ ಬರಿಕೈದಂ ॥ ೩೦

ಇಂತೊಳಪೊಕ್ಕು ಕೈಗೆಯ್ವ ಸದಾಶಿವರಾಯನದಟನಾಂಪೊಡಶಕ್ಯ ಮಾಗಿ ನಿತ್ತರಿಸಲಮ್ಮದೆ ॥ ೩೩

* ನೊಂದು ನುಗ್ಗಾಗಿ ಭಂಗಕೆ
ಬಂದುರೆ ಕೈದುಗಳನಿಕ್ಕಿ ಕೈಮುಗಿದು ಪೊಗ ।
* ರ್ಗ್ಗಂದಿ ಪಾಡಳಿದು ಮಡಮುರಿ
ದಂದಿರದೆಣ್ದೆಸೆಗೆ ಪರಿದುದರಿಬಲದದಟರ್ ॥ ೩೪

ಮುರಿವಡೆದಾತ್ಮಸೈನ್ಯವನಭೀಕ್ಷಿಸಿ ಸಲ್ಮೊರೆದಾಬರೀದನ
ತ್ವರತರಕೋಪದಿಂದುಳಿದಿಭಾಶ್ವಪದಾತಿಸಮೇತನಾಗಿ ಸಂ ।
ಗರದೊಳದಿರ್ಚಿ ನಿಂದುರೆ ಸದಾಶಿವರಾಯನ ಸಂಮುಖಕ್ಕೆ ಭಾ
ಸುರಮದದಂತಿಯಂ ಭರದೆ ನೂಂಕುತೆ ತುಳ್ಕಿದನಂಬಿನಬ್ಧಿಯಂ ॥ ೩೫

ಮದದಂತಿಯೆಂಬ ಬೆಟ್ಟದ
ತುದಿಯೊಳಗಿರ್ದಾ ಬರೀದನೆನಿಸುವ ವಿಲಯಾಂ ।
ಬುದಮೆಂಬಿನ ಮಳೆಯಂ ಕರೆ
ದುದು ಧರೆಯೊಳ್ ಶೋಣಿತಾಂಬು ನೆರೆ ಪರಿವಿನೆಗಂ ॥ ೩೬

ಇಸುವೆಂಬಿನುರುಬೆಯಂ ಸೈ
ರಿಸುತಶ್ವವನ್ನೈದೆ ಮೀಂಟಿ ಕೂರಸಿಯಿಂ ಚೂ ।
ರಿಸುತೊಳಪೊಕ್ಕುರುಬುವ ಯವ
ನಸಮೂಹಾಧೀಶನುರುಬೆಗಂದಿದಿರಾಂತಂ ॥ ೩೭

ಇಂತಾ ಬರೀದಪಾತುಶಾಹಂಗಿದಿರ್ಚಿ ನಿಂದಿರ್ವ್ವಕ್ಕಂಗಳೊಳು ರುಬಿ ತರುಬಿ ಮುಸುಂಕಿ ಕೈಗೆಯ್ವದಟರ್ಕಳನಾತ್ಮಕರಾಸಿಕುಂತಯುಮ ದಂಷ್ಟ್ರಾನಿಶಾತಸಾಯಕಮುಖವಿಘಾತಿಯಿಂ ಪಿಂದೆಗೆಸಿ ಬರೀದಪಾತುಶಾ ಹನಡರ್ದ ಮದೇಭದ ಸಮ್ಮುಖಕ್ಕಂ ತದೂರ್ಧ್ವಮುಖಕ್ಕಂ ತಾನೇರ್ದ

ಶ್ವವನಡಿಗಡಿಗೆ ಮೇಲ್ವಾಯ್ಸಿ ತನ್ಮಹಾಗಜದಂಗೋಪಾಂಗಂಗಳೊಳ್ತೊಡರ್ಚಿದ ಮಿಳಿ ಪೊರಜೆ ಜೊತ್ತಗಂಗಳುಮಂ ನಿಲುನಿಲುಂಕಿ ಪೊಯ್ಪೊಯ್ದು ಕತ್ತರಿಸಿ ರೆಂಚೆಯುಂ ಸಡಲ್ಚಿಸಿ ಪಾಕರಮಂ ಪತನಂಗೈಸಿ ತತ್ಕುಂಜರವನಾತ್ಮವಶಂಗೈವನಿತರೊಳ್, ಬರೀದಪಾತುಶಾಹಂ ಸಾಧನಚಮತ್ಕೃತಿಯಿಂ ಸಮೀಪದೊಳಿರ್ಪ ಮಗುಳೊಂದಾನೆಯುಂ ಬೆಂಗೆವಾಯ್ದು ಹರಿಹಂಚಾದ ಸೈನ್ಯವನೊಂದುಗೂಡಿಸಿ ಹುರಿಗಟ್ಟಿಸಿ ಮಗುಳ್ದು ಕೋಪಾಟೋಪದಿಂ ಮೊರ್ವೆಲೆತು ರಣರಂಗಕ್ಕಿದಿರ್ಚಿ ನಿಂದು ಕೈಗೆಯ್ಯುತ್ತುಮಿರಲಾ ಪ್ರಸ್ತಾವದೊಳ್ ॥ ೩೮

ಭಾಸುರೇಭವಾಜಿವಾಹಿನೀಸಮೇತನಾಗಿ ತಾಂ
ಸಾಸದಿಂದಿರ್ಚಿದಾ ಬರೀದಪಾತುಶಾಹನಂ ।
ಗಾಸಿಮಾಡಿ ಗೆಲ್ದು ಯುದ್ಧರಂಗದೊಳ್ತುರುಷ್ಕಸೇ
ನಾಸಮುದ್ರಮಂ ಕಳಂಕಿದಂ ಸದಾಶಿವೋರ್ವಿಪಂ ॥ ೩೯

ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ ॥ ೪೦

ಕೆಲಬರನುಗ್ರಕುಂತಹತಿಯಿಂ ಕೆಲರಂ ನಿಜಖಡ್ಗಧಾರೆಯಿಂ
ಕೆಲಬರನೊಳ್ಕಠಾರಿಯುರುತೀವ್ರಮುಖಾಭಿವಿಘಾತಿಯಿಂ ಕರಂ ।
ಕೆಲಬರನಾಶಿಲೀಮುಖಸಮೂಹಮಹಾದ್ಭುತವೃಷ್ಟಿಪಾತದಿಂ
ಕೆಲಬರುಮಂ ನಿಜಾಶ್ವಖುರಘಾತಿಗಳಿಂ ಪುಡಿಗೈದನಾನೃಪಂ ॥ ೪೧

ಅರಿದಿರಿದು ಕೊರೆದು ತತ್ತರ
ದರಿದಿರದಸಿಯಿರೆದು ಪೊಯ್ದು ಸದೆಬಡಿದುರೆ ನಿ ।
ಟ್ಟೊರಸಿ ಸದಾಶಿವನೃಪನೀ
ಪರಿಯಿಂದೆ ಬರೀದಸೈನ್ಯಮಂ ಬರಿಕೈದಂ ॥ ೪೨

ಇಂತು ಕೈಗೆಯ್ವ ಸದಾಶಿವನಾಯಕನ ಘೋರಾಘೋರಿಗಿದಿರ್ಚಿ ನಿಲಲಾಂಪೊಡಶಕ್ಯಮಾಗಿ ಪಟುತರಪರಾಕ್ರಮಶಾಲಿಗಳ್ಪಲಾಯನಂಬಡೆದು॥

ನುತಪುಂಡರೀಕಮಧ್ಯ
ಸ್ಥಿತರಾದಬೊರ್ವ್ಮನಂತೆ ಹರಿಯಂತೆ ಸಮು ।

ನ್ನುತಭುವನಾಶ್ರಯರಾದ
ಕ್ಷಿತಿಗಳನೆನೆ ನಾಗಕಟಕಭೂಷಿತರಾದರ್ ॥ ೪೪

ವನರುಹವೈರಿಯ ವರನಂ
ದನನೆಂಬಂತಿರೆ ಕುಜಾಗ್ರವರ್ತಿಗಳಾದರ್ ।
ಮಿನ್ನುಪುಪರಾಗಾಂತದ ಶಶಿ
ದಿನಪರವೊಲ್ಮುಕ್ತಮಂಡಲಾಗ್ರಗಳಾದರ್ ॥ ೪೫

ಖಂಡ ಕರುಳೆಲು ತೊವಲ್ನರ
ತುಂಡಿಗೆ ಮಿದುಲಡಗು ತೊರಳ ನೆಣ ವಸೆ ನೆತ್ತ್ರ ।
ಗೊರ್ಂಡ ಕಾಳಿಜಿಗಳಿಂ ಜವ
ನುಂಡೊಗಡಿಸಿದಿಳೆಯ ಪೋಲ್ತುದಾರಣದ ಕಳಂ ॥ ೪೬

ಪರಿಕಿಪೊಡಂದು ರಣಂ ಜವ
ಹುರಮೆನೆ ರಣಭೂಮಿ ನರಕಬಂಧಮಯಂ ಸಾ ।
ಗರಮೆನೆ ಕೀಲಾಲಮಯಂ
ವರಜಂಬೂದ್ವೀಪದಂತೆ ನವಖಂಡಮಯಂ ॥ ೪೭

ಪೊತ್ತಂತಕನಾಳ್ಗಳ್ಬೀ
ಸತ್ತುದು ವರಚಿತ್ರಗುಪ್ತರಿಂ ಗಣಿಸಲ್ಕಾ ।
ದತ್ತಸದಳಮಾರಣದೊ
ಳ್ಸತ್ತವದಿರನಿನಿಬರೆಂದು ಲೆಕ್ಕಿಪನಾವಂ ॥ ೪೮

ಇಂತು ಪಣ್ಣಿದ ಯುದ್ಧರಂಗದೊಳ್ ಬರೀದಪಾತುಶಾಹಸೈನ್ಯಮಂ ಮುರಿದು ತದೀಯ ಹಸ್ತ್ಯಶ್ವಸಮೂಹಂಗಳುಮನುದಗ್ರಪರಾಕ್ರಮಶಾಲಿಗಳಪ್ಪ ಕೆಲಬರ್ ವಜೀರರ್ಕಳುಮನವನ ಡಾಲು ಡಮಾಮಿ ಸತ್ತಿಗೆ ಕೆಂಪಿನ ನಿಶಾನಿಯುಮಂ ಮತ್ತಂ ಮ್ಲೇಂಛಲಿಪಿಲಾಂಛನಲಾಂಛಿತಮಾದ ಕಾಂಚನಮುದ್ರಾಂಗುಲೀಯಕ ಕಚ್ಚಳಿ[1] ಸಹಿತಮಡರ್ದಾನೆವೆರಸಾ

[1] ಕಚ್ಚಳಿ, (ಕ. ಬ.)

ಬರೀದಪಾತುಶಾಹನುಮಂ ಕೈಸೆರೆತಂದು ರಾಯಗೊಪ್ಪಿಸಲ್ ಕೃಷ್ಣರಾಯನಭಿವೀಕ್ಷಿಸಿ ಮಹಾಹರ್ಷಿತನಾಗಿ ರತ್ನಾಭ [1]ರಣತಾಂಬೂಲಗಳನಿತ್ತಾದರಿಸಿ ತತ್ಸದಾಶಿವನಾಯಕಂಗಮರಿದಲೆ ಮೇಘಡಂಬರ ದಿವಾಪ್ರದೀಪ ಮುಂತಾದ ಬಿರುದುಗಳನಿತ್ತು ಬರೀದಪಾತುಶಾಹನ ಮುದ್ರಾಂಗುಲೀಯಕವಂ ಸದಾಶಿವನಾಯಕನ ಕಿರುವೆರಲಿಂಗಿಕ್ಕಿ [2] ಸದಬೋರ್ಕ್ಕಸೀಸಂ ಬಿಟ್ಟು ತದಾರಭ್ಯಂ ಬರೀದಸಪ್ತಾಂಗಹರಣಸದಾಶಿವರಾಯನಾಯಕನೆಂಬ ಬಿಂಕದ ಬಿರುದಿನಭಿಧಾನವನಿತ್ತು ಪಿರಿದು ಮನ್ನಿಸಲ್ ಮನ್ನಣೆಯನಾಂತು ಸಂತಸಂದಳೆದು ತತ್ಸಮೀಪದೊಳತಿಪ್ರೀತಿಪಾತ್ರನೆನಿಸಿ ವರ್ತಿಸುತ್ತುಮಿರ್ದನಂತುಮಲ್ಲದೆಯುಂ ‖ ೪೯

ಆ ರಾಯರನೇಣಿಸದಹಂ
ಕಾರದೆ ವಿಜಯಾಪುರಾಧಿಪನ ಬಲದಿಂ ಕೈ।
ದೋರಿದ ಶಾಠೆಯನೆಂಬ ವ
ಜೀರನನಂಕದೊಳ್ ಮುರಿದನಾನೃಪತಿಲಕಂ ‖ ೫೦

ಮತ್ತಮದಲ್ಲದೊಂದವಸರದೊಳ್ ‖ ೫೧

ಮಿಗೆ ಗರ್ವೋದ್ರೇಕದೆ ಸಂ
ಯುಗದೊಳ್ರಾಯರ್ಗಿದಿರ್ಚಿ ಕೈಗೆಯ್ದುಮದಾ।
ನಗರದ ನಿಜಾಮಶಾಹನ
ಮೊಗಮಿಕ್ಕದ ತೆರದೆ ಧುರದೆ ಮುರಿದೋಡಿಸಿದಂ ‖ ೫೨

ಇಂತಮರ್ದ ರಣಾಂಕದೊಳಮದಾನಗರದ ನಿಜಾಮಶಾಹನ ಮದೋದ್ರೇಕಮಂ ಮುರಿದು ಪಲಾಯನಂಗೊಳಿಸಲ್ ಕೃಷ್ಣರಾಯಂ ಪ್ರಮುದಿತಮಾನಸನಾಗಿ ಸದಾಶಿವರಾಯನಾಯಕಂಗೇಕಾಂಗವೀರನೆಂಬ ಬಿಂಕದ ಬಿರುದಿನಭಿಧಾನವನಿತ್ತು ಮತ್ತಂ ಜಿಂಜಿಯ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನಾಯ

[1] ಮನೋಹರದಿವ್ಯತರನವರತ್ನಾಭರಣಾಂಬರತಾಂಬೂಲಂ (ಕ)
[2] ಸದಬೋರ್ಕ್ಕಸಿಂಗಂ ಬಿಟ್ಟು (ಕ)

ಕಂಗೆ ಬಲವಂತನೆಂಬ ಬಿರುದಿ[1]ನಭಿಧಾನಮಿರಲ್ ಬಿಡಿಸಿ ತತ್ಸದಾಶಿವ ರಾಯನಾಯಕಂಗಂ ಬಲವಂತನೆಂಬ ಬಿರುದಿನಭಿಧಾನಮುಮನನರ್ಘ್ಯ ರತ್ನಾಭರಣದಿವ್ಯಾಂಬರಂಮೊದಲಾದುಡುಗೊರೆವೀಳ್ಯಂಗಳನಿತ್ತು ಮನ್ನಿಸಿ ಜಯೋತ್ಸವದೊಳ್ಸಕಲಸೈನ್ಯಂವೆರಸು ನಿಜಪುರಪ್ರವೇಶಂಗೈದು ರತ್ನಸಿಂಹಾಸನಾರೂಢನಾಗಿ ಸದ್ಧರ್ಮದಿಂ ರಾಜ್ಯಪ್ರತಿಪಾಲನಂಗೆಯ್ಯುತ್ತುಮಿರಲ್ ತತ್ಸಮೀಪದೊಳ್ ಪರಮವಿಖ್ಯಾತಿವಡೆದು [2] ವರ್ತಿಸುತ್ತುಮಿರ್ದದೊಂದವಸರದೊಳ್ ॥ ೫೩

ಲೂಟಿವರಿದಾಂತ ರಿಪುಸೇ
ನಾಟವಿಯಂ ನಿಜಕರಾಸಿಯಿಂ ತರಿದು ಕರಂ ॥
ಮೀಂಟಾದ ಚಂದ್ರಗುತ್ತಿಯ
ಕೋಟೆಯನಾನೃಪತಿ ಲಗ್ಗೆಯೊಳ್ಸಾಧಿಸಿದಂ ॥ ೫೪

ಬಗೆಯದೆ ರಾಯರಟ್ಟಿದ ನಿರೂಪವನದ್ಭುತಸೈನ್ಯಗೂಡಿ ಸಂ
ಯುಗದೊಳಿದಿರ್ಚಿ ನಿಂದೆಸೆವ ಗುತ್ತಿಯ ಸಾಳುವನಾಯಕೇಂದ್ರನಂ।
ಜಗುಳಿಸಿ ಯುದ್ಧದೊಳ್ಪಿಡಿದು ರಾಯರಿಗೊಪ್ಪಿಸಿ ಮನ್ನೆಯರ್ಕಳೊ
ಳ್ಮಿಗಿಲೆನೆ ಸಾಸಮಂ ಮೆರದನೈದೆ ಸದಾಶಿವರಾಯನಾಯಕಂ ॥ ೫೫

ಮತ್ತಮದಲ್ಲದೊಂದವಸರದೊಳಾ ಸದಾಶಿವರಾಯನಾಯಕಂ ॥ ೫೬

ಧರೆಗಧಿಕನೆನಿಪ [2] ಬಂಕಾ
ಪುರದುರುಮಾದಣ್ಣವೊಡೆಯರುಮಂ ಶಿಕ್ಷಿಸಿ ರಾ।
ಯರಿನಷ್ಟಾದಶಕಂಪಣ
ವೆರೆದಾಗರದವನಿಯು ವರಮಂ ನೆರೆ ಪಡೆದಂ ॥ ೫೭

ಮತ್ತಮದಲ್ಲದಾ ಸದಾಶಿವರಾಯನಾಯಕಂ ರಾಯರನುಮತಿಯಿಂ ಬಂಕಾಪುರದ ಮಾದಣ್ಣವೊಡೆಯರಮುಖದಿಂ ಮದಗದ ಕೆಲಸಮಂ ಸಂ

---

[1] ಸಭಿಮಾನ (ಕ)

[2] ವರ್ತಿಸುತ್ತುಮಿರ್ದನಂತುಮಲ್ಲದೊಂದವಸರದೊಳ್ (ಕ)

ಪೂರ್ಣಮನಾಗಿಸಿ ತನ್ಮಹಾತಟಾಕದೆಡೆಯೊಳ್ ಶೃಂಗಪುರದಿಂ ಸ್ವಾಮಿಗಳಂತೆರಳ್ಚಿಸಿ ತಂದು ರಾಯರ್ಗಂ ತತ್ಸ್ವಾಮಿಗಳ್ಗಂ ಭೇಟಿಯುಂಮಾಡಿಸಿ ತದುಭಯಮುಖದಿಂದಧಿಕಸನ್ಮಾನಂಬೆತ್ತನಂತುಮಲ್ಲದೆಯುಂ ॥ ೫೮

* ಮತ್ತಮಾರಾಯರಿಂಗಂ
ತೆತ್ತಿಗನೆಂದೆನಿಸಿ ನಡೆಯದುರೆ ಮಾರ್ಮಲೆತಾ ।
ಮತ್ತಿಯತಿಮ್ಮಾಖ್ಯೆಯ ದು
ರ್ವೃತ್ತನ ನಿಗ್ರಹಿಸಿ ರಾಯರಂ ಮೆಚ್ಚಿಸಿದಂ ॥ ೫೯

ಮತ್ತಮದಲ್ಲದೊಂದವಸರದೊಳಾ ಸದಾಶಿವರಾಯನಾಯಕಂ ಕೃಷ್ಣರಾಯರಿಂ ಬೆಸಂಬಡೆದು ಘಟ್ಟವನಿಳಿದು ಪರಶುರಾಮಕ್ಷೇತ್ರಮಂ ಸಾರ್ದಂ ॥ ೬೦

* ತುಳುವರಾಜರ್ಕಳೆಲ್ಲಂ
ಮಲೆತಿರೆ ನಿಗ್ರಹಿಸಿ ಮೆರೆವ ಕಾಸರಗೋಡೊಳ್ ।
ತೊಲಗದ ಕಂಬವನಾನೃಪ
ತಿಲಕಂ ತಾ ನಿಲಿಸಿ ಮೆರೆದನತಿಸಾಹಸಮಂ ॥ ೬೧

ಇಂತು ಮಲೆತಿರ್ಪ ತುಳುವಮನ್ನೆಯರ ಮದಮಂ ಮುರಿದು ಸ್ವಾಧೀನಂಗೆಯ್ದು ಕರಮಂ ಕೊಂಡು ಹಣಮಣಿಹಮಂ ತೆತ್ತು ನಡೆವಂತು ಕಟ್ಟಳೆಯಮಂ ರಚಿಸಿ ಮರಳ್ದು ತಂದು ರಾಯರಿಂದುಚಿತಮಾದುಡುಗೊರೆ ಮುಂತಾದ ಬಹುಮಾನಮಂ ಪಡೆದಾ ರಾಯರಿಂದಪ್ಪಣೆ[1] ವೆತ್ತು ಸೈನ್ಯಸಮೇತನಾಗತ್ಯಂತಸಂಭ್ರಮದಿಂ ತೆರಳ್ದು ತಂದಿಕ್ಕೇರಿಯ ಪುರವರಮಂ ಪೊಕ್ಕು ಭದ್ರಸಿಂಹಾಸನಾಸೀನನಾಗಿ ಸದ್ಧರ್ಮದಿಂ ರಾಜ್ಯಪ್ರತಿಪಾಲನಂಗೈದನಂತುಮಲ್ಲದೆಯುಂ ॥ ೬೨

ಉರುತರ ಕೆಳದಿಯ ರಾಮೇ
ಶ್ವರದೇವರ ನಂದಿಮಂಟಪವನಧಿಕಮನೋ ।

---

[1] ಅಪ್ಪಣೆವೆತ್ತು ತೆರಳ್ದು ತಂದಿಕ್ಕೇರಿ, (ಬ.)

ಹರವೊಗೆ ಶಿಲಾಮಯಮಂ
ವಿರಚಿಸಿದಂ ಶಿಲ್ಪಶಾಸ್ತ್ರಕೌಶಲವಿಧಿಯಿಂ ‖ ೬೩

ರಾಮೇಶ್ವರಲಿಂಗದ ಸ
ದ್ವಾಮದೊಳುಜ್ಜ್ವಲಿಪ ಪಾರ್ವತೀಮೂರ್ತಿಯನು ।
ದ್ದಾಮಾಗಮವಿಧಿಯಿಂ ತ
ದ್ಭೂಮಿಪತಿಲಕಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಂ ವಿರಚಿಸಿದಂ ‖ ೬೪

ಮಂಗಲಮಯರಾಮೇಶ್ವರ
ಲಿಂಗದ ನಿತ್ಯಾರ್ಚನಾರ್ಥಮತಿವಿಲಸದ್ಗ್ರಾ ।
ಮಂಗಳನಾನೃಪತಿಕುಲೋ
ತ್ತುಂಗಂ ಸದ್ಭಕ್ತಿಯಿಂದೆ ಧಾರೆಯನೆರೆದಂ ‖ ೬೫

ರಾಜಿಪ ತದ್ರಾಮೇಶನ
ಪೂಜೆಯೊಳೊಂದಿನಿತು ಲೋಪಮಾಗದತೆರದಿಂ ।
ರಾಜನಿಭನಾ ಸದಾಶಿವ
ರಾಜಂ ನಡೆಯಿಸಿದನಾಗಮೋಕ್ತಕ್ರಮದಿಂ ‖ ೬೬

* ಮತ್ತಮಾ ಕೆಳದಿಯೊಳ್
ಲ್ಪೆತ್ತು ವಿರಾಜಿಸುತುಮಿಹ ಮಹತ್ತಿನ ಮಠಮಂ ।
*ಬಿತ್ತರಂಗೈಸಿ ಜಂಗಮ
ಕುತ್ತಮತರದಾನಧರ್ಮಗಳನಾಗಿಸಿದಂ ‖ ೬೭

ಮತ್ತಮದಲ್ಲದಾ ಸದಾಶಿವರಾಯನಾಯಕನಾರಗದ ಕುಶಾವತೀನಗರದ ನದೀತೀರದೊಳ್ ಸದಾಶಿವಪುರಮೆಂಬಗ್ರಹಾರಮಂ ಕಟ್ಟಿಸಿ ಭೂಸುರರ್ಗಮುತ್ಪತ್ತಮನಿವೇಶನವೃತ್ತಿಕ್ಷೇತ್ರಂಗಳಂ ಕಲ್ಪಿಸಿ ಶಿವಾರ್ಪಿತಮಾಗಿ ಧಾರೆಯನೆರೆದು ಸ್ಥಿರಶಾಸನಮಂ ಬರೆಸಿತ್ತು ಮತ್ತಂ ತದಗ್ರಹಾರದೊಳ್ ಸ್ವನಾಮಾಂಕಿತಮಾದ ಶಿವಲಿಂಗವನಾಗಮೋಕ್ತವಿಧಾನದಿಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಂ ವಿರಚಿಸಿ ದೇವಾಲಯಮಂ ನಿರ್ಮಾಣಂಗೈಸಿ ತಲ್ಲಿಂಗಪೂಜಾ

ರ್ಥಮತಿಮನೋಹರಮೊದ ಭೂಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯಯಂ ಧಾರೆಯನೆರೆದು ಶಾಶ್ವತಮೊದ ಸುಕೃತಧರ್ಮಕೀರ್ತಿಗಳುಮಂ ಸಂಪಾದಿಸಿದನಂತುಮಲ್ಲದೆಯುಂ ೬೮

ಭೀಮಂ ಸಂಗರದೊಳ್ಸು
ತ್ರಾಮಂ ಭೋಗದೊಳ್ ಶಾಂತಿಗುಣದೊಳ್ಸೋಮಂ ।
ರಾಮಂ ನನ್ನಿಯೊಳೆಂದೀ
ಭೂಮಿಜನಂ ಪೊಗಳೆ ಬಾಳ್ದನಾನರನಾಥಂ ॥ ೬೯

ಮತ್ತಮಲ್ಲದೆ, ೭೦

ಅಪರಿಮಿತಗುಣಗಣಾಲಯ
ನುಪಮಾತೀತಪ್ರತಾಪನೆಂದೆನಿಸಿ ಧರಾ ।
ಧಿಪರತ್ನನಾಸದಾಶಿವ
ನೃಪನತಿಸದ್ಧರ್ಮದಿಂದಮಿಳೆಯಂ ಪೊರೆದಂ ॥ ೭೧

ಈ ಸದಾಶಿವನಾಯಕರ್ ತಮಗೆ ರಾಜ್ಯಪಟ್ಟವಾದ ಶ್ರೀಮುಖ ಸಂವತ್ಸರದ ಶ್ರಾವಣ ಶುದ್ಧ ೩ ಆರಭ್ಯ ವಿಶ್ವಾವಸು ಸಂವತ್ಸರದ ವೈಶಾಖ ಶುದ್ಧ ೪ನೆಲೆಗೆ ವರ್ಷಂ ೩೧ ತಿಂಗಳ್ ೯ರ ಪರ್ಯಂತಂ ಸದ್ಧರ್ಮದಿಂ ರಾಜ್ಯಪ್ರತಿಪಾಲನಂಗೈದರ್ *

ದ್ವಿತೀಯಾಶ್ವಾಸಂ ಸಂಪೂರ್ಣಂ.

* ಈ ಸದಾಶಿವನಾಯಕರಿಗೆ ರಾಯರ ರಾಜಕಾರ್ಯದ ಮೇಲೆ ಜಗ್ಗಿಪಾಳ್ಯವೆಂಬ ಸ್ಥಳದಲ್ಲು ದೇಹಾಯಾಸತೊಡಗಿ ಐಕ್ಯವಾದಲ್ಲಿ ಆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಯೇ ಸಮಾಧಿಯಾಯ್ತು. (ಕ).

ತೃತೀಯಾಶ್ವಾಸಂ

ಆ ಸದಾಶಿವರಾಯ ನಾಯಕರ ತರುವಾಯ ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ವಿಜಯಾಭ್ಯುದಯ ಶಾಲಿವಾಹನ ಶಕ ೧೪೬೭ನೆಯ ವಿಶ್ವಾವಸು ಸಂವತ್ಸರದ ವೈಶಾಖ ಶುದ್ಧ ೫ಯಲ್ಲಿ ಸದಾಶಿವನಾಯಕರ ಜ್ಯೇಷ್ಠ ಕುಮಾರರಾದ ದೊಡ್ಡ ಸಂಕಣ್ಣ ನಾಯಕರಿಗೆ ಇಕ್ಕೇರಿ ಯರಮನೆಯಲ್ಲಿ ರಾಜಪಟ್ಟಂ.

ಆ ಸದಾಶಿವನರೇಂದ್ರಾ
ಗ್ರೇಸರಾ [1] ನಂತರಮಾತನಾತ್ಮಜನೆನಿಪಾ ।
ಶ್ರೀ ಸಂಕಣನೃಪನರಿಗಜ
ಕೇಸರಿ ಸದ್ಧರ್ಮದಿಂದಮಿಳೆಯಂ ಪೊರೆದಂ ॥ ೧

ಜಂಬೂರ ವಿರುಪಣವೊಡೆಯ
ರೆಂಬವನುಪಟಳವನೆಸಗೆ ಸಂಕಣನೃಪನಾ ।
ಜಂಬೂರಂ ಕೊಂಡುರೆ ಕ
ಣ್ಗಿಂಬಾದುಡುಗುಣಿಯ ಕೋಂಟೆಯಂ ವಶಗೈದಂ ॥ ೨

ಇಂತು ಜಂಬೂರವಿರುಪಣವೊಡೆಯರಂ ಮುರಿಯಲಾತಂ ವಿದ್ಯಾನಗರಿಗೈದಿ ರಾಯರ್ಗೆ ದೂರಲಾ ವರ್ತಮಾನವಂ ಕೇಳ್ದು ಕರೆಯಲಟ್ಟಲ್ತಾಂಬರ್ಪನ್ನೆಗಂ ಸದ್ಧರ್ಮದಿಂ ರಾಜ್ಯವಿಚಾರಂ ಗೆಯ್ವುದೆಂದು ತನ್ನ

* ಗ್ರೇಸರನಂತರದೊಳಾತ, ಕ. ಬ. ಇದು ಕವಿಯ ಅಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ಆದ ತಪ್ಪೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಮೇಕ್ಕಂಡಂತೆ ತಿದ್ದಿದರೂ ಗಣನಿಯಮವನ್ನು ಮೀರಿದಂತಾಗುವುದು. ಗಣನಿಯಮಕ್ಕೆ ಲಕ್ಷ್ಯಕೊಡದೆ ಬರೆದಿರುವ ಅನೇಕ ಕಂದಗಳಿದ್ದರೂ ಎರಡನೆಯ ಪಾದದಲ್ಲಿ ಗಣನಿಯಮವನ್ನು ಈತನು ಮೀರುವುದು ಕೇವಲ ಅಪರೂಪ; ಮೀರಿಯೇ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೂ ಇದ್ದುದರಲ್ಲಿ ಈ ಪಾಠವೇ ಉತ್ತಮವೆಂದು ಕಂಡುಬಂದುದರಿಂದ ಹೀಗೆ ತಿದ್ದಿದ್ದೇವೆ.

ನುಜ ಚಿಕ್ಕಸಂಕಣನಾಯಕಂಗೆ ನಿಯಾಮಿಸಿ ಕುಟುಂಬಸಹಿತಮಾ ದೊಡ್ಡಸಂಕಣನಾಯಕಂ ತೆರಳ್ದು ವಿದ್ಯಾನಗರಿಗೈದಿ ರಾಮರಾಯರಂ ಸಂಧಿಸಲ್ ಜಂಬೂರುಡುಗುಣಿಗಳನಾ ವಿರುಪಣ್ಣವೊಡೆಯರಿಂಗಿತ್ತು ನೀಂ ಹುಜೂರೊಳಿರ್ಪುದೆಂದು ನಿಯಾಮಿಸಲಿಂತು ರಾಯರ ಸಮೀಪದೊಳ್ ತದ್ರಾಜಕಾರ್ಯಾನುಕೂಲಿಯಾಗಿ ಕತಿಪಯವತ್ಸರಂ ವರ್ತಿಸುತ್ತುಮಿರಲಾ ಪ್ರಸ್ತಾವದೊಳ್ ॥ ೩

ಮರೆವಾಸಂಕಣಭೂಮೀ
ಶ್ವರಗಿರ್ವರ್ ಪುತ್ರರೊಗೆದರವರೊಳ್ಪಿರಿಯಂ ।
ಧುರಧೀರರಾಮರಾಜಂ
ಕಿರಿಯಂ ವೆಂಕಟನೃಪಾಲನರಿಕುಲಕಾಲಂ ॥ ೪

ಇಂತೊಗೆದ ಸತ್ಪುತ್ರರಿರ್ವರ್ದಿನದಿನಂಗಳೊಳಭಿವರ್ಧಿಸಿ ಮನೋಹರಾಕಾರಯುಕ್ತರಾಗಿ ಭೂಮಂಡಲಕ್ಕವತರಿಸಿದ ರವಿಚಂದ್ರರೆಂಬಿನಂ ವಿರಾಜಿಸುತ್ತುಂ ಬಾಲಲೀಲೆಯಂ ನಟಿಸುತ್ತುಮಿರಲಾ ಪುತ್ರರಿರ್ವರಂ ರಾಯರ್ಗೆ ಕಾಣಿಸಲವರ್ಗಳ ರೂಪರೇಖಾವಿಶೇಷಂಗಳಂ ನಿಟ್ಟಿಸಿ ಮುಂತೀಬಾಲಕರ್ ಮಹಾವರ್ಧಿಷ್ಣುಗಳಪ್ಪರೆಂದತ್ಯಂತ ಹರ್ಷಿತನಾಗಿ ಪಿಂತೆಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನದ ರಾಜಕಾರ್ಯಂಗಳೊಳತಿಸಾಹಸಂಗೈದು ಜಯಕಜ್ಜಂಗಳನಾಗಿಸಿದ ಸದಾಶಿವರಾಯನಾಯಕನ ಮೊಮ್ಮದಿರೆಂಬ ವಾತ್ಸಲ್ಯದಿಂದಾಕುಮಾರರ್ಗೆ ಪಾಲ್ಬೆಣ್ಣೆಯುಂಬಳಿಗೆಂದು ನಿಯಾಮಿಸಿ ॥ ೫

ಮಾಸೂರಂ ಮಲ್ಲೂರಂ
ಭಾಸುರಮೆನಿಸಿರ್ಪ ಪೊಳೆಯಪೊನ್ನೂರಂ ಭೂ ।
ವಾಸವ ಸಂಕಣಭೂಪಂ
ಗಾಸಮಯದೊಳಿತ್ತು ಪೆರ್ಮೆಯಿಂ ಮನ್ನಿಸಿದಂ ॥ ೬

* ಮತ್ತಮಾ ಬಾಲರಿಂಗ
ತ್ಯುತ್ತಮಹಯದಿವ್ಯಭೂಷಣಾಂಬರಗಳನೊ ।

ರ್ದ್ದಿತ್ತ್ರಣುಗರನೀಕ್ಷಿಸಿಪ್ಪೊರೆ
ಯುತ್ತಿಹುದೆಂದೊರೆದು ಕೂರ್ಮೆಯಿಂ ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟಂ ॥ ೭

ಇಂತು ರಾಜಯೋಗ್ಯವಾದುಡುಗೊರೆಗಳನಿತ್ತು ಬೀಳ್ಕೊಡಲ್ ಸಂಕಣನಾಯಕಂ ಸಂತಸಂದಳೆದು ನಿಜಾವಾಸಮಂ ಸಾರ್ದು ಸುಖಮಿರುತ್ತುಮಿರಲೊಂದವಸರದೊಳ್ ರಾಮರಾಯರೋಲಗದೊಳ್ಕುಳ್ಳಿರ್ದೆಲ್ಲಾ ದುರ್ಗಂಗಳೆಮ್ಮಧೀನವಾದುವವಿದ್ಧ ಕರ್ಣರಾಳುತ್ತಿರ್ಪ ಗೋವೆಯುಗಡವೊಂದೇನಾದೊಡಂಸಾಧ್ಯವಾದುತಿಲ್ಲೆಂತಾದೊಡವಾಗಡವಂ ಸಾಧ್ಯಂಗೆಯ್ಯಲ್ವೇಳ್ಕೆಂದು ನಿಜನಿಯೋಗಿಜನರೊಳಾಳೋಚಿಸಿ ಪಿಂತೆಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೊದವಿದ ರಾಜಕಾರ್ಯಂಗಳೊಳತಿಸಾಹಸಂಗೆಯ್ದು ಜಯಕಜ್ಜಂಗಳನಾಗಿಸಿ ಪರಮಪ್ರಖ್ಯಾತಿಯಂಪಡೆದ ಸದಾಶಿವನಾಯಕನಾತ್ಮಜನಪ್ಪ ಸಂಕಣನಾಯಕನೈತಂದಿರ್ಪನೀತನಮುಖದಿಂದಾದೊಡವಾಕಾರ್ಯಮಂಸಾಧಿಸಲ್ವೇಳ್ಕೆಂದು ಮನಂದಂದು ನಿಜಾನುಜನಪ್ಪ ವಿಟ್ಠಲರಾಯನನಾರಣಮುಖವ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆಪ್ರಯಾಣವನೊಡರ್ಚಿಸಿ ಸಂಕಣನಾಯಕನಂಕರೆಸಿ ಸ್ವಮನೋಭಿಪ್ರಾಯಮನುಸಿರ್ದು[1] ಬೇಗದಿಂ ನಡೆದೆಮ್ಮ ಕಜ್ಜಮಂ ಶೇಖರಂಗೆಯ್ವುದೆಂದೊರೆದು ಸೇನಾಸಮೂಹಮಂ ಕೈವರ್ತಿಸಿಬೀಳ್ಕೊಡಲೊಡನಾಪ್ರಸ್ತಾವದೊಳ್ ॥ ೮

ಶ್ರೀ ವಿಟ್ಠಲರಾಯರ ಕೂ
ಡಾವಿಭುವರಸೈದಿ ಡಾಳಿವರಿದಂಬುಧಿಮ ।
ಧ್ಯಾವಷ್ಟಂಭನವೆನಿಸಿದ
ಗೋವೆಯ ಗಡಮಂ ಸಮೀಕದೊಳ್ಸಾಧಿಸಿದಂ ॥ ೯

ಇಂತು ಗೋವೆಯ ಗಡಮಂ ಕೊಂಡು ಮರಳ್ದೊಡನಾ ಸಂಕಣನಾಯಕಂ ರಾಯರಂ ಕಾಣಲತ್ಯಂತಪ್ರಮುದಿತಮಾನಸರಾಗಿ ಮಾಳೇನಹಳ್ಳಿ ಹೋಬಳಿಯನುಚಿತವಾಗಿತ್ತನರ್ಘ್ಯರತ್ನಾಭರಣಾಂಬರತಾಂಬೂಲಮಂ ಭುಜಕೀರ್ತಿ ಮುಂತಾದಬಿರುದುಗಳುಮಂ ತತ್ಪುತ್ರರ್ಗುಚಿತ

1 ಬೀಗಿಯುಂ. (ಖ, ಕ)

ಮೊದುಡುಗೊರೆವೀಳ್ಯಂಗಳುಮ ನಿತ್ತಾದರಿಸಿ ಬೀಳ್ಕೊಡಲಪ್ಪಣೆಗೊಂಡ ತ್ಯಂತಹರ್ಷದಿಂ ಸ್ವಕುಟುಂಬಸಹಿತಂ ವಿದ್ಯಾನಗರಿಯಿಂ ತೆರಳ್ದು ತಂದಿ ಕ್ಕೇರಿಪುರವರಮಂ ಸಾರ್ದನಂತರಂ ಸ್ವಪುತ್ರರಪ್ಪ ರಾಮರಾಜನಾಯಕ ವೆಂಕಟಪ್ಪನಾಯಕರ್ಗಮತ್ಯಂತಮನೋಹರಾಕಾರಯುಕ್ತರಾದ ಕನ್ಯಾ ರತ್ನಂಗಳಂ ಪರಮಸಂಭ್ರಮದಿಂ ವಿವಾಹಮಂ ರಚಿಸಿ ಸುಖಸಂಕಥಾ ವಿನೋದದಿಂ ರಾಜ್ಯಮನಾಳುತ್ತಿರ್ದು ವಿದ್ವನ್ಮುಖದಿಂ ಸಮಸ್ತಶಾಸ್ತ್ರಂ ಗಳನಾರೈದು ತಿಳಿದು ಭುವನಕೋಶಾದಿವಿವರಣಂಗಳಂ ಕೇಳ್ದು ದೇಶಾಟ ನಂಮಾಡಲ್ವೇಳ್ಕುಂದು ಮನಂದಂದು ನಿಜರಾಜ್ಯಭಾರಮಂ ತನ್ನನುಜನಪ ಚಿಕ್ಕಸಂಕಣನಾಯಕಂಗೆ ಕೈವರ್ತಿಸಿ ಸ್ವಪುತ್ರರನಾತನ ಸಮೀಪದೊ ಳಿರಿಸಿಸಂಗಡಂ ನಾಲ್ವರೊಳಗದವರ್ವೆರಸು ‖ ೧೦

* ಭಸಿತರುದ್ರಾಕ್ಷಮಾಲಾ
ಪ್ರಸರಂಗಳನಾಂತು ಕಾವಿಕಾಷಾಯಾಂಬರ ।
ಮೆಸೆಯಲ್ ನಾಗರಮುರಿಯಿಂ
ಬಸಿಯಂಕೊಂಡಧಿಕಹರುಷದಿಂ ಪೊರಮಟ್ಟಂ ೧೧

ಇಂತತೀತಜಂಗಮವೇಷಮಂ ತಾಳ್ದು ಪೊರಮಟ್ಟು ತೆಂಕಲಭಿ ಮುಖನಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತುಂ ಸ್ವದೇಶಮಂ ಕಳೆದು ಗ್ರಾಮೈಕರಾತ್ರಿನಿವಾ ಸಿಯಾಗಿರುತ್ತುಂ ತತ್ತದ್ದೇಶಂಗಳೊಳುಳ್ಳ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರತೀರ್ಥಲಿಂಗದೇವ ತಾವಿಶೇಷಭೇದಾದಿಗಳುಮಂ ತತ್ತದ್ವಿಷಯಜನಂಗಳ ನಡೆ ನುಡಿ ಯುಡು ಗೆ ತೊಡುಗೆ ಮುಂತಾದ ನಾನಾವಿಧ ವಿಚಿತ್ರತರ ರಚನಾಪ್ರೌಢಿಗಳನಾ ಲೋಕನಂಗೆಯ್ಯುತ್ತುಂ ತೆರಳ್ದು ‖ ೧೨

ಮೆರೆವ ಶಿವಗಂಗೆಯಂ ತ
ನ್ನರಪತಿ ನಿಟ್ಟಸುತೆ ಕಂಚಿಯಂ ಪೊರ್ದಿ ಚಿದಂ ।
ಬರಮಂ ಶ್ರೀಮುಷ್ಣ ಮನುಳಿ
ದುರುತರಗೌರೀಮಯೂರಮಂ ನೆರೆ ಸಾರ್ದಂ ‖ ೧೩

ಅಮಲಿನ ಮಧ್ಯಾರ್ಜುನ ಸ
ತ್ಕಮಲಾಲಯ ಕುಂಭಕೋಣ ವರಪಂಚನದಂ ।

* ಕ್ರಮೆದೆ ಮನ್ನಾರಪುರುಷೋ
ತ್ತಮು ನವಪಾಷಾಣಮೆಂಬಿವಂ ಮಿಗೆಸಾರ್ದಂ ॥ ೧೪

ಬೇತಾಳಪಟ್ಟಣವನಾ
ಭೂತಲಪತಿ ಪೊರ್ದಿ ಸಾರ್ದು ರಾಮೇಶ್ವರಮಂ ।
ಸೇತು ಮಹೋದಧಿ ಸುಕೃತ
ದ್ಯೋತನ ರತ್ನಾಕರಂಗಳಂ ಸಿಟ್ಟಿಸಿದಂ ॥ ೧೫

ಇಂತು ಸೇತುದರ್ಶನಂಗೈದನಂತರಮಾ ಸಂಕಣನಾಯಕಂ ರಾಮೇಶ್ವರದಿಂ ತೆರಳ್ದುತ್ತರದಿಶಾಭಿಮುಖನಾಗೈದುತ್ತುಂ॥ ೧೬

ಬಗೆಬಗೆಯ ದೇಶಕೋಶಾ
ದಿಗಳಂ ನಿಟ್ಟಿಸುತೆ ವಿಜಯಪುರಮಂ ಭಾಗಾ ।
ನಗರಮುಮಂ ಕಳೆದಮದಾ
ನಗರಮನುಳಿದೆಸೆವ ಡಿಳ್ಳಿಯಂ ನೆರೆ ಪೊಕ್ಕಂ ॥ ೧೭

ಪರಿಶೋಭಿಸುವಾ ಪೊಳಲ್ಯ
ಸಿರಿಯಂ ನೆರೆನೋಡಿ ನೋಡಿ ಸಂತಸವಡುತುಂ ।
ಕರಮೆಸೆವಾ ಡಿಳ್ಳೀಶ್ವರ
ನುರಾಜದ್ವಾರನಿಕಟಮಂ ಮಿಗೆ ಸಾರ್ದಂ ॥ ೧೮

ಎಸೆವಾ ಪೆರ್ವಾಗಿಲ ಮುಂ
ದೆಸೆಯೊಳ್ನಿಜಬಿರುದುವೆರಸು [1] ಕಟ್ಟಿಹ ಕಡುಕೂ ।
ರಸಿಯುಂ ತನ್ನೃಪವರನೀ
ಕ್ಷಿಸಿ ಶಿರಮಂ ತೂಗಿ ತೂಗಿ ಸೈವೆರಗಾದಂ ॥ ೧೯

ಇಂತಾ ರಾಜದ್ವಾರದೊಳ್ಬಿರುದುವೆರಸು ಕಟ್ಟಿರ್ದ ಕೂರಸಿಯುಂ ಸಂಕಣನಾಯಕನಭಿವೀಕ್ಷಿಸಿ ಬೆರಗಾಗುತ್ತುಂ ದ್ವಾರಪಾಲಕರಂ ಕರೆದಿಂತು ರಾಜದ್ವಾರದೊಳ್ಬಿರುದುವೆರಸು ಖಡ್ಗಮಂ ಕಟ್ಟಿರ್ಪ ಕಾರಣಮೇನೆಂದು ಬೆಸಗೊಳಲವರ್ಕಳಿಂತೆಂದರ್ ॥ ೨೦

---

*ಕ್ರಮದೆಮನ್ನಾರಪರಮೋ (ಕ, ಐ.) [1] ವೆರಸಿ. (ಕ. ಐ.)

ಅಂಕುಶಖಾನ ನೆಂಬತಿಪರಾಕ್ರಮಶಾಲಿ ವಜೀರವರ್ಯನಾ
ರುಂ ಕರವೊಂಟಿಗಳ್ತಿಯು ಸಮೀಕದೊಳೆನ್ನೊಳಿದಿರ್ಚಿ ನಿಲ್ವರಿ ।
ಲ್ಲಂಕದೊಳಾಂತು ನಿಲ್ವದಟನುಳ್ಳೊಡೆ ಬಾಳನಿದಂ ಕಳಲ್ಚಲೆಂ
ದಂಕಿತಗೈದು ಕಟ್ಟಿಹನೆನಲ್ಕುಡಿದಂ ನಗುತಾ ನರಾಧಿಪಂ ॥ ೨೧

ಅಂತಪ್ಪಧಿಕಪರಾಕ್ರಮ
ವೆಂತನೆ ನುಡಿದಾ ವಜೀರನೆನಲಹುದೀಭೂ ।
ಕಾಂತನಿಳೆಯೊಳಗವನ ಬಿರು
ದಂ ತಡೆವದಟರ್ಕಳಿಲ್ಲವೆಂದವರುಸಿರ್ದರ್ ॥ ೨೨

ಭೂಕಾಂತಂ ದ್ವಾರದೆ ಬಿಗಿ
ದೀಕಳ್ತಿಯನೀಳ್ದು ತದ್ವಜೀರನ ದರ್ಪೋ ।
ದ್ರೇಕವನಂಕದೆ ಮಗ್ಗಿಪ
ಭೀಕರಭಟರಿಲ್ಲವೆಂದು ಚಿಂತಿಸುತಿರ್ದಂ ॥ ೨೩

ಇತೆಂಮುಸಿರ್ದ ಪಡಿವಳರುಕ್ತಿಯನಾ ಸಂಕಣನಾಯಕಂ ಕೇಳ್ದವನತ್ಯಂತಪರಾಕ್ರಮಶಾಲಿಯಾದೊಡೆನ್ನೊಳ್ ಕಾಳಗಕ್ಕಿದಿರ್ಚಿ ನಿಲಲೆಂದುಸಿರ್ದೊಡನಿರ್ಪೊಳಗದವರ್ಕಳಿಂದಾಕಳ್ತಿಯಂ ಕಳಲ್ಚಿಸಿ ತೆಗೆಸಲನಿತರೊಳೀವೃತ್ತಾಂತಮಂ ಪಡಿಯರರ ಮುಖದಿಂ ಪಾತುಶಾಹಂ ಕೇಳ್ದು ಬೆರಗುವೆತ್ತು ಸಂಕಣನಾಯಕನಂ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬರಿಸಿ ನೀನಾರ್ನೀನಿರ್ಪ ದೇಶಮಾವುದೆತ್ತಣಿಂದೆಳ್ತಂದೆ ಯೆಂದು ಬೆಸಗೊಳಲತಿಥಿಗಳಾಗಿ ಗ್ರಾಮೈಕರಾತ್ರಿಸಂಚಾರಶೀಲರಾಗಿರ್ಪೆಮಗೆಲ್ಲದೇಶಂಗಳಮ್ಮ ದೇಶಂಗಳಾಗಿರ್ಪುವೆನಲಂತಾದೊಡೊಂಟಿಗಳ್ತಿಯು ಕಾಳಗದೊಳವಂಗಿದಿರ್ಚಿ ನಿಲಲಾಪೆಯಾ ಯೆಂದು ಬೆಸಗೊಳಲ್, ಬಹೂಕ್ತಿಗಳಿಂದೇನಾವಜೀರನಂ ಬರಿಸಲ್ ಯುದ್ಧರಂಗದೊಳ್ಕಾಣಲಹುದೆನಲೀಮಾತಂ ಪಾತುಶಾಹಂ ಕೇಳ್ದು ಸಂಕಣನಾಯಕನ ಮುಖಮಂಡಲತೇಜೋವಾಕ್ಪಟುತ್ವಂಗಳಂ ಬಲ್ಪುಮನೆರ್ದೆಗೊಂಡಿವಂ ಸಾಧಾರಣಪುರುಷನಲ್ತೆನ್ನ ರಾಜದ್ವಾರದೊಳ್ಕಟ್ಟಿದ ಬಿರುದಿನ ಜಂಜಡವನೀತನ ಮುಖದಿಂದಾದೊಡಂ ಕಳೆದಪೆನೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಂಗೈನು ಸ

ಮಸ್ತಮಂತ್ರಿ ಮನ್ನೆಯ ಮಂಡಲಿಕ ನಿಯೋಗಿ ಸಾಮಾಜಿಕ [1] ವಜೀರ ಮುಂತಾದವರುಮಂ ಮತ್ತಂ ನಾನಾಯುಧಯುದ್ಧಕೌಶಲವಿಶಾರದರಪ್ಪ ಪಟುಭಟರ್ಕಳುಮಂ ಬಿರುದಿನ ಮಾಸಾಳ್ಗಳುಮಂ ಮತ್ತಂ ತನ್ನ ಪೊಳಲೊಳಿರ್ಪ ಸಕಲಕಲಾಪ್ರವೀಣರುಮನಾಬಾಲವೃದ್ಧಮುರ್ಂತಾದ ನೋಟಕರ್ಕಳುಮಂ ಶೀಘ್ರದೊಳ್ಕೈತರ್ಪುದೆಂದು ನಿಯಾಮಿಸಿ ಬಳಿಕ್ಕೀ ವೃತ್ತಾಂತಮಂ ತಿಳಿಪಿ ಕಾಳಗಕ್ಕಂಕುಶಖಾನನಂ ಕರೆತರ್ಪುದೆಂದೂಳಿಗದವರ್ಗುಸಿರ್ದು ಸಂಕಣನಾಯಕಂಗಂ ಶಾಲಿತಂಡುಲಶರ್ಕರಾಢಕಚಣಕಗೋಧೂಮ ಗುಡ ಘೃತಕುಂಭ ರಂಭಾಫಲ ತಾಂಬೂಲಾದ್ಯಶೇಷಸೋಪಸ್ಕರಯುಕ್ತಮಾದುಪೆಯಂ ಕೊಡಿಸಲವನೆಮಗೇಕೆಂದೆನುತೇನುಮಂ ಕೈಕೊಳದೈದಿ ಮಜ್ಜನಶಿವಾರ್ಚನಭೋಜನಾದಿಗಳಂ ನಿಮಿರ್ಚಿಬರ್ಪನಿತರೊಳ್, ಪಾತುಶಾಹಂ ತಾನೊಳಪೊಕ್ಕು ಭೋಜನಂಗೈದು ಹಜಾರಕ್ಕೈದಿ ಸಭೆಯಂ ನೆರಹಿಸಿ ಸದರೊಳ್ ಕುಳ್ಳಿರ್ಪನಿತರೊಳಂ ಕುಶಖಾನನೀವೃತ್ತಾಂತಮಂ ಕೇಳ್ದು ಭೋಜನಾದಿಗಳಂ ರಚಿಸಿ ವಸ್ತ್ರಾಭರಣಾಲಂಕೃತನಾಗಿ ಯುದ್ಧಾಸಿಯಂ ಕೊಂಡು ಭೋಂಕನೆಳ್ತಂದು ಪಾತುಶಾಹನಂಕಂಡಾಂ ರಾಜದ್ವಾರದೊಳ್ಕಟ್ಟಿರ್ದ ಬಿರುದಿನ ಕೂರಸಿಯಂ ಬಿಚ್ಚಿ ತೆಗೆದವನಾವನೆಂದತ್ಯಂತ ಕೋಪದಿಂ ಗಜರಿ ಗರ್ಜಿಸಲಾಗಳಾ ಪಾತುಶಾಹಂ ಸಂಕಣನಾಯಕನಂ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬರಿಸಿ ತೋರಿ ನಿನ್ನ ಕೂರಸಿಯುಂ ಕೊಡಿಸಿದಪೆನಿನ್ನಾದೊಡಂ ಗರ್ವೋದ್ರೇಕಮಂ ಮಾಣ್ದು ಮನೆಗೈದುವುದೆಂದೊಡವಡಿಸಲಾಮಾತಂ ಬಗೆಗೊಳದೆ ಯುದ್ಧಮುಖದೊಳೇನಾ [2] ದೊಡದಂ ಕಾಣ್ಬೆನೆನಲಾಗಳಾ ಪಾತುಶಾಹಂ ಸಭಾಸಮ್ಮತಿಯಿಂದಿರ್ವರ್ಗಂ ಯುದ್ಧಮನೊಡರ್ಚುವುದೆಂದು ತಾಂಬೂಲವನಿತ್ತಪ್ಪಣೆಗೊಡಲೊಡನವರಿರ್ವರಳವಿಯೊಳಿದಿರಾಂತು ನಿಲಲಾಕಾಲದೊಳ್ಸಂಕಣನಾಯಕನ ಕರಕಮಲದೊಳ್ಖಡ್ಗಮಿಲ್ಲದಿರ್ಪುದಂ ಪಾತುಶಾಹಂ ಕಂಡೊಂದು ಮೀಂಟಾದ ಖಡ್ಗಮಂ ತರಿಸಿ ಕೊಡಲಾ ಪ್ರಸ್ತಾವದೊಳ್ ॥ ೭೪

---

[1] ವಜೀರ ಉಮರಾವು ಪದಾತಿ ಮಲ್ಲಜನಮುರ್ಂತಾದ (ಕ)

[2] ಳೇನಾದುದಂ (ಕ.ಬ.)

ಬಸೆದಾ ಡಿಲ್ಲೀಶ್ವರನಿ
ತ್ತಸಿಯುಂ ಕೊಂಡಾ ಸದಾಶಿವೇಂದ್ರಸುತಂ ಚಊ ।
ರಿಸೆ ಭಿನ್ನಿಸಲದು ಮೆಗುಳೊಂ
ದಸಿಯುಂ ಕುಡೆ ಝಳಪಿಸಲ್ಕದಿಕ್ಕಡಿದೋಗಲ್ ॥ ೧೫

ಇಂತೀ ಪರಿಯಿಂ ಬಲ್ಪದ
ನಾಂತುರೆ ಮಿಾಂಟಾದ ಬಾಳ್ಗಳೀರಾರುಡಿಯು ।
ಲ್ಮಂತದನಭಿವೀಕ್ಷಿಸಿ ಶಿರ
ಮಂ ತವೆ ತೂಗುತ್ತೆ ಬೆಕ್ಕಸಂಬೆರಗಾದಂ ॥ ೧೬

ಪಟ್ಟದ ಕೂರಸಿಯನಿದಂ
ಕೊಟ್ಟಪೆನೆಂದಾ ತುರುಷ್ಕಪತಿ ಕಯ್ಯಿಕ್ಕ ।
ಲ್ಕಿಟ್ಟಿಸಿ ನಸುನಗುತೀಯಸಿ
ಬೆಟ್ಟಿತ್ತಳವಡದೆನುತ್ತದಂ ಮೋಣಿಸಿದಂ ॥ ೧೭

ಇಂತು ಪಾತುಶಾಹಂ ಪಟ್ಟದ ಕೂರಸಿಯನೀಯುಲೀ ಖಡ್ಗಮಂ ಭಿನ್ನಂಗೆಯ್ವುದುಚಿತಮಲ್ತೆಂದು ಮೋಣ್ದು ನಿಜಕಟಿಪ್ರದೇಶದೊಳ್ ಬದ್ಧಂಗೆಯ್ದು ದಟ್ಟಿಯೊಳ್ಸುತ್ತಿರ್ದ ನಾಗರಮುರಿಯೆಂಬ ಕೂರಸಿಯಂ ಕೊಂಡು ಪಿಡಿಗೋಲ್ಗೊಳಿಸಿ ಘಲ್ಲಿಸುತ್ತಂಕುಶಖಾನಂಗಿದಿರ್ಚಿ ನಿಲಲಾ ಪ್ರಸ್ತಾವದೊಳ್ ॥ ೧೮

ಸಂಕಣನೃಪನನಭೀಕ್ಷಿಸು
ತಂಕುಶಖಾನಂ ಕೆರಳ್ದು ಹೂಣಿಸಿ ಬೆರಲಿಂ ।
ದಂ ಕುಡಿಮಿಾಸೆಯು ತಿದ್ದು
ತ್ತಂಕಕ್ಕಿದಿರಾಂತು ಖಡ್ಗಮಂ ಝಳಪಿಸಿದಂ ॥ ೧೯

ಇದಿರಾಂತಂಕುಶಖಾನನ
ಹದನಂ ನಿಟ್ಟಿಸಿ ಕರಾಸಿಯುಂ ಝಳಪಿಸುತುಂ ।
ತುದಿಮಿಾಸೆಯು ನೇವರಿಸು
ತ್ತಿದಿರ್ಚಿದಂ ಸಂಕಣೇಂದ್ರನವನಿಪಚಂದ್ರಂ ॥ ೨೦

ಬಿರೊರ್ವರನೀಕ್ಷಿಸಿ ಖತಿ
ಭಾರದೆ ಗಂಟಿಕ್ಕೆ ಪುರ್ಬುಗಳ್ ಕಂಗಳ್ ಕೆಂ ।
ಪೇರೆ ಕುಡಿವಿಾಸೆ ನರ್ತಿಸೆ
ಚಾರಿಸುತುದ್ವೃತ್ತಕರಾಸಿಯುಂ ವಿಹರಿಸಿದರ್ ॥ ೨೧

ಮಸೆಗಂಡಕ್ಕಲಗಳೊ ಮಿಗೆ
ಪಸಿದಹಿಗಳೊ ಕಾಯ್ದ ಸಿಂಗವರಿಗಳೊ ಕರೆದೆ ।
ಬ್ಬಿಸಿದಾಪೆರ್ಬುಲಿಗಳೊ ಎನೆ
ಮಸಗಿ ಪೊಣರ್ಕೆಯೊಳ್ ಕಾದಿದರ್ಕಡುಹಿಂದಂ ॥ ೨೨

ಘುಡುಘುಡಿಸಿ ಸಿಡಿಲ್ಗಳ ಬರ
ಸಿಡಿಲಿದಿರಾಂತುರೆ ಪಳಂಚುವಂತಿರೆ ಕೋಪಂ ।
ಕಿಡಿಯಿಡೆ ಘಲ್ಲಿಸುತಸಿಗಳ
ನಡಿಮಿಡುಕದೆ ನಿಲ್ತು ಕಾದಿದರ್ಭಟರಿರ್ವರ್ ॥ ೨೩

ಖಣಿಖಟಿಲೆಂದಸಿಯಸಿಯಣ
ದಣದೊರಸೊರಸಿಂದವೊಗೆಯೆ ಕೇಸುರಿ ಭುಗಿಲೆಂ ।
ದಣಿಯುರವೊಪ್ಪುವ ನಾನಾ
ಭಣಿತೆ ಬೆಡಂಗಾಗೆ ಕಾದಿದರ್ ಖತಿಯಿಂದಂ ॥ ೨೪

ಪೊಗರುಗುವಸಿರ್ಝಳಪದಿನುರೆ
ಝುಗರ್ಝುಗಿಸುತ್ತುಣ್ಮೆ ವಿಸ್ಫುಲಿಂಗಪ್ರಚಯಂ ।
ಬಗೆಬಗೆಯ ಹೊಗತೆಮಿಗತೆಯ
ಬಗೆಬಗೆ ಚೆಲ್ವಾಗಲೊದಗಿದಕೌಶಲದಿಂ ॥ ೨೫

ಹೊಂಚಿ ಹುರಿಕಟಿಸಿ ಹೊಕ್ಕು ಪ
ಳಂಚುವ ತದ್ಭಟರಬಗೆಯನದನೇನೆಂಬೆಂ ।
ಚಂಚಲಿಪ ಕಾರ್ಮುಗಿಲ ಕುಡಿ
ಮಿಂಚೆನೆ ತೊಳತೊಳಗಿ ಬೆಳಗಿದುವು ಕೂರಸಿಗಳ್ ॥ ೨೬

ಝುಳಪಂ ಚೂರಣವೊಂಕೆ ಯೊಡ್ಡಣೆ ತಿರುಂಪೇರ್ವಾರೆವೊಯ್ಲೊಡ್ಡವೊ
ಯ್ಲೆಳತಂ ಕಂಡಣೆ ಮಿಾಂಟು ಚಾಲನವುದಗ್ರೋದ್ಧಾರಣಂ ಚಾರುವೊ
ಯ್ಲಿಳತಂ ಸಿಕ್ಕು ಸವರ್ಕೆ ಯೆಂಬ ಬಹುಬಿನ್ನಾಣಂಗಳಿಂ ಕೂರ್ತುಕೈ
ಚಳಕಂ ಕೈಮಿಗೆ ಯುದ್ಧರಂಗದೊಳವರ್ ಕೈಗೆಯ್ದರೇಂ ವಣ್ಣಿಪೆಂ॥ ೩೭

ದಂಡೆ ಮುರುಹೊದವು ಪೈಸರ
ಮಂಡಲಸಮುಚಾಲಿ ಲಾಗು ಲಂಘನವಮರ್ದೊ ।
ಳ್ಕೆಂಡಿಯಭಿಮುಖವೆನಿಪ ಸಮ
ದಂಡಿಯೊಡಂಬಡೆ ಪಳಂಚಿದರ್ ಖತಿಯಿಂದಂ ॥ ೩೮

ಪಾಡರಿದೊಪ್ಪದಿಂ ಪೊಗುವ ಪಿಂಗುವ ಪಿಂದೆಗೆವಾಂಪ ನಿಲ್ವ ಕೈ
ಮಾಡುವ ಪೊಯ್ಲ್ಗಳಿಂ ಕಳೆವ ಕಾಯ್ವ ತೆರಳ್ವ ಸಡಿಲ್ವ ಪೆರ್ಜ್ಜೆಗೊಂ।
ಡೀಡಿರಿದೊತ್ತುತೊತ್ತರಿಪ ಪೊಂಗುವ ಸಾರ್ವ ಮರಳ್ವ ಬಾಳ್ಗ ಬಾ
ಳ್ಗೂಡುವ ತೇಲ್ವ ಬಿನ್ನಣಗಳೊಪ್ಪೆ ಪಳಂಚಿದರಾಜಿರಂಗದೊಳ್ ॥ ೩೯

ತಟ್ಟುವ ತಡೆವಣೆವೆಸಿಯಂ
ಮುಟ್ಟುವ ಮಸೆಗೆಯ್ವ ತಾಳ್ವ ತವಕಿಪ ಬಲ್ಪಿಂ ।
ಮೆಟ್ಟುವ ಬಹುವಿಧಭಣಿತೆಯ
ಪಟ್ಟುಗ[1] ಳೋರಣಿಸೆ ಪಳಚಿದರ್ಬಿನ್ನಣದಿಂ ॥ ೪೦

ತಾಗುವ ತಿವರ್ವ ತೂಳ್ವ ವಿ
ಭಾಗಿಪ ಕೆಲಸಾರ್ವ ನಿಮಿರ್ವ ಕೂಡುವ ಸಡಿಲ್ವಿಂ ।
ಬಾಗುವ ಕೈಗೆಯ್ದಣಿಯಿಂ
ಬೀಗುವ ಬಗೆಯೊಪ್ಪೆ ಕಾದಿದರ್ಕೌಶಲದಿಂ ॥ ೪೧

ಸೂಡರಿದೀಪರಿಯೊಳ್ಕಲೆ
ಮಾಡುವ ಬಿನ್ನಣದ ಬಗೆಯನೀಕ್ಷಿಸಿ ನಲಿದಂ ।
ದಾಡಿಲ್ಲೀಶನ ಸಭೆ ಕೊಂ
ಡಾಡಲ್ಕೈಗೆಯ್ದರಾಜಿರಂಗದೊಳವರ್ಗ್ಗಳ್ ॥ ೪೨

1 ಳೊರಣಿಸೆಪಳಂಚಿದ (ಕ); ಳೋಲಸಪಳಂಚಿದ (ಖ)

ಇಂತೊಂದುಜಾವಂಬರಂ ಪೋರ್ದು ಬಗೆಹರಿಯದಿರ್ಪುದಂ ಕಂಡಂಕುಶಖಾನಂ ಸಂಕಣನಾಯಕನಂ ಕರೆದಾವಿರ್ವರುಮನ್ಯೋನ್ಯಾವ ಯವಂಗಳೊಳ್ ಕ್ರುತರ್ಗಿಸಿರ್ದತಾಣಂಗಳಂ ಮುಟ್ಟಿ ಕೈಗೆಯ್ದು ಮಸೆಗಾಣ್ಬಂತು ಯುದ್ಧಮಂ ರಚಿಸಲ್ವೇಳ್ಕುಂದು ನುಡಿಯಲ್, ಸಂಕಣನಾಯಕ ನಂತಾಗಲೆನಲೊಡನಂಕುಶಖಾನನತ್ಯಂತಾಟೋಪದಿಂ ತಾಂ ಕೂರ್ತು ನುಡಿದವಯವಸ್ಥಾನಂಗಳೊಳ್ಮಸೆಗಾಣಿಸಿದಪೆನೆಂದು ಬಹುವಿಧಕೌಶಲಯುದ್ಧಚಮತ್ಕೃತಿಯಿಂ ಕೈಗೈಯಲ್, ಸಂಕಣನಾಯಕನಂಗದೊಳ್ಮಸೆದೋರ ದಂತಾಪೊಯ್ಲ್ಗಳಂ ಕಾಯ್ದುವನಕ್ಕೈಚಳಕಮಂ ನಿಲಿಸಿ ಯುದ್ಧರಂಗದೊ ಳ್ತತ್ಪ್ರತಿಭಟನ ಕೈವಾಡಕ್ಕಿಂದಮೈವಡಿಚಮತ್ಕೃತಿದೋರಿ ಬಳಿಕ್ಕವ ನಂಗಪ್ರದೇಶದೊಳ್ ಕ್ರುತ್ತೆಡೆಗಳಂ ಶ್ಲಿಲಘುಸಂಧಾನದಿಂ ನಿಜಕರಾಸಿಯಗ್ರದಿಂ ಮುಟ್ಟಿ, ಮುಟ್ಟಿ ತೋರಿ ನಾನಿನ್ನವರಂ ಕೈಗಾಯ್ದು ಯುದ್ಧಮಂ ರಚಿಸಿದೆನಿಂನೆಚ್ಚರಿನೊಳ್ಕಾದುವುದೆಂದವನಂ ಪಚಾರಿಸುತುಂ ಕೈಗೈಯು ತುಮಿರಲಾ ಪ್ರಸ್ತಾವದೊಳ್ ॥ ೪೩

ಪೂತು ಮಝು ಖಡ್ಗಯುದ್ಧದ
ಧಾತುರೆ ಚಲ್ವಾದುದೆಂದು ಚೌಡಪನೃಪಸಂ ।
ಜಾತಜನಂ ಪೊಗಳುತ್ತಿ
ಖಾತಿಯೊಳೊಳಪೊಕ್ಕು ಪೊಯ್ದನಂಕುಶಖಾನಂ ॥ ೪೪

ಲಾಗಿಸುತಾಪೊಯ್ಲಿಂಗೊಳ
ಗಾಗದೆ ಕೆಲಸಿಡಿದು ಕೂಡೆ ಸಂಕಣಭೂಪಂ ।
ಜಾಗು ಭಳಭಳರೆ ಮಗುಳನು
ವಾಗೆನುತೊಳಪೊಕ್ಕು ಪೊಯ್ದನಾ ಪ್ರತಿಭಟನಂ ॥ ೪೫

ಪ್ರೌಢನಹೆ ಖಡ್ಗಯುದ್ಧದ
ಮೋಡಿಯೊಳಂದೆನುತಲಸಿಯಿನಣೆದಾ ಪೊಯ್ಲಂ ।
ನೋಡಿನ್ನೆ ಸೆವೀ ಪೊಸ ಕೈ
ವಾಡವನೆನುತಾರ್ದು ಪೊಯ್ದನಾ ನೃಪವರನಂ ॥ ೪೬

ತಪ್ಪಲ್ಲಸಿಯುದ್ಧದೊಳಿಂ
ತಪ್ಪದಟನ ಕಂಡುದಿಲ್ಲವೆಂದಾ ಪೊಯ್ಲಿಂ ।
ತಪ್ಪಿಸಿ ಕೆಲಸಿಡಿದೀ ಪೊ
ಯ್ಲೊಪ್ಪವ ನೋಡೆಂದು ಪೊಯ್ದನಾ ಪ್ರತಿಭಟನಂ ॥ ೪೭

ಅಣಿವಾ ಪೊಯ್ಲಿಂ ಖಡ್ಗದಿ
ನಣೆದಂಕುಶಖಾನನಾರ್ದು ತನ್ನೃಪಚೂಡಾ ।
ಮಣಿಯಂ ಪೊಗಳೀಹೊಯ್ಲಿನ
ಭಣಿತೆಯನೋಡೆಂದು ಪೊಯ್ದವಂ ಲಾಗಿಸಿದಂ ॥ ೪೮

ಒಡನಾ ಪೊಯ್ಲಿಂ ಖಡ್ಗದೆ
ತಡೆದು ಮಗುಳ್ದಾದಗುವನಿತರೊಳ್ಕುರಸಿಯಿಂ ।
ನಡುವಂ ಖಂಡಿಸೆ ಕಣ್ಣೆವೆ
ವಿಡುಕದೆ ಬಾಳ್ವರಸು ಬರೆದ ಬೊಂಬೆಯೊಲೆಸೆದಂ ॥ ೪೯

ವಿಗೆನಿಲ್ಲಂಕುಶಖಾನನ
ಬಗೆಯಂ ನಿಟ್ಟಿಸಿ ತುರುಷ್ಕಸತಿ ಪೊಣದರ್ದುರೆ ಕಾ ।
ಳಗದೊಳ್ಬಳಲ್ದನೆಂದೇ
ಬಗೆದೊಡನಾ ಸಂಕಣೇಂದ್ರನಂ ಸಿಟ್ಟಿಸಿದಂ ॥ ೫೦

ಇಂತಾ ಪಾತುಶಾಹಂ ಸಂಕಣನಾಯಕನಂ ನಿಟ್ಟಿಸಿ ಯುದ್ಧಮಂ ಮಾಣ್ದು ಮೈಮರೆದೇಕೆ ನಿಂದಿರ್ದಪೆ ಯೆಂದು ಬೆಸಗೊಳಲಾನಿಂನಾರೊಳ್ಕಾದುವೆನೆಂದು ಪೇಳಲ್ ಪ್ರತಿಭಟಂ ನಿನ್ನ ನಿಟ್ಟದಿರೊಳಣಿಮಣಿಯಂ ಸಾಧಿಸುತ್ತುಂ ನಿಂದಿರ್ಪಂ ನೀಂ ಕೈಗೆಯ್ದುದಿಂತು ಸುಮ್ಮನೇಕೆ ನಿಂದಿರ್ದಪೆ ಯುದ್ಧಮಂ ಬಗೆಹರಿಪುದೆಂದುಸಿರಲಾ ವಾತಂ ಸಂಕಣನಾಯಕಂ ಕೇಳ್ದು ನಸುನಗುತ್ತುಂ, ಪೆಣನ ಕೂಡೆತ್ತಣಕಾಳಗಮೆಂದುಸಿರಲಿದೆತ್ತಣಮಾತು! ಸಜೀವನಾಗಿ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ನಿಂತಿರ್ದವನಂ ಪೆಣನೆಂದುಸಿರಲಹುದೇ? ಎನಲಂತಾದೊಡವಂ ಮೃತಿವೆತ್ತುದಹುದೋ ಅಲ್ಲವೋ ಯೆಂಬುದಂ ಚನ್ನಾಗಿ ನಿಟ್ಟಿಪುದೆಂದು ಶಾಂ ಕೈಯೊಳ್ಪಿಡಿದಿರ್ದಸಿಯಗ್ರವೆನವ

ನೆರ್ದದಾಣಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟಿಸಲಾಗಳ್ಕಟಯಿಂದಂ ಮೇಗಣ ತುಂಡು ಖಂಡಿಸಿದ ದಿಂಡಿನಂತೆ ನೆಲಕ್ಕುರುಳಲಾಗಿ, ಬಳಿಕ್ಕದನಾಡಿಳ್ಳೀಶ್ವರನುಂ ತತ್ಸಭೆ ಸಹಿತಂ ಸರ್ವರುಂ ಕಂಡತ್ಯಂತಚೋದ್ಯವಡಲೊಡನೆ ಡಿಳ್ಳೀಶ್ವರಂ ಸಂಕಣನಾಯಕನೊಡನಿರ್ಪೂಳಿಗದವರಂ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬರಿಸಿಕೊಂಡೀತನಾರೆಂಬುದಂ ನಿಶ್ಚಯಮಾಗಿ ಪೇಳ್ವುದೆಂದೊಡವಡಿಸಲಾಗಳವರೀತನ ವೃತ್ತಾಂತಮೆಲ್ಲಮಂ ಬಿತ್ತರಿಸಿ ಪೇಳಲ್, ಕೇಳ್ದು ಸದಾಶಿವರಾಯನಾಯಕನ ಕುಮಾರನೆಂಬುದಂ ತಿಳಿದು ಸಂತಸಂದಳೆದು ಸಂಕಣನಾಯಕನಂ ಕರೆದಾಲಿಂಗನಂಗೈದು ಸಮೀಪದೊಳ್ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿಕೊಂಡಿಂತು ಕಪಟವೇಷಮಂ ತಾಳ್ದೃತಂದೆನ್ನೊಳ್ನಿಜವನುಸಿರದಿಂತು ಮರೆಮಾಜಲಹುದೆಯೆಂದು ಸಭೆ ಕೇಳ್ವಂತು ಸದಾಶಿವರಾಯ ನಾಯಕನ ಭುಜಬಲಪ್ರತಾಪಮಂ ವಿವರಿಸಿ ತತ್ಪುತ್ರನಾದ ಬಳಿಕಂ ನಿನ್ನ ಪರಾಕ್ರಮಾತಿಶಯಮಂ ಪೇಳ್ವುದೇನೆಂದತ್ಯಂತ ಸಂತೋಷದಿಂ ಸಂಕಣನಾಯಕಂಗಂ [1] ಸದಬೋಕ್ಕಸೀಸಂ ಬಿಟ್ಟು ಹಸುರು ನಿಶಾನಿಯ ಬಿರುದುಮಂ ಮತ್ತಮನರ್ಘ್ಯರತ್ನಾಭರಣಾಂಬರತಾಂಬೂಲಂಗಳುಮನಿತ್ತು ಪಿರಿದು ಮನ್ನಿಸಲೀಶ್ವರಾನುಗ್ರಹದಿಂದೆನಗೀ ಬಗೆಯ ಬಿರುದು ಬಾವುಲಿ ರಾಜ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಾದಿಸೌಭಾಗ್ಯಂಗಳೂಳಾವುದರಲ್ಲಿಯುಂ ಕೊರತೆಯಿಲ್ಲಮೆನ್ನ ಮನೋರಥಂ ಜೇರಿರ್ಪುದದಂ ಶಾಶ್ವತಮಾಗಿ ನಡೆಸಿಕೊಡುವುದು ನಿಶ್ಚಯಮಾಡೊಡುಸಿರ್ವೆ ನೆನಲ್ಕೇಳ್ದಿಮ್ಮಿಂದಪ್ಪ ಕಜ್ಜಮೇನುಂಟಾದೊಡದಂ ದೃಢವಾಗಿ ನಡೆಸಿಕೊಟ್ಟಪೆನೆನಲಂತಾದೊಡಾಂ ಮುಂತೆಕಾಶೀಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೈದಿಯಾತಾಣದೊಳ್ ಶಿವಜಂಗಮಧರ್ಮಾರ್ಥಮಾಗಿ ಮಠಮಂ ಕಟ್ಟಿಸಿ ಯದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಭೂಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯಮಂ ಬಿಡಿಸಿ ದಾನಧರ್ಮಂಗಳನಾಗಿಸಿ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರನ ಪೂಜೆಯುಂ ರಚಿಸಿ ಮತ್ತಂ ನಿನ್ನ ರಾಷ್ಟ್ರದೊಳ್ಪ್ರಸಿದ್ಧಮಾದ ಸ್ಥಳಂಗಳೊಳ್ ಶಿವಜಂಗಮಧರ್ಮಕ್ಕೋಸುಗಂ ಮಠಮಾನ್ಯಂಗಳನಾಗಿಸಿ ಬಳಿಕೆನ್ನ ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೈದುವೆನೆಂದು ಸಂಕಲ್ಪಮಂ ರಚಿಸಿರ್ಪೆ ನೀಸಂಕಲ್ಪಸಿದ್ಧಿಯಂ ಪೂರ್ಣವನಾಗಿಸಲ್ವೇಳ್ಕುಂದುಸಿರಲಂತಾಗಲೆಂದು ಮನಂದಂ

---

[1] ಸದಬೋಕ್ಕಸಂಬಿಟ್ಟು (ಕ.)

ದಾಕ್ಷಣದೊಳ್ತತ್ತತ್ಸ್ಥಾನಪ್ರವಿಷ್ಟರಾದಧಿಕಾರಿಗಳ್ಗೆ ಪರವಾನು [1] ನಿರೂಪಲೇಖನವಂ ಬರೆಸಿತ್ತು ತತ್ತದ್ದಾನಧರ್ಮಾರ್ಥವಾಗಿ [2] ಪನ್ನಿರ್ಛಾಸಿರ ಪೊಂಗಳನಿತ್ತು ತತ್ತತ್ಸ್ಥಾನಂಗಳ್ಗುಚಿತವಾದ ವೋಲೂಳಿಗದವರ್ಗಳುಮಂ ಕೂಡ್ಯೈದಿ ಕಜ್ಜವನೊಡರ್ಚಿಸಿ ಬರ್ಪುದೆಂದು ನಿಯಾಮಿಸಿ ಪರಮಸಂಪ್ರೀತಿಯಿಂ ಬೀಳ್ಕೊಡಲೊಡನಾಡಿಳ್ಳಿಯೊಳ್ "ಚಾವಲಿಕೆಮಂಡ್ಯೈ" ಎಂಬ ಸ್ಥಳದೊಳ್ಮನೋಹರವಾದ ಮಠವಂ ಕಟ್ಟಿಸಿ ಶಿವಜಂಗಮಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಶಿವಾರ್ಪಣಂಗೈದನಂತರದೊಳ್ ॥ ೫೧

ಬಡನೆಸೆವ ಡಿಲ್ಲಿಯಿಂ ಪೊರ
ಟಡಿಯಿಡುತಾಗರವನೈದಿ ರಚಿಯಿಸಿ ಮಠಮಂ ।
* ಕಡೆಯು ಮಾಣಿಕ್ಯಪುರಮಂ
ಬೆಡೆಯಂ ಸಾರ್ದಮಲಗಂಗೆಯಂ ನೆರೆ ಕಂಡಂ ॥ ೫೨

ಅಲ್ಲಿಂ ತೆರಳ್ದು ತನ್ನೃಪ
ಮಲ್ಲಂ ಮೆರೆವಾ ಪ್ರಯಾಗಮಂ ಸಾರ್ದು ಬಳಿ ।
ಕ್ಕಲ್ಲಿ ಸುಜಂಗಮಧರ್ಮ
ಕ್ಕುಲ್ಲಸದಿಂದೆಸೆವ ಮಠವನುರೆ ವಿರಚಿಸಿದಂ ॥ ೫೩

ಇಂತು ಗಂಗಾಯಮುನಾಸರಸ್ವತೀನದೀಸಂಯೋಗದಿಂ ತ್ರಿವೇಣಿಯೆಂಬ ಪೆಸರ್ವಡೆದು ಮಹಾವಟ [3] ಮೂಲೋತ್ಪತ್ತಿಸ್ಥಾನವಾದ ಮುಕ್ತಿಸ್ಥಾನವೆನಿಸಿ ಮೆರೆವ ಪ್ರಯಾಗಕ್ಷೇತ್ರದೊಳ್ ಜಂಗಮಮೂರ್ತಿಧರ್ಮಕ್ಕಂ ಮಂಗಲಮಯಮಪ್ಪ ಮಠಮಂ ನಿರ್ಮಾಣಂಗೈಸಿ ಶಿವಾರ್ಪಣಂಗೈದನಂತರಂ ॥ ೫೪

ಬಸೆದಾ ಪ್ರಯಾಗಮಂ ನಿ
ಟ್ಟಿಸುತುಂ ಸಂತಸವಡುತ್ತುಮಲ್ಲಿಂ ತೆರಳ್ದಂ ।
ದಸಮಬಲಂ ಶ್ರೀ ಸಂಕಣ
ವಸುಧಾಧಿಪನೆಸೆವಕಾಶಿಯಂ ನೆರೆ ಪೊಕ್ಕಂ ॥ ೫೫

---

1 ನಿರೂಪಲೇಖನಾನುಲೇಖನೋಪಲೇಖವಂ (ಕ.) 2 ಪಂನಿತ್ಸಾಸರ (ಕ. ಬ.) 3 ಮೂಲೋತ್ಪತ್ತಿಯಾದ ಮುಕ್ತಿಸ್ಥಾನ (ಕ. ಬ.)

ಚಾರುಪರಬ್ರಹ್ಮಸುತೇ
ಜೋರಾಶಿಯೆ ಪತ್ತನಸ್ವರೂಪವನಾಂತೀ ।
ಧಾರಿಣಿಯೊಳ್ನೆಲೆಸಿತ್ತೆನೆ
ರಾರಾಜಿಸಿದತ್ತು ಕಣ್ಗೆ ಕಾಶೀಕ್ಷೇತ್ರಂ ॥ ೫೬

ಇಂತು ವಿರಾಜಿಸುತಿರ್ಪ ಕಾಶೀಕ್ಷೇತ್ರದ ಪತ್ತನದೈಸಿರಿಯನಭಿವೀಕ್ಷಿಸುತ್ತುಂ ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನಡಿಯಿಡುತ್ತೈದುತಿರಲಾವೇಳೆಯೊಳಾ ಪುರವರದ ವೀಥಿಯಿರ್ಕೆಲದ ಭವನಂಗಳಸೌಧಂಗಳೊಳ್ಪೌರಿಜನರ್ತಾಕಾಶೀಕ್ಷೇತ್ರಮಾಹಾತ್ಮ್ಯೆಯನಭಿವರ್ಣಿಸುತ್ತಿರ್ದರದೆಂತೆನೆ ॥ ೫೭

* ಗರುಡತುಂಡಾಗ್ರದಿಂದಂ
ಧರೆಗುರುಳ್ದಸುಗಳದ ಪಾವದಾಗಳ ಕಿವಿಯೊಳ್ ।
ಮೆರೆಯೆ ಫಣಿಕುಂಡಲಂಗಳ್
ಗರುಡಾಂಕಾರ್ಚಿತಪದಾಬ್ಜಮಾದುವು ಚಿತ್ರಂ ॥ ೫೮

ಜವನುರವನೊದೆವರಜನೊ
ಪ್ಪುವ ತಲೆಯುಂ ತರಿವರಿರಿವರಚ್ಯುತನೆದೆಯುಂ ।
ತವೆ ಕಾಶೀಕ್ಷೇತ್ರದಿ ಸಂ
ದವರುರುವೀರತ್ವದಿರವನಾರ್ಬಣ್ಣಿಸುವರ್ ॥ ೫೯

ಇಂತೀ ಪುರಾಣೇತಿಹಾಸಂಗಳನೋದುತ್ತನುವಾದಿಸುತ್ತನ್ವಯಾರ್ಥಂಗಳಂ ಬಿತ್ತರಿಪ ಸೂರಿಜನರುಕ್ತಿಗಳಂ ಕೇಳ್ದು ಪರಮೋತ್ಸವಂಬಡುತ್ತೆ ಮುಂತೈದುತ್ತುಂ ॥ ೬೦

ರಂಗತ್ಕಣಿಕಾಕಲಿತೋ
ತ್ತುಂಗತರಂಗಪ್ರಸಂಗೆಯುಂ ಸತತಸಮಾ ।
ಲಿಂಗಿತ ಶಿವಮೌಳಿಯನತಿ
ಮಂಗಲಮಯಿಯೆನಿಪ ಗಂಗೆಯಂ ನೆರೆಕಂಡಂ ॥ ೬೧

ತೆರೆಯಿಂದಾವರ್ತದೆ ಜೆ
ಳ್ಳುರೆಯಿಂ ಜೊಬ್ಬುಳಿಗಳೋಳಿಯಿಂ ಕ್ಷೋಭಿಪ ತುಂ ।

ತುರುದುರುಗಲಿನೆಸೆದುದು ಬಾಂ
ದೊರೆ ವಿಚರದ್ವಾಜಿಖುರಪ್ರಚಯದಿಂ ರಯದಿಂ ‖ ೬೨
ನಳನಳಿಸಿ ಬಳೆವ ನೀರ್ವೂ
ಗಳ ಸೌರಭಕೆಳಸಿ ಬಳಸಿ ಬಂಡುಗಳಂ ಕೊ ।
ಳ್ವಳಿಗಳ ಬಳಗಗಳಿಂ ಮಿಗೆ
ಪೊಳೆದುದು ಮಂಡಳಿಸಿ ಚಳಿಪ ನೀರ್ವಕ್ಕಿಗಳಿಂ ‖ ೬೩

ಮತ್ತಮದಲ್ಲದಾ ಮಂದಾಕಿನಿ ತಾನಧೋಗತಿಕಳಾಗಿಯುಮತ್ಯುಚ್ಚಸ್ಥಾನಮಾರ್ಗಸಹಾಯಿನಿಯುಂ,ಭಂಗವಿತಾನವಿಲುಲಿತೆಯಾಗಿಯುಮಭಂಗನಿತ್ಯಸದೈಕಸಹಕಾರಿಣಿಯುಂ, ಉತ್ಕೃಷ್ಟಪ್ರತಿಕೂಲೆಯಾಗಿಯುಮಾನತಜನಾನುಕೂಲೆಯುಮೆನಿಸಿ ವಿರಾಜಿಸುತ್ತುಮಿರ್ದಳಂತುಮಲ್ಲದೆಯುಂ ‖ ೬೪

ಮಿಂದರೆ ಕಣ್ಣುರಿಯುಪ್ಪ ಕ
ಚಂ ದಲ್ಜಡೆಯುಪ್ಪ ಕಂಠಮುರುಕಾಳಿಮಮ ।
ಪ್ಪಂದದೊಡಲ್ಬೂದಿಯುಮ
ಪ್ಪೊಂದಿರವಹುದೇಂ ವಿಚಿತ್ರಮೋ ಜಾಹ್ನವಿಯೊಳ್ ‖ ೬೫

ಕಳೆದುರುದೋಷಮಂ ಸಲೆ ಪವಿತ್ರತನಾದಪೆನೆಂದುಮೀಯೆ ಪೇ
ರೆಲುವಲೆಮಾಲೆಯುಂ ತಳೆದು ಪಂದೊವಲಂ ಪೊದೆದುಟ್ಟು ರುದ್ರಭೂ ।
ತಳದುರುಭಸ್ಮಮಂ ಧರಿಸಿ ವರ್ತಿಪ ನಂದುಗಟಪ್ಪುರ್ದೆಂದೊಡಾ
ಪೊಳೆಯ ಮಹಾಮಹತ್ತ್ವದಿರವಂ ಮಿಗೆ ಬಣ್ಣಿಪನಾವನುರ್ವಿಯೊಳ್ ‖ ೬೬

ಇಂತತ್ಯಂತಮಹಿಮಾಸ್ಪದೆಯಪ್ಪ ಗಂಗೆಯಂ ನಿಟ್ಟಿಸಿ ನಲಿನಲಿದು ತತ್ಸಂಕಣೇಂದ್ರಂ ತದ್ವಾರಾಣಸಿಯೊಳ್ ಮಜ್ಜನಂಗೈದನಂತರಂ ಮಣಿಕರ್ಣಿಕೆಯೊಳ್ಮಿಂದು ಬಹುವಿಧದಾನಧರ್ಮಂಗಳನಾಗಿಸಿ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರನಡಿದಾವರೆಯಂ ಭಜಿಸಿ ಮತ್ತಂ ಕಾಶೀಕ್ಷೇತ್ರಮಹಿಮಾತಿಶಯಂಗಳಂ ಕೇಳ್ದು ಸಂತಸಂಬಡುತ್ತುಂ ತತ್ತಲ್ಲಿಂಗತೀರ್ಥಂಗಳನವಲೋಕಿಸುತ್ತುಂ ಪಂ

ಚಕ್ರೋಶಯಾತ್ರೆಯಂ ರಚಿಸಿ ಸಂತಸಂದಳೆಯುತಿಂತು ಕತಿಪಯ ದಿವಸಂ ವರ್ತಿಸುತ್ತುಮಿರ್ದು ಪಿಂತೆ ಬಹುಕಾಲದೊಳ್ ಶ್ರೀಶೈಲದೊಳ್ ನಂದೀಶ್ವರಾಂಶೀಭೂತನಾಗುದಿಸಿದ ವೀರಶೈವಶಿರೋಮಣಿಯಪ್ಪ ಶೀಲವಂತನಾಯಕನೆಂಬ ಕಾರಣಪುರುಷನೈತಂದು ಪೊರನನೆರಂಕೆಗಳಂ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಪಾರಿ ಪವಾಡಂಗಳಂ ಮೆರೆದು ಜಯಚಂದ್ರನರೇಂದ್ರನಂ ಮೆಚ್ಚಿಸಿ ದಶಾಶ್ವಮೇಧದ ಘಟ್ಟದ ಪಶ್ಚಿಮದಿಕ್ಕಿನೊಳಸೆವ ಹರಿಕೇಶವಾನಂದಕಾನನಮಂ ಪಡೆದಾಭೂಮಿಯೊಳ್ ಮಠಮಂ ಕಟ್ಟಿಸಿ ತನ್ಮಠದೊಳ್ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನದೇವರೆಂಬ ಜಂಗಮಂಗೆ [1] ಪಟ್ಟಮಂ ಕಟ್ಟಿ ತನ್ನೊಡನೈದಿದ ಶಿಷ್ಯರ್ಕಳನಲ್ಲಿರಿಸಿ ತಾನಾಮಠಮಧ್ಯಸ್ತಂಭಾಗ್ರದೊಳ್ಯೋಗಾರೂಢನಾಗಿ ಕುಳ್ಳಿರ್ದಂತರ್ಧಾನವನೈದಲ್ ಬಳಿಕಿತ್ತಂ ಪಲವುವತ್ಸರಂಗಳ್ಪೋಗಲೊಡನೆ ಜಯಚಂದ್ರನರೇಂದ್ರನ ವಂಶಾಗತರೆಲ್ಲಂ ಧರ್ಮಸಂತಾನಮಂ ಪಡೆಯಲಾಗಿ ಬಳಿಕಿತ್ತಂ ಮ್ಲೇಂಛರ್ಕಳ್ಪೆರ್ಚಿ ತತ್ಸ್ಥಳವನಾಕ್ರಮಿಸಿರಲವರ್ಕಳಂ ವಾರೆದೆಗೆಸಿ ಸಂಕಣನಾಯಕಂ ತಾನಾಸ್ಥಾನಮಂ ಸಂಪಾದಿಸಿ ಚತುರ್ಗಡಿಗಳೊಳ್ಶಲಾಸ್ಥಾನಮಂ ರಚಿಸಿ ಜಂಗಮ [2] ಗಾಟಿ ಯೆಂದು ಪೆಸರಿಟ್ಟು ತನ್ಮಧ್ಯದೊಳತಿಮನೋಹರಮಾದ ಮಠಮಂ ನಿರ್ಮಾಣಂಗೈಸಿ ತದ್ಧರ್ಮಾರ್ಥಮಾಮಠದ ನಿರ್ಋತಿದಿಶಾಪ್ರಾಂತದೊಳ್ ಜಂಗಮಪುರಮೆಂಬ ಗ್ರಾಮಮಂ ಬಿಡಿಸಿ ಸ್ಥಿರಶಾಸನಮಂ ಬರೆಸಿ ಜಂಗಮಮೂರ್ತಿಗಳ್ಗೆ ಶಿವಾರ್ಪಣಂಗೈದು ಮತ್ತಮದಲ್ಲದೆ ಪಂಚಮಠಮಂ ಕಟ್ಟಿಸಿ ಶಿವಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಶಿವಾರ್ಪಣಂಗೈದು ಪ್ರೌಢರುಗಳಪ್ಪ ಶಿಲ್ಪಿಗಳಂ ಬರಿಸಿ ತತ್ಕಾಶೀಕ್ಷೇತ್ರದೊಳೊಪ್ಪುವ ಕಪಿಲಾಧಾರಾತೀರ್ಥ ಮಾನಸಸರೋವರ ಗಂಧರ್ವಸಾಗರಮೆಂಬ ತೀರ್ಥಂಗಳಂ ಶಿಲಾಮಯವನಾಗಿಸಿ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರಮಂ ರಚಿಸಿ ಮತ್ತಮೈಯಪ್ಪನೆಂಬ ಸೇನಬೋವನ ಮುಖದಿಂ ಕರ್ದಮೇಶ್ವರ ನರ್ಮದೇಶ್ವರ ಭೀಮಚಂಡಿಕೆ ವೃಷಭಧ್ವಜೇಶ್ವರದೇವಸ್ಥಾನಂಗಳಂ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರಮಂ ರಚಿಸಿ ಸ್ವಪುತ್ರವೆಂಕಟಪ್ಪನಾಯಕರ ಹೆಸರಲ್ಲಿ

1 ಜಂಗಮಮೂರ್ತಿಗೆ (ಕ) ಜಂಗಮವಾಟಿ(ಬ)

ಶಿಲಾಶಾಸನಮಂ ಬರೆಸಿ ಶಾಶ್ವತಮಾದ ಧರ್ಮಕೀರ್ತಿಸುಕೃತಂಗಳನಾರ್ಜಿಸಿ ಬಳಿಕ್ಕಾವಾರಾಣಸೀಕ್ಷೇತ್ರದೊಳಂದತಿಮನೋಹರಮಾದ ಸ್ಥೂಲಲಿಂಗಮಂ ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಂಡನಂತರದೊಳ್, [1] ॥ ೬೭

ವರಕಾಶೀಕ್ಷೇತ್ರದಿನಾ
ಧರಣೀಶಂ ತೆರಳ್ದು ಕೂಡೆ ಗಯೆಯಂ ಸಾರ್ದ ।
ಧರೆಯೊಳ್ಶಿವಜಂಗಮೈಕ
ತ್ಯರುತರಮಠಮಾನ್ಯಧರ್ಮಮಂ ವಿರಚಿಸಿದು ॥ ೬೮

ಅವಿರಳವಿಕ್ರಮಜಿತರಿಪು
ನಿವಹಂ ಗಯೆಯಿಂ ತೆರಳ್ದುದಗ್ದಿಕ್ಕಿನೊಳೂ ।
ಪ್ಪುವ ನೀಲಕಂಠನೇಪಾ
ಳವನೊಲವಿಂ ಸಾರ್ದನಾನೃಪಾಲಕತಿಲಕಂ ॥ ೬೯

ಆ ಠಾಣದೊಳುರೆ ಮಠಮಂ
ವೀತಭಯಂ ಸಂಕಣೋರ್ವೀಪಂ ವಿರಚಿಸಿ ಮ ।
* ತ್ತಾತನಲ್ಲಿಂ ತೆರಳ್ದುರು
ಕೇತಾರವನಘವಿದೂರಮಂ ಮಿಗೆ ಸಾರ್ದಂ ॥ ೭೦

ಕರಮೆಸೆವಾ ಕೇತಾರೇ
ಶ್ವರನಡಿದಾವರೆಯನೈದೆ ಪೂಜಿಸಿ ತದ್ಭೂ ।
ವರನಾಸ್ಥಳದೊಳ್ಜಂಗಮ
ವರಧರ್ಮಾರ್ಥಂ ಸುಮಠವನಿರದಾಗಿಸಿದಂ ॥ ೭೧

ಧುರಧೀರಸಂಕಣೋರ್ವೀ
ಶ್ವರನಾಕೇತಾರದಿಂ ತೆರಳ್ದೊಡನತಿಬಲಂ ।
* ಧುರಹರಿದ್ವಾರಮಂ ಶುಭ
ಕರಸುರಗಂಗಾವಿಹಾರಮಂ ಮಿಗೆ ಸಾರ್ದಂ ॥ ೭೨

---

1 ಸಂಪಾದಿಸಿವಶಮಾಡಿಕೊಂಡನಂತರ(ಕ)

* ಆ ಹರಿದ್ವಾರದಿಂ ತೆರ
ಳ್ದಾಹವನಿಸ್ಸೀಮಸಂಕಣೋರ್ವಿಪನಹಿತ।
ವ್ಯೂಹವಮದಾಪಹನತ್ಯು
ತ್ಸಾಹದೆ ಕಾಶ್ಮೀರದೇಶವಂ ನೆರೆ ಸಾರ್ದಂ ॥ ೭೩

ಮತ್ತಮಾಸಂಕಣನಾಯಕಂ ಕಾಶ್ಮೀರಪುರವಾಸಿಸಿಯಾದ ಶಾರದಾದೇವಿಯುಂ ಸಂದರ್ಶನಂಗೈದಾಕಾಶ್ಮೀರದೇಶದಿಂ ತೆರಳ್ದು ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರಮಂ ಸಾರ್ದಲ್ಲಿಂ ತೆರಳ್ದು ಪೈಠಣದೇಶಮಂ ಪೊಂದಿ ತತ್ಪೈಠಣದೇಶದೊಳ್ ದ್ವಾತ್ರಿಂಶತ್ಕರಕಮಲ ಶೋಭಿತಮಪ್ಪಘೋರಮೂರ್ತಿ[1] ಯಂ ಕಂಡು ಕಾಗದದೊಳ್ತದಾಕಾರಮಂ ಚಿತ್ರಿಸಿ ನಿಮಾನಿಮಿಯಂ ಬರೆದು ತೆಗೆದುಕೊಂಡೊಡನೆ ಪಂಪಾಕ್ಷೇತ್ರಮಂ ಸಾರ್ದಲ್ಲಿಂ ತೆರಳ್ದು ಮಾಸೂರ ಸೀಮೆಯೊಳಸೆವಾಲವಳ್ಳಿಯೆಂಬ ಗ್ರಾಮಮಂ ಪೊರ್ದಿ ಮಲಂಗಿರಲಾಗ್ರಾಮತಟಾಕದೊಳಿರ್ಪ ವೀರಭದ್ರಮೂರ್ತಿಯಾಸಂಕಣನಾಯಕನ ಸ್ವಪ್ನದೊಳ್ ಜಂಗಮಮೂರ್ತಿಯಾಕಾರದಿಂದೈತಂದೆನ್ನಂ ನಿನ್ನ ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಪೋಗಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಂ ರಚಿಸಿಪೂಜಿಸಲ್ನಿನಗೆ ಸಮಸ್ತ ಮನೋಭಿಷ್ಟಂಗಳನೀವೆನೆಂದುಸಿರ್ದಂತರ್ಧಾನಮನೈದಲೆಚ್ಚತ್ತು ಬಳಿಕಾತಟಾಕಜಲಮಧ್ಯದೊಳಿರ್ಪ ವೀರಭದ್ರಮೂರ್ತಿಯಂ ಸ್ವಾಧೀನಂಗೈದು, ೭೪

ಬಳಿಕಾ ಸಂಕಣಭೂಪಂ
ಘಳಿಲನೆ ಮಾಸೂರ ದೇಶದಿಂ ಪೊರಟೊಡನು ।
ಜ್ಜ್ವಲಿಪ ನಿಜರಾಷ್ಟ್ರಮಂ ಸಾ
ರ್ದೊಲವಿಂದೆಳ್ತಂದು ಕೆಳದಿಪುರಮಂ ಪೊಕ್ಕಂ ॥ ೭೫

ಇಂತಾ ಸಂಕಣನಾಯಕಂ ಕೆಳದಿಪುರವರಮಂ ಪೊಕ್ಕನಂತರಮಾ ಕೆಳದಿಯ ರಾಮೇಶ್ವರಲಿಂಗದ ದಕ್ಷಿಣಪಾರ್ಶ್ವದೊಳ್ ॥ ೭೬

1 ಮೂರ್ತಿಯಂ ಕಂಡಾಮೂರ್ತಿಯಂ ಕಾಗದದೊಳ್ತದಾಕಾರ (ಕ)
ಮೂರ್ತಿಯಂ ಕಾಗದದೊಳ್ತದಾಕಾರ (ಖ)

ಬಲ್ಲಿದದಾನವಸುರರೆರ್ದೆ
ದಲ್ಲಣನಹ ವೀರಭದ್ರಮೂರ್ತಿಯನೆಸೆವಂ ।
ತಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಳಿಸಿ ತತ್ಪದ
ಪಲ್ಲವಮಂ ಭಜಿಸಿ ಪಡೆದನತ್ಯುಚ್ಛ್ರಾಯಮಂ ॥ ೭೭

ಇಂತಾಗಮೋಕ್ತವಿಧಾನದಿಂ ವೀರಭದ್ರಮೂರ್ತಿಯಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಂ ರಚಿಸಿ ಶಿಲಾಮಯವಾದ ಗರ್ಭಗೃಹವಂ ಕಟ್ಟಿಸಿ ತದ್ದೇವತಾಪೂಜಾರ್ಥಮತಿಮನೋಹರಮಪ್ಪ ಭೂರಿಭೂಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯಮಂ ಬಿಡಿಸಿ ಬಳಿಕ್ಕಂ ಪೈಠಣದೇಶದೊಳ್ ಕಾಗದದೊಳ್ ಚಿತ್ರಿಸಿ ನಿಮಾನಿಮಿಯಂ ಬರೆದು ತಂದಘೋರಮೂರ್ತಿಯಾಕಾರದಿಂ ಶಿಲಾಮಯಮಾದಘೋರ ಮೂರ್ತಿಯಂ ರಚನೆಗೈಸಿಯನತಂರದೊಳಾಗಮೋಕ್ತವಿಧಾನದಿಂ ॥ ೭೮

ಚಾರುಭುಜಬಲವಿದಾರಿತ
ಭೂರಿರಿಪುವ್ರಾತಸಂಕಣೋರ್ವಿಪನೆಸೆವಿ ।
ಕ್ಕೇರಿಪುರವರದೊಳೊಪ್ಪುವ
ಘೋರೇಶ್ವರನಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಂ ವಿರಚಿಸಿದಂ ॥ ೭೯

ಇಂತಘೋರೇಶ್ವರನಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಂ ರಚಿಸಿ ತತ್ಪೂಜಾರ್ಥಮಪರಿಮಿತಭೂಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯಮಂ ಧಾರೆಯನೆರೆದು ಮಹಾದ್ಭುತಮಾದ ಶಿಲಾಮಯದೇವಸ್ಥಾನಮಂ ನಿರ್ಮಾಣಂಗೈಸಿ ತಟಾಕಾರಾಮಪುಷ್ಪವಾಟಗಳಂ ರಚನೆಗೈಸಿ ॥ ೮೦

ರಾಜಿಸುವಘೋರಮೂರ್ತಿಯ
ಪೂಜೆಯನತ್ಯಂತವಿಭವದಿಂ ವಿರಚಿಸುತುಂ ।
* ರಾಜಧರ್ಮದೊಳ್ ಸಂಕಣ
ರಾಜಂ ಸಂತಸದೆ ರಾಜ್ಯಮಂ ರಕ್ಷಿಸಿದಂ ॥ ೮೧

ಮತ್ತಮದಲ್ಲದಾ ಸಂಕಣನಾಯಕಂ, ॥ ೮೨

* ರಾಮರಾಯರ್ಗೆ ಮಲೆತತಿ
ತಾಮಸರ ತುರುಷ್ಕರದಟನುಡುಗಿಸಿ ಘನಸಂ।

ಗ್ರಾಮದೆ ಭೈರಾದೇವಿಯ
ಸೀಮೆಯನುರೆ ಧೂಳಿಪಟ್ಟಮಂ ವಿರಚಿಸಿದಂ ॥ ೮೩

ಮತ್ತಮದಲ್ಲದೆ ॥ ೮೪

ಮರಳ್ದು ಸಂಕಣಭೂಮೀ
ಶ್ವರನುರುವಿರುಪಣವೊಡೆಯರುಮಂ ಸಂಗರದೊಳ್ ।
ಮುರಿದೊಪ್ಪುವ ಜಂಬೂರಂ
ಕರಮೆಸೆವುಡುಗುಣಿಯ ಕೋಂಟೆಯುಮಂ ವಶಗೈದಂ ॥ ೮೫

* ಒಡನೆ ಮಾದೇವಪುರದು
ಗ್ಗಡದ ಪರಿಸ್ತರಣಮಂ ವಶಂಗೈದು ಬಳಿ ।
ಕ್ಕೈಡವಲದೊಳುರುಬುವಹಿತರ
ಸೆಡವಂ ಮುರಿದಾಧರಿತ್ರಿಯುಮಂ ಸಾಧಿಸಿದಂ ॥ ೮೬

ಮತ್ತಮದಲ್ಲದಾ ಸಂಕಣನಾಯಕಂ ॥ ೮೭

ತರತರದೊಳ್ಕೈದಿ ಮಾರ್ಮಲೆ
ತುರುಬುವ ಯವನರ್ಕಳದಟನುಡುಗಿಸಿ ಘನಸಂ ।
ಗರದೊಳ್ಕರನಿಧಿಯ ಪರಿ
ಸ್ತರಣಮುಮಂ ಪಡ್ಡಿ ಯವನಿಜುಂ ಸಾಧಿಸಿದಂ ॥ ೮೮

ಮತ್ತಮದಲ್ಲದತ್ಯಂತಗರ್ವೋದ್ರೇಕದಿಂ ಕುಹಕೋಪಾಯಂಗಳ ನೆಸಗುತಿರ್ಪ ಕಾರ್ಕಳದ ಭೈರಸವೊಡೆಯರುಮಂ ಪರಿಭವಿಸಿ ಕಪ್ಪಮಂ ಕೊಂಡು ತನ್ಮದೋದ್ರೇಕಮಂ ಮುಗ್ಗಿಸಿದನಂತುಮಲ್ಲದೆಯುಂ ॥ ೮೯

ಬಾಳಕತನದಿಂ ದುಷ್ಟಜ
ನಾಳಿಯನೊಡವೆರಸು ರಾಜ್ಯಮಂ ಬಾಧಿಸುವಾ ।
ಪಾಳುವತಿಮ್ಮನ ಭುಜಬಲ
ದೂಳಗಮಂ ನಿಲಿಸಿ ರಾಷ್ಟ್ರಮಂ ರಕ್ಷಿಸಿದಂ ॥ ೮೯

ಇಂತಾ ಸಂಕಣನಾಯಕಂ ಸಾಳುವತಿಮ್ಮನಂ ನಿಗ್ರಹಿಸಿ ಸಂಗ್ರಾಮಮುಖದೊಳ್ತತ್ಸಾಳುವಪಡೆಯನೆಲ್ಲಮಂ ಸಂಹರಿಸಿ ಸ್ವರಾಷ್ಟ್ರದೊಳ್ನಿಷ್ಕಂಟಕತ್ವಮಂ ರಚಿಸಿ ಸಮಸ್ತ ರಾಜ್ಯರಾಷ್ಟ್ರಪ್ರಜೆಪರಿವಾರಮಂ ಪರಿಪಾಲಿಸುತ್ತುಂ ಪರಮಪ್ರಖ್ಯಾತಿಯುಂ ಪಡೆದು ವಿರಾಜಿಸುತ್ತುಮಿರ್ದನಂತುಮಲ್ಲದೆಯುಂ ॥ ೯೧

ಬಗೆಬಗೆಯ ದಾನಧರ್ಮಾ
ದಿಗಳಂ ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತಮಾರ್ಗದಿಂ ವಿರಚಿಸಿ ಮಾ।
ಜಗಮೈದೆ ಪೊಗಳ ತನ್ನೃಪ
ನಗಣಿತಸದ್ಧರ್ಮದಿಂದಮಿಳೆಯುಂ ಪೊರೆದಂ ॥ ೯೨

ಈ ದೊಡ್ಡಸಂಕಣನಾಯಕಂ ತನಗೆ ರಾಜಪಟ್ಟಮಾದ ವಿಶ್ವಾವಸು ನಾಮಸಂವತ್ಸರದ ವೈಶಾಖ ಶುದ್ಧ ೫ ಯಾರಭ್ಯ ಕಾಳಯುಕ್ತಿ ಸಂವತ್ಸರದ ಆಶ್ವಯುಜ ಶುದ್ಧ ೪ ಯಲ್ಲಿಗೆ ವರುಷ ೧೩ ತಿಂಗಳು ೫ ಪರ್ಯಂತಂ ಸದ್ಧರ್ಮದಿಂ ರಾಜ್ಯಪರಿಪಾಲನಂಗೈದಂ ॥ *

ತೃತೀಯಾಶ್ವಾಸಂ ಸಂಪೂರ್ಣಂ.

* ಈ ದೊಡ್ಡಸಂಕಣನಾಯಕರಿಗೆ ಇಕ್ಕೇರಿಯರಮನೆಯ ಕೊಪ್ಪಲಸ್ಥಳದಲ್ಲೂ ಸಮಾಧಿಯಾಯಿತು. ಇವರಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬದುಕುಗಳ ಮಾಡಿದವರು :– ಪ್ರಧಾನಿ ಆರಗದ ಕಳಸಪ್ಪಯ್ಯ, ಕರಣಿಕ ಅಣ್ಣಾಜಯ್ಯ, ಬಾಳಗಾರ ತಮ್ಮರಸಯ್ಯ, ರಾಯಸದ ಯಲ್ಲಪ್ಪಯ್ಯ, ನಾರಣಪ್ಪಯ್ಯ, ದಳವಾಯಿ ಕಲ್ಲಪ್ಪ. (ಕ)

ಚತುರ್ಥಾಶ್ವಾಸಂ.

ಆ ದೊಡ್ಡಸಂಕಣನಾಯಕರ ತರುವಾಯ ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ವಿಜಯಾಭ್ಯುದಯ ಶಾಲಿವಾಹನಶಕ ವರ್ಷ ೧೪೮೧ನೆಯ ಕಾಳಯುಕ್ತಿ ಸಂವತ್ಸರದ ಆಶ್ವಯುಜ ಶುದ್ಧ ೫ ಯಲ್ಲಿ * ಚಿಕ್ಕಸಂಕಣನಾಯಕರಿಗೆ ಇಕ್ಕೇರಿಯುರಮನೆಯಲ್ಲಿ ರಾಜಪಟ್ಟಂ.

ವರಸಂಕಣಾವನೀಶನ
ತರುವಾಯಿಯೊಳೆಸೆವ ತನ್ಮಹೀಶ್ವರನ ಸಹೋ।
ದರನೆನಿಪ ಚಿಕ್ಕಸಂಕಣ
ಧರಣೀಶ್ವರನಾಳ್ದನೊಪ್ಪುವವನೀತಳಮಂ ॥ ೧

ಇಂತು ಚಿಕ್ಕಸಂಕಣನಾಯಕಂ ತನ್ನಗ್ರಜಹಿರಿಯಸಂಕಣನಾಯಕನ ಪುತ್ರರಾದ ರಾಮರಾಜನಾಯಕ ವೆಂಕಟಪ್ಪನಾಯಕರ್ವೆರಸು ಸುಖದಿಂ ರಾಜ್ಯಂಗೆಯ್ಯುತ್ತಿರಲ್ಕತಿಪಯವತ್ಸರಂಗಳ್ಪೋಗಲೊಡನೆ ॥೨

ಕರಮೆಸೆವ ಚಿಕ್ಕಸಂಕಣ
ಧರಣೀಶಂಗಂ ಕನಿಷ್ಠಪತ್ನಿಯ ಬಸಿರೊಳ್।
ಮೆರೆವ ಸುಲಗ್ನದೊಳತಿಬಂ
ಧುರತರಶುಭರೂಪನಪ್ಪ ಸುತನುದಯಿಸಿದಂ ॥ ೩

ಶುದ್ಧಯಿಸಿದುರುಸುವರ್ಣದ
ಮುದ್ದೆಯೆನಲ್ಕೆಸೆವ ತತ್ಕುಮಾರಂಗೊಲವಿಂ।
ಸಿದ್ದಪನಾಯಕನೆನುತುಂ
ಮುದ್ದಿನ ಪೆಸರಿಟ್ಟು ಮೋಹದಿಂ ಪೋಷಿಸಿದಂ ॥ ೪

* ಸದಾಶಿವನಾಯಕರ ಕನಿಷ್ಠಪುತ್ರನಾದ ದೊಡ್ಡಸಂಕಣನಾಯಕರ ಸಹೋದರರಾದ ಚಿಕ್ಕಸಂಕಣ....(ಕ)

ಇಂತು ವಿರಾಜಿಸುತಿರ್ಪ ಸತ್ಪುತ್ರಂ ಪ್ರತಿದಿನದೊಳಭಿವರ್ಧಿಸಿ ಬಾಲಲೀಲೆಯಂ ನಟಿಸುತ್ತಿರಲ್ನಿಟ್ಟಿಸಿ ಸಂತಸಂದಳೆಯುತ್ತುಂ ರಾಜ್ಯಂಗೆಯ್ಯುತ್ತಿರಲಾ ಪ್ರಸ್ತಾವದೊಳ್ ॥ ೫

ಗರುವಿಕೆಯೊಳ್ಸೋದೆಯ ಹಿರಿ
ಯರಸಪ ನಾಯಕ ಸಮೇತವೈದಿದ ವಿಜಯಾ ।
ಪುರದ ಸಲಾಬಿತ ಖಾನನ
ವರಸೈನ್ಯವನಾಜಿರಂಗದೊಳ್ಮಗ್ಗಿಸಿದಂ ॥ ೬

ಮತ್ತತಿಚಲದಿಂದಿಭಹಯ
ಪತ್ತಿಚಯುಂವೆರಸು ಸರ್ವಸನ್ನಾಹದೆ ದಂ ।
* ಡೆತ್ತಿ ಬಂದಾತುರುಷ್ಕರ
ವೊತ್ತವನಂಕದೊಳ್ ಮುರಿದನಾ ನೃಪತಿಲಕಂ॥ ೭

ಮತ್ತಮೆದಲ್ಲದೆ ಯೆಡೆಯೆಡೆಗೆಳ್ತಂದು ದಾಳಿವರಿಯುತಿರ್ದವಿದ್ಧ ಕರ್ಣಾಕರ್ಣಾಳದಟಂ ಮುರಿದು ಭುಜಬಲಪ್ರತಾಪದಿಂ ರಾಜ್ಯಂಗೆಯ್ಯುತ್ತುಮಿರಲಾಕಾಲದೊಳ್, ರಾಮರಾಯರ್ವಿದ್ಯಾನಗರಿಯಿಂ ತೆರಳ್ದು ತುರುಷ್ಕರ ಮೇಲೆ ದಂಡೆತ್ತಿ ಪೋಗಿರಲ್ ತದ್ರಕ್ತಾಕ್ಷಿಸಂವತ್ಸರದ ಮಾಘಮಾಸದೊಳ್ ತುರುಷ್ಕಸೈನ್ಯಕ್ಕಂ ರಾಯಸೈನ್ಯಕ್ಕಂ ಮಹಾದ್ಭುತಮಾದ ಯುದ್ಧಂ ಪಣ್ಣಿ ರಾಯಸೈನ್ಯಕ್ಕಿದಿರ್ಚಿ ನಿಲಲಶಕ್ಯಮಾಗಿ ಯವನಸೈನ್ಯಂ ಮುರಿದು ಹರಿಹಂಚಾಗಲ್, ಬಳಿಕ್ಕಂ ಗೋಲುಕೊಂಡೆಯದ ಕುತುಬಶಾಹನುಂ ಅಮದಾನಗರದ ಭೈರಿಪಾತುಶಾಹನೆನಿಪ ನಿಜಾಮಶಾಹನುಂ ಇವರಿರ್ವರುಂ ಯುದ್ಧರಂಗದೊಳ್ಕೈಗೆಯ್ದು ನಿಂದು ನಿತ್ತರಿಸಲಮ್ಮದೆ ಪಲಾಯನಂಬಡೆದಿಂತು ರಾಯಸೈನ್ಯಮಂ ಮುರಿವುದಸಾಧ್ಯಮೆಂದಿರ್ವರ್ಪಾತುಶಾಹರೊಂದಾಗಿ ಮಂತ್ರಾಲೋಚನೆಯಂ ರಚಿಸಿ ಮಾಯಾತಂತ್ರದಿಂ ಪೊರತು ಗೆಲ್ವುದಸಾಧ್ಯಮೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಂಗೆಯ್ದು ರಾಯರ ಸಮೀಪದೊಳ್ ಮುಖ್ಯಸೇವಕನಾಗಿ ವರ್ತಿಸುತಿರ್ದ ವಿಜಾಪುರದ ಅಲ್ಲಿ [1] ಅದುಲಪಾತುಶಾಹಂಗೆ ಸಂಧಾನವನೊಡರ್ಚಿಸಿ ಜಾತ್ಯಭಿ

(ಕ) ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ “ ಅಬ್ದುಲ್ಲ (ಪಾತು) ಶಾಹ ” ನೆಂದಿದೆ.

ಮಾನಹೇತುಪಂಥಮಂ ಪುಟ್ಟಿಸಿ ಮಂತ್ರಂ ಭಿನ್ನಿಸದಂತು ಸ್ವಜಾತ್ಯಭಿಮಾನದೇವತಾಸಾಕ್ಷಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಖಡ್ಗಮಂ ಮುಟ್ಟಿಸಿ ಕ್ರಿಯಾಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ತಪ್ಪದಂತು ಭಾಷೆಯುಂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡೀಪ್ರಕಾರದಿಂ ಅಲ್ಲಿ [1] ಅದುಲಶಾಹನನೊಳಗುಮಾಡಿಕೊಂಡು ಗೋಲುಕೊಂಡೆಯುದ ಕುತುಬಶಾಹನುಂ ಅಮದಾನಗರದ ಭೈರಿನಿಜಾಮಶಾಹನುಂ ನಂಬುಗೆಯಾದೊಡೆ ಸಂಧಾನಮುಖದಿಂದೈತಂದು ಕಾಣ್ಬೆವೆಂದು ಹುಸಿಯು ವರ್ತಮಾನವಂ ಪುಟ್ಟಿಸಿ ನಚ್ಚುಹಾಕಿ ರಾಯರಂ ವ್ಯಾಮರಿಸಿ ಸಮಯಸಾಧನೆಯುಂ ರಚಿಸಿ ಬಳಿಕ್ಕಂ ವಿಜಾಪುರದ ಅಲ್ಲಿ [1] ಅದುಲಶಾಹನ ಸಂಚಿನ ಮೇಲಾಪಾತುಶಾಹರೊಂದಾಗಿ ಮೋಸದ ಮೇಲೆ ಶಾಲಿವಾಹನಶಕವರ್ಷ ೧೪೮೬ನೆಯ ರಕ್ತಾಕ್ಷಿ ಸಂವತ್ಸರದ ಮಾಘ ಬಹುಳದಲ್ಲಿ ರಕ್ಕಸದಂಗಡಿಯೆಂಬ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ರಾಮರಾಯರಂ ಪಿಡಿದು ಶಿರಶ್ಛೇದನಂಗೈದು ಆ ಶಿರಮಂ ಕಾಶಿಗೆ ಕಳುಹಿ ತತ್ತತ್ಸ್ಥಾನಂಗಳಿಗೆಲ್ಲಂ ತಾವೇ ಸ್ವತಂತ್ರಕರ್ತೃಗಳಾಗಿರಲಿತ್ತಂ ರಾಯಸಂಸ್ಥಾನಂ ವಿಸ್ಖಲಿತವಾಗಿ ವಿದ್ಯಾನಗರಂ ಪಾಳಾಗಲಾರಾಯರ ಮನೆವಾರ್ತೆ ಬೊಕ್ಕಸದ ಸೇನಬೋವ ಚಿನ್ನಭಂಡಾರದ ನಾರಣಪ್ಪಯ್ಯನೆಂಬಾತನಲ್ಲಿ ನಿತ್ತರಿಸಲನ್ಮದೆ [2] ಕುಟುಂಬಸಹಿತಂ ತೆರಳ್ದೈತಂದು ಚಿಕ್ಕಸಂಕಣನಾಯಕರ ಪಾದಾರವಿಂದವನಾಶ್ರಯಿಸಲವರ್ಗೆ ಪರವಾಧಿಕಾರಭಾಗ್ಯಂಗಳನಿತ್ತು ಪೋಷಿಸಿದನಂತುಮಲ್ಲದೆಯುಂ, ೮

ನೆರಹುತೆಡವಲದ ಮನ್ನೆಯ
ದೊರೆಗಳನಂಕದೊಳದಿರ್ಚಿ ಕೈಗೆಯ್ದುದಟಂ ।
ಮೆರೆದಾ ಭೈರಾದೇವಿಯ
ಗರುವಿಕೆಯುಂ ಮುರಿದನಾನೃಪಾಲಕತಿಲಕಂ ॥ ೯

ಇಂತಿದಿರಾಂತರ ದುರ್ಮದ
ಮಂ ತಪಿಸುತೆ ಚಿಕ್ಕಸಂಕಣೋರ್ವೀಪತಿ ತಾಂ ।

[1] (ಕ) ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ "ಅಬ್ದುಲ್ಲ (ಪಾತು) ಶಾಹ" ನೆಂದಿದೆ.
[2] ನಿಜಕಳತ್ರಸಹೋದರರ್ವರಸು ಕುಟುಂಬಸಹಿತಂ.... (ಕ)

ಸಂತಸದೆ ಸಂತರೊಡಬಡು
ವಂತಿರೆ ಸದ್ಧರ್ಮದಿಂದಮಿಳೆಯುಂ ಪೊರೆದಂ ॥ ೧೦

ಚಿಕ್ಕಸಂಕಣನಾಯಕಂ ಇಂತು ತನಗೆ ರಾಜಪಟ್ಟವಾದ ಶಾಲಿವಾಹನಶಕಾಬ್ದ ೧೪೮೧ನೆಯ ಕಾಳಯುಕ್ತಿ ಸಂವತ್ಸರದ ಆಶ್ವಯುಜ ಶುದ್ಧ ೫ ಯಾರಭ್ಯ ಪ್ರಮೋದೂತ ಸಂವತ್ಸರದ ಕಾರ್ತಿಕ ಶುದ್ಧ ೪ಯುವರೆಗೆ ವರುಷ ೧೨ ತಿಂಗಳು ೧ ಪರ್ಯಂತಂ ರಾಜ್ಯಂಗೈದು ಶಿವಸಾಯುಜ್ಯಮಂ ಪಡೆದಂ.[1]

ಅನಂತರಂ ಸ್ವಸ್ತಿಶ್ರೀ ವಿಜಯಾಭ್ಯುದಯ ಶಾಲಿವಾಹನ ಶಕ ವರ್ಷ ೧೪೯೩ನೆಯ ಪ್ರಮೋದೂತ ಸಂವತ್ಸರದ ಕಾರ್ತಿಕ ಶುದ್ಧ ೫ ಯಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕಸಂಕಣನಾಯಕರ ಅಗ್ರಜನಾದ ದೊಡ್ಡ ಸಂಕಣನಾಯಕರ ಜ್ಯೇಷ್ಠಪುತ್ರನಾದ ರಾಮರಾಜನಾಯಕಂಗೆ ಇಕ್ಕೇರಿಯರಮನೆಯಲ್ಲಿರಾಜಪಟ್ಟಂ.

ನೆರೆಚಿಕ್ಕಸಂಕಣೇಂದ್ರನ
ತರುವಾಯಿಯೊಳಾಮಹೀಶನಗ್ರಜನೆನಿಪಾ ।
* ಹಿರಿಯಸಂಕಣನರೇಂದ್ರನ
ವರತನುಜಂ ರಾಮರಾಜನಿಳೆಗರಸಾದಂ ॥ ೧೧

ಆ ರಾಮರಾಜನಾಯಕಂ ತಮ್ಮ ಕಿರಿಯಯ್ಯನಾದ ಚಿಕ್ಕಸಂಕಣನಾಯಕರಾಳಬರುತ್ತಿರ್ದ ರಾಜ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರ ದೇಶ ಕೋಶ ಪರಿಸ್ತರಣ ಪ್ರಜೆ ಪರಿವಾರ ಪರಿಜನ ಪುರಜನ ಮಿತ್ರಜನ ಸೇವಕಜನಮುಂತಾದ ಸಮಸ್ತ ಜನರಂ ಪರಿಪಾಲಿಸುತ್ತುಂ ತನ್ನನುಜನಾದ ವೆಂಕಟಪ್ಪನಾಯಕರಂ ಪ್ರೀತಿಯಿಂ ನಡೆಸಿಕೊಳುತ್ತುಂ ತಮ್ಮ ಕುಮಾರರಾದ ವೀರವೊಡೆಯರ್ ಬಸವಲಿಂಗನಾಯಕರುಮಂ ಸಂತೋಷದಿಂ ಪೋಷಿಸುತ್ತುಂ, ಅಂಕೆ ಝುಂಕೆ ಆಣೆ ಘೋಷಣೆ ಮುಂತಾದ ರಾಜಧರ್ಮದೊಳಾವುದರಲ್ಲಿಯುಂ ಕೊರತೆ ಬಾರದಂತು ವರ್ತಿಸುತ್ತುಂ ॥ ೧೨

---

1 ಈ ಚಿಕ್ಕ ಸಂಕಣನಾಯಕರು ರಾಮರಾಜನಾಯಕರ ಶಸ್ತ್ರದಿಂದ ಮೃತಿಯಂ ಪಡೆದರು ; ಇಕ್ಕೇರಿಯರಮನೆಯ ಕೊಪ್ಪಲಸ್ಥಳದಲ್ಲು ಸಮಾಧಿಯಾಯಿತು. (ಕ.)

ಶ್ರೀ ರಾಮರಾಜನೃಪನರಿ
ವಾರಣಹರ್ಯಕ್ಷನಾನತಾವನದಕ್ಷಂ ।
ಚಾರುಯಶನೆನಿಸಿ ಧರ್ಮದ
ಸಾರವನುಡುಗಿಸದೆ ಪೊರೆದನವನೀತಳವಂ ॥ ೧೩

ಇಂತಾ ರಾಮರಾಜನಾಯಕರ್ ತಮಗೆ ರಾಜಪಟ್ಟವಾದ ಶಾಲಿವಾಹನ ಶಕ ವರ್ಷ ೧೪೯೩ನೆಯ ಪ್ರಮೋದೂತ ಸಂವತ್ಸರದ ಕಾರ್ತಿಕ ಶುದ್ಧ ೫ ಯಾರಭ್ಯ ಚಿತ್ರಭಾನು ಸಂವತ್ಸರದ ಮಾರ್ಗಶಿರ ಶುದ್ಧ ೪ ಯವರೆಗೆ ವರ್ಷ ೧೦ ತಿಂಗಳು ೧ ಪರ್ಯಂತಂ ರಾಜ್ಯಂಗೈದು ಶಿವಸಾಯುಜ್ಯವಂ ಪಡೆದರ್ *

ಚತುರ್ಥಾಶ್ವಾಸಂ ಸಂಪೂರ್ಣಂ.

* ಚಿಕ್ಕಸಂಕಣನಾಯಕರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬದುಕುಗಳ ಮಾಡಿದವರು :—ಪ್ರಧಾನಿ ನಾರಣಪ್ಪಯ್ಯ, ಕರಣೀಕ ಅಣ್ಣಾಜಯ್ಯ, ರಾಮಪ್ಪಯ್ಯ, ತಮ್ಮರಸಯ್ಯ, ರಾಯಸದ ರಾಮಚಂದ್ರಯ್ಯ, ಮಲ್ಲಪ್ಪಯ್ಯ, ದಳವಾಯಿ ಕಲ್ಲಪ್ಪ ಮುಂತಾದವರು.

ಈ ರಾಮರಾಜನಾಯಕರು ಗೇರಸಪ್ಪೆಯಲ್ಲೂ ಐಕ್ಯವಾದಲ್ಲಿ ಆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಯೇ ಸಮಾಧಿಯಾಯಿತು. ಇವರ ಕಾಲದಲ್ಲು ಬದುಕುಗಳ ಮಾಡಿದವರು :— ಪ್ರಧಾನಿ ಆರಗದ ಕಳಸಪ್ಪಯ್ಯ, ಕರಣಿಕ ಅಣ್ಣಾಜಯ್ಯ, ಜೋಯಿಸರ ತಿಮ್ಮರಸಯ್ಯ, ದಳವಾಯಿ ಚಿಕ್ಕಕಲ್ಲಪ್ಪ ಮುಂತಾದವರು. (ಕ.)

ಪಂಚಮಾಶ್ವಾಸಂ.

ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ವಿಜಯಾಭ್ಯುದಯ ಶಾಲಿವಾಹನ ಶಕ ವರ್ಷ ೧೪೦೪ನೆಯ ಚಿತ್ರಭಾನು ನಾಮ ಸಂವತ್ಸರದ ಮಾರ್ಗಶಿರ ಶುದ್ಧ ೫ ಯಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡಸಂಕಣನಾಯಕರ ಜ್ಯೇಷ್ಠಪುತ್ರರಾದ ರಾಮರಾಜನಾಯಕರ್ಗೆ ಸಹೋದರರಾದ ವೆಂಕಟಪ್ಪನಾಯಕರ್ಗೆ ಇಕ್ಕೇರಿ ಪುರವರದರಮನೆಯೊಳ್ ರಾಜಪಟ್ಟಂ.

ಆ ರಾಮರಾಜನಾಯಕ
ವೀರನನಂತರದೆ ತತ್ಸಹೋದರನೆನಿಪಾ ।
* ಧೀರವೆಂಕಟನೃಪಂ ರಿಪು
ಭೈರವನವನೀಶವರ್ಯನಿಳೆಗರಸಾದಂ ॥ ೧

ಇರೆ ತದ್ವೆಂಕಟಧರಣೀ
ಶ್ವರಗೊಗೆದಂ ಪುತ್ರನೊರ್ವನತಿಶಯತೇಜಂ ।
ನಿರುಪಮಸುಗುಣಸಮಾಜಂ
ದೊರೆಗಳೊಳಧಿರಾಜನಿಳೆಗೆ ನೂತ್ನಮನೋಜಂ ॥ ೨

ಅನುಪಮಶಿಶುರೂಪದೊಳೊಗೆ
ದಿನನೆನೆ ಶೋಭಿಸುವ ತತ್ಕುಮಾರಂಗೊಲ್ದು ।
ಜನಪಂ ಭದ್ರಪನಾಯಕ
ನೆನಿಪೊಳ್ಪೆಸರಿಟ್ಟು ಪೊರೆದನತಿಮುದದಿಂದಂ ॥ ೩

ಮತ್ತಮದಲ್ಲದಾ ವೆಂಕಟಪ್ಪನಾಯಕಂಗೊರ್ವ ಪೆಣ್ಮಣಿಯುದಿಸಲಾಕೆಗೆ ಹಿರಿಯಮ್ಮನೆಂದು ಪೆಸರಿಟ್ಟು ಪೋಷಿಸಿ ಕತಿಪಯವತ್ಸರಂಗಳ್ಪೋಗಲೊಡನಾಕೆಯಂ ಜಂಬೂರ ವಿರುಪಣ್ಣವೊಡೆಯರ್ಗೆ ವಿವಾಹಮಂ ರಚಿಸಲಾ ಪೆಣ್ಮಣಿಯು ಬಸಿರೊಳೊರ್ವ ಪುತ್ರನುದಿಸಲಾತಂಗೆ ಸದಾಶಿವಯ್ಯನೆಂದು ಪೆಸರಿಟ್ಟು ಸಂರಕ್ಷಿಸುತ್ತುಂ ನಿಜಕುಮಾರ ಭದ್ರಪನಾಯಕಂಗಂ ರಾಯಸಂಬಂಧಿಯಪ್ಪ ಬೇಲೂರ ವೆಂಕಟಾದ್ರಿನಾಯಕನ

ಕುಮಾರಿ ಬಂಗಾರಮ್ಮನೆಂಬ ಪೆಣ್ಮಣಿಯುಂ ದಾನಿವಾಸದ ಸೀಮೆಯೆ ನೊಳಲಹೊಳಯೆಂಬ ಸ್ಥಳದೊಳತ್ಯಂತ ಸಂಭ್ರಮದಿಂ ವಿವಾಹಮಂರಚಿಸಿ ಯುವರ್ಬಳುವಳಿಗಿತ್ತ ಜಾಗರದ ಸೀಮೆ ಕೋಂಟೆಯುಂ ಪರಿಗ್ರಹಿಸಿ ತತ್ಕೋಂಟೆಯುಂ ಬಲಿಸಿ ಬಳಿಕ್ಕಿಕ್ಕೇರಿಯ ಪುರವರಕ್ಕೆಳ್ತಂದು, ಕುಮಾರಭದ್ರಪನಾಯಕನುಮಂ ತನ್ನಗ್ರಜ ರಾಮರಾಜನಾಯಕನ ಕುಮಾರರಪ್ಪ ವೀರವೊಡೆಯರ್ ಬಸವಲಿಂಗನಾಯಕರುಮಂ ತಮ್ಮ ಕಿರಿ ಯಯ್ಯನಾದ ಚಿಕ್ಕಸಂಕಣನಾಯಕರ ಕುಮಾರನಾದ ಸಿದ್ದಪ್ಪನಾಯಕ ನುಮಂ ಪೋಷಿಸುತ್ತುಂ ಸುಖದಿಂ ರಾಜ್ಯಂಗೆಯ್ಯುತ್ತುಮಿರಲಾ ಪ್ರಸ್ತಾ ವದೊಳ್ ॥ ೪

ಮೆರೆವ ವಿಜಾಪುರಾಧಿಪತಿಯುಪ್ಪ ತುರುಷ್ಕಪ ಪಾತುಶಾಹನಂ
ದಿರದೆ ವಜೀರರಂ ನೆರಹಿ ದಕ್ಷಿಣರಾಜ್ಯವನೆಯ್ದೆ ಸಾಧ್ಯಮಂ ।
ವಿರಚಿಪುದೆಂದವರ್ಗುರೆ ನಿಯಾಮಿಸಿ ವೀಳಯಮಿತ್ತು ಕೂಡನಂ
ತರುಚಿರಮತ್ತಹಸ್ತಿಹಯಸೈನ್ಯವನೆಯ್ದೆ ತೆರಳ್ಚೆ ಖಾತಿಯಿಂ ॥ ೫

ಮಂಜುಳಖಾನಂ ಕರಮಾ
ರಂಜಿಪ ಮಹಮುದ್ದಖಾನ ಬಹಿಲಿಮಖಾನಂ ।
ಸಂಜರಖಾನಂ ಹಯಮದ
ಕುಂಜರತತಿಪತ್ತಿವೆರಸು ಶಾಠೆಯಖಾನಂ ॥ ೬

ಒಡನೆ ಸಲಾಬಿತಖಾನಂ
ಕಡುಹಿಂ ನಿಜಸೈನ್ಯಸಹಿತಪೆಂಬರಖಾನಂ ।
ಪಡೆವೆರಸಂಕುಶಖಾನಂ
ಸಡಗರದಿಂ ಸೈನ್ಯಗೂಡಿದಂಮದಖಾನಂ ॥ ೭

ನೆರೆದಿನಿಬರ್ವಜೀರರುಗಳೆಳ್ತರೆ ಹೈದರಮಲ್ಲಿನಾಯಕಂ
ಬರಿಗಿಮ ದೇವಿನಾಯಕನುಮೆಯ್ದೆ ಸಿಡಿಲ್ಗಳ ಪೊತ್ತದಂತೆ ಭೀ।
ಕರತರತಂತ್ರವಾರ್ಭಟಿಸುತೆಯ್ತರೆ ಸೈನ್ಯಪದೋಚ್ಚಧೂಳಿಯುಂ
ಬರವ ಮುಸುಂಕೆ ಬಂದುದು ಮಹೋಗ್ರತುರುಷ್ಕರ ದಾಳಿ ತೀವ್ರದಿಂ॥

ಕಡೆಗಾಲದಗ್ರದೊಳ್ಮಗೆ
ಕಡಲ್ಗಳ್ತೀವ್ರದೊಳ್ ಮೇರೆವರಿವಂತಿರೆ ಪೆ ।
ರ್ಪಡೆವೆರಸೈದುತ್ತನಿಬ
ರ್ಜಡೆಯುದ ಕೋಂಟೆಯ ಸಮೀಪಮಂ ಸಾರುತ್ತುಂ ॥ ೯

ಮುತ್ತಿಗೆಯನಿಕ್ಕೆ ಕೇಳ್ದು ಸು
ವೃತ್ತಂ ವೆಂಕಟನೃಪಾಲನರಿಕುಲಕಾಲಂ ।
ಪತ್ತಿಚಯುವೆರಸು ತದ್ದು
ರ್ವೃತ್ತರ ಸೇನಾಸಮೂಹಕಂದಿದಿರಾಂತಂ ॥ ೧೦

ಇಂತಾ ವೆಂಕಟಪ್ಪನಾಯಕಂ ಜಡೆಯುದ ಕೋಂಟೆಯುಂ ವೇಷ್ಟೈಸಿದ ತುರಷ್ಕರ ಸೈನ್ಯಕ್ಕಿದಿರ್ಚಿ ನಿಂದು ಕೈಗೆಯ್ದಾ ಸಮರಾಂಗಣದೊಳಂ ಬರಖಾನನಂ ಕುಂಬಿಡಿಸಿ, ಅಂಕುಶಖಾನನ ಬಿಂಕಮಂ ಮುರಿದು, ಸಲಾಬತಖಾನನಂ ನಿಲವಿಕೆಗೆಡಿಸಿ, ಬಹಿಲಿಮುಖಾನನಂ ಬಹಿರ್ಮುಖನೆನಿಸಿ, ಮಂಜುಳಖಾನನಂ ರಂಜನೆಗೆಡಿಸಿ, ಶಾಠೆಯಖಾನನ ಲೂಟಿಯುಂ ನಿಲಿಸಿ, ಮಹಮುದಖಾನನಹಮಿಕೆಯುಂ ತೀರ್ಚಿ, ಅಂಮದಖಾನನ ಹೆಮ್ಮೆಯುಂ ಮುರಿದು, ಸಂಜರಖಾನನಂ ಭಂಜನೆಗೈದು, ಸರ್ಜಾಖಾನನ ಗರ್ಜನೆಯುಂ ನಿಲಿಸಿ, ಹೈದರಮಲ್ಲಿನಾಯಕನಂ ಕೈದುವನಿಕ್ಕಿಸಿ, ಬರಿಗಿಯ ದೇವೀನಾಯಕನಂಪರಾಭವಂಗೈದು, ಇಂತುರುಬಿ ತರುಬಿದ ತುರುಷ್ಕ ಸೈನ್ಯಸಾಗರಮಂಕಲಂಕಲವರ್ನಿಂದು ನಿತ್ತರಿಸಲಮ್ಮದೆ ಮುರಿದು ಮುತ್ತಿಗೆದೆಗೆದನಂತರಂ ॥ ೧೧

ಮತ್ತಂ ಹನುಮನರೇಂದ್ರನ
ಪತ್ತಿಚಯುಂವೆರಸು ತುಡುಗುಣಿಯ ಕೋಂಟೆಯುಮಂ ।
ಮುತ್ತಿದ ಯವನರ ಸೈನ್ಯದ
ಮೊತ್ತವನಂಕದೊಳ್ ಸದೆದು ಮುರಿದೋಡಿಸಿದಂ ॥ ೧೨

ಮತ್ತೆಸೆವ ಹಾನಗಲ್ಲಂ
ಗುತ್ತಿಯನಾವರಿಸಿದುರುತುರುಷ್ಕರ ಫೌಜಂ ।
ತತ್ತರದರಿದರಿಕದಳೀ
ಮತ್ತಗಜಂ ವೆಂಕಟೇಂದ್ರನಿರಿದೋಡಿಸಿದಂ ॥ ೧೩

ಮತ್ತಮದಲ್ಲದಾ ವೆಂಕಟಪ್ಪನಾಯಕಂ ರಾಮರಾಯರ್ಪಾಲ್ಬೆಣ್ಣೆಯುಂಬಳಿಗೆಂದು ಮುನ್ನಿತ್ತ ಮಾಸೂರ ಸೀಮೆಯಂ ಕಟ್ಟಿಕೊಳಲ್ಕೈದಿದ ಮಂಜುಳಖಾನನಂ ಮುರಿದೆಂಜಲಖಾನನೆಂದು ಪೆಸರಿಟ್ಟಂತುಮಲ್ಲದವನಂ ಬೆಂಕೊಂಡು ಬಿಡದೈದಿ, ॥ ೧೪

ಗಡಿಯಂ ದಾಂಟಿಸಿ ತರುಬಿದ
ಪಡೆಯಂ ಸಂಹರಿಸಿ ಹಾನಗಲ್ಲವನಿಯೊಳಂ ।
ತಡೆಯದೆ ತೊಲಗದ ಕಂಬವ
ನೆಡಿಸಿ ಮಹಾದ್ಭುತಪರಾಕ್ರಮವನುರೆ ಮೆರೆದಂ ॥ ೧೫

ಇಂತತ್ಯಂತ ಸಾಹಸಂಗೈದು ಭುಜಬಲಪರಾಕ್ರಮದಿಂ ರಾಜ್ಯಂಗೆಯ್ಯುತಿರ್ಪ ವೆಂಕಟಪ್ಪನಾಯಕರ ಪ್ರತಾಪಾತಿಶಯಮಂ ವಿಜಾಪುರದ ಪಾತುಶಾಹಂ ಕೇಳ್ದು ಕೆರಳ್ದು ತನ್ನೃಪನ ರಾಜ್ಯಮಂ ವಶಂಗೆಯ್ವುದೆಂದು ನಿಯಾಮಿಸಿ ಮಗುಳ್ದಪರಿಮಿತಸೇನಾಸಮುದ್ರಮಂ ತೆರಳ್ಚಲವರ್ಗಡಿಯಂ ದಾಂಟಿ ಮಿಕ್ಕು ಮೀರಿ ದಾಳಿವರಿಯುತ್ತತಿಸಮೀಪಕ್ಕೈತಂದರೆಂಬ ವಾರ್ತೆಯಂ ಕೇಳ್ದತ್ಯಂತ ಕೋಪಾಟೋಪದಿಂದಾಪ್ರಸ್ಥಾನದೊಳ್ ॥ ೧೬

ಏಕಾಂಗದಿ ಪೊಕ್ಕಹಿತಾ
ನೀಕವನಿರ್ಕಯ್ಯ ಖಡ್ಗದಿಂ ಕುರಿದರಿದಾ ।
ಶ್ರೀಕರವೆಂಕಟಭೂಪಂ
ದೋಖಂಡೇರಾಯನೆಂಬ ಬಿರುದಂ ಮೆರೆದಂ ॥ ೧೭

ಮತ್ತಮಾವೇಳೆಯೊಳ್ ॥ ೧೮

ಅಸಮಬಲವೆಂಕಟೋರ್ವಿಪ
ನಸಿಯೆಂಬಸಿತಾಹಿ ಯುದ್ಧರಂಗದೊಳಹಿತ ।
ಪ್ರಸರದೆಸೆವುಸಿರೆಲರನಸ
ವಸದಿಂ ನುಂಗಿದುದು ನಿವಿರ್ದು ಪಸಿವಡಗುವಿನಂ ॥ ೧೯

ಮತ್ತಮದಲ್ಲದೊಂದವಸರದೊಳ್ ತುರುಷ್ಕಯುದ್ಧದೊಳ್ ॥ ೨೦

ಪುದಿದೆಣ್ಣೆ ದಲೆಯೊಳೇಕಾಂ
ಗದೆ ಬೆತ್ತಲೆಗುದರೆಯೇರ್ದು ದುವ್ವಾಳಿಸುತಾ ।
ಕಿದ ಪಾತುಶಾಹಫೌಜಂ
ಸದೆದೋಡಿಸಿ ಜಯವನಾಂತನಾವೆಂಕನೃಪಂ ॥ ೨೧

ಮತ್ತಮಾಕಾಲದೊಳ್ ॥ ೨೨

ಉರವಣಿಸಿಸೈನ್ಯಸಹಿತಂ
ಧುರದೊಳ್ಮಾರ್ಮಲೆತು ನಿಂದು ಕೈಗೆಯ್ದಲಸ ।
ದ್ಬರಿದಗವಜೀರನಂ ಮದ
ಕರಿಸಹಿತಂ ಪಿಡಿದು ಮೆರೆದನತಿವಿಕ್ರಮಮಂ ॥ ೨೩

ಮತ್ತಮದಲ್ಲದೊಂದವಸರದೊಳ್ ॥ ೨೪

ವರಪಾತುಶಾಹಸೈನ್ಯೋ
ತ್ಕರವನೆರಳ್ಕಯ್ಯೊಳಾಂತನೇಜಗಳಿಂ ಕೋ ।
* ಡಿರಿದು ಕಾಲ್ದೆಗೆಸಿ ವೆಂಕಟ
ನರಪತಿ ದೋಸೇಜನೆಂಬ ಬಿರುದಂ ಮೆರೆದಂ ॥ ೨೫

ಇಂತೆರಳ್ಮಾರ್ಸೂಳೆಯ್ದಿದ ಪಾತುಶಾಹನ ಫೌಜಂ ಪುಡಿಗೆಯ್ದು ಪಲಾಯನಂಗೊಳಿಸಿ ಪ್ರಖ್ಯಾತಿಯುಂ ಪಡೆದಾ ವೆಂಕಟಪ್ಪನಾಯಕಂ ತನ್ನ ಕಿರಿಯಯ್ಯಚಿಕ್ಕಸಂಕಣನಾಯಕರ ಪುತ್ರನಾದ ಸಿದ್ದಪ್ಪನಾಯ

ಕಂಗಿರ್ವರ್ಕನ್ಯಾಶಿರೋಮಣಿಗಳಂ ವಿವಾಹಮಂ ರಚಿಸಿ, ಸ್ವಪುತ್ರಭದ್ರ ಪನಾಯಕಂಗಂಡಿಗೆಯವರಲ್ಲಿ ತಂದ ಪೆಣ್ಮಣಿಯ ಬಸಿರೊಳಿರ್ವರ್ಪುತ್ರ ರುದಿಸಲವರ್ಗೆ ರಾಮಲಿಂಗನಾಯಕ ವೀರಭದ್ರನಾಯಕರೆಂದು ನಾಮ ಕರಣಮಂ ರಚಿಸಿ ಸಂತಸದಿಂ ಪೋಷಿಸುತ್ತಿರಲವರಿರ್ವರೊಳ್ಪಿರಿಯನಾದ ರಾಮಲಿಂಗನಾಯಕಂ ಬಾಲತ್ವದಲ್ಲಿಯೇ ಸಂದನಂತರಮಾಭದ್ರಪನಾಯ ಕಂಗೊರ್ವಳ್ಪೆಣ್ಮಣಿಯುದಿಸಲಾ ಪೆಣ್ಮಣಿಯನಾ. ವೆಂಕಟಪ್ಪನಾಯಕಂ ತನ್ನ ದೌಹಿತ್ರನಾದ ಜಂಬೂರ ವಿರುಪಣ್ಣವೊಡೆಯರ ಸುತ ಸದಾಶಿವ ಯ್ಯಂಗೀಯಲಾ ಪೆಣ್ಮಣಿಯ ಬಸಿರೊಳ್ ವೆಂಕಟಯ್ಯ ಭದ್ರಯ್ಯರೆಂದಿ ರ್ವರ್ಪುತ್ರರುದಿಸಲವರ್ಕಳಂ ನಿಟ್ಟಿಸಿ ಪರಮಸಂತೋಷಂಬಡುತಿಂತು ಮಕ್ಕಳ್ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳ್ಮರಿಮಕ್ಕಳ್ವೆರಸು ಸುಖದಿಂ ರಾಜ್ಯಂಗೆಯ್ಯುತಿರ ಲೊಡನೆ ಸ್ವಪುತ್ರಭದ್ರಪನಾಯಕಂ ತುರುಷ್ಕಕಿರಾತರಮೇಲೆ ಕೆಲವು ರಾಜಕಾರ್ಯ್ಯಂಗಳಂ ಮಾಡಿ ಪ್ರಖ್ಯಾತಿವೆತ್ತು ಕತಿಪಯವತ್ಸರಂ ಸುಖಮಿ ರ್ದನಂತರಂ ಶಿವಸಾಯುಜ್ಯವನೈದಲ್, * ವೆಂಕಟಪ್ಪನಾಯಕಂ ಪುತ್ರ ಶೋಕದಿಂ ಮಹಾವ್ಯಾಕುಲಿತಚಿತ್ತನಾಗಿ ಬಳಿಕಧ್ಯಾತ್ಮಶಾಸ್ತ್ರವಿಚಾರ ಮುಖದಿಂ ಸ್ವಸ್ಥಚಿತ್ತನಾಗಿರುತ್ತುಂ, ಮೊಮ್ಮಗ ವೀರಭದ್ರನಾಯಕಂ ಗಂಕೊಲ್ಲ[illegible]ಮ್ಮಾಜಿಯವರ ಮಕ್ಕಳಿರ್ವರ್ಕನ್ಯಾರತ್ನಂಗಳನತ್ಯಂತವಿ ಭವದಿಂ ವಿವಾಹಮಂ ರಚಿಸಿ ಕಿರಿಯಯ್ಯ ಚಿಕ್ಕಸಂಕಣನಾಯಕನ ಪುತ್ರಂ ಸಿದ್ದಪ್ಪನಾಯಕಂಗೆ ಜ್ಯೇಷ್ಠಪತ್ನಿಯೊಳೊರ್ವ ಕುಮಾರನುದಿ ಸಲಾತಂಗೆ ಶಿವಪ್ಪನಾಯಕನೆಂದು ಪೆಸರಿಟ್ಟು ಮತ್ತಮಾಪತ್ನಿಯೊಳು ದ್ಭವಿಸಿದ ಪೆಣ್ಮಕ್ಕಳ್ಗೆ ಪರಮೇಶ್ವರಮ್ಮ ನಾಗಾಜಮ್ಮ ಚನ್ನಮ್ಮನೆಂದು ಪೆಸರಿಟ್ಟು ಮತ್ತಮಾಸಿದ್ದಪ್ಪನಾಯಕಂಗೆ ಕನಿಷ್ಠಪತ್ನಿಯೊಳೊರ್ವ ಕುಮಾರಂ ಜನಿಸಲಾತಂಗೆ ವೆಂಕಟಪ್ಪನಾಯಕನೆಂದು ನಾಮಕ ರಣಮಂ ರಚಿಸಿ ಸುಖಸಂಕಥಾವಿನೋದದಿಂ ರಾಜ್ಯಂಗೆಯ್ಯುತಿರ್ದನಂತು ಮಲ್ಲದೆಯುಂ ॥ ॥೨೬॥

* ಭದ್ರಪನಾಯಕರಿಗೆ ಅವರ ಪತ್ನಿಯರಿಬ್ಬರಿಗೆ ಸಹ ಇಕ್ಕೇರಿಯರಮನೆಯ ಕೊಪ್ಪಲಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಸಮಾಧಿಯಾಯಿತು: ಭದ್ರಪನಾ[illegible]ಕರ ಸಂಗಡಲೆ ಸಮಾಧಿಯಾ ಯಿತು, (ಕ)

ಚಂಡಪರಾಕ್ರಮಜಿತದೋ
ರ್ದಂಡಾರ್ಜಿತಭೂರಿವಿಭವವೆಂಕಟಭೂಪಂ ।
* ದಂಡಯಾತ್ರೆಯೊಳ್ ಪರಭೂ
ಮಂಡಲಮಂ ಯುದ್ಧರಂಗದೊಳ್ಸಾಧಿಸಿದಂ ॥ ೧೭

ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ ॥ ೧೮

ಮೆರೆವ ಕಿರಾತರ ವಶಮಾ
ಗಿರುತಿಹ ಹರಕಾಳನೆಡೆಯಹಳ್ಳಿಯುಮಂ ಕೊಂ ।
ಡುರುಕೋಂಟೆಯ ಬಲಿಯಿಸಿ ತ
ದ್ಧರಣಿಪನಾನಂದಪುರಮೆನಿಪ ಪೆಸರಿಟ್ಟಂ ॥ ೧೯

ಮತ್ತಮದಲ್ಲದಾ ವೆಂಕಟಪ್ಪನಾಯಕನಾನಂದಪುರದ ಪರಿಸ್ತರಣ ದೊಳಾಗಮೋಕ್ತವಿಧಾನದಿಂ ತಾಂಡವೇಶ್ವರನೆಂಬ ಮೂರ್ತಿಯಂ ಪ್ರತಿ ಷ್ಠೆಯಂ ರಚಿಸಿ ಪರಮಮನೋಹರಮಾದರಮನೆಯಂ ರಚನೆಗೈಸಿ, ವಾ ಪೀಕೂಪತಟಾಕಾರಾಮಾದಿಗಳಂ ನಿರ್ಮಾಣಂಗೈಸಿ, ಮಗುಳ್ದಕ್ಕೆರಿಯ ರಮನೆಯೊಳ್ವಿಚಿತ್ರತರರಚನಾಕೌಶಲ್ಯದಿಂ ನಾಟಕಶಾಲೆಯಂ ನಿರ್ಮಾ ಣಂಗೈಸಿ, ತದಿಕ್ಕೇರಿಯಊನಂದಪುರಕ್ಕಂ ವೈಹಾಳಿಯನೆಸಗುತ್ತತ್ಯಂತೋ ತ್ಸಾಹದಿಂ ವಿಹರಿಸುತ್ತುಂ ರಾಜ್ಯಂಗೆಯ್ಯುತಿರ್ದನಂತುಮಲ್ಲದೆಯುಂ॥ ೨೦

ತುರುಕರ ಮೂಲಕದೆ ಕಿರಾ
ತರ ವಶಮಾಗಿರ್ಪ ಪೊಳೆಯಪೊನ್ನೂರ ಪರಿ ।
ಸ್ತರಣವನಾ ಸಂಕಣ್ಣನೃಪ
ವರನಾತ್ಮಜನಾಜಿರಂಗದೊಳ್ಸಾಧಿಸಿದಂ ॥ ೨೧

ಇಂತಾ ವೆಂಕಟಪ್ಪನಾಯಕಂಹರಕಾಳಡೆಯಹಳ್ಳಿ ಪೊಳೆಯಪೊ ನ್ನೂರ ಪರಿಸ್ತರಣಸೀಮೆಗಳನಧೀನಮಂ ರಚಿಸಲ್,ತನ್ನ ಸೀಮೆಕೋಂ ಟೆಗಳನೀಳ್ದನೆಂದತ್ಯಂತಕೋಪಾಟೋಪದಿಂ, ॥ ೨೨

ಪಿಂಗದಡಿಗಡಿಗೆ ನಿಲ್ತೇ
ಕಾಂಗದೆ ಕೈಗೆಯ್ದು ಸಾಸಮಂ ಮೆರೆದ ಲಸ ।

ತ್ಕಂಗೆಯುಪಹನುಮನರೇಂದ್ರೋ
ತ್ತುಂಗನ ಭುಜಬಲವನಂಕದೊಳ್ಮಗ್ಗಿಸಿದಂ ॥ ೩೪

ಮತ್ತಮದಲ್ಲದಾ ವೆಂಕಟಪ್ಪನಾಯಕಂ ॥ ೩೫

ಕುಂಬಸೆಯು ದಾನಿವಾಸದ
ಕುಂಭಿನಿಗಳನಾಳ್ವ ಬೊಂಮಣಂ ವೀರಣರೆಂ ।
ದೆಂಬದಟರ ಮುರಿದಾಧರೆ
ಯಂ ಭುಜಬಲದಿಂದಧೀನಮಂ ವಿರಚಿಸಿದಂ ॥ ೩೬

ಮತ್ತಮದಲ್ಲದೆ ॥ ೩೭

ಅಂಡಿಗೆಯುದ್ರೆಯು ಗುಡುವೆಯು
ಗೆಂಡಲ ತಲಪೂರನೆಸೆವಮುಂಚೆಯುನಾಳ್ದ ।
ದ್ದಂಡರನುರೆಮುರಿದಾ ಭೂ
ಮಂಡಲಗಳನಧಿಕಶೌರ್ಯದಿಂ ಸಾಧಿಸಿದಂ ॥ ೩೮

ಮತ್ತಮದಲ್ಲದಾ ವೆಂಕಟಪ್ಪನಾಯಕಂ, ಸಾತಳಲ್ಬೆಳವೆಂದೂರು ಹೆಬ್ಬೆ ಮಂಡಗದ್ದೆ ಹೊನ್ನೂರು ಹಾರನಹಳ್ಳಿ ಸೀಮೆಗಳಂ ಸಾಧಿಸಿ ತತ್ತತ್ಪಟ್ಟೆಯುದಾರರ್ಕಳಿಂ ಪಣಮೆಣಿಹಂಗೊಂಡು ಕುಂಬಸೆ ದಾನಿವಾಸ ಹೆಬ್ಬೆ ಮಂಡಗದ್ದೆ ಮುಂತಾದ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಶೋಭಿಪ ಪರಿಸ್ತರಣಂಗಳಂ ರಚನೆಗೈಸಿದನಂತುಮಲ್ಲದೆಯುಂ ॥ ೩೯

ಗರುವನರಶಿಂಗನಾಯಕ
ನುರುತರಶೌರ್ಯಾತಿಶಯುವನುಡುಗಿಸಿ ಬಂಕೀ ।
ಪುರದಪರಿಸ್ತರಣವನನು
ವರದೊಳ್ಕೊಂಡಾಳ್ದನೆಸವ ತದ್ಭೂತಳಮಂ ॥ ೪೦

ಮಿರುಪೇಕಲಕ್ಷದೇಶದ
ದೊರೆಮನ್ನೆಯುಳನಿಸಿ ರೂಢಿವೆತ್ತತಿಚಲಮಂ ।

ಮೆರೆದಾಭೈರಾದೇವಿಯ
ಗರುವಿಕೆಯಂ ಮುರಿದು ಧುರದೆ ಕೈಸೆರೆವಿಡಿದಂ ॥ ೪೧

ಇಂತು ದಳವಾಯಿಲಿಂಗಣ್ಣನಾಯಕನಂ ಕಳುಹಿ ಕೈಸೆರೆವಿಡಿದಾವಿನಹಳ್ಳಿ ಕರುವೂರು ಮೊರಬಡಿ ಸಾಳನಾಡು ಬಟ್ಟಕಳ ಗೆರಸಪ್ಪೆ ಚಂದಾವರ ಗೋವರ್ಧನಗಿರಿ ವಡ್ಡಿಮೇದಿನಿ ಮುಂತಾದಾಕೆಯಾಳ್ವ ರಾಜ್ಯಪರಿಸ್ತರಣಮಂ ವಶಮಾಡಿಕೊಂಡು ತದೀಯವಿಚಿತ್ರತರವಸ್ತುವಾಹನಾಂಬರಾರ್ಥಾದಿಸರ್ವಸ್ವಮಂ ಸ್ವಾಧೀನಂಗೈದನಂತುಮಲ್ಲದೆಯುಂ ॥

ಹೊನ್ನೆಯಕಂಬಳಿವೆಸರಿನ
ಮನ್ನೆಯನಾರ್ನಾಡುಮುಂಗಿನಾಡೆಡವೂರಾ ।
ಚಿನ್ನಬಿದರೂರ್ಪೊಸಂಗಡಿ
ಗನ್ನಾಯಕನೆನೆಸಿ ನೆರೆ ವಿರಾಜಿಸುತಿರ್ದಂ ॥ ೪೨

ಇಂತು ನೆಗಳ್ತೆವೆತ್ತ ಹೊನ್ನೆಯಕಂಬಳಿಯೆಂಬ ಮನ್ನೆಯಂ ಹೊಸಂಗಡಿಯೆಂಬೂರೊಳಿರ್ದು ಶಂಕರನಾರಾಯಣಭಟ್ಟನೆಂಬವನಂ ಮಂತ್ರಿಯಂ ಮಾಡಿಕೊಂಡವನ ಮುಖದಿಂ ತನ್ನ ರಾಜ್ಯಭಾರವಿಚಾರಂ ಮುಂತಾದೆಲ್ಲ ಕಾರ್ಯಂಗಳಂ ನಡೆಸಿಕೊಳುತ್ತುಮಿರಲ್, ದಿನದಿನದೊಳಾಶಂಕರನಾರಾಯಣಭಟ್ಟಂ ಕ್ರಮದಿಂ ಪ್ರಖ್ಯಾತನಾಗಿ ಹೊನ್ನೆಯಕಂಬಳಿಯುಂ ಬಗೆಗೊಳದೆ ತಾಂ ಬಿದುರೂರೊಳ್ನಲೆಯಾಗಿ ನಿಂದೆಡವಲದೊಳಾರ್ನಾರುನಾಡು ಕಬ್ಬುನಾಡು ಮುಂಗಿನಾಡು ಮುಂತಾದ ಸೀಮೆಗ್ರಾಮಗಳ್ಗೆಲ್ಲಂ ತಾನೆ ಸ್ವತಂತ್ರಕರ್ತೃವಾಗಿ ವರ್ತಿಸುತ್ತುಮಿರಲಾಕಾಲದೊಳ್ ವೆಂಕಟಪ್ಪನಾಯಕಂ ದಳವಾಯಿಲಿಂಗಣ್ಣನಾಯಕಂವೆರಸು ಸೈನ್ಯಸಮೇತಂ ತೆರಳ್ದು ದಾಳಿವರಿಯುತ್ತೈದಿ ಬಿದುರೂರ ಪ್ರಾಂತದೊಳಿಳಿದು ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದೊಳಸಾರ್ದು ಬಿದುರೂರ ಪರಿಸ್ತರಣಮಂ ವೇಷ್ಟೈಸಿ ಜಕೀರಿರಸ್ತುಮುಸ್ತೈದೆಗಳೊಳಪೊಗದಂತು ಕಂಡಿಕಣಿವೆಪಥಂಗಳಂ ಕಟ್ಟಿ ಜೇರುಮುತ್ತಿಗೆಯುಂ ರಚಿಸಲಾ ಶಂಕರನಾರಾಯಣಭಟ್ಟಂ ಹೇರಳ ಮಂದಿಮಕ್ಕಳಂ ನೆರಹಿ ಮೊಾರ್ಮಲೆತು ಕೋಂಟೆಯುಂ ಕಲಿಯೇರಿಸಿ

ನಾಲ್ಕು ರುತಿಂಗಳಪ್ಪನ್ನೆವರಂ ಕಾದಿಸಲಾಗಳಾ ಕೋಂಟೆಯ ನಾಲ್ಗಡೆ ಯಡೆದಿಟ್ಟೆಗಳೊಳ್ ಬುರುಜುಗಳನೆಬ್ಬಿಸಿ ಶತಘ್ನಿಗಳಂ ಪೂಡಿಸಿ ತತ್ಪ್ರಯೋಗವಮುಖದಿಂದಾಬಿದುರೂರ ಕೋಂಟೆಯಂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಶಂಕರ ನಾರಾಯಣಭಟ್ಟನಂ ಕೈವಶಂಗೆಯ್ದಾ ಕೋಂಟೆಯಂ ಬಲಿಸಿ ಯೆಡವೂರ್ಮುಗಿನಾಡಾರುನಾಡುಕಬ್ಬು ನಾಡು ಪಟ್ಟಗುಪ್ಪೆಮುಂತಾದ ಸೀಮೆಯ ಪ್ರಜೆಪರಿವಾರಂಗಳಂ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು ಕಾಣಿಕೆಗೊಂಡಬಳಿಕ್ಕಂ,ಸ್ಕಾಂದ ಪುರಾಣದೊಳ್ ಸನತ್ಕುಮಾರ ಸಂಹಿತೆಯೊಳ್ ಸಹ್ಯಾದ್ರಿಖಂಡದೊಳು ಸಿರ್ದಂತಾಬಿದುರೂರೊಳ್ ಸ್ನಾನಮಾತ್ರದೊಳನೇಕದುಷ್ಕೃತಂಗಳಂ ನಿವಾರಿಪ ಕಲಾವತಿಯ ನದಿಯ ತೀರದೊಳ್ ವೇಣುವನಮಧ್ಯದೊಳ್ ವಲ್ಮೀಕದೆಡೆಯೊಳ್ ಪ್ರಾದುರ್ಭಾವಮಾಗಿ ಮಹಾಪ್ರಸನ್ನಮೂರ್ತಿಯೆನಿಸಿ ಭಕ್ತಜನರ್ಗೆ ಬೇಡಿದಿಷ್ಟಾರ್ಥಂಗಳನೀಯುತುಂ ವಿರಾಜಿಸುತ್ತಿರ್ಪ ತದ್ಬಿದುರೂರ ನೀಲಕಂಠೇಶ್ವರಲಿಂಗದ ಪೂಜೆ ಲೋಪಮಾಗದೆ ನಡೆವಂತು ಕಟ್ಟಳೆಯಂ ರಚಿಸಿ ಮತ್ತಮಾ ವೆಂಕಟಪ್ಪನಾಯಕಂ ಬಿದುರೂರಿಂ ತೆರಳ್ದು ಘಟ್ಟವನಿಳಿದು ಹೊನ್ನೆಯಕಂಬಳಿಯೆಂಬ ಮನ್ನೆಯನಂ ಮಗ್ಗಿಸಿ ಹೊಸಂಗಡಿ ಕಡರಿ ಬಗ್ಗವಾಡಿಯ ಹೋಬಳಿ ಕೊಲ್ಲೂರು ಮುಂತಾದ ಹೊನ್ನೆಯಕಂಬಳಿಯಾಳ್ವ ಸೀಮೆಯ ಪ್ರಜೆಪರಿವಾರಮಂ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು ಬಗ್ಗವಾಡಿ ಹೊಸಂಗಡಿಯೆಂಬ ಸ್ಥಳಂಗಳೊಳ್ ಪರಿಸ್ತರಣಮಂ ನಿರ್ಮಾಣಂಗೈಸಿ ಕೊಲ್ಲೂರುಮೂಕಾಂಬಿಕೆಯಮ್ಮನವರ ಪೂಜಾದಿ ವಿಭವಂ ಲೋಪಮಾಗದಂತೆ ನಡೆವಂತು ನಿಯಾಮಕಂಗೈಸಿದನಂತು ಮಲ್ಲದೆಯುಂ ‖ ೪೪

ಎಡಬಲದೊಳಿರ್ಪ ಧೂರ್ತರ
ಕಡುಹಂ ಮಗ್ಗಿಸಿ ಸದಾಶಿವೇಂದ್ರನ ಪೌತ್ರಂ।
*ಪಿಡಿದು ಪುಂಡರ್ಕಳಂ ಬಳಿ
ಕಡಿಮಲೆಯ ಧರಿತ್ರಿಯಂ ಕರಂ ವಶಗೈದಂ ‖ ೪೫

ಭೈರಸವೊಡೆಯರುಮಂ ತ
ದ್ಧೀರಂ ನಿಗ್ರಹಿಸಿ ಕೊಪ್ಪಮಂ ಜೆಳ್ಳರೆಯುಂ।

ಕಾರಕಳ ಕಳಸ ಬಾಂಡ್ಯದ
ಚಾರುಪರಿಸ್ತರಣಭೂಮಿಯುಂ ವಶಗೈದಂ ‖ ೪೬

ಇಂತು ಕಾರಕಳದ ಭೈರಸವೊಡೆಯರಂ ನಿಗ್ರಹಿಸಿ ತದ್ರಾಜ್ಯಪರಿಸ್ತರಣಂಗಳಂ ವಶಂಗೈದನಂತರಂ, ಮಾಳಕಾಡ ಹೊಳೆಯುಬಯಲೂರ ಕೋಂಟೆಗಳಂ ನಿರ್ಮಾಣಂಗೈಸಿದನಂತುಮಲ್ಲದೆಯುಂ, ‖ ೪೭

ಬಲ್ಲಿದ ಶಿರಾಲೆಯುವರಂ
ಘಲ್ಲಿಸಿ ವಶಗೈದು ಕೂಡೆ ತದ್ಭೂತಳಮಂ ।
ಹಲ್ಲರ್ಗೆಡೆಯೆನಿಸದ ಕೇ
ಡಿಲ್ಲದ ವಸುಪುರವನಾನೃಪಂ ಸಾಧಿಸಿದಂ ‖ ೪೮

ಇಂತು ಬಸುರೂರಂ ಸಾಧಿಸಿ ಮಹಾಲಿಂಗೇಶ್ವರದೇವರ ಪೂಜೆ ಲೋಪವಾಗದಂತು ನಿಯಾಮಕಂಗೆಯ್ದು ತೆರಳ್ದನಂತುಮಲ್ಲದೆಯುಂ ‖

ಅವನೀಶಭೂತಪಾಂಡ್ಯೋ
ದ್ಭವವರ್ಗಳ್ಮುನ್ನಾಳ್ದ ಪರಮವೈಭವದಿಂದೊ ।
ಪ್ಪುವ ಭಾರಕೂರ ಸಂಸ್ಥಾ
ನವನುರೆ ವಶಗೈದನಾ ನೃಪಾಲಕತಿಲಕಂ ‖ ೫೦

ಇಂತಾ ವೆಂಕಟಪ್ಪನಾಯಕಂ ಬಾರಕೂರ ಸಂಸ್ಥಾನಮಂ ಸ್ವಾಧೀನಂಗೆಯ್ದು ಬಾರಕೂರು ಕಲ್ಯಾಣಪುರ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಗಿರಿ ಕಂಡುಲೂರ ಕೋಂಟೆಗಳಂ ನಿರ್ಮಾಣಂಗೈಸಿದನಂತುಮಲ್ಲದೆಯುಂ ‖ ೫೧

ಮುರಿದು ಸುರಾಲರ ತೊಳಹರ
ಸಿರಿಯುರ ನಾಲ್ವತ್ತುನಾಡು ಕೆಲನಾಡುಂ ಶಂ ।
ಕರನಾರಾಯಣ ಬೈದೂ
ರ್ವೆರಸಿದ ಹಳ್ಳಿಗೆರೆಯುವನಿಯುಂ ಸಾಧಿಸಿದಂ ‖ ೫೨

ಇಂತು ಸುರಾಲರ ತೊಳಹರ ಸೀಮೆಗಳಂ ವಶಂಗೈದನಂತರಂ ‖

ಬಂಗಾಜಲ ಸಾವಂತ ಮ
ನಂಗೊಳಸುವ ಚೌಟ ಮೂಲ ಕುಂಬಳೆ ಯಿವರಂ ।
ಭಂಗಿಸಿ ತದ್ಧರೆಯುಮನು
ತ್ತುಂಗಶ್ರೀಮಂಗಳೂರನುರೆ ಸಾಧಿಸಿದಂ ॥ ೫೪

ಇಂತು ಚೌಟ ಬಂಗಾಜಲ ಸಾವಂತ ಮೂಲ ಕುಂಬಳೆ ಕಾಸರಗೋಡ ಮನ್ನೆಯರ ಮುರಿದು ತತ್ತದ್ಧರಿತ್ರಿಯುಂ ವಶಗೈದು ಮಂಗಳೂರ ಸಂಸ್ಥಾನಮಂ ಸ್ವಾಧೀನಂಗೈದನಂತರಂ ಮೂಲಿಕೆ ಕೊಡೆಯಾಲ ಮೂಡಬಿದಿರೆ ಉಳ್ಳಾಲ ಕುಂಬಳೆ ಕಾಸರಗೋಡು ಪುದುವೆಟ್ಟು ಬೆಳ್ಳರೆ ಕಾಂತಮಂಗಲ ಬಂದ್ಯಡಕ ಕುಂಡಂಕುಳಿ ಕೊಲ್ಲೂರಬಾಚಿಶಿಲ ಚಂದ್ರಗಿರಿ ಕಿದುಟು ಮೂಡಗೊಡೆಯಾಲ ಫಣಿಯಾಲ ಮುಂತಾದ ಕೋಂಟೆಗಳಂ ಬಲಿಯಿಸಿದನಂತುಮಲ್ಲದೆಯುಂ ॥ ೫೫

ಕಡುಗಲಿಗಳನಿಸುವಗ್ಗದ
ಕೊಡಗರನೊಳಗೆನಿಸಿ ಸಾರ್ದು ಗೋರಾಷ್ಟ್ರದ ನಾ ।
ಲ್ಗಡೆಯುಂ ಸಾಧಿಸಿ ಪಡುಗಡ
ಲೊಡೆಯಂ ತಾನೆನಿಸಿ ವೆಂಕಟೋರ್ವೀಪನೆಸೆದಂ ॥ ೫೬

ಮತ್ತಮದಲ್ಲದೆ ॥ ೫೭

ಚಾರುತುರಂಗಮಚಯಮದ
ವಾರಣಬಹುಪತ್ತಿವೆರಸುತಲ್ಲಿಂ ತೆರಳ್ದಾ ।
ಧೀರವೆಂಕಟನೃಪಾಲಂ
ಕೌಲಿಗ್ರಾಮಪ್ರದೇಶಮಂ ಪಿಂಗೆ ಸಾರ್ದಂ ॥ ೫೮

ಇಂತು ಕೌಲಿಗ್ರಾಮಪ್ರದೇಶಮಂ ಸಾರ್ದು ಕೌಲಿದುರ್ಗಕ್ಕೆ ಮುತ್ತಿಗೆಯಿಕ್ಕಲಾ ಗ್ರಾಮಾಧಿಪತಿಗಳಪ್ಪ ತೊಲೆತಮ್ಮ ಮುಂಡಿಗೆತಮ್ಮರೆಂಬತಿಪರಾಕ್ರಮಶಾಲಿಗಳಪ್ಪಿರ್ವರ್ಸಹೋದರರಸಂಖ್ಯಾತಮಾದ ಮಂದಿಮಕ್ಕಳಂ ನೆರಹಿ ಮಾರ್ಮಲೆತು ಕೋಂಟೆಯುಂ ಕಲಿಯೇರಿಸಿ ಪಲವು

ಮಾಸಂ ಕಾದಿಸಲ್, ಬಳಿಕ್ಕಂ ಜಕೇರಿರಸು ತ್ತುಮುಸ್ತೈದೆಯೊಳಪುಗ ದಂತು ಪಥಪ್ರೈಕಕಂಡಿಕಣಿವೆಗಳಂ ಕಟ್ಟಿ ಕೋಟೆಯಂ ಜೇರುಗೆಯ್ಯ್ಯ ಲೊಳಗೆ ನಿತ್ತರಿಸಲವ್ಕದೆ ಪೊರಗಣ್ಗೈದಿ ॥ ೫೯

ಛಲಪದಮಂ ಮೆರೆದತಿಭುಜ
ಬಲದಿಂ ಮಾರ್ಮಲೆತು ನಿಂದಿದಿರ್ಚಿದ ಬಲವ ।
ತ್ತೊಲೆಮುಂಡಿಗೆದಮ್ಮಾಳ್ವೆಯ
ಮಲೆತರನುರೆಗೆಲ್ದು ಕೋಂಟೆಯಂ ಸಾಧಿಸಿದಂ ॥ ೬೦

ಇಂತತ್ಯಂತಸಾಹಸದಿಂದಾಕೋಂಟೆಯಂ ಕೊಂಡನಂತರಮಾ ಕೋಂಟೆಯಂ ಬಲಿಸಿಯದಕ್ಕೆ ಭುವನಗಿರಿಯದುರ್ಗಮೆಂದು ನಾಮಾಂಕಿತಮಂ ರಚಿಸಿ ಪಿಂತೆ ತಮ್ಮ ಜನಕ ದೊಡ್ಡಸಂಕಣನಾಯಕಂ ಕಾಶೀಕ್ಷೇತ್ರದಿಂ ತಂದ ದಿವ್ಯಲಿಂಗಮಂ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಲಿಂಗಮೆಂದಾಗಮವಿಧಾನದಿಂ ದಾಕೋಂಟೆಯೊಳ್ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಂ ರಚಿಸಿ ಶಿಲಾಮಯಮಾದ ದೇವಸ್ಥಾನಮಂ ಕಟ್ಟಿಸಿ ಭೂಸ್ವಾಸ್ಥೆಯಂ ಧಾರೆಯನೆರೆದು ತತ್ಪೂಜಾದಿವಿಭವಂಗಳಂ ನಡೆಯಿಸಿ ಮತ್ತಮಾದುರ್ಗದೊಳುಚಿತಸ್ಥಾನಂಗಳೊಳ್ ಪರಿವಾರ ದೇವತೆಗಳಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಗೈಸಿ ನಿಚ್ಚಂ ತದರ್ಚನೆ ನಡೆವಂತು ನಿಯಾಮಕಂಗೈದು ಮತ್ತಮಾ ಕೋಂಟೆಯೊಳುತ್ಕೃಷ್ಟಮಾದರಮನೆಯಂ ಕಟ್ಟಿಸಿ ಭಂಡಾರ ಜಾನಶಾಲೆ ಯುಗ್ರಾಣ ಪಣತಮಾನೆಯುಮಹಲು ಕುದುರೆಯ ಲಾಯ ಮುಂತಾದ ಮಹಲುಗಳಂ ನಿರ್ಮಾಣಂಗೈಸಿ ಮತ್ತಮಾ ಕೋಂಟೆಯ ಹೊರಗಡೆಯೊಳ್ ಕಲ್ಯಾಣಮಹಲೆಂಬ ಬೆಟ್ಟದರಮನೆಯುಂ ಕಟ್ಟಿಸಿ, ಮತ್ತಮಗ್ರಹಾರ ಮಹತ್ತಿನಮಠ ಶೃಂಗೇರಿಮಠ ಪೇಟೆ ತಲ ಪಾರಗಟ್ಟೆ ಕೆರೆ ತೋಟ ಗದ್ದೆಗಳಂ ನಿರ್ಮಾಣಂಗೈಸಿ ತತ್ತತ್ಸ್ಥಾನಂಗಳೊಳ್ ಗ್ರಾಮಾಧಿದೇವತೆಗಳಂ ನೆಲೆಗೊಳಿಸಿ ಪೊರಗುಕ್ಕಡಮನೊಡ್ಡುಗಳಂ ಬಲಿಯಿಸಿ ರಚನಗೈಸಿದನಂತುಮಲ್ಲದೆಯುಂ ॥ ೬೧

ಹೆಗ್ಗಡೆ ಬಲ್ಲಾಳರ್ಕಳ
ವೆಗ್ಗಳಮಂ ಮುರಿದು ಕೊಂಡು ತದ್ಭೂತಳಮಂ ।

ಬಗ್ಗದ ಮನ್ನೆಯರರದಟಂ
ಮಗ್ಗಿಸಿ ತತ್ತದ್ಧರಿತ್ರಿಯಂ ವಶಗೈದಂ ॥ ೬೦

ಮತ್ತಮದಲ್ಲದಾಯನೂರಗೌಡಂ ಪೊಸರೂರೊಳ್ಕೋಂಟೆಯಂ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರಲಾ ಕೋಂಟೆಸೀಮೆಗಳಂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಾ ಕೋಂಟೆಯಂ ಕೆಡಹಿ ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರದೊಳ್[1] ನವೀನಪರಿಷ್ಕರಣಮಂ ನಿರ್ಮಾಣಂಗೈಸಿದ ನಂತುಮಲ್ಲದೆಯುಂ ॥ ೬೩

ಹಿರಿಯಹನುಮೇಂದ್ರಸುತನಂ
ಪೊರೆವೆಡತೊರೆ ಗಾಜನೂರು ಸೀಮೊಗೆಯ ಸುಪಿ ।
ಸ್ತರಮಾದ ಲಕ್ಕುವಳ್ಳಿಯ
ವರಕೋಂಟಾತ್ರಯವನಾನೃಪಂ ವಶಗೈದಂ ॥ ೬೪

ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ, ತರಿಕೆರೆಯ ಹಿರಿಯಹನುಮಪ್ಪನಾಯಕನಸು ತರಿರ್ವರುಂ ತಂದೆ ಹಸುಗೆಗೆಯ್ದು ಕೊಟ್ಟಂತಿರದೆ ತಮ್ಮೊಳ್ವಾದಿಸಿ ಪೋಣರ್ದು ಕಿರಿಯಾತಂ ಕಡವೂರಂ ತೆಗೆದುಕೊಳಲ್ ಪಿರಿಯಾತನಿಕ್ಕೇ ರಿಗೆ ಬಿನ್ನೈಸಿ ಕಳುಪಲ್ ಚಿಕ್ಕಕಲ್ಲಪ್ಪನೆಂಬ ದಳವಾಯ ಸಂಗಡಂ ಸೈನ್ಯಮಂ ಕೂಡಿಸಿ ಕಳುಪಲಾ ಚಿಕ್ಕ ಕುಮಾರಂ ಬೇಲೂರ ವೆಂಕ ಟಾದ್ರಿನಾಯಕಮೈಸೂರವರ್ಚಿಕ್ಕನಾಯಕನಹಳ್ಳಿಯವರ್ಚಿಂತನಕಲ್ಲ ವಸೀರ್ರೆದ ರಂಗಪ್ಪನಾಯಕಮೂರ್ಱಂತಾದವರ ಸೈನ್ಯಮಂ ಬರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೇರಳಬಲಮಂ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದಿರ್ಚಿ ನಿಲಲ್, ಪಿರಿಯ ಕುಮಾರಂ ನಿತ್ತರಿಸಿ ನಿಲಲಶಕ್ಯಮಾಗಿ ಮತ್ತಮಿಕ್ಕೇರಿಗೆ ಬಿನ್ನೈಸಿ ಕಳುಪಲಾಗಳಾ ವೆಂಕಟಪ್ಪನಾಯಕಂ ಸೈನ್ಯಸಹಿತಂ ಇಕ್ಕೇರಿಯಿಂ ತಾನೆ ತೆರಳ್ದೈತರ ಲಾಗಳಾ ಪಿರಿಯ ಕುಮಾರನೆಳ್ತಂದು ಗಂಗೂರೆಡೆಯೊಳ್ಸಂಧಿಸಿ, ಸಿಮೊಗೆ ಗಾಜನೂರು ಲಕ್ಕುವಳ್ಳಿಯ ಸೀಮೆ ಕೋಂಟೆಗಳಂ ಕಾಣಿಕೆರೂಪಾ ಗಿತ್ತು ಮರೆವುಗಲಭಯಮಿತ್ತು ತುಂಗಭದ್ರಾನದಿಯನುತ್ತರಿಸಲಾವಾ ರ್ತೆಯಂ ಕೇಳ್ದು ಕಿರಿಯ ಕುಮಾರನ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಬಂದವರ್ಧೈರ್

1 ಶಿವೇಶ್ವರದೊಳ್ (ಕ.)

ಯರ್ಗಂಗುಂದಿ ನಿತ್ತರಿಸಲಾರದೆ ಬಾಣಾವರಕ್ಕಾಗಿ ಪಲಾಯನಂಗೆಯ್ಯಲಾ
ಗಳಾ ವೆಂಕಟಪ್ಪನಾಯಕಂ ಹಿರಿಯ ಲಿಂಗಣನಾಯಕನೆಂಬ ದಳವಾಯ
ಸಂಗಡಂ ಹೇರಳಬಲಮಂ ತೆರಳ್ಚಿ ಕಳುಪಲಾತಂ ಕಡಪೂರ ಕೋಂ
ಟೆಯಂ ವೇಷ್ಟೈಸಿ ತಳಸುರಂಗಗಳಂ ನಡೆಸಿ, ತತ್ಕೋಂಟೆಯಂ ತೆಗೆದುಕೊ
ಳಲಾ ಕೋಂಟೆಯಂ ಹಿರಿಯ ಕುಮಾರಂಗಿತ್ತು ಮನ್ನಿಸಿ, ಮತ್ತಂ
ಬಾಣಾವರಕ್ಕೈದುತಿರಲಾ ವಾರ್ತೆಯಂ ಕೇಳ್ದತ್ಯಂತಭಯೋದ್ರೇಕದಿಂ
ಚಿಕ್ಕ ಕುಮಾರನೆಳ್ತಂದು ಮರೆವುಗಲವರಿರ್ವರ ವಿವಾದಮಂ ತೀರ್ಚಿ
ಮನಸ್ಸಂಕೋಚಮಂ ಪರಿಹರಿಸಿ ಬುದ್ಧಿಮಾರ್ಗಂಗಳಂ ತಿಳುಪಿ, ಬಳಿ
ಕವರ್ಗಳಿಂದನೇಕದ್ರವ್ಯಾಭರಣಾಂಬರವಸ್ತುವಾಹನಾದಿಗಳಂ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ
ಪರಮಪ್ರಖ್ಯಾತಿಯಂ ಪಡೆದು ಮರಳ್ದನಂತುಮಲ್ಲದೆಯುಂ ॥ ೬೫

ವರರಾಯದುರ್ಗಬೇಲೂ
ರರಸರನೊಳಗೆನಿಸಿ ಹರಪುರಾಧೀಶ್ವರನಂ ।
ಪೊರೆದುರುತರಚಿಂತನಕ
ಲ್ಲೆರೆಯನನೆರ್ದೆಗೆಡಿಸಿ ಬಾಹುಬಲಮಂ ಮೆರೆದಂ ॥ ೬೬

ಇಂತಾ ವೆಂಕಟಪ್ಪನಾಯಕಂ ಸೊದೆ ಬಿಳಗೆ ತರಿಕೆರೆ ಮುಂತಾ
ದ ಮನ್ನೆಯರ್ಕಳೊಳ್ತಾನತ್ಯಂತ ಪ್ರಖ್ಯಾತಿಯಂ ಪಡೆದು ರಾಜ್ಯಮಂ
ಪರಿಪಾಲಿಸುತ್ತುಂ ಸ್ವರಾಜ್ಯಪರಿಸ್ತರಣಂಗಳೊಳ್ ತತ್ತತ್ಸ್ಥಾನಂಗಳ್ಗು
ಚಿತಮಾದಧಿಕಾರಿಗಳಂ ನೆಲೆಗೊಳಿಸಿ ಕೋಂಟೆಗಳಂ ಬಲಿಸಿ ಜಕೀರಿರಸ್ತು
ಮುಸ್ತೈದೆಗಳಂ ಪೂರ್ಣಮನಾಗಿಸಿ ತತ್ಪರಿಸ್ತರಣಂಗಳ ಯೋಗ್ಯತಾನು
ಸಾರಮರಿತು ಪದಾತಿಗಳಂ ನೆಲೆಗೊಳಿಸಿದನಂತುಮಲ್ಲದೆಯುಂ ॥ ೬೭

ಕೆರೆ ಕಾಳ್ಪುರಮಾರಾಮಂ
ವರಶಾಲಿ ಸಿತೇಕ್ಷು ಧಾನ್ಯಭೂಮಿಕೆ ಯೆಸೆವಾ ।
ಗರತೋಂಟಮಿವರ್ಗಳಿಂದೆಡೆ
ದೆರಪಿಲ್ಲದ ತೆರದೆ ಗೆಯ್ಮೆಗೊಳಿಸಿದನಿಳೆಯಂ ॥ ೬೮

ತರುವೆಲ್ಲಂ ಸುರಭೂಜಗಳ್ ಲತೆಗಳೆಲ್ಲಂ ದೇವತಾವಲ್ಲಿಗಳ್
ತೊರೆಯುಲ್ಲಂ ಬರ್ದಿಲೇರುಗಳ್ಕರಿಗಳೆಲ್ಲಂ ದೇವಮಾತಂಗಗಳ್ ।
ಗಿರಿಯೆಲ್ಲಂ ರಜತಾದ್ರಿಗಳ್ ವನಜಮೆಲ್ಲಂ ಪುಂಡರೀಕಂಗಳಾ
ಗಿರೆ ಪರ್ವಿತ್ತುರೆ ವೆಂಕಟೋರ್ವಿಪಯಶಂ ವಿಶ್ವಂಭರಾಚಕ್ರದೊಳ್ ॥ ೬೯

ಪಶುಗಳ್ಮಯ್ಗುಂದಿದುವಹಿ
ಝುಷಕಪಿಗಳಲ್ಲವಾದುದೆಡೆ ಪೂಗಚಯಂ ।
ನಸಿದುವು ಕೆಳದಿಯ ವೆಂಕಟ
ವಸುಧಾಧಿಪನೊಡನಿದಿರ್ಚಿದರಿಗಳ ದೆಸೆಯಿಂ ॥ ೭೦

ಇಂತು ಭುವನಜನಂ ನುತಿಸಲ್ಸದ್ಧರ್ಮದಿಂ ರಾಜ್ಯಪರಿಪಾಲನಂಗೈ
ದನಂತುಮಲ್ಲದೆಯುಂ ॥ ೭೧

ಕಾರಕಳದೊಡೆಯರೆನಿಸಿದ
ಭೈರಸವೊಡೆಯರ್ವಿರೋಧದಿಂ ವಿಲಸಚ್ಛೃಂ ।
ಗೇರಿಯ ಧರೆಯಂ ಕೊಂಡುರೆ
ಘೇರಿಸಿ ಮಾತ್ಸರ್ಯದಿಂದೆ ತತ್ಪುರವರಮಂ ॥ ೭೨

ಭೈರವನ ಬೆಟ್ಟದೆಡೆಯೊಳ್
ಭೂರಿಶತಘ್ನಿಗಳ ಪೂಡಿ ಬಲ್ಗುಂಡುಗಳಂ ।
ಪಾರಿಸಿ ಪುರಮಠಗಳೊಳ್ಗಡಿ
ಯೂರದೊಳಂಡಲೆದುಪದ್ರವಂಗಳನೆಸಗಲ್ ॥ ೭೩

ಇಂತೆಸಗಿದ ಭೈರಸವೊಡೆಯರ ಮದೋದ್ರೇಕಮಂ ಮಗ್ಗಿಸಿ ಮು ತ್ತಿಗೆದೆಗೆಸಿ ಬಳಿಕ್ಕವನತಿರೇಕದಿಂದಾಕ್ರಮಿಸಿದ ಭೂಮಿಯಂ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಶೃಂಗಪುರದ ಸ್ವಾಮಿಗಳ್ಗಿತ್ತು ತನ್ಮಠದ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ತಾನುಂ ಬೇರೆ ಶಿವಾರ್ಪಿತಮಾಗಿ ಭೂಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯಮಂ ಧಾರೆಯನೆರೆದು ತನ್ಮಠಮಂ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರಮಂ ರಚಿಸಿ, ಇಂತು ಶೃಂಗೇರಿಯ ಧರ್ಮಸಂಸ್ಥಾನ ವನುದ್ಧರಿಸಿ ಪರಮಪ್ರಖ್ಯಾತಿಯಂ ಪಡೆದನಂತುಮಲ್ಲದಿಕ್ಕೇರಿಯ ಪುರ ವರದ ಸಮೀಪದೊಳ್ ॥ ೭೪

ಭದ್ರಗುಣವೆಂಕಟೇಂದ್ರಂ
ಭದ್ರಪನಾಯಕನ ಪೆಸರೊಳೊಪ್ಪುವವಿಲಸ ।
ದ್ಭದ್ರಪುರವೆಂಬ ಪೇಟೆಯ
ಭದ್ರಮೆನಲ್ಪಹಳರಚನೆಗೆಯ್ಸಿದನನುವಿಂ ॥ ೭೫

ಇಂತಾ ವೆಂಕಟಪ್ಪನಾಯಕಂ ಭದ್ರರಾಜಪುರವೆಂಬ ಪೇಟೆಯಂ ಕಟ್ಟಿಸಿಯನಂತರಂ ಕೆಳದಿಯಿಕ್ಕೇರಿಪುರವರದ ಮಧ್ಯದೊಳ್ ತಮ್ಮ ಪಿತಾಮಹನ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ಪೇಟೆ ಪಟ್ಟಣಮಂ ಕಟ್ಟಿಸಿಯಾಪೊಳಲ್ಗೆ ಸದಾಶಿವಸಾಗರವೆಂದು ನಾಮಾಂಕಿತಂಗೈದನಂತುಮಲ್ಲದೆಯುಂ ॥ ೭೬

ಸಾಗರದ ಪೊಳಲೊಳಸವ ಮ
ಹಾಗಣಪತಿಯಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಂ ವಿರಚಿಸಿ ಚ ।
ನ್ನಾಗಿರೆ ತಟಾಕಮಂ ತಾ
ನಾಗಿಸಿ ಬಳಿಯೊಳ್ಸುಸೌಧಮಂ ಕಟ್ಟಿಸಿದಂ ॥ ೭೭

ಚಂದಬನವೆಂಬ ಪೆಸರಿನ
ನಂದನಮಂ ರಚನೆಗೊಳಿಸಿ ವೆಂಕಟನೃಪನಾ ।
ನಂದದೆ ಗಣಪತಿಯರ್ಚನೆ
ಗಂದುರುತರಮಾದ ಭೂಮಿಯಂ ಕಲ್ಪಿಸಿದಂ ॥ ೭೮

ಮತ್ತಮದಲ್ಲದಾ ವೆಂಕಟಪ್ಪನಾಯಕಂ ತನ್ಮಹಾಗಣಪತಿದೇವರ್ಗೆ ಶಿಲಾಮಯಮಾದ ದೇವಸ್ಥಾನಮಂ ನಿರ್ಮಾಣಂಗೈಸಿ ರಥೋತ್ಸವಾದಿ ಕಟ್ಟಲೆಗಳ್ನಡೆವಂತು ನಿಯಾಮಕಂಗೈಸಿ ಮತ್ತಮಾ ಸದಾಶಿವಸಾಗರದ ಬಳಿಯ ವರದಾನದೀತೀರದೊಳ್ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರದೇವರಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಂ ರಚಿಸಿ ದೇವಾಲಯಮಂ ಕಟ್ಟಿಸಿ ಭೂಸ್ವಾಸ್ಥೆಯಂ ಬಿಡಿಸಿ ಮತ್ತಮಾ ನದೀತೀರದೊಳ್ ವಿಶ್ವನಾಥಪುರಮೆಂಬಗ್ರಹಾರಮಂ ರಚಿಸಿ ವೃತ್ತಿಕ್ಷೇತ್ರನಿವೇಶನಂಗಳಂ ನಿಯಾಮಿಸಿ ಶ್ರೋತ್ರಿಯಬ್ರಾಹ್ಮಣರ್ಗೆ ಧಾರೆಯನೆರೆದು ಸ್ಥಿರಶಾಸನಮಂ ಬರೆಸಿತ್ತು ಗಣೇಶದೀಕ್ಷಿತರ ಕಯ್ಯಿಂ ವಾಜಪೇಯಯಾಗಮಂ ರಚಿಯಿಸಿ ಮತ್ತಮಾಸದಾಶಿವಸಾಗರದ ಪೊಳಲೊ

ಶ್ಮನೋಹರವಾದ ರಾಜಾಲಯಮಂ ನಿರ್ಮಾಣಂಗೈಸಿ ಮತ್ತಮಾಸ ದಾಶಿವಸಾಗರಕೆಳದಿಯಪೊಳಲ ಮಧ್ಯದೊಳಸೆವ ಸಂಗಮೇಶ್ವರಮೆಂಬ ಗ್ರಾಮದೆಡೆಯೊಳ್ ಲೋಕಹಿತಾರ್ಥಮತ್ಯಂತಮನೋಹರವಾದ ತಟಾ ಕಮಂ ನಿರ್ಮಾಣಂಗೈಸಿದನಂತುಮಲ್ಲದೆಯುಂ ॥ ೭೯

ಆ ಕೆರೆಯ ಬಳಿಯೊಳನುಪಮ
ನಾಕೋದ್ಯಾನಕ್ಕೆ ತೊಣೆಯೆನಿಪ್ಪಾರಾಮಾ ।
ನೀಕವನರಮನೆಯಂ ಸೌ
ಖ್ಯಾಕರಕೇಳೀಸುಸೌಧಮಂ ರಚಿಯಿಸಿದಂ ॥ ೮೦

ಮತ್ತಮಾಸಂಗಮೇಶ್ವರದೆಡೆಯೊಳ್, ಶಾಲೀಕ್ಷೇತ್ರ ಪುಂಡ್ರೇಕ್ಷು ವಾಟಿಗಳಂ ಕಲ್ಪಿಸಿ ಇಕ್ಕೇರಿಯಘೋರೇಶ್ವರದೇವರಹೊಬಳಿಯೆಂದ ಘೋರೇಶ್ವರದೇವರ ಪೂಜಾವೈಭವಾರ್ಥಮಾರಾಸಾಸಿರ ಪೊಂಗಳನೀವ ಸಿಸ್ತಿನ ಸೀಮೆಯುಂ ಮಿಂಗಡಿಸಿ, ಅದಕ್ಕುಚಿತಮಾದಧಿಕಾರಿಯಂ ನೆಲೆಗೊ ಳಿಸಿ ಆಗಮೋಕ್ತವಿಧಾನದಿಂ ತದ್ದೇವತಾಪೂಜೆ ಕಾರ್ತಿಕದೀಪಾರಾಧನೆ ಮುಂತಾದ ಪೂಜೆಗಳಂ ನಡೆಸಿ ಕೆಳದಿರಾಮೇಶ್ವರದೇವರ್ಗಂ ವೀರಭದ್ರ ದೇವರ್ಗಂ ವಿಶೇಷಭೂಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯಮಂ ಬಿಟ್ಟು ಪೂಜೆಗಳಂ ನಡೆಸಿ ರಾಮೇ ಶ್ವರದೇವರ ರಂಗಮಂಟಪಮಂ ಶಿಲಾಮಯಮನಾಗಿಸಿ ಮತ್ತಮಾ ಕೆಳದಿ ಯರಮನೆಯ ಸಮೀಪದೊಳ್ ಸಂಪೆಕಟ್ಟೆಯೆಂಬ ತಟಾಕಮಂ ಪುಷ್ಪ ವಾಟಿಗಳುಮಂ ನಿರ್ಮಾಣಂಗೈಸಿದನಂತುಮಲ್ಲದೆಯುಂ ॥ ೮೧

ಚಾರುತರತುಂಗಭದ್ರಾ
ತೀರಸಮೀಪದೊಳ್ ಮಾತೃನಾಮಾಂಕಿತದೊಳ್ ।
ವೀರಾಂಬಾಪುರಮೆಂಬ ಮ
ಹಾಂವ್ಯತರಾಗ್ರಹಾರಮಂ ವಿರಚಿಸಿದಂ ॥ ೮೨

ಇಂತು ತುಂಗಭದ್ರಾ ನದೀತೀರದೊಳ್ ಭೀಮನಕಟ್ಟೆಯೊಳ್ ವೀರಾಂಬಾಪುರಮೆಂಬಗ್ರಹಾರಮಂ ಕಟ್ಟಿಸಿ ಮತ್ತಂ ಭಾರಂಗಿಯೊಳ್ ಶರಾವತೀತೀರದೊಳ್ ಸ್ವಪತ್ನಿಯ ಪೆಸರೊಳಭಿನವವೀರಾಂಬಾಪುರ

ವೆಂಬಗ್ರಹಾರಮಂ ಕಟ್ಟಿಸಿ ವೃತ್ತಿಕ್ಷೇತ್ರನಿವೇಶನಂಗಳಂ ಕಲ್ಪಿಸಿ ಸದ್ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ್ಗೆ ಶಿವಾರ್ಪಿತವಾಗಿ ಧಾರೆಯನೆರೆದು ಸ್ಥಿರಶಾಸನಮಂ ಬರೆಸಿತ್ತನಂತುಮಲ್ಲದೆಯುಂ ॥ ೮೩

* ಬಾರಕೂರ್ಬೆಣ್ಣೆಪಳ್ಳಿಯು
ಮಾರಗ ಶಂಕರನಾರಾಯಣ ಸಾಗರ ಬೆಳೋ ।
ಳೂರು ಕೊಡೆಯಾಲಗಳೊಳಮು
ದಾರ ಮಹತ್ತಿನ ಮಠಂಗಳಂ ಕಟ್ಟಿಸಿದಂ ॥ ೮೪

ಇಂತಿವು ಮುಂತಾದ ಸ್ಥಳಂಗಳೊಳ್ ಮಹತ್ತಿನ ಮಠಮಂ ಕಟ್ಟಿಸಿ ಭೂಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯಗಳಂ ಬಿಡಿಸಿ ಶಿವಜಂಗಮಾರ್ಥಂ ಶಿವಾರ್ಪಿತವಾಗಿ ಧಾರೆಯನೆರೆದು ಸ್ಥಿರಶಾಸನಮಂ ಬರೆಸಿತ್ತು ಸುಖಮಿರುತ್ತುಮಿರಲ್ ತನ್ನ ಕಿರಿಯಯ್ಯ ಚಿಕ್ಕಸಂಕಣ್ಣನಾಯಕನ ಪುತ್ರನಾದ ಸಿದ್ದಪ್ಪನಾಯಕಂ ಶಿವಸಾಯುಜ್ಯವನೈದಲತ್ಯಂತದುಃಖದಿಂ ಚಿತ್ತವಿಹ್ವಲನಾಗಿ ವೈರಾಗ್ಯಂ ಪುಟ್ಟಿ ಬಳಿಕ್ಕಾತ್ಮಜ್ಞಾನಾನುಸಂಧಾನೋಪಯುಕ್ತಮಾದಧ್ಯಾತ್ಮಶಾಸ್ತ್ರಂಗಳಂ ಸಕಲನೀತಿಶಾಸ್ತ್ರಂಗಳಂ ಕೇಳ್ದು ಬಳಿಕಂ ಪದ್ಮಪುರಾಣದುತ್ತರಖಂಡದೊಳ್ ಶ್ರೀಮತ್ಪರಮೇಶ್ವರಂ ರಾಮಭದ್ರಂಗುಪದೇಶಂಗೈದ ಪದಿನೆಂಟಧ್ಯಾಯಂಗಳುಳ್ಳ ಶಿವಗೀತೆಯಂ ಲೋಕೋಪಕಾರಾರ್ಥಮಾಗಿ ಕವಿತಿರುಮಲಭಟ್ಟರಿಂ ವಾರ್ಧಿಕಷಟ್ಪದಿಯೊಳ್ ಕರ್ಣಾಟಕಕಾವ್ಯಮನಾಗಿಸಿ, ಮತ್ತಮದಲ್ಲದಾ ಕವಿತಿರುಮಲಭಟ್ಟರಿಂ ಗೀರ್ವಾಣದೊಳ್ ಶಿವಾಷ್ಟಪದಿಯಂ ರಚನೆಗೈಸಿ, ಮತ್ತಮದಲ್ಲದೆ ರಂಗನಾಥದೀಕ್ಷಿತನೆಂಬ ವಿದ್ವಾಂಸನಿಂ ತಂತ್ರಸಾರಮೆಂಬಾಗಮಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಮಂಮಾಡಿಸಿ ದೇವತಾಸ್ವಪ್ನಸೂಚನಾಮೂಲದಿಂ ತನ್ನೆಡೆಗೈದಿದಶ್ವಪಂಡಿತರಮುಖದಿಂ ಮಾನಪ್ರಿಯಮೆಂಬ ಪೆಸರುಳ್ಳ ವಿಸ್ತಾರಮಾದಶ್ವಶಾಸ್ತ್ರಮಂ ಸಂಪಾದಿಸಿ ವರ್ತಿಸುತ್ತುಮಿರಲಾಕಾಲದೊಳ್, ವಿಶೇಷಬಿರುದನಾಂತುವರ್ತಿಸುತ್ತುಮಿರ್ದ ವಿಶಿಷ್ಟಾದ್ವೈತವಾದಸಮರ್ಥನಾದ ಚತುಶ್ಶಾಸ್ತ್ರಪಂಡಿತನೆನಿಪ್ಪ ರಾಮಾನುಜಶೃಂಗಿವರ್ಯನೆಂಬೊರ್ವ [1] ವಿದ್ವಾಂಸಂ ಇಕ್ಕೇರಿಗೆ

1 ರಾಮಾನುಜಶೃಂಗಿವೈಯ್ಯನಾದೊರ್ವ (ಬ)

ಬಂದು ತಮ್ಮಂ ಸಂಧಿಸಿ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ವರ್ತಿಸುತ್ತುಮಿರಲಾಕಾಲದೊಳ್, ಕಾಶಿಯಿಂ ಭಟ್ಟೋಜಿದೀಕ್ಷಿತನೆಂಬ ಘಟಕವಿದ್ವಾಂಸನೈದಿರಲಾ ಭಟ್ಟೋಜಿದೀಕ್ಷಿತರ್ಗಂ ಆ ರಾಮಾನುಜಶೃಂಗಿಗಂ ವಿಶಿಷ್ಟಾದ್ವೈತಶುದ್ಧಾದ್ವೈತಶಾಸ್ತ್ರಂಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಂಗವಂ ಮಾಡಿಸಿ ಸಕಲವಿದ್ವಜ್ಜನಸಮ್ಮತಿಯಿಂದಾವಿಶಿಷ್ಟಾದ್ವೈತವಾದಸಮರ್ಥನಾದ ರಾಮಾನುಜಶೃಂಗಿಯ ಕಕ್ಷಿಯಂ ಖಂಡಿಸಿ ಮತ್ತಂ ಕೆಲವುಶಾಸ್ತ್ರಪ್ರಸಂಗಮುಖದಿಂದವನಂ ಸೋಲಿಸಿ ಅವನ ವಿಶೇಷಬಿರುದಂ ಕಳಚಿಸಿ ವಶಂಗೈದು ವಿಶಿಷ್ಟವೈದಿಕಾದ್ವೈತಸಿದ್ಧಾಂತಸ್ಥಾಪನಾಚಾರ್ಯನೆಂಬ ಬಿರುದಿನ ಪೊಗಳ್ಕೆಯಭಿಧಾನಮಂ ಸಂಪಾದಿಸಿದನಂತರಂ ತಮ್ಮ ಕಿರಿಯಯ್ಯ ಚಿಕ್ಕಸಂಕಣ್ಣನಾಯಕರ ಪೌತ್ರನಾದ ಶಿವಪ್ಪನಾಯಕಂಗೆ ದುರ್ಗದ ಪಟ್ಟಣಶೆಟ್ಟರ ಮಗಳು ಲಿಂಗಮ್ಮಾಜಿಯುಮೆರು ಸೂರಿರಾಯನ ಬಸವಪ್ಪನ ತಂಗಿ ಶಾಂತಮ್ಮಾಜಿಯುಮೆರು ಹೀಗೆ ಇರ್ವರ್ಕನ್ಯಾರತ್ನಂಗಳಂ ವಿವಾಹಮಂ ರಚಿಸಿ ತಚ್ಛಿವಪ್ಪನಾಯಕರ ಸಹೋದರನಾದ ಚಿಕ್ಕವೆಂಕಟಪ್ಪನಾಯಕಂಗೆ ವೀರಪೊಡೆಯರ ಕುಮಾರಿಯಾದ ಮಲ್ಲಮ್ಮಾಜಿಯೆಂಬ ಪೆಣ್ಮಣಿಯನುದ್ವಾಹಮಂ ರಚಿಸಿ ॥ ೮೫

* ಸರಸಸಂಗೀತಲೋಲಂ
ನಿರುಪಮಕೌಶಲ್ಯವಿವಿಧಸಾಹಿತ್ಯವಿದಂ ।
ಸುರುಚಿರಸಕಲಕಲಾಸ
ತ್ಪರಿಣತನೆಂದೆನಿಸಿ ವೆಂಕಟೋರ್ವಿಪನೆಸೆದಂ ॥ ೮೬

ಮತ್ತಮದಲ್ಲದಾ ವೆಂಕಟಪ್ಪನಾಯಕಂ ಕೊಲ್ಲೂರ ಮೂಕಾಂಬಿಕೆಯಮ್ಮನವರ ದೇವಸ್ಥಾನಮಂ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಶಿಲಾಮಯಮನಾಗಿಸಿ ವಿಶೇಷಭೂಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯಮಂ ಬಿಡಿಸಿ ತತ್ಪೂಜಾವಿಭವಂಗಳಂ ಲೋಪವಾಗದಂತೆ ನಡೆಸಿ ತಾಂ ಸಾಧಿಸಿದ ಘಟ್ಟದ ಮೇಗಣ ಕೆಳಗಣ ಮಹಾದೇವತಾಸ್ಥಳಂಗಳೊಳ್ ಪ್ರತಿವರ್ಷಶ್ರಾವಣಮಾಸದೊಳ್ ವಿಶೇಷಗಟ್ಟಳೆಯಾಗಿ ಪೂಜೆ ಕಾರ್ತಿಕಮಾಸದೊಳ್ ಲಕ್ಷದೀಪಾರಾಧನೆ ರಥೋತ್ಸವಾದಿಕಟ್ಟಳೆಗಳ್ನಡೆವಂತು ನಿಯಾಮಕಂಗೈಸಿ, ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮಾ

ದಿಪೂಜಾನಿರತನಾಗಿ, ಶೃಂಗೇರಿಯಧರ್ಮ ಬಾಳೆಹಳ್ಳಿಸಿಂಹಾಸನದಧರ್ಮ ಸ್ವರಾಷ್ಟ್ರಗಳೊಳ್ ನಾಲ್ಕಡೆಗಳೊಳುಳ್ಳ ಸನ್ಯಾಸಿಗಳ ಮಠ ಮಹತ್ತಿನಮಠಾಗ್ರಹಾರ ಕೊಡಗಿ ಮಾನ್ಯ ಉಂಬಳಿ ಉತ್ತಾರ ಪಳ್ಳಿದಾಸರಧರ್ಮ ಮುಂತಾದ ನಾನಾಧರ್ಮಂಗಳಂ ಸಮಗ್ರಮಾಗಿ ನಡೆಸಿ ಗಜತುರಗಪತ್ತಿರಾವುತಠಾಣ್ಯಪ್ರಜೆಪರಿವಾರನೆರೆಸಾಮಂತಪುರಜನ ಪರಿಜನ ವಿದ್ವಜ್ಜನಾಶ್ರಿತಸೇವಕಜನಯಾಚಕಜನಮುಂತಾದಸಮಸ್ತಜನರ್ಕಳಂ ಸಂರಕ್ಷಿಸುತುಂ ವಿರಾಜಿಸುತ್ತಿರ್ದನಂತುಮಲ್ಲದೆಯುಂ ॥ ೮೭

ಶ್ರೀಮಚ್ಚೌಡಪವಂಶವರ್ಧನಕರಂ ಶತ್ರುಚ್ಛಟಾಭೀಕರಂ
ಸೋಮೋತ್ತಂಸದಯಾತ್ತಭಾಗ್ಯನಿಕರಂ ಗಾಂಭೀರ್ಯರತ್ನಾಕರಂ ।
ಕಾಮಾಕಾರನುದಗ್ರಸಾಯಕಕರಂ ಪೂರ್ಣಾನುಕಂಪಾಕರಂ
ಧೀಮಚ್ಛೇಖರನಾಳ್ದನೊಪ್ಪುವಿಳೆಯಂ ಶ್ರೀವೆಂಕಟೋರ್ವೀಶ್ವರಂ ॥೮೮

ಈ ವೆಂಕಟಪ್ಪನಾಯಕರ ಚಿತ್ರಭಾನುಸಂವತ್ಸರದ ಮಾರ್ಗಶಿರ ಶುದ್ಧ ೫ಯಾರಭ್ಯ ಶುಕ್ಲ ಸಂವತ್ಸರದ ಕಾರ್ತಿಕ ಬಹುಳ ೩೦ಯ ವರೆಗೆ ವರ್ಷ ೪೬ ತಿಂಗಳು ೧೧ ದಿನ ೨೬ ಪರ್ಯಂತಂ ರಾಜ್ಯವಾಳಿ ಐಕ್ಯವಾದರ *

ಪಂಚಮಾಶ್ವಾಸಂ ಸಂಪೂರ್ಣಂ

* ಇವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಖದುಕಾರ್ಗಳಂ ಮಾಡಿದವರು: ಪ್ರಧಾನಿ ಚೌಡಪ್ಪಯ್ಯ, ಕರಣಿಕ ಅಣ್ಣಾಜಿವೆಂಕಟಯ್ಯ, ಅಣ್ಣಾಜಿ ತಿರುಮಲಯ್ಯ, ಕಲಿಸೆ ತಿಮ್ಮಪ್ಪಯ್ಯ, ಬಾಳಗಾರ ತಮ್ಮರಸಯ್ಯ, ಜೋಯಿಸ ತಿಮ್ಮಪ್ಪಯ್ಯ, ಬಿಳಿಗಿ ಗಿರಿಯಪ್ಪಯ್ಯ, ರಾಯಸದ ರಾಮಚಂದ್ರಯ್ಯ, ಚಿಕ್ಕರಸರ ಶಂಕರನಾರಣಯ್ಯ ಮಲ್ಲಪ್ಪನ ವೆಂಕಟಪ್ಪಯ್ಯ, ಯಲ್ಲಪ್ಪಯ್ಯ, ತಮ್ಮರಸಯ್ಯ, ನಿಯೋಗಿ ವಾಸಪ್ಪಯ್ಯ, ಸೀತಪ್ಪಯ್ಯ, ಬಿಳಿಗಿ ಪುಟ್ಟಯ್ಯ, ನಿಸಾನಿ ಸಾಮರ್ಥಜಯಮಜೀರಬು(?) ದಳವಾಯಿಕಲ್ಲಪ್ಪ, ಸಿದ್ದಲಿಂಗಣ್ಣನಾಯಕ, ಯಲ್ಲಪ್ಪ, ತಮ್ಮರಸಯ್ಯ, ಮುಂತಾದವರು. (ಕ)

ಷಷ್ಠಾಶ್ವಾಸಂ.

ವರ ಕೆಳದಿಯ ಚೌಡಮಹೀ
ಶ್ವರನ ಸುತಂ ವರಸದಾಶಿವೋರ್ವೀಪಾಲಂ ।
ಧುರಧೀರತತ್ಸದಾಶಿವ
ಧರಣೀಶ್ವರವರ್ಯಗಾತ್ರಸಂಭವರಿರ್ವರ್ ॥ ೧

ಪಿರಿಯಂ ಸಂಕಣಭೂಪಂ
ಕಿರಿಯಾತಂ ಚಿಕ್ಕಸಂಕಣೋರ್ವೀಪತಿಯಾ ।
* ಪಿರಿಯಸಂಕಣಧರಾಧೀ
ಶ್ವರಗಿರ್ವರ್ತನುಜರ್ಕಳಹಿಮಧಾಮನಿಭರ್ ॥ ೨

ಅವರಿರ್ವರೊಳಂ ಪಿರಿಯಂ
ಭುವನೈಕಪ್ರಥಿತರಾಮರಾಜನೃಪಾಲಂ ।
ಅವಿರಳವಿಕ್ರಮತತ್ಸಹ
ಭವನವನೀನಾಥತಿಲಕವೆಂಕಟಭೂಪಂ ॥ ೩

ಆ ವೆಂಕಟನೃಪನ ಸುತಂ
ಭೂವಿನುತಂ ಭದ್ರಭೂಪನಾತನ ತನುಜಂ ।
ಶ್ರೀವೀರಭದ್ರನೃಪನಿವ
ರಾ ವರಸಂಕಣನೃಪಾಲವಂಶಜರಾದರ್ ॥ ೪

ಅರಿವೆಂತಿನ್ನೊರೆವೆಂ ನೃಪ
ವರನೆನಿಸುವ ಪಿರಿಯಸಂಕಣೋರ್ವೀಪನ ಸಹೋ ।
ದರನೆನಿಪ ಚಿಕ್ಕಸಂಕಣ
ಧರಣೀಶನ ವಿತತವಂಶಪಾರಂಪರೆಯಂ ॥ ೫

---

[1] ಈ ವಂಶಾವಳಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸತಕ್ಕ ಹದಿಮೂರು ಕಂದಪದ್ಯಗಳು ಓಲೆಯ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿಲ್ಲ.

ದೊರೆಚಿಕ್ಕಸಂಕಣೋರ್ವೀ
ಶ್ವರಪುತ್ರಂ ಸಿದ್ದಪೋರ್ವಿಪಂ ತತ್ತನುಜಂ ।
ಮೆರೆವ ಶಿವನೃಪತಿ ತತ್ಸೋ
ದರನುರುವೆಂಕಟನೃಪಾಲನರಿಕುಲಕಾಲಂ ॥ ೬

ಆ ಶಿವನೃಪನ ತನೂಜಂ
ಭಾಸುರಗುಣಭದ್ರಭೂಮಿಪಂ ತದನುಜನಾ ।
ಶ್ರೀಸೋಮಶೇಖರೇಂದ್ರಮ
ಹೀಶಂ ತತ್ಪತ್ನಿ ಚನ್ನಮಾಂಬಿಕೆ ತಿಳಿಯಲ್ ॥ ೭

* ಅರಿವೊಡಾ ಸೋಮಶೇಖರ
ವರನೃಪತಿಯ ಪತ್ನಿ ಚನ್ನಮಾಂಬಿಕೆಯೊರ್ವಳ್ ।
ಧರೆಯರಿಯೆ ತದ್ಗೃಹೀತಂ
ಮರಿಯುಪಕುವರಿಯೊಳುದಿಸಿದ ಬಸವಮಹೀಪಂ ॥ ೮

ಮೆರೆವಾ ಬಸವನೃಪಾಗ್ರೇ
ಶ್ವರಗಿರ್ವರ್ಪುತ್ರರವರೊಳಂ ಪಿರಿಯಾತಂ ।
ವರಸೋಮಶೇಖರೇಂದ್ರಂ
ಕಿರಿಯಮಗಂ ವೀರಭದ್ರನಾಯಕನೆನಿಪಂ ॥ ೯

ಆ ವೀರಭದ್ರಪಾಖ್ಯಮ
ಹೀವಿಭುವಿನ ಸೂನು ಬಸವಭೂಮಿಪನೆನಿಪಂ ।
ಆ ವರಬಸವೇಂದ್ರನ ಸತಿ
ಭಾವಿಸೆ ತಾಂ ಚನ್ನವೀರಮಾಂಬಿಕೆಯೆನಿಪಳ್ ॥ ೧೦

ಪರಿಕಿಪೊಡೆ ತದ್ಗೃಹೀತಂ
ಸುರುಚಿರಗೀರ್ವಾಣಮಂತ್ರಿಯಾತ್ಮಜನೆನಿಪಾ ।
ಗುರವೇಂದ್ರನ ಸುಕುಮಾರಂ
ಧರಣಿಪಮಣಿ ಚನ್ನಬಸವಭೂಮಿಪನೆನಿಪಂ ॥ ೧೧

ಆತನನಂತರಮತಿವಿ
ಖ್ಯಾತಶ್ರೀಚನ್ನವೀರಮಾಂಬಿಕೆಯಿಂದಂ ।
ಭೂತಳಮರಿಯಲ್ಕಾದಗ್ರ
ಹೀತನದಾರೆನಲು ಪೇಳ್ವೆನನುನಯದಿಂದಂ ॥ ೧೨

ಧರೆಯೊಳಗತಿಶಯಬಂಕಾ
ಪುರದುಜ್ಜ್ವಲಚನ್ನವೀರಪನ ಸುಕುಮಾರಂ ।
ಧುರಧೀರಸೋಮಶೇಖರ
ಧರಣೀಶ್ವರವರ್ಯನಮರಗಿರಿನಿಭಧೈರ್ಯಂ ॥ ೧೩

ಆ ಹಿರಿಯವೆಂಕಟಪ್ಪನಾಯಕರ ತರುವಾಯ ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ವಿಜಯಾಭ್ಯುದಯ ಶಾಲಿವಾಹನಶಕ ವರ್ಷ ೧೫೫೨ನೆಯ ಶುಕ್ಲ ಸಂವತ್ಸರದ ಮಾರ್ಗಶಿರ ಶುದ್ಧ ೧ಯಲ್ಲಿ ವೆಂಕಟಪ್ಪನಾಯಕರ ಪೌತ್ರರಾದ ವೀರಭದ್ರನಾಯಕರ್ಗೆ ಇಕ್ಕೇರಿಯ ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿ ರಾಜಪಟ್ಟಂ[1]

ವರವೆಂಕಟಭೂಪನನಂ
ತರದೊಳ್ತತ್ಪೌತ್ರನಧಿಕಪುಣ್ಯಚರಿತ್ರಂ ।
ನೆರೆ ವೀರಭದ್ರನಾಯಕ
ನರಿಹಿಮಕರರಾಹು ರಾಜ್ಯರಮೆಗರಸಾದಂ ॥ ೧೪

1 ಈ ವೀರಭದ್ರನಾಯಕರು ತಮಗೆ ರಾಜಪಟ್ಟವಾದ ಮೇಲೆ ಶಕವರ್ಷ ೧೫೬೦ನೆಯ ಈಶ್ವರ ಸಂವತ್ಸರದ ಪುಷ್ಯ ಬಹುಳ ೧೧ ಯು ವರೆಗೆ ವರ್ಷ ೮ ದಿನ೨೫ ಪರ್ಯಂತಂ ಇಕ್ಕೇರಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯವಾಳಿದ ಮೇಲೆ ಇಕ್ಕೇರಿಯಿಂದ ತೆರಳಿ ಭುವನಗಿರಿಯ ದುರ್ಗಕ್ಕೆಬಂದು ನಿಂದು ಮತ್ತಮಾ ಭುವನಗಿರಿಯ ದುರ್ಗದಿಂ ತೆರಳ್ದು ಶಾಲಿವಾಹನ ಶಕ ೧೫೬೦ನೆಯ ಬಹುಧಾನ್ಯ ಸಂವತ್ಸರದ ವೈಶಾಖ ಶುದ್ಧದಲ್ಲಿ ವೇಣುಪುರದರಮನೆಗೆ ಬಂದು ನೆಲೆಯಾಗಿ ನಿಂದು ಆಮೇಲೆ ವರ್ಷ೩ ತಿಂಗಳು೩ ಪರ್ಯಂತಂ ರಾಜ್ಯವಾಳಿದರಿಂತು ತಮಗೆ ರಾಜಪಟ್ಟವಾದ ಶುಕ್ಲ ಸಂವತ್ಸರದ ಮಾರ್ಗಶಿರ ಶುದ್ಧ ೧ಯಾರಭ್ಯ ಪಾರ್ಥಿವ ಸಂವತ್ಸರದ ಮಾರ್ಗಶಿರ ಶುದ್ಧ ೧೧ಯು ವರೆಗೆ ವರ್ಷ೧೬ ದಿವಸ೧೧ ಪರ್ಯಂತಂ ಸುಖದಿಂ ರಾಜ್ಯಪರಿಪಾಲನಂಗೈದರಾವಿವರಣಮಂ ಪದ್ಯರೂಪದಿಂ ಪೇಳ್ವೆನದೆಂತೆಂದೊಡೆ (ಕ, ಖ.)

ಮತ್ತಮಾ ವೀರಭದ್ರನಾಯಕಂ ತನ್ನ ತಂದೆ ಭದ್ರಪ್ಪನಾಯಕನ ಹಿರಿಯಪ್ಪ ರಾಮರಾಜನಾಯಕನ ಪುತ್ರರಾದ ವೀರವೊಡೆಯ ಬಸವಲಿಂಗನಾಯಕರಂ ಚಿಕ್ಕಸಂಕಣ್ಣನಾಯಕರ ಪೌತ್ರರಾದ, ಸಿದ್ಧಪ್ಪನಾಯಕರ ಪುತ್ರರಾದ, ವಾವೆಯಿಂ ತಮಗೆ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪಂದಿರಾದ ಶಿವಪ್ಪನಾಯಕ ವೆಂಕಟಪ್ಪನಾಯಕರುಮಂ, ಮೈದುನ ಸದಾಶಿವಯ್ಯನುಮಂ ತತ್ಪುತ್ರ ಭದ್ರಯ್ಯ ವೆಂಕಟಯ್ಯನುಮನತ್ಯಂತಪ್ರೀತಿಯಿಂ ನಡೆಸಿಕೊಳುತ್ತುಂ, [1] ರಾಜ್ಯಂಗೆಯ್ಯುತಿರ್ದವಸರದೊಳ್ ॥ ೧೪

* ಸ್ವಾರಿಮಾರ್ಗದೊಳ್ ತಾನಿ
ಕ್ಕೇರಿಯ ಪೊಳಲಿಂ ತೆರಳ್ದು ಪೊಕ್ಕಾರಗವಂ ।
* ವೀರಭದ್ರಾವನೀಶ್ವರ
ನಾರಾಜಿಪ ತೀರ್ಥರಾಜಪುರವಂ ಸಾರ್ದಂ ॥ ೧೬

ಮೆರೆವಾ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರದೊ
ಳುರೆ ಶೋಭಿಸುತಿರ್ಪ ದಿವ್ಯತುಂಗಾತಟದೊ ।
ಳ್ಪರಮಾನಂದದೆ ವಿಹರಿಸು
ತಿರುತಿರೆ ತನ್ನೃಪತಿಯಿತ್ತಮಿಕ್ಕೇರಿಯೊಳಂ ॥ ೧೭

ಭಾವಿಸಲಾ ಮೃತ್ಯುಂಜಯ
ದೇವುಗಳಂ (?) ಪರಮಕುಹಕಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿಯುಂ ।
ಸೇವಕನಿಕರಾಧಮ ಗ
ರ್ವಾವಿಷ್ಕೃತ ಕಾಣದಾರತಿಮ್ಮಣನಿನಿಬರ್ ॥ ೧೮

ನೆನೆದುರುಕುಮಂತ್ರಮಂ ಕಾ
ಪಿನೊಳಿರುತಿಹ ರಾಮರಾಜಭೂಪನ ವರನಂ ।
ದನಗೆಸೆವ ರಾಜಪಟ್ಟವ
ನನುನಯದಿಂ ಕಟ್ಟಿ ನಡೆಸಿಕೊಳುತಿರಲಿತ್ತಂ ॥ ೧೯

---

1 ರಾಜ್ಯವಂ ಗೈದು ಸದಾಶಿವಯ್ಯನುಮಂ ಆತನ ಮಕ್ಕಳು ತಮಗೆ ಸೋದರಳಿಯಂದಿರಾದ ವೆಂಕಟಯ್ಯ ಭದ್ರಯ್ಯನಂ ಸಹ ಅಂಕೆಯಮ್ಯಾಲೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಇರ್ದವಸರದೊಳ್(ಕ)

ಧರಣೀಶಾಗ್ರಣಿ ವೀರಭದ್ರನೃಪನಂದೀವಾರ್ತೆಯಂ ಕೇಳ್ದು ತಾಂ
ಭರದಿಂ ಕೌಲಿಯದುರ್ಗಕೈದಿ ಗಡಮಂ ಸ್ವಾಧೀನಮಂ ಮಾಡಿಕೊಂ ।
ಡಿರದಲ್ಲಿಂದೆ ತೆರಳ್ದನಂದಪುರಮಂ ಪೊಕ್ಕೊಪ್ಪುವಾ ಕೋಂಟೆಯು
ಳ್ಳಿರುತಿರ್ದಂ ನೃಪತಿತ್ವಮಿಂತುಭಯರೂಪಾಗಲ್ಕ್ವಚಿತ್ಕಾಲದೊಳ್ ॥೨೦॥

ಇಂತು ದೊರೆತನಮೆರಡಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತುಮಿರಲ್, ತರುವಾಯ ತ್ರಿಮಾಸಂ ಸಲಲಿಕ್ಕೇರಿಯೊಳಾಳುತಿರ್ಪ ವಿರಪೊಡೆಯರ್ದೈವವಶದಿಂ ಶಿವಸಾಯುಜ್ಯಮಂ ಪಡೆಯಲೀವಾರ್ತೆಯಂ ಕೇಳ್ದು ವೀರಭದ್ರನಾಯಕನಾನಂದಪುರದಿಂದೆಳ್ತಪ್ಪನಿತರೊಳಾ ವೀರಭದ್ರನಾಯಕರ ಮೈದುನ ಸದಾಶಿವನಾಯಕಂ ತನಗೆ ರಾಜಪಟ್ಟಮಾಗಬೇಕೆಂಬಭಿಲಾಷೆಯಿಂ ಮುಂದುವರಿದು ವೀರಪೊಡೆಯರ ಸಹೋದರಬಸವಲಿಂಗನಾಯಕನನಂಗವಿಕಲನಂಮಾಡಿ ತಾಂ ಪಟ್ಟಕ್ಕೆ ಕುಳ್ಳಿರ್ಪನಿತರೊಳ್, ವೀರಭದ್ರನಾಯಕಂ ಸೈನ್ಯಂಬೆರಸತಿಶೀಘ್ರದಿಂದೊದಗಿಬರಲತ್ಯಂತಭಯೋದ್ರೇಕದಿಂ ಮೈದುನ ಸದಾಶಿವಯ್ಯಂ ನಿತ್ತರಿಸಲಮ್ಮದಲ್ಲಿಂಪಲಾಯನಂಬಡೆದು ಸೋದೆಯವರಂ ಸೇರ್ದಿರುತ್ತುಮಿರಲ್ವೀರಭದ್ರನಾಯಕನಾಸದಾಶಿವನಾಯಕನಂ ಕಳುಪಲೆಂದು ಪೇಳಿಕಳುಪಲ್, ಸೋದೆಬಿಳಗಿಯವರೊಂದಾಗಿ ಸದಾಶಿವಯ್ಯನಂ ಕೊಡದಿರಲಾಗಳಾವೀರಭದ್ರನಾಯಕನತ್ಯಂತಕೋಪಾಟೋಪದಿಂ ಸೈನ್ಯಸಮೇತನಾಗಿ ತಾನೇ ತೆರಳಲ್ ಕ್ವಚಿತ್ಕಾಲದೊಳಾಸದಾಶಿವಯ್ಯಂ ವಿಧಿವಶದಿಂದಲ್ಲಿಯೆ ಶಿವಾಧೀನಮಾಗಲೊಡನಾವೀರಭದ್ರನಾಯಕಂ ॥೨೧

ಸೋದೆಬಿಳಗಿಯ ನೃಪಾಲರ
ಮೇದಿನಿಯಂ ಕೊಂಡು ತತ್ಪರಿಸ್ತರಣಗಳಂ ।
ಸ್ವಾಧೀನಂಗೈದು ಬಳ
ಕ್ಕಾದೊರೆಗಳನಾಜಿರಂಗದೊಳ್ಮರೆ ಮುರಿದಂ ॥ ೨೨

ವರವೀರಭದ್ರನೃಪಭಾ
ಸ್ಕರನತಿಶಯಶೌರ್ಯಪಾದಮೊದೆದೊದೆದು ವಿಜಾ ।
ಪುರಕೆಬ್ಬಟ್ಟಿದುದು ಸುಧಾ
ಪುರಬಿಳಗಿಯ ದೊರೆಗಳೆಂಬ ತಿಮಿರೋತ್ಕರಮಂ ॥ ೨೩

ಇಂತಾ ವೀರಭದ್ರನಾಯಕಂ ಸೋದೆಬಿಳಗಿಯ ದೊರೆಗಳದಟಂ ಮುರಿದವರ ರಾಜ್ಯಪರಿಸ್ತರಣಂಗಳಂ ಕಟ್ಟಿಕೊಳಲವರ್ವಿಜಾಪುರಕ್ಕೈದಿ ಪಾತುಶಾಹನಂ ಸಂಧಿಸಿ ವೀರಭದ್ರನಾಯಕನ ಮೇಲೆ ಗೊಂಡೆಯುಂಗಳಂ ಪೇಳ್ದು ಕುಮಂತ್ರಮಂ ಬೋಧಿಸಿ ಕಿಮಿಗೆಡಿಸ ಮಾರುತ್ತು ಮಿಂತೆಂದರ ॥ ೧೪

ಅಳಿಯುಸದಾಶಿವನಾಯಕ
ನಳವಂ ಮುರಿದೊಪ್ಪುವೆಮ್ಮ ಕೋಟೆಗಳಂ ಕೊಂ ।
ಡಿಳೆಯುಂ ಕವರ್ದು ನಿಮ್ಮ
ಗ್ಗಳಮಂ ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ ಮೀರಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರ್ಪಂ ॥ ೧೫

ಇಂತು ಬಹುವಿಧಕುಬೋಧೆಗಳಂ ತುಂಬಿ ವಿಜಾಪುರಾಧಿರಾಜನ ಮನಮಂ ಸಂತಸಗೆಡಿಸಿ ಬಳಿಕ್ಕವನಂತಃಕರಣಕ್ಕೆ ಖತಿಯುಂ ಪುಟ್ಟಿಸುತ್ತುಂ ॥ ೧೬

ಮರಳ್ದು ಸದಾಶಿವಯ್ಯನ
ತರುಣಂಗಿಕ್ಕೇರಿಯಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟವನನುವಿಂ ।
ದಿರದಾಗಿಸಿ ತಮ್ಮ ಪರಿ
ಸ್ತರಣಗಳಂ ಕೊಡಿಸಬೇಹುದೆಂದೀತೆರದಿಂ ॥ ೧೭

ಅಡಿವಿಡಿದು ಪಾತುಶಾಹನ
ನೊಡವಡಿಸಿ ಸಹಾಯಕುರುತುರುಷ್ಕರ ಫೌಜಂ ।
ಬಡಗೊಂಡು ಬರ್ಪನಿತರೊ
ಳ್ಕಡುಗಲಿಭದ್ರೇಂದ್ರಸೂನುವರಿದೀಕಥೆಯುಂ ॥ ೧೮

ಇಂತು ಸೋದೆಬಿಳಗಿಯವರ್ಪಾತುಶಾಹನಂ ಕಿಮಿಗೆಡಿಸಿ ಹೇರಳವಾದ ತುರುಷ್ಕಸೈನ್ಯವನೊಡಗೊಂಡು ಬರಲುದ್ಯುಕ್ತರಾಗಿರ್ಪರೆಂಬ ವಾರ್ತೆಯುಂ ವೀರಭದ್ರನಾಯಕಂ ಕೇಳ್ದು ರಾಯಸದ ಶಂಕರನಾರಣಯ್ಯನೆಂಬ ನಿಯೋಗಿಯುಂ ವಿಜಾಪುರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿ ಮುರಾರಿಪಂತ

ನೆಂಬ ಮಂತ್ರಿಯ ಮುಖದಿಂ ಪಾತುಶಾಹಂಗೆ ತಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಸಕಲಪೂರ್ವೋತ್ತರವೃತ್ತಾಂತಂಗಳಂ ತಿಳುಪಲ್ಕೆಳ್ದು ಪರಮಪರಿತೋಷಂಬಟ್ಟು ಸೈನ್ಯಮಂ ತೆರಳ್ಚುವ ಬುದ್ಧಿಯಂ ಮಾಣ್ದು ಸೋದೆಬಿಳಿಗಿಯವರ್ಕರ್ಹಕಿಗಳ್ತಮ್ಮ ಪರಿಸ್ತರಣಂಗಳ್ಪ್ಪೆದ ಸಂಕಟಕ್ಕೋಸುಗಂ ದುರ್ಬೋಧೆಯಂ ಬೋಧಿಸುತಿರ್ಪರಿಕ್ಕೇರಿಯ ದೊರೆತನಕ್ಕೆ ವೀರಭದ್ರನಾಯಕನೆ ಸಲ್ವನೆಂಬುದಂ ದೃಢಮಾಗಿ ನಿರ್ಧರಿಸಿ ರಾಯಸದ ಶಂಕರನಾರಣಯ್ಯಂಗೆ ಶರಜಾರಾಯನೆಂದು ಪೆಸರಿತ್ತು ಚಿತಮಾದುಡುಗೊರೆವೀಳ್ಯಂಗಳನಿತ್ತು ತನ್ನೆಡೆಗೈದಿ ಬಹುಪ್ರಕಾರದೈನ್ಯೋಕ್ತಿಗಳಿಂ ಪೇಳಿಕೊಂಡರೆಂಬುದಕ್ಕೋಸುಗಂ ಸೋದೆಬಿಳಿಗಿಯವರ ರಾಜ್ಯಪರಿಸ್ತರಣಂಗಳನವರ್ಗೆ ಕೊಡಿಸುವುದೆಂದು ನಿರೂಪಿಸಿ ವೀರಭದ್ರನಾಯಕನ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತ್ವಕ್ಕಂ ಭುಜಬಲಪ್ರತಾಪಾತಿಶಯಂಗಳ್ಗಂ ಮೆಚ್ಚಿ ಹಸುರುಸತ್ತಿಗೆನಿಶಾನಿ[1] ಮುಂತಾದ ಬಿರುದುಗಳುಮಂ ಮತ್ತಮನೇಕಮಾದಂಗೋಚಿತಾಭರಣಾಂಬರಂಮೊದಲಾದುಡುಗೊರೆಗಳುಮನಿತ್ತು ಕಳುಪಲ್, ವೀರಭದ್ರನಾಯಕನತ್ಯಂತಸಂತೋಷದಿಂದಾಬಿರುದುಗಳನಂಗೀಕರಿಸಿ ಸೋದೆಬಿಳಿಗಿಯವರ ರಾಜ್ಯಪರಿಸ್ತರಣಂಗಳನವರ್ಗಿತ್ತು ಬಳಿಕಂ ಬಿಳಿಗಿಯ ಘಂಟೆವೊಡೆಯರ ಪುತ್ರಿ ಘಂಟೆಯಮ್ಮನಂ ಸದಾಶಿವಯ್ಯನಪುತ್ರನಾದಳಿಯಭದ್ರಯ್ಯಂಗತ್ಯಂತಸಂಭ್ರಮದಿಂ ವಿವಾಹಮಂ ರಚಿಯಿಸಿ ಸುಖದಿಂ ರಾಜ್ಯಂಗೆಯ್ಯುತ್ತುಮಿರಲ್ಕೆ ಮತ್ತಮೊಂದವಸರದೊಳ್ ‖ ೨೯

ಮೆರೆವ ತರೀಕೆರೆಯಾಣ್ಮಂ
ವರಬಾಣಾವರದ ದುಷ್ಟವೆಂಕಟಪತಿಪೇ ।
* ಳ್ದುರುಕುಮಂತ್ರಕ್ಕೆಯೊಡವ
ಟ್ಟರದೈದಿಸಿ ಪಾತುಶಾಹಸೈನ್ಯೋತ್ಕರಮಂ ‖ ೩೦

ರಣದುಲಖಾನನ ಮುಖದಿಂ
ದಣಿಯುರಮಿಕ್ಕೇರಿಮುಖ್ಯರಾಜ್ಯವನೆಲ್ಲಂ ।

1 ಮಹಲೆ ಮಾಯಿ ಮರ್ತಬಿ ಮುಂತಾದ (ಕ)

ಹ್ಷಣದೆ ಪುಡಿಗೈಸೆ ತನ್ನೃಪ
ಮಣಿ ಕೌಲಿಯದುರ್ಗಮಂ ದಲಂದುರೆ ಸಾರ್ದಂ ॥ ೨೧

ಇಂತು ರಣದುಲ್ಲಾಖಾನನ ದಾಳಿಯಿಂ ಶಾಲಿವಾಹನ ಶಕ ವರ್ಷ ೧೫೬೦ನೆಯ ಈಶ್ವರ ಸಂವತ್ಸರದ ಪುಷ್ಯ ಬಹುಳ ದಶಮಿಯ ದಿವಸದೊಳಿಕ್ಕೇರಿಯ ಪತ್ತನಂ ವಿಸ್ಖಲಿತವಾಗಲಲ್ಲಿ ನಿತ್ತರಿಸಲಮ್ಮದೆ ವೀರಭದ್ರನಾಯಕಂ ಸ್ವಕುಟುಂಬವೆರಸು ಭುವನಗಿರಿಯ ದುರ್ಗವನೈದಿ ಪೊಗಲೊಡನಾರಣದುಲ್ಲಾಖಾನಂ ಕೆಂಗೆಯಹನುಮನಾಯಕನ ಸೈನ್ಯಂವೆರಸು ತಾನೈತಂದು ಭುವನಗಿರಿಯ ದುರ್ಗಮಂ ವೇಷ್ಟೈಸಲ್ ದೈವವಶದಿಂದಪಾಯದೊಳ್ ಬಂದ ಬವರದೊಳ್ ಧೈರ್ಯಂಗುಂದದೆಂತಾದೊಡಂ ನಿತ್ತರಿಸಿ ನಿಂದು ತಾನುಳಿದು ಮುಂದೆ ಕಾಲಸಾಧನೆಯಂ ಮಾಡಿ ಶತ್ರುವಂ ಮುರಿದು ಮಹಾಕಾರ್ಯಮಂ ಸಾಧಿಸಬೇಕೆಂಬ ರಾಜನೀತಿಯಂ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿಯುಚಿತರಪ್ಪ ನಿಯೋಗಿಗಳ ಮುಖದಿಂದಾರಣದುಲ್ಲಾಖಾನನಂ ತಿಳುಹಿ ಸಂಧಾನವನೊಡರ್ಚಿಸಿ ॥ ೨೦

ಆ ನರನಾಥಂ ರಣದುಲ
ಖಾನನ ಪಿಂದೆಗೆಸಿ ವೇಣುಪುರದೊಳ್ನಿಂದೀ ।
ಶಾನಪದಕಮಲಮಧುಕರ
ನಾನಂದದೊಳಖಿಲರಾಜ್ಯಮಂ ಪಾಲಿಸಿದಂ ॥ ೨೨

ಇಂತಾ ವೀರಭದ್ರನಾಯಕಂ ರಾಜನೀತಿಮಾರ್ಗವಿಡಿದು ಸಂಧಾನಮುಖದಿಂ ರಣದುಲ್ಲಾಖಾನನಂ ಮುತ್ತಿಗೆದೆಗೆಸಿ ಕಳುಹಿ ರಾಜ್ಯರಾಷ್ಟ್ರವನುಳುಹಿಕೊಂಡು ಶಾಲಿವಾಹನ ಶಕ ವರ್ಷ ೧೫೬೧ನೆಯ ಬಹುಧಾನ್ಯ ಸಂವತ್ಸರದ ಮಾರ್ಗಶಿರ ಮಾಸದಲ್ಲಿ ಬಿದುರೂರ ಕೋಂಟೆಯರಮನೆಯೊಳ್ ನೆಲೆಯಾಗಿ ನಿಂದು ತರಿಕೆರೆಯವರೊಡರ್ಚಿದಪಕಾರಮಂ ಮನದೆಗೊಂಡು,ರಾಮಕೃಷ್ಣಪ್ಪನೆಂಬ ನಿಯೋಗಿಯಂ ವಿಜಾಪುರಕ್ಕೆ ಕಳುಪಿ ಪಾತುಶಾಹನಂ ಪ್ರಸನ್ನೀಕರಿಸಿಕೊಂಡು ಪಿಂತೈದಿದ ರಣದುಲಾಖಾನನ ಸಂಗಡಮಪರಿಮಿತತುರುಷ್ಕಸೈನ್ಯಮಂ ತೆರಳ್ಚಿಸಿ ತಂದಾ ವೀರಭದ್ರನಾ

ಯಕಂ ಹರಿಹರದೆಡೆಯೊಳ್ ಆ ರಣದುಲಾಖಾನನಂ ಸಂಧಿಸಿ ಶಿವಪ್ಪನಾಯಕಂ ರಾಮಕೃಷ್ಣಪ್ಪಯ್ಯನಿವರೊಡನಸಂಖ್ಯಾತಸೈನ್ಯಮಂ ಕೂಡಿಸಿ ರಣದುಲಾಖಾನನ ಸಂಗಡಂ ಪ್ರಯಾಣವನೊಡರ್ಚಿಸಿ ಕಳುಹಿ ದಾಳಿವರಿಸಿ ತರಿಕೆರೆಯವನ ರಾಜ್ಯರಾಷ್ಟ್ರಮಂ ನಿಪಾತಂಗೈಸಿ; ಬಳಿಕಾನೆವಳ್ಳಿಯೆಂದು ಪೂರ್ವನಾಮಾಂಕಿತಮಾದ ಬಸವಾಪಟ್ಟಣದ ಕೋಂಟೆಗೆ ಮುತ್ತಿಗೆಯಿಕ್ಕಿಸಿಯಾಕೋಂಟೆಯುಂ ಕೊಂಡು, ಯುದ್ಧಮುಖದೊಳ್ಕಂಗೆಯ ಹನುಮಪ್ಪನಾಯಕನ ಸಹೋದರರಂ ಕೈಸೆರೆವಿಡಿಸಿ ಪಾತುಶಾಹನೆಡೆಗೆ ಕಳುಪಿ ಬಳಿಕಮಾರಣದುಲಾಖಾನನೊಡನೆ ಶಿವಪ್ಪನಾಯಕ ರಾಮಕೃಷ್ಣಯ್ಯರಂ ಸೈನ್ಯಸಮೇತಮಾಗಿ ಮಾಯಾವಾದಿಗಳ ರಾಷ್ಟ್ರಮುಖಕ್ಕೆ ತೆರಳ್ಚಿ ಕಳುಹಿ, ಪಾತುಶಾಹಂಗಾಮುಖದೊಳಪ್ಪ ಕಜ್ಜಂಗಳನೆಲ್ಲಮನಿವರ್ಗಳ ಮುಖದಿಂ ನಿರ್ವಾಹಂಗೈಸಿ, ತತ್ಪಾತುಶಾಹಂ ಕಳುಪಿದನೇಕಮಾದುಚಿತವುಡುಗೊರೆಗಳಂ ಪರಿಗ್ರಹಿಸಿ ಬಹಳಸನ್ಮಾನಂಬೆತ್ತು ಪರಮಪ್ರಖ್ಯಾತಿಯುಂ ಪಡೆದು ವಿರಾಜಿಸುತಿರ್ದನಂತುಮಲ್ಲದೆಯುಂ ॥ ೩೪

ಮೇದಿನಿಗತಿಬಲನೆನಿಸುವ
ಸೋದೆಯ ರಘುನಾಥರಾಜನಂ ಕೆಂಗೆರೆಯೊಳ್ ।
ಕಾದಿ ಪಿಂದೆಗೆಸಿ ಪೊಗಲಾ
ಮೋದದೆ ಸಂಧಿಯೊಳ್ ಮೈತ್ರಿಯಿಂ ಮನ್ನಿಸಿದಂ ॥ ೩೫

ಅಡಿಗಡಿಗಲೆವ ತುರುಷ್ಕರ
ಪಡೆಯುಂ ಮುಗ್ಗಿಸುತೆ ಮಲೆತ ತೌಳವ ನೃಪರಂ ।
* ಜಡಿದು ಮಾರ್ಮಲೆತ ಕಾರ್ಕಳ
ದೊಡೆಯನ ನಿಗ್ರಹಿಸಿ ವಿತ್ತಮಂ ನೆರೆಕೊಂಡಂ ॥ ೩೬

ಮತ್ತಮಾ ವೀರಭದ್ರನಾಯಕಂ ತಮ್ಮ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪನಾದ ವೆಂಕಟಪ್ಪನಾಯಕರ್ಗೆ ಬೊಕ್ಕಸದಧಿಕಾರವನಿತ್ತು ಶಿವಪ್ಪನಾಯಕರುಮಂ ಪ್ರೀತಿಯಿಂ ನಡೆಸಿಕೊಳುತ್ತುಮಿರಲ್ ಸೇನೆದಿವಾನ ಪುಟ್ಟಣ್ಣಂ ಮುಂತಾದ ಕುಹಕಿಜನರ್ಕುಮಂತ್ರಮಂ ನೆನೆಯುಳೆಚ್ಚತ್ತು ಶಿವಪ್ಪನಾಯಕಂ

ಶೀಘ್ರದಿಂ ಸಾಗರಕ್ಕೈದಲ್ಸೇನೆದಿವಾನ ಪುಟ್ಟಣ್ಣಂ ಪಟ್ಟಗುಪ್ಪೆಗೈದಿ ನಿಂದಿ ಕ್ಕೇರಿಯೊಳಿರ್ಪ ಪಾತುಶಾಹನ ವಕೀಲನಾಗಿರುತಿರ್ದ ಜನ್ನೋಪಂತಂಗೆ ಪರಿಧಾನಮನಿತ್ತು [1] ಬಳಗುವಮಾಡಿಕೊಂಡು ಶಿವಪ್ಪನಾಯಕನಂ ಕೈವ ಶಮಂ ಮಾಡಿಕೊಳಬೇಕೆಂದು ಬಹುವಿಧಪ್ರಯತ್ನದಿಂ ಹುಡುಕುವನಿ ತರೊಳ್ ಆ ಸಾಗರದ ಮಹಾನಾಡು ಬಾದಾವಿ ಲಿಂಗಪ್ಪ ರುದ್ರಪ್ಪ ಸಹಿತಂ ಸುಂಕದ ಸೇನಬೋವ [2] ಕೋನಪ್ಪನ ಮನೆಯೊಳ್ ನೆಲಮಾಳಿ ಗೆಯೊಳಡಂಗಿಸಿ ಪೇಟೆಯೊಳಿಲ್ಲವೆಂಬುದಂ ಮಾಡಿ ಕಳುಪಲೊಡನಿಂತು ಮರೆಯಾಗಿರುತ್ತಿರಲ್, ಕತಿಪಯದಿನಂಗಳ್ಪೋಗಲೊಡನೆ ಸಮೀಪವ ರ್ತಿಗಳಾವ ಸೇನೆದಿವಾನ ಪುಟ್ಟಣ್ಣಂ ಮೊಂತಾದಕುಹಕಿಗಳ್ ಮತ್ತಂ ಸದಾಶಿವನಾಯಕನಂ ಪಿಡಿದು ನಿಗ್ರಹಿಸಬೇಕೆಂದು ದುರಾಲೋಚನೆ ಯನೆಸಗುತ್ತಿರಲ್ವೀರಭದ್ರನಾಯಕಂ ತಿಳಿದಂತಪ್ಪುದುಚಿತಮಲ್ತೆಂದು ಬಗೆದು ॥ ೩೭

ಬರಿಸಿ ಶಿವಭೂಮಿಪತಿಯಂ
ವರಚಂದಾವರದ ಸೀಮೆಕೋಂಟೆಯುಮುಖದಾ ।
ಹೊರಪಾಳ್ಯದಾಧಿಪತ್ಯವ
ನುರುಕರುಣದೊಳಿತ್ತು ನೃಪವರಂ ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟಂ ॥ ೩೮

ಇಂತಾ ವೀರಭದ್ರನಾಯಕಂ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ ಶಿವಪ್ಪನಾಯಕಂಗೆ ಚಂ ದಾವರದ ಸೀಮೆಕೋಂಟೆಗಳ ಹೊರಪಾಳ್ಯದಧಿಕಾರವನಿತ್ತು ಕಳುಹಿ ಸುಖದಿಂ ರಾಜ್ಯಂಗೈಯುತ್ತುಮಿರಲ್, ತಮ್ಮ ಪತ್ನಿಯಾದ ವೀರಮ್ಮಾಜಿ ಯವರ್ ಶಿವಸಾಯುಜ್ಯಮನೈದಲೊಡನತ್ಯಂತವೈರಾಗ್ಯಪರನಾಗುತುಂ ತಮ್ಮ ಕನಿಷ್ಠಪತ್ನಿಯಾದ ಕೊಲ್ಲೂರಮ್ಮಾಜಿಯವರ್ವೆರಸು ॥ ೩೯

* ವೀರಭದ್ರಾವನೀಶಂ
ಚಾರು ಹೊಸಂಗಡಿಯೊಳಿರ್ದನಂತರಮಾಕೊ ।

[1] ಪರಿಧಾನಮಂ ಮುನಿದು (ಬ.ಕ.) cf VII 46.

[2] ಶ್ಯಾನುಭೋಗ (ಕ.)

ಲ್ಲೂರಂ ಪೊರ್ದಿ ಬಳಿಕ್ಕಾ
ಭೂರಿಯಶಂ ಕಂಡಲೂರನಂದುರೆ ಸಾರ್ದಂ ‖ ೪೦

ಇಂತಾವೀರಭದ್ರನಾಯಕಂ ಕಂಡಲೂರಂ ಸಾರ್ದಾಕೋಂಟೆ
ಯೊಳ್ವರ್ತಿಸುತ್ತುಮಿರಲಾಕಾಲದೊಳ್ ‖ ೪೧

ಬಿದುರೂರೊಳ್ಸಂಸ್ಥಾನದ
ಬದುಕಿಂಗರುಹರುಮನೊರ್ವರಂ ಕಾಣದೆಯು ।
ಲ್ಲಿದ ಪಳಬರೊಳಂ ಮಿಗೆ ಬ
ಲ್ಲಿದನೆನಿಸುವ ಬಾಲರಾವುತನ ಪರುವಪನುಂ ‖ ೪೨

ಆ ಸಿದ್ಧಪನುಂ ವಸುಧಾ
ಧೀಶಂಗಿರದರಿಕೆಗೈಸೆ ಚಂದಾವರದಿಂ ।
ಭಾಸುರಬಿದರೂರ್ಗೈತಂ
ದೋಸರಿಸದೆ ಸಬ್ಬಬರ್ದುಕನಾಗಿಪುದೆನುತ್ತುಂ ‖ ೪೩

ಬರಿಸೆ ಶಿವಪ್ಪನಾಯಕರಿಗಟ್ಟೆ ನಿರೂಪನನಾಕ್ಷಣಾರ್ಧದೊ
ಳ್ತ್ವರಿತದೊಳಾಶಿವೇಂದ್ರನುರುವೇಣುಪುರಕ್ಕಣವ್ಯೆದಿ ಸೋದರಂ ।
ವೆರಸು ಬರ್ದುಂಕನೊಲ್ದು ನಡೆಸುತ್ತಿರೆ ಸೇನೆದಿವಾನ ಪುಟ್ಟಣಂ
ಪರಿಕಿಸಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣಪನುಮುನ್ಮದಕಾಶಿಯವೀರಯಾಖ್ಯನುಂ ‖೪೪

ನೆರೆದಿನಿಬರ್ಕುಹಕಿಗಳಂ
ದುರೆ ಬಲ್ಲಿದ ಬಾಲರಾವುತನ ಪರುವಪನಂ ।
ವೆರಸಿದ್ದಪನಂ ಬೋಧಿಸು
ತಿರದವರುಮನೊಳಗುಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಳಿಕ್ಕಂ ‖ ೪೫

ಬಿಡದೆ ನೃಪಕಾರ್ಯಗಳುಮಂ
ನಡೆಯಿಸುವ ಶಿವೇಂದ್ರ ವೆಂಕಟಪನಾಯಕರಂ ।
* ಪಿಡಿದು ನಿಗ್ರಹಿಸಬೇಕೆಂ
ದೆಡೆವಿಡದುರೆ ತೋಹನಿಕ್ಕಿ ಸಾಧಿಸುತಿರ್ದರ್ ‖ ೪೬

ಇಂತು ಸಮಯಸಾಧನಂಗೈದೊಡಂ ಕೈಯೊಳಗಾಗದಿರಲೊಂದುದಿನವೆಂದಿನಂತೆ ಚಿಕ್ಕರಮನೆಯಿಂ ರಾಜಾಲಯಕ್ಕೈದಿದ ಶಿವಪ್ಪನಾಯಕ ವೆಂಕಟಪ್ಪನಾಯಕರಂ ಕಡಿತದ ಚಾವಡಿಯೊಳ್ ತುಳ್ಳಿರಿಸಿ ಪೊರಗೈದದಂತೆ ಪರಿಸ್ಫುರಣಕವಾಟಂಗಳಂ ಬದ್ಧಂಗೈಸಲಾ ಶಿವಪ್ಪನಾಯಕಂ ಸಹೋದರ ವೆಂಕಟಪ್ಪನಾಯಕಂವೆರಸು ಮಹಾಧೈರ್ಯಪರನಾಗುತ್ತುಮಾ ಕಡಿತದ ಚಾವಡಿಯೊಳೆಚ್ಚರಿನೊಳಿರ್ದಾರಾತ್ರಿಯುಂ ಕಳೆದರುಣೋದಯಮಾಗಲೊಡನೆ ತಮ್ಮ ಸಮೀಪದೊಳಿರ್ದ ಪೊನ್ನೆನಾಯಕನ ವೆಂಕಟಯ್ಯ ಮುಂತಾದ ಮಂದಿಮಕ್ಕಳಂ ಕೂಡಿಕೊಂಡತ್ಯಂತಶೌರ್ಯದಿಂ ತಡೆದವರ್ಕಳ ಶಿರಶ್ಛೇದನಂಗೆಯ್ಯುತ್ತೈದಿ ಕೋಂಟೆಯ ಬಾಗಿಲಂ ತೆಗೆಸಿಕೊಳುತ್ತುಂ ಪೊರಟು ದುರಾಲೋಚನೆಗೊಳಗಾದ ಪರುವಪಂ ಸಿದ್ದಪಂ ಮುಂತಾದ ಕುಹಕಿಗಳಂ ಪಿಡಿದು ನಿಗ್ರಹಂಗೈದಾವುದರಲ್ಲಿಯುಮತಿಸಾವಧಾನಚಿತ್ತನಾಗಿಂತುವರ್ತಿಸುತ್ತುಮಿರಲ್, ವೀರಭದ್ರನಾಯಕನಾ ಶಿವಪ್ಪನಾಯಕನ ಮುಖದೊಳಖಿಲಕಾರ್ಯಂಗಳಂ ನಡೆಸುತ್ತುಂ ಕೆಂದಲೂರೊಳ್ಸ್ಥಿತನಾಗಿರಲಾಪ್ರಸ್ತಾವದೊಳ್ ॥. ೪೭

ಮಿಸುಪ ವಿಜಾಪುರಾಧಿಪತಿಯಪ್ರತಿಸಾಹಸಿ ಪಾತುಶಾಹನಂ
ದೆಸೆವ ವಜೀರರಂ ನೆರಪಿ ದಕ್ಷಿಣದತ್ತಣ ನಾಡನೈದೆ ಸಾ ।
ಧಿಸಿ ಮಲೆವಾಕೆವಾಳರೆನಿಸಿರ್ಪಳಯಾಣ್ಮರ ದರ್ಪಮಂ ನಿವಾ
ರಿಸಿ ಬಹುದೆಂದುಸಿರ್ದ ನಿಜಪುತ್ರನನೈದೆ ತೆರಳ್ಚಿ ಖ್ಯಾತಿಯಿಂ ॥ ೪೮

ರುಸ್ತುಂಜಮಾನನೊಡನುರು
ಹಸ್ತ್ಯಶ್ವಪದಾತಿಸಹಿತಮುಂಬರಖಾನಂ ।
ಶಸ್ತ್ರಮಹಮುದ್ದಖಾನಂ
ವಿಸ್ತರತನು ಕೂಬಖಾನನಂಕುಶಖಾನಂ ॥ ೪೯

ಮತ್ತಂ ಶಾಜೀಖಾನಂ
ಪತ್ತೇಖಾನಂ ಪರಾತಖಾನನೆನಿಪ್ಪ ।
ನೃತ್ತರಹ ಖಾನಖಾನ
ವರ್ತಿಚಯಂವೆರಸು ತೆರಳ್ದು ಕದನೋತ್ಸಹದಿಂ ॥ ೫೦

ಇಂತು ಪಾತುಶಾಹಂ ತಾನಾತ್ಮಪುತ್ರನೆನಿಪ ರುಸ್ತುಂಜಮಾನನೊಡನಪರಿಮಿತಸೈನ್ಯವಜೀರರ್ಕಳಂ ಕೂಡಿಸಿ ತೆರಳ್ಚಲವರ್ದಾಳಿವರಿಯುತ್ತೈದಿ ಸಿಮೊಗ್ಗೆಯ ಕೋಂಟೆಯುಂ ವೇಢೈಸಲ್, ವೀರಭದ್ರನಾಯಕನಪರಿಮಿತಸೇನಾಸಮೂಹಮಂ ಕೂಡಿಸಿ ಶಿವಪ್ಪನಾಯಕನಂ ತೆರಳ್ಚಲಾತಂ ತನ್ನನುಜವೆಂಕಟಪ್ಪನಾಯಕಂವೆರಸತ್ಯಂತಾಟೋಪದಿಂ ತೆರಳ್ದುತಂದು ಯವನಸಮೂಹಕ್ಕಿದಿರ್ಚಿ ನಿಂದು ಕೈಗೈದು ಯುದ್ಧರಂಗದೊಳ್ ಅಂಬರಖಾನನ ಡೊಂಬಿಯುಂ ನಿಲಿಸಿ ಮುಹಮುದ್ದಖಾನನ ಬಹುಮದಮಂ ಕೆಡಿಸಿ ಕೂಭಕಾನನಂ ಕ್ಷೋಭವಡಿಸಿ ಅಂಕುಶಖಾನನ ಬಿಂಕಮಂ ಕಳಲ್ಚಿಸಿ ಶಾಜೀಖಾನನ ಫೌಜಂ ಮುರಿದು ಪತ್ತೇಖಾನನ ಕತ್ತಿಯುಂ ನಿಲಿಸಿ ಪರಾತಖಾನನಂ ಪರಿಭವಂಗೈದಿಂತು ತುರುಷ್ಕಸೈನ್ಯಮಂ ಸದೆದೋಡಿಸಿ ಕೋಂಟೆಗಳ ಮುತ್ತಿಗೆದೆಗೆಸಿ ರುಸ್ತುಂಜಮಾನನಂ ಪಿಂದೆಗೆಸಲ್ ಪಾತುಶಾಹಂ ಕೇಳ್ದು ಕೆರಳ್ದು ಬಂಕಾಪುರಕ್ಕೈದಿ ನಿಂದು ಮುಸ್ತಾಫಖಾನನ ಕೂಡಪರಿಮಿತಸೈನ್ಯಮಂ ಕೂಡಿಸಿ ತೆರಳ್ಚಲವಂ ಪಡೆವೆರಸೆಳ್ತಂದು ಕಳವೂರ ಬಯಲ್ಗೈತಂದು ಸಿಬಲ್ ಬಳಿಕ್ಕಂ ನಿಯೋಗಿ ಶರಜಾರಾಯನಂ ಪ್ರಯಾಣವನೊಡರ್ಚಿಸಿ ಕಳುಹಿ ಶಿವಪ್ಪನಾಯಕನ ಮುಖದಿಂ ಸಮರಸಂಧಾನವನೊಡರ್ಚಿಸಿ ಪಾತುಶಾಹನಂ ಪಿಂದೆಗೆಸಿ ರಾಜ್ಯಂಗೆಯ್ಯುತ್ತುಮಿರಲಾಪ್ರಸ್ತಾವದೊಳ್ ॥ ೫೧

ವರವೀರಭದ್ರಧರಣೀ
ಶ್ವರನಂ ಬಿದುರೂರ್ಗೆ ಬರಿಸಬೇಕೆಂದೆನುತುಂ ।
ಧುರಧೀರ ಶಿವನರೇಂದ್ರಂ
ತ್ವರಿತದೊಳಂ ಘಟ್ಟವಿಳಿದು ಗುಳವಾಡಿಯೊಳಂ ॥ ೫೨

ನಿಂದಿರೆ ಕಾಶಿಯ ಭದ್ರಪ
ನಂದುರೆ ಸೇನಾದಿವಾನ ಪುಟ್ಟಣ ಮುಖ್ಯರ್ ।
ಮುಂದಿಕುದುರೆಗಳ ಕೂಡಿಸಿ
ನಿಂದೊಡ್ಡಂಬಲಿಸಿ ದೂಪಗಟ್ಟೆಯ ಬಳಿಯೊಳ್ ॥ ೫೩

ಯುದ್ಧವನೊಡರ್ಚಲಲ್ಲಿಯೆ
ಬಿದ್ದಳಿಯಲ್ಕಳಿಯಭದ್ರಷಂ ಕರ್ತರ್ಗೆ ।
ಳುದ್ದದ್ವೃತ್ತರ ದುರ್ಮಂತ್ರದ
ಗದ್ದಲಮಂ ನಿಲಿಸಿ ತಾವೆತೆರಳ್ದ್ಯತರುತಂ ॥ ೫೪

ಗುಳವಾಡಿಗೈದಿಯಂತಃ
ಕಲಹವನುರೆ ಬಿಡಿಸಿ ಶಿವನರೇಂದ್ರನ ಮನಮಂ ।
* ತಿಳುಹಿ ತಕ್ಕೆಗ್ಯೆಸಿ ಯಲ್ಲಿಂ
ಫಳಿಲನೆ ತಾಂ ತೆರಳ್ದು ಕಂಡಲೂರಂ ಪೊಕ್ಕಂ ॥ ೫೫

ಇಂತು ವೀರಭದ್ರನಾಯಕಗರ್ಗುಳವಾಡಿಯಿಂ ತೆರಳ್ದು ಕಂಡಲೂರಂ ಪೊಗಲನಂತರಂ ॥ ೫೬

ಮರುದಿವಸಮನುಜಸಹಿತಂ
ಭರದಿಂದಲ್ಲಿಂ ತೆರಳ್ದು ಶಿವಭೂಪಾಲಂ ।
ವರಕಂಡಲೂರನುರೆ ಪೊ
ಕ್ಕರಸಿನ ಸಂದರ್ಶನವನಣಂ ವಿರಚಿಸಿದಂ ॥ ೫೭

ಇಂತಾ ಶಿವಪ್ಪನಾಯಕಂ ಸಹೋದರ ವೆಂಕಟಪ್ಪನಾಯಕಂವೆರಸು ಗುಳವಾಡಿಯ ಪಾಳ್ಯದಿಂ ತೆರಳ್ದು ಕಂಡಲೂರಂ ಪೊಕ್ಕು ಕರ್ತರ ಸಂದರ್ಶನಂಗೈದು ನೀಂ ಮುನ್ನಿನಂತೆ ವೇಣುಪುರಕ್ಕೆ ಬಿಜಯಂಗೈದು ಸಂಸ್ಥಾನದ ಸಕಲ ಕಾರ್ಯಂಗಳಂ ವಹಿಸಿ ನಡೆಸಲ್ವೇಳ್ಕೆಂದು ಪಲಬಗೆಯೊಳೊಡವಡಿಸಿ ಕರೆಯಲಾವಿಲ್ಲಿಯೆ ನಿಂದಿರ್ದುಂಟಾದ ಸಂಸ್ಥಾನಕಾರ್ಯಂಗಳನೆಲ್ಲಮಂ [1] ನಿನ್ನ ಮುಖದಲ್ಲಿಯೆ ನಡೆಸುವುದೆಮಗೆ ಭೂಷಣಮಾಗಿರ್ಪುದೆಂದು ನೀತಿಶಾಸ್ತ್ರಂಗಳಂ ಪೇಳ್ದೊಡವಡಿಸಿಯಾ ಶಿವಪ್ಪನಾಯಕರಂ ವೆಂಕಟಪ್ಪನಾಯಕರಂ ವೇಣುಪುರಕ್ಕೆ ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟು ತಾಂ ನಿಶ್ಚಿಂತೆಯಿಂ ಶಿವಾರ್ಚನಾದಿ ಸತ್ಕೃತ್ಯ ನಿತ್ಯನಿಯಮಂಗಳಂ ಲೋಪಮಾಗದಂತಾಚರಿಸಿ ನಡೆಸುತ್ತಿರ್ದಂ ॥ ೫೮

---

1 ನಿಂದಿರ್ದೇನುಂಟಾದ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಕಾರ್ಯಂಗಳನೆಲ್ಲವಂ (ಕ. ಖ.)

ಇಂತಾ ಭದ್ರಪಭೂಮೀ
ಕಾಂತನ ಸುತನೆನಿಪ ವೀರಭದ್ರಮಹೀಶಂ ।
ಕಂತುನಿಭರೂಪನತಿಬಲ
ವೆಂತಂ ಸದ್ಧರ್ಮದಿಂದವಿಳೆಯಂ ಪೊರೆದಂ ॥ ೫೯

ಇಂತು ವೀರಭದ್ರನಾಯಕಂ ತನಗೆ ಪಟ್ಟವಾದ ಶಾಲಿವಾಹನ ಶಕ ವರ್ಷ ೧೫೫೭ನೆಯ ಶುಕ್ಲನಾಮಸಂವತ್ಸರದ ಮಾರ್ಗಶಿರ ಶುದ್ಧ ೧೧ ಯುವರೆಗೆ ವರ್ಷ ೧೬ ದಿವಸ ೧೭ರ ಪರ್ಯಂತಂ ಸುಖದಿಂ ರಾಜ್ಯಂಗೈದಂ ॥ *

ಷಷ್ಠಾಶ್ವಾಸಂ ಸಂಪೂರ್ಣಂ.

* ಈ ವೀರಭದ್ರನಾಯಕರ ಕಾಲದಲ್ಲು ಬದುಕುಗಳ ಮಾಡಿದವರು :—ಶಿವಪ್ಪನಾಯಕರು; ಅವರ ತಮ್ಮ ವೆಂಕಟಪ್ಪನಾಯಕರು; ಪ್ರಧಾನಿ ಹಾರೋ ವೆಂಕಟಯ್ಯ; ರಾಮಕೃಷ್ಣಯ್ಯ; ಕರಣಿಕ ಬಿಳಿಗೀ ಕೋನಪ್ಪಯ್ಯ; ಕೋಳಾಲದ ಕೋನಪ್ಪಯ್ಯ; ರಾಯಸದ ವೆಂಕಟಪ್ಪಯ್ಯ; ನಾರಣಪ್ಪಯ್ಯ; ಹೂವಯ್ಯ; ಶರಜಾ ವೆಂಕಟಪ್ಪಯ್ಯ; ನಿಯೋಗಿ ರಾಮಚಂದ್ರಯ್ಯ; ಶರಜಾರಾಯ; ಅಂಡಿಗೆ ರೇವಣ್ಣವೊಡೇರು; ದಳವಾಯಿ ಚಿಕ್ಕಲಿಂಗಣ್ಣ; ಶಾಂತಪ್ಪನಾಯಕ; ಗಿಂಡೀ ಲಿಂಗಯ್ಯ; ಬಾಲರಾವುತನ ಪರುವಪ್ಪ; ಹೊನ್ನೆನಾಯಕನ ವೆಂಕಟಯ್ಯ; ಸೇನೆದಿವಾಣಿ ಪುಟ್ಟಣ್ಣ, ಮುಂತಾದವರು.

ಈ ವೀರಭದ್ರನಾಯಕರು ಕಂಡುಲೂರಲ್ಲೂ ಐಕ್ಯವಾದಲ್ಲಿ ಇವರ ಪತ್ನಿ ಕೊಲ್ಲೂರಮ್ಮಾಜಿಯವರಿಗೆ ಇವರ ಸಂಗಡಲೇ ಸಮಾಧಿಯಾಯಿತು. (ಕ)

ಸಪ್ತಮಾಶ್ವಾಸಂ

ಆ ವೀರಭದ್ರನಾಯಕರ ತರುವಾಯ ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ವಿಜಯಾಭ್ಯುದಯ ಶಾಲಿವಾಹನ ಶಕ ವರ್ಷ ೧೫೬೮ನೆಯ ಪಾರ್ಥಿವ ಸಂವತ್ಸರದ ಮಾರ್ಗಶಿರ ಶುದ್ಧ ೧೦ಯಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕಸಂಕಣ್ಣನಾಯಕರ ಮಗ ಸಿದ್ದಪ್ಪನಾಯಕರ ಜ್ಯೇಷ್ಠಕುಮಾರರಾದ ಶಿವಪ್ಪನಾಯಕರ್ಗೆ ವೇಣುಪುರದ ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿ ರಾಜಪಟ್ಟಂ.

ಇಂತು ನೆಗಳ್ತೆವೆತ್ತ ಸಮುದಗ್ರಪರಾಕ್ರಮಿ ವೀರಭದ್ರಭೂ
ಕಾಂತನನಂತರಂ ರಿಪುಕನತ್ಕದಳೀವನಗಂಧಸಿಂಧುರಂ ।
ಪಿಂತಣ ರಾಯರಿಂ ಶತಗುಣಾಧಿಕಮಾದತಿಶೌರ್ಯದೇಳ್ಗೆಯಿಂ
ಸಂತರೊಡಂಬಡಲ್ಧರೆಯನಾಳ್ದನುದಾರಶಿವಾವನೀಶ್ವರಂ ॥೧

ಅದೆಂತೆನಲಾ ಶಿವಪ್ಪನಾಯಕರ್ ತಮ್ಮ ಪಿತಾಮಹನಾದ ಚಿಕ್ಕಸಂಕಣ್ಣನಾಯಕರ ಅಗ್ರಜರಾದ ದೊಡ್ಡ ಸಂಕಣ್ಣನಾಯಕರ ಪ್ರಪೌತ್ರರಾದ ವೀರಭದ್ರನಾಯಕರಾಳಿಬರುತಿರ್ದ ದೇಶ ಕೋಶ ಪ್ರಜೆ ಪರಿವಾರ ಪರಿಸ್ತರಣ ಪರಿಜನ ಪುರಜನ ಬಂಧುಜನ ಮಂತ್ರಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ನಿಯೋಗಿಜನ ಸೇವಕಜನಮೆಂತಾದ ಸಮಸ್ತಜನರಂ ಪಾಲಿಸುತ್ತುಂ, ತಮ್ಮನುಜ ವೆಂಕಟಪ್ಪನಾಯಕರಂ ಪ್ರೀತಿಯಿಂ ನಡೆಸಿಕೊಳುತ್ತುಂ, ತಮ್ಮ ಸಹೋದರಿ ಪರಮೇಶ್ವರಮ್ಮನನ್ನು ...... ವಿವಾಹಮಂ ರಚಿಸಿ ನಾಗಾಜಮ್ಮನೆಂಬನುಜೆಯುಂ ...... ಗಿತ್ತು ವಿವಾಹಮಂ ರಚಿಸಲಾಪೆಣ್ಮಣಿಯೊಳೊರ್ವ ಕುಮಾರನುದಿಸಲಾ ಕುಮಾರಂಗೆ ಅಳಿಯ ಶಿವಲಿಂಗನಾಯಕನೆಂದು ನಾಮಕರಣಮಂ ರಚಿಸಿ ಪೋಷಿಸುತ್ತುಂ, ಮತ್ತಂ ತಮ್ಮ ಕನಿಷ್ಠ ಸಹೋದರಿಯಾದ ಚನ್ನಮ್ಮನೆಂಬ ಪೆಣ್ಮಣಿಯುಂ ಮೈದುನಕೆಂಚಣ್ಣಂಗಿತ್ತು ವಿವಾಹಮಂ ರಚಿಸಲಾ ಚನ್ನಮ್ಮನ ಗರ್ಭದೊಳ್ ಸಿದ್ದಯ್ಯನೆಂಬ ಕುಮಾರನುಂ ಸಿದ್ದಮ್ಮ ಗೌರಮ್ಮ ನೆಂಬಿರ್ವ ಪೆಣ್ಮಣಿಗಳುಮುದಿಸಲವರುಮಂ ಸಂರಕ್ಷಿಸುತ್ತುಮಾಶಿವಪ್ಪನಾಯ

ಕರ್ ಮೊದಲ್ ವೆಂಕಟಪ್ಪನಾಯಕರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತಾಂ ವಿವಾಹವಾದ ದುರ್ಗದ ಪಟ್ಟಣಸೆಟ್ಟರ ಮಗಳು ಲಿಂಗಮ್ಮಾಜಿಯವರ ಗರ್ಭದೊಳೊರ್ವ ಕುಮಾರಿಯೊಗೆಯಲಾ ಪೆಣ್ಮಣಿಗೆ ಸಿದ್ಧಮ್ಮಾಜಿಯೆಂದು ಪೆಸರಿಟ್ಟು, ಸಿದ್ಧಮ್ಮಾಜಿಯುಂ ಸರಭೆಲ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಯ್ಯಂಗೆ ವಿವಾಹವನೊಡರ್ಚಿಸಿ, ಮತ್ತಂ ತಮ್ಮ ದ್ವಿತೀಯಪತ್ನಿ ಸೂರಿರಾಯನ ಬಸವಪ್ಪನ ಸಹೋದರಿಯರಾದ ಶಾಂತಮ್ಮಾಜಿಯವರ ಗರ್ಭದೊಳೊರ್ವ ಕುಮಾರನುದಿಸಲಾ ಕುಮಾರಂಗೆ ಭದ್ರಪನಾಯಕನೆಂದು ನಾಮಕರಣಮಂ ರಚಿಸಿ ಆ ಭದ್ರಪನಾಯಕಂಗೆ ಸೂರಿರಾಯನ ಕಲ್ಲಪ್ಪನ ಕುಮಾರಿ ಬೊಮ್ಮಮ್ಮಾಜಿ ಸೋದರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮೈದುನ ಕೆಂಚಣ್ಣನಮಗಳು ಸಿದ್ಧಮ್ಮಾಜಿ ಇಂತಿರ್ವರ್ ಸ್ತ್ರೀಯರನತ್ಯಂತಸಂಭ್ರಮದಿಂ ವಿವಾಹಮಂ ರಚಿಯಿಸಿ, [1] ತಮಗೆ ಈ ರಾಜಪಟ್ಟವಾದಮೇಲೆ ತಾವು ನಂಬಿಯಣ್ಣಸೆಟ್ಟರ ಮಗ ಚನ್ನಪ್ಪಸೆಟ್ಟರ ಪತ್ನಿ ಚನ್ನಮ್ಮನ ಸಹೋದರಿಯಾದ ಬಸವೂರ ಸೋಮಯ್ಯನ ಕುಮಾರಿ ಭದ್ರಮ್ಮಾಜಿ, ಬಾದಾಮಿಲಿಂಗಪ್ಪಸೆಟ್ಟರ ಕುಮಾರಿ ಬಸವಲಿಂಗಮ್ಮಾಜಿ ಇಂತುಭಯ ಸ್ತ್ರೀಯರಂ ವಿವಾಹವಾದರ್. [2] ಬಸವಲಿಂಗಮ್ಮಾಜಿಯೆಂಬ ಪತ್ನಿಯೊಳೊರ್ವ ಕುಮಾರನುದ್ಭವಿಸಲಾ ಕುಮಾರಂಗೆ ಸೋಮಶೇಖರನಾಯಕನೆಂದು ನಾಮಕರಣಮಂ ರಚಿಯಿಸಿ, ಇಂತಾ ಶಿವಪ್ಪನಾಯಕರ್

---

1 ಈ ಸಿದ್ಧಮ್ಮಾಜಿಯ ಸಹೋದರಿಯಾದ ಗೌರಮ್ಮನೆಂಬ ಪೆಣ್ಮಣಿಯಂ ಮುಂದುಸಿರ್ವ ಕಥಾಸಂಗತಿಯಲ್ಲೂ ಪರದೇಸಿಸೆಟ್ಟರ ಚನ್ನಪ್ಪಸೆಟ್ಟರ ಪುತ್ರನಾದ ನಿರ್ವಾಣಯ್ಯನ ತಂದೆ ಮೋನಪ್ಪಸೆಟ್ಟರ ಭಾವನಾದ ಮರಿಯಪ್ಪಸೆಟ್ಟರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ವಿವಾಹವಂ ರಚಿಸಿದ ಕಾರಣದಿಂದೀ ಶಿವಪ್ಪನಾಯಕರ ಕುಮಾರ ಭದ್ರಪ್ಪನಾಯಕರು ಈ ಚನ್ನಪ್ಪಸೆಟ್ಟರ ಕುಮಾರರಾದ ಮರಿಯಪ್ಪಸೆಟ್ಟರು ಇಂತಿರ್ವರು ಸಡ್ಡಕರಾಗಬೇಕೆಂದು ಗ್ರಹಿಸಿಕೊಂಬುದು. (ಕ)

2 ಪುತ್ತಮಾತರುವಾಯ ಗುಡುವೆ ಚನ್ನಪ್ಪನ ತಂಗಿ ನಾಗಾಜಮ್ಮಾಜಿಯೆಂಬ ಪೆಣ್ಮಣಿಯಂ ವಿವಾಹವಾದರ್. ಆ ನಾಗಾಜಮ್ಮಾಜಿಯವರ ಗರ್ಭದೊಳ್ ಸಂತಾನವಿಲ್ಲ; ಇಂತಾ ಶಿವಪ್ಪನಾಯಕರ್ ತಾವು ಸ್ವತಂತ್ರರಾಗಿ ವಿವಾಹವಾದ ಸ್ತ್ರೀಯ

ಸೋಮಶೇಖರನಾಯಕರ್ವೆರಸು ಸುಖಮಿರುತುಂ ನಾಲ್ದೆಸೆಯೊಳಿರ್ಪ ವರ್ತಕ ವ್ಯೆರುದಾರ ಗಂದಿಗ ಕೊಂಕಣಿಗರ್ಮೊದಲಾದ ಮಹಾನಾಡವರಂ ಬರಿಸಿ ವೇಣುಪುರವರದೊಳ್ ಸ್ಥಳನಿವೇಶನಪೇಟೆಸಾಲ ಕ್ಲುಪ್ತಿಗಳಂ ಮಾಡಿಸಿ ಸ್ಥಿರಲೇಖನಂಗಳಂ ಬರೆಸಿತ್ತು ಮತ್ತಮದಲ್ಲದೆ, ಚಿತ್ರಕ ಶಿಲ್ಪಕ ವರ್ಣಕ ಕಾಂಸ್ಯಕಾರ ತೈಲಯಂತ್ರಿಕ ಕುಂಭಕಾರ ಸ್ವರ್ಣಕಾರ ವರ್ಧಕಿ ಕಾರುಕ ವಸ್ತ್ರಶೋಧಕ[1] ದಿವಾಕೀರ್ತಿಕ (ಮೊದಲಾದ) ನಾನಾ ಕೈವಾಡ ಕರಣಚಮತ್ಕಾರವಿಶಾರದರಾದ ನಾನಾವಿಧಜಾತಿಜನ ಗರ್ಸ್ಪದನಿವೇಶನಂಗಳಂ ಕಲ್ಪಿಸಿ ಯವರ್ಗಳಂ ಸ್ಥಾಯಿಗಳಾಗಿ ನಿಲಿಸಿ, ಈ ಪ್ರಕಾರದಿಂ ವೇಣುಪುರಮಂ ಬಹುವಿಧರಚನೆಗಳಿಂ ವಿಸ್ತಾರಂಗೈಸಿ, ಬ್ರಹ್ಮಕ್ಷತ್ರಿಯಾದಿ ವರ್ಣಾಶ್ರಮಾಚಾರ ಧರ್ಮಕರ್ಮಂಗಳಂ ಶ್ರುತಿ ಸ್ಮೃತ್ಯುಕ್ತಮಾರ್ಗೋಲ್ಲಂಘನಮಾಗದಂತು ನಡೆಯಿಸಿ, ಶೈವವೈಷ್ಣವಾದಿ ಷಡ್ದರ್ಶನವರ್ತಿಗಳಂ ತತ್ತದುಕ್ತಮಾರ್ಗದೊಳ್ನಡೆವಂತು ನಿಯಾಮಕಂಗೈಸಿ, ಸ್ವರಾಷ್ಟ್ರಸ್ಥಿತ ಸಮಸ್ತಜನರೊಳ್ ಜಾತಿಸಂಕರಮಾಗಿ ನಡೆಯದಂತಾಜ್ಞಾಪಿಸಿ ತಾಂ ಧರ್ಮದಿಂ ರಾಜ್ಯಭಾರವಿಚಾರತತ್ಪರರಾಗಿ ರಾಜಧರ್ಮದಿಂ ವರ್ತಿಸುತ್ತುಮಿರ್ದು ಕತಿಪಯದಿನಂಗಳ್ಪೋಗಲೊಡನೆ ॥ ೦

ವಸುಧಾರೆಯ ಕೋಂಟೆಯನಾ
ವಸುಧೀಶಂ ಕೊಂಡು[2] ಸಕ್ಕರೆಯಪಟ್ಟಣಮಂ ।

ಮೂರ್ವರೊಳ್ ಬಸವೂರ ಸೋಮಯ್ಯನ ಕುಮಾರಿ ಭದ್ರಮ್ಮಾಜಿಯವರ ಗರ್ಭದೊಳೊರ್ವ ಕುಮಾರಿಯುದಿಸಲಾ ಕುಮಾರಿಗೆ ಬಸವಲಿಂಗಮ್ಮಾಜಿಯೆಂದು ಪೆಸರಿಟ್ಟು ಆ ಬಸವಲಿಂಗಮ್ಮಾಜಿಯಂ ಕೋರಾನ್ವದ ಶಿವಲಿಂಗದೇವರ ಶಿಷ್ಯ ಬಸವಲಿಂಗಯ್ಯಂಗೆ ವಿವಾಹಮಂ ರಚಿಸಲಾ ಬಸವಲಿಂಗಮ್ಮಾಜಿಯು ಬಸಿರೊಳೊರ್ವ ಕುಮಾರಿಯುದಿಸಲಾ ಕುಮಾರಿಗೆ ಸೋಮಮ್ಮನೆಂದು ಪೆಸರಿಟ್ಟು, ಸೋಮಮ್ಮನಂ ಗರಜಿನ ಚನ್ನವೀರವೊಡೆಯರ್ಗೆ ವಿವಾಹಮಂ ರಚಿಯಿಸಿದರ್. (ಕ)

1 ವಸ್ತ್ರಚ್ಛೇದಕ [ಕ.ಬ]
2 ಸರ್ವಜಿತ್ಸಂವತ್ಸರದಿಂ ಸಾಹಸಂಗೈದು ಖರಸಂವತ್ಸರದಿ (ಕ)

ಮಿಸುಗುವ ಹಾಸನಬೇಲೂ [1]
ರಸದ್ಯಶಕೋಂಟೆಗಳನಾನೃಪಂ ವಶಗೈದಂ ॥ ೩

ಮಾಯಮಾವಾದಿಗಳಧಿಕಸ
ಹಾಯದೆ ಬಹುಸೈನ್ಯಸಹಿತಿದಿರ್ಚಿದ ರಣಗಾಂ ।
* ಗೇಯು ಬೇಲೂರಕೃಷ್ಣಪ
ನಾಯಕನಂ ಯುದ್ಧರಂಗದೊಳ್ಸೋಲಿಸಿದಂ ॥ ೪

ಮಗುಳಾ ಕೃಷ್ಣಪರಾಯನ
ಮಗನೆನಿಸುವ ವೆಂಕಟಾದ್ರಿನಾಯಕನುರ್ವಿಂ ।
ಮಿಗೆ ಕೈಗೈಯಲ್ಕಂ ಪಿಡಿ
ದಗಣಿತತತ್ಸೈನ್ಯಜಾಲಮಂ ನೋಯಿಸಿದಂ ॥ ೫

ಇಂತರ್ಕಲಗೋಡ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನಾಯಕನದಟಂ ಮುರಿದಾತನ ತನೂಜ ವೆಂಕಟಾದ್ರಿನಾಯಕನಂ ಯುದ್ಧರಂಗದೊಳ್ಪಿಡಿದು ಕೈಗಾಯ್ದು ಕಳುಹಿದನಂತುಮಲ್ಲದೆಯುಂ ॥ ೬

ಕರೆಯುವನಿಗೆ ಬಾಧಕರಾ
ಗಿರುವ ಪರಂಗಿಗಳ ಬಲವನುಡುಗಿಸಿ [2] ಕುಂದಾ ।
ಪುರ ಗಂಗುವಳ್ಳಿ ಹೊನ್ನಾ
ವರಗಳ ಕೋಂಟೆಗಳನಾ ನೃಪಂವಶಗೈದಂ ॥ ೭

ಕಂಗೊಳಿಪ ಮಂಗಲೂರು
ತ್ತುಂಗಪರಿಸ್ಫುರಣಮಂ ವಶಂಗೈದು ಬಳಿ ।
* ಕ್ಕಿಂಗರೀಜಾದ್ಯರಾಗಮ
ನಂಗಳುಮಂ ತವಿಸಿ ರಾಜ್ಯಮಂ ಬಾಳಿಸಿದಂ ॥ ೮

ಇಂತುಮಂಗಲೂರ ಕೋಂಟೆಯಂ ಕೊಂಡನಂತರಮಳವೆಯುಂ ಕಟ್ಟೆಕೀಳೂರಂ ಸಾಧಿಸಿ, ಬೇಕಲ ಚಿತ್ತಾರಿಗಳೆಂಬ ಕೋಂಟೆಗಳುಮಂ ಮತ್ತಂ ಚಂದ್ರಗಿರಿ ಮುಂತಾದ ಕೋಂಟೆಗಳುಮಂ ಬಪ್ಪಗೈಸಿದನಂತು ಮಲ್ಲದೆಯುಂ ॥ ೯

---

[1] ಹೇವಿಳಂಬಿ ಸಂವತ್ಸರದೊಳ್ [2] ನಂದನಸಂವತ್ಸರದೊಳ್. (ಕ)

ಬಳಿಕುರುನೀಲೇಶ್ವರದು
ಜ್ಜ್ವಳಿಪಿಳೆಯುಂ ಕೊಂಡು ನಾಯಿಮಾರರ ನೆಲದೊಳ್ ।
ತೊಲಗದ ಕಂಬವೆನಸುವಿಂ
ನಿಲಿಸಿ ಮಹಾದ್ಭುತಪರಾಕ್ರಮವನುರೆ ಮೆರೆದಂ ॥ ೧೦

ಇಂತು ನೀಲೇಶ್ವರದ ಗಡಿಮುಖದೊಳ್ ತೊಲಗದ ಕಂಬಮಂ ನಿಲಿಸಿ ನಾಯಿಮಾರರಂ ವಶಗೈದು ಪಣಮಣಿಹಂಗಳಂ ಕೊಂಡನಂತರಂ ಕೊಲ್ಲಂತಮೊಪಳಮೆರ್ುಂತಾದ ಕೇರಳಮಂಡಲದ ಮನ್ನೆಯರ್ಕಳನೆರ್ದೆಗೆಡಿಸಿ ಮರಳ್ದನಂತುಮಲ್ಲದೆಯುಂ ॥ ೧೧

ರಂಜಿಸುವೆಲತ್ತನಾಡಂ
ಮಂಜುಳಮೆನಿಸಿರ್ಪ ಪಡುವನಾಡನಿಳಾಭೃ ।
ತ್ಕುಂಜರನುನ್ಮೂಲಿತರಿಪು
ಪುಂಜಂ ಶಿವನೃಪತಿ ಶೌರ್ಯದಿಂ ಸಾಧಿಸಿದಂ ॥ ೧೨

ಮತ್ತಮಾ ಶಿವಪ್ಪನಾಯಕಂ ದುರ್ಮುಖಿಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲಿ ವಿಜಾಪುರದ ಪಾತುಶಾಹಂ ಮೃತನಾದನೆಂಬ ವರ್ತಮಾನಂಕೇಳ್ದು ತಾಮ್ರಮುಖರ್ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡ ಇಕ್ಕೇರಿ ಸೊರಬ ವುಡುಗಣಿ ಮಹಾದೇವಪುರ ಅಂಬಲಿಗೊಳ್ಳ ಮುಂತಾದ ಕೋಂಟೆಗಳಂ ಸಾಧಿಸಿ ಬಳಕ್ಕಂ ಸೋದೆಯುವರ್ಮಾರ್ಮಲೆತಿದಿರ್ಚಿ ನಿಲಲವರಾಳ್ವ ನಾಡೊಳಗಣ ಸಿರಸೆ ಹೇರೂರ್ ಬೋಳೂರ್ ಪುಲಿಯಕಣ ಕರುವೂರ್ ಬನವಸೆ ಬದನಗೋಡು ಮುಂತಾದಸೀಮೆಗಳಂ ಸ್ವಾಧೀನಂಗೈದನಂತುಮಲ್ಲದೆಯುಂ ॥ ೧೩

ಸಿರಸೆಯ ಕೋಂಟೆಯುಮಂ ಸಂ
ಗರದೊಳ್ಕೊಂಡುರುಸುಧಾಪುರಾಧಿಪನೆನಿಪಾ ।
ಗರುವಮಧುಲಿಂಗನಾಯಕ
ನುರೆಪುಗೆ ಕೊಂಡಖಿಳರಾಜ್ಯಮಂ ಮಗುಳಿತ್ತಂ ॥ ೧೪

ಇಂತಾ ಶಿವಪ್ಪನಾಯಕಂ ಸೋದೆಯರಾಳ್ವರಾಜ್ಯರಾಷ್ಟ್ರಪರಿಸ್ತರಣಂಗಳಂ ಸ್ವಾಧೀನಂಗೈದನಂತರಂ, ಸಂಧಿಮುಖದೊಳಾ ಸೋದೆಯ ಮಧುಲಿಂಗನಾಯಕಂ ಬೇಡಿಕೊಳಲ್ ತದ್ದೈನ್ಯೋಕ್ತಿಗಳಂ ಲಾಲಿಸಿ ಮ

ಗುಳ್ದವರ ರಾಜ್ಯಪರಿಸ್ತರಣಗಳನವರ್ಗಿತ್ತು ಮನ್ನಿಸಿ ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟತ್ಯಂತ ಭುಜಬಲಪರಾಕ್ರಮದಿಂ ರಾಜ್ಯಂಗೆಯ್ಯುತಿರ್ದನಂತುಮಲ್ಲದೆಯುಂ ॥ ೧೫

ಭೀಕರಬಲಶಿವಭೂಪನ
ಡಾಕಿಂಗಗಿದಖಿಳರಾಜರಗಣಿತಧನಮಂ ।
ಬೇಕಾದ ವಸ್ತುಚಯುವನ
ನೇಕವನಿತ್ತೆರಗಿ ತದನುಚರರಾಗಿರ್ದರ್ ॥ ೧೬

ಇಂತು ವರ್ತಿಸುತ್ತುಮಿರಲ್ ॥ ೧೭

ಸಸಿಯುಂ ಶಿವಮೌಳಿಯನೈ
ದಿಸಿ ಕಡಲಂ ಪುಗಿಸಿ ಬಾಂಬೊಳೆಯುನಹಿಪತಿಯುಂ ।
ರಸೆಯಡಿಗಳ್ದಿ ಶಿವೇಂದ್ರನ
ಜಸಮೆಸಕದಿನುರ್ವಿ ಪರ್ವಿದುದು ಮೂಜಗಮಂ ॥ ೧೮

ಮತ್ತಮದಲ್ಲದೆ ॥ ೧೯

ಆಗಸಕೆಸಂಜೆಗೆಂಪೀ
ಭೂಗೆಳವಿಸಿಲಾರಸಾತಳಕ್ಕಹಿಪಫಣಾ ।
* ರಾಗರತ್ನಪ್ರಭಾಮೆಯ
ಮಾಗೆಸೆದುದು ಸತ್ಪ್ರತಾಪಮಾಶಿವನೃಪನಾ ॥ ೨೦

ಇಂತೆಸೆವ ಕೀರ್ತಿಪ್ರತಾಪಂಗಳ್ಮೂಜಗಮಂ ಮುಸುಂಕಲ್ ಸದ್ಧರ್ಮದಿಂ ರಾಜ್ಯಪ್ರತಿಪಾಲನಂಗೆಯ್ಯುತಿರ್ದನಂತಮಲ್ಲದೆಯುಂ ॥ ೨೧

ವರವೆಂಕಟಾವನೀಶಂ
ಧುರದೊಳ್ಸಾಧಿಸಿದ ಸರ್ವಪೃಥ್ವೀತಳಮುಂ ।
ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ಬಾಳ್ವ ಪರಿಯಂ
ವಿರಚಿಸಿದಂ ಶಿವನೃಪಾಲನರಿಹೃಚ್ಛೂಲಂ ॥ ೨೨

ಮತ್ತಮದಲ್ಲದಾ ಶಿವಪ್ಪನಾಯಕಂ ತೀರ್ಥರಾಜಪುರೀಕ್ಷೇತ್ರದೊಳ್ ತುಂಗಭದ್ರಾನದೀತೀರದೊಳ್ ಶ್ರೋತ್ರಿಯಬ್ರಾಹ್ಮಣರ್ಗೆ ಕಾಲಪುರುಷದಾನ ತುಲಾಪುರುಷದಾನ ಸಹಸ್ರಗೋಪ್ರದಾನಂಗಳಂ ರಚಿಸಿ ಕಾಶೀಕ್ಷೇ

ತ್ರದೊಳನೇಕದಾನಧರ್ಮಪೂಜೆಗಳ್ ನಡೆವಂತು ನಿಯಾಮಕಂಗೈಸಿ ತಾಂ
ಸೋಮವಾರವ್ರತನಿರತನೆನಿಸಿ ರಾಜಮುದ್ರಾಜ್ಞಾಶಕ್ತಿಯಿಂ ಸದ್ಧರ್ಮದಿಂ
ರಾಜ್ಯಪ್ರತಿಪಾಲನಂಗೈದನಂತುಮಲ್ಲದೆಯುಂ ॥ ೨೩

ಪ್ರಜೆಗಳುಸಿರ್ವ ಬಿನ್ನಪಮನಾಲಿಸಿಯೊಳ್ಗರೆಕಾಳ್ಪುರಂಗಳಂ
ಸೃಜಿಯಿಸಿ ಮೇಣವರ್ಗೆ ಕರಮೂಲಧನಂಗಳನಿತ್ತು ಬಿತ್ತುಮಂ ।
ನಿಜಮನಲಿತ್ತು [1] ಗೋಷ್ಪದದನಿತ್ತಿಳೆಯುಂ ಮಿಗೆ ಬೀಳಲೀಯದಾ
ದ್ವಿಜಸುರಪಾದಪಂ ಶಿವನೃಪಂ ಮಿಗೆ ಗೈಮೆಗೆ ತಂದನಳ್ತಿಯಿಂ ॥ ೨೪

ಅಂತುಮಲ್ಲದೆ ॥ ೨೫

ಕಡುಗಿ ದುರಾಸೆಯಿಂ ಪ್ರಜೆಗಳಂ ನೆರೆನೋಯಿಸದಾನ್ಯಪಾರ್ಥಮಂ
ಬಿಡದೆ ತದೀಯಸೌಖ್ಯಸುಪದಾರ್ಥಗಳಂ ಲವಮಾತ್ರಮಾದೊಡಂ ।
ಪೊಡವಿಯನ್ಯೈದೆ ಪೊಳ್ಗಡಹಲೀಯದೆ ಬಲ್ಪಿಡಿದಂಕೆಯ್ಝುಂಕೆಯಿಂ
ನಡೆಯಿಪನಿಂತು ನಾಡಿನಧಿಕಾರವನೇಳ್ಗೆಗೆ ತಂದನುರ್ವಿಯುಂ ॥ ೨೬

ಕಂಡು ಪಣವಿತ್ತು ನಡೆಯದೆ
ಚಂಡಿಸಿ ಪುಂಡೆದ್ದು ಪರಿವ ದುಷ್ಪ್ರಜೆಗಳುಮಂ ।
ದಂಡಿಸಿಯುಳ್ಳರ್ಥಮನೀ
ಳ್ಗಂಡಿಗೆಗೆಡೆಗೈಸಿ ತೆತ್ತರಂ ರಕ್ಷಿಸಿದಂ ॥ ೨೭

ಕೂಟಮನೊಡರಿಪರಂ ಬ
ಲ್ಗೋಟೆಗಳೊಳ್ಬಂದಿಗಿಕ್ಕಿ ತುಂಟರ್ಕಳ ಕಾ ।
ಲಾಟಮನುಡುಗಿಸಿ ಧೂರ್ತರ
ಗೋಟುಗಳಂ ಕೊಂಡು ರಾಜ್ಯಮಂ ಪಾಲಿಸಿದಂ ॥ ೨೮

ನೆರೆಮರಿ ಮರಾಡ ಕಡ ಮಸ
ಮರಿ ಮಂಚನೆ ಮಟ್ಟ ಲಂಚ ಹೊರನಿಲ ಹಸ್ತಾಂ ।
ತರಸಂಜಾಯಿತನಿಲಗಳ
ಪರಿಮಿಡಿಯುಂ ನಿಲಿಸಿ ಸೀಮೆಯುಂ ರಕ್ಷಿಸಿದಂ ॥ ೨೯

---

[1] ಗೊಪ್ಪುಪದನಿತ್ತಿ (ಕ.ಬ.)

ಕೆಳದುಳದ ಲೆಕ್ಕಗುತ್ತಿಗೆ
ಗಳ ನಿಲಹದ ನಾಮಿಯಡ್ಡವಂತಿಕೆ ನಾನಾ ।
* ಸುಲಿಗೆ ಲಾವಣಿಗೆಯೆಂಬೀ
ಗಳಬಳಮಂ ನಿಲಿಸಿ ಸುಂಕವಮಂ ಬಾಳಿಸಿದಂ ॥ ೩೦

* ಕಟ್ಟು ಕೈವಾಲೆ ಸವೆಯುಂ
ತಟ್ಟನ ಮೆರೆವಣಿಗೆ ಪೊಮ್ಮು ಕೈದುಡುಕುಗಳಂ ।
ಪುಟ್ಟಿಸಿ ಪೊಣರ್ವ ಸೆಟ್ಟಿಗ
ಳಟ್ಟುಳಿಯುಂ ನಿಲಿಸಿ ಸುಂಕವಮಂ ಬಾಳಿಸಿದಂ ॥ ೩೧

ಪುಸಿ ಠಕ್ಕು ಠೌಳಿ ಚೌರ್ಯಂ
ಪಿಸುಣನ್ಯಾಯಂ ವಿರೋಧಮುಪಹೃತಿ ಭಯಮುಂ ।
ಬ್ಬಸ ಮೋಸ ಪಾದರಂಗಳ
ಪೆಸರುಸಿರಲ್ಕಿಲ್ಲಮೆನಿಸಿ ಪೊರೆದಂ ಧರೆಯಂ ॥ ೩೨

ಕರಣಿಕೆಯನಿತ್ತು ಸಿಸ್ತಿನ
ಬರಹಗಳಿಂದಾಯಬೀಯಮುಮಂ ಬಣಿತೆಗೆ ತಂ ।
ದುರುದುರ್ವ್ಯಯಂಗಳಂ ತಾಂ
ವಿರಚಿಸದರ್ಜಿಸಿದನೊಪ್ಪುವಗಣಿತಧನವಮಂ ॥ ೩೩

ದುಷ್ಟಜನರ್ಕಳ ಶಿಕ್ಷಿಸಿ
ಶಿಷ್ಟರನುರೆ ಪೊರೆದು ಸಂತತಂ ಶಿವಪೂಜಾ ।
* ನಿಷ್ಠನೆಂದೆನಿಸಿ ಲೋಗರ
ರಿಷ್ಟಗಳಂ ತವಿಸಿ ಪೊಡವಿಯುಂ ಪಾಲಿಸಿದಂ ॥ ೩೪

ಪರಿವೆಹಿಯುಂ ನಿಲಿಸಿದನಾ
ದೊರೆ ತನ್ನಯ ಮೇಲಣಾಣೆ ಘೋಷಣೆಯಿಂದಂ ।
ಪರವಸ್ತುವನೊಯ್ದುಡಗಿದ
ನರಿಯುಂ ಪಿಡಿತರಿಸಿ ಶಾಸ್ತಿಯುಂ ಮಾಡಿಸಿದಂ ॥ ೩೫

ಪಲವುಕ್ತಿಗಳಿಂದೇಂ ರಿಪು
ಕುಲಭೈರವಶಿವನೃಪಾಲಗೆಣೆಯುಹ ನೃಪರೀ ।
ಕಲಿಯುಗದೊಳಿಲ್ಲಮವನಿಪ
ಕುಲಕಂ ತಾಂ ತಿಲಕನೆನಿಸಿ ರಾರಾಜಿಸಿದಂ ॥ ೩೬

ಇಂತು ನೆಗಳ್ತವೆತ್ತ ಭುಜಬಲಪ್ರತಾಪಾತಿಶಯದಿಂ ಸದ್ಧರ್ಮದಿಂ ರಾಜ್ಯವನಾಳುತಿರ್ದಾ ಶಿವಪ್ಪನಾಯಕಂ ವಿಕಾರಿಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲಿ ರಾಯಸಂಸ್ಥಾನವನುದ್ಧರಿಸಲ್ವೇಳ್ಕೆಂದು ಮನಂದಂದು ಸೋದೆ ಬಿಳಗೆ ತರಿಕೆರೆ ಹರಪುರ ಮುಂತಾದ ನಾಡ ದೊರೆಗಳ ಸೈನ್ಯಸ್ವಸೈನ್ಯಂವೆರಸು ತೆರಳ್ದು ಬೇಲೂರಂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಶ್ರೀರಂಗರಾಯರ್ಗಿತ್ತು ರಾಯಸಂಸ್ಥಾನಮಂ ನೆಲೆಗೊಳಿಸಿ ನಿಲಿಸಿ ತದ್ರಾಯರಿಂ ಶಂಖ ಚಕ್ರ ಸ್ಥೂಲನೀಲಪರಿಶೋಭಿತವಜ್ರಖಚಿತಕರ್ಣಾಭರಣಂ ಮುಂತಾದ ಬಿರುದುಗಳಂ ಪಡೆದು ರಾಮಬಾಣನೆಂಬಾನೆಯುಂ ಕೊಡಲದಂ ಪರಿಗ್ರಹಿಸಿ ನಿಲಿಸಿ ಪಟ್ಟಣದ ಮುಖಕ್ಕೆ ದಂಡಂ ತೆರಳ್ದೈದಿ ಗ್ರಾಮದ ಸಮೀಪಮಂ ಸಾರ್ದು ಪಾಳೆಯಮನಿಳಿದಿರಲಾ ಪ್ರಸ್ತಾವದೊಳ್ ॥ ೩೭

ಘನತರದುರ್ಮದಾಂಧಮಹಿಸೂರಮಹೀಪನ ನೇಮದಿಂ ಮಹಾ
ವನಧಿ ಯುಗಾಂತದೊಳ್ಕವಿವವೊಲ್ಬಹುಸೈನ್ಯಸಮೇತನಾಗಿ ಭೋಂ ।
ಕನೊದವಿ ತನ್ನುವಂ ಪಿಡಿಯಲ್ಕೈದಿದ ತದ್ದಳವಾಯಿ ಹಂಪವ
ರ್ಯನನೆಸೆವಾಜಿಯೊಳ್ಪಿಡಿದು ತಾಂ ಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿಯನಾಂತನಾನೃಪಂ ॥ ೩೮

ಆ ರಣದೊಳೊದವಿದುರುಮದ
ವಾರಣಗಳನಶ್ವಚಯಮ ಷೋಡಶಸಂಖ್ಯಾ ।
ಧೀರಗುರಿಕಾರರಂ ಬಹು
ವೀರರ್ಕಳನಾಕ್ಷಣದೊಳ್ ಕೈಸೆರೆವಿಡಿದಂ ॥ ೩೯

ಜವನ ಗಡಾವಣೆ ಲಯಮೃ
ತ್ಯುವಿನುರವಣೆ ಕಾಲರುದ್ರನತ್ಯಾಟೋಪಂ ।
ಶಿವಭೂಪನ ಕೋಪದ ಪವ
ಣಿವರಿಂಬಲ್ಪಂಕದೆಡೆಯೊಳನ್ನೇನುಸಿರ್ವೆಂ ॥ ೪೦

ಮಿಗವಿಂಡುಗಳಂ ಪೆರ್ಬುಲಿ
ಯುಗಿವೆಂತಿಭಟಯುವನಲೆವ ಕೇಸರಿಯೆನೆ ಪೊ।
ಕ್ಕುಗಿಬಗಿದರಿಗಳ ಶಿರಗಳ
ಜಗತಿಯುನೊಟ್ಟೈಸಿದನಾಜಿಯೊಳ್ ಶಿವಭೂಪಂ ॥ ೪೧

ಇಂತವರೀ ಜಗತಿಯುಗ್ರದೊಳಸೆವ ಸಿಂಹಾಸನದೊಳ್ಪುಕ್ಕಿರ್ದು ಸೇನಾಸಮೂಹಂಗಳಂ ಸಲಾಮುಗಳಂ ಕೈಕೊಂಡು ಧರ್ಮಗಹಳೆಯಂ ಪಿಡಿಸಿಯುನಂತರಂ ॥ ೪೨

ಗ್ರಾಮದ ಮುಸಲತಿಯೊಳ್ನಿ
ಸ್ಸೀಮಪ್ರತಿಭಟರನಲೆದು ತತ್ಕೋಂಟೆಯುುವಂ।
ಭೂಮಿಪತಿಲಕಂ ರಿಪುಕುಲ
ಭೀಮಂ ಶಿವಭೂಪನಾಜಿಯೊಳ್ಸಾಧಿಸಿದಂ ॥ ೪೩

ಮತ್ತಮದಲ್ಲದೆ ॥ ೪೪

ಧಾರಿಣಿಗಪ್ರತಿಯುಹ ಕಾ
ವೇರಿಯ ಪೆರ್ಬೊಳಗೆ ಸೇತುವಂ ವಿರಚಿಸಿ ತ।
ದ್ಧೀರಶಿವಾವನಿಪಂ ವೈ
ಸೂರರಸನ ಗಾಢಗರ್ವಮಂ ಮಗ್ಗಿಸಿದಂ ॥ ೪೫

ಇಂತಾ ಶಿವಪ್ಪನಾಯಕಂ ಕಾವೇರೀನದಿಗೆ ಸೇತುವಂ ಕಟ್ಟಿಸಿ ನಿಜಸೈನ್ಯಸಮೂಹಮಂ ತೆರಳ್ಚಿ ಪಾಳಯವನಿಳದು ಪಟ್ಟಣದ ಕೋಂಟೆಯಂ ವೇಢೈಸಲವೆಯುರ್ದ್ಧಮುಖದೊಳ್ ನಿತ್ತರಿಸಲಮ್ಮದೆ ತಮ್ಮ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ವಿಜಾಪುರದಿಂ ಸೈನ್ಯಂವೆರಸು ಬಲೂಲಖಾನನಂ ತೆರಳ್ಚತರಲ್ಕಂ ತ್ರಿಮುಖದಿಂದಾಬಲೂಲಖಾನನಂ ಪಿಂದೆಗೆಸಿ ಕೋಂಟೆಯಂ ವಶಂಗೈವ ನಿತರೊಳವರ್ಕಂಗೆಟ್ಟು ಕೋಂಟೆಯಂ ವೇಢೈಸಿದ ಗುರಿಮಾನಿಸರ್ಗಂ ಮತ್ತಂ ಕೆಲಂಬರ್ನಿಯೋಗಿಗಳ್ಗಂ ಪರಿಧಾನವನಿತ್ತಂತುಮಲ್ಲದಾಭಿಚಾರ ಹೋಮ ಮುಂತಾದ ದುಷ್ಕೃತ್ಯಂಗಳನೊಡರ್ಚಲ್ ದೇಹದೊಳಾಯಾಸಂ ಪುಟ್ಟಲಿಂತಪ್ಪ ಕಾಲದೊಳ್ ಶತ್ರುಸೀಮಾಸನ್ನಿವೇಶದೊಳಾವಿಲ್ಲಿರ್ಪುದನುಚಿತಮೆಂದು ಬಗೆದಾಶಿವಪ್ಪನಾಯಕಂ ಮುತ್ತಿಗೆದೆಗೆಸಿ ಮರಳ್ದು ಸ್ವಸೈನ್ಯಂವೆರಸು ವೇಣುಪುರವರಮಂ ಸಾರ್ದಿರುತ್ತುಮಿರ್ದಂ ॥ ೪೬

ರಾಜಾಧಿರಾಜನಾಶಿವ
ರಾಜಂ ಸದಸತ್ಪ್ರಪಾಲನಾಜ್ಞಾಬಲದಿಂ ।
* ರಾಜಮುದ್ರಾಧಿಕಾರದ
ತೇಜವನುಡುಗಿಸದೆ ಪೊರೆದನವನೀತಳಮಂ ॥ ೪೭

ಇಂತಾ ಶಿವಪ್ಪನಾಯಕಂ ತನಗೆ ರಾಜಪಟ್ಟವಾದ ಶಾಲಿವಾಹನ ಶಕ ವರ್ಷ ೧೫೬೮ನೆಯ ಪಾರ್ಥಿವ ಸಂವತ್ಸರದ ಮಾರ್ಗಶಿರ ಶುದ್ಧ ದ್ವಾದಶಿಯಾರಭ್ಯ ಶಾರ್ವರಿ ಸಂವತ್ಸರದ ಆಶ್ವಯುಜ ಶುದ್ಧ ೧ರ ವರೆಗೆ ವರ್ಷ೧೪ ತಿಂಗಳ್೯ ದಿನ೨೦ ಪರ್ಯಂತಂ ಸದ್ಧರ್ಮದಿಂ ರಾಜ್ಯಪರಿಪಾಲನಂಗೈದು ಶಿವಸಾಯುಜ್ಯಮಂ ಪಡೆದನಂತರಂ, [1]

ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ವಿಜಯಾಭ್ಯುದಯ ಶಾಲಿವಾಹನ ಶಕ ವರ್ಷ ೧೫೮೨ನೆಯ ಶಾರ್ವರಿಸಂವತ್ಸರದ ಆಶ್ವಯುಜ ಶುದ್ಧ ೧ಯಲ್ಲಿ ಆ ಶಿವಪ್ಪನಾಯಕರನುಜರಾದ ವೆಂಕಟಪ್ಪನಾಯಕರ್ಗೆ ವೇಣುಪುರದರಮನೆಯೊಳ್ ರಾಜಪಟ್ಟಂ.

ಅರಿಭೀಕರಶಿವಭೂಪನ
ತರುವಾಯಿಯೊಳಾತನನುಜವೆಂಕಟಭೂಭೃ ।
ದ್ವರನಾಳ್ದಂ ಧರೆಯಂ ಸು
ಸ್ಥಿರೆಯಂ ವಿಬುಧಾಳಿ ಮೆಚ್ಚೆ ಕತಿಪಯದಿವಸಂ ॥ ೪೮

ಆ ಚಿಕ್ಕವೆಂಕಟಪ್ಪನಾಯಕಂ ತನ್ನಗ್ರಜನಾದ ಶಿವಪ್ಪನಾಯಕರಾಳ್ದ ದೇಶ ಕೋಶ ಪ್ರಜೆ ಪರಿವಾರಂಗಳಂ ಪ್ರತಿಪಾಲಿಸುತ್ತುಂ ಶಿವೆ

---

1 ಈ ಶಿವಪ್ಪನಾಯಕರ ಕಾಲದಲ್ಲು ಬದುಕುಮಾಡಿದವರು :—ಪ್ರಧಾನಿದೊಡ್ಡ ತಮ್ಮರಸಯ್ಯ, ಗರಿತು (?) ಬಸಪ್ಪದೇವರು, ಚೌಡಪ್ಪಯ್ಯ, ಕರಣಿಕಅಪ್ಪಣ್ಣಯ್ಯ, ತಿರುಮಲಯ್ಯ, ಬಿಳಿಗಿ ಕೋನಪ್ಪಯ್ಯ, ವೆಂಕಟಯ್ಯ, ಬಿಳಿಗಿ ವೆಂಕಪ್ಪಯ್ಯ, ಸರಜಾಶಂಕರನಾರಾಯಣಯ್ಯ, ಹಾರೋ ಮಾಬರಸಯ್ಯ, ನಿಯೋಗಿ ರಾಮಚಂದ್ರಯ್ಯ, ಹೂವಯ್ಯ, ಚಿಕ್ಕವೆಂಕಟಪ್ಪನಾಯಕರು, ಶರಜಾರಾಯ, ಶರಜಾ ವೆಂಕಟಪ್ಪಯ್ಯ, ಕೋಳಾಲದ ವೆಂಕಪ್ಪಯ್ಯ, ಕೃಷ್ಣಪ್ಪಯ್ಯ, ಸಬ್ಬುನಿಸ ದೊಡ್ಡಕೃಷ್ಣಪ್ಪಯ್ಯ, ಚಿಟನಿಸ ಕರೆವೆಂಕಪ್ಪಯ್ಯ, ಜೋಯಿಸರ ವೆಂಕಪ್ಪಯ್ಯ, ಪಟ್ಟೆ ಗಂಗಾಧರಯ್ಯ, ರಾಯಸದ ಮೃತ್ಯುಂಜಯದೇವರು, ಗರಜಿನ ಮಲ್ಲಪ್ಪೊಡೆಯರು, ಸೋಮಪ್ಪದೇವರು, ಹೊನ್ನೇನಾಯಕನ ವೆಂಕಟಯ್ಯ, ಪಟ್ಟಣಸೆಟ್ಟಿ, ಲಿಂಗಪ್ಪಸೆಟ್ಟರು ಮುಂತಾದವರು. (ಕ)

ಪ್ಪನಾಯಕರ ಕುಮಾರರಾದ ಭದ್ರಪ್ಪನಾಯಕರಂ ಪ್ರೀತಿಯಿಂ ಪೋಷಿಸುತ್ತುಂ ತಮ್ಮ ಸಹೋದರಿಯರಾದ ಪರಮೇಶ್ವರಮ್ಮ ನಾಗಾಜಮ್ಮ ಚನ್ನಾಜಮ್ಮನವರನತ್ಯಂತ ಪ್ರೇಮಾತಿಶಯದಿಂ ನಡೆಸಿಕೊಳುತ್ತುಂ, ಪಟ್ಟಣದಮೇರೆವರಿದೆಡೆಯಾಗದಂತು [1]ಶ್ರೀರಂಗರಾಯರಸಮೀಪದೊಳ್ಗ ದಿಮುಬದೊಳ್ಸೈನ್ಯಸಹಿತಮಳಿಯಶಿವಲಿಂಗನಾಯಕನಂ ನಿಲಿಸಿ ಪರಾಕ್ರಮಾತಿಶಯದಿಂ ರಾಜ್ಯಂಗೆಯ್ಯುತಿರ್ದನಂತುಮಲ್ಲದೆಯುಂ ॥ ೫೦

ಗಡಿಗಳೊಳ್ಕೈದೆ ಬಾಧಿಪ ತುರುಷ್ಕರ ಸೈನ್ಯಮನೈದೆ ಮುಗ್ಗಿಸು
ತ್ತಿದವಲದುರ್ವೀಪಾಲಕರೊಳುನ್ನತತೇಜಮನಾಂತು ದುಷ್ಟರಿಂ ।
ಗೆಡೆಗುಡದುತ್ತಮೋತ್ತಮರನೋವುತಧರ್ಮಮನೊತ್ತಿ ಧರ್ಮದಿಂ
ಪೊಡವಿಯನಾಳ್ದನಾ ಶಿವನೃಪಾಲಸಹೋದರನರ್ಕಭಾಸುರಂ ॥ ೫೧

ಇಂತೀ ಚಿಕ್ಕವೆಂಕಟಪ್ಪನಾಯಕಂ ತನಗೆ ರಾಜಪಟ್ಟಮಾದ ಶಾಲಿವಾಹನ ಶಕ ವರ್ಷ ೧೫೮೩ನೆಯ ಶಾರ್ವರಿ ಸಂವತ್ಸರದ ಆಶ್ವಯುಜ ಶುದ್ಧ ೧ಯಾರಭ್ಯ ಪ್ಲವ ಸಂವತ್ಸರದ ಭಾದ್ರಪದ ಶುದ್ಧ ೧೪ವರೆಗೆ ವರ್ಷ ೦ ತಿಂಗಳು ೧೧ ದಿವಸ ೧೪ ಪರ್ಯಂತಂ ಸದ್ಧರ್ಮದಿಂ ರಾಜ್ಯಪ್ರತಿಪಾಲನಂಗೆಯ್ದಂ ॥[2]

ಸಪ್ತಮಾಶ್ವಾಸಂ ಸಂಪೂರ್ಣಂ.

---

[1] ಶ್ರೀ ಸೋಮಶೇಖರನಾಯಕನ (ಕ)

[2] ಈ ಚಿಕ್ಕವೆಂಕಟಪ್ಪನವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬದುಕುಮಾಡಿದವರು:—ಪ್ರಾಕು ಶಿವಪ್ಪನಾಯಕರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬದುಕುಗಳ ಮಾಡಿದವರೆ; ಹೊಸತಾಗಿ ಬಾಳಪ್ಪ ಗೂಳಪ್ಪ.

ಈ ಶಿವಪ್ಪನಾಯಕರಿಗೆ ಇವರ ಪತ್ನಿಯರು ಲಿಂಗಮ್ಮಾಜಿ ನಾಗಮ್ಮಾಜಿ ಯವರಿಗೆ ಸಹ ಶಿವಪ್ಪನಾಯಕರ ಸಂಗಡಲೆ ಬಿದರೂರ ಹಳೆಯ ಮಠದಲ್ಲಿ ಸಮಾಧಿಯಾಯಿತು. ಅನಂತರಮಾ ಶಿವಪ್ಪನಾಯಕರ ಸಹೋದರ ವೆಂಕಟಪ್ಪನಾಯಕರಿಗೆ ಅವರ ಪತ್ನಿ ಮಲ್ಲಮ್ಮಾಜಿಯವರಿಗೆ ಸಹ ಆ ವೆಂಕಟಪ್ಪನಾಯಕರ ಸಂಗಡಲೆ ಬಿದರೂರು ಹಳೆಯಮಠದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಸಮಾಧಿ ಆಯಿತು.

ಈ ವೆಂಕಟಪ್ಪನಾಯಕರು ತಮ್ಮ ಅಗ್ರಜರಾದ ಶಿವಪ್ಪನಾಯಕರ ಮಗ ಭದ್ರಪ್ಪನಾಯಕರ ಅಳಿಯ ಶಿವಲಿಂಗನಾಯಕರ ಹುಕುಮಿನ ಮೇಲೆ ಚಿಟ್ಟೆ ಜಟ್ಟಿ ಯೆಂಬವನ ಕೈಯಿಂದ ಘಾತವಾಗಿ ಹೋದರು (ಕ)

ಅಷ್ಟಮಾಶ್ವಾಸಂ

ಆ ಚಿಕ್ಕವೆಂಕಟಪ್ಪನಾಯಕರ ತರುವಾಯ ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ವಿಜಯಾಭ್ಯುದಯ ಶಾಲಿವಾಹನ ಶಕ ವರ್ಷ ೧೫೮೪ ನೆಯ ಪ್ಲವ ಸಂವತ್ಸರದ ಭಾದ್ರಪದ ಶುದ್ಧ ೧೫ ಯಲ್ಲಿ ಶಿವಪ್ಪನಾಯಕರ ಜ್ಯೇಷ್ಠಪುತ್ರರಾದ ಭದ್ರಪ್ಪನಾಯಕರ್ಗೆ ವೇಣುಪುರದ ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿ ರಾಜಪಟ್ಟಂ.

ಭಾವಿಸಲಾ ವೆಂಕಟಧರ
ಣೀವಿಭುವಿನನಂತರಂ ತದಗ್ರಜನಹ ಶೋ ।
ಭಾವಹಶಿವನೃಪನಾತ್ಮಜ
ನೀವಸುಧೆಯನಾಳ್ದನೆಸೆವ ಭದ್ರಪಭೂಪಂ ॥ ೧

ಅದೆಂತೆಂದೊಡಾಭದ್ರಪನಾಯಕಂ ತಮ್ಮ ತಂದೆ ಶಿವಪ್ಪನಾಯಕ ರಾಳಿಬರುತ್ತಿರ್ದ ದೇಶ ಕೋಶ ಪ್ರಜೆ ಪರಿವಾರ ಪರಿಸ್ತರಣ ಪರಿಜನ ಪುರಜನ ಸೇವಕರ್ಗಳಂ ಸಂರಕ್ಷಿಸುತ್ತುಂ, ತಮ್ಮನುಜ ಸೋಮಶೇಖರ ನಾಯಕರುಮಂ ಸೋದರತ್ತೆಯರಾದ ಪರಮೇಶ್ವರಮ್ಮ ನಾಗಾಜಮ್ಮ ನವರುಮಂ ಅಕ್ಕಸಿದ್ಧಮ್ಮನುಮಂ ಪರಮಪ್ರೀತಿಯಿಂ ನಡೆಸಿಕೊಳುತ್ತುಂ ಸದ್ಧರ್ಮದಿಂ ರಾಜ್ಯಪರಿಪಾಲನಂಗೆಯ್ಯುತುಂ ವರ್ತಿಸುತ್ತುಮಿರ್ದಾಕಾಲ ದೊಳ್ ಮಾಯಾವಿಗಳ ಮೇಲಣ ರಾಜಕಾರ್ಯಾರ್ಥಂ ಅಳಿಯ ಶಿವಲಿಂ ಗಯ್ಯನಂ ಸೈನ್ಯಸಹಿತಂ ಪ್ರಯಾಣವನೊಡರ್ಚಿಸಲಾತಂ ತೆರಳ್ದು ಬೇಲೂರ್ಗೈದಿ ರಾಯರಂ ಸಂಧಿಸಿ ತತ್ಸೈನ್ಯಂವೆರಸು ಮುಂತೆರಳ್ದು ಮಾಯಾವಿಗಳ್ವೇಢೈಸಿದ ಹೆಬ್ಬಾಳಕೋಂಟೆಯುಂ ಮುತ್ತಿಗೆದೆಗೆಸಿ ಮುಂ ತೈದಿ ನರಸಿಂಹಪುರಕ್ಕೆ ಮುತ್ತಿಗೆಯಿಕ್ಕಲವರೈತಂದು ಕೊಣನೂರು ಕೋಂಟೆಯುಂ ತೆಗೆದುಕೊಳಲಿವರತಿತ್ವರಿತದಿಂದಲ್ಲಿಗೈದಿ ತಳಸುರಂಗ

ಗಳಂ ನಡೆಸುತ್ತುಮಿರಲಾವೇಳೆಯೊಳ್ಕೃಸೂರ ಮಹೀಪತಿಯನುಜ್ಞೆಯಿಂ ॥ ೨

ತಳತಂತ್ರಸಹಿತಮೆಲ್ಲಗೆ
ಕಳಲೆಯಕಾಂತಯ್ಯನೆಂಬ ಸೇನಾಧೀಶಂ ।
* ಘಳಿಲನೈತಂದು ಕಣಗಾ
ಲಿಳೆಯೊಳ್ಪಳೆಯವನಿಳಯಲಂಧವರ್ಗಿವರ್ಗಂ ॥ ೩

ಯುದ್ಧಂ ಪಣ್ಣಲ್ಶೌರ್ಯಸ
ಮುದ್ರಂ ಶಿವಲಿಂಗನಾಯಕಂ ಕೈಗೈದ ।
ತ್ಯುದ್ಧತರಿಪುಸುಭಟಾಸ್ರ
ಗ್ಬದ್ಧಾಸಿಕರಾಬ್ಜನೆನಿಸಿ ರಾರಾಜಿಸಿದಂ ॥ ೪

ಕೊಳುಗುಳದೊಳಾಂತ ಸುಭಟರ
ತಲೆಗಳನುರೆ ಕೇಣಗೊಂಡಿದಿರ್ಚಿದ ಬಲವ ।
ತ್ಕಳಲೆಯಕಾಂತಯ್ಯನ ಕೈ
ಚಳಕವನುರೆ ನಿಲಿಸಿ ಧುರದೆ ಮುರಿದೋಡಿಸಿದಂ ॥ ೫

ಇಂತು ಪಣ್ಣಿದ ಯುದ್ಧರಂಗದೊಳಾ ಶಿವಲಿಂಗನಾಯಕಂ ಕಳಲೆಯಕಾಂತಯ್ಯನದಟಂ ಮುರಿದು ಪಲಾಯನಂಗೊಳಿಸಲಾ ವೇಳೆಯೊಳ್ ವಿಧಿವಶದಿಂ ಶತ್ರುಸೈನ್ಯದ ಬಾಣಮಪಾಯಸ್ಥಳಕಂ ತಾಗಿ ಶಿವಲಿಂಗನಾಯಕನಲ್ಲಿಯೇ ಶಿವಲೋಕಮಂ ಪಡೆಯಲಾವಾರ್ತೆಯಂ ಕೇಳ್ದು ಭದ್ರಪ್ಪನಾಯಕಂ ಪಡೆವೆರಸತಿತ್ವರೆಯಿಂ ದಾಳಿವರಿದಾಮಾಯಾವಿಗಳ ನಾಡೊಳಗಣ ಹೊನ್ನವಳ್ಳಿ ಚಿಕ್ಕನಾಯಕನಹಳ್ಳಿ ಕಂದುಗೆರೆ ಬೂದಿಹಾಳ ಮುಂತಾದ ಸೀಮೆಗಳಂ ಕೊಂಡವರ ರಾಜ್ಯರಾಷ್ಟ್ರಮಂ ಪುಡಿಗೈಸಿ ಮರಳ್ದೈತಂದು ಸುಧಾಪುರದವರ ಗರ್ವೋದ್ರೇಕಮಂ ಮುಗ್ಗಿಸಿ ತದ್ರಾಜ್ಯರಾಷ್ಟ್ರಂಗಳನೀಳ್ದು ಸೈನ್ಯಂವೆರಸು ಸಬ್ಬುನೀಸಕೂಸಪ್ಪಯ್ಯನಂ ತೆರಳ್ಚಿ ದಿವಾಣದ ವಕೀಲಿತಿಯಾದ ಸೀರೆಡೆಕೋಂಟೆಗೆ ಮುತ್ತಿಗೆಗೈಸಲಾ ಪ್ರಸ್ತಾವದೊಳ್ ॥ ೬

ಸೋದೆಯವರ್ಕಳುಸಿರ್ದರ್ ಪಿ
ರ್ಯಾದಿಯನುರೆ ಕೇಳ್ದು ವಿಜಯಪುರದಧಿನಾಥಂ ।
ಏದುಲಶಾಹಂ ಪಡೆವೆರ
ಸೈದಿ ಕರಂ ತಾನೆ ನಿಂದು ಗಡಿಯೊಳ್ಖತಿಯಿಂ ॥ ೭

ಕರಿತುರಗಪತ್ತಿಸಹಿತಂ
ವರಶಾಜಿ ಬಲೂಲಖಾನ ಸೈದವಿಲಾಸಂ ।
ವೆರಸಿದ ಶರಜಾಖಾನನ
ನಿರದಲ್ಲಿಂದಂ ತೆರಳ್ಚಿ ಕೇಳ್ದೀಹದನಂ ॥ ೮

ಶಿವಭೂಪತಿಯ ತನೂಜಂ
ಸುವಿವೇಕಿಯೆನಿಪ್ಪ ಜಾತಪನ ಭದ್ರಪನಂ ।
ಜವದೆ ತೆರಳ್ಚಿಸಿಯವನೊಡ
ನವಿರಳಸೇನಾಸಮೂಹವಂ ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟಂ ॥ ೯

ಇಂತಾ ಭದ್ರಪ್ಪನಾಯಕಂ ಜಾತಪನ ಭದ್ರಪನೊಡನಗಣಿತಸೇನಾಸಮೂಹವಂ ತೆರಳ್ಚಿ ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟು, ತಾಂ ಭುವನಗಿರಿಯ ದುರ್ಗದೊಳ್ನಿಲಲಂಬಲಿಗೊಳ್ಳದ ಬಳಿಯೊಳುಭಯಸೈನ್ಯಕ್ಕಂ ಕೈಗಲಸಿ ಮಹಾದ್ಭುತಮಾದ ಯುದ್ಧಂ ಪಣ್ಣಲಾವೇಳೆಯೊಳ್ ಜಾತಪನ ಭದ್ರಪನಂ ಮುರಿದಾ ತುರುಷ್ಕಸೈನ್ಯಮತಿತೀವ್ರಗತಿಯಿಂ ಪಾಳೆವರಿಯುತ್ತೈದಿ ಬಿಲುಸಾಗರದ ಕಣಿವೆಯ ಮಾರ್ಗಂ ವಿಡಿದೈತಂದೊಳಪೊಕ್ಕು ತೊಡಸಿಹೊಳೆ ಪ್ರಾಂತದೊಳ್ಪಾಳೆಯವನಿಳಿದು ಬಳಿಕಂ ವೇಣುಪುರದ ಪರಿಸ್ತರಣಕ್ಕೆ ಮುತ್ತಿಗೆಯನಿಕ್ಕಿ ತತ್ಪರಿಸ್ತರಣಮಂ ಕೊಳಲ್, ಪಿಂತಣಿಂ ಪಾತುಶಾಹನೈತಂದು ಶೋಭಕೃತ್ಸಂವತ್ಸರದ ಕಾರ್ತಿಕ ಬಹುಳದಲ್ಲಿ ವೇಣುಪುರದ ಕೋಂಟೆಯರಮನೆಯೊಳಿಳಿದು ಬಳಿಕ್ಕಂ ಶಾಜಿ ಸೈದವಿಲಾಸ ಶರ್ಜಾಖಾನ ಮುಂತಾದ ವಜೀರರಂ ಸೈನ್ಯಂವೆರಸು ತೆರಳ್ಚಲವರ್ಗಳೈತಂದು ಭುವನಗಿರಿಯ ದುರ್ಗಮಂ ವೇಷ್ಟೈಸಲ್, ಭದ್ರಪ್ಪನಾಯಕಂ ಧೈರ್ಯಂಗುಂದದೆ ನಿತ್ತರಿಸಿ ನಿಂದು ಹೇರಳವಾದ ಸೇನಾಸಮೂಹಮಂ ನೆರಹಿ ಪಥ ಪೈಕ ಕಂಡಿ ಕಣಿವೆಗಳಂ ಕಟ್ಟಿಕೈಗೆಯ್ದು ಮಹಾದ್ಭುತವಾದ ಯುದ್ಧಮಂ ರಚಿಸಿ ಯವ

ನಸ್ಯೈನ್ಯಮಂಪುಡಿಗೈಸಿ, ಮತ್ತಂ ತೋಪುಖಾನಿ ಸನ್ನಾಹತಂತ್ರಪ್ರಯೋಗಮುಖದಿಂ ಫೌಜಂ ಮೆದೆಗೆಡೆಹಿ ಪೆಣಂಗಳಂ ಹರಹಿ ತಚ್ಛರಜಾಖಾನಸೈದವಿಲಾಸಶಾಜಿ ಮುಂತಾದವರಂ ಪಿಂದೆಗೆಸಿ ಪಲಾಯನಂಗೊಳಿಸಿ ಬಳಿಕ್ಕಂ ಹೂವಯ್ಯ ಮುಂತಾದ ನಿಯೋಗಿಗಳಂ ಕಳುಹಿ ಸಂಧಾನವನೊಡರ್ಚಿಸಿ ಇಂತು ಸಮರಸಂಧಾನಮುಖದಿಂ ಪಾತುಶಾಹನಂ ಪಿಂದೆಗೆಸಿ ಪರಮಪ್ರಖ್ಯಾತಿಯುಂ ಪಡೆದು ಬಳಿಕ್ಕಂ ಭುವನಗಿರಿಯ ದುರ್ಗದಿಂದೆಳ್ತಂದು ವೇಣುಪುರವರಮಂ ಸಾರ್ದು ಭುಜಬಲಪರಾಕ್ರಮಾತಿಶಯದಿಂ ರಾಜ್ಯಂಗೆಯ್ಯುತಿರ್ದನಂತುಮಲ್ಲದೆಯುಂ ॥ ೧೧

ವರತೀರ್ಥವಳ್ಳಿಯೊಳ್ಭಾ
ಸುರತುಂಗಾತಟದೊಳೆಸೆವ ಭದ್ರಪಭೂಮೀ ।
ಶ್ವರನುರೆ ಸದ್ಬ್ರಾಹ್ಮಣ್ಯ
ಕ್ಕುರುತರಬಹುದಾನಧರ್ಮಮಂ ವಿರಚಿಸಿದಂ ॥ ೧೧

ಅವಿರಳತುಲಾಪುರುಷದಾ
ನವನೆಸೆವ ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭದಾನವನೊಲವಿಂ ।
ಶಿವಭೂಪನ ಸುಕುಮಾರಂ
ತವೆ ವಿರಚಿಸಿ ಪರಮಸುಕೃತಗಳನಾರ್ಜಿಸಿದಂ ॥ ೧೨

ಕರಿತುರಗಗೋಹಿರಣ್ಯಾಂ
ಬರರಜತಸುರತ್ನಧಾನ್ಯಭೂಕನ್ಯಾಮಂ ।
ದಿರಮುಖ್ಯಮಾದ ನಾನಾ
ಸುರುಚಿರದಾನಗಳನಾನೃಪಂ ವಿರಚಿಸಿದಂ ॥ ೧೩

ಉಪನಯನಾದಿಸುದಾನವ
ನಪರಿಮಿತಾನ್ನಪ್ರದಾನಮಂ ಸಂತಸದಿಂ ।
ದುಪಮಾತೀತಂ ಶಿವಭೂ
ಮಿಪನ ಸುತಂ ರಚಿಸಿ ಪಡೆದನತಿಶಯಯಶಮಂ ॥ ೧೪

ಅವನೀಶ್ವರಕುಲತಿಲಕಂ
ಶಿವಭೂಪನ ಪುಣ್ಯಪುತ್ರಭದ್ರಪಭೂಪಂ ।
ತವೆ ದೇಶಕೋಶದರ್ಥಂ
ಸವೆವನ್ನಂ ದಾನಧರ್ಮವಮಂ ವಿರಚಿಸಿದಂ ॥ ೧೫

ತರಣಿಜನಿಂ ಶಿಬಿ ಶಿಬಿಯಿಂ
ದುರುಬಲಿ ಬಲಿಯಿಂ ದಧೀಚಿಮುನಿಯಾಮುನಿಯಿಂ ।
ಕರಮಾವರೊಳಂ ಭದ್ರಪ
ಧರಣೀಶ್ವರನಧಿಕನೆನಿಸಿ ರಾರಾಜಿಸಿದಂ ॥ ೧೬

ಮತ್ತಮದಲ್ಲದೆ ॥ ೧೭

ಪರಮಶ್ರೋತ್ರಿಯರಹ ಭೂ
ಸುರರ್ಗಂ ಸುಕ್ಷೇತ್ರವೃತ್ತಿಗಳನಿತ್ತತಿಭಾ ।
ಸುರಭದ್ರರಾಜಪುರಮಂ
ಬುರುತರವಿತತಾಗ್ರಹಾರಮಂ ವಿರಚಿಸಿದಂ ॥ ೧೮

ಮತ್ತಮದಲ್ಲದಾ ಭದ್ರಪ್ಪನಾಯಕಂ ಸ್ವಪಿತೃ ಶಿವಪ್ಪನಾಯಕನ ಪೆಸರೊಳ್ ಶಿವರಾಜಪುರಮೆಂಬಗ್ರಹಾರಮುಮಂ ಕನಿಷ್ಠ ಪಿತೃವೆಂಕಟಪ್ಪನಾಯಕನ ಪೆಸರೊಳ್ ವೆಂಕಟಪುರಮೆಂಬಗ್ರಹಾರಮುಮಂ ವಿರಚಿಸಿ ವೃತ್ತಿಕ್ಷೇತ್ರಂಗಳಂ ಕಲ್ಪಿಸಿ ಭೂಸುರರ್ಗೆ ಶಿವಾರ್ಪಿತಮಾಗಿ ಧಾರೆಯನೆರೆದು ಸ್ಥಿರಶಾಸನಮಂ ಬರೆಸಿತ್ತು ಮತ್ತಂ ಮುಳುವಾಗಿಲ ಕೃಷ್ಣಾನಂದಸ್ವಾಮಿಗಳ ಮಠಕ್ಕಂ ಹೇರಳಮಾದ ಭೂಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯಮಂ ಧಾರೆಯನೆರೆದು ಸ್ಥಿರಶಾಸನಮಂ ಬರೆಸಿತ್ತತಿಶಯಸುಕೃತವಿಶೇಷಂಗಳನುಪಾರ್ಜಿಸಿದನಂತುಮಲ್ಲದೆಯುಂ ॥ ೧೯

ನಾಶಂ ಬೊಂದದವೊಲ್ವ
ರ್ಷಾಶನಮಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋತ್ತಮರ್ಗಾಗಿಸಿ ಮೇ ।
ಣಾಶಿವನೃಪನ ತನೂಜಂ
ಕಾಶೀಧರ್ಮವ ಸುಸಾಂಗಮೆನೆ ವಿರಚಿಸಿದಂ ॥ ೨೦

ಮತ್ತಮದಲ್ಲದಾ ಭದ್ರಪ್ಪನಾಯಕನುಚಿತವಾದ ಸ್ಥಳಂಗಳೊಳ್ ಮಹತ್ತಿನ ಮಠಂಗಳಂ ಕಟ್ಟಿಸಿ ಶಿವಜಂಗಮಧರ್ಮಾರ್ಥಂ ಭೂಸ್ವಾಸ್ಥಿಗಳಂ ಶಿವಾರ್ಪಿತವಾಗಿ ಧಾರೆಯನೆರೆದು ಸ್ಥಿರಶಾಸನಮಂ ಬರೆಸಿತ್ತು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕಾಶೀಧರ್ಮಂಗಳ್ನಡೆವಂತು ಕಟ್ಟಳೆಯಂ ರಚಿಸಿ ಪೂರ್ವಧರ್ಮಂಗಳಂ ಸಾಂಗವಾಗಿ ನಡೆಸಿ ಕೊಲ್ಲೂರ ಮೂಕಾಂಬಿಕೆಯಮ್ಮನವರ ಪೂಜಾರ್ಥಂ ಹೇರಳವಾದ ಭೂಸ್ವಾಸ್ಥಿಯಂ ಬಿಡಿಸಿ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಧರ್ಮಕೀರ್ತಿಸುಕೃತಂಗಳನುಪಾರ್ಜಿಸಿ, ಮತ್ತಂ ದೇವತಾಯಾತ್ರೆಯುಂರಚಿಸಲ್ವೇಳ್ಕುಂದು ಮನಂದಂದು ‖ ೨೧

ವೇಣುಪುರದಿಂ ತೆರಳ್ದು
ಕ್ಷೀಣಬಲಂ ಭದ್ರಭೂಮಿಪಂ ಕೊಲ್ಲೂರಂ ।
ಮಾಣದೆ ಪೊರ್ದಿ ಬಳಿಕ್ಕಾ
ಕ್ಷೋಣೀಶ್ವರನೆಸೆವ ವಸುಪುರವನುರೆ ಸಾರ್ದಂ ‖ ೨೨

ಕ್ರೋಡಪುರವರವನಾನೃಪ
ಚೂಡಾಮಣಿಯೆಯ್ದಿ ಸಾರ್ದು ಕೋಟೇಶ್ವರಮಂ ।
* ನೀಡುಮಲ್ಲಿಂ ತೆರಳ್ದು
ಳ್ನಾಡೊಳಧಿಕಮೆನಿಪ ಶೃಂಗಪುರಮಂ ಪೊಕ್ಕಂ ‖ ೨೩

ಮತ್ತಮದಲ್ಲದಾ ಭದ್ರಪ್ಪನಾಯಕಂ ಶೃಂಗಪುರದಿಂ ತೆರಳ್ದು ಕಿಗ್ಗಮಂ ಸಾರ್ದು ಶೃಂಗೇಶ್ವರಸ್ವಾಮಿಯ ಸಂದರ್ಶನಂಗೈದಿಂತು ದೇವತಾಯಾತ್ರೆಯುಂ ವಿರಚಿಸುತ್ತುಂ ತತ್ತದ್ದೇವತಾಸಂದರ್ಶನಂಗೈದು ತತ್ತತ್ಪೂಜಾರ್ಥಂ ಭೂಸ್ವಾಸ್ಥಿಗಳಂ ಬಿಡಿಸಿ ಲೋಪಮಾಗದಂತು ಪೂಜಾವಿಭವಗಳ್ನಡೆವಂತು ನಿಯಾಮಕಂಗೈದು ಮರಳ್ದು ವೇಣುಪುರವರನುಂ ಸಾರ್ದನಂತರಂ ‖ ೨೪

ಪಲಬಗೆಯ ದಾನಧರ್ಮಂ
ಗಳನನುವಿಂ ರಚಿಸಿ ಖಳರನಲೆದುತ್ತಮರಂ ।
ಸಲಹುತ್ತೆಡಬಲದ ನೃಪತಿ
ಗಳೊಳಗ್ಗಳನೆನಿಸಿ ಮೆರೆದನಾನೃಪತಿಲಕಂ ‖ ೨೫

ಈಪರಿಯೊಳ್ವೀರಭದ್ರಪ
ಭೂಪಂ ಭೂಪರ್ಗಧೀಶನೆಂದೆನಿಸಿ ಕರಂ ।
ವ್ಯಾಪಿಸೆ ಕೀರ್ತಿ ದಿಗಂತವ
ನಾಪುಣ್ಯಶ್ಲೋಕನಾಳ್ದನುರ್ವೀತಳವಂ ॥ ೨೬

ಈ ಭದ್ರಪ್ಪನಾಯಕರ್ ತಮಗೆ ಪಟ್ಟವಾದ ಶಾಲಿವಾಹನ ಶಕ ವರ್ಷ ೧೫೯೪ನೆಯ ಪ್ಲವ ಸಂವತ್ಸರದ ಭಾದ್ರಪದ ಶುದ್ಧ ೧೫ ಯಾರಭ್ಯ ಶೋಭಕೃತ್ಸಂವತ್ಸರದ ಫಾಲ್ಗುಣ ಶುದ್ಧ ೯ ವರೆಗೆ ವರ್ಷ ೨ ತಿಂಗಳು ೫ ದಿನ ೨೪ ಪರ್ಯಂತಂ ರಾಜ್ಯವಾಳಿ ಐಕ್ಯವಾದರ್ ॥ 1

ಭದ್ರಪ್ಪನಾಯಕಂ ರಾಜ್ಯವಾಳ್ದ ತರುವಾಯ ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ವಿಜಯಾಭ್ಯುದಯ ಶಾಲಿವಾಹನ ಶಕ ವರ್ಷ ೧೫೯೬ನೆಯ ಶೋಭಕೃತ್ಸಂವತ್ಸರದ ಫಾಲ್ಗುಣ ಶುದ್ಧ ೧೦ ಯಲ್ಲಿ ಶಿವಪ್ಪನಾಯಕರ ಕನಿಷ್ಠ ಪುತ್ರರಾದ ಭದ್ರಪ್ಪನಾಯಕರ ಸಹೋದರರಾದ ಹಿರಿಯಸೋಮಶೇಖರನಾಯಕರ್ಗೆ ವೇಣುಪುರದರಮನೆಯಲ್ಲಿ ರಾಜಪಟ್ಟಂ. ಆ ಸೋಮಶೇಖರನಾಯಕರ್ತಮಗೆ ಪಟ್ಟವಾದ ಶೋಭಕೃನ್ನಾಮ ಸಂವತ್ಸರದ ಫಾಲ್ಗುಣ ಶುದ್ಧ ೧೦ ಯಾರಭ್ಯ ವಿರೋಧಿಕೃತ್ಸಂವತ್ಸರದ ಮಾರ್ಗಶಿರ ಶುದ್ಧ ೧೧ ಯವರೆಗೆ ವರ್ಷ ೭ ತಿಂಗಳು ೯ ಪರ್ಯಂತಂ ಸದ್ಧರ್ಮದಿಂ ರಾಜ್ಯಪ್ರತಿಪಾಲನಂಗೈದ ರಾವಿವರಣಮುಂ ಪದ್ಯರೂಪದಿಂ ಪೇಳ್ವೆನದೆಂತೆಂದೊಡೆ :—

ನಿರುಪಮಭದ್ರಪಭೂಪನ
ತರುವಾಯಿಯೊಳಾತನನುಜನತಿಶಯತೇಜಂ ।

---

1 ಈ ಭದ್ರಪ್ಪನಾಯಕರ ಇಬ್ಬರು ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೂ ಈ ಭದ್ರಪ್ಪನಾಯಕರ ಸಂಗಡಲೆ ಬಿದುರೂರ ಹಳೆಯಮಠದ ಕೊಪ್ಪಲ ಸ್ಥಳದಲ್ಲೂ ಸಮಾಧಿಯಾಯಿತು, (ಕ)

ಈ ಭದ್ರಪ್ಪನಾಯಕರ ಕಾಲದಲ್ಲು ಬದುಕು ಮಾಡಿದವರು :—ಪ್ರಧಾನಿ ಚೌಡಪ್ಪಯ್ಯ, ಜೋಯಿಸರ ವೆಂಕಪ್ಪಯ್ಯ, ಕರಣಿಕ ಬಿಳಿಗಿ ಕೋನಪ್ಪಯ್ಯ, ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿಯಯ್ಯ, ಸಬ್ಬನೀಸ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪಯ್ಯ, ಚಿಟನೀಸ ಕರೆವೆಂಕಪ್ಪಯ್ಯ, ಪುರುಷೋತ್ತಮಯ್ಯ, ರಾಮಚಂದ್ರಯ್ಯ, ಗರಜಿನ ಮಲ್ಲಪ್ಪೊಡೇರು, ಅಳಿಯಶಿವಲಿಂಗನಾಯಕ, ಪಟ್ಟಣಶೆಟ್ಟಿ ಬ(ಸವ) ಸೆಟ್ಟರು, ಲಿಂಗಾಪಂಡಿತ ಮುಂತಾದವರು, (ಕ)

ವರಸೋಮಶೇಖರೇಂದ್ರಂ
ಸುರುಚಿರಗುಣಸಾಂದ್ರನಾಳ್ದನವನೀತಳಮಂ ॥ ೬೩

ತತ್ಸೋಮಶೇಖರನಾಯಕಂ ತನ್ನ ಗ್ರಜಭದ್ರಪ್ಪನಾಳಬರುತಿರ್ದ ದೇಶ ಕೋಶ ಪ್ರಜೆ ಪರಿವಾರ ಪರಿಸ್ತರಣ ಪರಿಜನ ಸೇವಕಜನರಂ ಪ್ರತಿಪಾಲನಂಗೆಯ್ಯುತ್ತುಂ ಕೊಟ್ಟಪುರದ ಸಿದ್ದಪ್ಪಶೆಟ್ಟರ ಕುಮಾರಿ ಚನ್ನಮ್ಮಾಜಿಯೆಂಬ ಪೆಣ್ಮಣಿಯನತ್ಯಂತಸಂಭ್ರಮದಿಂ ವಿವಾಹಮಾಗಿ ತಮ್ಮ ಸೋದರತ್ತಿಗಳಾದ ಪರಮೇಶ್ವರಮ್ಮ ನಾಗಾಜಮ್ಮ ಭಗಿನಿ ಸಿದ್ದಮ್ಮ ದಾದಿ ಚನ್ನಮ್ಮನವರನತ್ಯಂತಪ್ರೀತಿಯಿಂ ನಡೆಸಿಕೊಳುತ್ತುಂ, [1] ಸುಖದಿಂ ರಾಜ್ಯಂಗೆಯ್ಯುತ್ತುಮಿರ್ದು ಮೈಸೂರವರ ಮದೋದ್ರೇಕಮಂ ಮುಗ್ಗಿಸಲ್ವೇಳ್ಕೆಂದು ಮನಂದಂದು ಸೈನ್ಯಂವೆರಸು ತೆರಳ್ದವರ ರಾಜ್ಯಮಂ ನಿಪಾತಮಂ ಗೈದನಂತರಂ ॥ ೬೪

ಬೆಕ್ಕೋಡಂ ಬೆಳಗೋಡಂ
ಮಿಕ್ಕಾ ಕಣತೂರನಬ್ಬಿಣವ [2] ಬೇಲೂರಂ ।
ಚಕ್ಕನೆ ಕೊಂಡಾ ಶಿವನೃಪ
ನಕ್ಕರಿನಣುಗಂ ಬಲಾತಿಶಯಮಂ ಮೆರೆದಂ ॥ ೬೫

ಇಂತಾ ಸೋಮಶೇಖರ ನಾಯಕಂ ಮಾಯಾವಿಗಳ ಮದೋದ್ರೇಕಮಂ ನಿವಾರಿಸಿ ಮರಳ್ದು ವೇಣುಪುರವರಮಂ ಸಾರ್ದನಂತರಂ ತರಿಕೆರೆಯ ಹನುಮಪ್ಪನಾಯಕಂ ಸ್ವಪತ್ನಿಯಂ ವಧೆಗೈದು ಉನ್ಮದಾವಸ್ಥೆಯಿಂ ಭ್ರಾಂತನಾಗಿ ಅವ್ಯವಸ್ಥಿತವ್ಯಾಪಾರದಿಂ ವರ್ತಿಸುತ್ತಿರ್ಪ ವಾರ್ತೆಯುಂ ಕೇಳ್ದು ಸಬ್ಬುನೀಸ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪಯ್ಯನಂ ಸೈನ್ಯಂಗೂಡಿಸಿ ತೆರಳ್ಚಿಸಿ ಕಳುಪಿ ಕಾಮನದುರ್ಗಮಂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಾತನ ಕುಮಾರ

[1] ಹೂವಯ್ಯನ ಪುರುಷೋತ್ತಮಯ್ಯ, ದೇವುಗಳ ವೆಂಕಟಯ್ಯ, ರಾಯಸದ ರಾಮಯ್ಯ, ಸೀತಪ್ಪ, ಕೋಳಾಲದ ವೆಂಕಪ್ಪಯ್ಯ ಮುಂತಾದ ನಿಯೋಗಿಜನರ್ವೆರಸು (ಕ)

[2] ನಬ್ಬಿಣತ (ಕ)

ಸೀತಾರಾಮಪ್ಪಯ್ಯನಾಯಕಂಗಿತ್ತು ತದ್ರಾಜ್ಯಮಂ ನೆಲೆಗೊಳಿಸಿ ನಿಲಿಸಿ ಹನುಮಪ್ಪನಾಯಕನಂ ವೇಣುಪುರಕ್ಕೈದಿಸಿ ಪೊರೆದೀಪ್ರಕಾರದಿಂ ತರಿಕೆರೆಸಂಸ್ಥಾನಮನುದ್ಧರಿಸಿ ಪರಮಪ್ರಖ್ಯಾತಿಯಂ ಪಡೆದು ವಿರಾಜಿಸುತ್ತಿರ್ದನಂತುಮಲ್ಲದೆಯುಂ ॥ ೩೦

ಉರುತರಗರ್ವೋದ್ರೇಕದ
ಭರದಿಂ ಬೆರೆತಿರ್ಪ ತುಳುವಮನ್ನೆಯರದಟಂ ।
ನುರಿದು ಪಣಗೊಂಡು ಮಾರ್ಮಲೆ
ತರಿಗಳ ನಿಗ್ರಹಿಸಿ ಬಾಹುಬಲಮಂ ಮೆರೆದಂ ॥ ೩೧

ವರರಾಜನೀತಿಮಾರ್ಗದ
ನಿರುಗೆಯನತಿಗಳೆಯದಿಂತು ತೇಜೋಬಲದಿಂ ।
ಧುರಧೀರಸೋಮಶೇಖರ
ಧರಣೀಶಂ ಧರ್ಮದಿಂದಮಿಳೆಯಂ ಪೊರೆದಂ ॥ ೩೨

ಇಂತಾ ಸೋಮಶೇಖರನಾಯಕಂ ಸದ್ಧರ್ಮದಿಂ ರಾಜ್ಯಪ್ರತಿಪಾಲನಂಗೆಯ್ಯುತ್ತುಂ ಸುಖಮಿರ್ಪ ಕಾಲದೊಳ್, ಬರಮೊಮಾವುತನೆಂಬೊರ್ವ ಕ್ಷುಲ್ಲಕಂ ನೀಮಾನೆಯುಮದಮಂ ಸೇವಿಸಲ್ ಶರೀರದೊಳಾವುದರಲ್ಲಿಯುಂ ಬಲಕರಮಾಗಿರ್ಪುದೆಂದೊಡಮಡಿಸಲ್, ದೈವವಶದಿಂದಾ ದುರ್ಬೋಧೆಗೊಡಮಟ್ಟು ಸೋಮಶೇಖರನಾಯಕನಾನೆಯ ಮದಮಂ ಸೇವಿಸಿ ತನ್ಮೂಲದಿಂದೊಗೆದುನ್ಮದಾವಸ್ಥೆಯಿಂ ಭ್ರಮಿತನುಂ ನಿತ್ಯಮವ್ಯವಸ್ಥಿತಚಿತ್ತನುಮಾಗಿ ಕ್ಷುದ್ರಜನರೊಡನೆ ಖೇಳಮೇಳದಿಂ ಸ್ವೇಚ್ಛಾವ್ಯಾಪಾರದಿಂ ಮನಂಬಂದಂತೆ ವರ್ತಿಸುತ್ತುಮಿರಲಾ ಪ್ರಸ್ತಾವದೊಳ್ ನಿಜಸಂಸ್ಥಾನದೊಳಿರ್ಪ ಕುಹಕಿನಿಯೋಗಿಗಳೊಡರ್ಚಿದ ಪಿತೂರಿಯಿಂ [1] ॥ ೩೩

ವಿಜಯಪುರವರ್ತಿಯೆನಿಸುವ
ಮುಜಬರಖಾನಂ ತೆರಳ್ಚಿ ಜಿನ್ನೋಪಂತಂ ।

1 ಪಿತುಮೆಯಿಂ (ಜಕ)

ನಿಜಸೈನ್ಯಂವೆರಸೈತಂ
ದು ಜವದೆ ಮಹನವಮಿಮಯುಲೊಳಂ ತಾನಿರುತುಂ ॥ ೩೪

ಖಳರ ಕುಮಂತ್ರಕ್ಕೊಡವೆ
ಟ್ಟಳವಿಂ ತತ್ಸೋಮಶೇಖರೇಂದ್ರನನಿರಿದಂ ।
ದುಳಿದಿರೆ ತನ್ನೃಪನಂಗನೆ
ಲಲನಾಮಣಿ ಚನ್ನಮಾಂಬೆ ಕೇಳ್ದೀಕಥೆಯಂ ॥ ೩೫

ಆ ಜಿನ್ನೋಪಂತನ ಭಟ
ರಾಜಿಯನಾಘಟರೊಳಧಿಕರಂ ಬಹುಮುಖದಿಂ ।
ದಾಜಿಯೊಳ್ ಕೊಲಿಸಿ ಚನ್ನ
ಮ್ಮಾಜಿ ಕೃತಾಂತನ ಭಟರ್ಗೆ ಕೈವರ್ತಿಸಿದಳ್ ॥ ೩೬

ಮತ್ತಮದಲ್ಲದೆ ॥ ೩೭

[1] ಕೆಂಗೆಯುಹನುಮಪನಸಿಯಿಂ
ಕಂಗೊಳಿಪ ತದೀಯಶೇಖರಬಾಬನೆನಿಪ್ಪ ।
ತ್ತುಂಗಪಟುಭಟನ ಶಿರಮಂ
ಸಂಗರದೊಳ್ಪಾಯ್ಸಿ ಮೆರೆದಳತಿವಿಕ್ರಮಮಂ ॥ ೩೮

ಕುಹಕಕೊಳಗಾದ ಜನರಂ
ಬಹುಮುಖದೊಳ್ಶಿಕ್ಷೆಗೈಸಿ ಕೊಡಸಿಯ ಬಯಲ ।
ಲ್ಲಿಹ ಜಿನ್ನೋಪಂತನುಮಂ
ಸಹಸದಿನೆಬ್ಬಟ್ಟಿ ಕೋಂಟೆಯುರೆಲೂಟಿಸಿದಳ್ ॥ ೩೯

*ಬರಮೆಮಾವುತ ಮಸೂದರ
ನಿರದೋಡಿಸಿ ಪರಮಧೂರ್ತ ಪೊಳೆಯುಪನದಟಂ ।
ಮುರಿದು ಕೆಲಂಬರ ದುಷ್ಟರ
ನೆರವಿಯನಾಕ್ಷಣದೆ ಶಾಸ್ತಿಯಂ ಮಾಡಿಸಿದಳ್ ॥ ೪೦

---

1 ಈ ಪದ್ಯವು ಓಲೆಯ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿಲ್ಲ.

ತತ್ಸೋಮಶೇಖರನಾಯಕರ ಪಟ್ಟದರಸಿ ಚನ್ನಮ್ಮಾಜಿ ತನ್ನ ಪತಿಗೆ ವಿಘಾತಿಯಂ ನೆಸೆದ ಕುಹಕಿಜನರ್ಕಳನೀಪರಿಯಿಂ ಶಿಕ್ಷೆಗೈಸಿ ವರ್ತಿಸುತ್ತುಮಿರಲ್ತದನಂತರಂ ರಾಜ್ಯಾಧಿಕಾರವನಪೇಕ್ಷಿಸಿ ಕುಹಕಿಗಳ ದುರ್ಬೋಧೆಗೊಳಗಾದ ಮೈದುನ ಬಸವಲಿಂಗನಾಯಕನಂ ಸ್ಥಳಾಂತರಕ್ಕೆ ಕಳುಪಿ ಅಂಗವಿಕಲನಂ ಮಾಡಿಸಿ ರಾಜ್ಯಂಗೆಯ್ಯುತ್ತುಮಿರಲ್, ಮತ್ತಂ ಕ್ವಚಿತ್ಕಾಲದೊಳ್ ಮರೆಬೋವ ಕಂದಾಚಾರದ ಲಕ್ಷ್ಮಯ್ಯ, ವೀರಭದ್ರಯ್ಯ ಮುಂತಾದ ಕೆಲಂಬರ್ಕೂಡಿ ಚನ್ನಮ್ಮಾಜಿಯುಂ ಮಾಣ್ದು ರಾಜತ್ವಕ್ಕೆ ಬೇರೊರ್ವರನಧಿಕಾರಿಯುಂ ಮಾಡಿ ನಡೆಸಬೇಕೆಂದು ದುರಾಲೋಚನೆಯುಂ ರಚಿಸಿ ಪ್ರಾಕು ಹೊಸಂಗಡಿ ಪರಿಸ್ತರಣದೊಳಂಕೆಯೊಳಿರುತಿರ್ದ ಅಂಧಕವೆಂಕಟಯ್ಯಂಗೆ ಪರಿಚರ‍್ಯವೆಂ ರಚಿಸುತಿರ್ದ ಹೊರಹೆಣ್ಣಿನೊಳೊರ್ವ ಪುತ್ರನುದಿಸಿರಲಾತನಂ ಬರಿಸಿ, ಆ ಅಂಧಕವೆಂಕಟಯ್ಯನೆಂಬಾತಂಗುದ್ಭವಿಸಿದ ಕುಮಾರಂ ಹಿರಿಯವೆಂಕಟಪ್ಪನಾಯಕರ ಮಗಳು ಹಿರಿಯಮ್ಮನ ಮಗ ಸದಾಶಿವಯ್ಯಂಗೆ ಪೊಮ್ಮಗನಾದುದರಿಂದ ಮಾಅಂಧಕವೆಂಕಟಯ್ಯನ ಮಗಂಗೆ ಶಿವಪ್ಪನಾಯಕನೆಂದು ನಾಮಾಂಕಿತಮಂ ಮಾಡಿ ಆತನ ತಂದೆ ಅಂಧಕವೆಂಕಟಯ್ಯನೆಂಬಾತನುಮಂ ಸಮೀಪದೊಳಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅವರ ಮುಖದಲ್ಲಿಯೆ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಆರಭಾರಮಂ ನಡೆಸುತ್ತುಮಿರಲಾ ಕಾಲದೊಳ್ ॥ ೪೧

ಆ ಸೋಮಶೇಖರೋರ್ವೀ
ವಾಸವ [1] ನಂತರದೆ ಸಾರ್ಧಮಾಸ ತ್ರಯಮಾ ।
ಭಾಸಂ ಶಿವನೃಪನೆಂದೆನಿ
ಪಾ ಸಮುಚಿತರಹಿತನಾತನರಸೆನಿಸಿರ್ದಂ ೪೭

ಇಂತು ಕುತ್ಸಿತ ಶಿವಪ್ಪನಾಯಕನೆಂಬಾತನಂ ಕರ್ತೃವಂ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ವರ್ತಿಸುತ್ತುಮಿರುತಿರಲ್, ಬರಮೆಮಾವುತ ಮುಂತಾದ ಕುಹಕಿಗಳ್ ರಚಿಸಿದ ಘರಿಯಾದಿನಿಂ ನಿಸ್ತರಿಸಲಮ್ಮದೆ ಸ್ಥಳದಿಂ ಮುನ್ನಮೆ

---

[1] ನಂತರ; III [1], IX [1] ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ನೋಡಿ.

ತೊಲಗಿ ಪೋಗಿ ಬಿಳಿಗಿ ಸೀಮೆಯ ಪ್ರಾಂತದೊಳಿರುತಿರ್ದ ಕಾಸರಗೋಡ ತಿಮ್ಮಣ್ಣನೆಂಬಾತನುಂ ಸಬ್ಬನೀಸ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪಯ್ಯನುಮೀವೃತ್ತಾಂತಮಂ ಕೇಳ್ದು ಜಾತಪ್ಪನ ಮಗ ಭದ್ರಯ್ಯನ ಮಗನಂ ರಾಜಾಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ನಿಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಆಲೋಚನೆಯಂ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮೊದಲೈತಂದಿರ್ದ ಜನ್ನೋಪಂತನಂ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಬರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಿಳಿಗಿಯವರ ಸೈನ್ಯಮಂ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಬಂದು ನೀಲಾಕಾಲದೊಳ್, ಅಂಧಕವೆಂಕಟಯ್ಯನ ಮುಖದಿಂ ರಾಜ್ಯಾಧಿಕಾರಮಂ ನಡೆಸುತಿರ್ದ ಮರೆಬೋವಿ ಕಂದಾಚಾರದ ಲಕ್ಷ್ಮಯ್ಯ ವೀರಭದ್ರಯ್ಯ ಮುಂತಾದವರೊಂದಾಗಿ ಯುದ್ಧಮಂ ರಚಿಸವೇಳ್ಕೆಂದು ಯೋಚಿಸಿ ಮಂದಿಯಂ ಕೂಡಿಸಿ ಚಿಟನೀಸ ಗಿರಿಯಪ್ಪನಂ ಕಳುಹಲವರಿರ್ವರ್ಗೆ ಕೈಗಲಸಿ ತತ್ಸಂಗ್ರಾಮದೊಳಾಗಿರಿಯಪ್ಪನಮರಲೋಕಮಂ ಪಡೆಯಲೊಡನುಳಿದವರ್ನಿತ್ತರಿಸಲಮ್ಮದೆ ಮುರಿದು ಹಳೆಪೈಕದ ಹೆಮ್ಮೆ ವೀರಭದ್ರಣ್ಣಸಹಿತಂ ತಿರುಗಿ ಬರಲೊಡನೆ ಮರೆಬೋವಿಯ ಶಿರಶ್ಛೇದನಮಂ ಮಾಡಿಸಿ, ಇಕ್ಕಟ್ಟಿನೊಳಿಂತಿರ್ಪ ವಿಷಮಕಾಲದೊಳಾವಿಲ್ಲಿರ್ಪುದನುಚಿತಮೆಂದು ಯೋಚಿಸಿ ಚನ್ನಮ್ಮಾಜಿ ವೇಣುಪುರದರಮನೆಯಿಂ ತೆರಳ್ದು ಭುವನಗಿರಿಯ ದುರ್ಗದರಮನೆಯಂ ಸಾರ್ದು, ಕಾಸರಗೋಡು ತಿಮ್ಮಣ್ಣನಾಯಕ ಸಬ್ಬನೀಸ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪಯ್ಯರಂ ನಂಬುಗೆಯ ಮೇಲೆ ಬರಿಸಿಕೊಳಲೊಡನೆ, ಅವರೆಲ್ಲರುಂ ಭುವನಗಿರಿಯ ದುರ್ಗದ ಪರಿವಾರದವರ್ಸಹಿತಮೊಂದಾಗಿ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ರಾಗದ್ವೇಷಮಂ ಮಾಣ್ದು ಏಕಮತದಿಂ ಮಂತ್ರಾಲೋಚನೆಯಂ ರಚಿಸಿ ಜಾತಪ್ಪನ ಭದ್ರಯ್ಯನ ಮಗಂಗೆ ರಾಜ್ಯಾಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲವೆಂಬುದಂ ನಿಶ್ಚಯಂಮಾಡಿ ಚನ್ನಮ್ಮಾಜಿಯವರ ಸಮ್ಮತಿವಿಡಿದು ಅಂಧಕವೆಂಕಟಯ್ಯನುಮಂ ತತ್ಪುತ್ರನುಮಂ ಮುನ್ನಿನಂತೆ ಹೊಸಂಗಡಿಯ ಪರಿಷ್ಕರಣಕ್ಕೆ ಕಳುಪಿ, ತದ್ವೆಂಕಟಯ್ಯನ ಮಗ ಕುತ್ಸಿತಶಿವಪ್ಪನಾಯಕನೆಂಬಾತನನಂಗವಿಕಲನಂ ಮಾಡಿಸಿ ರಾಜತ್ವಕ್ಕೆ ಚನ್ನಮ್ಮಾಜಿಯನೆ ಅರ್ಹಳಂ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿಂತು ಸಂಸ್ಥಾನದ ಕಾರ್ಯಂಗಳನೆಲ್ಲಮಂ ಚನ್ನಮ್ಮಾಜಿಯ ಮುಖದಲ್ಲಿಯೆ

ನಡೆಸುತ್ತುಮಿರಲ್, ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ವಿಜಯಾಭ್ಯುದಯ ಶಾಲಿವಾಹನ ಶಕ ವರ್ಷ ೧೫೯೪ ನೆಯ ವಿರೋಧಿಕೃತ್ಸಂವತ್ಸರದ ಫಾಲ್ಗುಣ ಬಹುಳ ೧೦ ಯಲ್ಲಿ ಭುವನಗಿರಿಯ ದುರ್ಗದರಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸೋಮಶೇಖರನಾಯಕರ ಪತ್ನಿ ಚನ್ನಮ್ಮಾಜಿಗೆ ರಾಜಪಟ್ಟಮಾಗಲೊಡನೆ ಚನ್ನಮ್ಮಾಜಿ ಸಕಲಸೈನ್ಯಸಮೇತಳಾಗಿ ಭುವನಗಿರಿದುರ್ಗದರಮನೆಯಿಂ ತೆರಳ್ದು ವೇಣುಪುರದ ಕೋಂಟೆಯಂ ಪೊಕ್ಕು ರಾಜಾಲಯಮಂ ಸಾರ್ದು ॥ ೪೩

ನೆರೆ ರಾಜಧರ್ಮಮಾರ್ಗದ
ಪರಿಯಂ ಬಲ್ಲವನಿಪಾಲರೊಳ್ಮಿಗಿಲೆನಿಪಾ ।
ತರುಣೀನಿಕರಶಿರೋಮಣಿ
ವರಚನ್ನಮ್ಮಾಜಿ ಕೆಳದಿಯಿಳೆಗರಸಾದಳ್ ॥ [1] ೪೪

ಅಷ್ಟಮಾಶ್ವಾಸಂ ಸಂಪೂರ್ಣಂ.

---

1 ಈ ಸೋಮಶೇಖರನಾಯಕರ ಕಾಲದೊಳ್ ಬದುಕು ಮಾಡಿದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು:—ಪ್ರಧಾನಿ ಆವಿನಹಳ್ಳಿ ನರಸಪ್ಪಯ್ಯ, ಕರಣಿಕ ಬಿಳಿಗಿ ಸುಬ್ಬಯ್ಯ, ಕೋಳಾಲದ ಕೋನಪ್ಪಯ್ಯ, ಸಬ್ಬನೀಸ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪಯ್ಯ, ಕೂಸಯ್ಯ, ಕಂದಾಚಾರದ ಲಕ್ಷ್ಮಯ್ಯ, ಚಿಟನೀಸ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪಯ್ಯ, ಕೋಳಾಲದ ವೆಂಕಪ್ಪಯ್ಯ, ಗಿರಿಯಪ್ಪಯ್ಯ, ಪಟ್ಟೇಗಂಗಾಧರಯ್ಯ, ಸಂಕಪ್ಪಯ್ಯ, ವೆಂಕಟಪ್ಪಯ್ಯ, ರಾಯಸದ ಮಲ್ಲಪ್ಪಯ್ಯ, ಶರಜಾ ಶಂಕರನಾರಾಯಣಯ್ಯ, ಬಿಳಿಗಿ ಗಂಗಪ್ಪಯ್ಯ, ಯೋಗಪ್ಪಯ್ಯ, ಸೀತಪ್ಪಯ್ಯ, ಬೆಳವಂದೂರು ಗುರುವಪ್ಪನಾಯಕ, ಕಾಸರಗೋಡು ತಿಮ್ಮಣ್ಣನಾಯಕ, ಬರಮೆನಾವುತ, ಮೊಳೆಯಪ್ಪ, ಮರೆಬೋವ, ಮಸೂದ, ಗರಜಿನಮಲ್ಲಪ್ಪೊಡೇರು, ಸರಭೆಲ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಯ್ಯ, ಮೈದುನ ಕೆಂಚಣ್ಣನ ಮಗ ಸಿದ್ದಪ್ಪ, ಹುದಾರ ಶಾಂತಯ್ಯ, ಪಟ್ಟಣಶೆಟ್ಟಿ, ಬಸೆಟ್ಟರು, ಮುಂತಾದವರು. (ಕ)

ನವಮಾಶ್ವಾಸಂ.

ವರ ಸೋಮಶೇಖರೇಂದ್ರನ
ತರುವಾಯಿಯೊಳಾಳ್ದ ಕುಶಿವನೃಪ [1] ನಂತರಮಾ ।
ದೊರೆ ಸೋಮಶೇಖರಾಂಗನೆ
ಸುರುಚಿರ ಚನ್ನಾಂಬೆಯಾಳ್ದಳುರ್ವೀತಳಮಂ ॥ ೧ ॥

ತಮಗೆ ರಾಜಪಟ್ಟವಾದ ತರುವಾಯಮಾ ಚನ್ನಮ್ಮಾಜಿಯವರ್ತಮ್ಮರಸ ಸೋಮಶೇಖರನಾಯಕರಾಳಬರುತ್ತಿರ್ದ ರಾಜ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರ ಕೋಶ ಪ್ರಜೆ ಪರಿವಾರ ಪರಿಜನ ಪುರಜನ ನಿಯೋಗಿಜನ ಮಂತ್ರಿಜನ ದೇಶಸೇವಾಜನಮುಂತಾದ ಸಮಸ್ತ ಜನರಂ ಸಂರಕ್ಷಿಸುತುಂ ರಾಜ್ಯವಾಳುತಿರ್ದು, ಮುಂದೆ ಕೆಳದಿ ಧರ್ಮಸಂಸ್ಥಾನದ ರಾಜತ್ವಕರ್ಹನಾದೊರ್ವ ಕುಮಾರನಾಗಲ್ವೇಳ್ಕೆಂದು ಮಂತ್ರಿಜನ ನಿಯೋಗಿಜನ ಬಂಧುಜನರೊಳಾಲೋಚಿಸಿ ಶಿವಪ್ಪನಾಯಕರ ಜ್ಯೇಷ್ಠಪುತ್ರರಾದ ಭದ್ರಪ್ಪನಾಯಕರುಂ ತಮ್ಮರಸ ಸೋಮಶೇಖರ ನಾಯಕರುಂ ಸಹೋದರರಾದುದರಿಂದೆಯುಂ, ಆ ಭದ್ರಪ್ಪನಾಯಕರ ಪತ್ನಿ ಸಿದ್ಧಮ್ಮಾಜಿಯವರ್ ನಂಬೆಣ್ಣೆಶೆಟ್ಟರಮಗ ಮರಿಯಪ್ಪಶೆಟ್ಟರ ಪತ್ನಿಯಾದ ಗೌರಮ್ಮನವರ್ ಈಯಿರ್ವರುಮೇಕೋದರಿಯರಾದುದರಿಂದೆಯುಂ, ಆ ಮರಿಯಪ್ಪಶೆಟ್ಟರಪತ್ನಿ ಗೌರಮ್ಮನ ಕುಮಾರರಾದ ಬಸವಪ್ಪನವರ್ ಶಿವಪ್ಪನಾಯಕರ ಜ್ಯೇಷ್ಠಕುಮಾರ ಭದ್ರಪ್ಪನಾಯಕರ್ಗೆ ಪುತ್ರವಾವೆಯಾದ ಕಾರಣಮಾ ಭದ್ರಪ್ಪನಾಯಕರನುಜನಾದ ತಮಗೆ ವಲ್ಲಭನಾದ ಸೋಮಶೇಖರನಾಯಕರ್ಗಂ ಪುತ್ರವಾವೆಯೇ ಆದುದರಿಂದಮಾ ಮರಿಯಪ್ಪಶೆಟ್ಟರ ಕುಮಾರ ಬಸವಪ್ಪನವರ್ಕೆಳದಿಧರ್ಮಸಂಸ್ಥಾನದ ರಾಜತ್ವಕ್ಕರ್ಹರಹುದೆಂದು ಬಸವಪ್ಪನವರಂ ರಾಜತ್ವಕ್ಕೆ ನಿಲಿಸಬೇಕೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಂಗೈದು, ಸರ್ವಜನ

1 ನಂತರ. cf III 1, VIII 42

ಸಮ್ಮತಿಯಿಂದಮಾಬಸವಪ್ಪನವರ್ಗೆ ಕೆಳದಿನೃಪಾಲ ಬಸವಪ್ಪನಾಯಕ ರೆಂದು ನಾಮಕರಣಮಂ ರಚಿಸಿ, ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ವಿಜಯಾಭ್ಯುದಯ ಶಾಲಿ ವಾಹನ ಶಕ ವರ್ಷ ೧೬೯೫ನೆಯ ಪರೀಧಾವಿ ನಾಮ ಸಂವತ್ಸರದ ಶ್ರಾವಣ ಶುದ್ಧ ೧೪ಯು ದಿವಸಮಾ ಬಸವಪ್ಪನಾಯಕರಂ ಗೃಹೀತ ಪುತ್ರ ನಂ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸರ್ವಸಂಭ್ರಮದಿಂದಮರಮನೆಗೆ ಬಿಜಯಂಗೈಸಿ ತಂದಾ ಕುಮಾರಬಸವಪ್ಪನಾಯಕರಂ ಓದು ಸಾಧನೆ ಗಜತುರಗವೈ ಹಾಳಿ ಮುಂತಾದ ರಾಜೋಪಯುಕ್ತಮಾದ ಸಮಸ್ತ ವಿದ್ಯಂಗಳಲ್ಲಿಯುಂ ಪರಿಣತರಂ ಮಾಡಿಸಿ, ಕುಮಾರ ಬಸವಪ್ಪನಾಯಕರಂ ಮುಂದಿಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಸದ್ಧರ್ಮದಿಂ ರಾಜ್ಯಂಗೆಯ್ಯುತ್ತುಮಿರ್ದು ಕಾಸರಗೋಡು ತಿಮ್ಮಣ್ಣನಾಯಕನೊಡನೆ ಸೇನಾಸಮೂಹಮಂ ತೆರಳ್ಚಿಸಿ ಕಳುಹಿ ॥ ೨

ಯುವನರ್ಬಿಡದಾಕ್ರಮಿಸಿದ
ತವನಿಧಿ ಹೊನ್ನಾಳಿ ಜಡೆಯುದುರುಕೋಂಟೆಗಳಂ ।
* ಬವರದೊಳ್ಕೊಂಡವಿದ್ಧ
ಶ್ರವಣರ ಕಾಲ್ದೆಗೆಸಿ ಬಾಹುಬಲಮಂ ಮೆರೆದಳ್ ॥ ೩

ಮತ್ತಮದಲ್ಲದೆ ಸರಪನಮಲುಕನೆಂಬ ತಾಮ್ರಮುಖಂ ತಾಂ ದಿವಾಣದ ವಕೀಲಿಯಾಗಿ ವರ್ತಿಸುತ್ತುಮಿರ್ದು ಅವಂ ಮುನ್ನಾಳ್ದ ಪಂಚಮಹಲೊಳಗಣ ಮಿಡಿಜೆಯೆಂಬ ಪರಿಸ್ತರಣಮಂ ಸೋದೆಯವರಾ ಕ್ರಮಿಸಿ ಹನುಮನಾಯಕನೆಂಬಧಿಕಾರಿಯನಿಟ್ಟು ತಮ್ಮಧೀನಮಂ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ವರ್ತಿಸುತ್ತುಮಿರಲಾಕಾಲದೊಳ್ ಕಾಸರಗೋಡು ತಿಮ್ಮ ಣ್ಣನಾಯಕನೊಡನೆ ಸೇನಾಸಮೂಹಮಂ ತೆರಳ್ಚಿಸಿ ಕಳುಹಿ ॥ ೪

*ಹನುಮನಾಯಕನ ದರ್ಪದ
ಮೊನೆಯಂ ಮುರಿದಾ ಸುಧಾಪುರಾಧಿಪರೊಳಗಿ ।
ರ್ದನುಪಮ ಮಿಡಿಜೆಯ ಕೋಂಟೆಯ
ನನುವರದೊಳ್ಕೊಂಡು ಮೆರೆದಳತಿಸಾಹಸಮಂ ॥ ೫

ಮತ್ತಮದಲ್ಲದೊಂದವಸರದೊಳತ್ತಂ ಕಡೆಯುವನಿಯೊಳ್ ಕಲ್ಯಾ ಣಪುರದ ಪರಿಸ್ತರಣದೊಳ್ ಸದಾಶಿವಯ್ಯನೆಂಬ ಕುಮಾರಸಹಿತಮಂಕೆ

ಯೊಳಿರುತಿರ್ಪ ಜಾತಪ್ಪನ ಭದ್ರಪಂ ಘಟ್ಟದ ಕೆಳಗಣ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ತಾನಧಿಕಾರಿಯಾಗಬೇಕೆಂಬಪೇಕ್ಷೆಯಿಂ ಚೌಟ ಬಂಗಃಜಲ ಸಾವಂತ ಮುಂತಾದ ತುಳುವ ಮನ್ನೆಯರ್ಕಳ್ಗಂ ಬೋಧಿಸಿ ಕಾರಕಳ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಗಿರಿ ಮುಂತಾದ ಕೋಂಟೆಗಳಂ ಸ್ವಾಧೀನಮಂ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದಿರ್ಚಿ ಗರ್ವೋದ್ರೇಕದಿಂ ವರ್ತಿಸುತ್ತುಮಿರಲಲ್ಲಿಗೆ ದಳವಾಯಿ ಭದ್ರಪ್ಪನೊಡನೆ ಸೈನ್ಯಮಂ ತೆರಳ್ಚಿಸಿ ಕಳುಹಿ ॥ ೬

ಆ ತುಳುವ ನೃಪರ ಕುಮತದ
ರೀತಿಯನುರೆ ನಿಲಿಸಿ ಕೊಂಡು ನಿಜಕೋಂಟೆಗಳಂ ।
ಜಾತಪನ ಭದ್ರಪನ ತ
ಜ್ಜಾತನುಮಂ ಪಿಡಿಸಿ ಶಾಸ್ತಿಯುಂ ಮಾಡಿಸಿದಳ್ ॥ ೭

ಮತ್ತಮದಲ್ಲದೆ ಸಬ್ಬುನೀಸಕೃಷ್ಣಪ್ಪಯ್ಯ ಕಾಸರಗೋಡುತಿಮ್ಮಣ್ಣನಾಯಕರೊಡನಸಂಖ್ಯಾತಮಾದ ಸೇನಾಸಮೂಹಮಂ ತೆರಳ್ಚಿಸಿ ಕಳುಹಿ ॥ ೮

ಮಾಯಾವಾದಿಗಳುರುದಳ
ವಾಯಿಕುಮಾರಯ್ಯನದಟನುಡುಗಿಸಿ ಬಲಮಂ[1] ।
ನೋಯಿಸಿ ವಸುಧಾರೆಯ ಕಮ
ನೀಯಪರಿಸ್ಫುರಣಮಂ ಕರಂ ವಶಗೈದಳ್ ॥ ೯

ಇಂತು ಮೈಸೂರಮಹೀಪನ ದಳವಾಯಿ ಕುಮಾರಯ್ಯನಂ ಪಲಾಯನಂಗೊಳಿಸಿ ವಸುಧಾರೆಯ ಕೋಂಟೆ ಸೀಮೆಗಳಂ ಸ್ವಾಧೀನಂಗೈದು ಸುಖದಿಂ ರಾಜ್ಯಂಗೆಯ್ಯುತ್ತುಮಿರಲಿತ್ತ ಮತ್ಯಂತಗರ್ವೋದ್ರೇಕದಿಂ ಸೋದೆಯ ರಾಮಚಂದ್ರನಾಯಕಂ ಬಿಡಿಜೆಯ ಕೋಂಟೆಯಂ ತೆಗೆದುಕೊಳಲ್ಕೆಳ್ದು ಸಬ್ಬುನೀಸಕೃಷ್ಣಪ್ಪಯ್ಯನೊಡನೆ ಸೈನ್ಯಮಂ ತೆರಳ್ಚಿಸಿ ಕಳುಹಿ ಯುದ್ಧರಂಗದೊಳಾ ಬಿಡಿಜೆಯ ಕೋಂಟೆಯುಂ ಮಗುಳ್ದು ಸ್ವಾಧೀನಂಗೈದಳಂತುಮಲ್ಲದೆಯುಂ ॥ ೧೦

1 ಆನಂದಸಂವತ್ಸರದೊಳ್ (ಕ)

ಸಿರಸೆಯು ಸೋದೆಯು ಸುಪರಿ
ಸ್ತರಣಗಳಂ ಕೊಂಡು ತತ್ಸುಧಾಪುರದವನೀ ।
ಶ್ವರನ ಬಿರುದಗಳನೀಳ್ದಾ
ದೊರೆ ಚನ್ನಮ್ಮಾಜಿ ಮೆರೆದಳತಿವಿಕ್ರಮಮಂ ॥ ೧೧

ಇಂತು ಸಿರಸೆ ಸೋದೆಗಳ ಪರಿಸ್ತರಣಂಗಳಂ ಕೊಂಡಾ ಸುಧಾಪುರಾಧಿಪನಂ ಪಲಾಯನಂಗೊಳಿಸಿ ತತ್ಸುಧಾಪುರದೊಳ್ ಸ್ವಸೈನ್ಯಮಂ ನಿಲಿಸಿ ಅವರಾಳ್ವ ನಾಡೊಳಗಣ ಬನವಸೆ ಬದನಗೋಡು ಬಾಳೂರ್ಪು ಲಿಯಕಣ್ಣ ಕರುವೂರ್ಮುಂತಾದ ಸೀಮೆಗಳಂ ಸ್ವಾಧೀನಮಂ ಮಾಡಿಕೊಂಡವರ ಬಿರುದಿನ ನೀಲಛತ್ರಮಂ ಕೆಳದಿವೀರಭದ್ರದೇವರ್ಗೆ ಕಾಣ್ಕೆಯಂ ಕಳುಪಲವರ್ನಿಸ್ತೇಜಸ್ಕರಾಗಿ ಸಂಧಿಯನಪೇಕ್ಷಿಸಿ ದೈನ್ಯಭಾವದಿಂ ಪೊಕ್ಕು ಪೇಳಿಸಲತ್ಯಂತಕಾರುಣ್ಯದಿಂದಾಗಲವರ್ಗೆ ಸೋದೆ ಮುಂತಾದ ಕೆಲವು ಸೀಮೆಗಳನಿತ್ತು ಬನವಸೆ ಮುಂತಾದ ಕೆಲವು ಸೀಮೆಯಂ ಸ್ವಾಧೀನಮಂ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿಂತೀ ಪ್ರಕಾರದಿಂ ಸುಧಾಪುರದರಸರ ಗರ್ವಮಂ ಮುರಿದು ಮಗುಳ್ದವರಂ ಸಂಸ್ಥಾನದೊಳ್ನಿಲಿಸಿ ಪರಮಪ್ರಖ್ಯಾತಿಯಂ ಪಡೆದತ್ಯಂತಸಂತೋಷದಿಂ ರಾಜ್ಯವಾಳುತ್ತುಂ ಕುಮಾರ ಬಸವಪ್ಪನಾಯಕರ್ಗೆ [1] ಕಾಳಯುಕ್ತಿ ಸಂವತ್ಸರದ ಮಾರ್ಗಶಿರ ಮಾಸದಲ್ಲಿ ಹೆಬ್ಬೆ ಮಹಂತಯ್ಯನ ಕುಮಾರಿ ಚನ್ನಮ್ಮಾಜಿಯುವರ್ ಮಳಿಗೆ ಚನ್ನವೀರಪ್ಪನ ಕುಮಾರಿ ಬಸವಮ್ಮಾಜಿಯುವರ್ ಇಂತಿರ್ವರ್ಕನ್ಯಾರತ್ನಂಗಳನತ್ಯಂತ ಸಂಭ್ರಮದಿಂ ವಿವಾಹಮಂ ರಚಿಸಿಯನಂತರಂ ಸಬ್ಬುನೀಸಕೃಷ್ಣಪ್ಪಯ್ಯನೊಡನೆ ಸೈನ್ಯಮಂ ಕೂಡಿಸಿ ಕಳುಹಿ ದಿವಾಣದ ವಕೀಲಿಯೊಳಿರುತಿರ್ದ ಬಸವಾಪಟ್ಟಣಮಂ ಸ್ವಾಧೀನಂಗೈದು ಮತ್ತಮಾ ಸಬ್ಬುನೀಸಕೃಷ್ಣಪ್ಪಯ್ಯನಂ ತೆರಳ್ಚಿ ಕಳುಹಿ ॥ ೧೨

[1] ಧುರದೊಳ್ಕಡವೂರ್ಬಾಣಾ
ವರ [2] ಹಾಸನಮಂ ಸುರವ್ಯೈಚೇಲೂರ ಪರಿ ।

---

1 ರೌದ್ರಿಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲು (ಕ). 2 ದುರ್ಮತಿಸಂವತ್ಸರದಿ (ಕ).

ಸ್ತರಣಮುಮಂ ಕೊಂಡು ಮಹ
ತ್ತರವೈಸೂರವರ ಮದವನುರೆ ಮಗ್ಗಿಸಿದಳ್ ॥ ೧೩

ಇಂತು ಮಾಯಾವಿಗಳ ಮದಮಂ ಮಗ್ಗಿಸಿಯುವರ ನಾಡೊಳಗಣ ಕಡವೂರ್ಬಾಣಾವರ ಹಾಸನ ಬೇಲೂರ ಪರಿಸ್ತರಣ ರಾಜ್ಯಂಗಳಂ ಸ್ವಾಧೀನಂಗೈದನಂತರಂ, ಗೋಕರ್ಣಯಾತ್ರೆಯಂ ರಚಿಸಿ ಮಹಾಬಲೇಶ್ವರಾದಿಲಿಂಗಸಂದರ್ಶನಪೂಜಾದಿಗಳಂನಿರ್ಮಿಚಿ ಮಗುಳ್ದು ಬಂದು ವೇಣುಪುರವರಮಂ ಸಾರ್ದು ಸುಖದಿಂ ರಾಜ್ಯಂಗೆಯ್ಯುತ್ತು ಮಾಚನ್ನಮ್ಮಾಜಿತಾಂ ಪೋಷಿಸುತಿರ್ದ ಕುಮಾರಿ ಮರಿಚನ್ನಮ್ಮಾಜಿಯನಕ್ಷಯ ಸಂವತ್ಸರದ ವೈಶಾಖ ಮಾಸದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಮ್ಮಾಜಿಯುವರ ಮಗ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ನಾಯಕಂಗತ್ಯಂತಸಂಭ್ರಮದಿಂ ವಿವಾಹಮಂ ರಚಿಸಿ, ತದ್ವಿವಾಹಮಹೋತ್ಸವಕಾಲದೊಳ್ಬಂದಿದ ಸೋದೆಯ ಅರಸಪ್ಪನಾಯಕ ರಾಮಚಂದ್ರ ನಾಯಕರನುಜನೆನಿಪ ಸದಾಶಿವನಾಯಕಂ ತಮ್ಮ ಸೀಮೆಯನೀಯಲ್ವೇಳ್ಕುಂದು ಪೇಳಿಸಲ್ದುಯಿಮಿಂ ಮುನ್ನಮಧೀನಂಗೈದ ಬನವಸೆ ಮುಂತಾದ ಸೀಮೆಗಳನಿತ್ತು ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟು ಭಾಗಾನಗರದವರ ಬಗೆಯ(?) ಪೆದೂರಲಿಂಗಪ್ಪಂ ಬಿಗಡಿಸಿ ಬಂದಿರಲಾತನಂ ಬಸವಾಪಟ್ಟಣದೊಳಟ್ಟಿ ಸಂತಸಂಬಡಿಸಿಯನಂತರಂ ಜರಿಮಲೆಯರಸನ ಪ್ರತಾಪಾತಿಶಯಮಂ ಕೇಳ್ದು ಸಬ್ಬುನೀಸಶರಜಾಶಂಕರನಾರಾಯಣಯ್ಯನಂ ತೆರಳ್ಚಿ ಕಳುಹಿ ॥

ಮೆರೆವ ಮೊಳಕಾಲ ಬಾಸಿಗ
ದುರುಬಿರುದಂ ಧರಿಸಿ ಶೌರ್ಯದಿಂ ಮಾರ್ಮಲೆವಾ।
ಜರಿಮಲೆಯುರಸನುಮಂ ಸಂ
ಗರದೊಳ್ ಸೆರೆವಿಡಿದು ಬಾಹುಬಲಮಂ ಮೆರೆದಳ್ ॥ ೧೫

ಇಂತತ್ಯಂತಪರಾಕ್ರಮಶಾಲಿಯುಪ್ಪ ಜರಿಮಲೆಯುರಸನಂ ಕೈಸೆರೆವಿಡಿದು ಮೊಳಕಾಲ ಬಾಸಿಗದ ಬಿರುದಂ ಕಳಲ್ಚಿಸಿ ಕೈಗಾಯ್ದು ಳುಹಿ ಕಳುಹಿದಳಂತುಮಲ್ಲದೆಯುಂ ॥ ೧೬

ಭೂಮಹಿತಯುವನರೊಳ್ಸಂ
ಗ್ರಾಮದೆ ಮುರಿದೈದಿ ಪೊಕ್ಕ ಮನ್ನೆಯ ರಾಜೇ।

ರಾಮನನುರೆಕಾಯ್ದು ನೃಪ
ಸ್ತೋಮದೊಳತ್ಯಧಿಕಕೀರ್ತಿಯಂ ಮಿಗೆ ಪಡೆದಳ್ ॥ ೧೭

ಆ ವಿವರಣಮೆಂತೆಂದೊಡಾರೆಯರ ಮೂಲಮುಮನಾರಾಮರಾಜನಂ ಪಿಡಿಯಲ್ಬೈದಿದ ತುರುಷ್ಕರ ಮೂಲಮುಮನಾತುರುಷ್ಕರಾಮರಾಯರ್ಗಂ ವಿರೋಧಂ ಪುಟ್ಟಿದ ಕಾರಣಮುಮನುಸಿರ್ವೆನದಕ್ಕೋಸುಗಂ ಮೊದಲೊಳಾರೆಯರ ಮೂಲವೃತ್ತಾಂತಮಂ ಬಿತ್ತರಿಪೆನದೆಂತೆಂದೊಡೆ:—ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರಸಮೀಪದೊಳ್ ಕಾಶಿಯ ಡಿಳ್ಳಿಯ ವಾಯುವ್ಯದಿಕ್ಕಿನ ತಾಣದೊಳ್ ಕ್ಷತ್ರಿಯರ್ಗೆ ಮೂಲಸಂಸ್ಥಾನಮೊದ ಚಿತ್ತೋಡೆಂಬಗಡಮೊಪ್ಪುತಿರ್ಪುದು; ಚಿತ್ತಕ್ಕೆ ಭಯಮಂ ಪುಟ್ಟಿಸುತ್ತಿರ್ದುದರಿಂ ಚಿತ್ತೋಡೆಂಬ ನಾಮಮಾದುದಾಚಿತ್ತೋಡೆಂಬ ಗಡಂ ಸುತ್ತಮೈದುಯೋಜನ ವಿಸ್ತೀರ್ಣದಿಂ ಸಮಸ್ತಧನಧಾನ್ಯಪುಷ್ಪಫಲಸಮೃದ್ಧಿಯಿಂ ಸತತಂ ವಿರಾಜಿಸುತ್ತುಮಿರ್ಪುದಾಚಿತ್ತೋಡ ಸಂಸ್ಥಾನಾಧಿಪತಿಗಳಾದ ಭಾರದ್ವಾಜಗೋತ್ರಜರೆನಿಪ ಕ್ಷತ್ರಿಯರಾಜಪರ್ಂಪರೆಯಿಂ ರಾಣರೆಂಬಭಿಧಾನಮನಾಂತು ರಾಜ್ಯಪ್ರತಿಪಾಲನಂಗೆಯ್ಯುತಿರ್ದರಾಕ್ಷತ್ರಿಯಕುಲಪರಂಪರೆಯೊಳುದ್ಭವಿಸಿದ ರಾಣನೆಂಬ ರಾಜನಾಚಿತ್ತೋಡ ಸಂಸ್ಥಾನದೊಳೊಪ್ಪುತಿರ್ದನಾರಾಣನೆಂಬಾತಂಗೆ ರೂಪವತಿಯಾದ ಪದ್ಮಿನೀಜಾತಿಯಕುಮಾರಿಯುದಿಸಲಾ ಕುಮಾರಿಯಂ ಪೋಷಿಸುತ್ತುಮಾರಾಣಂ ರಾಜ್ಯವಾಳುತ್ತಿರಲಾ ಪದ್ಮಿನೀಜಾತಿಯ ಕುಮಾರಿಯ ರೂಪಲಾವಣ್ಯಗುಣಗಣಶೀಲಮಂ ಡಿಳ್ಳಿಯನಾಳುತಿರ್ದಕಬರಪಾತುಶಾಹಂ ಕೇಳ್ದು ಸೈನ್ಯಸಮೇತನಾಗಿ ತಾನೇ ತೆರಳ್ದು ತಂದಾ ಚಿತ್ತೋಡೆಂಬ ಗಡಮಂ ವೇಷ್ಟೈಸಿ ನೆಲದಂಡಿಳಿದು ಆ ಸಂಸ್ಥಾನಮಂ ಸಾಧಿಸವೇಳ್ಕೆಂದು ಪನ್ನೆರಡು ವರುಷಂಬರಂ ಬಹುವಿಧಪ್ರಯತ್ನಂಬಟ್ಟೊಡಮಾಗಡಂ ಸಾಧ್ಯಮಾಗದಿರ್ಪುದಂ ಕಂಡು ಪ್ರಚ್ಛನ್ನವೇಷದಿಂದಕಬರಪಾತುಶಾಹನಾಗಡಮನೊಳಪೊಕ್ಕು ವಸಿಷ್ಠಗೊತ್ರಜನಾದ ರಾಣನ ಅಳಿಯ ರಾಮಸಿಂಗನ ಬಳಿಯೊಳ್ ಮುಖ್ಯಸೇವಕನಾಗಿವರ್ತಿಸುತ್ತಿರ್ದೊಂದವಸರದೊಳ್ ರಾಮಸಿಂಗನೆಂಬವನ ಸಂಗಡಮೇ ತಾನರಮನೆಯನೊಳಪೊಕ್ಕು ಆರಾಣನ ಸಮೀ

ಪೆಕ್ಕೈದಲಾರಾಣಂ ಸಿಂಹಾಸನದಿಂದಿಳಿದು ನಿಂದಿರಲದಂ ರಾಮಸಿಂಗಂ ಕಂಡು ಭಯಂದಿನ್ನೆದುತ್ತನ್ನಂ ಕಂಡೇಂ ಕಾರಣಂ ಸಿಂಹಾಸನವ ನಿಳಿದಿರೆಂದು ಬೆಸಗೊಳಲಾಂ ನಿನ್ನಂ ಕಂಡು ಸಿಂಹಾಸನದಿಂದಿಳಿದವ ನಲ್ಲಂ, ನಿನ್ನ ಸಂಗಡವೈದಿದವನಂ ಕಂಡಾಂ ಸಿಂಹಾಸನವನಿಳಿದೆನೆಂದಾ ಅಕಬರಪಾತುಶಾಹನಂ ರಾಣಾರಾಯಂ ಕೈವಿಡಿದು ಸಿಂಹಾಸನದೊಳ್ಕು ಳ್ಳಿರಿಸಿ ಆ ಚಿತ್ತೋಡಗಡಮಂ ನಜರುಗಾಣಿಕೆಯಂ ಮಾಡಿ ನೀವಿಲ್ಲಿ ಗೆಯ್ದಿದ ಹದನೇನೆನ್ನಿಂದಪ್ಪ ಕಜ್ಜಮೇನೆಂದು ಬೆಸಗೊಳಲ್, ನಿನ್ನ ಕುಮಾರಿಯಾದ ಪದ್ಮಿನಿಯಂ ನೋಡಲೆಳ್ತಂದೆನೆನಲಂತಾದೊಡೊಳ್ಳಿ ತೆಂದು ಪದ್ಮಿನಿಯಂ ಬರಿಸಿ ಕಾಣಿಸಲಾಗಳಾ ಅಕಬರಪಾತುಶಾಹನಾ ಪದ್ಮಿನಿ ತನ್ನ ಮಗಳೆಂದು ತೊಡೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಮುದ್ದಾಡಿ ರಾಣನಂ ಕರೆದು ನೀನೆನಗಿತ್ತ ಚಿತ್ತೋಡಗಡಮಂ ಭಾಷಾ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನಿನ್ನ ಮಗಳಾದ ಪದ್ಮಿನಿಗಿತ್ತೆನೆಂದುಸಿರಲಾ ಮಾತಂ ಪದ್ಮಿನಿ ಕೇಳ್ದು ತನ್ನ ತಂದೆಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರತ್ಯರ್ಥಿಯಾಗಿ ದಂಡೆತ್ತಿ ಬಂದಾತನಿತ್ತ ಗಡಮಂ ತಾಂ ಸರ್ವಥಾ ಅಂಗೀಕರಿಸುವವಳಲ್ಲವೆಂದು ತನ್ನ ತಂದೆ ರಾಣನೊಡನುಸಿರಲಾಗಳಾ ಗಡಕೊರ್ವರುಮಧಿಕಾರಿಗಳಿಲ್ಲ ದಿರಲಾಗಳಾ ರಾಣನುಮಕಬರಪಾತುಷಾಹನುಮಿರ್ವರುಮೈಕಮತ್ಯ ಮಾಗೆ ಮಾತನಾಡಿ, ಈ ಚಿತ್ತೋಡಗಡಮೆಮ್ಮಿರ್ವರ್ಗಂ ಬೇಡಮೆಂ ದರಮನೆಯ ಬಾಗಿಲಂ ದೃಢಮಾಗಿ ಬೀಗಮುದ್ರೆಯಂ ಮಾಡಿಸಿ, ಅಕ ಬರಪಾತುಶಾಹಂ ಮುತ್ತಿಗೆದೆಗೆದು ಡಿಳ್ಳಿಯಂ ಸಾರಲಿತ್ತಲೀರಾಣಂ ಮಗ ಳ್ವೆರಸು ಆ ಚಿತ್ತೋಡಗಡದ ಸಮೀಪದೊಳಿರುತಿರ್ದ ಉದಯಪುರ ಮೆಂಬ ಪಟ್ಟಣಮಂ ಸಾರ್ದು ಸಕಲ ರಾಜವಿಭವಸಹಿತಂ ತಾನಲ್ಲಿಯೆ ನೆಲೆಯಾಗೆ ನಿಂದು ತನ್ನ ಪತ್ನಿಯೊಳೊರ್ವ ಕುಮಾರನಂ ಪಡೆದಾ ಕುಮಾರಂಗೆ ರಾಣನೆಂದು ಪೆಸರನಿಟ್ಟು, ಪೋಷಣಮಂ ಮಾಡುತಿಂತಿರು ತಿರ್ದಾ ರಾಣನೊಂದವಸರದೊಳ್ ಸ್ವಾರಿಮಾರ್ಗಮಂ ಪೋಗಿ ಬರುತ್ತುಂ, ತತ್ಪುರದೊಳ್ಪೂರ್ವ ವರ್ಧಕಿಯ ಮಗಳಂ ಕಂಡು ಕಾಮಿಸಿ ಆಕೆಯಂ ಪರಿಗ್ರಹಿಸಿ ಕೆಲಕಾಲಂ ವರ್ತಿಸುತ್ತುಮಿರಲಾ ಬಡ

ಗಿಯ ಮಗಳ ಗರ್ಭದೊಳಿರ್ವರ್ಕುಮಾರರುದ್ಭವಿಸಲವರ್ಗೆ ಶಿವಾಜಿ ಸಂಬಾಜಿಯೆಂದು ನಾಮಕರಣಮಂ ರಚಿಸಿ ಪೋಷಿಸುತ್ತುಮಿರಲ್ಕತಿ ಪಯವತ್ಸರಂ ಪೋಗಲೊಡನೊಂದವಸರದೊಳಾ ರಾಣಾರಾಯನ ಕು ಮಾರನಾದ ರಾಣಂ ಶಿವಾಜಿ ಸಂಬಾಜಿಗಳ್ವೆರಸು ತಾಮನ್ಯೋನ್ಯಮೈ ತ್ರಿಯಿಂ ಮೂವರ್ಕುವರರೊಂದಾಗಿ ಮೃಗಯಾವ್ಯಸನಕ್ಕೈದಿ ಬೇಂಟೆ ಯನಾಡಿ ಬಳಲ್ದು ಮೂವರುಮೊಂದು ವೃಕ್ಷಚ್ಛಾಯೆಯಂ ಸಾರ್ದು ಮಲ ಗಿರಲವರೊಳಾ ಶಿವಾಜಿಯೆಂಬವಂ ರಾಣನಂ ಕರೆದೀ ವೃಕ್ಷದ ಜಾತಿಯ ಪೆಸರೇನೆಂದು ಬೆಸಗೊಳಲಾಂ ಕ್ಷತ್ರಿಯಪುತ್ರನೀವೃಕ್ಷದ ಜಾತಿಸ್ವಭಾ ವಮಂ ವರ್ಧಕಿಸ್ತ್ರೀಸಮುದ್ಭವರೇ ಬಲ್ಲರೆನಲಾ ಮಾತು ತಮ್ಮ ಮರ್ಮಮಂ ತಾಗಲಾಗಳಾಮಾತಂ ಶಿವಾಜಿ ತನ್ನ ಮನದೊಳಟ್ಟು ಸೈರಿಸಿಯಾಮೂವರುಮುದಯಪುರಕ್ಕೈತಂದ ಬಳಿಕ್ಕಂ ಆ ಶಿವಾಜಿಸಂ ಬಾಜಿಗಳಾಲೋಚಿಸಿ ತಾಂ ಬಡಗಿವೆಣ್ಣಿನೊಳುದ್ಭವಿಸಿದ ಕಾರಣದಿಂ ಮುಂದೆ ರಾಜತ್ವಕ್ಕನರ್ಹರಾದೆವಿನ್ನಿಂತಿರ್ಪುದನುಚಿತಮೆಂದು ತತ್ಪುರ ದೊಳಿರ್ಪ ಓಂಕಾರೇಶ್ವರಲಿಂಗಮಂ ಭಜಿಸಲಾ ಓಂಕಾರೇಶ್ವರಂ ಶಿವಾ ಜಿಯ ಸ್ವಪ್ನದೊಳ್ ಬ್ರಾಹ್ಮಣವೇಷದಿಂ ಪ್ರಸನ್ನನಾಗಿ ನಿಮಗೆ ರಾಜತ್ವ ವನಿತ್ತಪೆನಿದಕ್ಕೆ ಕುರುಹೇನೆಂದೊಡೆ ನೀವಿರ್ವರುಂ ಮುನ್ನಿನಂತೆ ಮೃಗಯಾವ್ಯಸನಕೆಂದೈದಲ್ನೀಂ ತೊಟ್ಟಂಗಿಯ ಸರಗೊಂದುಗಿಡಕ್ಕೆ ಸಿಲುಂಕುವುದಲ್ಲಿಯಗುಳ್ಚಿಸಿ ನೋಡಲಪರಿಮಿತನಿಕ್ಷೇಪಂ ಕೈಸಾರ್ಪುದ ದರಿಂ ಮುಂದೆ ನೀಂ ದಿನದಿನದೊಳ್ವರ್ಧಿಷ್ಣುಗಳಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕರಾಜರೆನಿಸಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯಂ ಪಡೆವಿರೆಂದುಸಿರ್ದು ಮಾಯಮಾಗಳ್ಕಚ್ಚತ್ತು ತಾನಾಸ್ವಪ್ನಾ ಭಿಪ್ರಾಯಮಂ ಮನದೆಗೊಂಡು ತನ್ನ ತಮ್ಮ ಸಂಬಾಜಿಗುಸಿರ್ದು ಈ ಸ್ವಪ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಫಲನಿದರ್ಶನಮಂ ನೋಡವೇಳ್ಕುಂದು ಮೃಗಯಾವ್ಯ ಸನವ್ಯಾಜದಿಂ ತಾಮಿರ್ವರುಮೊಂದಾಗಿ ಮೈಹಾಳಿಯಂ ಪೊರಟು ಪೋಗುತ್ತಿರಲಾವೇಳೆಯೊಳ್ ಶಿವಾಜಿ ತೊಟ್ಟಿರ್ದಂಗಿಯ ಸೆರಗೊಂದು ಗಿಡುವಿಂಗೆ ತೊಡಂಗಲಲ್ಲಿ ನಿಂದು ಆ ತಾಣವನುಗುಳ್ಚಿಸಿ ನೋಡಲಲ್ಲಿ ಭೂರಿನಿಕ್ಷೇಪಮಿರಲದಂ ಸಾಧ್ಯಮಂ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಳಿಕ್ಕಾ ಶಿವಾಜಿ ಸಂಬಾಜಿಯೆಂಬಿರ್ವರುಂ ಕಾಶೀಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೈದಿ ನಾಗಭಟ್ಟನೆಂಬ ವಿದ್ವಾಂ

ಸನಂ ಬರಿಸಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಮೂಲವೃತ್ತಾಂತಮನೆಲ್ಲಮನುಸಿರಲಾ ವೃತ್ತಾಂತಮನೆಲ್ಲಮಂ ಕೇಳ್ದು, ನೀಂ ಜನಿಸಿದ ಭೂಮಿ ನೀಚಜಾತಿಯದಾದೊಡಮೊಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತಿದ ಬೀಜಂ ಕ್ಷತ್ರಿಯಬೀಜಮೊದ ಕಾರಣದಿಂ ನೀಂ ಉಪನಯನಕ್ಕರ್ಹರೆಂದುಸಿರ್ದು ಬಳಿಕ್ಕವರ್ಗಂ ಭಾರದ್ವಾಜಗೋತ್ರಜರೆಂದು ಉಪನಯನಮಂ ರಚಿಸಿ ಬೀಳ್ಕೊಡಲ್ ಬಳಿಕ್ಕಂ ಕ್ಷತ್ರಿಯವಂಶಜರಾದ ರಜಪೂತರ್ಗೆ ದಾಯಾದರೆನಿಸಿ ಪ್ರಖ್ಯಾತಿವೆತ್ತ ಶಿವಾಜಿ ಶಹಾಜಿ ಯೆಂಬಿರ್ವರುಂ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಜೀರರೆಂದೆನಿಸಿ ವರ್ತಿಸುತ್ತುಮಿರ್ದರ್. ಮುಂತವರವಂಶಪರಂಪರೆಯೊಳ್ ‖ ೧೮

ಹರಿಜಿಯೊಗೆದಂ ತದಾತ್ಮಜ
ನುರತರನೇತೋಜಿ ತತ್ಸುತಂ ಶಾಜಿಯುಮಾ ।
ವರಶಾಜಿಯ ಸುಕುಮಾರ ।
ರ್ಪರಿಕಿಸೆ ವಿಲಸಚಿ ವಾಜಿ ಯೇಕೋಜಿ ವಲಂ ‖ ೧೯

ಇಂತೊಗೆದ ಶಾಜಿಯ ಪುತ್ರರಿರ್ವರೊಳಾಶಾಜಿಯ ಜ್ಯೇಷ್ಠಪತ್ನಿ ಜಾಜಾಬಾಯಿಯ ಬಸಿರೊಳೊಗೆದ ಕುಮಾರಂ ಶಿವಾಜಿ, ತಚ್ಛಾಜಿಯ ಕನಿಷ್ಠಪತ್ನಿಯೊಳೊಗೆದ ಕುಮಾರನೇಕೋಜಿ ಯೆಂದು ತಿಳವುದಂತುಮಲ್ಲದೆಯುಂ‖ ೨೦

ಮೆರೆವೇಕೋಜಿಯ ಪುತ್ರ
ರ್ಪರಿಕಿಪೊಡಂ ಶಾಜಿ ಯೆಸೆವ ಶರಭಜಿ ಮತ್ತಾ ।
ಕಿರಿಯ ಕುಮಾರಂ ಭೂತಳ
ವರಿಯಲ್ತುಕ್ಕೋಜಿ ಯಿಂತು ಮೂವರ್ತನುಜರ್ ‖ ೨೧

ಅಂತುಮಲ್ಲದೆ ‖ ೨೨

ಶಾಜಿಯ ನಂದನನೆನಿಪ ಶಿ
ವಾಜಿಗೆ ಸಂಭೂತನಾದ ಪಿರಿಯ ಮಗಂ ಸಂ।

ಬಾಜಿ ಕನಿಷ್ಠಸುತಂ ವಿ
ಭ್ರಾಜಿಸುತಿಹ ರಾಮರಾಜನಿಂತಿವರಿರ್ವರ್ ॥ ೧೩

ಇಂತೊಗೆದ ಶಿವಾಜಿಯ ಪುತ್ರರಿರ್ವರೊಳಾ ಶಿವಾಜಿಯ ಜ್ಯೇಷ್ಠಪತ್ನಿ ಜಿವಾಬಾಯಿಯ [1] ಬಸಿರೊಳೊಗೆದ ಪುತ್ರಂ ಸಂಬಾಜಿ ತತ್ಕನಿಷ್ಠಪತ್ನಿಯಹ ಜಾಧವರಾಯನ ಕುಮಾರಿ ತಾರಾಬಾಯಿಯ ಬಸಿರೊಳುದ್ಭವಿಸಿದ ಕುಮಾರಂ ರಾಮರಾಜನಾರಾಮರಾಜನೇ ರಾಜೇರಾಮನೆಂದು ನೆಗಳ್ತೆವೆತ್ತನಂತುಮಲ್ಲದೆಯುಂ ॥ ೧೪

ಕರಮೆಸೆವಾ ಸಂಬಾಜಿಯ
ವರತನುಜಂ ಸಾಹುರಾಜನೆಂದೆನಿಪಂ ಭಾ।
ಸುರತತ್ಸಂಬಾಜಿಯ ಸೋ
ದರನೆನಿಸುವ ರಾಮರಾಜಗಿರ್ವರ್ಸತಿಯರ್ ॥ ೧೫

ಅವರೊಳ್ ಜ್ಯೇಷ್ಠವಧೂಸಂ
ಭವನಭಿಧಾನಂ ಶಿವಾಜಿ ಕಿರಿವೆಂಡತಿಯೊಳ್।
ತವೆ ಜನಿಸಿದ ಸುಕುಮಾರಂ
ವಿವರಿಸೆ ಸಂಬಾಜಿ ಯುವಗೆ ನಂದನರಿರ್ವರ್ ॥ ೧೬

ಇನ್ನು ಡಿಳ್ಳಿಯನಾಳ್ದ ತುರುಷ್ಕರ ವಂಶವಿವರಣಮಂ ಪೇಳ್ವೆನದೆಂತೆಂದೊಡೆ. —ಡಿಳ್ಳಿಯೆಂಬುದಾದಿಯೊಳ್ ಹಸ್ತಿನಾವತಿ; ಆ ಸಂಸ್ಥಾನಮಂ ದುರ್ಯೋಧನನನಂತರಂ ಧರ್ಮರಾಯನಾಳ್ದಂ; ತದನಂತರಂ ಪರೀಕ್ಷಿತಮಹಾರಾಯನಾಳ್ದನಾತರುವಾಯಂ ಕೆಲಬರ್ಜಾತಿಕ್ಷತ್ರಿಯರಾಳ್ದರಾತರುವಾಯಂ ಕೆಲಬರಾಭಾಸಕ್ಷತ್ರಿಯರಾಳ್ದರಾತರುವಾಯಂ ಮಿಶ್ರಜಾತಿಯವರಾಳ್ದರಾತರುವಾಯಂ ರಜಪೂತಸಂತತಿಯೊಳುದಿಸಿದ ಜಯಚಂದ್ರನರೇಂದ್ರನಾಳ್ದನಾತನ ತರುವಾಯಂ ತದ್ವಂಶಜನಾದ ಅನಂಗಪಾಲಂ ವರ್ಷ ೩೬, ಪೃಥುರಾಜಂ ವರ್ಷ ೬, ಉಭಯಂ ವರ್ಷ ೪೨. ಆ ತರು

---

1 ಜಿತಾಬಾಯಿಯ

ವಾಯಂ ಪಠಾಣ ಜಾತಿಯವರಾಳ್ದರವರೊಳ್ ಸುಲ್ತಾನ ವರ್ಷ ೪೦, ಸುಲ್ತಾನ ಶಹಮೋದೀನ್ ವರ್ಷ ೨೩ ಮಾಸ ೩, ಶಾಹಾಸುದೀನ್ ಘೋರಿ ವರ್ಷ ೨೦ ಮಾಸ ೧೦, ಸುಲ್ತಾನ ಫೇರೋದಶಾಹ ವರ್ಷ ೧೦ ಮಾಸ ೩, ಈತನ ಪತ್ನಿ ಶಾಹಾ ಮಸೂದಾಬೀಬಿಸಾಜಿ ವರ್ಷ ೩ ಮಾಸ ೬, ಶಾಹಾ ಮೈನುದೀನ್ ವರ್ಷ ೩ ಮಾಸ ೧, ಮಸೂದನಶಾಹಾ ರಣತಿ (?) ತಿಂಗಳು ೫, ನಸೀಮದೀನ್ ಘೋರಿ ವರ್ಷ ೩೦ ತಿಂಗಳು ೬ ಗಯಾಸುದೀನ್ ಘೋರಿ ವರ್ಷ ೨೨ ಮಾಸ ೪, ಶಾಹಾ ಕುತುಬಘೋರಿ ವರ್ಷ ೩ ಮಾಸ ೮, ಹಾಶಾ ನಸೀಮದೀನ್ ಘೋರಿ ವರ್ಷ ೬ ಮಾಸ ೫ ಶಾಹಾ ಅಲ್ಲಾವುದೀನ್ ವರ್ಷ ೫೮ ಮಾಸ ೪, ಶಾಹಾ ಕುತುಬುದೀನ್ ವರ್ಷ ೪೮ ಮಾಸ ೩, ಶರಶಾಹಾ ಸುರ(?)ಅಭಗ [1] ವರ್ಷ ೬ ತಿಂಗಳು ೮, ಅಂತುಂ ಪಠಾಣರಾಳಿದುದು ವರ್ಷ ೨೯೦.

ಆತರುವಾಯಂ ಮೊಗಲರ್:—ಸುಲ್ತಾನ ಕುಸ್ರು ವರ್ಷ ೮ ಮಾಸ ೬, ಸುಲ್ತಾನ ಪೇರೋದಶಾಹಾ ಖತನು ಪಾತುಶಾಹಾ ವರ್ಷ ೩೮ ಮಾಸ ೫ ,ಮಹಮ್ಮದುಲ್ಲಾ ನಸಲಕ್ಕ ವರ್ಷ ೬ ಮಾಸೆ ೬; ಈ ಮಹಮ್ಮದುಲ್ಲಾ ನಸಲಕ್ಕಾ ಪಾತುಶಾಹಂ ತೊಗಲ ನಾಣ್ಯವಂ ನಡೆಸಿದಂ; ಆಮೇಲೆ ಶಾಹಾ ಸುಲ್ತಾನ ಮಹಮ್ಮುದತೋಬರ [2] ವರ್ಷ ೧೨ ಮಾಸ ೫, ಶಾಮಾಯಿಯಾರ್ಸ (?) ವರ್ಷ ೧ ಮಾಸ ೪, ಸುಲ್ತಾನ ಹಮ್ಮಿರ ವರ್ಷ ೨೦ ತಿಂಗಳು ೧೦, ಸುಲ್ತಾನ ಬಹಿಲೋಲ ಲೂದಿ ವರ್ಷ ೩೮ ಮಾಸ ೫, ಶಿಖೇಂದ್ರ ಲೋದಿ ವರ್ಷ ೨೮ ಮಾಸ ೩, ವಿಭರಾಮ ಲೋದಿ ವರ್ಷ ೧೦, ಬಾಬರ್ ಪಾತುಶಾಹ ವರ್ಷ ೪ ಮಾಸ ೧೦, ಹಮ್ಮಾವು ವರ್ಷ ೧೪ ಮಾಸ ೨, ಅಂತುಂ ವರ್ಷ ೧೮೪.

ಆಮೇಲೆ ಇತ್ತ ಕೇವಲ ಪ್ರಖ್ಯಾತಿವೆತ್ತರೊಳ್ ಫಕೀರೇಶ್ವರನ ಕೃಪೆಯಿಂ ತಕಥನಾಳ್ದ ತಿಮಿರಲಂಗ ವರ್ಷ ೨೩ ಮಾಸ ೮, ಬಾಬರ್

---

[1] ಸುಮ ಅಭಗಾ (ಕ) [2] ಮಹಮ್ಮದು ಮುದ್ದಕ್ರೋಬರ (ಕ)

ಲಂಗ ವರ್ಷ ೩ ಮೂಸ ೯, ಸರೀಮಶಾಹಾ ಪೆಸರಶೇರುಶಾಹಾ[1] ವರ್ಷ ೮ ಮೂಸ ೧೦, ಮಸೂದಶಾಹಾ ಶರೀರಮನ್(?)ಮೂಸ ೧, ಶಾಹಾ ಹಮ್ಮಾವು ತಿಂಗಳು ೯ ಮಸೂದ ಶಾಹಾ ಜಲಾವುದೀನ್ ವರ್ಷ ೫೦ ಮೂಸ ೧, ಜಹಂಗೀರ್ ವರ್ಷ ೨೦ ಮೂಸ ೧, ಶರಜಾನ್ ವರ್ಷ ೩೭, ಅವರಂಗ ಜೇಬ ವರ್ಷ ೫೨ ಮೂಸ ೬, ಶಾಹಾ ಅಲ್ಲಿ ವರ್ಷ ೫ ಮೂಸ ೫, ಫರ ಕ್ಷಾಹ ವರ್ಷ ೭ಮೂಸ ೬, ಆಮೇಲೆ ಮೌಜದೀನ್ ವರ್ಷ ೭ ಮೂಸ ೧೧, ಅಜಂ ಮೌಜದೀ್ ವರ್ಷ ೧ ಮೂಸ ೧೦, ಫರಕ್ಷಾಹ ವರ್ಷ ೩, ಮಹಮುದ್ದ ಅಜಂ ರಾಜದೀ್ ವರ್ಷ ೧ ಮೂಸ ೬, ಅಂತುಂ ವರ್ಷ ೭೧೮ ಮೂಸ ೯, ಅಂತುಂ ಶಾಲಿವಾಹನ ಶಕ ವರ್ಷ ೧೬೫ ನೆಯ ಶಾರ್ವರಿ ಸಂವತ್ಸರದ ಮಾರ್ಗಶಿರ ೩೦ ವರೆಗೆ ಆಳ್ದರ್. ಇಂತು ಪೂರ್ವ ಮಾರಭ್ಯ ದಿಳ್ಳಿಯನಾಳ್ದವರೊಳತ್ತಂ ಸುಲ್ತಾನನಾದಿಯಾಗಿ ವಂಶಪರಂ ಪರಾವಿವರಂ; ತತ್ತಜ್ಜರಿತ್ರಂಗಳಂ ಪದ್ಯರೂಪದಿಂ ಪೇಳ್ವೆನದೆಂ ತೆಂದೊಡೆ ‖ ೭೩

ವರ[1] ದಿಳ್ಳಿಯನಾಳ್ದ ತುರು
ಷ್ಕರ ಗಮದಿಂ ಪೇಳ್ವೆನಾದಿಯೊಳ್ ಸುಲಿತಾನಂ ।
ಪರಿಕಿಪೊಡಿತ್ತ ಫಕೀರೇ
ಶ್ವರಕೃಪೆಯಿಂ ತಿಮಿರಲಂಗನೆಂಬವನಾಳ್ದಂ ‖ ೭೮

ವರತಿಮಿರಲಂಗಬಾಬ
ರ್ಪರಿಕಿಸೆ ಹಮ್ಮಾವಕಬರ[ಜಾಂಗೀರ್ಶರ]ಜಾ್ ।
ಮಿರುಗುವವರಂಗಜೇಬಂ
ನೆರೆ ಬಹದರ್ಪರಕಶಾಹ ಮಹಮುದಶಾಹಂ ‖ ೭೯

ಅವರೊಳ್ಕಂಪಿಲರಾಯನ
ಕುವರನೆನಿಪ್ಪುರುಕುಮಾರರಾಮನ ದಂಡಂ ।

ಪೆಸಶೆಶೆದಃಶಹಾ (ಬ), ಪೆಸರಶೆಶೆದುಃಶಾಹ (ಕ)

2 ತವ (ಕ)

ಬವರದೆ ಮುಳುಗಿಸಿ ಶೋಭಿಸು
ಮವನೀಮಂಡಲವನಾಳ್ದನಾಸುಲಿತಾನಂ ॥ ೩೦

ವಿಲಸತ್ತ್ರಿವೇಣಿಯೊಳಗಾ
ಳ್ದಳದಾನಾವಿಲನೆ(?)ಧರೆಯೊಳಕಬರನಾದಂ ।
* ಬಳಕೆ ಜಾತಿಸ್ಮರತ್ವಂ
ದಳದತಿಭುಜಬಲದೆ ಡಿಳ್ಳಿಯಂ ಪಾಲಿಸಿದಂ ॥ ೩೧

ಚಾರುಯಶೋವಿಕ್ರಮದಿಂ
ರಾರಾಜಿಸುವೋರುಗಲ್ಲಧೀಶನೆನಿಪ್ಪಾ ।
ವೀರಪ್ರತಾಪರುದ್ರಮ
ಹೀರಮಣಾಧಿಪನನ್ನೆದೆ ಕೈಸೆರೆವಿಡಿದಂ ॥ ೩೨

ದುರ್ಮ್ಮಿಯ ಯುವನಾಧೀಶನ
ಹರ್ಮ್ಮ್ಯಂ ಮುರಿದವನ ಘೋಟಕಂಗಳ್ಗಂದುಂ ।
ಧುರ್ಮ್ಮುಚಿಯನಿಕ್ಕದಿಹ ಪರಿ
ಯರ್ಮ್ಮಾಡಿಸಿ ತದ್ವಕೀಲಿಯಂ ಮೋಣಿಸಿದಂ ॥ ೩೩

ಮತ್ತಮದಲ್ಲದಾ ಅಕ್ಬರಪಾತುಶಾಹನ ವಂಶೋದ್ಭವನಾದ ಅವರಂಗಜೇಬಪಾತುಶಾಹಂ ತನ್ನಗ್ರಜನಾದ ದಾರಶಾಹನಂ ಕೊಂದುತಾಂ ಪಟ್ಟಕ್ಕೆ ನಿಂದು ರಾಜ್ಯಂಗೆಯ್ಯುತ್ತುಂ ॥ ೩೪

ಅವರಂಗಜೇಬನೊಪ್ಪುವ
ಬವರದೆ ಬಾವನ್ನಪಾತುಶಾಹರ ಮುರಿದು ।
ತ್ಸವದಿಂದೇಕಚ್ಛತ್ರದೊ
ಳವನೀಮಂಡಲವನಾಳ್ದನತಿವಿಕ್ರಮದಿಂ ॥ ೩೫

ಮತ್ತಮದಲ್ಲದವರಂಗಜೇಬಪಾತುಶಾಹಂ ರಜಪೂತವೆಣ್ಣಿನೊಳಕ್ಬರನೆಂಬ ಕುಮಾರನಂ ಮೊಗಲವೆಣ್ಣಿನೊಳ್ ಶಹಲಮನೆಂಬ ಪುತ್ರನಂ ಬೇಗಮ್ಮು ಯೆಂಬ ಕುಮಾರಿಯುಮನಿಂತಿರ್ವರುಮಂ ಮತ್ತಂ ಮುಸಲ್ಮಾನವೆಣ್ಣಿನೊಳಜಮತಾರನೆಂಬ ಪುತ್ರನಂ, ಗುಜರಾತಿ ಕಾರುಕಿ ಸೂಳ್

ವೇಣಿನೊಳ್ ಕಾಂಬಕ್ಸನೆಂಬ ನಂದನನಂ ಪಡೆದಿಂತಿರುತೊಂದವಸರದೊಳ್, ಅವರಂಗಜೇಬಪಾತುಶಾಹಂ ಸದರೊಳ್ಕುಳ್ಳಿರ್ದಕ್ಬರನೆಂಬ ಕುಮಾರನಂ ಕರೆದು ತನ್ನ ಕಯ್ಯೊಳ್ಪಿಡಿದಿರ್ದ ಪಟ್ಟದ ಕೂರಸಿಯುನವನ ಕೈಗಿತ್ತಿದೆಂತಿರ್ಪುದೆನಲವನಳ್ಕಿ ಹೂಣಿಸಿ ನಿಲಲಾರದೆ ಕಂಪಿಸುತ್ತಿರಲವನಂ ಕಂಡಿವಂ ತಕತ್ತನಾಳ್ವುದರ್ಕಯೋಗ್ಯನೆಂದು ಬಗೆದು ತಿರಸ್ಕರಿಸಲವಂ ನಿಸ್ತೇಜಸ್ಕನಾಗಿ ಗುಜ್ಜರದೇಶಪ್ರಾಂತವನ್ನೈದಲುಳಿದ ಜಮತಾರ ಕಾಂಬಕ್ಸ ಶಹಲಮನೆಂಬ ಕುಮಾರರುಂ ಬೇಗಮು ಯೆಂಬ ಕುಮಾರ್ತಿಯುಂ ವೆರಸು ಸುಖಮಿರುತ್ತುಂ, ಶಹಲಮನೆಂಬ ಕುಮಾರನ ತೇಜೋಬಲಪಟುತ್ವಕ್ಕಂ ಮೆಚ್ಚಿ ಭಾದುರ್ಶಾಹನೆಂದು ಪ್ರತಿನಾಮವನಿಟ್ಟು ಶಹಲಮಂಗೆ ಮೂವರ್ಪುತ್ರರುದಿಸಲ್ ಕ್ರಮದಿಂದವರ್ಗೆ ಅಜಮುರ್ದಿ ಮೌಜರ್ದಿ ರಫೀಲ್‌ಶಾಹನೆಂದು ಪೆಸರಿಟ್ಟು ಮತ್ತಮಾರಪೇಲ್ಶಾಹನೆಂಬ ಮೊಮ್ಮಗಂಗೆ ಬುಲಂದಕ್ಥರ(?)ನೆಂದು ಪ್ರತಿನಾಮವನಿಟ್ಟು ಮತ್ತಮಾ ಶಹಲಮನ ಮಗನಾದ ಅಜಮ್ಮುರ್ದಿಗೊರ್ವ ಕುಮಾರನೊಗೆಯಲವಂಗೆ ಫರಕ್ಕಶಾಹನೆಂದು ಪೆಸರಿಟ್ಟು ಮತ್ತಮಾ ಜಮತಾರನೆಂಬ ಕುಮಾರನೊಳುದ್ಭವಿಸಿದ ಮೊಮ್ಮಗಂಗೆ ದಿವಾಬರ್ೋಕ್ಸ (?)ನೆಂದು ಪೆಸರಿಟ್ಟು, ಇಂತವರಂಗಜೇಬಪಾತುಶಾಹಂ ಮಕ್ಕಳ್ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳ್ಮರಿಮಕ್ಕಳ್ವೆರಸು ತನ್ನ ಸೋದರಮಾವನಾದ ಶಾಸ್ತಾಖಾನ ಫೇರೋಜಂಘನೆಂದುಭಯನಾಮಾಂಕಿತನಾದ ಶಾಬ್ಜಿಖಾನನ ಮಗ ನಿಜಾಮಂಗೆ ಮಂತ್ರಿ ಅಸತ್ಖಾನ ಅವನ ಮಗ ಜುಲುಪರಖಾನ ಮತ್ತಂ ಶೇಖುನಿಜಾಮು ರಗಟಬಲ್ಲೂಲಖಾನ ಮೊಂತಾದ ವಜೀರರ್ಕಳ್ವೆರಸು ಗಾಜದೀಖಾನ ಚಿಕ್ಕಲೀಸಖಾನನೆಂದು(?) ಇವನಿಗೆ ದಾಕ್ಷಿಣಾತ್ಯರಾಜ್ಯದಧಿಕಾರವನಿತ್ತು ತಾಂ ಪ್ರಾಜ್ಯರಾಜ್ಯಭಾರವಿಟ್ಟು ವಿಚಾರಕೃತನಾಗಿ ವರ್ತಿಸುತ್ತುಂ ಮತ್ತಂ ಸ್ವನಾಮಾಂಕಿತಮಾದವರಂಗಾಬಾದೆಂಬ ಪಟ್ಟಣಮಂ ನಿರ್ಮಾಣಂಗೈಸಿ ಸ್ವಮತಾನ್ಯಮತಂಗಳನ್ನದೆ ತತ್ತುಚ್ಛಾಸ್ತ್ರಮರ್ಮಂಗಳಂ ಕೇಳುತುಂ, ಮಂತ್ರಶಾಸ್ತ್ರಂಗಳಂ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಮುಲ್ಲಾಶಾಸ್ತ್ರವಿವರಣಂಗಳಂ ಕೇಳುತಿಂತು ಸುಖಸಂಕಥಾವಿನೋದಗೋಷ್ಠಿಗಳಂ ರಾಜ್ಯವನಾಳುತ್ತುಮಿರ್ದಂ.

ಇನ್ನು ಮುಂದುಸಿರ್ವ ಕಥಾಸಂದರ್ಭಕೋಸುಗಂ ಗೀಜಗನು ಹಳ್ಳಿಯ (ಪ್ರತಿನಾಮ ಬಿಜಾಪುರ) ಸಂಸ್ಥಾನವನಾಳ್ದ ಪಾತುಶಾಹರಂ ವಿವರಣವಾಗೆ ಪೇಳ್ವನದೆಂತೆಂದೊಡೆ:–ಆದಿಯಲ್ಲಿ ಪರಮೇಶ್ವರನಕೃಪೆಯಿಂ ಸಂಸ್ಥಾನಾಧಿಪತಿಯಾದ ಶಾಹಾಮೂರ್ತಜಾ ಅಲ್ಲಿ ವರ್ಷ ,ಅವನ ತಮ್ಮ ಶಾಹಾನದೀಮುಲ್ಲ ವರ್ಷ , ಆಮೇಲೆ ಫಕೀರ ಸಾಹೇಬ (ಪ್ರತಿನಾಮ ದರ್ಬೇಸಿ) ಪಾತುಶಾಹ ವರ್ಷ , ಆ ಬಳಿಕಂ ಅಲ್ಲಿಯೆದುಲ ಶಾಹ ವರ್ಷ , ಅವನಿಂ ಬಳಿಕಂ ಸುಲ್ತಾನ ಮಹಮುದ್ದ ವರ್ಷ , ಆಮೇಲೆಸುಲ್ತಾನಿ ಶಿಖೀಂದ್ರ ವರ್ಷ ,ಅಂತುಂ ವರ್ಷ ; ಈಶಿಖೀಂದ್ರನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶಾಲಿವಾಹನಶಕ ವರ್ಷ ನೆಯ ಕ್ಷಯಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲಿ ಈ ವಿಜಾಪುರಸಂಸ್ಥಾನಂ ಮುಂದೊರೆವ ಗೊಲುಕೊಂಡೆಯ (ಪ್ರತಿನಾಮ ಭಾಗಾನಗರದ) ಸಂಸ್ಥಾನ ಮಿಂತುಭಯಸಂಸ್ಥಾನಂಗಳುಂ ಕಾಕತಾಳೀಯನ್ಯಾಯದಿಂ ಪಿಂತೊರೆದಾರೆಯರ ವಂಶೋದ್ಭವನಾದ ಶಾಜಿಯ ಸುತನೆನಿಪ ಶಿವಾಜಿಯುಂ ವಶಂಗೆಯ್ವೆನೆಂದೈದಿದ ಡಿಳ್ಳಿಯ ಪಾತುಶಾಹನಪ್ಪವರಂಗಜೇಬನಧೀನಮಾದುವಾವೃತ್ತಾಂತಂ ಮುಂದೆ ಬರ್ಪುದೀಗೊರೆದ ವಿಜಾಪುರದ ಸಂಸ್ಥಾನವನಾಳ್ದ ತುರುಷ್ಕರ ನಾಮಂಗಳಂ ಪದ್ಯರೂಪದಿಂ ಪೇಳ್ವನದೆಂತೆಂದೊಡೆ ॥ ೩೬

ಸೊಲ್ಲಿಪೆನಾವಿಜಾಪುರವನಾಳ್ದರನೊಪ್ಪುವ ಶಾಹಮುತರ್ಜಜಾ
ಅಲ್ಲಿಯನಂತರಂ ನದಿಮುಲ್ಲನುದಾರಪಕೀರಶಾಹನಾ ।
ಅಲ್ಲಿಯಯೇದುಲಂ ಮೆರೆವ ವಿಭ್ರಮಯೇದುಲಪಾತುಶಾಹನಿಂ
ತಿಲ್ಲಿಗೆಯ್ವರಿನ್ನುಳಿದ ನಾಲ್ವರುಮಂ ತಿಳಿವಂತುಸಿರ್ದಪೆಂ ॥ ೩೭

ಸುಲುತಾನಮಹಮುದಾಖ್ಯಂ
ಬಳಿಕಲ್ಲಿಯೆದುಲಶಹಾನ ಸಮನಂತರದೊಳ್ ।
ವಿಲಸದ್ಬಡೆಸಾಹೇಬತಿ
ಸುಲುತಾನಶಿಖೀಂದ್ರರೆಂಬಿವರ್ಕಳ್ ಕ್ರಮದಿಂ[1] ॥ ೩೮

[1] ಇಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ ಇದುವರೆಗೂ ಹೇಳಿದ ವಂಶಾವಳಿಯನ್ನೇ ತಿಳಿಸತಕ್ಕ

ಇಂತು ಶಾಹಮುರ್ತಜಾ ಅಲ್ಲಿಯಾದಿಯಾಗಿ ಸುಲುತಾನಶಿಖೀಂದ್ರಾಂತವಾಗಿ ವಿಜಾಪುರದ ತಕಥನಾಳ್ದ ಪಾತುಶಾಹರ್. ಇವರೊಳಾ ವಿಭ್ರಾಮಲ್ಲಿ ಯೇದುಲಶಾಹನ ತಂದೆಯಾದ ಅಲ್ಲಿಯೇದುಲಶಾಹಂಗೆ ವಿವಾಹವಾದ ಸ್ತ್ರೀಯರಾರಾರೆಂದೊಡೆ, ದೇವಗಿರಿ ಪ್ರತಿನಾಮ ದೌಲತಾಬಾದಿನ ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಸಲ್ವ ಅಮದಾನಗರದ ನಿಜಾಮಪಾತುಶಾಹನ ಮಗಳ್; ಆಕೆಯ ಪೆಸರ್.................ಮತ್ತಮಾ ವಿಭ್ರಾಮಯೇದುಲಶಾಹನ ಮಗ ಸುಲುತಾನ ಮಹಮ್ಮದಶಾಹನ ಮಂತ್ರಿಯ ಪೆಸರ್ ಹಿರೆಖವಾಸಖಾನ; ಆ ಅರಸಿನ ನಿಯೋಗಿಯಾದ ಕಾರಕೂನಂ ಮುರಾರಿ ಜಗದೇವಪಂತಂ; ಈ ಮುರಾರಿಜಗದೇವಪಂತಂ ಕರ್ತೃ ಸುಲುತಾನಮಹಮ್ಮದಶಾಹಂಗೆ ಗೋಲುಕೊಂಡೆಯ ಕುತುಬಶಾಹನ ಮಗಳಪ ಬಡೆಸಾಹೇಬತಿಯೆಂಬ ಪೆಣ್ಣಂ ವಿವಾಹವಂ ಮಾಡಿಸಿದಂ. ಆ ಬಡೆಸಾಹೇಬತಿ

ಕೆಳಗಣಪದ್ಯಭಾಗವಿದೆ.—

ಶಾಹಮುರ್ತಜಾ ಆಲ್ಲಿಯತಮ್ಮಂ
ಶಾಹನದೀಮುಲ್ಲಂ ಭಾವಿಸೆ ತ
ಚ್ಛಾಹಮುರ್ತಜಾಅಲ್ಲಿಯ ಪುತ್ರಂ
ಸಾಹಸಿಯೆನಿಪ ಪಕೀರಸಾಹೆಬಂ ||

ಧೀರಪಕೀರಸಾಹೇಬನ ಪುತ್ರಂ
ಧಾರಿಣಿಗಲ್ಲೀಯೇದುಲಶಾಹಂ
ಭಾರಣೆಯಲ್ಲೀಯೇದುಲಶಾಹಕು
ಮಾರಂವಿಭ್ರಮಯೇದುಲಶಾಹಂ ||

ಮಿನುಪಾ ವಿಭ್ರಮಯೇದುಲಶಾಹನ
ತನುಜಂ ಸುಲುತಾನಕಮಹಮುದ್ದಂ
ಘನತರಸುಲುತಾನಕಮಹಮುದ್ದನ
ವನಿತೆ ಬಡೇಸಾಹೇಬತಿ ಯೆನಿಪಳ್ ||

[ಬಡೆ] ಸುಲುತಾನನ ಸೂಳೆಯ ತನುಜಂ
ಪೊಡವಿಯೊಳಲ್ಲೀಯೇದುಲಶಾಹಂ
ಬಿಡನಾಅಲ್ಲೀಯೇದುಲನ ಸುತಂ
ಕಡುಗಲಿಯಹ ಸುಲುತಾನಶಿಖೀಂದ್ರಂ ||

ಯು ಮಗನ ಪೆಸರ್....ಈ ಸುಲ್ತಾನಮಹಮ್ಮದಶಾಹಂ ಬಡೆಸಾಹೇಬತಿಯೆಂಬ ಸ್ತ್ರೀಯಲ್ಲದೆ ನವರಸನಾರಿಯೆಂಬ ಸೂಳೆವೆಣ್ಣನಂಗೀಕರಿಸಿಕೊಂಡಿರ್ದಂ. ಆ ನವರಸನಾರಿಯೆಂಬ ಸೂಳೆಯ ಬಸಿರಿನಲ್ಲಿ ಪುಟ್ಟಿದ ಮಗನ ಪೆಸರ್ ಅಲ್ಲಿಯೇದುಲಶಾಹಾ; ಆ ಅಲ್ಲಿಯೇದುಲಶಹಾನ ಕುಮಾರಂಗೆ ತನ್ನ ಕಡೆಯವಜೀರ ಪತ್ತೇಖಾನನ ಮಗಳಂ ವಿವಾಹವಂ ಮಾಡಿ ತಾನೀರೀತಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತಿರ್ದಂ. ಆ ಪತ್ತೇಖಾನನ ಕಾರಕೂನನ ಪೆಸರ್ ಕಾಶೀಪಂತಂ; ಇಂತು ವರ್ತಿಸುತ್ತುಮಿರ್ದ ಸುಲುತಾನ ಮಹಮ್ಮುದ್ದಶಾಹಂಗೆ ವ್ಯಾಧಿ ಪ್ರಕೋಪಿಸಲಾಗಳ್ ತನ್ನ ಬೀಗ ಪತ್ತೇಖಾನನಂ ಬರಿಸಿಕೊಂಡಾಪ್ತಾಳೋಚನೆಯಂ ರಚಿಸಿ ನಿನಗಿಂತು ಸೌಭಾಗ್ಯವೆಂತು ದೊರೆಕೊಂಡುದೆಂದು ಬೆಸಗೊಳಲ್ ತನ್ನ ಕಾರಕೂನಂ ಕಾಶೀಪಂತನಿಂದಾದುದೆನಲಾ ಕಾಶೀಪಂತಂಗೆ ಜಾನಂತರಾಯನೆಂದು ಪ್ರತಿನಾಮವನಿಟ್ಟು ಧವಲತ್ತು ಕೊಟ್ಟು ಬಹಳ ಮೇರುಮಾಸಿಯಂ ಮಾಡಿ, ಈ ಪ್ರಕಾರದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರ್ದು ತನ್ನ ಪ್ರಾಣೋತ್ಕ್ರಮಣಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆ ಜಾನಂತರಾಯನಂ ಕರೆಸಿಕೊಂಡು ತಾನಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರ್ದ ನವರಸನಾರಿಯೆಂಬ ವೇಶ್ಯೆಯ ಪುತ್ರಂಗೆ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಪಟ್ಟಾಧಿಕಾರವಂ ರಚಿಸಿ ನಡೆಸುವಂತೆ ಆ ಜಾನಂತರಾಯನಿಂ ನಂಬುಗೆಯಂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಪ್ರಾಣವಂ ಬಿಟ್ಟಂ. ಆಮೇಲೆ ಆ ಜಾನಂತರಾಯಂ ಮುನ್ನಮೇ ಸ್ಥಳಚ್ಯುತನಾಗಿ ಬಿಟ್ಟು ಪೋಗಿರ್ದ ಬಡೆಸಾಹೇಬತಿಯ ಮಗಂಗೆ ಬರೆಸಿ ಕಳುಹಿ ನಿನಗೆ ಪಟ್ಟಮಂ ಕಟ್ಟಿ ದೊರೆತನವಂ ನಡೆಸಿ ಅಲ್ಲಿಯೇದುಲಶಾಹಗಂ ನಿನಗಂ ಭೇಟಿಯಂ ಮಾಡಿಸಿ ಮನಸ್ಸಂಕೋಚವಂ ಪರಿಹರಿಸಿ ಅನ್ಯೋನ್ಯಮಾಗೆ ನಡೆವಂತು ಮಾಡಿ ಪಾತುಶಾಹಿಕೆಯಂ ನಿನಗೆ ನಡೆವಂತು ಮಾಳ್ಪಂ, ಕ್ಷಿಪ್ರದೊಳ್ ತೆರಳಿ ಬರ್ಪುದೆಂದು ಲಿಖಿತವಂ ಬರೆಸಿ ಕಳುಹಿ ಅವನಂ ಪಟ್ಟಣದ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬರಿಸಿಕೊಂಡು ಅವನ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿರ್ಪ ವಜೀರ ಉಮರಾವ್ ಕಾರಕೂನರ್ಗೆ ಹೇರಳ ಲಂಚವಂ ಕೊಟ್ಟೊಳಗುಮಾಡಿಕೊಂಡು ಈ ಅಲ್ಲಿಯೇದುಲಶಾಹನಂ ಕರೆದು ಭೇಟಿಯ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಆಲಿಂಗನಕಾಲದಲ್ಲಿ ನೀಂ ಪೆದರದೆ ನಿನ್ನ

ಕೈಯೊಳಡಂಗಿಸಿಕೊಂಡಿರ್ದ ಕಿರಿಚಕೂರಿಯೊಳವನಂಗುಲಿಚ್ಛೇದನವಂ ಮಾಳ್ಪುದೆಂದು ಬೋಧಿಸಿ ಬಳಿಕ್ಕವರವರ್ಗೆ ಭೇಂಟಿಯುಂ ಮಾಡಿಸಿ ತಾಂ ಮನಸ್ಸಂಕಲ್ಪಂಗೈದಂತು ಭೇಟಿಯ ಮುಖದೊಳವನಂಗುಲಿಚ್ಛೇದನವಂ ಮಾಡಿಸಿ ಅವನ ಸಮೀಪಸ್ಥರಾದ ವಜೀರ ಉಮರಾವು ಕಾರಕೂನರಂ ಸ್ವಾಧೀನಕೆಳದು ಅಲ್ಲಿಯೇದುಲಶಾಹಂಗೆ ಪಟ್ಟಮಂ ಕಟ್ಟಿಸಿದಂ. ಘುರಾರಿಜಗದೇವಪಂತಂ ಬಡೆಸಾಹೇಬತಿಯೊಡನೆ ನಿಷ್ಠುರೋಕ್ತಿಯಂ ನುಡಿದು ತನ್ಮೂಲವೊದಾಜ್ಞೆಗೊಳಗಾಗಿ ಮೃತಿವೆತ್ತಂ. ಆಮೇಲೆ ಜಾನಂತರಾಯಂ ಪಿತುವೆಯುಮೇಲೆ ಖವಾಸಖಾನನಂ ಕೊಲಿಸಿ ತಾನೇ ಮುಖ್ಯನಾಗಿ ಪಾತುಶಾಹಿಯ ಬುಮಕುಗಳಂ ನಡೆಸಿದಂ. ಆಮೇಲೆ ಈ ಅಲ್ಲಿಯೇದುಲಶಾಹನ ಮಗ ಸುಲುತಾನಶೀಖೀಂದ್ರಂಗೆ ಪಟ್ಟಮಾಯ್ತು. ಈ ಸುಲುತಾನಶೀಖೀಂದ್ರನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಿರಿಯ ಖವಾಸಖಾನನ ಪ್ರಾಬಲ್ಯಂ; ಈ ವಿಜಾಪುರದ ಪಾತುಶಾಹಂಗೆ ಹಸುರು ನಿಶಾನಿ ಬಿರುದು; ಇದು ಬಿಜಾಪುರವನಾಳ್ದ ಪಾತುಶಾಹರ ವಿವರಣಂ ‖

ಇನ್ನು ಗೋಲುಕೊಂಡೆಯುಮೆಂಬ ಭಾಗ್ಯನಗರಿಯ (ಪ್ರತಿನಾಮಭಾಗಾನಗರದ) ನಾಳ್ದ ಪಾತುಶಾಹರ ವಿವರಣಮಂ ಪೇಳ್ವನದೆಂತೆಂದೊಡೆ:—ಆದಿಯಲ್ಲಿ ಚಾಂದೀನಮಲ್ಲೀಕನ ಮಕ್ಕಳ್ ಖೋದಾಖಂಡ ಮಲ್ಲೀಕವಿಭ್ರಾಮ; ಈತಂ ಕಾಮಿಸಿದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ತ್ರೀಯ ಪೆಸರ್ ಭಾಗೀರಥಿ; ಆಕೆ ತನ್ನ ಪೆಸರಿನಲ್ಲಿ ನಗರಮಂ ವಿಸ್ತಾರಂಗೈಸಲದೆ ಭಾಗಾನಗರವೆಂದು ಪೆಸರಾಯ್ತು. ಮಲ್ಲೀಕವಿಭ್ರಾಮನ ಮಗಂ ಮುದಖುಲ್ಲಿ; ಮತ್ತವನ ಮಗಂ ಮಹಮುದ್ದಖುಲ್ಲಿ; ಅವನ ಮಗಂ ಸುಲ್ತಾನಅಬ್ದುಲ್; ಆತನ ಅಳಿಯಂ ಸುಲ್ತಾನ ಅಬ್ದುಲ್ ಹಸನ್ ಪಾತುಶಾಹಂ; ಅವನ ಮಗಂ ಲತೆಬ; ಅವನ ಮಗಂ ಪಿರಿಯ ಕುತುಬಶಾಹಂ; ಅವನ ಮಗಂ ಮರಿ ಕುತುಬಶಾಹಂ; ಅವನ ತರುವಾಯಂ ಖೋದಾಖಂಡನ ಮಗಳ ಮಗಂ ತಾನಾಶಾಹಂ; ಈ ಭಾಗಾನಗರದ ಪಾತುಶಾಹರ್ಗೆ ಹಳದಿಯ ನಿಶಾನಿಯು ಬಿರುದು.

ದೇವಗಿರಿಯ (ಪ್ರತಿನಾಮ ದವಲತಾಬಾದಿನ)ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಸಲ್ವ ಮದಾನಗರವೆಂಬ ಸಂಸ್ಥಾನವನಾಳ್ದ ಪಾತುಶಾಹರ ವಿವರಣಮಂ ಪೇಳ್ವ

ನದೆಂತೆಂದೊಡೆ:— ಆದಿಯೊಳ್ನಿಜಾಮುಪಾತುಶಾಹಂ; ಹಳದಿಸಿಕಾಸಿಯು ಬಿರುದು.

ಬಿದಿರೆ ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬರೀದಪಾತುಶಾಹಂ; ಕೆಂಪಿನ ಸಿಕಾಸಿಯು ಬಿರುದು; ಸಗಕ್ಕೆ(?) ಬಹಿರ್ವಾಸದ ನಿಶಾಸಿಯು ಬಿರುದು; ಅದಕ್ಕಧಿಪತಿ ಹಸನಗಂಗೂ ಬೊಮ್ಮಣ್ಣ ಪಾತುಶಾಹಂ; ಇದು ದಿಳ್ಳಿಯಾದಿಯಾದ ತತ್ತತ್ಸಂಸ್ಥಾನಂಗಳನಾಳ್ದ ಪಾತುಶಾಹರ ವಿವರಣಂ. ಇನ್ನು ಪೂರ್ವಕಥಾಸಂದರ್ಭಕ್ಕೀಸುಗಂ ಹರಿಜಿ ಮೊದಲಾದ ಅರೆಯರ ಸಂಗತಿಯೆಂತವರೆಂತಿರ್ದರೆಂತುವೃದ್ಧಿಯಸ್ಯೆದಿದರೆಂಬ ವಿವರಣಮಂ ಪೇಳ್ವಪದೆಂತೆಂದೊಡೆ ॥ ೩೯

ಸೊಗಯಿಪ ಹರಿಜಿಯುಮಮುದಾ
ನಗರದಧೀಶನ ವಜೀರನೆಂದೆನಿಸಿರ್ದಂ।
ತೆಗೆದಲ್ಲಿಂ ತತ್ತನುಜಂ
ಮುಗವೆರಸೊರಸಿಂ ವಿಜಾಪುರಪನುರೆಸಾರ್ದಂ ॥ ೪೦

ನೇತೋಜಿಶಾಜಿಗಳ್ವಿ
ಖ್ಯಾತವಿಜಾಪುರದ ಪಾತುಶಾಹನ ಪರಮ।
ಪ್ರೀತಿಯ ವಜೀರರಾರೆಯು
ಜಾತಿಯೊಳ್ ಬಲಾಢ್ಯರೆನಿಸಿ ಸುಖದಿಂ ಬಾಳ್ದರ್ ॥ ೪೧

ಇಂತು ನೆಗಳ್ತವೆತ್ತ ನೇತೋಜಿಶಾಜಿಗಳ್ವಿಜಾಪುರದ ನಾಡಿಂಗೆ ಸಲ್ವ ತಮಗೆ ಸ್ಥಿರಾವುರವಾಗಣೆಯಾಗಿತ್ತ ಜಾವಲಿಮ್ಮಾರಲಿ (?) ಯೆಂಬ ಗ್ರಾಮಕಧಿಕಾರಿಗಳೆನಿಸಿ ತದ್ಗ್ರಾಮಮಂ ಬಲ್ಪುಗೈದದರೊಳಪ್ಪಾಜಿಪಂತನೆಂಬ ಸ್ವಕೀಯನಂ ನಿಲಿಸಿ ತಾವಿರ್ವರುಂ ಪಾತುಶಾಹನನೋಲಗಿಸುತ್ತುಂ ತತ್ಸಮೀಪದೊಳ್ ಶಸ್ತ್ರೋಪಜೀವಿಗಳಾಗಿ ವರ್ತಿಸುತ್ತಿರ್ಪಂದಿನಂತೊಂದುದಿನದೊಳಾನೇತೋಜಿಯ ಪುತ್ರನಾದ ಶಾಜಿ ತನ್ನ ಮಗ ಶಿವಾಜಿವೆರಸು ಪಾತುಶಾಹನನೋಲಗಿಸಲವಸರಮನೆಗೈತಪ್ಪವಸರದೊಳಾಪಾತುಶಾಹನ ವಜೀರನಪ್ಪ ತುರುಷ್ಕಂ ಗೋವಧೆಯುಂ ರಚಿಯಿ

ಸುತ್ತಿರಲದಂ ಶಿವಾಜಿ ಕಂಡು ತನ್ನ ತಂದೆ ಶಾಜಿಗೆ ತೋರ್ದಿಂತು ಗೋವಧೆಗೈವುದಂ ಕಂಡಿವರ್ಕಳಂ ಶಿಕ್ಷಿಸಿದಲ್ಲದೆ ತಾಂ ಸುಮ್ಮನಿರ್ಪುದನುಚಿತಮೆನಲೀ ವಜೀರಂ ಪಾತುಶಾಹಂಗೆ ಪರಮಪ್ರೀತಿಪಾತ್ರನಾಗಿರ್ಪನೆಮಗಾವಜೀರನ ತ್ವಷ್ಟಿ (?) ಬೇಡವಥವಾ ಶಿಕ್ಷಿಸಿದೆವಾದೊಡೆ ಪಾತುಶಾಹಂಗೆ ದೂರಾಗಿ ಜಾತ್ಯಭಿಮಾನದಿಂ ಬಲವದ್ವಿರೋಧಂ ಸಂಭವಿಸಲ್ತಮಗೆ ಮೂಲಚ್ಯುತಿಯಪ್ಪುದೆಂದುಸಿರಲೇನಾದೊಡಮಾಗಲಿಂತು ದುಷ್ಕೃತ್ಯಮಂ ಮಾಳ್ಪರಂ ಶಿಕ್ಷಿಸಿದಲ್ಲದೆ ಮಾಣ್ಬನಲ್ಲೆನೆಂದಾಗಳಾ ಶಿವಾಜಿ ವಜೀರನಂ ಕರೆದಿಂತು ದುಷ್ಕೃತ್ಯಮಂ ರಚಿಸವೇಡೆಂದು ಕೋಪಿಸಿ ಗಜರಿಸಿ ಗರ್ಜಿಸಲವನಾವಮಾತಂ ಲಕ್ಷೀಕರಿಸದಿರಲವರಿರ್ವರ್ಗಂ ಕೈಗಲಸಿ ಯುದ್ಧಂ ಪಣ್ಣಿ ಬಳಿಕ್ಕೀವೃತ್ತಾಂತವೆಲ್ಲಂ ಪಾತುಶಾಹಂಗೆ ಕಿವಿದಾಗಳಾಗಳಾ ಪಾತುಶಾಹಂ ಜಾತ್ಯಭಿಮಾನದಿಂದಾವಜೀರನಂ ಪಕ್ಷೀಕರಿಸಿ ಶಾಜಿಶಿವಾಜಿಗಳಂ ಕರೆಸಿ ಕನಲ್ದು ಝುಂಕಿಸಿ ಕೆಡೆನುಡಿಯಲ್ ಶಿವಾಜಿಯುದಂ ಮನದೊಳಟ್ಟು ಮಂದಿರಕ್ಕೈತಂದು ಬಲವದ್ವೀರರೊಳಂ ವಿರೋಧಂ ಬೇಡೆಂದುಪಲಬಗೆಯೊಳೊಡಂಬಡಿಸಿ ಪೇಳಲೇನಾದೊಡಮಾಶಾಜಿಯ ಮಾತಂ ಬಗೆಗೊಳದಂತಾದೊಡೇಕೋಜಿವೆರಸು ನೀನೆ ಪಾತುಶಾಹನನೋಲಗಿಸಿಕೊಂಡು ಸುಖಮಿರ್ಪುದೆಂದತ್ಯಂತಕೋಪಾಟೋಪದಿಂ ನಿಷ್ಠುರೋಕ್ತಿಗಳಂ ನುಡಿದನಂತರಂ ॥ ೪೨

ತಂದೆಯೆನಿಪ್ಪ ಶಾಜಿಯುಸಿರ್ದಂತಿರೆ ವರ್ತಿಸದಾಶಿವಾಜಿ ತಾ
ನಂದು ತೆರಳ್ದು ಶೋಭಿಸುವ ಜಾವುರಿಮಾವುರಿ ಯೆಂಬ ತಾಣಮಂ ।
ಪೊಂದಿ ಬಲಿಷ್ಠನಾಗಿ ಹಯಸೈನ್ಯಸಮೂಹವನೈದೆ ಕೂಡಿಸು
ತೊಂದಿ ವಿಜಾಪುರಾಧಿಪನ ನಾಡನವಂ ಪುಡಿಗೈದನಾರ್ಪಿನಿಂ ॥ ೪೩

ಮತ್ತಮಂತುಮಲ್ಲದೆಯುಂ ॥ ೪೪

ಚಂದನ ವಾಮನ ಪುಣ್ಯಪು
ರಂದರ ಪನ್ನಾಳಿ ಪರಶುರಾಮ ವಸಂತಂ ।
ವೆಂದನ ರಿಂಗಿಣಿ ಲೇಖಿನಿ
ಯೆಂದೆನಿಪುಗ್ಗಡದ ಗಡಗಳಂ ಸಾಧಿಸಿದಂ ॥ ೪೫

ಭೂತಳಕದ್ಭುತಮೆನಿಸಿದ
[1] ಸಾತಾರಿಯುಂ ಪಾಳ್ಯಮೆಸೆವರಾದಿರಿ ಯೆಂಬೀ ।
ಖ್ಯಾತಗಡಂಗಳುಮಂ ತ
ನ್ನೇತೋಜಿಯು ಮೊಮ್ಮನದಟನಿಂ ವಶಗೈದಂ ॥ ४೬

ಇಂತಿವೇ ಮೊದಲಾದ ಗಡಂಗಳುಮಂ ಕೊಂಡನೇಕರಾಜ್ಯಂಗಳನಧೀನಂಗೈದುರವಣೆಯಿಂ ಮಿಕ್ಕು ಮೀರಿ ವರ್ತಿಸುತ್ತಿರ್ಪ ತಚ್ಛಿವಾಜಿಯದಟಂ ವಿಜಾಪುರದ ಪಾತುಶಾಹಂ ಕೇಳ್ದು ಶಾಜಿಯುಂ ಕರೆದು ಕೋಪಿಸಿ ನಿನ್ನ ಮಗನಂ ಕರೆತರಿಸಲ್ಲದೊಡವನಂ ಪಿಡಿತರಿಸಿ ನಿಗ್ರಹಿಸಿವಪೆನೆನಲಾತನೆನ್ನ ಮಾತಿನೊಳಿಲ್ಲಮವನೆನಗಂ ಗನೀಬನಾಗಿ ನಡೆಯುತಿರ್ಪನೆನಲಾ ಮಾತಂ ಪಾತುಶಾಹಂ ಕೇಳ್ದಾತನಂ ಪಿಡಿತರ್ಪುದೆಂದು ಸೈನ್ಯಮಂ ಕೂಡಿಸಿ ತೆರಳ್ಚಿಸಿ ಕಳುಪಲಾಗಳ್ತನ್ನೆಡೆಗೈದಿದ [2] ಬುದ್ದಲ್ಲಖಾನನೆಂಬ ವಜೀರನಂ ಭೇಟಿಮುಖದೊಳ್ ಬಳಲುಗುರೆಂಬಾಯುಧದಿಂ ಶಿವಾಜಿ ಘಾತಂಗೆಯ್ಯಲಾವಾರ್ತೆಯುಂ ಮಗುಳ್ದು ವಿಜಾಪುರದ ಪಾತುಶಾಹಂ ಕೇಳ್ದತ್ಯಂತಕೋಪಾಟೋಪದಿಂದೆಮಗೆ ಗನೀಬನಾಗಿ ವರ್ತಿಸುತಿರ್ಪ ನಿನ್ನ ಮಗನಂ ಪಿಡಿತರ್ಪುದೆಂದು ನಿಯಾಮಿಸಿ ಹೇರಳಮಾದ ಮಂದಿಕುದುರೆಗಳಂ ಕೂಡಿಸಿ ಶಾಜಿಯುಂ ಕಳುಪಲ್, ಶಿವಾಜಿ ಶಾಜಿಯುಂ ಭೇಟಿಗೊಂಡೊಡನಾಶಾಜಿಯುಂ ವಂಚಿಸಿ ಪಂಗುಳಿಯಗಡಮಂ ಸಾರ್ದುನಿಂದು ಹೇರಳಮಾದ ಮಂದಿಕುದುರೆಗಳಂ ನೆರಹಿ ಮತ್ತಂ ಕೆಲವುರಾಜ್ಯಗಡಂಗಳಂ ಕೊಂಡತ್ಯಂತಪ್ರಬಲನಾಗಿ ವರ್ತಿಸುತ್ತಿರಲ್ ಮಗನಂ ಕೈವಶಂಗೈವೊಡಸಾಧ್ಯಮಾದ ಕಾರಣದಿಂದಾಶಾಜಿ ಲಜ್ಜಿತನಾಗಿ ಪಿಂದೆಗೆದು ಮಗುಳ್ದು ವಿಜಾಪುರಕ್ಕೆ ಪೋಪ ದಾರಿಗಾಣದೆ ಮಗನೇಕೋಜಿಸಮೇತನಾಗಿ ಪೈದೆಗೆದು ನಡೆದು ತಮಗೊಂದುಸ್ಥಳಮಾಗೆ ನಿಲ್ವೊಡೆಡೆಗಾಣದೆ ಮಧುರೆಯವರೆಗಣ ಚಂಪೀಗಡ ಚಂದಾವರದ ಕೋಂಟೆಗಳಂ ಕೈಗೆ ದುಕೊಂಡಾಸ್ಥಳದೊಳ್ ತನ್ನ ಕಿರಿಯಮಗನಾದೇಕೋಜಿ ಸಮೇತನಾಗಿ

---

1 ಸಾಕಾರಿಯುಂ ಲೋಕಗಡಪ್ರತಿನಾಮ ಪಾಳ್ಯೆಯಸವರಾದಿರಿಯಂಬೀ
2 ರದಬುದ್ದಲ್ಲಖಾನನೆಂಬ

ನಿಂತು ಕೆಲದಿನಮಲ್ಲಿರ್ದು ಮಗನನಲ್ಲಿಯೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ತಾಂ ಮಗುಳ್ದು ವಿಜಾಪುರಕ್ಕೈದುತಿರಲ್ ಮಧ್ಯಮಾರ್ಗದೊಳ್ ರೋಗಪೀಡಿತನಾಗಿ ಶೀರೆವಪ್ರಾಂತದೊಳ್ ಶಿವಸಾಯುಜ್ಯಮಂ ಪಡೆಯಲಿತ್ತಂ ತತ್ಪುತ್ರನಾದ ಶಿವಾಜಿ ಮತ್ತಂ ಬಹು ರಾಜ್ಯರಾಷ್ಟ್ರಗಡನಿಕ್ಷೇಪಂಗಳಂ ಸಾಧ್ಯಂಗೈದು ದಿನದಿನದೊಳತ್ಯಂತ ಪ್ರಬಲನಾಗಿ ವರ್ತಿಸುತ್ತುಂ ‖ ೪೭

ಡಿಳ್ಳಿಯ ಅವರಂಗಜೇಬನ
ಪಳ್ಳಿಯಗೋಕುಲವ ತಿರುಹಿ ರಾಷ್ಟ್ರಂಗಳೊಳಂ ।
ಬುಳ್ಳ ಗಡಂಗಳ ನೀಳ್ದೊ
ಳ್ಳೊಳ್ಳಿಯ ರಾಜ್ಯಗಳನಿಂದವಂ ವಶಗೈದಂ ‖ ೪೮

ಬಳಿಕವನ ರಾಜ್ಯಗಳೊಳುಪ
ಟಳಮಂ ರಚಿಸಲ್ಕೆ ತನ್ನ ಮಾವನೆನಿಪ್ಪ ।
ಗ್ಗಳನಹ ಶಾಸ್ತಾಖಾನನ
ನಳವಿಂ ಬೀಳ್ಕೊಡೆ ಶಿವಾಜಿಯುಂ ತಪುದೆನುತುಂ ‖ ೪೯

ಕಡುಗಲಿ ಶಾಸ್ತಾಖಾನಂ
ಪಡೆವೆರಸು ತೆರಳ್ದು ಶೀಘ್ರದಿಂ ಪನ್ನಾಳೀ ।
ಗಡಮಂ ಮುತ್ತಲ್ಕೊರ್ವನೆ
ನಡೆತಂದು ಶಿವಾಜಿಯವನಗೋಂಟಂ ಪೊಗುತುಂ ‖ ೫೦

ಛುರಿಕದೆ ಶಾಸ್ತಾಖಾನನ
ಬೆರಲಂ ಕತ್ತರಿಸಿ ನಿಶಿಯೊಳಂ ಪೋಗಲವಂ ।
* ಪರಮಭೀತಿಯೊಳ್ ತೆಗೆದತಿ
ಭರದಿಂ ಪಡೆವೆರಸು ಡಿಳ್ಳಿಯಂ ನೆರೆಪೊಕ್ಕಂ ‖ ೫೧

ಅವರಂಗಜೇಬನಂ ಕಂ
ಪವನಾತ್ಮಾಂಗುಲಿಯುನೈದೆ ತೋರಲ್ಪತಿಯಿಂ ।

ಯವನಾಧೀಶಂ ಕಲ್ಪದ
ಜವನೆನೆ ಗರ್ಜಿಸಿ ವಜೀರರಂ ನೋಡುತ್ತುಂ ॥ ೫೦

ಕರೆದು ಜಯಸಿಂಗನಂ ನೀಂ
ತ್ವರಿತದೊಳಂ ತೆರಳ್ದು ತಚ್ಛಿವಾಜಿಯುಮಂ ಕೈ ।
ಸೆರೆವಿಡಿದು ತಪ್ಪದೆನುತಂ
ದುರೆ ನೇಮಿಸಿ ಪೋಪುದೆಂದವಂ ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟಂ ॥ ೫೧

ಇಂತೆಂದು ನಿಯಾಮಿಸಿ ಬೀಳ್ಕೊಡಲ್ ಭೂರಿಸೈನ್ಯಂವೆರಸು
ಜಯಸಿಂಗಂ ತೆರಳ್ದೈತಂದು ಪನ್ನಾಳಿಯಗಡಮಂ ವೇಢೈಸಲ್, ಶಿವಾಜಿ
ಯೆಯ್ತಂದು ಭೇಟಿಯಂ ಕೊಳಲಾಗಳಾ ಜಯಸಿಂಗಂ ಶಿವಾಜಿಯ
ಹಸ್ತಮಂ ಪಿಡಿಯಲಾಗಳಾ ಶಿವಾಜಿ ನಸುನಗುತ್ತೆನ್ನ ಹಸ್ತಮಂ ಪಿಡಿವ
ಬಲ್ಪುಳ್ಳೊಡೆ ಪಿಡಿವುದಲ್ಲದಿರ್ದೊಡೆ ಮಾಣ್ಬುದೆನಲಾಮಾತಂ ಜಯಸಿಂಗಂ
ಕೇಳ್ದು ಕೈವಿಡಿದ ಬಳಿಕ್ಕಂ ಬಿಡುವೆನಲ್ಲಮೆನಲಂತಾದೊಡೊಳ್ಳಿತೆಂದೊ
ಡಂಬಟ್ಟಾ ಶಿವಾಜಿ ನಿಜಪುತ್ರ ಸಂಬಾಜಿವೆರಸು ತಾನಲ್ಪಸೈನ್ಯಸಮೇತ
ನಾಗಿ ತೆರಳ್ದು ಡಿಳ್ಳಿಯಂ ಪೊಕ್ಕವರಂಗಜೇಬನ ಭೇಟಿಯಂ ಕೊಳ
ಲ್ಮನ್ನಿಸಿ ಯುಚಿತವಾದುಡುಗೊರೆ ವೀಳ್ಯಂಗಳನಿತ್ತಾದರಿಸಿ ಬಿಡಾರಕ್ಕೆ
ತೆರಳ್ಚಿಯುಲುಪೆ ಮೊದಲಾದ ಸಮಸ್ತವಸ್ತೂತ್ಕರಮಂ ಕಳುಪಿ ಕಬ್ಜಿ
ಪ್ರತಿನಾಮಮನುಳ್ಳ ಕವಿ ಕಳಸಂಗೆ ನಿಯಾಮಿಸಿ ಚೌಕಿಯನಿಕ್ಕಿಸಲದ
ರೊಳಾ ಶಿವಾಜಿ ಸಂಬಾಜಿವೆರಸು ಕೆಲವುದಿನಮಿರುತ್ತುಂ ಕ್ರಮದಿಂ
ನಾನಾಪ್ರಕಾರದಿಂದಾಕವಿಕಳಸನನೊಳಗುಮಾಡಿಕೊಂಡು ನಿನ್ನ ಸಂಸ್ಥಾ
ನದೊಳಿರ್ಪ ವಜೀರಉಮರಾವುಗಳ್ಗೌತಣವುಡುಗೊರೆಗಳಂ ಮಾಡಿಸ
ಲ್ವೇಳ್ಕೆಂದು ಪಾತುಶಾಹನಿಂದಪ್ಪಣೆವೆತ್ತು ಸ್ಥೂಲಸೂಕ್ಷ್ಮಂಗಳಾದ
ಪೇಟಿಕೆಗಳಂ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಯವರೊಳ್ ತಂಡುಲಾಢಕ ಮಾಷ ಮುದ್ಗ
ಗೋಧೂಮಾದಿ ಸಕಲಧಾನ್ಯ ನಾನಾಫಲ ಪದಾರ್ಥ [1] ಪರಿಮಳದ್ರವ್ಯ
ತಾಂಬೂಲ ವಿಚಿತ್ರವಸನಾದಿ ವಸ್ತೂತ್ಕರಂಗಳಂ ತುಂಬಿಸಿ ಚಾರರಿಂದಾ
ಪೇಟಿಕೆಗಳನೊಂದೊಂದುದಿನದೊಳೋರೊರ್ವ ವಜೀರರ ಮನೆಗೆ ಕಳು

1 ಪದಾರ್ಥಥರವೇಲೆಪರಿಮಳ.

ಪುತ್ರೀಪ್ರಕಾರವಾದ ನಡತೆಯಿಂ ನಚ್ಚು ಹಾಕಿ ಬಳಿಕೊಂದುದಿನದೊಳ್ತಾಂ ಮಲಂಗುವ ಪಾಸಿನೊಳ್ ನೀಳವಾದೊಂದು ಲೋಡಂ ಮಲಂಗಿಸಿ ತಲೆಗಿಂಬನಿಕ್ಕಿ ತಾಂ ಪೊದೆದ ವಸ್ತ್ರವನಾಲೋಡಿಂಗೆ ಪೊದೆಯಿಸಿ ನೋಳ್ಪರ್ಗೆ ತಾನೆಂದಿನಂತೆ ಮಲಂಗಿರ್ಪನೆಂಬ ಭಾವಮಂ ಪುಟ್ಟಿಸಿ ಬಳಿಕ್ಕಾ ಶಿವಾಜಿ ತನ್ನ ಮಗನನೊಂದು ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯೊಳ್ ಪುಗಿಸಿ ತಾನೊಂದುಪೆಟ್ಟಿಗೆಯೊಳ್ ಪೊಕ್ಕು ಪೂರ್ವದೊಳ್ ಭೇಟಿಕಾಲದೊಳ್ ಕೈವಿಡಿದ ನಂಬುಗೆಯುಂ ಮನದೆಗೊಂಡು ಜಯಸಿಂಗನಾಲಯುವಮಂ ಸಾರ್ದು ಮತ್ತಮಲ್ಲಿ ಫಕೀರವೇಷಮಂ ತಾಳ್ದು ಪೊರಮಟ್ಟು ಮಗಸಂಬಾಜಿಯುಂ ಕರೆದು ವೇಷಾಂತರದಿಂ ನೀಂ ಪನ್ಹಾಳಗೈದಿ ನೀನಾವುದರೊಳಮೆಚ್ಚರಿನೊಳ್ವರ್ತಿಪುದೆಂದೊರೆದು ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟು ತಾಂ ಪರದೇಶಿ ಫಕೀರ ಜೋಗಿ ಜಂಗಮ ಮುಂತಾದ ಬಗೆಬಗೆಯ ವೇಷಂಗಳಂ ತಾಳ್ದೈದುತ್ತುಂ ॥ ೫೪

ವರಕಾಶೀಕ್ಷೇತ್ರವನಾ
ಗರುವಂ ತಾಂ ಪೊರ್ದಿ ಮಿಂದು ವಾರಾಣಸಿಯೊಳ್ ।
* ಪರಮಭಕ್ತಿಯೊಳ್ ವಿಶ್ವೇ
ಶ್ವರನಡಿಯುಂ ಭಜಿಸಿ ಕೂಡೆ ಗಯೆಯುಂ ಸಾರ್ದಂ ॥ ೫೫

ಮಿರುಪಾಕ್ಷೇತ್ರದೊಳಂ ಮಿಗೆ
ವಿರಚಿಪ ಕೃತ್ಯಗಳನೈದೆ ತೀರ್ಚಿ ಬಳಿಕ್ಕಂ ।
ತೆರಳ್ದಲ್ಲಿಂದೆ ತದಾರೆಯು
ರೆರೆಯುಂ ತಾಂ ಗೋಲುಕೊಂಡೆಯುವೆನುರೆ ಸಾರ್ದಂ ॥ ೫೬

ಅಕ್ಕಣವಾದಣರುಗಳಂ
ಚಕ್ಕನೆ ತತ್ಪಾತುಶಾಹಗರುಹಿಸಿ ಬರವಂ ।
ಮಿಕ್ಕಾ ರಾಜಾಲಯುವಮಂ
ಪೊಕ್ಕಾಯುವನಪನ ಭೇಟಿಯುಂ [1] ನೆರೆಕೊಂಡಂ ॥ ೫೭

ಇಂತು ಭಾಗಾನಗರದೊಳ್ ತಾನಾಶಾಹನ ಭೇಟಿಯುಂ ಕೊಂಡನೇಕ ಬಹುಮಾನವಮಂ ಪಡೆದು ತೆರಳ್ದನಂತರಂ ಪನ್ಹಾಳಿಯುಂ ಸಾರ್ದು

1 ಬೇಂಟಿಯುಂ.

ಮುನ್ನಿಗಿಂದತ್ಯಧಿಕ ಪ್ರಬಲನಾಗಿ ವರ್ತಿಸುತ್ತುಮಿರಲ್ ಡಿಳ್ಳಿಯೊ
ಳತ್ತಂ ॥ ೫೮

ಮಿಗೆ ನೇತೋಜಿಯ ಪೌತ್ರನಂ ಬಿಡದೆ ಕಾಯ್ವುಚ್ಚೈಕಿಯೊಳ್ಕಾಣದು
ಜ್ವೆಗದಿಂ [ದಂ] ದವರಂಗಜೇಬಗರುಪಲ್ ಕೇಳ್ದವ್ಮೊಳಂತಾರೆಯಂ ।
ದಗೆಗೆಯ್ದಾವೆಡೆಗೆಯ್ದಿದಂ ಬೆದಕಿ ಶೀಘ್ರಂ ತಪ್ಪುದೆಂದಾರ್ದು ಕೆ
ವ್ಮೊಗರಾಣ್ಮಂ ಬಿಡದಟ್ಟಿದಂ ಪ್ರಬಲಸೇನಾಭಾರರಂ ಚಾರರಂ ॥ ೫೯

ತೆರಳ್ದ ವರ್ಗಳ್ನಾಲ್ಗಡೆಗಳೊ
ಳರಸುತ್ತಿರೆ ತಚ್ಛಿವಾಜಿ ಗಯೆಯಿಂ ಪೊರಮ ।
ಟ್ಟುರೆ ಘನ್ನಾಳಿಯನೈದಿದ
ಪರಿಯಂ ಕೇಳ್ದು ತುರುಷ್ಕಪತಿಯತಿಖತಿಯಿಂ ॥ ೬೦

ಕಡುಗಲಿ ಶಾಜಿಯ ಸುತನಂ
ಪಿಡಿದವಗಂ ಕಾಯ್ವನಿಕ್ಕಿ ಕಳುಪುವುದಿರದೆ ।
ನ್ನೆಡೆಗೀಗೆಂದು ಪಿಜಾಪುರ
ದೊಡೆಯುಂಗಾಪ್ನ್ಲೀಚ್ಛಿಪಂ ನಿರೂಪಿಸಿ ಕಳುಪಲ್ ॥ ೬೧

ಬರೆಯಲ್ಪರ್ಯ್ಯಯೋಕ್ತಿಯ
ನುರೆ ಕೇಳ್ದವರಂಗಜೇಬನಾಗಳ ಫೌಜಂ ।
ನೆರಹಿ ವಜೀರರ್ಕಳುಮಂ
ಬರಿಯಿಸಿ ಕೋಪದೊಳ್ ತನ್ನೊಳಂದಿಂತೆಂದಂ ॥ ೬೨

ಪಿಜಾಪುರದ ಪಾತುಶಾಹ ವಿಭ್ರಾಮೆಅಲ್ಲಿಯೇದುಲಶಾಹನ ಕುಮಾರನಾದ ಸುಲುತಾನಮಹಮುದ್ದಶಾಹಂಗೆ ಗೋಲುಕೊಂಡೆಯದ ಕುತುಬಶಾಹನ ಪುತ್ರಿಯಾದ ಬಡೆಸಾಪೇಬತಿಯುಂ ತಂದುದರಿಂ ಪಿಜಾಪುರಭಾಗಾನಗರಗಳ ಪಾತುಶಾಹರ್ಬೀಗಮನೆತನದವರಾಗಿ ವರ್ತಿಸುತಿರ್ಪರಿವರ್ಗಳನುಸಂಧಾನಮುಖದಿಂದಾ ಶಿವಾಜಿ ಬಲಿಷ್ಠನಾಗಿ ತನ್ನಂ ಲಕ್ಷೀಕರಿಸದೆ ನಡೆಯುತಿರ್ಪನೀವುಭಯಸುಸ್ಥಾನಂಗಳಂ ಮುರಿದಲ್ಲದೆ ಈ ಶಿವಾಜಿ ತನಗೆ ಸ್ವಾಧೀನವಾಗನೆಂದಾಳೋಚಿಸಿ ತೆಂಕಮುಖಕ್ಕೈದಲಾಗದೆಂದು

ಸಿರ್ದ ಮೂವಶಾಸ್ತಖಾನನುಕ್ತಿಯಂ ಬಗೆಗೊಳ್ಳದವರಂಗಜೇಬಪಾತುಶಾಹಂ ಡಿಳ್ಳಿಯಿಂ ತೆರಳ್ದವರಂಗಾಬಾದಿನೊಳ್ನಿಂದು ಹೇರಳಚತುರಂಗಸೈನ್ಯಮಂ ನೆರಹಿ ಬಳಿಕ್ಕಮಲ್ಲಿಂ ತೆರಳ್ದು ವಿಜಾಪುರದ ಕೋಂಟೆಗೆ ಮುತ್ತಿಗೆಯಿಕ್ಕಿಸಿ ಪಥ ಪ್ರೈಕ ಕಂಡಿ ಕಣಿವೆಗಳಂ ಕಟ್ಟಿಸಿ ನಡೆಗೋಂಟೆತಳ ಸುರಂಗಗಳಂ ನಡೆಸುತ್ತಿಂತನೇಕಪ್ರಯತ್ನಗಳಿಂ ಬಹುಕಾಲಂ ಪೋರ್ದತ್ಯಂತಸಾಹಸಂಗೈದೊಡಂ ಭಾಗಾನಗರದ ಸಂಸ್ಥಾನದಖಂಡಾಧಿಕಾರಮಂ ವಹಿಸಿ ನಡೆಸುತಿರ್ದಕ್ಕಣ್ಣ ಮಾದಣ್ಣರೆಂಬ ಪ್ರಸಿದ್ಧನಿಯೋಗಿಗಳ್ ನಡೆಸುತಿರ್ದ ಸಹಾಯಮೂಲದಿಂದೇನಾದೊಡಮಾಪರಿಸ್ತರಣಂ ಕ್ಷಿಪ್ರಸಾಧ್ಯಮಾಗದಿರ್ಪುದಂ ಕಂಡು ಛಲದಿಂ ಕಸ್ತುಗೆಯ್ದು ನಿಂದೀರಯ್ದು ವರ್ಷಂಬರಂ ನೆಲದಂಡಿಳಿದು ಜೇರುಮುತ್ತಿಗೆಯನಿಕ್ಕಿ ಬಹುವಿಧಪ್ರಯತ್ನಂಬಡುತ್ತಿರಲಿತ್ತಂ ಭಾಗಾನಗರದೊಳ್ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಮಂ ನಡೆಸುತಿರ್ದಕ್ಕಣ್ಣಮಾದಣ್ಣರೆಂಬ ನಿಯೋಗಿಗಳ್ ಕುಹಕಿಗಳ್ ಭಿನ್ನತಂತ್ರಮಂ ರಚಿಸಿ ನಡೆಸಿದ ಲೇಖನಮೂಲದಿಂ ಸಿದ್ದಿಜಾತಿಯವರಿಂ ಘಾತಮುಖದಿಂದಳಿದರೆಂಬ ವರ್ತಮಾನವನವರಂಗಜೇಬಂ ಕೇಳ್ದನ್ನು ವಿಜಾಪುರಭಾಗಾನಗರಗಳೆಂಬುಭಯಸಂಸ್ಥಾನಂಗಳುಮೆನಗೆ ಸಾಧ್ಯಮಾದುವೆಂದು ಪ್ರಮುದಿತಮಾನಸನಾಗಿ ಬಳಿಕಿತ್ತಂ ಕೆಲವುದಿವಸಂಗಳ್ಪೋಗಲೊಡನೆ ಶಾಲಿವಾಹನಶಕ ವರ್ಷ   ನೆಯ ಕ್ಷಯಸಂವತ್ಸರದೊಳಾ ವಿಜಾಪುರದ ಕೋಂಟೆಯಂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಜಕೀರಿ ರಸ್ತು ಮುಸ್ತೈದೆಗಳಿಲ್ಲದಿರ್ದೊಡಂ ಬಹುಕಾಲಂ ಕೋಂಟೆಯಂ ಕಲಿಯೇರಿಸಿ ಕಾದಿಸಿದನೆಂದು ಮೆಚ್ಚಿ ಸುಲಿತಾನಶಿಖೀಂದ್ರನಂ ಪಿರಿದು ಮನ್ನಿಸಿ ಬಳಿಕ್ಕಲ್ಲಿಂ ತೆರಳ್ದು ಭಾಗಾನಗರದ ಕೋಂಟೆಯುಮಂ ವೇಢೈಸಿ ಷಣ್ಮಾಸಂಬರಂ ನೆಲದಂಡಿಳಿದು ಜೇರುಮುತ್ತಿಗೆಯನಿಕ್ಕಿ ಬಳಿಕಾ ಕೋಂಟೆಯುಮಂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಜಕೀರಿ ರಸ್ತು ಮುಸ್ತೈದೆಗಳ್ ಸಂಪೂರ್ಣಮಾಗಿರ್ದುಂ ಕೋಂಟೆಯನಿತ್ತನೆಂದಾ ಭಾಗಾನಗರದ ತಾನಾಶಾಹನಂ ತಿರಸ್ಕರಿಸಿ ತೇಜೋಭಂಗಮಂ ಮಾಡಿ ಛಲಪದದಿಂದಿಂತು ವಿಜಾಪುರಭಾಗಾನಗರಂಗಳೆಂಬುಭಯಸಂಸ್ಥಾನಂಗಳಂ ಸ್ವಾಧೀನಂಗೈದನಂತರಮವರಂಗಜೇಬಪಾತುಶಾಹಂ ಮುಂದಣ ರಾಜಕಾರ್ಯಮನಾಳೋಚಿಸಿ ಶಿವಾಜಿಯುಂ ಕೈವ

ಶಂಗೆಯುಲ್ವೇಳ್ಕಂಪಾಟೋಪದಿಂದಲ್ಲಿಂ ತೆರಳ್ದೈತಂದು ಕೃಷ್ಣವೇಣೀನದೀತೀರದೊಳ್ ವಿರಾಜಿಸುತ್ತಿರ್ಪ ಗಲಗಲೆಯೆಂಬ ಸ್ಥಾನದೊಳ್ನಿಂದಿರಲಲ್ಲಿ ಮರುಕಿಯುಪದ್ರವದಿಂ ಬಹುಸೈನ್ಯಂ ಲಯಮಾಗಲಾಸ್ಥಾನದೊಳ್ನಿಂದು ಸಿತ್ತರಿಸಲಮ್ಮದೆ ಅಲ್ಲಿಂ ತೆರಳ್ದು ಭೀಮರಥೀನದೀತೀರದೊಳ್ಮರೆವ ಮಾತುಳಂಗಕ್ಷೇತ್ರ (ಪ್ರತಿನಾಮಬ್ರಹ್ಮಪುರಿ) ಯೆಂಬ ಸ್ಥಳದೊಳ್ನಿಂದಿರುತ್ತುಮಿರಲಾಪ್ರಸ್ತಾವದೊಳ್ ॥ ೬೩

ಅಲೆದು ನಿಜಸೈನ್ಯಮಂ ತಾಂ
ಮುಳುಗಿಸುತೈತಪ್ಪ ಭೀಮರಥಿಯುರವಣೆಯಂ ।
* ನಿಲಿಸಿ ಬಾಧಿಸುವ ಮರುಗಿಯ
ಕಲೆಯುಂ ಕರಮಿಾಳ್ದು ಮೈಮೆಯುಂ ನೆರೆಮೆರೆದಂ ॥ ೬೪

ಶಾಜೆಯ ಸುತನೆಂದೆನಿಪ ಶಿ
ವಾಜಿಯ ವರಪುತ್ರನೆನಿಸಿ ರಾರಾಜಿಸುತಿಹ ಸಂ ।
ಭಾಜಿಯುಮಂ ಶಿಕ್ಷಿಸಿ ನಿ
ರ್ವ್ಯಾಜದೆ ತತ್ತನುಜಶಾಹುವಂ ರಕ್ಷಿಸಿದಂ ॥ ೬೫

ಅದೆಂತೆಂದೊಡಿಂತವರಂಗಜೇಬಪಾತುಶಾಹಂ ಬ್ರಹ್ಮಪುರಿಯೊಳ್ವರ್ತಿಸುತಿರ್ಪ ಶಿವಾಜಿಯ ಮೇಲಣ ರಾಜಕಾರ್ಯಮಂ ಮನದೆಗೊಂಡು ಪನ್ನಾಳಮುಖಕ್ಕೈದವೇಳ್ಕುಂಬ ಮಂತ್ರಾಳೋಚನೆಯಂ ನಿಶ್ಚಯಂಗೈದು........ತ್ತಿರಲನಿತರೊಳತ್ತಂ ಪನ್ನಾಳಯೊಳ್ ಶಿವಾಜಿ ಶಿವಸಾಯುಜ್ಯಮನೈದಲೊಡನೆ ಮೂರ್ಧಾಭಿಷಿಕ್ತನಾಗಿ ಸುಖಸಂಕಥಾವಿನೋದಗೋಷ್ಠಿಗಳಿಂ ರಾಜ್ಯಂಗೆಯ್ಯುತ್ತಿರ್ಪ ತಚ್ಛಿವಾಜಿಯ ಪಿರಿಯಮಗನಾದ ಸಂಬಾಜಿ ಪನ್ನಾಳಯಂ ತೆಗೆದುಕೊಳಲವರಂಗಜೇಬಪಾತುಶಾಹನೈದುತಿರ್ಪನೆಂಬ ವರ್ತಮಾನಮಂ ಕೇಳ್ದು ತೆರಳ್ದು ॥ ೬೬

ಸಂಬಾಜಿ ತನ್ನ ಪಿತನಿಂ
ದಂ ಬಲ್ಲಿದನೆನಿಸಿ ಪಾತುಶಾಹನ ನಾಡೊ ।
ಳ್ತುಂಬಿದ ಧನಧಾನ್ಯಾಭರ
ಣಾಂಬರಪಶ್ವಾದಿಸರ್ವಮಂ ವಶಗೈದಂ ॥ ೬೭

ಂ ತಲ್ಲದಖಿಳಮುಖಗಳೊ
ಳಂತವನುಪಟಳವನೆಸಗೆ ತಾಮ್ರಮುಖಾಧೀ |
ಶಂ ತವೆಕೆರಳ್ದವನಂ ಪಿಡಿ
ವಂತಿಕಕೆಯ್ದಿಸುವುಪಾಯಮೆಂತೆನುತಿರ್ದಂ ॥ ೭೮

ಅಂತೆಂದಾಳೋಚಿಸಿ ಬಲಶಾಲಿಯಾಗಿ ವರ್ತಿಸುತಿರ್ಪ ಸಂಬಾಜಿ ಮಾಯಾತಂತ್ರವನೊಡ್ಡಿದಲ್ಲದೆ ತನಗೆ ವಶನಾಗನೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ಬಳಿಕ್ಕೊಂದುಪಾಯಾಂತರಮಂ ನೆನೆದು ॥ ೭೯

ಬರಿಸುತ್ತಾಗಳ್ ಕಬ್ಜಿನಾಮಕದ ಕನ್ನೋಜೆದ್ವಿಜಾಧೀಶನಂ
ವರಸಂಬಾಜಿಯುನ್ನೈದೆ ಸಾರ್ದವನನೀನೆಂತಾದೊಡಂ ವಶ್ಯಗೈ |
ವಿರದೆನ್ನಲ್ಲಿಗೆ ಬರ್ಪ್ಪೊಲಾಗಿಪುದೆನುತ್ತೇಕಾಂತದೊಳ್ಮ್ರಾಣದಿಂ
ತೊರೆದಿಷ್ಟಾರ್ಥವನಿತ್ತು ಬೀಳ್ಕೊಡಲವಂ ಪನ್ನಾಳಿಯಂ ಪೊರ್ದಿದಂ॥ ೮೦

ಇಂತು ಕಬ್ಜಿ ಪ್ರತಿನಾಮಕವಿಕಳಸನೆಂಬ ಕನ್ನೋಜೆಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಪನ್ನಾಳಗೈದಿ ಸರ್ವವಿದ್ಯಾಸಂಪನ್ನನಪ್ಪ ಶ್ರೋತ್ರಿಯಬ್ರಾಹ್ಮಣನೈತಂದಿರ್ಪನೆಂದು ಸವಿಾಪವರ್ತಿ ಸಾಮಾಜಿಕರಿಂ ಸಂಬಾಜಿಗರುಪಿಸಿ ಬಳಿಕ್ಕಾತನ ಭೇಟಿಯಂ ಕೊಂಡು ದಿನದಿನದೊಳವಂಗತಿಪ್ರೀತಿಪಾತ್ರನೆನಿಸಿ ವರ್ತಿಸುತ್ತಿರ್ದು ಸಮಸ್ತಶತ್ರುಗಳುಂ ನಿನಗೆ ಪಾದಾಕ್ರಾಂತರಾಗಿ ಬಿಡದೋಲಗಿಪಂತು ಜಪಪುರಶ್ಚರಣ ಹೋಮಂಗಳಂ ಮಾಳ್ಪೆನೆಂದೊಡವಡಿಸಿ ಬಳಿಕಂ ಶಲ್ಯ ಶಾಬರ ಮಂತ್ರ ತಂತ್ರ ಯಂತ್ರ ಪುರಶ್ಚರಣ ಜಪ ತಪ ತರ್ಪಣ ಹೋಮ ಮೂಲಿಕಾದಿ ನಾನಾ ಪ್ರಯೋಗಮುಖದಿಂ ಸಾಂಬಾಜಿರಾಜನಂ ವಶೀಕರಿಸಿ ಭ್ರಾಂತನಂ ಮಾಡಲವಂ ಬುದ್ಧಿಶಾಲಿಗಳಪ್ಪ ಸಾಮಾಜಿಕರ ಮಾತಂ ಕೇಳದೆ ಪ್ರತಿದಿನದೊಳ್ ಕ್ಷುದ್ರಜನರ್ಕಳ ಭೇದದಿಂದೋಲಾಡುತುಂ ॥ ೮೧

ಸ್ತ್ರೀಲೋಲನಾಗಿ ಕಬ್ಜಿಯ
ಜಾಲದೊಳಂ ಸಿಲ್ಕಿ ಜಾರನಿಚಯಕ್ಕೆಲ್ಲಂ |

ಮೂಲಗುರುವೆನಿಸಿ ತಾಂ ಜಲ
ಕೇಳಿಯನೆಸಗುತ್ತುಮಿಂತು ವರ್ತಿಸುತಿರ್ದಂ ॥ ೭೨

ಇಂತು ಸಂಭಾಜಿ ಮದನಭ್ರಾಂತಿಯೊಳಿರೆ ಕಬ್ಜಿ ಗೂಢಚಾರರ ಮುಖದಿಂದಂ ತೌರುಷ್ಕಪಗೀಹದನಂ ತಿಳುಹಿ ಬರವನ್ನೈದೆ ಪಾರುತ್ತಿರ್ದಂ ॥ ೭೩

ಅಸಿತರೊಳತ್ತಂ ತಾಮ್ರಾ
ನನರಾಣ್ಮಂ ಬರಿಸಿ ಗೋಪ್ಯದೊಳ್ ಶೇಕುನಿಜಾ ।
ಮನನ್ನೈದೆ ಕಳುಪಿದಂ ಭೋಂ
ಕನೆ ನೀಂ ಸಂಭಾಜಿರಾಜನಂ ತಹುದೆನುತುಂ ॥ ೭೪

ಇಂತೊರೆದು ಬೀಳ್ಕೊಡಲ್ಸವ
ನಂತರದೊಳ್ಫೌಜುವೆರಸು ಶೇಕುನಿಜಾಮಂ ।
ನಿಂತಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲದುರುವಿ
ಕ್ರಾಂತಂ ಪನ್ನಾಳಿಯಂ ದಲಂದುರೆ ಸಾರ್ದಂ ॥ ೭೫

ಇಂತಾ ಶೇಕುನಿಜಾಮಂ[ಫೌಜು]ವೆರಸತಿಕ್ಷಿಪ್ರದೊಳ್ ಪನ್ನಾಳಿಯಂ ಸಾರ್ದು ತತ್ತದ್ದ್ವಾರ ಕಂಡಿ ಕಣಿವೆಗಳಂ ಕಾಯ್ದಿರ್ಪ ಭಟರ್ಗೆ ಪೇರಳಪರಿಧಾನಮನಿತ್ತು ಕಬ್ಜಿಯ ಸಂಕೇತದಿಂದೊಳಪೊಕ್ಕು ಮದನಭ್ರಾಂತಿಯಿಂ ಮೈಮರೆದೆಂದಿನಂತೆ ಸಂಗಮೇಶ್ವರನ ನದೀತೀರದೊಳ್ ಸ್ತ್ರೀಜನವೆರಸು ಜಲಕೇಳೀವಿನೋದದಿಂ ವಿಹರಿಸುತ್ತಿರ್ಪ ಸಂಭಾಜಿರಾಜನಂ ಪಿಡಿದು ಕವಿಕಳಸಂವೆರಸತ್ಯಂತಶೀಘ್ರದಿಂದೆ ತಂಪವರಂಗಜೇಬ ಪಾತುಶಾಹಗೊಪ್ಪಿಸಲ್ನಿಟ್ಟಿಸಿ ತನಗೆ ಸಲಾಮಂ ಮಾಡಲೆಂದು ಸಂಭಾಜಿರಾಜಂಗೆ ಪೇಳಿಸಲವನೀಮಾತನಂಗೀಕರಿಸದಿರಲ್ ಮುಸಲ್ಮಾನನಾದೊಡೆ ಬಿಟ್ಟಪೆನಲ್ಲದೊಡಾಜ್ಞೆಗೈಸಿದಪೆನೆಂದು ಪೇಳಿಸಲ್ ಕೇಳ್ದು ತನ್ನ ಪುತ್ರಿ ಬೇಗಮುವನಿತ್ತೊಡೆ ತಾಂ ಮುಸಲ್ಮಾನನಾದಪೆನೆನಲಾ ಮಾತಂ ಕೇಳ್ದತ್ಯಂತಕೋಪಾಟೋಪದಿಂದಾ ಸಂಭಾಜಿಯನಾಜ್ಞೆಗೈಸಿ ಕಬ್ಜಿಯ ಶಿರಶ್ಛೇದನಂಗೆಯ್ಸಲಾಪಾತುಶಾಹನ ಬೇಗಮುಗೆ ಸಂಭಾಜಿಯ ಮೇಲಣಾ

ಪೇಕ್ಷೆಯಿರ್ದುದರಿಂ ತನಗಾತನೆ ಪತಿಯೆಂದು ಮತ್ತಾರುಮನಪೇಕ್ಷಿಸದೆ ವಿವಾಹಮಂ ತೊರೆದು ವರ್ತಿಸುತಿರ್ದು ಸಂಭಾಜಿಯ ಮಗ ಶಾಹುರಾಜನೆ ತನಗೆ ಮಗನೆಂದಭಿಮಾನಿಸಿ ಅವರಂಗಜೇಬಂಗರುಹಿ ಆ ಶಾಹುರಾಜನಂ ಪೋಷಣೆಗೈಸಿ ವಿವಾಹಮನೊಡರ್ಚಿಸಿ ದವಲತ್ತಂ ಕೊಟ್ಟು ಚೌಕಿಯನಿಕ್ಕಿಸಿ ಮನೆತನದ ಶಾಭಿಯಂ (?) ನಡೆಸುತ್ತಿರಲಿತ್ತಂ॥ ೭೬

ನೆರೆ ತತ್ಸಂಭಾಜಿಯ ಸೋ
ದರನೆನಿಸುವ ರಾಮರಾಜನುರುಪಟ್ಟವನಾಂ ।
ತುರುಪನ್ನಾಳಯೊಳಾಳು
ತ್ತಿರುತಿರೆ ಶೌರ್ಯಾತಿಶಯದೊಳವನೀತಳಮಂ ॥ ೭೭

ಯುವನಪಗೀವೃತ್ತಾಂತಂ
ಕಿವಿದಾಗಲ್ ರಾಮರಾಜನಂ ಪಿಡಿತಹುದೆಂ ।
ದವನೆಂದಬ್ದುಲಖಾನಾ
ದಿವಜೀರವ್ರಾತಮಂ ತೆರಳ್ಚಿಸಿ ಕಳುಪಲ್ ॥ ೭೮

ಕತ್ತಲಿಸೆ ಭುವನಮಿಭಹಯ
ಪತ್ತಿಚಯಂವೆರಸು ಸರ್ವಸನ್ನಾಹದೆ ದಂ ।
* ಡೆತ್ತಿ ಬಂದಾತುರುಷ್ಕರ
ವೊತ್ತಂ ಮೋಹರಿಸೆ ಮುತ್ತೆ ಪನ್ನಾಳಯುಮಂ ॥ ೭೯

ಅನುಚಿತಮಿನ್ನಿಲ್ಲಿಹುದೆಂ
ದೆನುತುಂ ತದ್ರಾಮರಾಜನಲ್ಲಿಂ ತೆರಳ್ದಾ ।
ಯ್ಯನೆ ಸಾಗುವನಿತರೊಳ್ಬೀಂ
ಕನೊದವಿ ಬೆಂಬತ್ತಲೊಡನೆ ತೌರುಷ್ಕಚಯಂ ॥ ೮೦

ತೆರಳ್ದಲ್ಲಿಂ ಪೊನ್ನಾಳಗೆ
ಬರೆ ರಾಜೇರಾಮನವನೆ ಬೆಂಗೊಂಡವರ್ಗಳ್ ।
ಬರೆ ಚನ್ನಮ್ಮಾಜಿಯುವ
ರ್ನರೆದಾಂಟಿಸಲೈದಿ ಚಂದಿಯಂ ನೆರೆಪೊಕ್ಕಂ ॥ ೮೧

ಅದೆಂತೆಂದೊಡಾಶಿವಾಜಿಯ ಪುತ್ರನೆನಿಪ್ಪ ರಾಮರಾಜಂ ಪನ್ಹಾಳಯಿಂ ಪಲಾಯನಂಬಡೆದೈದಿ ಪೊನ್ನಾಳಿಯಂ ಪೊಕ್ಕು ತಾನೈತಂದು ಪೊಕ್ಕ ವೃತ್ತಾಂತವೆಲ್ಲಮಂ ಚನ್ನಮ್ಮಾಜಿಯವರ್ಗರುಹಿಸಿ ಮೊಗಲರ್ಗೆ ಗೋಚರವಾಗದಂತು ನಿಮ್ಮ ಗಡಿರಾಜ್ಯದಿಂ ತನ್ನಂ ಚಂದಿಗೆ ದಾಂಟಿಸಿಕೊಡಲ್ವೇಳ್ಕುಂದು ಬಹುಪ್ರಕಾರದಿಂ ಪೇಳಿಸಲ್ ಕರುಣಾನಿಧಿಯಪ್ಪ ಚನ್ನಮ್ಮಾಜಿಯವರ್ ಕೇಳ್ದು ಸಬನೀಸು ಕೋಳಿವಾಡದ ಬೊಮ್ಮಯ್ಯ ಬೊಕ್ಕಸದ ಸಿದ್ಧಬಸವಯ್ಯ ಮುಂತಾದ ಮಂತ್ರಿಮನ್ನೆಯ ಸಾಮಾಜಿಕರೊಳ್ಮಂತ್ರಾಳೋಚನೆಯಂ ರಚಿಸಿ ಡಿಳ್ಳಿಯವರಂಗಜೇಬಪಾತುಶಾಹನೇ ಮುನಿದೈತಂದೆಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನಮಂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡೊಡಂ ಕೊಳಲೇನಾದೊಡಂ ಮರೆವೊಕ್ಕವನಂ ಕೊಡುವುದು ರಾಜಧರ್ಮಮಲ್ತೆಂದಿಂತು ಮತವಂ ನಿಶ್ಚಯಂಗೆಯ್ದು ಬಳಿಕ್ಕಾ ರಾಮರಾಜನಂ ಪ್ರಚ್ಛನ್ನವೇಷನಂ ಮಾಡಿ ಸೀಮೊಗ್ಗೆಗಾಗಿ ಗಾಜನೂರ ಪೊಳೆಯಂ ದಾಂಟಿಸಿ ಸಳುವವಂ ಮರೆಗೊಂಡೊಳದಾರಿವಿಡಿದು ಬೊರೆ ನೆಡೆಹಳ್ಳಿ ಆಡುವಳ್ಳಿ ಕಳಸ ಖಾಂಡ್ಯ ವಸುಧಾರೆಗಾಗಿ ಸಾಗಿಸಿ ಕಳುಹಿ ಚಂದಿಯ ಗಡಮಂ ಪೊಗಿಸಲವರಂಗಜೇಬಪಾತುಶಾಹನಿಂದಾ ರಾಜೇದಾಮನಂ ಬೆಂಬತ್ತಿದ ತುರುಷ್ಕಸೈನ್ಯಮತ್ಯಂತಾಟೋಪದಿಂದಾರಾಜೇರಾಮನ್ನೈದಿದ ಬಳಿವಿಡಿದು ದಾಳಿವರಿಯುತ್ತೈತಂದು ॥ ೮೧

ಚಳಕದೊಳಂ ಪೊನ್ನಾಳಿಯೊ
ಳಳದಾರಣಮಸ್ತಖಾನಮುಖ್ಯವಜೀರ ।
ರ್ಮುಳಿಸಿಂದೆ ಗನೀಮಂ ನಿ
ಮ್ಮೊಳಪೊಕ್ಕೊಡನಿರ್ಪನವನನೀವುದೆನುತ್ತುಂ ॥ ೮೨

ಕೇಳಿಸೆ ಚನ್ನಮ್ಮಾಜಿಯು
ಮಾಳೋಚಿಸಿ ತಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರಕಾಗಿಯುಮಂ ಬಿ ।
ಚ್ಛಾಳಾಗಿ ಪೋದುದಹುದಾ
ಮಾಳುತ್ತಿರ್ಪಿಳೆಯೊಳಿಲ್ಲವೆಂದರುಹಿಸಿದಳ್ ॥ ೮೩

[1] ಇಂತೆಂದು ತಿಳುಹಿ [2] ತಮ್ಮ ನಾಡಿನ ಮೋಲಾರಾಮರಾಜಂ ಪೋಪೆಡೆಯೊಳಾತನ ವಸ್ತ್ರಾಭರಣಂಗಳ್ ಕೆಲವೆಮ್ಮ ವಶವಾದುದುಂಟೆಂದಾವಸ್ತ್ರಾಭರಣತುರಗಾದಿತದೀಯವಸ್ತೂತ್ಕರಂಗಳನಾವಜೀರರ ವಶಕ್ಕೆ ಕೊಡಿಸಿ ಪೇಳಿಸಲ್ ತದೀಯವಸ್ತೂತ್ಕರಂಗಳಂ ಕೊಟ್ಟು ರಾಮರಾಜನಂ ಕೊಡದಡಂಗಿಸಿಕೊಂಡಿರ್ಪರೆಂದಾವಜೀರರ್ಕರ ಲೇಖನಗಳಂ [3] ಬರೆಸಿ ತಮ್ಮ ಕೈವಶವಾದ ರುಪ್ಪಾಜಿಭೋಸಲೆ ಸಂತಾಜೀ ಜಗದಾಬ ಮನೋಜೀ ಮೋರಾಶರಜಾರಾವು ಯೆಂಬಿಂತೀ ನಾಲ್ವರ್ವಜೀರರುಮನಾರಾಮರಾಜನ ವಸ್ತ್ರಾಭರಣತುರಗಾದಿತದೀಯವಸ್ತೂತ್ಕರಂಗಳನೆಲ್ಲ ಮುಮನವರಂಗಜೇಬಪಾತುಶಾಹನೆಡೆಗೆ ಕಳುಪಲವಂ ನಿಟ್ಟಿಸಿ ಲೇಖನವನೋದಿ ಕೇಳ್ದು ಕನಲ್ದು ಕೆಳದಿಯ ಸಂಸ್ಥಾನಮಂ ಕೈವಶಂಗೆಯ್ವುದೆಂದು ತನ್ನ ಪುತ್ರನಾದಜಮತಾರನ ಸಂಗಡಮಪರಿಮಿತಹಸ್ತ್ಯಶ್ವಪದಾತಿಯುಂ ಕೂಡಿಸಿ ತೆರಳ್ಚಲೊಡನಾ ಅಜಮತಾರನತಿಕ್ಷಿಪ್ರದಿಂ ದಾಳಿವರಿಯುತ್ತೈತಂದು ತಾಂ ಮದಗದಕೆರೆಯ ಬಂಡಿತಿಮ್ಮಾಯಿಕಣಿವೆಯೊಳ್ನಿಂದು ಜರ್ಾಸರಖಾನನಂ ದಾಳಿವರಿಸಲವಂ ಮುಂದಾಗಿ ಬಂದು ಮಹಾದೇವಪುರದ ಕೋಂಟೆಯುಂ ತೆಗೆದುಕೊಳಲೊಡನಜಮತಾರನಾಮಹಾದೇವಪುರದ ಕೋಂಟೆಯೊಳ್ನಿಂದು ಬಳಿಕಂ ಜರ್ಾಸರಖಾನನಂ ಮತ್ತಂ ಮುಂದ್ಯೆದಿಸಲವನಾನಂದಪುರಕ್ಕಾಗಿ ಶಾಲಿವಾಹನಶಕ ವರ್ಷ ೧೬೧೨ನೆಯ ಶುಕ್ಲ ಸಂವತ್ಸರದ ವೈಶಾಖ ಬಹುಳದಲ್ಲಿ ವೇಣುಪುರಕ್ಕೆ ಬಂದಿಳಿದು ತತ್ಪರಿಸ್ತರಣಮಂ ವೇಢೈಸುವನಿತರೊಳ್ ಚನ್ನಮ್ಮಾಜಿಯವರಲ್ಲಿಂ ತೆರಳ್ದು ಭುವನಗಿರಿಯ ಮಾರ್ಗದೊಳ್ನಿಂದು, ಹೇರಳಪದಾತಿಯುಂ ತೆರಳ್ಚಿ ಕಳುಹಿ ॥ ೮೫

ತೊಳಪ ಬಿದುರೂರುಕೋಂಟೆಗೆ
ತಳಿಗಳನಡಿಗಡಿಗೆ ನಡೆಪ ಮೊಗಲರ ಸೇನಾ ।

---

[1] ಇನ್ನು ಪ್ರಕೃತಕಥಾಸಂದರ್ಭಕ್ಕೋಸುಗಂ (ಬ)

[2] 'ಇಂತುಪೂರ್ವಸೂರಭ್ಯ' (ಪು142, ಪ10) ಎಂಬಲ್ಲಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಇರತಕ್ಕ ಭಾಗವು ಓಲೆಯಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟುಹೋಗಿದೆ.

[3] ತರಲೆಗಳಂ (ಬ)

ಜಲಧಿಯನಂಕದೊಳಂತಕ
ನಿಳಯುವನುರೆ ಪುಗಿಸಿ ಮೆರೆದಳತಿಸಾಹಸಮಂ ॥ ೮೬

ಕಗ್ಗೊಲೆಯುಂ ಬಿದ್ದಂಕದೊ
ಳಗ್ಗಳಿಯರೆನಿಪ್ಪ ತತ್ತುರುಷ್ಕರ ಫೌಜಂ।
ನುಗ್ಗುನುಸಿಮಾಡಿ ರಣದೊಳ್
ವೆಗ್ಗಿಸಿ ಬಹುಮುಖದೆ ಪುಗಿಸಿದಳ್ ಜವಪುರಮಂ ॥ ೮೭

ನೆರೆ ಕಂಡಿ ಕಣಿವೆಪಥಗಳ
ನುರೆ ಬಂಧಿಸಿ ಬಲೆಯೊಳಂ ಸಿಲುಂಕಿದ ಮತ್ಸ್ಯೀ।
ತ್ಕರವೆನಲಾಗಿಸಿ ತದ್ಯವ
ನರ ಸೈನ್ಯವನಾಜರಂಗದೊಳ್ ಬರಿಕೈದಳ್ ॥ ೮೮

ಇಂತು ಕಸ್ತೂರಿಗೆಯುದ್ಧ ನೆಲದಂಡಿಳದುರುಬಿ ತರುಬಿ ನಿಂದು ಕೈಗೆಯ್ವ ತಾಮ್ರಮುಖರಂ ಬಹುಮುಖದಿಂದೀಪ್ರಕಾರದಿಂ ಸಂಹರಿಸಿ ಇಂತು ಸಮರಸಂಧಾನಮುಖದಿಂ ಡಿಳ್ಳಿಯವರಂಗಜೇಬಪಾತುಶಾಹನ ಫೌಜಂ ಪಿಂದೆಗೆಸಿ ರಾಜ್ಯರಾಷ್ಟ್ರಂಗಳಂ ಸಲಹಿ ತನ್ನಂ ಮರೆವೊಕ್ಕಾ ರೆಯುರರಸನೆನಿಪ್ಪ ರಾಮರಾಜನಂ ಪೊರೆದು ಚಲಪದವಂ ಮೆರೆದು ಸಮಸ್ತನೃಪಾಲಮಂಡಲಮಧ್ಯದೊಳತ್ಯಂತಪ್ರಖ್ಯಾತಿಯಂ ಪಡೆದು [1] ವಿರಾಜಿಸುತ್ತುಮಿರಲಿತ್ತ ರಾಮರಾಜಂ ಚಂದಿಯಂ ಪೊಕ್ಕ ವರ್ತಮಾನಮಂ ಗಲಗಲಿಯಿಂ ಬ್ರಹ್ಮಪುರಿಯಂ ಸಾರ್ದವರಂಗಜೇಬಪಾತುಶಾಹಂ ಕೇಳ್ದು ಬಳಿಕ್ಕಂ ತನ್ನ ಮಂತ್ರಿಯಾದ ಅಸತ್ಖಾನನ ಮಗ ಜುಲುಪರ ಖಾನನೊಡನೆ ಹೇರಳಸೈನ್ಯಮಂ ಕೂಡಿಸಿ ತೆರಳ್ಚಲವನತ್ಯಂತಾಟೋಪದಿಂ ತೆರಳ್ದೈತಂದು ಚಂಡಿಯ ಗಡಕ್ಕೆ ಮುತ್ತಿಗೆಯನಿಕ್ಕಲೊಡನಾಜುಲುಪರ ಖಾನಂಗೆ ಪಡಿಬಲಮಾಗಿ ಪಿಂತಣಿಂ ತನ್ನ ಪುತ್ರನಾದ ಕಾಂಬಕ್ಷನಂ ತೆರಳ್ಚಿ ಕಳುಪಲಾರಾಮರಾಜಂ ಚಂದಿಯ ಗಡದೊಳ್ ನಿತ್ತರಿಸಿ ನಿಲಲಾರ ದಲ್ಲಿಂ ಪಲಾಯನಂಬಡೆದು ರಾಂಗಿಣಿಯ ಗಡವನೈದಲ್ ಮಗುಳ್ದೀವಾ

[1] ಪಡೆದಳ್. (ಬಿ). ಇಲ್ಲಿಂದ "ಧುರದೊಳ್ಮಹಿಸೂರ.... " ಎಂಬ ೯೦ ನೆಯ ಕಂದದವರೆಗೂ ಇರತಕ್ಕ ಭಾಗವು ಓಲೆಯ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿಲ್ಲ.

ರ್ತೆಯುಂ ಪಾತುಶಾಹಂ ಕೇಳ್ದು ಕೆರಳ್ದು ಸಾತಾರಿ ಪನ್ಹಾಳ ವಸಂತ ಲೇಖಿನಿ ಚಂದನ ವಂದನಾದಿಗಡಂಗಳಂ ಕೊಂಡೊಡನೆ ರಾಂಗಿಣಿಗಡವಂ ವೇಡೈಸಲುಜ್ಜುಗಿಪನಿತರೊಳಾರಾಮರಾಜಂ ದೈವವಶದಿಂ ಮೃತಿವಡಲೊಡನೆ ತದ್ರಾಮರಾಜನ ಪತ್ನಿ ರಾಣಿ ಸ್ವಪುತ್ರರಾದ ಶಿವಾಜಿ ಸಂಬಾಜಿಗಳಂ ಮುಂತಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ರಾಮಚಂದ್ರಪಂತನಂ ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿಯುಂ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿಂತು ರಾಜ್ಯಂಗೆಯ್ಯುತ್ತಿರಲಾ ರಾಜೇರಾಮರಾಜನ ಕುಮಾರಕರಿರ್ವರೊಳಾ ಶಿವಾಜಿಯೆಂಬ ಕುಮಾರಂ ಮಾತೃದ್ರೋಹಮಂ ನೆನೆದು ತನ್ಮೂಲದಿಂ ಬಂಧನದೊಳ್ಸಿಲುಂಕಿ ಮರಣಮಂ ಪಡೆಯಲೊಡನೆ ರಾಮರಾಜನ ಪತ್ನಿ ಸ್ವಪುತ್ರನಾದ ಸಂಬಾಜಿ ವೆರಸು ರಾಜ್ಯಂಗೆಯ್ಯುತ್ತುಮಿರಲಿತ್ತಲವರಂಗಜೇಬಪಾತುಶಾಹನಾರೆಯರ ಮೂಲಚ್ಛೇದನಮಂ ಮಾಡಲ್ವೇಳ್ಕುಂದಾಳೋಚನೆಯುಂ ರಚಿಸುವನಿತರೊಳತ್ತಂ, ವಾಗಿನಗಿರಿಯೊಳಿರ್ದ ವಿಜಾಪುರದ ತಳವಾರ ಪಿಡ್ಡನಾಯಕಂ ಪ್ರಬಲನಾಗಿ ಕಾಮಿಯಾಬಖಾನನಂ ತೆರಳ್ಚಿಸಿ ಕಳುಹಿ ವಿಜಾಪುರದ ಕೆಲವು ಸೀಮೆಗಳಂ ವಶಂಗೈದು ಮತ್ತಂ ಕೆಲವು ಸೀಮೆಗಳನಾಕ್ರಮಿಸುತ್ತಂ ಬರಲಾರೆಯರ ರಾಜ್ಯರಾಷ್ಟ್ರಮಂ ಸಾಧಿಸುತಿರ್ಪವರಂಗಜೇಬನೀವಾರ್ತೆಯುಂ ಕೇಳ್ದು ಬಳಿಕ್ಕಾರೆಯರ ಮೇಗಣ ರಾಜಕಾರ್ಯಮಂ ಮಾಣ್ದಾಟೋಪದಿಂ ತೆರಳ್ದುತಂದಾವಾಗಿನಿಯ ಗಿರಿಯ ನವಬತ್ತಂ ಕೇಳ್ದು ಕೆರಳ್ದು [1] ವಾಗಿನಗಿರಿಯುಂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಂತು ವರ್ತಿಪನಿತರೊಳಾಪಾತುಶಾಹನ ಶರೀರದೊಳ್ ರೋಗಂ ಮೊಳೆದೋರಲೊಡನಮದಾನಗರಕ್ಕೈದುತಿರಲ್, ಮಧ್ಯಮಾರ್ಗದೊಳ್ವ್ಯಾಧಿಪ್ರಕೋಪಿಸಲಾಗಳಾ ಅವರಂಗಜೇಬನಾಳೋಚಿಸಿ ತಾಂ ಕೊಂಡ ಸಂಸ್ಥಾನಂಗಳ್ ತನ್ನ ಮೂಲಸಂಸ್ಥಾನಸಹಿತಮನ್ಯಾಕ್ರಾಂತಮಾಗಿ ಪೋಗಬಾರದಿದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಬಲಶಾಲಿಗಳಂ ತತ್ತತ್ಸ್ಥಾನಂಗಳೊಳ್ನಿಲಿಸಲ್ವೇಳ್ಕುಂದು ಮನಂದಂದು ಮಗ ಶಹಲಮಂಗೆ ಡಿಳ್ಳಿಯಧಿಕಾರಮನಿತ್ತು ತೆರಳ್ಚಿ ಅಜಮತಾರನೆಂಬ ಕುಮಾರಂಗೆ ಉತ್ತರದಿಕ್ಕಿನ ಸುಬೆಯಧಿಕಾರಮನಿತ್ತು ಕಳುಹಿ ಕಾಂಬಕ್ಸನೆಂಬ ಸುತನಂ ಕರೆದು ಆತಂಗೆ

1 ಹೇರಳ್ದು.

ವಿಜಾಪುರಭಾಗಾನಗರಗಳಧಿಕಾರಮಂ ಕೈಗೊಳಿಸಿ ಮಗಳ್ ಬೇಗಮು
ವಿನ ಮೇಲಣಾಸಕ್ತಿಯಿಂದಾರೆಯುರೆರೆಯುನಾದ ಶಿವಾಜಿಯು ಪೌತ್ರನಾದ
ಸಂಬಾಜಿಯ ಪುತ್ರನಾದ ಶಾಹುರಾಜಂಗೆ ತಾನಾಳ್ವ ದೇಶಕೋಶಂಗ
ಳೊಳ್ ತನಗೆ ಬರ್ಪರ್ಥದೊಳ್ ಚತುರಂಶದೊಳೊಂದುಭಾಗಧನಮಂ
ಕೊಂಬುದೆಂದು ಚೌದಾಯಿಯ ಪರಮಾನಂ ಬರೆಸಿ ಕೊಡಲ್ ತದಾದಿ
ಯಾಗಾರೆಯರ್ಗೆ ಚೌದಾಯಿಯರ್ಥಮಂ ಕೊಂಬ ಪದ್ಧತಿಯಾದುದಿಂತು
ನಿಯಾಮಕ್ಕಂಗೈದನಂತರಂ ಬೇಗಮುವಿನ ಮೇಲಾಶಯ್ಕೆಯಿಂದಿರುತ್ತು
ಮಿರಲ್ ಪ್ರತಿದಿನದೊಳಾ ಪಾತುಶಾಹಂಗೆ ಶರೀರದೊಳ್ಕೇವಲರುಜೋತ್ಕ
ಟಮಾಗಿ ಬರಲ್ ದೌಲತಾಬಾದಿನೊಳ್ತನಗೆ ಗೋರಿಯಂ ಕಟ್ಟಲಪ್ಪಣೆ
ಯಿತ್ತು ನೀನತಿಶೀಘ್ರದಿಂದೈತಪ್ಪುದೆಂದಾಜಮತಾರಂಗೆ ಲೇಖನಮಂ
ಬರೆಸಿ ಕಳುಹಿ ಸಾಗಿಸುತ್ತಿರಲಾಜಮತಾರನೈತಪ್ಪನಿತರೊಳ್ಮಧ್ಯಮಾರ್ಗ
ದೊಳವರಂಗಜೇಬಪಾತುಶಾಹಂ ಪಂಚತ್ವವನೈದಲೊಡನಾತನ ಶರೀ
ರಮಂ ದೌಲತಾಬಾದಿಂಗೆ ಕೊಂಡೊಯ್ದು ಬಳಿಕ್ಕಾತಾಣದೊಳ್ಮು
ನ್ನಮೆ ನಿರ್ಮಾಣಂಗೆಯ್ದ ಗೋರಿಯೊಳಾ ಪಾತುಶಾಹನ ಶರೀರಮ
ನಿಕ್ಕಿ ಮುಚ್ಚಿ ಸಂಸ್ಕಾರಮಾಗಲನಂತರಮಾಸಮಯದೊಳಾಅವರಂಗ
ಜೇಬಪಾತುಶಾಹನ ಪುತ್ರಿಯಾದ ಬೇಗಮುವಾಸಂಬಾಜಿಯ ಪುತ್ರನಾದ
ಶಾಹುರಾಜಂಗಿಕ್ಕಿದ ಚೌಕಿಯಂ ತೆಗೆಸಿ ಚೌದಾಯಿಯರ್ಥಮಂ ಕೊಂಬು
ದೆಂದು ಪಾತುಶಾಹಂ ಮುನ್ನಂ ಬರೆಸಿತ್ತ ಪರಮಾನನಾಶಾಹುರಾಜಂಗೆ
ಕೈಗೊಳಿಸಿ ನಿನ್ನ ರಾಷ್ಟ್ರಕೈದಿ ನೀನಾವುದರಲ್ಲಿಯುಂ ಬುದ್ಧಿಶಾಲಿಯಾಗಿ
ವರ್ತಿಪುದೆಂದು ನಿಯಾಮಕಂಗೆಯ್ದು ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟು ತೆರಳ್ಚಲೊಡನಾ
ಶಾಹುರಾಜನೆಳ್ತಂದು ಸಾತಾರಿಯ ಗಡಮನೈದಿ ರಾಮರಾಜನ ಪುತ್ರ
ನಾದ ಸಂಬಾಜಿವೆರಸು ಬಾಳಾಜಿವಿಶ್ವನಾಥಪಂತನ ಮಗನಾದ ಬಾಜಿ
ರಾಯ ಶ್ರೀಪತಿರಾಯ ಖಂಡೋಜೀದಾಭಾಡೆ (?) ಮುಂತಾದ ವಜೀರರ್ಕ
ಳ್ವೆರಸು ಸುಖಸಂಕಥಾವಿನೋದದಿಂ ರಾಜ್ಯವಾಳುತ್ತುಮಿರಲಿತ್ತಂ ಪಾತು
ಶಾಹಂ ಸಂದ ವರ್ತಮಾನಮನುತ್ತರದಿಕ್ಕಿನೊಳ್ಯೆತರುತಿರ್ದಜಮತಾರಂ
ಕೇಳ್ದು ತನ್ನಮಗ ದಿವಾಬೆರ್ಾಕ್ಕಸ ಸಹಿತಂ ಕ್ಷಿಪ್ರದೊಳ್ಯೆತಂದು ಡಿಳ್ಳಿ
ಯೊಳಧಿಕಾರಮಂ ನಡೆಸುತಿರ್ಪ ಶಾಹಲಮನ ಮೇಲೆ ದಂಡೆತ್ತಿ ನಡೆ

ತರಲ್ ಚರ್ಮಣಾವತೀ (ಪ್ರತಿನಾಮಚಂಬಲ್) ನದೀಪ್ರಾಂತದೊಳುಭಯ ಸೈನ್ಯಕ್ಕಂ ಕೈಗಲಸಿ ಮಹಾಯುದ್ಧಂ ಪಣ್ಣಲಾಗಳಾ ಯುದ್ಧದೊಳಜ ಮುರ್ದ್ದಿನಾಬೆರ್ಡ್ಕಸನಂ ಕೆಡಸಲೊಡನಜಮತಾರಂಗಂ ಶಹಲ ಮಂಗಂ ಮಹಾಯುದ್ಧಮಾಗಲಾ ಸಮರಾಂಗಣದೊಳ್ ಶಹಲಮನ ಮಗ ನಜಮತಾರನಂ ಕೊಂದು ಬಳಿಕಂ ಮೌಜದೀರ್ವೆರಸು ವಿಜಾಪುರಭಾಗಾ ನಗರದಸಂಸ್ಥಾನಂಗಳನಾಳುತಿರ್ಪ ಕಾಂಬಕ್ಸನ ಮೇಲೆ ದಾಳಿಯನ್ನೈದ ಲೊಡನೀವೃತ್ತಾಂತಮನೆಲ್ಲಮಂ ಕಾಂಬಕ್ಸಂ ಕೇಳ್ದು ಕೆರಳ್ದು ತನ್ನ ಮಗ ಸುಲುತಾನಮಹಮ್ಮದುಸಹಿತಂ ಶಹಲಮನ ಮೇಲೆ ದಂಡೆತ್ತಿನಡೆತರಲ್ ಭಾಗಾನಗರಪ್ರಾಂತದೊಳವರಿರ್ವರ್ಗಂ ಕೈಗಲಸಿ ಬಳಿಕ್ಕೇಳುದಿವಸಪ ರ್ಯಂತಂ ಮಹಾಯುದ್ಧಮಾಗಲೊಡನೆ ತತ್ಸಮರಾಂಗಣದೊಳ್ ಶಹಲಮಂ ಕಾಂಬಕ್ಸನುಮನವನಮಗಸುಲುತಾನಮಹಮುದ್ದನುಮನಿಂತಿರ್ವರು ಮಂ ಕೊಂದು ಬಳಿಕ್ಕಂ ತಾಂ ಡಿಳ್ಳಿಯಂ ಸಾರ್ದೇಕಚ್ಛತ್ರದಿಂ ಪಾತುಶಾ ಹಪಟ್ಟವನಾಂತಖಂಡಾಧಿಕಾರಮಂ ವಹಿಸಿ ರಾಜ್ಯವನಾಳ್ದನಾಶಹಲಮನ ನಂತರಮವನ ಮಗ ಮುಜಾದಿನ್ನುವಾಳ್ದನಾಮುಜಾದಿನ್ನು ಸಂದ ತರುವಾಯಿಯೊಳವನ ತಮ್ಮನಾದ ಜಮೋದಿನ್ನುವಿಂಗೆ ಪಟ್ಟಮಾದುದಾ ಅಜಮೋದಿನ್ನುವಿನಂತರಮಾಅಜಮುದಿನ್ನುವಿನ ಮಗ ಪರಕ್ಷಾಹಂಗೆ ಪಟ್ಟಮಾದುದವಂ ಸಂದ ಬಳಿಕಂ ಮೌಜದಿನ್ನನ ಮೊಮ್ಮಗನಾದ ಮಹಮ್ಮದಶಾಹಂಗೆ ಪಟ್ಟಮಾದುದು ಇದಾರೆಯುಱ ತುರುಷ್ಕರ ಮೂಲ ವೃತ್ತಾಂತಂ.

ಇನ್ನೊಳಗುಸಿರ್ದಂತು ಕೆಳದಿಯ ಚನ್ನಮ್ಮಾಜಿಯುಮರ್ಶುಕ್ಲ ಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲಿ ಯೇಕಚ್ಛತ್ರಾಧಿಪತಿಯಾದ ಡಿಳ್ಳಿಯಮರಂಗಜೇಬಪಾತುಶಾ ಹನ ಮೇಲೆ ಕೈಗೆಯ್ದು ಸಮರಸಂಧಾನದ ಮೇಲೆ ತತ್ಪಾತುಶಾಹಸೈ ನ್ಯಮಂ ಪಿಂದೆಗೆಸಿ ತನ್ನಂ ಮರೆವೊಕ್ಕ ಆರ್ಯರ್ಗಧಿರಾಜನಾದ ಶಿವಾ ಜಿಯ ಪುತ್ರನಾದ ರಾಮರಾಜನಂ ಕಡೆದಾಂಟಿಸಿ, ಮನ್ನೆಯರ್ಕಳೊಳ್ ಪರಮಪ್ರಖ್ಯಾತಿಯುಂ ಪಡೆದುವಿರಾಜಿಸುತಿರ್ದಳಂತುಮಲ್ಲದೆಯುಂ ॥೪೯

ಧರಣಿಪಸಂದೋಹಾಗ್ರೇ
ಸರನಹ ನಿಜಸೂನುವೆರಸು ತೆರಳ್ದತಿಮುದದಿಂ ।

ದೊರೆ ಚನ್ನಮ್ಮಾಂಬೆಯತಿಭಾ
ಸುರಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಯಾತ್ರೆಯಂ ವಿರಚಿಸಿದಳ್ ॥ ೯೦

ಇಂತು ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯೇಶ್ವರಯಾತ್ರೆಯಂ ರಚಿಸಿ ಮರಳ್ದು ವೇಣುಪುರವನ್ನೈದಿ ಸುಖಮಿರುತಿರ್ದನಂತರಂ ಸಬನೀಸು ಕೋಳಿವಾಡದ ಬೊಮ್ಮರಸಯ್ಯನೊಡನಸಂಖ್ಯಾತಮಾದ ಸೈನ್ಯಮಂ ತೆರಳ್ಚಿಸಿ ಕಳುಹಿ॥ ೯೧

ಧುರದೊಳ್ಮಹಿಸೂರಮಹೀ
ಶ್ವರನ ಚಮೂಪತಿಯನಿರಿದು ತತ್ಸುತನಂ ಕೈ ।
ಸೆರೆವಿಡಿದು ತತ್ಪದಾತಿಯ
ನೊರಸಿ ಜಯೋತ್ಸವವನಾಂತು ರಾರಾಜಿಸಿದಳ್ ॥ ೯೨

ಇಂತು ಸಂಗ್ರಾಮದೊಳ್ ಮೈಸೂರಮಹೀಶ್ವರನ ದಳವಾಯಿ ತಿಮ್ಮಪ್ಪನಂ ನಿಗ್ರಹಿಸಿ ತತ್ಪುತ್ರನಾದ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನಂ ಕೈಸೆರೆವಿಡಿದು ಮರಳ್ದು ಕಳುಹಿಸಿ ಪರಮಪ್ರಖ್ಯಾತಿಯಂ ಪಡೆದು[1] ತುಂಗಭದ್ರಾನದೀತೀರದೊಳ್ ॥ ೯೩

ತರುಣಿಯರ ಕುಲಶಿರೋಮಣಿ
ವರಚನ್ನಮ್ಮಾಜಿಯಾತ್ಮನಾಥನ ಪೆಸರೊಳ್ ।
ಸ್ಥಿರಮಾದ ಸೋಮಶೇಖರ
ಪುರಮೆಂದೆನಿಪಗ್ರಹಾರಮಂ ವಿರಚಿಸಿದಳ್ ॥ ೯೪

ಇಂತು ಪ್ರಾಣಕಾಂತನಾದ ಸೋಮಶೇಖರನಾಯಕರ ಪೆಸರೊಳ್ ಸೋಮಶೇಖರಪುರಮೆಂದೆನಿಪಗ್ರಹಾರಮಂ ನಿರ್ಮಾಣಂಗೈಸಿ ಸ್ವಾಸ್ಥಕ್ಷೇತ್ರವೃತ್ತಿಗಳಂ ಕಲ್ಪಿಸಿ ಶ್ರೋತ್ರಿಯಬ್ರಾಹ್ಮಣರ್ಗೆ ಶಿವಾರ್ಪಿತಮಾಗಿ ಧಾರೆಯನೆರೆದು ಸ್ಥಿರಶಾಸನಮಂ ಬರೆಸಿತ್ತಳಂತುಮಲ್ಲದೆ ಬಸವಾಪಟ್ಟಣದ ಸೀಮಾಸನ್ನಿವೇಶದೊಳ್ ಹೂಲಿಕೆರೆಯೆಂಬ ಸ್ಥಳದೊಳ್ ವಿರಾಜಿಪ ಕೋಂಟೆಯಂ ಸ್ವಾಧೀನಂಗೈದದಕ್ಕೆ ಸ್ವನಾಮಾಂಕಿತಮಾದ ಚನ್ನಗಿರಿಯ

1 ಪಡೆದಿರುತ್ತವಾಸಂತರಂದಾನಿವಾಸದ (ಕ)

ಕೋಂಟೆ ಯೆಂದು ಪೆಸರಿಟ್ಟು ತತ್ಪರಿಸ್ತರಣವಂ ಬಲ್ಪುಗೈಸಿದಳಂತು ಮಲ್ಲದೆಯುಂ ॥ ೯೫

ಮೆರೆವೆಳಕಾನಗರದ ಸುರ
ಪುರದೆಸಕವನಿಳಿಕೆಗೆಯ್ವ ಬಿದುರೂರೆಡೆಯೊಳ್ ।
ಕರಮೆಸೆವ ನೀಲಕಂಠೇ
ಶ್ವರಗೆ ರಥೋತ್ಸವದ ಕಟ್ಟಳೆಯನಾಗಿಸಿದಳ್ ॥ ೯೬

ಇಂತು ವೇಣುಪುರದ ನೀಲಕಂಠೇಶ್ವರ ದೇವರ್ಗೆ ಪ್ರತಿವರ್ಷವುಂ ರಥೋತ್ಸವಮನಾಗಿಪಂತು ಕಟ್ಟಳೆಯಂ ರಚಿಸಿ, ಮತ್ತಂ ಕೆಳದಿ ರಾಮೇಶ್ವರ ವೀರಭದ್ರೇಶ್ವರ ಕೊಲ್ಲೂರ ಮೂಕಾಂಬಿಕೆಯುಮ್ಮನವರ್ಗೆ ಹೇರಳ ಭೂಸ್ವಾಸ್ಥೆಯಂ ಬಿಟ್ಟು ಲೋಪವಾಗದಂತು ತತ್ತತ್ಪೂಜಾದಿ ವಿಭವಂಗಳಂ ನಡೆಸಿ ಶ್ರೀಮತ್ಕೊಲ್ಲೂರ ಮೂಕಾಂಬಿಕೆಯವರ ಕಟಾಕ್ಷ ಲಬ್ಧಸಂಪೂರ್ಣೈಶ್ವರ್ಯಸಂಪನ್ನಳೆನಿಸಿ ಕೆಳದಿಯ ವೀರಭದ್ರದೇವರ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಶಿಲಾಮಯಶಿಖರದ ಕೆಲಸಮುಮಂ ತದ್ರಂಗಮಂಟಪದ ರಚನಾದಿನವೀನ ಕೆಲಸಂಗಳುಮಂ ಸಂಪೂರ್ಣಮೆನಲಾಗಿಸಿ ಭೋಗಮಂಟಪದ ಸಮ್ಮುಖದೊಳ್ ಧ್ವಜಸ್ತಂಭಮಂ ನಿಲಿಸಿ ಮತ್ತಂ ಶೃಂಗಪುರದ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಧರ್ಮಮಂ ಸಾಂಗವಾಗಿ ನಡೆಸಿ ವೇಣುಪುರ್ದರಮನೆಯೊಳೊಪ್ಪುವ ಭದ್ರಚಾವಡಿಯಂ ದೃಢಂಗೆಯ್ಸಿ ಕಾಶೀ ಧರ್ಮಮಂ ಸಾಂಗವಾಗಿ ನಡೆಸಿ ಮತ್ತಂ ಕಾಶೀ ರಾಮೇಶ್ವರ ಶ್ರೀಶೈಲ ತಿರುಪತಿ ಮುಂತಾದ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರಂಗಳೊಳ್ ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ನಡೆವಂತು ವರ್ಷಾಶನದ ಕಟ್ಟಳೆಯಂ ಕಲ್ಪಿಸಿ ಮತ್ತಮದಲ್ಲದುಚಿತಸ್ಥಾನಂಗಳೊಳ್ ಮಠಂಗಳಂ ಕಟ್ಟಿಸಿ ಶಿವಜಂಗಮಾರ್ಥಂ ಶಿವಾರ್ಪಿತವಾಗಿ ಧಾರೆಯನೆರೆದು ಸ್ಥಿರಶಾಸನವಂ ಬರೆಸಿತ್ತಂತುಮಲ್ಲದೆಯುಂ, ತಮ್ಮ ಸೇವಕರಾದ ಶಿವಭಕ್ತಗುರಿಕಾರ ಶೈವ ವೈಷ್ಣವಬ್ರಾಹ್ಮಣಗುರಿಕಾರರ ಮುಖದಿಂ ಮಠ ಮಾನ್ಯ ದೇವಸ್ಥಾನಾಗ್ರಹಾರಾದಿ ನಾನಾವಿಧ ದಾನಧರ್ಮಂಗಳನಾಗಿಸಿ ಶಾಶ್ವತಧರ್ಮಕೀರ್ತಿಗಳಂ ಸಂಪಾದಿಸಿ ಸದ್ಧರ್ಮದಿಂ ರಾಜ್ಯಪ್ರತಿಪಾಲನಂಗೈದಳಂತು ಮಲ್ಲದೆಯುಂ ॥ ೯೭

ಉನ್ನತಶುಭಗುಣಗಣಾಸಂ
ಪನ್ನತೆಯಿಂ ಕ್ಷಾತ್ರದಾನಧರ್ಮಾದಿಗಳಿಂ ।
ಚನ್ನಮ್ಮಾಜಿಗೆ ಸರಿಯಹ
ಮನ್ನೆಯರಿಲ್ಲೆನಿಸಿ ರಾಜ್ಯಮಂ ರಕ್ಷಿಸಿದಳ್ ॥ ೯೮

ಈ ಚನ್ನಮ್ಮಾಜಿಯವರ್ ಭುವನಗಿರಿಯ ದುರ್ಗದೊಳ್ ತಮಗೆ ಪಟ್ಟವಾದ ಶಾಲಿವಾಹನಶಕ ವರ್ಷ ೧೫೯೪ ನೆಯ ವಿರೋಧಿಕೃತ್ಸಂವತ್ಸರದ ಫಾಲ್ಗುಣಶುದ್ಧ ೧೦ ಆರಭ್ಯ ಈಶ್ವರನಾಮಸಂವತ್ಸರದ ಶ್ರಾವಣಶುದ್ಧ ೧೪ ವರೆಗೆ ವರ್ಷ ೨೫ ತಿಂಗಳು ೪ ದಿನ ೨೦ ಪರ್ಯಂತಂ ಸದ್ಧರ್ಮದಿಂ ರಾಜ್ಯಂಗೈದು ಶಿವಸಾಯುಜ್ಯಮಂ ಪಡೆದರ್ [1]

ನವಮಾಶ್ವಾಸಂ ಸಂಪೂರ್ಣಂ

---

[1] ಈ ಚನ್ನಮ್ಮಾಜಿಯವರಿಗೆ ಬಿದರೂರು ಕೋಪ್ಪಲು ಮಠದಲ್ಲು ಸಮಾಧಿಯಾಯಿತು.

ಈ ಚನ್ನಮ್ಮಾಜಿಯವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬದುಕುವಮಾಡಿದವರು.— ಕೋಟೆಪುರದ ಸಿದ್ಧಪ್ಪಶೆಟ್ಟರು, ಬೊಕ್ಕಸದ ಸಿದ್ಧಬಸವಯ್ಯ, ಕೋಳಾಲದ ವೆಂಕಪ್ಪಯ್ಯ, ಬಿಳಿಗಿ ಕೋನಪ್ಪಯ್ಯ, ಕಂದಾಚಾರದ ಲಕ್ಷ್ಮಯ್ಯ, ಕಾಸರಗೋಡು ತಿಮ್ಮಣ್ಣನಾಯಕ, ಆವಿನಹಳ್ಳಿ ನರಸಪ್ಪಯ್ಯ, ಸಬ್ಬನೀಸ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪಯ್ಯ, ಮುತ್ತೂರು ತಮ್ಮರಸಯ್ಯ, ಗುರುಬಸವಪ್ಪದೇವರು, ಭದ್ರಪ್ಪದೇವರು, ಕರಣಿಕ ಬಿಳಿಗಿ ಸುಬ್ಬಯ್ಯ, ಕೋಳಾಲದ ರಾಮಪ್ಪಯ್ಯ, ಬೊಕ್ಕಸದ ವೆಂಕಪ್ಪಯ್ಯ, ರಾಯಸದ ವೆಂಕಪ್ಪಯ್ಯ, ಶರಜಾ ನಾಗಪ್ಪಯ್ಯ, ಬಿಳಿಗಿ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪಯ್ಯ, ಅಶ್ವತ್ಥಯ್ಯ, ಪುಟ್ಟಯ್ಯ, ಸಬ್ಬನೀಸ ಲಕ್ಷ್ಮಯ್ಯ, ಶರಜಾ ಶಂಕರನಾರಣಯ್ಯ, ಕೋಳಿವಾಡದ ಬೊಮ್ಮರಸಯ್ಯ, ಚಿಟನಿಸ ನಾಗಪ್ಪಯ್ಯ, ಶರಜಾ ತಿರುಮಲಯ್ಯ, ತಿಮ್ಮಪ್ಪಯ್ಯ, ಮರಿಯಪ್ಪಯ್ಯ, ಸೂರಪ್ಪಯ್ಯ, ಪಟ್ಟೆ ಬೊಮ್ಮಯ್ಯ, ಕೃಷ್ಣಪ್ಪಯ್ಯ, ಗರಜಿನ ಚನ್ನವೀರವಡೇರು, ವೋನಪ್ಪಶೆಟ್ಟರು, ಮರಿಯಪ್ಪಶೆಟ್ಟರು, ಶರಜಾರಾಯನ ಮಗ ತಿರುಮಲಯ್ಯ, ಗಂಗಾಧರಯ್ಯ, ಬೆಳವಂದೂರು ಗುರಪ್ಪನಾಯಕ, ಹೊಸೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪಯ್ಯ ಇವರು ಮುಂತಾದ ನಿಯೋಗಿಗಳು.

ದ ಶ ಮಾ ಶ್ವಾ ಸಂ

ಆ ಚನ್ನಮ್ಮಾಜಿಯವರ ತರುವಾಯ ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ವಿಜಯಾಭ್ಯುದಯ ಶಾಲಿವಾಹನ ಶಕ ವರ್ಷ ೧೬೭೯ ನೆಯ ಈಶ್ವರ ಸಂವತ್ಸರದ ಶ್ರಾವಣ ಶುದ್ಧ ೧೪ಯಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯಸೋಮಶೇಖರನಾಯಕರ ಪತ್ನಿ ಚನ್ನಮ್ಮಾಜಿಯವರ ಕುಮಾರರಾದ ಹಿರಿಯಬಸವಪ್ಪನಾಯಕರ್ಗೆ ವೇಣುಪುರದರಮನೆಯಲ್ಲಿ ರಾಜಪಟ್ಟಂ.[1]

ಧರೆಗಧಿಕ ಚನ್ನಮಾಂಬಾ
ತರುಣಿಯ ತರುವಾಯಿಯೊಳ್ತದಾತ್ಮಜನಹ ಭೂ।
ಸುರಬಸವೇಂದ್ರಂ ರಾಜ್ಯದ
ಧುರಮಂ ತಾಂ ವಹಿಸಿ ಬಾಳ್ದನತಿಸಂಭ್ರಮದಿಂ ॥ ೧

ಅದೆಂತೆಂದೊಡಾಬಸವಪ್ಪನಾಯಕಂ ತಮ್ಮ ತಂದೆ ಮರಿಯಪ್ಪಸೆಟ್ಟರ್, ಮೋನಪ್ಪಸೆಟ್ಟರ ಪುತ್ರ ನಿರ್ವಾಣಯ್ಯನವರ್, ತದನುಜ ಗುರುವಪ್ಪನವರ್, ಪ್ರಧಾನಿ ಗುರುಬಸವಪ್ಪದೇವರ್ , ಗರಜಿನ ಶಾಂತಪ್ಪೊಡೆಯರ್, ಸಬ್ಬನಿಸ ಕೊಳವಾಡದ ಬೊಮ್ಮರಸಯ್ಯ, ಶರಜಾ ಹೂವಯ್ಯ, ಚಿಟನಿಸ ಭೈರಯ್ಯ, ಗಾಜನೂರ ಯಲ್ಲಪ್ಪಯ್ಯ, ಆ ಲಕ್ಷ್ಮಯ್ಯ, ಹೊನ್ನಾಳಿ ಸುಬ್ಬಯ್ಯ, ಪಟ್ಟಯ ಸೇನಬೋವ ರಂಗಪ್ಪಯ್ಯ, ಕೋಳಾಲದ ವೆಂಕಟೇಶಯ್ಯ, ನಲ್ಲೂರ ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಯ್ಯ, ಆ ವೆಂಕಪ್ಪಯ್ಯ, ರಾಯಸದ ಅಶ್ವತ್ಥಯ್ಯ, ಶರಜಾ ನರಸಪ್ಪಯ್ಯ, ಚನ್ನಪ್ಪಯ್ಯ, ಆ

[1] ಆ ಬಸವಪ್ಪನಾಯಕರಿ ತಮಗೆ ರಾಜಪಟ್ಟವಾದ ಈಶ್ವರ ಸಂವತ್ಸರದ ಶ್ರಾವಣ ಶುದ್ಧ ೧೪ ಆರಭ್ಯ ಜಯ ಸಂವತ್ಸರದ ಪುಷ್ಯ ಬಹುಳ ೧೦ವರೆಗೆ ವರ್ಷ ೧೭ ತಿಂಗಳು ೫ ದಿವಸ ೧೧ ಪರ್ಯಂತಂ ಸದ್ಧರ್ಮದಿಂ ರಾಜ್ಯಪ್ರತಿಪಾಲನಂಗೈದರಾವಿವರಣಮಂ ಪದ್ಯರೂಪದಿಂ ಪೇಳ್ವೆನದೆಂತೆಂದೊಡೆ (ಕ.ಬ.)

ನಾಗಪ್ಪಯ್ಯ, ವೆಂಕಟಯ್ಯ, ಚಿಕ್ಕ ತಿಮ್ಮಯ್ಯನ ಕೂಸಪ್ಪಯ್ಯ, ಮುಂತಾದ ಮಂತ್ರಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ನಿಯೋಗಿ ಗುರಿಕಾರಜನರ್ವೆರಸು ತಮ್ಮ ಮಾತೃ ಚನ್ನಮ್ಮಾಜಿಯವರಾಳಿ ಬರುತ್ತಿರ್ದ ರಾಜ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರ ದೇಶ ಕೋಶ ಪ್ರಜೆ ಪರಿವಾರ ಪರಿಸ್ತರಣ ಪುರಜನ ಪರಿಜನ ವಿದ್ವಜ್ಜನ ಬಂಧುಜನ ಸೇವಕಜನಮುಂತಾದ ಸಮಸ್ತಜನರಂ ಸಂರಕ್ಷಿಸುತ್ತುಂ, ಸದ್ಧರ್ಮದಿಂ ರಾಜ್ಯಪ್ರತಿಪಾಲನಂಗೆಯುತ್ತುಂ ತತ್ಸಂವತ್ಸರದ ಮಾಘ ಮಾಸದಲ್ಲಿ ಕುಟರಹಳ್ಳಿ ಚನ್ನವೀರಮೊಡೆಯರ ಮಗ ಬಸವಪ್ಪನ ಪತ್ನಿಯಾದ ಪುಟ್ಟಮ್ಮನ ಕುಮಾರಿಯಾದ ಚನ್ನಮ್ಮಾಜಿಯವರ್, ಹೆಬ್ಬಕೋಟೆ ವಿರೂಪಾಕ್ಷಯ್ಯನ ಮಗ ಶಿವಯ್ಯನ ಕುಮಾರಿ ವೀರಮ್ಮಾಜಿಯವರ್ ಹೀಗೆ ಇರ್ವರ್ ಸ್ತ್ರೀಯರಂ ವಿವಾಹವಾದರ. ಈ ಬಸವಪ್ಪನಾಯಕರ್ಗೆ ಪ್ರಾಕು ಈ ಬಸವಪ್ಪನಾಯಕರ ಮಾತೃ ಚನ್ನಮ್ಮಾಜಿಯವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಾಳಯುಕ್ತಿ ಸಂವತ್ಸರದ ಮಾರ್ಗಶಿರಮಾಸದಲ್ಲಿ ವಿವಾಹವಾದ ಸ್ತ್ರೀಯರ್ ಹೆಬ್ಬೆ ಮಹಂತಯ್ಯನ ಕುಮಾರಿ ಚನ್ನಮ್ಮಾಜಿಯವರ್, ಮಳಿಗೆ ಚನ್ನವೀರಪ್ಪನ ಕುಮಾರಿ ಚನ್ನಬಸವಮ್ಮಾಜಿಯವರ್ ; ಈ ಹಿರಿಯ ಬಸವಪ್ಪನಾಯಕರ್ಗೆ ಈ ಪ್ರಕಾರಂ ನಾಲ್ವರ್ ಸ್ತ್ರೀಯರ್; ಈ ನಾಲ್ಕು ಸ್ತ್ರೀಯರೊಳಗೆ ಹೆಬ್ಬೆ ಮಹಂತಯ್ಯನ ಮಗಳ್ ಚನ್ನಮ್ಮಾಜಿಯವರ್, ಹೆಬ್ಬೆ ವಿರೂಪಾಕ್ಷಯ್ಯನ ಮಗ ಶಿವಯ್ಯನ ಕುಮಾರಿಯಾದ ವೀರಮ್ಮಾಜಿಯವರ್ ಈ ಇರ್ವರ್ ಸ್ತ್ರೀಯರಲ್ಲಿಯುಂ ಸಂತಾನವಿಲ್ಲ. ಮೇಲಾದ ಇರ್ವರ್ ಸ್ತ್ರೀಯರೊಳಗೆ ಮಳಿಗೆ ಚನ್ನವೀರಪ್ಪನ ಮಗಳ್ ಚನ್ನಬಸವಮ್ಮಾಜಿಯವರ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಕು ಚನ್ನಮ್ಮಾಜಿಯವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜೋತ್ಪತ್ತಿ ನಾಮಸಂವತ್ಸರದ ಕಾರ್ತಿಕ ಶುದ್ಧ ೧೦ ಯಲ್ಲಿ ಸೋಮಶೇಖರನಾಯಕರ್ ಜನಿಸಿದರೆಂದು ಪ್ರಾಕು ಚನ್ನಮ್ಮಾಜಿಯವರ್ ರಾಜ್ಯವಾಳುತ್ತಿರ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಒಳಗೆ ಬರೆದು ಇದೆ. ಈ ಬಸವಪ್ಪನಾಯಕರ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಪತ್ನಿ ಕುಟರಹಳ್ಳಿ ಚನ್ನವೀರಮೊಡೆಯರ ಮಗ ಬಸವಪ್ಪನ ಪತ್ನಿಯಾದ ಪುಟ್ಟಮ್ಮನ ಮಗಳಾದ ಚನ್ನಮ್ಮಾಜಿಯವರ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ವಿಕ್ರಮ ಸಂವತ್ಸರದ ವೈಶಾಖ ಶುದ್ಧ ೧ ಯಲ್ಲಿ

ವೀರಭದ್ರನಾಯಕರ್ ಜನಿಸಿದರ್. ಈ ಹಿರಿಯ ಬಸವಪ್ಪನಾಯಕರ್ಗೆ ಹೀಗೆ ಇರ್ವರ್ ಕುಮಾರರ್. ಅವರೊಳಗೆ ಜ್ಯೇಷ್ಠಪುತ್ರನಾದ ಸೋಮಶೇಖರನಾಯಕರ್ಗೆ ಚಿತ್ರಭಾನು ಸಂವತ್ಸರದ ವೈಶಾಖ ಶುದ್ಧ ೩ ಯಲ್ಲಿ ಚಿಲನೂರ ವೀರಪ್ಪನ ಮಗಳ್ ವೀರಮ್ಮಾಜಿಯವರ್ ಸೂರಿರಾಯನ ಕಲ್ಲಪ್ಪನ ಮಗಳ್ ಬಸವಮ್ಮಾಜಿಯವರ್ ಇಂತಿರ್ವರ್ ಸ್ತ್ರೀಯರಂ ವಿವಾಹವಂ ಮಾಡಿದರ್. ಮುಂದೆ ಈ ಸೋಮಶೇಖರನಾಯಕರ್ ತಾವು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯವಾಳುತ್ತಿರ್ದ ಪ್ಲವ ಸಂವತ್ಸರದ ಫಾಲ್ಗುಣ ಶುದ್ಧ ೩ ಯಲ್ಲಿ ಮೋನಪ್ಪಶೆಟ್ಟರ ಮಗ ನಿರ್ವಾಣಯ್ಯನವರ ಪತ್ನಿ ಭದ್ರಮ್ಮನವರ ಕುಮಾರಿ ನೀಲಮ್ಮಾಜಿಯವರಂ ವಿವಾಹಮಾದರ್. ಈ ಹಿರಿಯ ಬಸವಪ್ಪನಾಯಕರ ಕುಮಾರ ಸೋಮಶೇಖರ ನಾಯಕರ್ಗೆ ಈ ಮೂವರ್ ಸ್ತ್ರೀಯರ್. ಈ ಮೂವರ್ ಸ್ತ್ರೀಯರೊಳಂ ಸಂತಾನಮಿಲ್ಲ. ಮತ್ತಮಾ ಬಸವಪ್ಪನಾಯಕಂ ತಮ್ಮ ಕನಿಷ್ಠಪುತ್ರನಾದ ವೀರಭದ್ರನಾಯಕರ್ಗೆ ಸರ್ವಧಾರಿ ಸಂವತ್ಸರದ ಮಾರ್ಗಶಿರ ಬಹುಳ ೫ ಲ್ಲಿ ಸಾಗರದ ವಾರದ ಚನ್ನಬಸವಪ್ಪನ ಕುಮಾರಿ ಚನ್ನಮ್ಮಾಜಿಯವರ್ ಸೂರಿರಾಯನ ಕಲ್ಲಪ್ಪನ ಚಿಕ್ಕ ಕುಮಾರಿ ಮಲ್ಲಮ್ಮಾಜಿಯವರ್ ಹೀಗೆ ಇರ್ವರ್ ಸ್ತ್ರೀಯರಂ ವಿವಾಹವಂ ಮಾಡಿದರ್. ಈ ಇರ್ವರ್ ಸ್ತ್ರೀಯರೊಳಗೆ ವಾರದ ಚನ್ನಬಸವಪ್ಪನ ಮಗಳ್ ಚನ್ನಮ್ಮಾಜಿಯವರ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಂತಾನವಿಲ್ಲ. ಸೂರಿರಾಯನ ಕಲ್ಲಪ್ಪನ ಮಗಳ್ ಮಲ್ಲಮ್ಮಾಜಿಯವರ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಈ ಬಸವಪ್ಪನಾಯಕರ ಕುಮಾರ ಸೋಮಶೇಖರ ನಾಯಕರ್ ರಾಜ್ಯವಾಳುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ಲವ ಸಂವತ್ಸರದ ಮಾರ್ಗಶಿರ ಶುದ್ಧ ೩ ಯಲ್ಲಿ ಈ ಬಸವಪ್ಪನಾಯಕರ್ ಜನಿಸಿದರ್. ಇದು ಚನ್ನಮ್ಮಾಜಿಯವರ ಕುಮಾರನಾದ ಹಿರಿಯ ಬಸವಪ್ಪನಾಯಕರ ಸಂತಾನಪರಂಪರಾವಿವರಣಂ; ಇನ್ನು ಪ್ರಕೃತಕಥಾಸಂದರ್ಭಮೆಂತೆನಲಾ ಹಿರಿಯಬಸವಪ್ಪನಾಯಕಂ ಸದ್ಧರ್ಮದಿಂ ರಾಜ್ಯಪ್ರತಿಪಾಲನಂಗೆಯ್ಯುತ್ತುಮಿರ್ದು ತನಗೆ ಪಟ್ಟಮಾದ ಈಶ್ವರ ಸಂವತ್ಸರಫಾಲ್ಗುಣ ಮಾಸದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಮಾತೃ ಚನ್ನಮ್ಮಾಜಿಯವರ್ ಪುತ್ರಿಯ

ಭಾವದಿಂದ ಸಾಕಿದ ಆ ಚನ್ನಮ್ಮಾಜಿಯವರ ತಂಗಿ ಮರಿಯಮ್ಮಾಜಿಯೆಂಬ ಕುಮಾರಿಯಂ ಮೋನಪ್ಪಸೆಟ್ಟರ ಮಗ ನಿರ್ವಾಣಯ್ಯಂಗಿತ್ತತ್ಯಂತಸಂಭ್ರಮದಿಂ ವಿವಾಹಮಂ ರಚಿಸಿ ಸುಖಮಿರುತ್ತುಮಿರ್ದರ್ ॥ ೨

ಕಡುಗಲಿಗಳಾರೆಯರ್ಕಳ
ಪಡೆಯಂ ಕಾಲ್ದೆಗೆಸಿ ಖಳರಿಗಾಶ್ರಯಮೆನಿಸಿಪಾ ।
ಕಡಲೆಡೆಯೊಳೆಸೆವ ನವಿಲೆಯ
ಗಡಮಂ ತದ್ಬಸವಭೂಮಿಪಂ ಸಾಧಿಸಿದಂ ॥ ೩

ಇಂತು ನಿರ್ವಾಣಯ್ಯನ ಸಹೋದರನಾದ ಚನ್ನಬಸವಪ್ಪನೊಡನೆ ಸೇನಾಸಮೂಹಮಂ ತೆಗಳ್ಚಿ ಕಳುಹಿ ಕಡಲೆಡೆಯೊಳೆಸೆವ ನವಿಲೆಗಡಮಂ ಸಾಧಿಸಿಯಾಗಡಕ್ಕೆ ಬಸವರಾಜದುರ್ಗವೆಂದು ಸ್ವನಾಮಾಂಕಿತಮಂ ರಚಿಸಿ ಬಲ್ಪುಗೈಸಿದನಂತುಮಲ್ಲದೆ [1] ಆನಂದಪುರದಲ್ಲಿ ॥ ೪

ಕಲಿ ಶೇಖುಕುಂದನಂ ಕೊಳು
ಗುಳದೆಡೆಯೊಳ್ಕಡಹಿ ದೇಶಕೋಶವನಲೆವಾ ।
ಖಳವೇಷಧಾರಿಯಂ ಯಮ
ನಿಳಯವನುರೆ ಪುಗಿಸಿ ರಾಜ್ಯಮಂ ರಕ್ಷಿಸಿದಂ ॥ ೫

---

1 ಪ್ರಾಕು ಶಿವಪ್ಪನಾಯಕನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಯನೋತ್ಪಾಟನವಂ ಮಾಡಿಸಿ ಹೊಸಂಗಡಿಯ ಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ ಅಂಕೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟಿರಲಲ್ಲಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಓಡಿ ಹೋದ ವೆಂಕಟಪ್ಪನಾಯಕರ ದೌಹಿತ್ರ ಸದಾಶಿವಯ್ಯನ ಪುತ್ರ ಅಂಧಕವೆಂಕಟಪ್ಪನಾಯಕನ ಪುತ್ರ ಕುತ್ಸಿತಶಿವಪ್ಪನಾಯಕನ ಮಗನು ವೇಷಧಾರಿನಾಮನನಾಂತು ಇರುತ್ತಿದ್ದನು. ಆ ವೇಷಧಾರಿಯನ್ನು ಗುತ್ತಳದ ಹನುಮಂತಗೌಡನ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಹಿಡಿತರಿಸಿ ಮರಿಯಪ್ಪಸೆಟ್ಟರು ಶಿರಶ್ಛೇದನಮಾಡಿಸಿದರು. ಆಮೇಲೆ ಆ ವೇಷಧಾರಿಗೆ ಇಬ್ಬರು ಮಕ್ಕಳು ಇರುತ್ತಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅವರೊಳಗೆ ಒಬ್ಬನ ಭೇದತಂತ್ರದ ಮೇಲೆ ಹೊರಗೆ ಶಿರಶ್ಛೇದನವ ಮಾಡಿಸಿದರು. ಮತ್ತೊಬ್ಬನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಅನಾಮಧೇಯನಾಗಿ ಕೆಟ್ಟು ಪಂಚಪಕೀರನಾಗಿ ಕಾಕತ್ರನಾಗಿ ಏನಾಗಿ ಎಲ್ಲಿ ಮೃತನಾಗಿ ಹೋದನೆಂಬುದು ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. (ಕ)

ಮತ್ತಮದಲ್ಲದೆ ॥ ೬

ಅರ್ಕಲಗೋಡವರಿಳೆಯನ
ವರ್ಕಳ್ಮಯಾವಿಗಳ್ವಶಂಗೆಯ್ದಿರೆ ಕೊಂ ।
ಡರ್ಕಲಗೋಡನವರ್ಗಿ
ತ್ತರ್ಕನಿಭಂ ಬಸವಭೂಪನುರೆ ಜಸವಡೆದಂ ॥ ೭

ಮತ್ತಮದಲ್ಲದೆ ॥ ೮

ಇಳೆಯಧಿಪರೆಲ್ಲರಿಂಗ
ಗ್ಗಳನೆನಿಸುತೆ ತಾಮ್ರಮುಖರ ವಶವಾಗಿಪ ಪೆ ।
*ರ್ಜೊಳೆಯಪ್ಪೊನ್ನೂರ ಕೋಂಟೆಯ
ನಳವಿಯೊಳಂ ಕೊಂಡು ಸಾಸವಂ ಮಿಗೆ ಮೆರೆದಂ ॥ ೯

ಮತ್ತಮದಲ್ಲದೊಂದವಸರದೊಳ್ ಮಲೆಯಾಳದವರ್ಮಾಯಾವಿಗಳ ಸೈನ್ಯವಂ ಸಹಾಯಮುಮಂ ಮಾಡಿಕೊಂಡೈದಿ ಚಂದ್ರಗಿರಿಯ ಕೋಂಟೆಯಂ ವೇಷ್ಟೈಸಿರಲ್ ಗರಜಿನ ಬಸವಪ್ಪದೇವರೊಡನೆ ಸೈನ್ಯಸಮೂಹಮಂ ತೆರಳ್ಚಿ ಕಳುಹಿ ಮಾಯಾವಿಗಳ ಸೈನ್ಯವಂ ಸಂಹರಿಸಿ ಮದೋದ್ರೇಕದಿಂದಿರ್ದ ಮಲೆಯಾಳರಂ ನಿಗ್ರಹಂಗೆಯ್ಸಿ ಚಂದ್ರಗಿರಿಯ ಕೋಂಟೆಯಂ ಸ್ವಾಧೀನಂಗೆಯ್ದು ಮಾಯಾವಿಗಳ್ಮುಂಕೊಂಡ ವಸುಧಾರೆಕೋಂಟೆಯಂ ಮಗುಳ್ದಾ ಚಿರಂಗದೊಳ್ಸ್ವಾಧೀನಂಗೆಯ್ದು ಬಲ್ಪುಗೆಯ್ಸಿ ಉಭಯಸಂಸ್ಥಾನಗಳ್ಗಮನ್ಯೋನ್ಯವಿರೋಧಂ ಪುಟ್ಟಿವರ್ತಿಸದಂತು ನಿಯೋಗಿ ಶರಜಾ ನಾಗಪ್ಪಯ್ಯನ ಮುಖದೊಳ್ಕ್ರಯಾಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಭಾಷಾಪತ್ರಿಕೆಯಂ ರಚಿಯಿಸಿ ನಿರ್ವೈರವಮಂ ನಿರ್ಮಿಸಿದನಂತುಮಲ್ಲದೆಯುಂ ॥ ೧೦

ಕಡುಗಲಿಗಳಪ್ಪ ಮೊಗಲ
ರ್ಕಡುಹಿಂ ಕೊಂಡಾನೆವಟ್ಟ ಮಹದೇವಪುರಂ ।
*ಜಡೆಯ ಹೊನ್ನಾಳಿಯೊಪ್ಪುವ
ಮಿಡಿಜೆಯ ಕೋಂಟೆಗಳ ಮಗುಳ್ದವಂ ಸಾಧಿಸಿದಂ ॥ ೧೧

ಇಂತು ಪೊಗಲರಧೀನವಾದ ಪರಿಸ್ತರಣಂಗಳಂ ಸ್ವಾಧೀನಂಗೆಯ್ದನಂತುಮಲ್ಲದೆಯುಂ ॥ ೧೨

ಕರಿತುರಗಪತ್ತಿಸಹಿತಂ
ದುರುಶೌರ್ಯೋದ್ರೇಕದಿಂದಮೈದಿದ ಯವನೇ।
ಶ್ವರ ಸವಣೂರ ನಬಾಬನ
ಗರುವಿಕೆಯಂ ತೀರ್ಚಿ ರಣದೆ ಮುರಿದೋಡಿಸಿದಂ ॥ ೧೩

ಇಂತು ಬಲಶಾಲಿಯಾದ ಸವಣೂರ ನಬಾಬನಂ ಗುರುವಪ ಮಂತ್ರಿಯ ಮುಖದಿಂ ಯುದ್ಧರಂಗದೊಳ್ಪಿಂದೆಗೆಸಿ ಸುಖಸಂಕಥಾವಿನೋದದಿಂ ರಾಜ್ಯಪ್ರತಿಪಾಲನಂಗೆಯ್ಯುತಿರ್ದನಂತುಮಲ್ಲದೆಯುಂ ॥೧೪

ಮೆರೆವ ಶಿವತತ್ವರತ್ನಾ
ಕರಮೆಂದೆನಿಪಾ ಸುಭಾಷಿತಸುರದ್ರುಮಮಂ।
ಬುರುತರಕಾವ್ಯದ್ವಯಮಂ
ವಿರಚಿಸಿ ಸದ್ಯಶವನಾಂತನಾಬಸವನೃಪಂ ॥ ೧೫

ಇಂತು ಸಂಸ್ಕೃತಗ್ರಂಥನಿಬಂಧದ್ವಯಮಂ ವಿರಚಿಸಿ ಮತ್ತಮದಲ್ಲದನಂತರಂ ಗೀರ್ವಾಣಕರ್ಣಾಟಕಭಾಷೆಗಳಿಂ [1] ॥ ೧೬

ಅನುಪಮಸೂಕ್ತಿಸುಧಾಕರ
ಮೆನಿಪಾ ವಸ್ತುಕಸುಕಾವ್ಯಮಂ ವಿರಚಿಸಿ ಸೂ।
ರಿಸಿಕರಕಲ್ಪದ್ರುಮನೆಂ
ದೆನಿಸೀ ಬಿರುದಾಂತು ಮೆರೆದನಾಬಸವನೃಪಂ ॥ ೧೭

ಮತ್ತಮದಲ್ಲದೆ ॥ ೧೮

1 ಕರ್ಣಾಟಕ ವಿಶ್ವಭಾಷೆಯೊಳ್ (ಕ.)

ದಾಸೋಽಹಂ ಪುರವರ್ಗಂ
ಭೂಸುರಮಠಮಾನ್ಯಸತ್ರಮೆಂಬಿವು ಮೊದಲಾ ।
ದಾ ಸಕಲಧರ್ಮಮಮಂ ಚಿ
ತ್ತೋಲ್ಲೇಶಂ ಬಸವಾವನೀಶನುರೆ ವಿರಚಿಸಿದಂ ॥ ೧೯

ಮತ್ತಮದಲ್ಲದೆ ಪ್ರತಿವರ್ಷದೊಳ್ ಕಾರ್ತಿಕಮಾಸದೊಳ್ ಸೋಮವಾರಂಗಳೊಳ್ [1] ಜಂಗಮಪಾದಪೂಜೆಯಂ ಮಾಳ್ಪ ಪದ್ಧತಿಯಂ ರಚಿಸಿ ಸಕಲಜನಹಿತಾರ್ಥಂ ವೇಣುಪುರೀನದಿಗೆ ಶಿಲಾಸೇತುವಂ ಕಟ್ಟಿಸಿ ಪರಮಹಂಸಪಕೀರರ್ಗಂ ಪ್ರತಿದಿನದೊಳ್ ರೊಟ್ಟಿಗಳನೀವ ಧರ್ಮಮುಮಂ ಮತ್ತಂ ಪಸಿದವರ್ಗನ್ನಮಂ ಶಿಶುಗಳ್ಗೆ ಪಾಲ್ಬೆಣ್ಣೆಗಳನೀವಂತು ಕಟ್ಟಳೆಯುಮಂ ರಚಿಸಿ ಮತ್ತಂ ತಮ್ಮ ಮಾತೃ ಚನ್ನಮ್ಮಾಜಿಯವರ ತದ್ದಿವಸದೊಳ್ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಶ್ರಾವಣ ಶುದ್ಧ ೧೪ಯ ದಿವಸದೊಳನೇಕ ಜಂಗಮಾತಿಥಿ ಪರಮಹಂಸ ಪಕೀರ ರಾಮದಾಸ ಜೋಗಿ ಪರದೇಶಿಮೊಂತಾದ ಜನರ್ಗನ್ನದಾನ ವಸ್ತ್ರದಾನಂಗಳಂ ಮಾಳ್ಪಂತು ಸ್ಥಿರಮಾದ ಕಟ್ಟಳೆಯಂ ರಚಿಯಿಸಿ ಮತ್ತಂ [2] ಸ್ವರಾಷ್ಟ್ರಂಗಳೊಳಕಾಲಚಕ್ರದೊಳತ್ತುವುತ್ತಾರಪಗುದಿಯನೆತ್ತದಂತು ನಿಯಾಮಕಮಂ ರಚಿಸಿ ಕೆಳದಿಯ ವೀರಭದ್ರದೇವಸ್ಥಾನದ ಶಿಲಾಮಯದ ಕೆಲಸಗತಿಯಂ [3] ಸಂಪೂರ್ಣಮಾಗಿಸಿ ಮತ್ತಂ ತಮ್ಮ ಸೇವಕ ಗುರಿಕಾರ ಹರಿಕಾರರ ಮುಖದಿಂದೆಯುಮಗ್ರಹಾರಾದಿಧರ್ಮಂಗಳನಾಗಿಸಿ ಶಾಶ್ವತಧರ್ಮಕೀರ್ತಿಗಳನುಪಾರ್ಜಿಸಿದನಂತುಮಲ್ಲದೆಯುಂ ॥ ೨೦

ವಿಲಸತ್ಸಮಸ್ತಶಾಸ್ತ್ರಂ
ಗಳನುರೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಸರ್ವವಿದ್ವಜ್ಜನಸಂ ।

---

1 ವಿಶೇಷಧರ್ಮಂಗಳನ್ನಡೆವಂತು ಮತ್ತಂ ವೇಣುಪುರೀ (ಬ)

2 ಸ್ವರಾಷ್ಟ್ರದೊಳತ್ತುವುತ್ತಾರಪಗುದಿಯ (ಬ)

3 ಸಾಂಗಮಾಗಿ ರಚಿಸಿ (ಕ)

ಕುಲಮಂ ರಕ್ಷಿಸಿ ಧರ್ಮದೊ
ಳಿಳೆಯಂ ಪಾಲಿಸಿದನೊಲ್ದು ಬಸವಮಹೀಶಂ[1] ॥ ೨೧

ಈ ಬಸವಪ್ಪನಾಯಕರ್ ತಮಗೆ ಪಟ್ಟವಾದ ಶಾಲಿವಾಹನ ಶಕ ವರ್ಷ ೧೬೨೦ನೆಯ ಈಶ್ವರ ಸಂವತ್ಸರದ ಶ್ರಾವಣ ಶುದ್ಧ ೧೪ಯು ಆರಭ್ಯ ಜಯ ಸಂವತ್ಸರದ ಆಶ್ವಯುಜ ....ವರ್ಷ ೧೭ ತಿಂಗಳು ೫ ದಿನ ೧೧ ಪರ್ಯಂತಂ ರಾಜ್ಯವಾಳಿದರ್.

ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ವಿಜಯಾಭ್ಯುದಯ ಶಾಲಿವಾಹನ ಶಕ ವರ್ಷ ೧೬೩೬ನೆಯ ಜಯ ಸಂವತ್ಸರದ ಪುಷ್ಯ ಬಹುಳ ೧ಯಲ್ಲಿ ಬಸವಪ್ಪನಾಯಕರ ಜ್ಯೇಷ್ಠಪುತ್ರರಾದ ಸೋಮಶೇಖರನಾಯಕರ್ಗೆ ವೇಣುಪುರದರಮನೆಯಲ್ಲಿ ರಾಜಪಟ್ಟಂ. ಈ ಸೋಮಶೇಖರನಾಯಕರ್ ರಾಜ್ಯವಾಳಿದ ವಿವರಣವಂ ಪದ್ಯರೂಪದಿಂ ಪೇಳ್ವೆನದೆಂತೆಂದೊಡೆ:

ಶ್ರೀಮದ್ಬಸವಮಹೀಶಲ
ಲಾಮಾನ್ವಯದುಗ್ಧವಾರ್ಧಿಪೂರ್ಣಶಶಾಂಕಂ ।
* ಸೋಮಶೇಖರನೃಪಂ ರಿಪು
ಭೀಮಂ ಬಳಿಕೆಸೆವ ರಾಜ್ಯರಮೆಗರಸಾದಂ ॥ ೨೨

---

1 ಈ ಬಸವಪ್ಪನಾಯಕರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಖದುಕುಗಳ ಮಾಡಿದವರು :— ಪ್ರಧಾನಿ ಗುರುಬಸವಪ್ಪದೇವರು, ಗರಜಿನ ಶಾಂತದೇವರು, ಸಬ್ಬನೀಸ ಕೋಳಿವಾಡದ ಬೊಮ್ಮರಸಯ್ಯ, ಶರಜಾ ಹೂವಯ್ಯ, ಚಿಟನೀಸ ಭದ್ರಯ್ಯ, ಪಟ್ಟರಂಗಪ್ಪಯ್ಯ, ಪಟ್ಟ ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಯ್ಯ, ನೆಲ್ಲೂರ ವೆಂಕಟಪ್ಪಯ್ಯ, ಗಾಜನೂರ ಲಕ್ಷ್ಮಯ್ಯ, ಆ ಮಲ್ಲಪ್ಪಯ್ಯ, ಶರಜಾ ತಿರುಮಲಯ್ಯ, ಶರಜಾ ವೆಂಕಟಯ್ಯ, ಚಿಕ್ಕ ತಿಮ್ಮಯ್ಯನ ಕೂಸಪ್ಪಯ್ಯ, ಕೋಳಾಲದ ವೆಂಕಟಕೃಷ್ಣಯ್ಯ, ಆ ವೆಂಕಟೇಶಯ್ಯ, ಹೊನ್ನಾಳಿ ಸುಬ್ಬಯ್ಯ, ರಾಯಸದ ಅಶ್ವತ್ಥಯ್ಯ, ಶರಜಾ ನಾಗಪ್ಪಯ್ಯ, ಆ ನರಸಪ್ಪಯ್ಯ, ಚೆನ್ನಪ್ಪಯ್ಯ, ಮನೆವಾರ್ತೆ ಹುದಾರ ವೀರಪ್ಪ ಮುಂತಾದವರು.

ಈ ಬಸವಪ್ಪನಾಯಕರಿಗೆ ಬಿದುರೂರ ಕೊಪ್ಪಲ ಮಠದಲ್ಲೂ ಸಮಾಧಿಯಾಯಿತು. (ಕ)

ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ ಮೋನಪ್ಪಸೆಟ್ಟರ ಮಗ ನಿರ್ವಾಣಯ್ಯನವರ್, ಗುರುವಪ್ಪ, ಹುಜೂರು ಪಾರಪತ್ಯಗಾರ ಗರಜಿನ ಶಾಂತಪ್ಪೊಡೆಯರ್ ಎಡವ ಸಿದ್ದಪ್ಪ, ಮಹದೇವಪುರದ ದೇವಪ್ಪ, ಸುಬೇದಾರ ಸಿದ್ದಪ್ಪ, ಕೋಹಿಲೆ ಲಿಂಗಪ್ಪ, ಬೆಳ್ಳಾರೆ ಚನ್ನಪ್ಪಯ್ಯ, ಕರಣಿಕ ಕೋಳಾಲದ ವೆಂಕಟೇಶಯ್ಯ, ಗಾಜನೂರ ಲಕ್ಷ್ಮರಸಯ್ಯ, ಆರಗದ ಪರಮೇಶ್ವರಯ್ಯ, ಬಾರಕೂರ ಸೂರಯ್ಯ, ಜಾಪೂರ ಮಲ್ಲಪ್ಪಯ್ಯ, ರಾಯಸದ ಸೂರಯ್ಯ, ಅಶ್ವತ್ಥಯ್ಯ, ಗಂಗಾಧರಯ್ಯ, ಸಬ್ಬುನೀಸ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪಯ್ಯ, ಕೋಳಿವಾಡದ ಬೊಮ್ಮರಸಯ್ಯನವರ ಮಗ ತಮ್ಮರಸಯ್ಯ ಮುಂತಾದ ಮಂತ್ರಿ ಮನ್ನೆಯ ನಿಯೋಗಿ ಸಾಮಾಜಿಕಜನರ್ಗೆ ತತ್ತದ್ಯೋಗ್ಯತಾನುಸಾರವರಿದುಚಿತಾಧಿಕಾರಂಗಳನಿತ್ತು ತಮ್ಮ ಜನಕ ಬಸವಪ್ಪನಾಯಕರಾಳಿಬರುತ್ತಿದ್ದ ರಾಜ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರ ದೇಶ ಕೋಶ ಪ್ರಜೆ ಪರಿವಾರ ಪರಿಸ್ತರಣ ಪುರಜನ ಪರಿಜನ ಬಂಧುಜನ ಸೇವಕಜನರಂ ಸಂರಕ್ಷಿಸುತ್ತುಂ, ತಮ್ಮ ಅನುಜ ವೀರಭದ್ರನಾಯಕರಂ ಪ್ರೀತಿಯಿಂ ನಡೆಸಿಕೊಳುತ್ತುಂ, ಮಾವ ನಿರ್ವಾಣಯ್ಯನವರ್ಗೆ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರವನಿತ್ತು ಸದ್ಧರ್ಮದಿಂ ರಾಜ್ಯಪ್ರತಿಪಾಲನಂಗೆಯ್ಯುತ್ತುಮಿರಲಾ ಕಾಲದೊಳತ್ತಂ ॥ ೬೩

[1] ವೈರಿಗಳುಪಟಳದಿಂ ಸಮ
ಣೂರ ಸಬಾಬಂ ಸ್ವದೇಶದೊಳ್ನಿತ್ತರಿಸ ।
ಲ್ಕಾರದೆ ಸಹಾಯಮಂ ತಾಂ
ಹಾರುತೆ ರಾಯಸವನ್ನೆದೆ ಬರೆದಟ್ಟಲೊಡಂ ॥ ೬೪

ಕೋಹಿಲೆಯ ಸಿದ್ದಪನಕೂ
ಡಾಹವನಿಸ್ಸೀಮಸುಭಟರಂ ತೆರಳಿಸಿ ಸ ।
ನ್ನಾಹದೊಳೈದಿದ ಶತ್ರು
ವ್ಯೂಹವನಂಕದೊಳೆ ಸದೆದು ಮುರಿದೋಡಿಸುತುಂ ॥ ೬೫

1 ಮನ್ಮಥಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲು (ಕ)

ಕುಜನರನಲೆದು ಬಳಿಕ್ಕಂ
ನಿಜಪದದೊಳ್ ತನ್ನ ಬಾಬನಂ ನಿಲಿಸಿ ನೃಪ।
ವ್ರಜದೊಳ್ಮಿಗೆ ಪರಮೋನ್ನತ
ಭುಜಬಲಮಂ ಮೆರೆದನಾನೃಪಾಲಕವರ್ಯಂ ॥ ೨೬

ಆ ಸವಣೂರ ಸಂಸ್ಥಾನಮಂ ಕ್ರಮದಿಂ ಮುನ್ನಾಳ್ದ ವಿಜಾಪುರದ ಪಾತುಶಾಹರ ಬಗೆ:—ವಜೀರ ರಗಟೀ ಬಲೂಲಖಾನಂ; ಅವನ ಮಗಂ ಚಿಕ್ಕ ಬಬೂಲಖಾನಂ; ಅವನ ಮಗನಬ್ದುಲ್ಲರಹೊ ಯೆಂಬವಂ; ಡಿಳ್ಳಿಯ ಅವರಂಗಜೇಬ ಪಾತುಶಾಹಂ ವಿಜಾಪುರದ ಸಂಸ್ಥಾನಮಂ ಸ್ವಾಧೀನಂಗೈದನಂತರಮಾ ಅಬ್ದುಲ್ಲರಹೋ ಯೆಂಬವಂಗೆ ದಿಲಾಲನೆಂದು ಪ್ರತಿನಾಮವನಿತ್ತು ನೀಂ ಮಲೆನಾಡು ಮುಂತಾದ ದಾಕ್ಷಿಣಾತ್ಯ ರಾಜ್ಯದ ಮೇಲುಪರಾಂಬರಿಕೆಯೊಳಿಹುದೆಂದು ನಿಯಾಮಕಂ ಗೆಯ್ದು ನಿಲಿಸಲವಂ ತತ್ಸವಣೂರೊಳ್ ಬಲಿಷ್ಠನಾಗಿ ನಿಂದಂ. ಆ ದಿಲಾಲನ ಮಕ್ಕಳ್ ಅಬ್ದುಲ್ಲಮಹಮ್ಮದ್, ಕರೀಮ, ಸತಾರ, ಗಫಾರರೆಂದು ನಾಲ್ವರ್; ಅವರೊಳ್ ಗಫಾರನ ಮಗಂ ಮದೀಜಂ; ಇಂತಿವರ್ಸವಣೂರನಾಳ್ದವರ್; ಇಂತು ನೆಗಳ್ತೆವೆತ್ತ ಸವಣೂರ ನಬಾಬನ ವಂಶಸಂಜಾತರೊಳ್ ಅಬ್ದುಲ್ಲಮಹಮ್ಮದ್ಖಾನನ ಶತ್ರುವರ್ಗಮಂ ವಾರೆದೆಗೆಸಿ ಸಂಸ್ಥಾನದೊಳ್ನಿಲಿಸಿ ಸವಣೂರ ನಬಾಬಂ ಕಳುಪಿದ ಪತ್ತೆಲಸ್ಕರಿ ಯೆಂಬಾನೆ ತುರುಗ ವುಚಿತ ವುಡುಗೊರೆಗಳಂ ಪರಿಗ್ರಹಿಸಿ ಪರಮ ಪ್ರಖ್ಯಾತಿಯುಂ ಪಡೆದನಂತುಮಲ್ಲದೆಯುಂ ॥ ೨೭

ಸೀಮಾಲೋಕನದಿಚ್ಛೆಯಿಂ ಜಡೆಯಕ್ಕೈತಂದಲ್ಲಿರಲ್ಕೇಳ್ದತಿ
ಪ್ರೇಮಂಬೆತ್ತು ಸಮಸ್ತಸೈನ್ಯಸಹಿತಂ ಪುತ್ರಾದ್ಯರಿಂ ಕೂಡಿಯುಂ।
ತಾಮೆಳ್ತಂದು ಸದಾಶಿವೋರ್ವಿಪತಿಯುಂದಾ ಸೋದೆಯಿಂ ಬೇಟಿಗೊಂ
ಡಾಮಾನೋನ್ನತಸೋಮಶೇಖರಧರಾಭೃಚ್ಚೌರ್ಯಮಾರ್ತಾಂಡನಂ ॥

ಇಂತು ಸೋದೆಸದಾಶಿವನಾಯಕಂ ತಾನೈತಂದು ಗುಡ್ಡಾಪುರದ ಕೆರೆಯ ಬಯಲೊಳ್ [1] ಭೇಟಿಯಂಕೊಂಡನಂತರಂ ॥ ೨೯

1 ಬಳಿಯೊಳ್ (ಬ)

ಕರದೊಯ್ದು ವಾನವಾಸೀ
ಪುರದೊಳ್ಮಜ್ಜನಸುಭೋಜನಾದ್ಯುಪಚಾರೋ ।
ತ್ಕರದಿಂ ಮನ್ನಿಸಿ ದಿವ್ಯಾಂ
ಬರಭೂಷಣಗಜಹಯಾದಿಗಳನೊಸೆದಿತ್ತಂ ॥ ೨೦

ಅವನಂಗೀಕರಿಸಿ ಬಳಿ
ಕ್ಕವನಿಪಕುಲತಿಲಕ ಸೋಮಶೇಖರಭೂಪಂ ।
ತನೆ ಸೀಮೆಯ ನಭಿವೀಕ್ಷಿಸು
ತವಿಳಹರ್ಷದೊಳ್ ವೇಣುಪುರಮಂ ಪೊಕ್ಕಂ ॥ ೨೧

ಮತ್ತಮದಲ್ಲದೆ ಹೇವಿಳಂಬಿ ಸಂವತ್ಸರದೊಳ್ ॥ ೩–೦

* ದುರುಳ ಮೈಸೂರ ಮನ್ನೆಯ
ನುರುಮದಮಂ ತವಿಸವೇಳ್ಕನುತ್ತಗ್ರಜನೊಳ್ ।
ಗುರುವಪನಾಳೋಚನೆಯಂ
ವಿರಚಿಸಿ ತದ್ರಾಜಕಾರ್ಯಮಂ ಮಿಗೆ ತೊಡಗಲ್ ॥ ೨೨

ಬಲವತ್ಸಹಾಯವಿಲ್ಲದೆ
ನೆಲೆಗೊಳದೀಕಾರ್ಯಮಾಸಹಾಯಕೆ ತಮ್ಮಿಂ ।
ತೊಲಗದೆ ನಿಲ್ವೊಡಮೊರ್ವಗೆ
ಬಿಳಿಜೋಡಿಯ ಬರಮನಾಯಕನೆ ಮಿಗೆ ಪಾತ್ರಂ ॥ ೨೪

ಎಂದಾಳೋಚನೆಯಂ ತಾಂ
ಕುಂದದೆ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ರಾಯಸದ ಸೂರಪಗಾ ।
ಪೊಂದಿಗೆಯನೊರೆದು ಬೀಳ್ಕೊಡೆ
ಮುಂದಾಗಿರಲಾತನೈದಿ ಚಿಂತನಕಲ್ಲಂ ॥ ೨೫

ಬರಮಣನಾಯಕನಂ ಕಂ
ಡೊರೆಯಲ್ಕೀ ರಾಜಕಾರ್ಯದಿರವನೊಡಂಬ ।
ಟ್ಟಿರುವವೊಲಂತಾಗಲ್ಕೆಂ
ದೊರೆಯಲ್ದಿಟಮೆಂದು ಸೂರಪಂ ಬರೆವಟ್ಟಲ್ ॥ ೨೬

ಕುಟಿಲನೆಂದರಿಯುದಾನುಡಿ
ದಿಟವೆಂದೇ ಬಗೆದು ನಂಬಿ ಗುರುವಪನಾಗಲ್ ।
ಕಟಕಸಹಿತೈದಿ ಬೇಟಿಯು
ನಟನೆಯೊಳಂ ಕೊಂಡು ಚನ್ನಗಿರಿಗಡಿಯಿಡೆಯೊಳ್ ॥ ೩೭

ಇಂತು ಬೇಟಿಗೊಂಡು ಮುಂತಣ ರಾಜಕಾರ್ಯವಿಷಯಂಗಳನೊರೆದಿದಕ್ಕೆ ನೀಂ ಸಹಾಯುವಮಂ ವಿರಚಿಸಿದೆಯಾದೊಡೆ ಸೂರಯ್ಯನಕೂಡೊರೆದುಕಳುಪಿದಂತೆ ನಿನ್ನ ಕಜ್ಜಂಗಳೇನಿರ್ದೊಡಂ ವಹಿಸಿ ನಡೆಸಿದಪೆವಾವುದರಲ್ಲಿಯುಂ ನಾವಿರ್ವರುಮೇಕಮತರಾಗಿ ಮಾಯಾವಿಗಳ ಮದನಿವಾರಣಮಂ ಮಾಳ್ಪವೆಂದುಸಿರಲೀಮಂತ್ರಾಳೋಚನೆಯುಂ ಕೇಳ್ವದಕ್ಕೆ ಮಾರುತ್ತರಂಗೊಡದಾ ಬರಮನಾಯಕನತ್ಯಂತದುರಾಸೆ ಪುಟ್ಟೆ ವಕ್ರೋಕ್ತಿಗಳಂ ನುಡಿದು ವಾಗ್ವಾದದಿಂ ಕೆಣಕಿ ಗಜಬಜಮಂ ಪುಟ್ಟಿಸಿ ಮುನ್ನಂ ಮಾಡಿದ ತಹಬಂದುಕಟ್ಟುಗಳ್ಮುರಿದುವೆಂಬ ಭಾವಮಂ ಮಾಡಿ ಮುನ್ನೊರೆದಂತಸಿಬಲದಿಂ ತನ್ನೆಡೆಗೈತಂದ ಗುರುವಪಮಂತ್ರಿಯುಂ ವೇಢ್ಯೆಸವೇಳ್ಕುಂದು ಯೋಚಿಪುದರೊಳ್ ಸಂಧಿ ವಿಸಂಚಿಸಲುಗಳಾ ಅವನ ಕಪಟವೃತ್ತಿಯುಂ ಗುರುವಪಮಂತ್ರಿಯುರಿದಾಗಣ ವೇಳೆಯೊಳವನೇನೇನನಪೇಕ್ಷಿಸಿನುಡಿದನದಕಂತಾಗಲಿದೇತರಕಜ್ಜಮೆಂದೊಡಂಬಟ್ಟಾತನಾಗಿ ತತ್ಕಿರಾತಪತಿಯೊಳ್ಮಧುರವಚನಮಂ ನುಡಿದಧಿಕಮಾದುಡುಗೊರೆವುಚಿತಗಳನಿತ್ತು ಪಿರಿದು ಮನ್ನಿಸಿ ಕಳುಹಿ ತಾಂ ಪಿಂದೆಗೆದು ಬಂದು ಕತಿಪಯದಿನಂಗಳ್ಪೋಗಲೊಡನೆ ॥ ೩೮

ಧುರಧೀರಂ ಚಿಂತನಕ
ಲ್ಲೆರೆಯುಂ ಬಿಳಿಜೋಡಿಬರಮನಾಯಕನೆಸೆವಾ ।
ಹರಪುರದರಸನ ಸುಪರಿ
ಸ್ತರಣಗಳಂ ಕೊಂಡು ದಾಳಿಯಿಡಲತಿಚಲದಿಂ ॥ ೩೯

ಪಿಂತೆ ಕ್ರಮದಿಂ ಚಿಂತನಕಲ್ಲುದುರ್ಗದ ಸಂಸ್ಥಾನಮಂ ಕಸ್ತೂರಿ ತಿಮ್ಮಪ್ಪನಾಯಕ, ಸರ್ಜಪ್ಪನಾಯಕ, ಹಿರಿಯುಚಿಕ್ಕಣ್ಣನಾಯಕ, ಹಿರಿಯುಮದಕೆರೆನಾಯಕ, ಮದಕೆರೆನಾಯಕ, ಚಿಕ್ಕಣ್ಣನಾಯಕ,

ಮೆದಕೆರೆನಾಯಕ, ರಂಗಪ್ಪನಾಯಕ, ರಘುವಪ್ಪನಾಯಕ, ರಂಗಪ್ಪನಾಯಕರೆಂಬವರಾಳ್ದರ್. ಆತರುವಾಯಮೊದುರ್ಗವನಾಳುತಿರ್ದ ಬಿಳಿಚೋಡಿಬರಮನಾಯಕನತ್ಯಂತಗರ್ವೋದ್ರೇಕದಿನಾದಿಯೊಳುಚ್ಚಂಗಿಯೆಂಬ ಸ್ಥಳದೊಳಿರ್ದನಂತರಂ, ಹರಪುರ(ಪ್ರತಿನಾಮ ಹರಪನಹಳ್ಳಿ)ವೆಂಬ ಕೋಂಟೆಯಂ ಬಲಿಸಿ ಆಕೋಂಟೆಯೊಳಿರ್ದು ರಾಜ್ಯಂಗೆಯ್ದು, ದಾದೆನಾಯಕ, ರಂಗರಾಜಯ್ಯ, ಹಿರಿಯಬಸಂತರಾಯ, ಇಮ್ಮಡಿಬಸವಪ್ಪನಾಯಕ, ಕೊಟ್ಟೂರಪ್ಪನಾಯಕ, ಹಿರಿಯಬಸವಪ್ಪನಾಯಕ, ಕೊಟ್ಟೂರಪ್ಪನಾಯಕರೆಂಬಿವರಾಳ್ದನಂತರಂ ಬಸವಪ್ಪನಾಯಕನಾಳ್ದು ಬರುತ್ತಿರಲ್ (ಮುಂಪೇಳ್ದ ಚಿಂತನಕಲ್ಲುಬರಮಣ್ಣನಾಯಕಂ) ಆ ಹರಪನಹಳ್ಳಿಬಸವಪ್ಪನಾಯಕನ ಪರಿಸ್ತರಣಗಳಂ ಕೊಂಡು ರಾಜ್ಯಂಗಳನಾಕ್ರಮಿಸುತ್ತುಂ ಮಿಕ್ಕುಮೀರಿ ಕೈಗೆಯ್ಯುತ್ತುಂ ಬರಲಾ ಬರಮನಾಯಕನ ಪಟನಾಂಪೊಡಶಕ್ಯಮಾಗಿ ಹರಪನಹಳ್ಳಿಯ ಬಾಗಳಿಬಸವಪ್ಪನಾಯಕಂ ದೈನ್ಯೋಕ್ತಿಯಿಂ ರಾಯಸಮಂ ಬರೆದು ಕಳುಪಿ ತಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನಮನುದ್ಧರಿಸವೇಳ್ಕೆಂದು ಪೇಳಿಸಲಂತಾಗಲೆಂದು ಗುರುವಪ್ಪ ಮಂತ್ರಿಯೊಡನಸಂಖ್ಯಾತಮಾದ ಸೈನ್ಯಮಂ ತೆರಳ್ಚಿ ಕಳುಹಿ ಯುದ್ಧರಂಗದೊಳಾ ಬರಮನಾಯಕನ ಪರಾಕ್ರಮಾತಿಶಯಮಂ ಮುರಿದಾ ಪರಿಸ್ತರಣಗಳಂ ಕೊಂಡು ಬಸವಪ್ಪನಾಯಕಂಗಿತ್ತು ಪರಮಪ್ರಖ್ಯಾತಿಯಂ ಪಡೆದಿಂತಿರುತ್ತುಮಿರಲ್ಮಗುಳ್ದು ಬರಮನಾಯಕಂ ಗುತ್ತಳದ ಹನುಮಂತಗೌಡಂ ಹಿಂದೂರಾಯರ ವಂಶೋದ್ಭವನಾದ ಸಿದ್ದೋಜಿ ಮುಂತಾದವರಂ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಬರಿಸಿಕೊಂಡೈದಿ ರಣರಂಗಕಿದಿರ್ಚೆ ನಿಲಲಾಹವದೊಳಾ ಹನುಮಂತಗೌಡನಂ ಮಸೆಗಾಣಿಸಿಯನಂತರಂ ॥ ೪೦

ಚಿಂತನಕಲ್ಲರಸನ ಮದ
ಮಂ ತಗ್ಗಿಸಿ ಧುರದೊಳಾಂತ ಸಿದ್ದೋಜಿಯ ಸ।
ದ್ದಂತಿಯುಮಂ ಪಿಡಿದೊಪ್ಪುವ [1]
ಸಂತೆಯಬೆನ್ನೂರ ಕೋಂಟೆಯಂ ವಶಗೈದಂ ॥ ೪೧

---

1 ಹೇವಿಳಂಬಿಸಂವತ್ಸರದ ಮಾಘಮಾಸದಲ್ಲು (ಕ)

ಇಂತು ಚಿಂತನಕಲ್ಲ ಬರಮಣನಾಯಕನ ಮದಮಂ ತಗ್ಗಿಸಿ ಸಂತೆಬೆನ್ನೂರ ಕೋಂಟೆಯುಂ ಕೊಂಡು ಸುಖದಿಂ ರಾಜ್ಯವಾಳುತ್ತಿರಲಾಪ್ರಸ್ತಾವದೊಳ್ ॥ ೪೦

ಮರಳ್ದು ಬರಮಣನಾಯಕ
ನುರುಬೆಗೆ ನಿತ್ತರಿಸಲಮ್ಮದಳವಳಿದು ತರೀ ।
ಕೆರೆರಾಯದುರ್ಗದರಸ
ರ್ಮಱೆವೊಗೆ ಮನ್ನಿಸುತುಮಭಯಮಿತ್ತತಿದಯೆಯಿಂ ॥ ೪೨

ಇಂತಭಯಮಿತ್ತಪರಿಮಿತಸೇನಾಸಮೂಹಮಂ ತೆರಳ್ಚಿ ಕಳುಹಿ ಬರಮಣನಾಯಕಂಗೆ ಸಹಾಯಮಾಗಿ ಬಂದ ದರದಾಖುಲ್ಲಿಯಂ ಯುದ್ಧದೊಳ್ಪಂದೆಗೆಸಿ ತರಿಕೆರೆಯ ಸಂಸ್ಥಾನಮಂ ಕ್ರಮದಿಂ ಮುನ್ನಾಳ್ದ ಕಾಪಿನಾಯಕ, ಬುಳ್ಳನಾಯಕ, ಕೆಂಗಾನಾಯಕ, ರಡ್ಡಿಹನುಮಪ್ಪನಾಯಕ, ಕುಂಟ ಹನುಮಪ್ಪನಾಯಕ, ಇಮ್ಮಡಿ ಹನುಮಪ್ಪನಾಯಕ, ಸಿಬ್ಬ ಮದವಣಿಗ ಹನುಮಪ್ಪನಾಯಕ, ಶರಜಾ ಹನುಮಪ್ಪನಾಯಕ, ಸೀತಾರಾಮಪ್ಪನಾಯಕ, ಪಟ್ಟಾಭಿರಾಮಪ್ಪನಾಯಕರೆಂಬಿವರಾಳ್ದನಂತರಮಾಸಂಸ್ಥಾನಮನಾಳುತಿರ್ದ ಹನುಮಪ್ಪನಾಯಕನುಮಂ, ರಾಯದುರ್ಗದ ಸಂಸ್ಥಾನಮಂ ಕ್ರಮದಿಂ ಮುನ್ನಾಳ್ದವರನಂತರಮಾಸಂಸ್ಥಾನಂ ವಿಸ್ಖಲಿತಮಾಗುತ್ತಿರಲ್ಸಹಾಯಮಾಗಿ ಬಂದದರರಸನುಮಂ, ಇಂತುಭಯಸಂಸ್ಥಾನಾಧಿಪತಿಗಳುಮಂ ಸ್ವಸ್ಥಾನಂಗಳೊಳ್ ನಿಲಿಸಿ ಪರಮಪ್ರಖ್ಯಾತಿಯುಂ ಪಡೆದನಂತುಮಲ್ಲದೆಯುಂ ॥ ೪೪

ಶೃಂಗಪುರಸ್ವಾಮಿಗಳು
ತ್ತುಂಗಮತಕ್ಕಧಿಕಮಾದ ಋಣಮಾಗಿರೆ ತ ।
ತ್ಸಂಗತಿಯಂ ಕೇಳ್ದೆಳ್ಗೆಗೆ
ಪಿಂಗದೆ ಶರಜಾಖ್ಯವೆಂಕಟಯ್ಯನನೊಲವಿಂ ॥ ೪೫

ತೆರಳಿಸುತುಂ ಪ್ಲವಸಂವ
ತ್ಸರದೊಳ್ ಶೃಂಗೇರಿಯಿಂದೆ ತತ್ಸ್ವಾಮಿಗಳಂ ।

ಬರಿಯಿಸಿ ತಚ್ಛೈತ್ರದ ಭಾ
ಸುರಮೇಚಕಪಕ್ಷದಾತ್ರಯೋದಶಿದಿನದೊಳ್ ॥ ೪೬

ಇಂತು ಶೃಂಗಪುರದಿಂ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದಭಾರತೀಸ್ವಾಮಿಗಳಂ ಬರಿಸಿ ಬಣ್ಣದ ಚಾವಡಿಯ ಸದರೊಳ್ ಬೇಟಿಗೊಂಡು ಭಿಕ್ಷಾದ್ಯುಪಚಾರಂಗಳಂ ನಿರ್ಮಿಸಿ, ಋಣಭಾರಮಂತೀರ್ಚಿಯಧಿಕಸನ್ಮಾನಂಬಡಿಸಿ ತೆರಳ್ಚಿ ಕಳುಪಿ, ಬಳಿಕ್ಕಾಪ್ಲವಸಂವತ್ಸರದ ಮಾರ್ಗಶಿರ ಶುದ್ಧ ತದಿಗೆಯೊಳ್ ತಮ್ಮನುಜರಾದ ವೀರಭದ್ರನಾಯಕರ್ಗೆ ಕುಮಾರನುದಿಸಲಾ ಕುಮಾರಂಗೆ ಬಸವಪ್ಪನಾಯಕನೆಂದು ನಾಮಕರಣಮಂ ರಚಿಸಿ ಪೋಷಣೆಯಂ ಮಾಡಿ ಅಧಿಕವ್ಯಾಮೋಹದಿಂ ನಡೆಸಿಕೊಳುತ್ತುಂ ಮತ್ತಮಾ ಸಂವತ್ಸರದ ಫಾಲ್ಗುಣ ಬಹುಳ ತದಿಗೆಯೊಳ್ ನಿರ್ವಾಣಯ್ಯನವರ ಕುಮಾರಿ ನೀಲಮ್ಮಾಜಿಯುವರನತ್ಯಂತೋತ್ಸವದಿಂ ವಿವಾಹಮಾಗಿ ಸುಖಮಿರುತಿರ್ದು ॥ ೪೭

ಮಗಗಂ ಪೆಸರಿಟ್ಟುರೆ ಪದ
ಯುಗದರ್ಶನಗೈದ ಹರಪುರಾಧೀಶ್ವರಗಂ ।
ದಗಣಿತಪೊನ್ನಡುಗೋರೆತೊಡ
ವುಗಳನವನಿತ್ತು ಪೆರ್ಮೆಯಿಂ ಮನ್ನಿಸಿದಂ ॥ ೪೮

ಇಂತು ಮನ್ನಿಸಿದನಂತರಮಾಹರಪುರದ ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕಾದಗಿದ ಹೇರಳಋಣಭಾರಮಂ ತೀರ್ಚಿ ಕಳುಪಲಾವಾರ್ತೆಯಂ ಕೇಳ್ದು ಸೇನಾಸಮೂಹಂಬೆರಸೈತಂದ ಗುತ್ತಿಳದ ಹನುಮಂತನಾಯಕನಂ [1] ಗಗನಮಹಲ ಚಾವಡಿಯೊಳ್ ಬೇಟಿಗೊಂಡು [2] ಸನ್ಮಾನಂಬಡಿಸಿ ತೆರಳ್ಚಿಸಿದನಂತರಂ ॥ ೪೯

1 ಗೌಡನಂ (ಖ)

2 ತದೃಣಭಾರಮಂ ತೀರ್ಚಿಸಿ ಕಳುಪಲೀವಾರ್ತೆಯಂಕೇಳ್ದನಂತರಮೈತಂದ ಬಳ್ಳರೆ ಶೋಭಕೃತ್ಸಂವತ್ಸರದ ಆಶ್ವೀಜ ಬಹುಳ ೩ ಯಲ್ಲು ರಾಮಪ್ಪನಾಯಕನನಧಿಕಸನ್ಮಾನಂಬಡಿಸಿ (ಕ)

ಶುಭಕೃದ್ವತ್ಸರದೊಳ್ಬಿ [1]
ಭು ತಾಂ ಕೊಲ್ಲೂರಿಗೈದಿ ಮೂಕಾಂಬಿಕೆಯಂ ।
ವಿಭವದೆ ಪೂಜಿಸಿ ಬೀಳ್ಕೊಂ
ಡಭಿವೃದ್ಧಿಯನೀಕ್ಷೆ ಕೆಳದಿಪುರವಂ ಸಾರ್ದಂ ॥ ೫೦
ರಾಮೇಶವೀರಭದ್ರ
ಸ್ವಾಮಿಯಪದಯುಗವ ಭಜಿಸಿ ಬಳಿಕಲ್ಲಿಂದಂ ।
* ಸೋಮಶೇಖರನೃಪಂ ತೆರ
ಳ್ದಾ ಮಂಜುಲವೇಣುಪುರವನಂದುರೆ ಸಾರ್ದಂ ॥ ೫೧
ಅಲ್ಲಿಂ ತೆರಳ್ದು ತನ್ನೃಪ
ಮಲ್ಲಂ ತಾಂ ತೀರ್ಥರಾಜಪುರಕೈದಿ ಬಳಿ ।
ಕ್ಕಲ್ಲಿಂದಂ ಮುಂತೈದಿ ಸ
ಮುಲ್ಲಾಸದೆ ಶೃಂಗಪುರವನಂದುರೆ ಸಾರ್ದಂ ॥ ೫೨

ಮತ್ತಮದಲ್ಲದಾ ಸೋಮಶೇಖರರಾಜೇಂದ್ರಚಂದ್ರಂ ಶೃಂಗಪುರದೊಳ್ ಶಾರದಾಂಬಾಪೀಠಸನ್ನಿಧಿಯೊಳ್ಸೆವ ಚೌಕಿಯೊಳ್ ಸರ್ವಸಂಭ್ರಮದಿಂ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದಭಾರತೀಸ್ವಾಮಿಯವರಂ ಬೇಟಿಗೊಂಡಾಪುರದೊಳ್ ನಾಲ್ದಿವಸಮಿರ್ದಾಯತೀಂದ್ರನನುಚಿತಮೊದುಡುಗೊರೆಮುಂತಾದುಪಚಾರಗಳಿಂ ಸನ್ಮಾನಿಸಿಯವರಿಂ ತಾನುಂ ಸನ್ಮಾನಂಬೆತ್ತನಂತರಮಲ್ಲಿಂ ತೆರಳ್ದು ॥ ೫೩

ಚಳಕದೆ ಕಳಸದ ಘಟ್ಟವ
ನಿಳಿದಾ ಭೂಮೀಶವರ್ಯ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ।
ಸ್ಥಳಕೈದಿ ಪಿರ್ಮೆಯಿಂ ಮಂ
ಜುಳಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯದೇವರಂ ಭಜಿಯಿಸಿದಂ ॥ ೫೪
ಪೊರಮಟ್ಟಲ್ಲಿಂ ಕೋಟೀ
ಶ್ವರಕೈದುತೆ ದಿವ್ಯಕೋಟಿಲಿಂಗೇಶ್ವರನಂ ।

1 ಶುಭಕೃತುಸಂವತ್ಸರದ ಆಶ್ವೀಜ ಬ ೫ ಲ್ಲು ವಿಭುತಾಂ (ಕ)

ಧರಣೀಶಂ ಪೂಜಿಸಿ ವಸು
ಪುರದೆ ಮಹಾದೇವಲಿಂಗಮಂ ಭಜಿಯಿಸಿದಂ ॥ ೫೫

ಅಲ್ಲಿಂದಂ ತೆರಳ್ದುಪ್ಪುವ
ಕೊಲ್ಲೂರಿಂಗೈದಿ ತನ್ನೃಪಾಲಂ ಪುರಜಿ ।
ದ್ವಲ್ಲಭೆ ಮೂಕಾಂಬೆಯ ಪದ
ಪಲ್ಲವಮಂ ಪರಮಭಕ್ತಿಯಿಂದರ್ಚಿಸಿದಂ ॥ ೫೬

ಬಳಿಕಲ್ಲಿಂ ಗೋಕರ್ಣ
ಕ್ಕೆಳಿದಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಮಹಾಬಲೇಶ್ವರನಂ ತಾಂ ।
ನಲವಿಂದರ್ಚಿಸಿ ಕೇರಳ
ಕಿಳಿದೊಡನೆಳ್ತಂದು[1] ವೇಣುಪುರಮಂ ಸಾರ್ದಂ ॥ ೫೭

ಮತ್ತಮದಲ್ಲದಾನೃಪಾಲಪುಂಗವಂ ಪರಶುರಾಮಕ್ಷೇತ್ರದತ್ತಣಿಂ ಮೊತ್ತಗಳ್ವೆರಸಿರ್ದಪೂರ್ವಕುಮಾರರಂ ಬರಿಸಿಯವರ್ಗೆ ಷಡಕ್ಷರಿ ಪಂಚಾಕ್ಷರಿ ಯೆಂದು ಪೆಸರಿಟ್ಟು ಲಿಂಗಧಾರಣಮಂ ಮಾಡಿಸಿ ಪೋಷಿಸಿಯವರ್ಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಮಂ ಮಾಡಿಸಿ ಷಡಕ್ಷರಿಯೆಂಬ ಸಣ್ಣವನ ವಾಕ್ಪಟುತ್ವಮಂ ನೋಡಿ ಚಿತ್ತಾಸಕ್ತಿಯಿಟ್ಟು ವರ್ತಿಸುತ್ತಿರ್ದೊಂದವಸರದೊಳ್ ॥ ೫೮

[2] ರಾಣೋಜೀಸೋರ್ಪಡೆಯಂ
ಮಾಣದೆ ತಾಂ ಪೈಜಿಯುಲ್ಲಿಖಾನಂವೆರಸ ।
ಕ್ಷೀಣಬಲನೈದಿ ರಾಜ್ಯ
ಪ್ರಾಣಿಗಳಂ ಭಾಧಿಸುತ್ತುಮೊಳಪುಗಲಾಗಲ್ ॥ ೫೯

ಸಂಗರರಂಗದೊಳವರಂ
ಭಂಗಿಸಿ ಪಿಂದೆಗೆಸಿ ಚತುರನಹ ರಾಯಸಪಾ ।

---

1 ಕ್ರೋಧಿಸಂವತ್ಸರದವೈಶಾಖ ಬ ೩ ಯೊಳ್ (ಕ)

2 ಆನಂದಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲಿ. (ಕ. ಖ.)

ಗಂಗಾಧರಯ್ಯನ ಮುಖದೆ
ಪೊಂಗಳುಮಂ ಕೊಡಿಸಿ ಸೀಮೆಯಂ ದಾಂಟಿಸಿದಂ ॥ ೬೦

ಮತ್ತಮದಲ್ಲದೊಂದವಸರದೊಳ್ ತರಿಕೆರೆಯರಸನಪ್ಪ ಪಟ್ಟಾಭಿರಾಮಪ್ಪನಾಯಕನಿಂ ದಿವಾಣಕ್ಕೆ ಸಲ್ವರ್ಥಕ್ಕೋಸುಗಂ ದರದಾಖುಲ್ಲಿಯೆಂಬ ವಜೀರಂ ಭೂರಿಸೈನ್ಯಂವೆರಸೆಳ್ತಂದು ಸೀಮೆಯಂ ಲೂಟಿಸಿ ತರಿಕೆರೆಗಿಳಿದು ಪರಮೋಪದ್ರವಮಂ ರಚಿಸುತ್ತಿರಲಲ್ಲಿಗೆ ಸೈನ್ಯಮಂ ತೆರಳ್ಚಿಸಿ ಕಳುಪಿ ಅವನಿಂ ಸಲ್ವರ್ಥಮಂ ತಾನೆ ವಹಿಸಿಕೊಂಡು ಕೊಡಿಸಿ ದರದಾಖುಲ್ಲಿಯಂ ಪಿಂದೆಗೆಸಿ ಪಟ್ಟಾಭಿರಾಮಪ್ಪನಾಯಕನಂ ಸಂಸ್ಥಾನದೊಳ್ನಿಲಿಸಿ ಪ್ರಖ್ಯಾತಿಯಂ ಪಡೆದನಂತುಮಲ್ಲದೆಯುಂ ॥ ೬೧

ಸೇನಾಸಮೂಹಕೊಪ್ಪಿಗೆ
ತಾನಪ್ಪಂತೇಕಕಾಲದೊಳ್ವಿಕ್ರಯಕಂ ।
ದಾನೃಪವರನಿಪ್ಪತ್ತೊಂ
ದಾನೆಗಳಂ ಕೊಂಡು ಪಾಕರವನಾಗಿಸಿದಂ ॥ ೬೨

ಆರೆಯುಗ ಮೊಗಲರುಪಟಳ
ಕಾರದೆಯುಳಮಳಿದು ರಾಯದುರ್ಗದ ರಾಜಂ ।
ಹಾರಿ ಸಹಾಯುವ ದೈನ್ಯಂ
ದೋರಿಯೆ ಬಿನ್ನವಿಸಿ ಕಳುಹೆ ಕೇಳ್ದವನಾಗಳ್ ॥ ೬೩

ಹಾರೋವೇದಪನಂ ನ
ಲ್ಲೂರಾ ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿಪ್ರಮುಖಸಚಿವರುಮಂ ।
ಆರೈದವರಿರ್ವರೊಡನೆ
ವಾರಣತುರಗಾದಿಸೈನ್ಯಮಂ ತೆರಳಿಸುತಂ ॥ ೬೪

* ಸಮರಸಂಧಾನಮುಖದಿಂ
ದಮದಾರೆಯರಂ ತುರುಷ್ಕಸೈನ್ಯವ್ರಜಮಂ ।
* ಕ್ರಮದೆ ಪಿಂದೆಗೆಸಿ ಧಾತ್ರೀ
ರಮಣರೊಳತ್ಯಂತಕೀರ್ತಿಯಂ ಮಿಗೆ ಪಡೆದಂ ॥ ೬೫

ಮತ್ತಮದಲ್ಲದೆ, ಪುಂಗನೂರಾಣ್ಮನಾಸೋಮಶೇಖರನಾಯಕನ್ರ ಪಾಲನ ಪ್ರಭಾವಾತಿಶಯಮಂಕೇಳ್ದು ತನಗಿವರೊಳಗಣನುಸಂಧಾನವಿದ್ದೊಡೆ ಬಲಮಾಗಿರ್ದಪುದೆಂದಾಳೋಚಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತುಚಿತಲಿಖಿತಮಂ ಬರೆಸಿ ನಿಯೋಗಿಗಳಂ ಕಳುಪಿರಲವರ್ಗಳಂ ಮನ್ನಿಸಿ ದಿಲಾಸನಿತ್ತು ರಾಯಸಮಂ ಬರೆಸಿ ಚಿನ್ನಭಂಡಾರದ ರಂಗಪ್ಪಯ್ಯನ ಕಯ್ಯೊಳುಚಿತವುಡುಗೊರೆಗಳನಿತ್ತು ಕಳುಪಿಯುವರ ಮನದಿಷ್ಟಮಂ ಸಲ್ಲಿಸಿದನಂತುಮಲ್ಲದೆಯುಂ ॥ ೬೬

ದುರುಳರಪ ನಾಯಿಮಾರರ
ನುರುಕೂಡಿಸಿ ಕುಹಕಗೆಯ್ಯುತಿಪ ಕುಂಬಳೆಯಾ ।
ವರಸಾಮಂತರನುರೆ ಪಿಡಿ
ತರಿಸುತೆ ದುರ್ಗದೊಳಗಂಕೆಯುಂ ಮಾಡಿಸಿದಂ ॥ ೬೭

ತೊಳಪರ್ಕಲಗೋಡರಸುಗ
ಳೊಳತೋಟಿಯು ನಿಲಿಸಿ ವೆಂಕಟೇಂದ್ರನನಲ್ಲಿಂ ।
ತಳುವದೆ ಬರಿಯಿಸಿ ತದನುಜ
ಗೊಲವಿಂದಂ ರಾಜ್ಯಪಟ್ಟಮಂ ಕಟ್ಟಿಸಿದಂ ॥ ೬೮

ಇಂತು ಬೇಲೂರ ಸಂಸ್ಥಾನದೊಳುನ್ಮಾದಾವಸ್ಥೆಯಿಂದವ್ಯವಸ್ಥಿತನಾಗಿ ವರ್ತಿಸುತಿರ್ದ ವೆಂಕಟಾದ್ರಿನಾಯಕನಂ ಕವಲ್ಬಿ ತದನುಜಗೋಪಾಲನಾಯಕನಂ ಸಂಸ್ಥಾನದೊಳ್ ನಿಲಿಸಲ್ ತದೀಯನಿಯೋಗಿಮಲ್ಲಪನ ಕುಮಂತ್ರದಿಂದೈದಿದ ಮಾಯಾವಿಗಳ ಸೈನ್ಯಮಂ ಕೂಡಿಕೊಂಡೈದಿದ ಸುಬ್ಬರಾಯನೆಂಬ ಸೇನಾಧಿಪತಿಯುಂ ರಾಯಪಾಳ್ಯದ ಚನ್ನವೀರಪ್ಪನ ಮುಖದಿಂ ರಣರಂಗದೊಳ್ಪಿಂದೆಗೆಸಿ ಗೋಪಾಲನಾಯಕನಂ ಸಂಸ್ಥಾನದೊಳ್ ನಿಲಿಸಿ ಪರಮಪ್ರಖ್ಯಾತಿಯುಂ ಪಡೆದನಂತುಮಲ್ಲದೆಯುಂ ॥ ೬೯

ವರಡಿಳ್ಳೀಶ್ವರನಾಜ್ಞೆಯಿಂದುರೆ ನಿಜಾಮಂ ಲೇಖನಂಗೆಯ್ಸಿ ನೀಂ
ಮಿರಿಜಾಅದ್ದಮಖಾನನಂ ತೆಗೆಸಿ ಸೀರೇದುಜ್ಜಲತ್ಕೋಂಟೆಯೊಳ್ ।
ನೆರೆವಾ ತಾಯುರಖಾನನಂ ನಿಲಿಪುದೆಂದಟ್ಟಲ್ಸುಬೇದಾರಶೇ
ಖರನಂ ಲಿಂಗಪನಂ ರಿಪುದ್ವಿಪಮಹೋದ್ಯತ್ಸಿಂಹನಂ ಬೀಳ್ಕೊಡಲ್ ॥ ೭೦

ಇಂತು ಸುಬೇದಾರ ರೋಹಿಲೆಗಂಗನ ಕೋಟಿಲಿಂಗಪ್ಪನಂ ತೆರಳ್ಚಿಸಿ ಕಳುಪಲಾತನಸಂಖ್ಯಾತಸೇನೆವೆರಸು ಮಾಯಾವಿಗಳ ನಾಡೊಳಗಣ ಕಂದುಗೆರೆ ಚಿಕ್ಕನಾಯಕನ ಹಳ್ಳಿಯ ಪ್ರಾಂತದೊಳ್ಪಾಳಯಮಂ ಬಿಡಿಸಿ ಮಿರಿಜಾಅದ್ದಮಂಗೆ ಸಹಾಯಮಾಗೈದಿದ ಮೈಸೂರವರ ಸೇನಾಸಮೂಹಮಂ ಬಹುಮುಖದೊಳ್ಪಂಪರಿಸಿ ಪಲಾಯನಂಗೊಳಿಸಿ ಮತ್ತಮಲ್ಲಿಂದಂ ತೆರಳ್ದೈದಿ, ಸೀರೆದ ಪರಿಸ್ಥರಣಕ್ಕೆ ಮುತ್ತಿಗೆಯನಿಕ್ಕಿಸಿ ಕ್ರೋಧಿಸಂವತ್ಸರದ ಆಷಾಢಶುದ್ಧ೧೩ಯೆಳ್ ಸೀರೆಯ ಕೋಂಟೆಯಂ ಕೊಂಡು ಮಿರಿಜಾಅದ್ದಮನಂ ವಾರೆದೆಗೆಸಿ ಆ ಸ್ಥಳದೊಳ್ ತಾಯುರಖಾನನಂ ನಿಲಿಸಿ ಪಾತುಶಾಹನ ಕಜ್ಜಮಂ ಬಲ್ಪುಗೆಯ್ಸಿ ಬರಲ್ ಬಳಿಕ್ಕಂ ವೇಣುಪುರವರದೊಳಡೆವಿಡದೆ ಪಗಲಿರುಳ್ ಮೂರುದಿನಂಬರಂ ನವಬತ್ತುಗಳ ನಿನಾದಮಂ ಪೂರ್ಣಂಗೆಯ್ಸಿ ತತ್ಪುರದ ಪ್ರತಿಗೃಹಂ ತಪ್ಪದೆ ಸಕ್ಕರೆಯಂ ತಿದ್ದಿಸಿ ಬಳಿಕ್ಕಂ ಶಾದುಲ್ಲಖಾನನ ಪೌಜುವೆರಸು ಸುಬೇದಾರಲಿಂಗಪ್ಪನಂ ಮಾಯಾವಿಗಳ ಸೀಮೆಯ ಮೇಲೆ ದಾಳಿವರಿಸಲಾತಂ ಪಟ್ಟಣದ ಕೋಂಟೆಯ ಸಮೀಪಮಂ ಸಾರ್ದು ನೀರಜೆಬಿಯಂ (?) ಕಟ್ಟಲವರ್ಗಳ್ ಭಯಸ್ಥರಾಗಿ ಪರಸಂಧಾನಮಂ ನಿಶ್ಚಯಿಸಲಾಗಲೆಂದವರ್ಗಳಿಂ ಭೂರಿದ್ರವ್ಯಾಭರಣಾಂಬರವಸ್ತುವಾಹನಂಗಳಂ ಕೊಂಡು ತಂದೊಪ್ಪಿಸಲೀವಾರ್ತೆಯಂ ಲಿಖಿತಮುಖದಿಂ ಚಿಕಲಿಸಖಾನಂಗೆ ತಿಳುಪಲಾಸಿಜಾಮಂ ಕೇಳ್ದು ಸಂತಸಂದಳೆದು.ಕಳುಪಿದಶ್ವಮುಚಿತಮುಡುಗೊರೆಗಳಂ ಪರಿಗ್ರಹಿಸಿ ನಾಲ್ದೆಸೆಯ ದೊರೆಗಳೊಳ್ಪರಮಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯಂ ಪಡೆದೊಡನಾ ಚಿಕಲೀಸಖಾನನುಮತಿಯಿಂ ॥ ೩೧

ಮೆರೆವ ತುರುಷ್ಕರ ವಶವಾ
ಗಿರುವಜ್ಜಂಪುರದ ಪೊಳಯಪೊನ್ನೂರ ಸುವಿ ।
*ಸ್ತರದ ಸಾಸುವೆಯಹಳ್ಳಿಯ
ಪರಕೋಟಾತ್ರಯುವನಾನೃಪಂ ವಶಗೈದಂ ॥ ೩೨

ಮತ್ತಮದಲ್ಲದೆ ಕ್ರೋಧಿನಾಮಸಂವತ್ಸರದ ಫಾಲ್ಗುಣಮಾಸದೊಳ್

ರಾಜಿಪ ಕೊಲ್ಲೂರ್ಗೆ ತೆರ
ಳ್ದು ಜನಪತಿವರ್ಯನೆಸೆವ ಮೂಕಾಂಬಿಕೆಯಂ ।
ಪೂಜಿಸುತಿರುತಿರಲಿತ್ತಂ
ಭೂಜಾನಿಗಳರೆಯಪಾತುಶಾಹನ ಮುಖದಿಂ ॥ ೭೪

ಇಂತು ಪಾತುಶಾಹನನುಜ್ಞೆಯಿಂದಾರೆಯುರರಸನೆನಿಪ ಶಾಹುರಾಜನ ವಜೀರಂ ಶ್ರೀಪತಿರಾಯನಂ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ತತ್ಸೈನ್ಯಸಮೂಹಮಾತ್ಮಸೈನ್ಯಂವೆರಸು ॥ ೭೫

* ಅತಿಧನಾಪೇಕ್ಷೆಯಿಂದ
ಪ್ರತಿಮಂ ಚಿಕಲೀಸಖಾನನೈತರೆ ಮುನ್ನಂ ।
ಧೃತಿಗೆಡಿಸಿ ಲಿಂಗಪನ ಮುಖ
ದೆ ತದರ್ಥವ ಸಲಿಸಿ ರಾಜ್ಯಮಂ ರಕ್ಷಿಸಿದಂ ॥ ೭೬

ಮತ್ತಮದಲ್ಲದಾಸೋಮಶೇಖರನಾಯಕಂ ರಾಕ್ಷಸಸಂವತ್ಸರದ ಮಾರ್ಗಶಿರ ಶುದ್ಧ ಸಪ್ತಮಿಯಲ್ಲಿ ನಾಲಕಿಯೆಂಬ ಮನೋಹರಮಾದ ಮಹಾಯಾನಮನಾರೂಢನಾಗಿ ಸಮಸ್ತಸೈನ್ಯಸಹಿತಂ ಸರ್ವಸಂಭ್ರಮದಿಂ ಮಹಾನವಮಿಯ ಬಯಲ್ಗೆ ತೆರಳ್ದು ಸ್ಥಾನದೊಳೋಲಗಂಗೊಟ್ಟು ಸ್ಥಳ ಪರಸ್ಥಳದ ಮನ್ನೆಯರ್ಕಳಿಂದುಚಿತವುಡುಗೊರೆ ಮುಂತಾದುಪಚಾರಂಗಳಿಂ ಸನ್ಮಾನಂಬೆತ್ತು ಮರಳ್ದು ರಾಜಾಲಯಮಂ ಸಾರ್ದು ವರ್ತಿಸುತ್ತುಮಿರಲ್ ನಳಸಂವತ್ಸರದ ಚೈತ್ರದೊಳ್ ॥ ೭೭

ನಾಲಕಿಯನೇರ್ದ ವಾರ್ತೆಯ
ಕೇಳಿ ಕನಲ್ದು ನಿಜಾಮನೈತರೆ ಧುರದೊಳ್ ।
ತೇಲಿಸಿ ಪಣಮಿತ್ತುರೆ ಪಿಡಿ
ದೂಳಿಗಮಂ ನಡೆಸಿ ಮೆರೆದನತಿಚಲಪದಮಂ ॥ ೭೮

ಮತ್ತಮದಲ್ಲದೆ ಪಿಂತೆ ಪರಾಭವಸಂವತ್ಸರದೊಳ್ ॥ ೭೯

* ಶಾಹುರಾಜನ ಹುಕುಮದಿಂ
ಮೋಹರಸಹಿತೈದಿ ತಗುಳ್ದ ಬಾಜೀರಾಯುಂ ।
ಗಾಹವವಂ ಪೊನ್ನಂ ನಿ
ರ್ವಾಹಕಲಿಂಗಪನ ಮುಖದೊಳಿತ್ತು ತೆಗೆಸಿದಂ ॥ ೮೦

* ಕೀಲಕಾಬ್ದದೊಳ್ ತದ್ಭೂ
ಪಾಲಂ ಕೊಲ್ಲೂರಿಗೈದಿ ಮೂಕಾಂಬಿಕೆಯಂ ।
ಲೀಲೆಯೊಳರ್ಚಿಸಿ ಭೂಸುರ
ಜಾಲವನತಿತುಷ್ಟಿಬಡಿಸಿದಂ ಭೋಜನದಿಂ ॥ ೮೧

ಮೆರೆವ ಸಹಸ್ರಸುವಾಸಿನಿ
ಯರಿಗಂ ವರಕಂಚುಕಂಗಳಂ ನಲಿದಿತ್ತಾ ।
* ದರಿಸಿ ಮೂಕಾಂಬಿಕೆಗೆ ತ
ದ್ಧರಣಿಪನುನ್ನತರಥೋತ್ಸವವನಾಗಿಸಿದಂ ॥ ೮೨

ನೆರೆ ರಂಗಪೂಜೆಯಂ ಭಾ
ಸುರತರವರಲಕ್ಷದೀಪಪೂಜೆಯನನುವಿಂ ।
ವಿರಚಿಸಿ ತನ್ಮೂಕಾಂಬೆಯ
ಚರಣಾಬ್ಜವನಧಿಕಭಕ್ತಿಯಿಂದರ್ಚಿಸಿದಂ ॥ ೮೩

ವರಮೂಕಾಂಬಿಕೆಯಡಿದಾ
ವರೆಯಂ ಬೀಳ್ಕೊಂಡು ತನ್ನೃಪಾಲಂ ಕೆಳದೀ ।
ಪುರವಂ ಸಾರುತೆ ರಾಮೇ
ಶ್ವರಲಿಂಗವನಧಿಕಭಕ್ತಿಯಿಂದರ್ಚಿಸಿದಂ ॥ ೮೪

ಶ್ರೀವೀರಭದ್ರನೆಸೆವಡಿ
ದಾವರೆಯಂ ಪರಮಭಕ್ತಿಯಿಂ ಪೂಜಿಸಿ ತ ।
ದ್ದೇವರದೇವಂಗವನಿಪ
ದೇವಂ ತಾಂ ಕೆಂಡದರ್ಚನೆಯನರ್ಪಿಸಿದಂ ॥ ೮೫

ಇಂತಾ ಕೆಳದಿಯ ವೀರಭದ್ರೇಶ್ವರಂಗೆ ಕೆಂಡದರ್ಚನಾದಿಪೂಜೆಗಳಂ ಸಮರ್ಪಿಸಿ ಬೀಳ್ಕೊಂಡನಂತರಂ ವೇಣುಪುರದರಮನೆಯಂ ಸಾರ್ದುವರ್ತಿಸುತ್ತುಮಿರಲ್ಕೆ ಭುಜಬಲಪರಾಕ್ರಮಾತಿಶಯದೇಳ್ಗೆಯಂ ಕೇಳ್ದು ಸಂದರ್ಶನೌತ್ಸುಕ್ಯದಿಂ ನಿಜಕುಟುಂಬಸಹಿತಮಾಗೆಳ್ತಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧನಿಯೋಗಿಯೆನಿಪ್ಪ ಕರ್ಣಿಕೋನಯ್ಯನಂ ಬೇಟಿಗೊಂಡು ಭೂಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯಮುಮನುಚಿತಮಾದುಡುಗೊರೆಗಳುಮನಿತ್ತು ಮನ್ನಿಸಿ ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟು ಸುಖದಿಂ ರಾಜ್ಯಂಗೆಯ್ಯುತ್ತುಮಿರ್ದನಂತುಮಲ್ಲದೆಯುಂ ‖ ೮೬

ಬಳಿಕ ಕಿರಾತಾದಿಗಳುಪ
ಟಳದಿಂದಳವಳಿದ ಗುಡಿಯ ಕೋಂಟೆಯಧೀಶಂ ।
ಗೊಲವಿಂ ಸಹಾಯಮಂ ರಚಿ
ಸಿ ಲಸದ್ವಿಖ್ಯಾತಿಯಾಂತನಾನೃಪವರ್ಯಂ ‖ ೮೭

ಮತ್ತಮದಲ್ಲದೆ ‖ ೮೮

ಅಗಣಿತಸೈನ್ಯಸಮೇತಂ
ಸೊಗಯಿಪ ಪೊನ್ನಾಳಿಗೈದಿ ರಾಜ್ಯಮನಲೆವಾ ।
ಸುಗುಣಾಬಾಯಿಯ ದಂಡಂ
ತೆಗೆಸಿ ವಿರಾಜಿಸುತೆ ರಾಜ್ಯಮಂ ರಕ್ಷಿಸಿದಂ ‖ ೮೯

ಮತ್ತಮದಲ್ಲದೆ ‖ ೯೦

ವೇಣುಪುರವರದ ಪಶ್ಚಿಮ
ದಾಣದೊಳತಿರಮ್ಯಮಾದ ರಾಜಾಲಯಮಂ ।
ಜಾಣರಿನೊಪ್ಪಮೆನಲ್ನಿ
ರ್ಮಾಣವನಾಗಿಸಿದನಾನೃಪಾಲವರೇಣ್ಯಂ ‖ ೯೧

ಮತ್ತಮಾರಾಜಾಲಯಮಂ ‖ ೯೨

ದಾಳಿಂಬಂ ನವರಂಗಂ
ಪೇಳಲ್ಕಂ ಬಿರಿದುದೆಂಬ (?) ನಾಮಾಂಕಿತದಿಂ ।

ಮೇಳವಿಸಿದ ಚೌಕಿಯು ಸಾ
ಧಾಳಿಗಳಿಂ ರಚನೆಗೆಯ್ಸಿದಂ ಸಂತಸದಿಂ ॥ ೯೩

ಇನಿತಲ್ಲದೆ ಕೆರೆ ಕಾಳ್ಪುರ
ಮಿನಿಗರ್ಬ್ಬ ಸುಪುಷ್ಪವಾಟ ಕೋಳಮುರುಶಾಲೀ ।
ವನ ವಾಪಿ ಕೂಪ ತೋಪುಗ
ಳನುದಿನಮುಜ್ಜ್ವಲಿಸೆ ರಚನೆಗೆಯ್ಸಿದನನುವಿಂ ॥ ೯೪

ಇಂತು ರಚನೆಗೆಯ್ಸಿ ಬಳಿಕ್ಕಾ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಚಂದ್ರಶೇಖರಪುರ ಮೆಂದು ನಾಮಾಂಕಿತಮಂ ಮಾಡಿಯದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಕೆಲವು ಸೀಮೆ ಭೂಮಿಗಳಂ ವಿಂಗಡಿಸಿ ಮನಬಂದ ವೇಳೆಯೊಳ್ತಾನಲ್ಲಿಗೆ ವಿನೋದದಿಂ ವೈಹಾಳಿಯನೆಸಗಿ ವಿಹರಿಸುತ್ತುಂ, ಮತ್ತಂ ವೇಣುಪುರದರಮನೆಯಂ ಕಾಜಿನ ಭವಂತಿ, ಹೊಸಭವಂತಿ, ಐದಂಕಣದುಪ್ಪರಿಗೆ, ವಸಂತಮಹಲ್ ಚಂದ್ರಮಹಲ್ಗಳೆಂಬೀಸ್ಥಾನಗಳಂ ವಿಸ್ತಾರಂಗೆಯ್ಸಿ ಕಟ್ಟಿಸಿ ಪೊಸತಾಗಿ ಗಜತುರಗಶಾಲೆಗಳಂ ಕಟ್ಟಿಸಿ ಮತ್ತಮಾ ವೇಣುಪುರದೊತ್ತಿನೊಳಾ ವೇಣುಪುರಕ್ಕುಪಪುರಮಾಗಿರ್ಪಂತು ಸಾಧಾರಣ ಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲಿ ನಾಗ ಪಟ್ಟಣಮೆಂಬ ಪೇಟೆಯಂ ನಿರ್ಮಾಣಂಗೆಯ್ಸಿ, ಶ್ರೀಮನ್ನೀಲಕಂಠೇಶ್ವರ ಸ್ವಾಮಿಯ ದೇವಸ್ಥಾನದ ರಂಗಮಂಟಪಂ ಮುಂತಾದ ಕೆಲವು ಪ್ರದೇಶಂ ಗಳಂ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರಮಂ ಮಾಡಿಸಿ ತಚ್ಛಿಖರಮಂ ಚಾಮೀಕರರಸ ಲಾಂಛನಲಾಂಛಿತಮಾದ ಲೋಹಪತ್ರಪಟ್ಟಿಕೆಗಳ ಕೆಲಸಗತಿಯಿಂ ರಂಜಿ ಪಂತು ರಚನೆಗೆಯ್ಸಿ, ಮತ್ತಮದಲ್ಲದೆ ಮುತ್ತಿನಸತ್ತಿಗೆ ಕರಿಬೆಗರಿಯ ಪಚ್ಚೆಯ ಸುವರ್ಣದ ಸುರುಗಿದಂಡೆ, ಚಿನ್ನದ ಶಿಖರ ಮುಂತಾದ ವಿಚಿತ್ರನೂತನಪದಾರ್ಥಂಗಳಂ ನಿರ್ಮಾಣಂಗೆಯ್ಸಿ ಮತ್ತಂ ಭುವನ ಗಿರಿಯ ದುರ್ಗದರಮನೆಯ ಭವಂತಿಗಳೊಳ್ ಶಾರಾಬ್ದಾರನಾಗಪ್ಪನ ಮುಖದಿಂ ಶಿಲಾಸ್ತಂಭಂಗಳಂ ನಿಲಿಸಿ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರಮಂ ಮಾಡಿಸಿ ಗಾಳಿಯುಪ್ಪರಿಗೆಯುಂ ಕಟ್ಟಿಸಿ, ಇಂತಾ ರಾಜಾಲಯಮಂ ದೃಢತರಮನಾ ಗಿಸಿ ರಾಜ್ಯಪ್ರತಿಪಾಲನಂಗೆಯ್ಯುತ್ತುಮಿರ್ದನಂತುಮಲ್ಲದೆಯುಂ ॥ ೯೫

* ಪಿಂಗಳಾಬ್ದದೊಳ್ ತನ್ನೃಪ
ಪುಂಗವನುರುಭುವನಗಿರಿಯನೈದೆ ಬಳಿಕ್ಕಂ ।
ಶೃಂಗಪುರಕ್ಕಾಗಿಯೆ ಮೇ
ಲ್ಬಂಗಾಡಿಯ ಘಟ್ಟವಿಳಿದು ಮುಂತೈದುತ್ತುಂ ॥ ೯೬

ಸುರುಚಿರಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ
ಕ್ಕಿರದಾನೃಪವರ್ಯನೈದಿ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯೇ ।
ಶ್ವರನಂ ಸದ್ಭಕ್ತಿಯೊಳಂ
ದಿರವರ್ಚಿಸಿ ತಳರ್ದು ಮಂಗಲೂರಂ ಸಾರ್ದಂ ॥ ೯೭

ಎಸೆವ ಕೊಡಿಯಾಲದಿಂದಂ
ವಸುಪುರಕೈತಂದು ತನ್ಮಹಾಲಿಂಗೇಶಂ ।
ಗೊಸೆದು ಮಹಾಪೂಜೆಯ ವಿರ
ಚಿಸಿ ಬೀಳ್ಕೊಂಡಾ ಹೊಸಂಗಡಿಯ ಸಾರ್ದುತುಂ ॥ ೯೮

ಆ ರಾಜೇಂದ್ರಂ ಶಂಕರ
ನಾರಾಯಣಕೈದಿ ನಿಂದು ತತ್ಸ್ವಾಮಿಯ ಪಾ ।
* ದಾರವಿಂದಗಳನರ್ಚಿಸಿ
ಭೂರಮಣಂ ಸೈನ್ಯವೆರಸು ಮುಂತೈದುತ್ತುಂ ॥ ೯೯

* ಸಾರಿ ಕುಂದಾಪುರವ ಬೈ
ದೂರನಭೀಕ್ಷಿಸುತೆ ಸಾರ್ದು ಗೋಕರ್ಣಕ್ಕಾ ।
ಧಾರಿಣಿಯಧಿಪತಿ ಭಾಗ್ಯಕು
ಬೇರಂ ರಿಪುಭಯವಿದೂರನತಿಭಕ್ತಿಯೊಳಂ ॥ ೧೦೦

ಪಿಂಗದೆ ಮಹಾಬಲೇಶ್ವರ
ಲಿಂಗವನರ್ಚಿಸಿ ಬಳಿಕ್ಕಮಲ್ಲಿಂ ತೆರಳ್ದು ।
ತ್ತುಂಗಯಶೋನಿಧಿ ಕೊಲ್ಲೂ
ರಿಂಗೈದುತೆ ಪೂಜೆಗೆಯ್ದು ಮೂಕಾಂಬಿಕೆಯಂ ॥ ೧೦೧

ಭಜಿಯಿಸಿ ತತ್ಪದಮಂ ಬಳಿ
ಕ ಜನಪಶಾರ್ದೂಲನೇರ್ದು ಘಟ್ಟವನಖಿಲ ।
ಪ್ರಜೆಯಿಂ ಕಾಣಿಕೆಗೊಳುತುಂ
ನಿಜಸೈನ್ಯಂವೆರಸು ಸಾಗರಕ್ಕೈತಂದಂ ॥ ೧೦೨

ಆನಂದಪ್ಪುರಕ್ಕಾಗಿ ಮ
ಹಾನಂದದೊಳೈದುತುಂ ಮಹಾದೇವಪುರ ।
ಕ್ಕಾನರಪತಿ ಪೊನ್ನಾಳಿಗೆ
ತಾನೈದುತ್ತೆಸೆವ ಸೀಮೊಗೆಯನುರೆ ಸಾರ್ದಂ ॥ ೧೦೩

ಭೂಮಿಪವರೇಣ್ಯನಾಹವ
ಭೀಮಂ ರಿಪುಗಜವಿದಾರಣೋದ್ಧತಸಿಂಹಂ ।
* ಸೋಮಶೇಖರನೃಪಂ ತ
ತ್ಸೀಮೊಗ್ಗೆಯೊಳಿರ್ದು ಸಾಂಬಶಿವನೊಳ್ ಬೆರೆದಂ ॥ ೧೦೪

ಆ ಸೋಮಶೇಖರೇಂದ್ರಮ
ಹೀಶಂ ತಾನಿಂತು ಸರ್ವಪೃಥ್ವೀಶ್ವರರೊಳ್ ।
ಭಾಸುರಕೀರ್ತಿಯನಾಂತು ವಿ
ಲಾಸದಿ ವರ್ತಿಸುತೆ ರಾಜ್ಯಮಂ ಪಾಲಿಸಿದಂ ॥ ೧೦೫

ಈ ಸೋಮಶೇಖರನಾಯಕರ್ ಪಟ್ಟವಾದ ಶಾಲಿವಾಹನ ಶಕ ವರ್ಷ ೧೬೩೩ನೆಯ ಜಯ ಸಂವತ್ಸರದ ಪುಷ್ಯ ಬಹುಳ ೧೧ ಆರಭ್ಯ ಸಿದ್ಧಾರ್ಥಿ ಸಂವತ್ಸರದ ವೈಶಾಖ ಬಹುಳ ೩ಯಲ್ಲಿಗೆ ವರ್ಷ ೨೪ ತಿಂಗಳು ೪ ದಿನ ೨೩ ಪರ್ಯಂತಂ ರಾಜ್ಯವಾಳಿ ಶಿವೊಗ್ಗೆ ಮಂಡಳಿಮಾಠದಲ್ಲಿ ಐಕ್ಯವಾದರು.[1]

ದಶಮಾಶ್ವಾಸಂ ಸಂಪೂರ್ಣಂ

1. ಇಲ್ಲಿಂ ಬಿದರೂರಿಗೆ ತೆರಳ್ಚಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬರಲ್ ಆ ಬಹುಳ ೫ ಗುರುವಾರ ಕೊಪ್ಪಲಮಠದಲ್ಲಿ ಸಮಾಧಿಯಾಯಿತು.

ವಿಶ್ವಾವಸು ಸಂವತ್ಸರದ ಜ್ಯೇಷ್ಠ ಬಹುಳ ೨ಯಲ್ಲು ಇವರ ಅನುಜ ವೀರ

ಏಕಾದಶಾಶ್ವಾಸಂ

ಆ ಸೋಮಶೇಖರ ನಾಯಕರ ತರುವಾಯ ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ವಿಜಯಾಭ್ಯುದಯ ಶಾಲಿವಾಹನ ಶಕ ವರ್ಷ ೧೬೬೧ನೆಯ ಸಿದ್ಧಾರ್ಥಿ ಸಂವತ್ಸರದ ಜ್ಯೇಷ್ಠ ಬಹುಳ ೫ ಯೊಳ್ (ವೀರಭದ್ರನಾಯಕರ ಪುತ್ರರಾದ ಬಸವಪ್ಪನಾಯಕರ್ಗೆ ರಾಜಪಟ್ಟಂ.)

ಪದುಳದಿ ಸೋಮಶೇಖರಧರಾಧಿಪನಿಂತಿಳೆಯಾಳ್ದನಂತರಂ
ತದನುಜವೀರಭದ್ರನೃಪನಾತ್ಮಭವಂ ರಿಪುವರ್ಗಭೈರವಂ ।
ಸದಮಳದಾನಧರ್ಮನಯನೀತಿಸಮಸ್ತಲಸತ್ಕಲಾವಿಶಾ
ರದಬಸವಾವನೀಶನರಸಾದನಿಳಾತಳಕಿಂದ್ರವೈಭವಂ ॥ ೧

ಇಂತೆಸೆವ ಬಸವೇಂದ್ರನೃಪಾಲಂ ತನ್ನ ಹಿರಿಯಪ್ಪನಾದ ಸೋಮಶೇಖರನಾಯಕಂ ಆಳಬರುತ್ತಿರ್ದ ರಾಜ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರ ದೇಶ ಕೋಶ ಪ್ರಜೆ ಪರಿವಾರ ಪರಿಸ್ತರಣ ಮಂತ್ರಿ ನಿಯೋಗಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸುಭಟ ಸಾಮಂತ ಬಾಂಧವ ಭೃತ್ಯಜನ ಪುರಜನ ಪರಿಜನಂಗಳಂ ಸಂರಕ್ಷಿ

ಭದ್ರನಾಯಕರ್ಗೆ ಕೊಪ್ಪಲ ಮಠದಲ್ಲು ಸಮಾಧಿಯಾಯಿತು.

ಈ ಸೋಮಶೇಖರನಾಯಕರ ಕಾಲದಲ್ಲು ಬದುಕುಗಳ ಮಾಡಿದವರ ವಿವರ:— ನಿರ್ವಾಣಯ್ಯನವರು, ಅವರ ತಮ್ಮ ಗುರುವಪ್ಪನವರು, ಗರಜಿನ ಶಾಂತದೇವರು, ರೋಹಿಲೆ ಸಿದ್ದಪ್ಪ, ಸುಬೇದಾರ ಗಂಗನಹಳ್ಳಿ ರೋಹಿಲೆಲಿಂಗಪ್ಪ, ನಲ್ಲೂರ ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿಯಯ್ಯ, ಆ ಗೋವಿಂದಯ್ಯ, ಕರಣಿಕ ಕೋಳಾಲದ ವೆಂಕಟಯ್ಯ, ಗಾಜನೂರ ಲಕ್ಷ್ಮರಸಯ್ಯ, ಮಾದಪ್ಪೊಡೇರು, ಆತನ ತಮ್ಮ ವೆಂಕಟಪತಿಯಯ್ಯ, ಪರಮೇಶ್ವರಯ್ಯ ವಸುಧಾರೆ ಲಿಂಗಪ್ಪಯ್ಯ, ಹಾರೋರ ಮಲ್ಲಪ್ಪಯ್ಯ, ಸಬ್ಬನೀಸ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪಯ್ಯ, ಬೆಳ್ಳರೆ ಚನ್ನಪ್ಪಯ್ಯ, ಆರಗದ ಪರಮೇಶ್ವರಯ್ಯ, ಮಹದೇವಮಠದ ದೇವಪ್ಪ, ಇಕ್ಕೇರಿ ಗೋಪಾಲಯ್ಯ, ಪಟ್ಟ ಮರಿಯಪ್ಪಯ್ಯ, ರಘುನಾಥಯ್ಯ, ಬಾರಕೂರ ಸೂರಪ್ಪಯ್ಯ, ಗಾಜನೂರ ಬಾನಪ್ಪ, ರಾಯಸದ ಗಂಗಾಧರಯ್ಯ, ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ, ವೆಂಕಟರಾಮಯ್ಯ, ಗಗನಮಹಲ ಚಾವಡಿ ಉಪ್ಪರಿಗೆ ಜಕಪ್ಪಯ್ಯ, ಮನೆವಾರ್ತೆ ಹುದಾರ ವೀರಪ್ಪ, ಬೈರಯ್ಯ, ಯಾಜವ ಸಿದ್ದಪ್ಪ, ಕೇರಿಗೆಗೊಪ್ಪದ ಬಸವಯ್ಯ, ಮುಂತಾದವರು.

ಸುತ್ತುಂ [1] ರಾಜ್ಯಪ್ರತಿಪಾಲನಂಗೆಯ್ಯುತ್ತುಮಿರಲೊಡನೆ ಕ್ವಾಚಿತ್ಕಾಲದೊಳ್ ॥ ೨

ಮಲಮೂತೆ ನೆನೆದ ದುರ್ವೃತ
ಕೊಳಗಾದಾರಗದ ಕುಮತಿ ಪರಮೇಶ್ವರನಂ ।
ಚಲಿಸದೆ ತತ್ಸಹಭವನಂ
ಚಳಕದೆ ಪಿಡಿತರಿಸಿ ಶಾಸ್ತಿಯಂ ಮಾಡಿಸಿದಂ ॥ ೩

ಹುಗುಡಿಯ ಭೈರಪನಂ ಬ
ಲ್ವಿಗಡರುಮಂ ಬಂಧಿಸಿಕ್ಕಿ ಮಲತಾಯಿಯುಮಂ ।
ತೆಗೆವಂಕೆಯೊಳಿಟ್ಟಿರೆ ಖತಿ
ಯೊಗೆದಾಕೆ ಗತಾಸುವಾಗಲತಿಮೂರ್ಖತೆಯಿಂ ॥ ೪

ಬಳಿಕಾ ಬಲತಾಯಿಗೆ ಕೊ
ಪ್ಪಲ ಮಠದೊಳ್ಸಾಂಗಮೆನೆ ಸಮಾಧಿಕ್ರಿಯೆಯಂ ।

---

[1] ತಮ್ಮ ಮಾತೃ ಮಲ್ಲಮ್ಮಾಜಿಯವರ ಸಪತ್ನಿ ಚನ್ನಮ್ಮಾಜಿಯವರ್ಗೆ ಪಿರಿಯತನವನಿತ್ತು ನಡೆಸಿಕೊಳುತ್ತುಂ ನಿರ್ವಾಣಯ್ಯನವರ ಕುಮಾರ ಗುರುವಪ್ಪಂಗೆ ಪಿರಿಯಧಿಕಾರವನಿತ್ತುಮತ್ತಂ ಮಹದೇವಪುರದ ದೇವಪ್ಪ, ತಮ್ಮ ಹಿರಿಯಪ್ಪ ಸೋಮಶೇಖರನಾಯಕರ್ಮೊನ್ನಂ ಲಿಂಗಧಾರಣಮಂ ಮಾಡಿಸಿ ಪೋಷಿಸಿದ ಷಡಕ್ಷರಯ್ಯ, ಪಂಚಾಕ್ಷರಯ್ಯ ಶಿವಲಿಂಗಪ್ಪ, ಸೌಂದರದಾಸ, ಮರಿಯಪ್ಪಸೆಟ್ಟರ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ, ಬಸವಸೆಟ್ಟರ ಮಗ ಉಳುವಪ್ಪ, ಸಾತಗೆರೆ ನಿರ್ವಾಣಪ್ಪನೆಂಬಿವರಂ ಪ್ರಮುಖರಂ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕರಣಿಕ ಕೊಳಾಲದ ವೆಂಕಟೇಶಯ್ಯ,ಆ ಮರಿಯಪ್ಪ, ರಾಯಸದ ಸೂರಯ್ಯನ ಮಗ ವೆಂಕಟನಾರಣಪ್ಪ, ಸಬ್ಬನೀಸ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪಯ್ಯ, ಜಕ್ಕಪ್ಪಯ್ಯ ರಾಯಸದ ಗಂಗಾಧರಯ್ಯ, ಆ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ, ಆರಗದ ಪರಮೇಶ್ವರಯ್ಯ,ಬೊಮ್ಮರಸಯ್ಯನವರ ಮಗ ತಮ್ಮರಸಯ್ಯ, ಗಾಜನೂರ ಭಾಸಪ್ಪ, ಸುಬೇದಾರ ರೋಹಿಲ್ಲೆ ಲಿಂಗಪ್ಪ, ರಾಮಪ್ಪ, ದಳವಾಯಿ ವೀರಭದ್ರಯ್ಯ, ಅಂಡಿಗೆ ಶಾಂತಪ್ಪ, ಮುಂತಾದ ಮಂತ್ರಿ ಮನ್ನೆಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ನಿಯೋಗಿ ಗುರಿಕಾರ ಜನರ್ಗೆ ತತ್ತದ್ಯೋಗ್ಯತಾನುಸಾರಮರಿತ್ರಧಿಕಾರಂಗಳನಿತ್ತು ನಡೆಸಿಕೊಳುತ್ತುಂ ಸುಖಸಂಕಥಾವಿನೋದಗೋಷ್ಠಿಗಳಿಂ ಸದ್ಧರ್ಮದಿಂ (ಕ).

ತಳುವದೆ ನಿವಿುರ್ಚಿಸಿದನಾ
ಗಳೆ ತನ್ನೃಪವರ್ಯನಾಗವೋಕ್ತಕ್ರಮದಿಂ ॥ ೫

ಇಂತು ನಿಷ್ಕಾರಣಂ ತನಗೆ ವಿಘಾತಿಯುಂ ನೆನೆವ ದುಷ್ಟಜನರ್ಗೆ ಶಾಸ್ತಿಗೈಸಿ ರಾಜಮುದ್ರಾಧಿಕಾರವಂ ಸ್ವಾಧೀನಂಗೈದು ಮಾತೃ ಮಲ್ಲಮ್ಮಾಜಿಯುವರಂ ಸಂತಸಂಬಡಿಸುತ್ತುಂ ವರ್ತಿಸುತ್ತುಮಿರ್ದು[1] ॥ ೬

ಆ ರಾಜಾಧೀಶಂ ಕೊ
ಲ್ಲೂರಿಂಗಂ ತೆರಳ್ದು ದೇವಿಮೂಕಾಂಬೆಯುನೊ।
ಲ್ದಾರಾಧಿಸಿ ಕೆಳದಿಗೆ ತೆರ
ಳ್ದು ರಾಮೇಶ್ವರನ ವೀರಭದ್ರೇಶ್ವರನಂ ॥ ೭

* ಭಜಿಸಿ ಸದ್ಭಕ್ತಿಯಿಂ ನೃಪ
ತಿಜನಾಗ್ರೇಸರನೆನಿಪ್ಪ ಬಸವಮಹೀಶಂ।
ನಿಜಸೈನ್ಯಂವೆರಸು ತೆರ
ಳ್ದು ಜಗದ್ವಿಖ್ಯಾತವೇಣುಪುರವಂ ಪೊಕ್ಕಂ ॥ ೮

ಇಂತು ವೇಣುಪುರವಂ ಸಾರ್ದು ವರ್ತಿಸುತ್ತಿರ್ದಾ ಮಾಘ ಬಹುಳ ತದಿಗೆಯೊಳ್ ಕೋಟಿಪುರದ ಸಿದ್ದಪ್ಪ ಸೆಟ್ಟರ ಪುತ್ರ ಶಿವಯ್ಯನ ಕುಮಾರಿ ಚನ್ನಮ್ಮಾಜಿ ಪಾಳ್ಯದ ಶಿವಲಿಂಗಪ್ಪನವರ ಕುಮಾರಿ ಚನ್ನವೀರಮ್ಮಾಜಿ ಎಂಬಿರ್ವರ್ಕನ್ಯಾರತ್ನಂಗಳನತ್ಯಂತೋತ್ಸವದಿಂ ವಿವಾಹವಾಗಿ ತದ್ಧರ್ಮಪತ್ನಿಯರ್ವೆರಸು ರಾಜ್ಯಭಾರವಿಚಾರತತ್ಪರನಾಗಿ, ಶಿವಲಿಂಗಪ್ಪನವರ್ಗೆ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಮನಿತ್ತು ನಡೆಸಿಕೊಳುತ್ತುಂ ॥ ೯

ಮದವೊಖಮುಷ್ಕರಾತನಿಕರಾಧಿಪಚಿಂತನಕಲ್ಲಧೀಶನಾ
ಮದೆಕೆರೆನಾಯಕಂ ಹರಪುರಾಧಿಪನಂ ಮುರಿದೊತ್ತಿ ನಿಲ್ವೊಡಾ।
ಸ್ಪದಗಳನೀಯುವಂತವನ ರಾಜ್ಯವನಾಕ್ರಮಿಸುತ್ತುಮಾಜಿರಂ
ಗದೊಳಧಿರಾಂತುಪದ್ರವಗಳಂ ರಚಿಸುತ್ತಿರೆ ಶೌರ್ಯದೇಳ್ಗೆಯಿಂ ॥ ೧೦

---

1 ಮಾರ್ಗಶಿರ ಶುದ್ಧ ಪೂರ್ಣಿಮೆಯೊಳ್ (ಕ)

ಮೆದೆಕೆರೆನಾಯಕನುರವಣೆ
ಗಿದಿರಾಂಪೊಡಶಕ್ಯಮಾಗಿ ಹರಪುರದರಸಂ।
ಸದಯಬಸವರ್ವಿಪಂಗೀ
ಹದನಂ ಬಿನ್ನೈಸಿ ಕಳುಪಿ ಮರೆವುಗಲಾಗಲ್ ॥ ೧೧

ಇಂತು ಹರಪ್ಪುರಾಧಿಪನೆನಿಪ ಬಸಂತರಾಯಂ ಮೆದೆಕೆರೆನಾಯಕನದಟನಾಂಪೊಡಶಕ್ಯಮಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ಪುತ್ರವರ್ಗದ ಮನೆತನದವರೆನಿಸಿ ವರ್ತಿಸುತ್ತಿರ್ಪೆಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನಮನುದ್ಧರಿಸವೇಳ್ಕುಂದು ಲಿಖಿತಮುಖದಿಂ ಬಿನ್ನವಿಸಿ ಕಳುಪಲ್ಕೇಳ್ದು ಸಿದ್ದೋಜಿಯೊಡನನುಸಂಧಾನಮಂ ರಚಿಸಿ ತತ್ಸೈನ್ಯಮಂ ಬರಿಸಿ ಸುಬೇದಾರ ಲಿಂಗಪ್ಪನೊಡನೆ ಅಸಂಖ್ಯಾತಸೇನಾಸಮೂಹಮಂ ತೆರಳ್ಚಿಸಿ ಕಳುಪಿ ತನ್ಮೆದೆಕೆರೆನಾಯಕನ ರಾಜ್ಯಮಂ ನಿಪಾತನಂಗೆಯ್ಸಿದನಂತುಮಲ್ಲದೆಯುಂ ॥ ೧೨

ಹೊದಿಗೆರೆಯ ಸುಕೋಟೆಯನವ
ನಾದಂ ಕೊಂಡೊಡನೆ ಮೆರೆವ ಮೊರವಂಜಿಯ ಬ।
ಲ್ಪಾದ ಪರಿಸ್ತರಣವನೆಸೆ
ವಾ ದುರ್ಮ್ಮಿಯೆನಿಪ್ಪ ಕೋಂಟೆಯಂ ವಶಗೈದಂ ॥ ೧೩

ಮತ್ತಮದಲ್ಲದೆ ॥ ೧೪

ವಿಸಾಟಾದ ನಂದಿಗಾವೆಯ
ಕೋಟೆಯನುರೆ ಕೊಂಡು ತತ್ಕಿರಾತನ ಫೌಜಂ।
ಲೂಟಿಸಿ ಬಸವನೃಪಂ ಕ
ರ್ಣಾಟಾಧಿಪನತಿಪರಾಕ್ರಮವನುರೆ ಮೆರೆದಂ ॥ ೧೫

ಇಂತು ಹೊದಿಗೆರೆ ನಂದಿಗಾವೆ ಮೊರವಂಜಿಯೆಂಬ ಕೋಂಟೆಗಳಂ ಸ್ವಾಧೀನಂಗೆಯ್ವಲೀವರ್ತಮಾನಮಂ ಕೇಳ್ದು ಪತ್ತೆಸಿಂಗನೊಡನನುಸಂಧಾನಮಂ ರಚಿಸಿ ರಘೋಜಿಭೌಸಲ್ಯಾ ಮುಂತಾದ ಪಟುಪರಾಕ್ರಮಶಾಲಿಗಳಂ ಯುಕ್ತಮಾದಸಂಖ್ಯಾತಸೇನಾಸಮೂಹಂವೆರಸತ್ಯಂತಗ

ರ್ವೋದ್ರೇಕದಿಂ ದಾಳಿಯಿಡುತ್ತುಂ ತೆರಳ್ದೈತಂದು ಸಂತೆಬೆನ್ನೂರ ಪರಿಸ್ತರಣಮುಮಂ ವೇಷ್ಟೈಸಿ ತಳಿಸುರಂಗಗಳಂ ನಡೆಸುತಿರ್ದ ತನ್ಮದೆಕೆರೆ ನಾಯಕನ ಪ್ರತಾಪಾತಿಶಯಮುಮಂ ಮುರಿದು ಮುತ್ತಿಗೆದೆಗೆಸಿ ಪಲಾಯನಂಗೊಳಿಸಿ ದುರ್ಗಮುಮಂ ಪೊಗಿಸಿ ಭುಜಬಲಪರಾಕ್ರಮಾತಿಶಯಮುಮಂ ಮೆರೆದನಂತುಮಲ್ಲದೆಯುಂ ॥ ೧೬

ವರವೇಣುಪುರದ ಮಧ್ಯದ
ವರಬಾಳೆಯಕೊಪ್ಪದೆಡೆಯ ಪಶ್ಚಿಮದೆಸೆಯೊಳ್ ।
ಸುರುಚಿರಮಠಮಂ ಭೂಮೀ
ಶ್ವರಮಣಿ ಬಸವಾವನೀಶ್ವರಂ ಕಟ್ಟಿಸಿದಂ ॥ ೧೭

ಇಂತು ಮಠಮಂ ನಿರ್ಮಾಣಂಗೆಯ್ಸಿ ಆ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಭದ್ರರಾಜಪುರಮೆಂದು ನಾಮಾಂಕಿತಂಗೆಯ್ದು ಭೂರಿಭೂಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯಮಂ ಕಲ್ಪಿಸಿ ದುರ್ಮತಿ ಸಂವತ್ಸರದ ಕಾರ್ತಿಕಮಾಸದೊಳ್ ಡಂಬಳದ ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರದೇವರ ಗದ್ದುಗೆ ತೋಂಟದ ಸ್ವಾಮಿಗಳ್ಗೆ ಶಿವಾರ್ಪಿತಮಾಗಿ ಧಾರೆಯನೆರೆದು ಶಾಶ್ವತಮಾದ ಧರ್ಮಕೀರ್ತಿಯಂ ಸಂಪಾದಿಸಿದನಂತುಮಲ್ಲದೆಯುಂ[1] ॥ ೧೮

[2] ಉಡುಪಿನ ಬಳಿಯೊಳ್ಕ್ರಲಪಿನ
ಪೊಡವಿಯೊಳಂ ಪಶ್ಚಿಮಾಂಬುಧಿಯ ತೀರದೊಳು ।
ಗ್ಗಡಮೆನೆ ದರಿಯಾಬಾಡಿನ
ಗಡಮಂ ನಿರ್ಮಾಣಗೆಯ್ಸಿದಂ ಬಸವನೃಪಂ ॥ ೧೯

ಈ ಪರಿಯಲ್ಲದೆ ಪಡುವಣ
ಕೂಪಾರದ ತೀರದೊಳ್ವಿರಾಜಿಸುತಿರ್ಪ ।

---

1 ಇಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ ೩೮ನೆಯ ಕಂದದ ವರೆಗೂ ಇರತಕ್ಕ ಭಾಗವು ಓಲೆಯ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿಬರೆ ಪ್ರಕ್ಷಿಪ್ತವೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

2 ರುಧಿರೋದ್ಗಾರಿ ಸಂವತ್ಸರದೊಳ್.

ಕಾಪಿನ ಸಮೀಪದೊಳ್ತ
ದ್ಭೂಪಂ ನೆಲೆಗೊಳಿಸಿದಂ ಮನೋಹರಗಡಮಂ ॥ ೨೦

ಈ ಪರಿಯಲ್ಲದೆ ॥ ೨೧

ಭೂನುತಕಲ್ಯಾಣಪುರ
ಸ್ಥಾನದೊಳತಿರಮ್ಯಮಾಗೆ ಬಸವಮಹೀಶಂ ।
ತೋನಸೆಯೆಂಬ ಸುಕೋಟೆಯು
ತಾನುರೆ ನಿರ್ಮಾಣಗೆಯ್ಸಿದಂ ಸಂತಸದಿಂ ॥ ೨೨

ಮತ್ತಮದಲ್ಲದೆ । ೨೩

ವರಕುಂದಾಪುರದೆಡೆಯೊಳ್
ಸ್ಥಿರಮಪ್ಪಂತೆಸೆವ ಬೆಣ್ಣೆಗೆರೆಯೆನಿಪ ಪಠಿ ।
ಸ್ತರಣವನತಿಶಯಮೆನಲೆಸೆ
ವರಮನೆಯಂ ರಚನೆಗೆಯ್ಸಿದಂ ಬಸವನೃಪಂ ॥ ೨೪

ಮತ್ತಮದಲ್ಲದೆ ॥ ೨೫

ಇಂದ್ರವಿಭವನಿಭವಿಭವನ
ರೇಂದ್ರಂ ತಾಂ ಮಂಗಲೂರ ತಾಣದೆ ಶಿವರಾ ।
ಜೇಂದ್ರಗಿರಿಯೆಂಬ ಗಡಮಂ
ಸಾಂದ್ರಯಶಂ ರಚನೆಗೆಯ್ಸಿದಂ ಪೊಸಬಗೆಯಿಂ ॥ ೨೬

ಮತ್ತಮದಲ್ಲದಾ ಬಸವನರೇಂದ್ರಂ ಪರಶುರಾಮಕ್ಷೇತ್ರದೊಳಸೆವ ಸಿದ್ಧಾಪುರದ ಪೇಟೆಯ ಸಮೀಪದೊಳೊಪ್ಪುವ ಸ್ಥಳದೊಳ್ .... ಆ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಮಂತ್ರರಾಜಪುರವೆಂದು ನಾಮಾಂಕಿತಮಂ ಮಾಡಿ ಷಡಕ್ಷರಯ್ಯನ ಮುಖದಿನಾಸ್ಥಳದೊಳತ್ಯದ್ಭುತಮಾದ ಮಠಮಂ ಕಟ್ಟಿಸಿ ವಿಶೇಷ ಭೂಸ್ವಾಸ್ಥೆಯಂ ಬಿಡಿಸಿ ಶಿವಜಂಗಮಧರ್ಮಾರ್ಥಮಾಗಿ ಆ ಮಠಮಂ ಗುರುಸಂಜುಂಡಸ್ವಾಮಿಗಳ್ಗೆ ಧಾರೆಯನೆರೆದು ಶಿವಾರ್ಪಿತಮಾಗೆ ಸ್ಥಿರ

ಶಾಸನಮುಂ ಬರೆಸಿತ್ತು ಸದ್ಧರ್ಮಕೀರ್ತಿಯುಂ ಸಂಪಾಧಿಸಿದನಂತುಮಲ್ಲ
ದೆಯುಂ ॥ ೨೭

ಆ ಮಂತ್ರರಾಜಪುರದೊಳ್
ಶ್ರೀಮತ್ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರಂಗೆ ಪ್ರತಿವರ್ಷದೊಳು ।
ದ್ದಾಮರಥೋತ್ಸವವಿಭವಂ
ನೇಮದೆ ನಡೆವಂತೆ ಕಟ್ಟಳೆಯನಾಗಿಸಿದಂ ॥ ೨೮

ಮತ್ತಮಂತಲ್ಲದೆ ॥ ೨೯

* ಮಿರುಗುವಾನಂದಪುರದೊಳ್
ಮುರಿಗೆಯ ದೇವರ್ಗೆ ವರರಥೋತ್ಸವಮಂ ವ ।
ತ್ಸರವತ್ಸರದೊಳ್ನಡೆಸುವ
ಪರಿಯನೊಡರ್ಚಿಸಿದನಿಂತು ಬಸವಮಹೀಶಂ ॥ ೩೦

ಮತ್ತಮಂತಲ್ಲದೆ ॥ ೩೧

ಡಂಬಳದೊಳ್ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ
ಗಿಂಬಾದಭಿನವರಥೋತ್ಸವಂ ಪ್ರತಿವರ್ಷಂ ॥
ತಾಂ ಬಿಡದೆ ನಡೆವ ಪದ್ಧತಿ
ಯುಂ ಬಸವನರೇಂದ್ರನಾಜ್ಞೆಯಿಂ ವಿರಚಿಸಿದಂ ॥ ೩೨

ಮತ್ತಮಂತಲ್ಲದೆ ॥ ೩೩

ಪೊಸತೆಂದಿಮಾಪರಿಬಕುತಿಯೆ
ನಿಸಿ ಚಂಪಾಷಷ್ಠಿಯಲ್ಲಿ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಂ ।
ಗೆಸೆವ ತದುತ್ಸವಮಂ ನಡೆ
ಯಿಸಿದಂ ಪ್ರತಿವರ್ಷಗಳೊಳ್ ತಪ್ಪದ ತೆರದಿಂ ॥ ೩೪

* ಪ್ರಜೋತ್ಪತ್ತ್ಯದಾರಂಭಂ (ಕ)

ಮತ್ತಮದಲ್ಲದೆ ॥ ೩೫

ನೆರೆ ಷಣ್ಣವತಿಸಹಸ್ರೋ
ತ್ತರಲಕ್ಷಸುಜಂಗಮಕ್ಕಭೀಷ್ಟಪದಾರ್ಥೋ |
ತ್ಕರಗಳನೊದವಿಸಿ ನೀಡಿಸಿ
ಪಿರಿದೆನೆ ಸಂತುಷ್ಟಿವಡಿಸಿದಂ ಬಸವನೃಪಂ ॥ ೩೬

ಇಂತು ಲಕ್ಷದಮೇಲೆ ತೊಂಬತ್ತಾರು ಸಾವಿರ ಜಂಗಮಮೂರ್ತಿಗಳ್ಗೆ ನಾನಾವಿಧ ಭಕ್ಷ್ಯ ಭೋಜ್ಯ ರಸಾಯನ ಫಲಂಗಳ್ ಮುಂತಾದ ಇಷ್ಟಾಪದಾರ್ಥಂಗಳಂ ನೀಡಿಸಿ ಸಂತುಷ್ಟಿವಡಿಸಿಯುಮರ್ಗೆ ನಾನಾವಿಧ ವಿಚಿತ್ರತರ ವಸ್ತ್ರ ಕಂಬಳಿ ಕಂಥೆ ಶಿವಧಾರ ವಿಭೂತಿ ಸಾಧಾರ ಭಸ್ಮ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ ಆಗಮ ಶಿವಶಾಸ್ತ್ರ ಲಿಖಿತಪುಸ್ತಕ ಪಾವಡ ಛತ್ರ ಪಾದುಕೆ ಹಸ್ತಾಧಾರ ದಂಡ ಮುಂತಾದ ಇಷ್ಟಾಪದಾರ್ಥಂಗಳಂ ಕೊಡಿಸಿ ಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಆರಾಧನಪೂರ್ವಕಂ ಮಹೋತ್ಸವಮೆರೆವಣಿಗೆಗಳಂ ಮಾಡಿಸಿ ಶಾಶ್ವತಧರ್ಮಕೀರ್ತಿಗಳಂ ಸಂಪಾದಿಸಿ ರಾಜ್ಯಂಗೆಯ್ಯುತಿರ್ದ ಬಸವನರೇಂದ್ರನೊಂದವಸರದೊಳ್ ॥ ೩೭

ಬಿಂಕದೆ ಸೈನ್ಯಸಮೇತಂ
ವೆಂಕಟರಾಯಂ ದಲೈದಿ ರಾಜ್ಯವನಲೆಯಲು |
ತ್ತಂಕದೊಳದಿರ್ಕೆ ಗಡಿಯೊ
ಳ್ತಂಕಿಸೆಯೊಡವಡಿಸಿ ಸೀಮೆಯಂ ದಾಂಟಿಸಿದಂ ॥ ೩೮

ಇಂತು ದಾಳಿವರಿಯುತ್ತೈದಿ ಸುರಭಿಪುರಮಂ ಸೂರೆಗೊಂಡು ಕುಂಬಳೆಪ್ರಾಂತದೊಳಳಿಮು ಪರಮೋಪದ್ರವಮಂ ರಚಿಸುತಿರ್ದಾರೆಯರ ವಜೀರ ವೆಂಕಟರಾಯನಂ ಪಿಂದೆಗೆಸಿ ರಾಜ್ಯಂಗೆಯ್ಯುತ್ತಿರಲತ್ತಂ ರಕ್ತಾಕ್ಷಿ ಸಂವತ್ಸರದ ಪುಷ್ಯಮಾಸದೊಳ್ ॥ ೩೯

ತಪ್ಪದೆ ಶಾಹುವ [1] ನೇಮದೊ
ಳೊಪ್ಪುವ ಸಾಗರದೊಳಳದ ಬಾಪೂರಾಯನೆ |

1 ಶಾಹುರಾಜನ (ಕ)

ನಿಪ್ಪನ ನಯುಭಯದಿಂದಂ
ತಪ್ಪಿಸಿ ಗಡಿಯಿಂದೆ [1] ರಾಜ್ಯವಂ ಪಾಲಿಸಿದಂ ॥ ೪೦

ಇಂತೈದಿ ರಾಜ್ಯವಂ ಬಾಧಿಸುತಿರ್ದ ಬಾಪೂರಾಯನಂ ತೊಲಗಿಸಿ ರಾಜ್ಯವನಾಳುತ್ತುಮಿರಲೊಡನೆ ಪ್ರಭವಸಂವತ್ಸರದ ಚೈತ್ರಮಾಸದೊಳೈತಂದು ॥ ೪೧

ನಾನಾಜೆಯನುಜನಗಣಿತ
ಸೇನಾಢ್ಯಂ ದಾಳಿಯಿಡೆ ಸದಾಶಿವರಾಯಂ ।
ತಾನವನಂ ಸಂಗರಸಂ
ಧಾನದೆ ಪಿಂದೆಗೆಸಿ ರಾಜ್ಯವಂ ರಕ್ಷಿಸಿದಂ ॥ ೪೨

ಇಂತು ರಾಜ್ಯವನಲೆಯುತಿರ್ದಾರೆಯುರ ವಜೀರ ಸದಾಶಿವ ರಾಯನಂ ಪಿಂದೆಗೆಸಲೊಡನಾಂಗಿರಸ ಸಂವತ್ಸರದ ಫಾಲ್ಗುಣಮಾಸದೊಳಂ ಮಗುಳ್ದು ಭಾವ ಸಂವತ್ಸರದ ಚೈತ್ರಮಾಸದೊಳಂ ಪೊಳಯ ಪೊನ್ನಾಳಿಯ ಪ್ರಾಂತಕ್ಕೈತಂದು ನಿಂದು ॥ ೪೩

ನಾನಾರಾಯನೆರಳ್ಸೊಳ್
ತಾನೈತಂದಿಳಿದು ದಾಳಿಯಿಡುತಿರಲಾಗಳ್ ।
[2] ನಾನಾನಯುಭಯ ಧನಸಂ
ಧಾನದೆ ಪಿಂದೆಗೆಸಿ ರಾಷ್ಟ್ರಮಂ ರಕ್ಷಿಸಿದಂ ॥ ೪೪

ಇಂತಡಿಗಡಿಗೆಳ್ತಂದು ರಾಷ್ಟ್ರಮಂ ಬಾಧಿಸುತಿರ್ದಾರೆಯುರ ವಜೀರರಂ ಪಿಂದೆಗೆಸಿ ರಾಜ್ಯವಾಳುತಿರ್ದ ಬಸವನಾಯಕಂ [3] ಸಿದ್ಧಾರ್ಥಿ ರಕ್ತಾಕ್ಷಿ ಪ್ರಭವ ವಿಭವ ಶುಕ್ಲ ಪ್ರಮೋದೂತ ಪ್ರಜೋತ್ಪತ್ತಿ ಸಂವತ್ಸರಂಗಳೊಳ್ ಸೈನ್ಯಸಮೇತಂ ವೇಣುಪುರದಿಂ ತೆರಳ್ದು ಕೊಲ್ಲೂರ್ ಕೋಟೇಶ್ವರ ವಸು

---

1 ಬಂಗಿ ನರಸಿಂಗರಾವುವಂ ತೆರಳ್ಚಿ (ಕ)

2 ರಾಯಸದ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನರಸಿಂಗರಾಯರಂ ಕಳುಹಿ (ಕ)

3 ಇಲ್ಲಿಂದ ೬೪ನೆಯ ಕಂಧದ ವರೆಗೂ ಇರತಕ್ಕಭಾಗವು ಓಲೆಯಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿಲ್ಲ

ಪುರ ಶಂಕರನಾರಾಯಣ ಕಮಲಶಿಲೆ ಕೆಳದಿ ಮುಂತಾದ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರ ಸ್ಥಳಂಗಳನೈದಿ ತತ್ತದ್ದೇವತಾದರ್ಶನಂಗೈದು ಮಹಾಪೂಜೆ ಮುಂತಾದುಪಚಾರಂಗಳನೊಡರ್ಚಿಸುತ್ತುಮಲ್ಲಿಂ ತೆರಳ್ದು ಬಂದು ಮಂತ್ರರಾಜಪುರದ ರಥೋತ್ಸವಮಂ ವೀಕ್ಷಿಸುತ್ತುಮಲ್ಲಿಂ ಮುಂತಳರ್ದು ಕೊಡೆಯಾಲ ಮಂಗಲೂರ್ ಕುಂದಾಪುರ ಕಾರಕಳ ಮುಂತಾದ ಸ್ಥಳಂಗಳನವಲೋಕನಂಗೆಯ್ಯುತ್ತುಂ ಪೈಹಾಳಿಯನೆಸಗುತ್ತೆ ಮರಳ್ದು ವೇಣುಪುರದರಮನೆಯಂ ಸಾರ್ದು ಸಂತತಂ ಶಿವಪೂಜೆ ಸತ್ಪುರಾಣ ಶ್ರವಣ ಸುಖಸಂಕಥಾವಿನೋದಗೋಷ್ಠಿಗಳಿಂ ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮಸೇವಾತತ್ಪರನೆನಿಸಿ ವರ್ತಿಸುತ್ತುಮಿರಲ್ ತರಿಕರೆಯವರ್ ಮಾಯಾವಿಗಳೊಡನನುಸಂಧಾನಮಂ ರಚಿಸುತಿರ್ಪರೆಂಬ ವರ್ತಮಾನಮಂ ಕೇಳ್ದು ಸಬ್ಬುನೀಸ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪಯ್ಯನೊಡನೆ ಸೇನಾಸಮೂಹಮಂ ತೆರಳ್ಚಿಸಿ ಕಳುಹಿ ॥ ೪೫

ಮೆರೆವ ತರೀಕೆರೆಯಧಿಪನ
ಗರುವಿಕೆಯಂ ಮುರಿದು ಶೋಭಿಪುಬ್ರಾಣಿಯ ಭಾ ।
ಸುರರಂಗಯ್ಯನ ಹನುಮನ
ಪರದುರ್ಗತ್ರಯಮನಾನೃಪಂ ವಶಗೈದಂ ॥ ೪೬

ಇಂತು ಕೋಟೆತ್ರಯಂಗಳಂ ಸ್ವಾಧೀನಂಗೈಯಲ್ಕವಳಿದು ವೇಣುಪುರವರಕ್ಕೈತಂದು ಸಂದರ್ಶನಂಗೆಯ್ದ ತನ್ನ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಆರಭಾರಸುಖದುಃಖಾದಿವಿವರಣಂಗಳನುಸಿರ್ದ ದೈನ್ಯೋಕ್ತಿಗಳಂ ನುಡಿದಾ ತರಿಕರೆಯ ನಾಯಕನಂ ನಯೋಕ್ತಿಯಿಂ ಮನ್ನಿಸಿ ಗಜಾಶ್ವವಸ್ತ್ರಾಭರಣಾದಿಗಳನಿತ್ತು ಸನ್ಮಾನಿಸಿ ಕಳುಹಿ ಸುಖದಿಂ ರಾಜ್ಯಂಗೆಯ್ಯುತ್ತುಮಿರ್ದನಂತುಮಲ್ಲದೆಯುಂ ॥ ೪೭

ಹರಪುರದರಸನುಮಂ ಭಾ
ಸುರತರಸವಣೂರ ಪತಿ ನಬಾಬನ ಫೌಜಂ ।

ಬರಿಸಿ ಬಹುಸೈನ್ಯಸಹಿತಂ
ತೆರಳಿಸಿ ವರಸಬ್ಬುನೀಸಕೃಷ್ಣಪ್ಪನುಮಪ್ಪಂ ॥ ೪೮

ಪದುಳಿಸಿ ಪಾಯಕೊಂಡದೆಡೆಯೊಳ್ ಬಹುಸೈನ್ಯಸಮೇತನಾಗುತು
ನ್ಮದದಿನಿದಿರ್ಚಿ ಪಾರ್ಮಲೆತು .... ಪೊಳಪೊಕ್ಕುಪೊರ್ದಿದಾ ॥
ಮದಕರೆನಾಯಕಾಖ್ಯನೃಪನಂ ರಣದೊಳ್ವಶಗೆಯ್ದು ಶಿಕ್ಷೆಗೆ
ಯ್ದಿಸಿದ [1] ಸಮರಾಳಿ ಮೆಚ್ಚಲದಟಂ ಮೆರೆದಂ ಬಸವೇಂದ್ರಭೂಮಿಪಂ॥೪೯

ಇಂತು ಮದಕರೆನಾಯಕನಂ ಜಯಿಸಿದ ಮಹೋತ್ಸವಕಾಲದೊಳ್ ನಿಜಸೈನ್ಯಸಮೇತನಾಗುತ್ತುಮೆಳ್ತಂದು ಸಂದರ್ಶನಂಗೆಯ್ದ ಹರಪುರದರಸನಂ ಸನ್ಮಾನಿಸಿ ಗಜಾಶ್ವವಸ್ತ್ರಾಭರಣಾದಿಗಳನಿತ್ತು ಬಹಳಸಂತೋಷಂಬಡಿಸಿ ಕಳುಪಿ ರಾಜ್ಯಂಗೆಯ್ಯುತ್ತುಮಿರಲೊಂದವಸರದೊಳ್॥

ಮದಕರೆನಾಯಕನ ಸುತಂ
ಮದವುಖಕಸ್ತೂರಿರಂಗನಾಯಕನೈತಂ ।
ದಿದಿರ್ಚಿಸಿ ಸಂತೆಯಬೆನ್ನೂ
ರದುಭುತಮಾಗಿರ್ಪ ಕೋಂಟೆಯಂ ಮೇಳೈಸಲ್ ॥ ೫೧

ಕದನದೆ ಬಹಿರಾಮುತಮೋ
ಹಿಮಖಾನಮಜೀರನದಟನುರೆ ಮುರಿದೊಡನಾ ।
ಮದಕರೆನಾಯಕಸುತನಂ
[2] ಸದೆದೋಡಿಸಿ ಜಯಮನಾಂತನಾ ಬಸವನೃಪಂ ॥ ೫೨

ಮತ್ತಮದಲ್ಲದೊಂದವಸರದೊಳ್ ಸಂದರ್ಶನಾಪೇಕ್ಷೆಯಿಂ ನಿಜಸೈನ್ಯಸಮೇತನಾಗೈತಂದು ಬೇಟಿಗೊಂಡು ತಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಸುಖದುಃಖಾದಿಗಳ ವಿವರಣಮನುಸಿರ್ದ ರಾಯದುರ್ಗದರಸನ ದೈನ್ಯೋಕ್ತಿಗಳಂ ಲಾಲಿಸಿ ಆವುದೊಂದು ಕಜ್ಜಕಮಾವಿರ್ಪೆಮೆಂದು ಧೈರ್ಯಂಪೇಳ್ದು ದಿಲಾಸ

1 ವಿಭವ ಸಂವತ್ಸರದ ಫಾಲ್ಗುಣಮಾಸದೊಳ್.

2 ಶುಕ್ಲಸಂವತ್ಸರದ ಜ್ಯೇಷ್ಠಮಾಸದೊಳ್.

ನಿತ್ತು ಚಿತ್ರಾಭರಣಾಂಬರಾದಿಗಳಿಂ ಪಿರಿದು ಸನ್ಮಾನಿಸಿ ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟನಂತು ಮೆಲ್ಲದೆಯುಂ ॥ ೨೩೩

ಅಳವಿಯೊಳಿದಿರ್ಚಿದರಿಗಳ
ತಲೆಗಳುಮಂ ಕೇಣಿಗೊಂಡು ರಾರಾಜಿಪಗು ।
ತ್ತಳದಧಿನಾಥನ [1] . . . . . .
ಹೊಳೆಯು ಪರಿಸ್ಫುರಣಮಂ ಕರಂ ವಶಗೈದಂ ॥ ೨೩೪

ಮತ್ತಮದಲ್ಲದೊಂದವಸರದೊಳ್ ನಾಯಿಮೂರರ್ಕಳ್ಮಾರ್ಮಲೆತು ॥

ವರಚಂದ್ರಗಿರಿಯ ಸುಪರಿ
ಸ್ಫುರಣವನಾಕ್ರಮಿಸಿರಲ್ಕೆ ಸೈನ್ಯಸಮೇತಂ ।
ಧುರವಿಜಯನನಿಕ್ಕೇರಿಯ
ಮರಿಯಪನಂ ಕಳುಹಿ [2] ಮಗುಳ್ದದಂ ವಶಗೆಯ್ದಂ ॥ ೨೩೬

ಇಂತು ನಾಯಿಮೂರರಾಕ್ರಮಿಸಿದ ಚಂದ್ರಗಿರಿಯ ಕೋಂಟೆಯುಂ ವಶಗೆಯ್ದು ಸುಖಮಿರುತ್ತುಂ ॥ ೨೩೭

ಪನ್ನಿರ್ಛಾಸಿರಸಂಖ್ಯೆಯ
ಪೊನ್ನುಗಳುಮನಿತ್ತು ಪದಕಕೊಪ್ಪುವ ಧರೆಗ ।
ತ್ಯುನ್ನತವಾಗಿಹ ಪಚ್ಚೆಯ
ರನ್ನವನಾ ಬಸವನೃಪತಿ ಸಂಪಾದಿಸಿದಂ ॥ ೨೩೮

ಮತ್ತಮೊಂದವಸರದೊಳ್ ॥ ೨೩೯

ವರಕರಿಯ ಮೇಲೆ ಮದುವೆಯ
ಮೆರೆವಣಿಗೆಯ ಮಾಡೆ ಜನರಿಗಪ್ಪಣೆಯಿಂ ತಾ ।
ನಿರದಿತ್ತ ಬಿಳಿಗಿಯರಸಗೆ
ಪರಮತಚರಶೀಲವಂತನನಿಪಪ್ಪಣನಿಂ ॥ ೨೪೦

---

1 ಪ್ರಜೋತ್ಪತ್ತಿ ಸಂವತ್ಸರದೊಳ್.
2 ಶ್ರೀಮುಖ ಸಂವತ್ಸರದೊಳ್,

* ದೊರೆತನಂ ನಡೆಯುದೊಳ್ವಿ
ಡ್ಡುರವಡಸಿಸೆ ತಾನೆ ಬಂದು ಬಿಳಿಗಿಯ ಭೂಪಂ ।
ನೆರೆ ಬೇಟಗೊಂಡು ದೈನ್ಯದೊ
ಳೊರೆಯಲ್ಕಪ್ಪಣನ ಮುಖದೆ ಬಂದಾದೆಸೆಯಂ ॥ ೬೧

ಲಾಲಿಸಿಯುಪ್ಪಣನುಸುರಿದ
ಶೀಲಂ ನಡೆವಂತು ಮಾಡಿ ತತ್ತಿಷ್ಠೆಯುಮಂ ।
ತೇಲಿಸಿಯುವರಂ ಮನ್ನಿಸಿ
ಲೀಲೆಯೊಳಂ ಬಸವನೃಪವರಂ ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟಂ ॥ ೬೨

ಮತ್ತಮದಲ್ಲದೆ ॥ ೬೩

ಶ್ರೀಮುಖದ ಮಾಘಮಾಸದೊ
ಳಾಮಹಿಪಂ ಸಕಲಜನಹಿತಾರ್ಥಂ ಪರವೋ ।
*ದ್ದಾಮಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತವಿಧಿಯಿಂ
ನೇಮದೊಳಂ ಗ್ರಾಮಶಾಂತಿಯಂ ವಿರಚಿಸಿದಂ ॥ ೬೪

ಇಂತು ಗ್ರಾಮಶಾಂತಿಯನೊಡರ್ಚಿಸಿ ಸುಖದಿಂ ರಾಜ್ಯಂಗೆಯ್ಯುತಿರ್ದಾ ಬಸವನರೇಂದ್ರಚಂದ್ರಂ ತನಗೆ ಸಂತಾನಮಿಲ್ಲದುದರಿಂ ಚಿಂತಿಸಿ ಮುಂದೆ ಸಂಸ್ಥಾನಾಧಿಪತಿತ್ವಕರ್ಹರಂ ಕಾಣದಾಳೋಚಿಸಿ ಭಾವ ಸಂವತ್ಸರದ ಭಾದ್ರಪದ ಶುದ್ಧ ನವಮಿಯ ದಿವಸದೊಳ್ ನಿರ್ವಾಣಯ್ಯನವರ ಮಗ ಗುರುವಪ್ಪನವರ ಕುಮಾರನಾದ ಚನ್ನಪ್ಪನವರಂ ಸರ್ವಸಂಭ್ರಮದಿಂ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿಯುಮೇಲರಮನೆಗೆ ಬಿಜಯಂಗೆಯ್ಸಿ ತಂದು ಮನೆದೇವರ ಸನ್ನಿಧಿಯೊಳ್ ಆ ಕುಮಾರನಂ ತಮ್ಮ ಪತ್ನಿ ವೀರಮ್ಮಾಜಿಯುವರ ಮಡಿಲೊಳಿಡಿಸಿ ಗೃಹೀತಪುತ್ರನಂ ಮಾಡಿಕೊಂಡಾ ಚನ್ನಪ್ಪನವರ್ಗೆ ಚನ್ನಬಸವಪ್ಪನಾಯಕನೆಂದು ನಾಮಕರಣಮಂ ರಚಿಸಿ, ಓದು ಸಾಧನೆ ಮುಂತಾದ ರಾಜೋಪಯುಕ್ತಮಾದ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಂಗಳನೊಡರ್ಚಿಸುತ್ತಾಕುಮಾರನಂ ಪೋಷಿಸಿ ಸಂತಸವಡುತ್ತುಂ ॥ ೬೫

ಇಂತಾ ಬಸವನೃಪಾಲಂ
ಸಂತತಮರಿಜಾಲಕಾಲನತಿಶುಭಶೀಲಂ ।
ಸಂತಸದೆ ಸುಜನರೊಡಬಡು
ವಂತಿರೆ ಕರಮೊಳ್ದನೊಪ್ಪುವವನೀತಳಮಂ ॥ ೬೬

ಆ ತರುವಾಯು ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ವಿಜಯಾಭ್ಯುದಯ ಶಾಲಿವಾಹನ ಶಕ ವರ್ಷ ೧೬೭೭ನೆಯ ಭಾವ ಸಂವತ್ಸರದ ಕಾರ್ತಿಕ ಶುದ್ಧ [1] ೫ ರವಿವಾಸರದೊಳ್ ॥

ಉನ್ನತಸದ್ಗುಣಗಣಸಂ
ಪನ್ನಂ ಬಸವೇಂದ್ರನೃಪನ ತರುವಾಯಿಯೊಳ್ ।
ಚನ್ನಬಸವೇಂದ್ರನವನಿಪ
ರನ್ನಂ ರಂಜಿಸುವ ರಾಜ್ಯಕಧಿಪತಿಯಾದಂ ॥ ೬೭

ಆ ಚನ್ನಬಸವಪ್ಪನಾಯಕನೃಪಾಲಂ ಮಾತೃ ಚನ್ನವೀರಮ್ಮಾಜಿಯುವನ್ನಿರೂಪಿಸಿದ ಬುದ್ಧಿಮಾರ್ಗಂಬಿಡಿದು ವರ್ತಿಸುತ್ತುಂ, ತಂದೆ ಬಸವಪ್ಪನಾಯಕರಾಳಿಬರುತ್ತಿರ್ದ ರಾಜ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರ ದೇಶ ಕೋಶ ಪ್ರಜೆ ಪರಿವಾರ ಪರಿಸ್ತರಣ ಮಂತ್ರಿ ನಿಯೋಗಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಾಮಂತ ಮಿತ್ರ ಸುಭಟ ಪುರಜನ ಪರಿಜನ ಸೇವಕಜನಪರ್ಯಂತಾದ ಸಮಸ್ತ ಜನರಂ ಸಂರಕ್ಷಿಸುತ್ತುಂ ಸದ್ಧರ್ಮದಿಂ ರಾಜ್ಯವನಾಳುತ್ತುಮಿರಲ್, ಯುವ ಸಂವತ್ಸರದ ಫಾಲ್ಗುಣಮಾಸದೊಳ್ ನಾನಾರಾಯನ ಪ್ರೇರಣೆಯಿಂ ಮಾಧೋಜಿಪುರಂದರನೆಂಬ ವಜೀರಂ ಭೂರಿಸೈನ್ಯಸಮೇತನಾಗಿ ದಾಳಿವರಿಯುತ್ತೈದಿ ॥ ೬೮

ಇಕ್ಕೇರಿಯ ಕೋಂಟೆಗೆ ಬಂ
ದಿಕ್ಕಿರೆ ಮುತ್ತಿಗೆಯ ಸಮರಸಂಧಾನದೊಳಾ ।

---

[1] ೫ಯಲ್ಲಿ ಬಿದರೂರು ಭದ್ರರಾಜಪುರದ ವಟ್ಟದೇವರ ಮಠದ ಭೂಮಿಯಲ್ಲು ಕ್ರಿಯಾಸಮಾಧಿ; ಇದೇ ಶುದ್ಧ ಪಂಚಮಿ ರವಿವಾಸರದೊಳ್ (ಕ)

ಇಕ್ಕೇರಿಯ ಮುತ್ತಿಗೆಯುಂ
ಗಕ್ಕನೆ ತೆಗೆಸುತ್ತೆ ಸೀಮೆಯುಂ ದಾಂಟಿಸಿದಂ ‖ [1] ೬೯

ಇಂತು ದಾಳಿವರಿಯುತ್ತೈದಿ ರಾಜ್ಯಮಂ ಬಾಧಿಸುತಿರ್ದ ಮಾಧೋಜೀಪುರಂದರನಂ ಪಿಂದೆಗೆಸಿ ರಾಜ್ಯಮಾಳುತಿರ್ದನಂತುಮಲ್ಲದೆಯುಂ ‖ ೭೦

* ಮೆರೆವ ಡಂಬಳದ ಸಿದ್ಧೇ
ಶ್ವರಗಂ ವಿಲಸದ್ರಥೋತ್ಸವಾದ್ಯುಪಚಾರೋ ।
ತ್ಕರಗಳ್ ನಡೆವಂತಿರೆ ಸ
ದ್ಧರಣಿಯನುತ್ತಾರಗೆಯ್ಸಿದಂ ತದ್ಭೂಪಂ ‖ ೭೧

ಇಂತು ಡಂಬಳದ ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರದೇವರ್ಗೆ ಭೂಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯಯನುತ್ತಾರಂಗೆಯ್ಸಿ ಸುಖದಿಂ ರಾಜ್ಯಮೊಳುತ್ತಿರಲ್ ಕ್ವಚಿತ್ಕಾಲದೊಳ್ ‖ ೭೨

ಮಾದೇವಪುರದ ದೇವಪ
ನೈದಲ್ಪಂಚತ್ವಮಂ ಕುವೃತ್ತಿಯಿನಾಸ ।
* ರ್ವಾಧಿಕಾರಮನೆ ನಡೆಸಿದ
ನಾದರದಿಂ ಬಸವಲಿಂಗಪಾರ್ಯನ ಮುಖದಿಂ ‖ ೭೩

ಇಂತು ಬಸವಲಿಂಗಪಮಂತ್ರಿಯ ಮುಖದೊಳ್ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಮಂ ನಡೆಸುತ್ತುಂ ವರ್ತಿಸುತ್ತುಮಿರಲ್ ಕ್ವಚಿತ್ಕಾಲಂ ಪೋಗಲೊಡನೆ ‖ ೭೪

ಮರನಾನಾಜೀರಾಯನ
ನಿರೂಪದಿಂದಧಿಕಮಾದ ಸೈನ್ಯಸಮೂಹಂ ।
* ವೆರಸು ಗೋಪಾಲರಾಯುಂ
ತೆರಳ್ದೈತಂದೊಡನೆ ನಿಲಲಮಂ ಗಡಿಮುಖದೊಳ್ ‖ ೭೫

ಮತ್ತಮಾಗಲ್ ‖ ೭೬

---

[1] ಇಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದಕ್ಕೆ "ಇರುತಿರುತುಂ" ಎಂಬ ೯೭ನೆಯ ಪದ್ಯದ ವರೆಗೂ ಇರತಕ್ಕ ಭಾಗವು ಖಿಲೆಯ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿಲ್ಲ.

* ಬಸವಲಿಂಗಾಖ್ಯಮಂತ್ರಿ
ಪ್ರಸರಶಿರೋಮಣಿಯನಧಿಕಚತುರಾಗ್ರಣಿಯಂ ॥
ಬಸೆದಖಿಲಸೈನ್ಯಮಂ ಕೂ
ಡಿಸಿ ತೆರಳಿಸಿ ಕಳುಪಿ ಚನ್ನಗಿರಿಗಡಿಯೆಡೆಯೊಳ್ ॥ ೭೭

ಇರೆ ಬೇಟಮುಖದೆ ಕಾರ್ಯದ
ನಿರುಗೆಯನರಿದುಚಿತವಚನರಚನೆಗಳಿಂದಂ ।
ಗುರುವಾತ್ಸಲ್ಯವೆ ತೋರಿಸಿ
ನೆರೆ ಸಂತಸವಡಿಸಿ ತೆಗೆಸಿ ಗಡಿಮುಖದಿಂದಂ ॥ ೭೮

ವೆರವೈಸೂರ ಮುಖಕ್ಕಂ
ಮೆರೆವಾ ಗೋಪಾಲರಾಯನಂ ಬಲಸಹಿತಂ ।
ತೆರಳಿಸಿ ನಿಜರಾಜ್ಯವನಂ
ದುರೆ ರಕ್ಷಿಸಿ ಜಸವನಾಂತನಾ ನೃಪತಿಲಕಂ [1] ॥ ೭೯

ಇಂತು ದಾಳಿಯಿಡುತ್ತ್ತಿದ್ದ ಗೋಪಾಲರಾಯನಂ ಹೊರದೆಗೆಸಿ ರಾಜ್ಯಂಗೆಯ್ಯುತ್ತಿರಲೊಂದವಸರದೊಳ್ ॥ ೮೦

ಬೇಲೂರ ಕೃಷ್ಣಪೇಂದ್ರಂ
ಮೂಲಚ್ಯುತನಾಗಿ ಬಂದು ಕೊಡಗನ ದೆಸೆಯಿಂ ।
ಮೇಲಹ ಕಳಸದ ಕೋಟೆಯೊ
ಳಾಲೋಚಿಸುತಲ್ಲಿ ನಿಂದು ತನ್ನಯ ಕಥೆಯುಂ ॥ ೮೧

ಚನ್ನಬಸವೇಂದ್ರನೆಡೆಗಂ
ಬಿನ್ನಪವಂ ಬರೆದು ನಿಮ್ಮ ಪೊಂದಿದ ಸುತನಾ ।
ದೆನ್ನಂ ಸಂಸ್ಥಾನದೊಳಂ
ಚೆನ್ನಾಗಿರೆ ನಿಲಿಸಿ ಪೊರೆಯಬೇಹುದೆನುತ್ತುಂ ॥ ೮೨

---

[1] ಧಾತು ಸಂವತ್ಸರದ ಫಾಲ್ಗುಣದೊಳ್

ಬಿನ್ನವಿಸಿ ಕಳುಪೆ ಲಾಲಿಸಿ
ತನ್ನಂ ಮರೆವೊಕ್ಕನಾವನಾಗಿರಲವನಂ ।
* ನನ್ನಿಯುದ್ಧರಿಪುದಿದು ನೃಪ
ರನ್ನರ್ಗಂ ನೀತಿಯೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸುತ್ತುಂ ॥ ೮೩

ಇಂತೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಂಗೆಯ್ದೊಡನೆ ರಾಯಸದ ಶಂಕರನಾರಾಯಣಯ್ಯನೊಡನೆ ಭೂರಿಸೈನ್ಯವಮಂ ತೆರಳ್ಚಿಸಿ ಕಳುಹಿ ಬಲಮಂ ವೇಷ್ಟೈಸಿದ ಕೊಡಗಸೈನ್ಯವಮಂ ಪಿಂದೆಗೆಸಿಯಾ ಕೊಡಗರ ವೀರರಾಜನಂ ನಾನಾವಿಧನಯಭಯೋಕ್ತಿಗಳಿಂದೊಡಬಡಿಸಿ [1] ಕುಮಾರಕೃಷ್ಣಪ್ಪನಾಯಕನಂ

[1] ಅರ್ಕಲಗೋಡ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನಾಯಕನ ಕುಮಾರ ವೆಂಕಟಾದ್ರಿನಾಯಕನ ಪತ್ನಿ ಗೋಣಪೂರ ಲಿಂಗಮ್ಮನೆಂಬಾಕೆಗೆ ಗೃಹೀತಪುತ್ರನಾದ ಮೂಲಪುರುಷ, ಬೇಲೂರ ವೆಂಕಟಾದ್ರಿನಾಯಕನ ಪಟ್ಟದ ಪ್ರಥಮಸ್ತ್ರೀಯಲ್ಲು ಜನಿಸಿದ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನಾಯಕನ ಕುಮಾರನಾದ ಕುಮಾರ ವೆಂಕಟಪ್ಪರಸರ ಪುತ್ರನಾದ ಕುಮಾರ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನಾಯಕನಂ ವಾರೆದೆಗೆಸಿ ಮೂಲಪುರುಷ ಬೇಲೂರ ವೆಂಕಟಾದ್ರಿನಾಯಕನ ತೃತೀಯಸ್ತ್ರೀಯಲ್ಲು ಜನಿಸಿದ ರಂಗಪ್ಪನಾಯಕನ ಕುಮಾರನಾದ ದೊಡ್ಡಯ್ಯರಸಿನ ಪುತ್ರನಾದ ಕೃಷ್ಣಪನಾಯಕನಂ ಬೇಲೂರ ಸಂಸ್ಥಾನದ ರಾಜತ್ವಕ್ಕೆ ನಿಲಿಸಿದಂ.

ಇನ್ನು ವೆಂಕಟಾದ್ರಿನಾಯಕನ ಪತ್ನಿಯಾದ ಗೋಣಪೂರ ಲಿಂಗಮ್ಮಗೆ ಗೃಹೀತಪುತ್ರನಾದ ಕುಮಾರಕೃಷ್ಣಪ್ಪನೆಂದೊಡಾರೆಂಬುದಂ ವಿವರಣವಾಗಿ ಪೇಳ್ವನದೆಂತೆಂದೊಡೆ :— ಮೂಲಪುರುಷ ಬೇಲೂರ ವೆಂಕಟಾದ್ರಿನಾಯಕಂಗೆ ಮೂವರ್ ಸ್ತ್ರೀಯರ್, ಅವರೊಳ್ ಪಟ್ಟದ ಪ್ರಥಮಸ್ತ್ರೀಯಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ಪುತ್ರನ ಹೆಸರು ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನಾಯಕ; ಆ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನಾಯಕನ ಮಗ ಕುಮಾರ ವೆಂಕಟಪ್ಪರಸರು; ಆಕುಮಾರ ವೆಂಕಟಪ್ಪರಸರ ಮಗನ ಹೆಸರು ಕುಮಾರಕೃಷ್ಣಪ್ಪನಾಯಕ; ಆ ಕುಮಾರಕೃಷ್ಣಪ್ಪನಾಯಕನು ಕುಟುಂಬಸಮೇತನಾಗಿ ಕೊಡಗರ ವೀರರಾಜನ ಮೇಲುಪರಾಂಬರಿಕೆಯು ಮೇಲೆ ಮೈಸೂರವರ ಸೀಮೆಯೊಳಗಣ ಮೊಳವಿ ಮಟ್ಟಸಾಗರವೆಂಬ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತಿರ್ದರು; ಇನ್ನು ಬೇಲೂರು ವೆಂಕಟಾದ್ರಿನಾಯಕನ ದ್ವಿತೀಯ ಸ್ತ್ರೀಯಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ಕುಮಾರನ ಹೆಸರು ಅರ್ಕಲಗೋಡ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನಾಯಕ, ಆ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನಾಯಕಗೆ ಮೂವರು ಕುಮಾರರು, ಅವರಾರೆಂದೊಡೆ ಜ್ಯೇಷ್ಠಪುತ್ರ ವೆಂಕಟಾದ್ರಿನಾಯಕ, ದ್ವಿತೀಯ ಪುತ್ರನ ಹೆಸರು ಗೋಪಾಲನಾಯಕ, ತೃತೀಯ

ಛಲ್ಯದಿಂ ಹೊರದೆಗೆಸಿ ತಮ್ಮಂ ಮರೆವೊಕ್ಕ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನಾಯಕನಂ
ಬೇಲೂರ ಸಂಸ್ಥಾನದ ರಾಜತ್ವಕ್ಕೆ ನಿಲಿಸಿ ಪರಮಪ್ರಖ್ಯಾತಿಯಂ ಪಡೆದ
ನಂತುಮಲ್ಲದೆಯುಂ ॥ ೮೪

ಪುತ್ರನ ಹೆಸರು ಬೇಲೂರಯ್ಯ; ಹಾಗೆ ಮೂವರು ಪುತ್ರರು; ಆ ಮುವ್ವರು ಕುಮಾರರೊಳಗೆ ಗೋಪಾಲನಾಯಕ ಬೇಲೂರಯ್ಯನೆಂಬ ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಸಂತಾನವಿಲ್ಲ; ಈ ಇಬ್ಬರೊಳಗಾ ಗೋಪಾಲನಾಯಕನೆಂಬಾತನಂ ಹಿರಿಯಬಸವಪ್ಪನಾಯಕರ ಜ್ಯೇಷ್ಠಪುತ್ರನಾದ ಸೋಮಶೇಖರನಾಯಕರು ಬೇಲೂರ ರಾಜಾಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ನಿಲಿಸಿ ಆತನ ಅಣ್ಣ ವೆಂಕಟಾದ್ರಿನಾಯಕನು ಉನ್ಮದಾವಸ್ಥೆಯಿಂದ ವರ್ತಿಸುತ್ತಿರಲಾಗಿ ಆತನಂ ಬಿದುರೂರಿಗೆ ಕರೆಸಿಕೊಂಡು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಈ ಪ್ರಕಾರವಿರುತ್ತಾಯಿರಲಾಗಿ ಅರಕಲಗೂಡ ಚೌಡಯ್ಯನ ಅಳಿಯ ಮಲ್ಲಣ್ಣನೆಂಬಾತನು ಆ ವೆಂಕಟಾದ್ರಿನಾಯಕನ ಕಿರಿಯತಮ್ಮನಾದ ಬೇಲೂರಯ್ಯನೆಂಬಾತನಂ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಮೈಸೂರವರ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬೇಲೂರಯ್ಯನ ಕಾಣಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಆತನಂ ಅವರ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು ತಾನು ವೇಣುಪುರದಲ್ಲು ಇದ್ದ ವೆಂಕಟಾದ್ರಿನಾಯಕನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು ನಿನಗೆ ರಾಜ್ಯಪಟ್ಟವಂ ಕಟ್ಟಿಸುತ್ತೇನೆ ನೀನು ಸುಮ್ಮನೆ ಈ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಯಾಕೆ ಇರುತ್ತಿದ್ದೀಯೆಂದು ಕುಬೋಧೆಯಂ ಬೋಧಿಸಿ ರಾಜತ್ವದ ದುರಾಸೆಯಂ ಪುಟ್ಟಿಸಿ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ತೆರಳಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ, ಅರಸಂ ಕಾಣಿಸಿ ಕೆಳದಿದೊರೆಗಳು ರಾಜತ್ವಕ್ಕೆ ನಿಲಿಸಿದ ಗೋಪಾಲನಾಯಕನಂ ವಾರದೆಗೆಸಿ ಹಿರಿಯನಾದ ಈ ವೆಂಕಟಾದ್ರಿನಾಯಕನನ್ನೇ ರಾಜಾಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ನಿಲಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಬಹುವಿಧದಿಂದ ಮೈಸೂರವರನೊಡವಡಿಸಿ, ಆ ಮಲ್ಲಣ್ಣನು ವೆಂಕಟಾದ್ರಿನಾಯಕನೊಡನೆ ಮೈಸೂರವರ ಫೌಜುಸುಬೇದಾರ ಕೋಣನೂರ ಸುಬ್ಬರಾಯನೆಂಬಾತನಂ ಸಹ ತೆರಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದು ಐಗೂರ ಸಮೀಪದಲ್ಲು ಕೊಡಲಿಪೇಟೆ ಯೆಂಬ ಸ್ಥಳದಲ್ಲು ಪಾಳ್ಯವನಿಳಿದು ಮುಸಲತಿಯಾದಲ್ಲಿ ಆ ವರ್ತಮಾನವಗ್ಗೆ ಗೋಪಾಲನಾಯಕಂ ಬಿನ್ನಹವಂ ಮಾಡಿ ಕಳುಪಲಾಗಿ ಆಗ ಗೋಪಾಲನಾಯಕಗೆ ಸಹಾಯವಾಗಿ ರಾಯಪಾಳ್ಯದ ಬೈದೂರ ಚನ್ನವೀರಪ್ಪನ ಸಂಗಡ ಸೈನ್ಯವಂ ಕೂಡಿಸಿ ತೆರಳ್ಚಿಸಿ ಕಳುಪಲಾಗಿ ಆ ಉಭಯ ಸೈನ್ಯಕ್ಕೂ ಕೈಗಲಸಿ ಮುಸಲತ್ತಿಯಲ್ಲು ಸಹಾಯಕ್ಕೆಬಂದ ಮಾಯಾವಿಗಳ ಸೈನ್ಯವು ಪಲಾಯನಂ ಬಡೆದು ಹೋಗಲಾಗಿ ಆಗಲಾ ವೆಂಕಟಾದ್ರಿನಾಯಕ ಮಲ್ಲಣ್ಣನೆಂಬವ ಸಹಾ ಮೈಸೂರವರ ಸೀಮೆಯೊಳಗಣ ಗೊರವೂರೆಂಬ ಸ್ಥಳದಲ್ಲು ಇರುತ್ತಿದ್ದಲ್ಲಿ, ವೆಂಕ

ಮುರಿಗೆಯ ಸಮಯದೆ ವರ್ತಿಸು
ತಿರುತಿಹ ವರಚನ್ನವೀರದೇವರನುರುಹಂ ।
ಗರದ ಮಠದಾಧಿಪತ್ಯಕೆ
ಚಿರಮೆನೆ ನೆಲೆಗೊಳಿಸಿ ನಿಲಿಸಿದಂ ತದ್ಭೂಪಂ ॥ ೮೫

ಟಾದ್ರಿನಾಯಕನ ಹವಾಲೆಯಲ್ಲು ಇರುವಹಾಗೆ ಮಾಯಾವಿಗಳು ಒಂದು ಆನೆಯ ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟದ್ದರು. ಹೀಗಿರುತ್ತಿದ್ದು ಕೆಲವು ದಿವಸದ ಮೇಲೆ ತಾವು ಹವಾಲೆಗೆ ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟ ತಮ್ಮ ಬಗೆ ಆನೆಯನ್ನು ತಿರುಗಿ ತರಹೇಳಿ ಗುರುಮನುಷ್ಯರ ಕಳುಹಲಾಗಿ ವೆಂಕಟಾದ್ರಿನಾಯಕನು ಆ ಆನೆಯಂ ಕೊಡದೆ ಚಂಡಿಸಲಾಗಿ ಆ ವೆಂಕಟಾದ್ರಿನಾಯಕನಂ ಕೋವಿಗುಂಡಿನಲ್ಲು ಇಡಿಸಿ ಕೊಲಿಸಿ ತಮ್ಮ ಬಗೆ ಆನೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಲಾಗಿ ಆಗ ಮಾಯಾವಿಗಳು ಈ ವರ್ತಮಾನವಂ ಕೇಳ್ದು ಈ ವೆಂಕಟಾದ್ರಿನಾಯಕನು ಹೇಗಾದರೂ ತಮ್ಮ ಹೊಂದಿದವನು ಈತನು ದುರ್ಬೋಧೆಕೇಳಿ ದುರ್ಬುದ್ಧಿಯಿಂ ಮೃತವಾದನು, ಈತಗೆ ಸಂತಾನವಿಲ್ಲವೆಂಬುದಂ ತಿಳಿದು ಆ ವೆಂಕಟಾದ್ರಿನಾಯಕನ ಪತ್ನಿ ಗಣಗೂರ ಲಿಂಗಮ್ಮ ನೆಂಬಾಕೆಗೆ ಒಳಗೆ ಬರೆದ ವಿವರಪ್ರಕಾರ ಮೂಲಪುರುಷ ಬೇಲೂರ ವೆಂಕಟಾದ್ರಿನಾಯಕನ ಪಟ್ಟದಸ್ತ್ರೀಯಲ್ಲು ಜನಿಸಿದ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನಾಯ್ಕನ ಮೊಮ್ಮಗನಾದ ಕುಮಾರಕೃಷ್ಣಪ್ಪನಾಯಕನೆಂಬಾತನಂ ಗಣಗೂರು ಲಿಂಗಮ್ಮಗೆ ಸಾಕುಕೊಡಿಸಿ ಆಕೆಗೆ ಗೃಹೀತ ಪುತ್ರನಂ ಮಾಡಿಸಿ ಮೇಲುಪರಾಂಬರಿಕೆಮೇಲೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಇದ್ದರು.

ಇನ್ನು ಮೂಲಪುರುಷ ಬೇಲೂರ ವೆಂಕಟಾದ್ರಿನಾಯಕನ ತೃತೀಯಪತ್ನಿಯಲ್ಲು ಜನಿಸಿದ ಪುತ್ರನ ಹೆಸರು ರಂಗಪ್ಪನಾಯಕ; ಈ ರಂಗಪ್ಪನಾಯಕನು ಉಚ್ಚಂಗಿಯೆಂಬ ಸ್ಥಳದಲ್ಲು ಮುಸಲತಿಯಲ್ಲು ಕೋವಿಗುಂಡಿನ ಘಾಯದಿಂದ ಮೃತನಾದನು. ಆ ರಂಗಪ್ಪನಾಯಕನ ಮಕ್ಕಳ ಹೆಸರು, ಹಿರಿಯಮಗನ ಹೆಸರು ದೊಡ್ಡಯ್ಯರಸು ಕಿರಿಯಮಗನ ಹೆಸರು ವೆಂಕಟಾದ್ರಿನಾಯಕ; ಆ ರಂಗಪ್ಪನಾಯಕಗೆ ಹಾಗೆ ಇಬ್ಬರು ಮಕ್ಕಳು; ಆ ಇಬ್ಬರೊಳಗೆ ವೆಂಕಟಾದ್ರಿನಾಯಕಗೆ ಸಂತಾನವಿಲ್ಲ, ಈ ವೆಂಕಟಾದ್ರಿನಾಯಕನ ಅಣ್ಣನಾದ ದೊಡ್ಡಯ್ಯರಸಿನ ಮಕ್ಕಳ ಹೆಸರು, ಹಿರಿಯಮಗನ ಹೆಸರು ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನಾಯಕ ಚಿಕ್ಕ ಮಗನ ಹೆಸರು ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿ; ದೊಡ್ಡಯ್ಯರಸಿಗೆ ಹಾಗೆ ಇಬ್ಬರು ಪುತ್ರರು ಜನಿಸಿ ಬಲವಂತರಾಗಿ ಇರುತ್ತ ಭಲ್ಯದಲ್ಲು ಇದ್ದು ರಾಜ್ಯಂಗೆಯ್ಯುತ್ತಿರ್ಪ ಗೋಪಾಲನಾಯಕಂ ಬಹುಮೂತ್ರವ್ಯಾಧಿಮೂಲದಿಂ ಮೃತನಾಗಲಾಗಿ ಆ ತರುವಾಯ ರಂಗಪ್ಪನಾಯಕನ

ಇಂತಾ ಚನ್ನಬಸವಭೂ
ಕಾಂತಂ ಸುಯಶೋದಿಗಂತನಮಲಸ್ವಾಂತಂ ।
ಸಂತಸದಿಂ ರಿಪುನಿಕರಕೃ
ತಾಂತಂ ಧರ್ಮದೊಳ್ ರಾಜ್ಯಮಂ ಪಾಲಿಸಿದಂ ॥ ೮೬

ಇರುತಿರುತುಂ ತದ್ಧರಣೀ
ಶ್ವರನುರುವಿಧಿವಶದೆ ತಾಂ ಚತುರ್ದಶವರ್ಷಾಂ ।

ಕನಿಷ್ಠ ಪುತ್ರನಾದ ವೆಂಕಟಾದ್ರಿನಾಯಕನು ರಾಜ್ಯಾಧಿಕಾರಮಂ ವಹಿಸಿ ಭಲ್ಯದಲ್ಲು ಇರುತ್ತಿದ್ದಲ್ಲಿ ಆ ವೆಂಕಟಾದ್ರಿನಾಯಕನ ಅಣ್ಣ ದೊಡ್ಡಯ್ಯರಸಿನ ಕುಮಾರನಾದ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನಾಯ್ಕನು ಧಾತು ಸಂವತ್ಸರದ ಭಾದ್ರಪದ ಬಹುಳದಲ್ಲು ತನ್ನ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪನಾದ ವೆಂಕಟಾದ್ರಿನಾಯಕನ ಕಯ್ಯಾರ ಘಾತವ ಮಾಡಿ ತಾನು ತನ್ನ ತಮ್ಮ ಕೃಷ್ಣಸ್ವಾಮಿ ಸಹಾ ಭಲ್ಯದಲ್ಲು ರಾಜತ್ವಕ್ಕೆ ನಿಲಲಾಗಿ ಈ ವರ್ತಮಾನವಂ ಕೊಡಗಿನ ವೀರರಾಜಂ ಕೇಳ್ದು ಈ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನಾಯಕಂ ಸ್ವಾಮಿದ್ರೋಹಿ ಇವನಂ ವಾರೆದೆಗಿಸಿ ಮೂಲಪುರುಷ ಬೇಲೂರ ವೆಂಕಟಾದ್ರಿನಾಯಕನ ಪಟ್ಟದ ಸ್ತ್ರೀಸಂತಾನಪರಂಪರೆಯಲ್ಲು ಜನಿಸಿದ ಗಣಗೂರ ಲಿಂಗಮ್ಮಗೆ ಗೃಹೀತ ಪುತ್ರನಾಗಿ ಇರುತ್ತಮಿದ್ದ ಕುಮಾರಕೃಷ್ಣಪ್ಪನಾಯಕನಂ ರಾಜತ್ವಕ್ಕೆ ನಿಲಿಸಬೇಕೆಂದಾಳೋಚಿಸಿ ಭಲ್ಯಮಂ ವೇಷ್ಟೈಪುದೆಂದು ಸೈನ್ಯಮಂ ಕಳುಪಿ ಈ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರಯತ್ನಮಂ ಮಾಡುತ್ತಿರಲಾಗಿ ಆ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನಾಯಕನು ಭಲ್ಯದಲ್ಲು ನಿಸ್ತರಿಸಲಾರದೆ ಪಲಾಯನಂಬಡೆದು ಬಂದು ಕುಟುಂಬಸಹ ಕಳಸದ ಕೋಟೆಯಲ್ಲು ನಿಂತು ತನ್ನ ವೃತ್ತಾಂತಮಂ ಚನ್ನಬಸವಪನಾಯಕರ್ಗೆ ರಾಯಸಮಂ ಬರೆಸಿ ನಿಮ್ಮ ಹೊಂದಿದ ಪುತ್ರಮನೆತನದವನಾದೆನ್ನಂ ರಾಜತ್ವಕ್ಕೆ ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಬಿನ್ನವಿಸಿ ಕಳುಪಲ್ತಮ್ಮ ಮರೆವೊಕ್ಕವನು ಅವನೆಂತವನಾಗಿರ್ದೊಡಂ ಅವನ ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಆಳೋಚಿಸಿ ರಾಯಸದ ಶಂಕರನಾರಣಯ್ಯನೊಡನೆ ಭೂರಿಸೈನ್ಯಮಂ ಕಳುಪಿ ಭಲ್ಯಮಂ ವೇಷ್ಟೈಸಿದ ಕೊಡಗುಸೈನ್ಯಮಂ ವಾರೆದೆಗೆಸಿ ಕೊಡಗಿನ ವೀರರಾಜನಂ ನಯಭಯೋಕ್ತಿಗಳಿಂದೊಡಂಬಡಿಸಿ ಕುಮಾರ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನಾಯ್ಕನಂ ಭಲ್ಯದಿಂ ಹೊರದೆಗಿಸಿ ತಮ್ಮಂ ಮರೆವೊಕ್ಕ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನಾಯ್ಕನಂ ಬೇಲೂರ ಸಂಸ್ಥಾನದ ರಾಜತ್ವಕ್ಕೆ ನಿಲಿಸಿ ಪರಮಪ್ರಖ್ಯಾತಿಯಂ ಪಡೆದನಂತುಮಲ್ಲದೆಯುಂ.

ತರದೊಳ್ ಪರಿಣಯುಮಿಲ್ಲದೆ
ನೆರೆ ರೋಗಾರ್ತಿಯೊಳ್ ಶಿವನೊಳೈಕ್ಯಂಬಡೆದಂ [1] ‖ ೮೩

ಈ ಚನ್ನಬಸವಪ್ಪನಾಯಕರ್ ತಮಗೆ ಪಟ್ಟವಾದ ಶಾಲಿವಾಹನ ಶಕ ವರ್ಷ ೧೬೩೩ನೆಯ ಭಾವ ಸಂವತ್ಸರದ ಕಾರ್ತಿಕ ಶುದ್ಧ ೫ಯಾರಭ್ಯ ಈಶ್ವರ ಸಂವತ್ಸರದ ಶ್ರಾವಣ ಶುದ್ಧ ೨ಯ ವರೆಗೆ ವರ್ಷ೨ ತಿಂಗಳು೮ ದಿನ೨೩ ಪರ್ಯಂತಂ ರಾಜ್ಯವನಾಳಿ ಐಕ್ಯವಾದರ್. [2]

ಏಕಾದಶಾಶ್ವಾಸಂ ಸಂಪೂರ್ಣಂ.

---

1 ಇವರು ಉಭಯತ್ರರ ಕಾಲದಲ್ಲು ಬದುಕುಗಳ ಮಾಡಿದವರು :— ಕರಣಿಕ ಕೋಳಾಲದ ವೆಂಕಟೇಶಯ್ಯ, ಆ ಮರಿಯಪ್ಪಯ್ಯ, ಆರಗದ ಪರಮೇಶ್ವರಯ್ಯ, ಸಬ್ನಿಸ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪಯ್ಯ, ಕೋಳಿವಾಡದ ತಮ್ಮರಸಯ್ಯ, ರಾಯಸದ ಗಂಗಾಧರಯ್ಯ, ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ, ಹಲಸನಾಡ ನಾಗಪ್ಪ, ಗಾಜನೂರ ಭಾನಪ್ಪ, ಗರಜಿನ ಶಾಂತದೇವರು, ಮಹದೇವಪುರದ ದೇವಪ್ಪ, ಅಂಗಡಿ ಶಿವಲಿಂಗಪ್ಪ, ಸಿದ್ಧಪ್ಪ ಸೇಜಾ (?) ಶಿವಯ್ಯ, ಸೌಂದರದಾಸ, ಷಡಕ್ಷರಯ್ಯ, ಪಂಚಾಕ್ಷರಯ್ಯ, ದಳವಾಯಿ ಅಂಚೆ ಶಾಂತಪ್ಪ, ಆ ವೀರಭದ್ರಯ್ಯ, ರಾಯಸದ ವೆಂಕಟನಾರಣಪ್ಪ, ಆ ಶೇಷಣ್ಣ, ಸೋದೆ ಅನಂತಯ್ಯ, ಸುಬೇದಾರ ರಾಮಪ್ಪ, ಮನೆವಾರ್ತೆ ಹುದಾರ ವೀರಭದ್ರಯ್ಯ, ಮರಿಯಪ್ಪಸೆಟ್ಟರ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಮುಂತಾದವರು. (ಕ)

2 ಇವರಿಗೆ ಬಿದರೂರು ಕೊಪ್ಪಲಮಠದಲ್ಲಿ ಸಮಾಧಿಯಾಯಿತು. (ಕ)

ದ್ವಾದಶಾಶ್ವಾಸಂ.

ಆ ತರುವಾಯು ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ವಿಜಯಾಭ್ಯುದಯ ಶಾಲಿವಾಹನ ಶಕ ವರ್ಷ ೧೬೭೯ನೆಯ ಈಶ್ವರ ಸಂವತ್ಸರದ ಶ್ರಾವಣ ಬಹುಳ ೫ಗುರುವಾರದೊಳ್ ಬಸವಪ್ಪ ನಾಯುಕರ ಪತ್ನಿ ಚನ್ನವೀರಮ್ಮಾಜಿಯುವರ್ಗೆ ಗೃಹೀತಪುತ್ರನಾದ ಸೋಮಶೇಖರ ನಾಯುಕರ್ಗೆ ರಾಜಪಟ್ಟವಾದುದಾ ವಿವರಣವೆಂತೆಂದೊಡೆ,

ಚನ್ನಬಸವೇಂದ್ರಭೂಪಂ
ಪನ್ನಗಭೂಷಣನೊಳೈಕ್ಯವಾಗಲ್ಕೊಡನಾ ।
* ಚನ್ನವೀರಾಂಬೆ ಸಂಸ್ಥಾ
ನನ್ನಡೆವೊಡೆ ಮುಂತೆ ಮಾರ್ಗಮಂ ಕಾಣದಣಂ ॥ ೧

ಪಿರಿದುಂ ಚಿಂತಿಸಿ ಬಳಿಕೊಂ
ದುರುಪಥಮಂ ಕಂಡು ತಮ್ಮ ಸೋದರವಾವಂ ।
ಗುರೆ ಪುತ್ರರ್ನಾಲ್ವರಿರ್ಪ
ರ್ಪರಿಕಿಪೊಡಾ ನಾಲ್ವರೊಳ್ ಕನಿಷ್ಠಾತ್ಮಜನಂ ॥ ೨

ಸುಲಭದೆ ಗೃಹೀತಪುತ್ರನ
ನೊಲವಿಂದಂ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕಂ ।
ನಿಲಿಪುದೆ ಸುಮಂತ್ರವೆಂದಾ
ಲಲನಾಮಣಿ ತನ್ನ ಮನದೆ ನಿಶ್ಚಯಿಸುತ್ತುಂ ॥ ೩

ವರಬುಸವಲಿಂಗಪಾಗ್ರೇ
ಸರಸಿದ್ಧಪನಾಯುಕಾರ್ಯಶಿವಲಿಂಗಪಮು ।
ಖ್ಯರೊಳಿದನಾಳೋಚಿಸಿ ಸ
ರ್ವರ ಸಮ್ಮತದಿಂದೆ ತಹುದ ನಿಶ್ಚಯುಗೈದಳ್ ॥ ೪

ಇಂತು ನಿಶ್ಚಯುಂಗೈದನಂತರವಾ ಚನ್ನವೀರಮ್ಮಾಜಿ ಈಶ್ವರ ಸಂವತ್ಸರದ ಶ್ರಾವಣ ಬಹುಳ ಪಂಚಮಿ ಗುರುವಾರದೊಳ್ತಮ್ಮ ಸೋ

ದರವಾವನಾದ ಬಂಕಾಪುರದ ಪಟ್ಟಣಸೆಟ್ಟಿಚನ್ನವೀರಪ್ಪನವರ ಕನಿಷ್ಠ ಪುತ್ರನಂ ಸರ್ವಸಂಭ್ರಮದೊಳರಮನೆಯು ದೇವರ ಭವಂತಿಗೆ ಬಿಜಯಂಗೈಸಿ ತಂದಶೇಷಗುರಿಕಾರರಂ ಮುಂದಿಟ್ಟು ಕುಮಾರನಂ ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತ ಪ್ರಕಾರದಿಂ ತನಗೆ ಗೃಹೀತಪುತ್ರನಂ ಮಾಡಿಕೊಂಡಾ ಕುಮಾರಂಗಂ ಸೋಮಶೇಖರನಾಯಕನೆಂದು ನಾಮಕರಣಮಂ ರಚಿಯಿಸಿ ಗಗನ ಮಹಲ ಚಾವಡಿಯ ಸದರಿನೊಳ್ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ [1] ರಾಜಪಟ್ಟಮಂ ಕಟ್ಟಿಸಿ ಸಂಸ್ಥಾನಾಧಿಪತ್ಯಕ್ಕೆ ನಿಲಿಸಿ ತದಾರಭ್ಯಮಾ ಸೋಮಶೇಖರನಾಯಕರ್ ಬಾಲಕರಾದ ಕಾರಣದಿಂದಾ ಕುಮಾರನಂ ಮುಂದಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ತಮ್ಮರಸನಾಳಬರುತ್ತಿರ್ದ ರಾಜ್ಯರಾಷ್ಟ್ರದೇಶ ಕೋಶ ಪ್ರಜೆ ಪರಿವಾರ ಪರಿಸ್ತರಣ ಮಂತ್ರಿ ನಿಯೋಗಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಾಮಂತ ಗುರಿಕಾರ ಪುರಜನ ಪರಿಜನ ಮಿತ್ರಜನ ಸೇವಕಜನರ್ಮುಂತಾದ ಸಮಸ್ತಜನರಂ ಸಂರಕ್ಷಿಸುತ್ತುಂ ಸಂಸ್ಥಾನದೊಳಗುಂಟಾದ ಕಾರ್ಯಗಳನೆಲ್ಲಮಂ ತಾನೆ ವಹಿಸಿ ವಿಚಾರಂಗೆಯ್ದು ನಿರ್ವಹಿಸಿ ನಡೆಸುತ್ತುಂ [2] ಸದ್ಧರ್ಮದಿಂ ರಾಜ್ಯಪ್ರತಿಪಾಲನಂಗೆಯ್ಯುತ್ತುಮಿರ್ದು ಶೃಂಗಪುರದ ಧರ್ಮಸಂಸ್ಥಾನದ ಸ್ವಾಮಿಗಳ ಮಠಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಋಣಭಾರವಾಗಿರ್ಪುದೆಂಬ ವರ್ತಮಾನಮಂ

---

1 ಸಮಸ್ತ ಮಂತ್ರಿ ನಿಯೋಗಿ ಸಾಮಜಿಕ ಗುರಿಕಾರ ಪ್ರಜೆ ಪರಿವಾರ ಮಹಾನಾಡು ಕೋಟೆ ಕಂದಾಚಾರ ಮಂದಿ ಮಕ್ಕಳು ಮುಂತಾದವರಿಂದುಡುಗೊರೆಗಳಂ ಮಾಡಿಸಿ ಕೈಮುಗಿಸಿ (ಕ.)

2 ವಸುಧಾರೆ ಕಳಸಯ್ಯ, ಅ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪಯ್ಯ, ಹಲಸಗಾರ ನಾಗಪ್ಪ, ಕೋಳಾಲದ ಮರಿಯಪ್ಪಯ್ಯ, ಮುಂತಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಗುರಿಕಾರರ್ಗಂ, ರಾಯಸದ ವೆಂಕಟನಾರಣಪ್ಪಯ್ಯ, ಗಂಗಾಧರಯ್ಯ, ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ, ಸಬ್ಬುನೀಸ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪಯ್ಯ, ಆ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ, ಸಬ್ಬಾಯಿತ ಹೊಸಂಗಡಿ ವೆಂಕಪ್ಪಯ್ಯ, ಈ ಮುಂತಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಯೋಗಿಗಳ್ಗಂ, ಸಿದ್ದಪ್ಪನಾಯಕ, ನಂಬಯ್ಯ, ದಳವಾಯಿ ಅಂಡಿಗೆ ವೀರಭದ್ರಯ್ಯ, ಮನೆವಾರ್ತೆ ವೀರಭದ್ರಯ್ಯ, ಅವಸರದ ಕೆಂಡಪ್ಪ ಮುಂತಾದ ಶಿವಭಕ್ತಗುರಿಕಾರಜನರ್ಗೆ ತತ್ತದ್ಯೋಗ್ಯತಾನುಸಾರವರಿಂದುಚಿತಾಧಿಕಾರಂಗಳನಿತ್ತು ನಡೆಸಿಕೊಳುತ್ತುಂ (ಕ)

ಕೇಳ್ವಲ್ಲಿಗೆ [1] ಚಿನ್ನಭಂಡಾರದ ಪುರುಷೋತ್ತಮಯ್ಯನ ಮಗ ಹೂವಯ್ಯನಂ ಕಳುಪಿ ಅಭಿನವಸಚ್ಚಿದಾನಂದಸ್ವಾಮಿಯವರಂ ವೇಣುಪುರಕ್ಕೆ ಬಿಜಯಮಾಡಿಸಿದಳ್.

ಇನ್ನಾ ಅಭಿನವ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ ಸ್ವಾಮಿಯವರಾರೆಂದೊಡೆ:— ಸರ್ವಜಗತ್ಕರ್ತೃವಪ್ಪ ಶ್ರೀಮತ್ಪರಮೇಶ್ವರನಿಂ ಹರಿ ಹರಿಯಿಂ ಬ್ರಹ್ಮನಾಬ್ರಹ್ಮನಿಂ ವಸಿಷ್ಠನಾವಸಿಷ್ಠನಿಂ ಶಕ್ತಿಯಾಶಕ್ತಿಯಿಂ ಪರಾಶರನಾಪರಾಶರನಿಂ ವ್ಯಾಸನಾವ್ಯಾಸನಿಂ ಶುಕಯೋಗೀಂದ್ರನಾ ಶುಕಯೋಗೀಂದ್ರನ ಶಿಷ್ಯರ್ ಗೌಡಪಾದಾಚಾರ್ಯರಾಗೌಡಪಾದಾಚಾರ್ಯರ ಶಿಷ್ಯರ್ ಗೋವಿಂದಭಗವತ್ಪಾದಾಚಾರ್ಯರಾ ಗೋವಿಂದಭಗವತ್ಪಾದಾಚಾರ್ಯರಿಂದಿತ್ತಮಯೋನಿಜರೆಂದೆನಿಸಿ ಭೂಮಿಯೊಳವತರಿಸಿದ ಈಶ್ವರಾಂಶೀಭೂತರಾದ ಕಾರಣರೂಪರಾದ ಶ್ರೀಮಚ್ಛಂಕರಾಚಾರ್ಯರಾ ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರ್ಗೆ ನಾಲ್ವರ್ ಶಿಷ್ಯರವರಾರೆಂದೊಡೆ:— ಹಸ್ತಾಮಳಕಾಚಾರ್ಯರ್, ತೋಟಕಾಚಾರ್ಯರ್, ಪಾದಪದ್ಮಾಚಾರ್ಯರ್, ಸುರೇಶ್ವರಾಚಾರ್ಯರ್; ಇಂತೀ ನಾಲ್ವರ್ಶಿಷ್ಯರ್ಗೆ ಪೂರ್ವಪಶ್ಚಿಮದಕ್ಷಿಣೋತ್ತರಂಗಳೊಳ್ ದಿಗಂತವಾಗಿ ತಾವು ನಿರ್ಮಾಣಂಗೆಯ್ದಿರ್ದ ಸಂಕೇತಮಠಗಳಂ ಹಸುಗೆಯಂ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು ತತ್ತನ್ಮಠಗಳಾಚಾರವಿಚಾರಂಗಳಂ ವಿಚಾರಮಂ ಮಾಡಿ ಕೊರತೆಪುಗದಂತೆ ನಡೆಸುವುದೆಂದು ನಿಯಾಮಕಂಗೆಯ್ದು ತಾವು ಪನ್ನೆರಡು ಪದಿನಾರು ವತ್ಸರಂಗಳೊಳಗೆ ಸಮಸ್ತವಿದ್ಯಾಪಾರಂಗತರೆನಿಸಿ ಚಿಕ್ಕತನದಲ್ಲಿಯೇ ಆಶ್ರಮಮಂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸಮಸ್ತದಿಗ್ದೇಶಂಗಳೊಳ್ ಸಂಚರಿಸಿ ಬಹುವಿಧವಿಚಿತ್ರಚರಿತ್ರಂಗಳಂ ಮಹಿಮೆಯುಂ ಮೆರೆದು ಸೌಂದರ್ಯಲಹರಿ ಮುಂತಾದ ಗ್ರಂಥಗಳಂ ಮಾಡಿ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಶೀಭೂತನಾಗೊಗೆದ ಮಂಡನಮಿಶ್ರನೊಡನೆ ವಿದ್ಯಾವಾದಮಂ ಮಾಡಿ ಮತ್ತಮಾಪಣದೊಳ್ ಪರಕಾಯಪ್ರವೇಶಮಂ ಮಾಡಿ ಮಗುಳ್ದು ಸ್ವಕಾಯಮಂ ಸಾರ್ದು ಅಮರುಕವೆಂಬ ಗ್ರಂಥಮಂ ಮಾಡಿ ಬಳಿಕ್ಕಾ ಶಾರದಾಂಶೀಭೂತೆಯಾದ ಮಂಡನಮಿಶ್ರನ ಧರ್ಮಪತ್ನಿಯುಂ ವಿದ್ಯಾವಾದದಿಂ

1 ನಿಯೋಗಿಗಳಂ ಕಳುಪಿ (ಬ)

ಗೆಲ್ದು ಬಳಿಕ್ಕಂ ಶಾರದಾದೇವಿಯಂ ಕರ್ಣಾಟದೇಶದೆಡೆಯೊಳೂಪ್ಪುವ ತುಂಗಭದ್ರಾನದೀತೀರದೊಳಸೆವ ವಿಭಾಂಡಕರ್ಷೀಶ್ವರನ ಪುತ್ರನಾದ ಋಷ್ಯಶೃಂಗಮುನಿಯಾಶ್ರಮಮಧ್ಯದೊಳ್ ತಾವು ನಿರ್ಮಾಣಂಗೆಯ್ಸಿದ ಶೃಂಗಪುರದ ಮಠಕ್ಕೆ ಬಿಜಯಂಗೆಯ್ಸಿತಂದು ಶಾರದಾಪೀಠದೊಳ್ ಸ್ಥಿರ ಮಾಗಿ ನೆಲೆಗೊಳಿಸಿ ನಿಲಿಸಿ, ಶಾರದಾಪೀಠದಿಂ ಯುಕ್ತಮಾದ ಧರ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನಮೆಂದು ಸಮಸ್ತದಿಗ್ದೇಶದೊಳ್ ಪ್ರಖ್ಯಾತಿಗೆ ತಂದು, ಸಾಂಖ್ಯ ತ್ರಯಪ್ರತಿಪಾದಕ, ವಿಶುದ್ಧಾದ್ವೈತಸಿದ್ಧಾಂತಮತಸ್ಥಾಪಕ, ಪದವಾಕ್ಯ ಪಾರಾವಾರಪಾರೀಣ, ಅಷ್ಟಾಂಗಯೋಗಾನುಸಂಧಾನನಿರತ, ಷಣ್ಮತಸ್ಥಾ ಪನಾಚಾರ್ಯ, ಜಗದ್ಗುರು, ಪರಮಹಂಸಪರಿವ್ರಾಜಕಾಚಾರ್ಯಶಂಕರಾಚಾ ರ್ಯರೆಂಬಿವು ಮೊದಲಾದ ಬಿರುದಂ ಪಡೆದು ಪರಮಪ್ರಸಿದ್ಧಿವೆತ್ತು ಮತ್ತ ಮಾಶೃಂಗಪುರದೊಳ್ ತಮ್ಮ ಶಿಷ್ಯರಾದ ಸುರೇಶ್ವರಾಚಾರ್ಯರಂ ನೆಲೆ ಗೊಳಿಸಿ ತಾವು ಸ್ವತಂತ್ರಸಂಚಾರವಿನೋದಶೀಲರಾಗಿರುತಿಂತು ವರ್ತಿಸು ತ್ತುಂ, ಕೆಲವು ವತ್ಸರಮಿರ್ದು ಮುಕ್ತಿಗೆ ಸಂದರ್.

ಇನ್ನಾ ಸುರೇಶ್ವರಾಚಾರ್ಯರ್ಕರಕಮಲಸಂಜಾತರಾರೆಂದೊಡೆ, ಅವರ ನಾಮಂಗಳ್:— ನಿತ್ಯಬೋಧಘನಾಚಾರ್ಯರ್, ಅವರ ತರುವಾಯ [1]ನೃಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರ್, ಆ ತರುವಾಯ ಜ್ಞಾನೋತ್ತಮಶಿವಾಚಾರ್ಯರ್, ಆ ತರುವಾಯ ಜ್ಞಾನಗಿರ್ಯಾಚಾರ್ಯರ್, ಆ ತರುವಾಯ ನೃಸಿಂಹಗಿ ರ್ಯಾಚಾರ್ಯರ್, ಆ ತರುವಾಯ ಈಶ್ವರತೀರ್ಥಾಚಾರ್ಯರ್, ಆ ತರುವಾಯ ನೃಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರ್, ಆ ತರುವಾಯ ವಿದ್ಯಾತೀರ್ಥಾಚಾರ್ಯರ್, [2] ಆ ತರು ವಾಯ ಭಾರತೀತೀರ್ಥಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯರ್, ಆ ತರುವಾಯ ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯ ಯೋಗೀಂದ್ರರ್.

ಮತ್ತಮಾ ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯರೆಂಬವರ್ ಪಂಪಾಕ್ಷೇತ್ರದೊಳಿರ್ದು ಶ್ರೀಚ ಕ್ರೋಪಾಸನೆಯಿಂ ದೇವಿಯಂ ಮೆಚ್ಚಿಸಿ ಬಳಿಕ್ಕಾ ಶೃಂಗೇರಿಯ ಮಠ

---

1 ಜ್ಞಾನಪುನಚಾರ್ಯರ್ (ಕ)
ಭಾರತೀಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯರ್

ದೊಳ್ವರ್ತಿಸುತ್ತಿರ್ದ ವಿದ್ಯಾಶಂಕರರಿಂದವಾಶ್ರಮವಂ ಕೈಕೊಂಡು ಭಾಗ್ಯಮಂ ಪಡೆದು ಬಳಿಕ್ಕಾ ದೇವಿಯ ನಿರೂಪದಿಂ ಪಂಪಾಕ್ಷೇತ್ರಸಮೀಪದೊಳ್ ವಿದ್ಯಾನಗರಿಯೆಂಬ ಪಟ್ಟಣವಂ ನಿರ್ಮಾಣಂಗೆಯ್ಸಿ ಆ ರತ್ನ ಸಿಂಹಾಸನದಲ್ಲಿ ಹರಿಹರ ಬುಕ್ಕರೆಂಬಿರ್ವರ್ಸಹೋದರರೊಳ್ ಪಿರಿಯನಾದ ಹರಿಹರರಾಯಂಗೆ ಪಟ್ಟಮಂ ಕಟ್ಟಿಸಿ, ಪಂಪಾಕ್ಷೇತ್ರಮಾರಭ್ಯ ಕೃಷ್ಣವೇಣೀಪರ್ಯಂತಮಾದ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆಲ್ಲಂ ಶ್ರೀವಿರೂಪಾಕ್ಷನೆ ಕರ್ತೃನೀವಾಸ್ವಾಮಿಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಒಪ್ಪಮಂ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಆ ಸ್ವಾಮಿಯಲ್ಲಿ ಪರಮಭಕ್ತಿಯೊಳ್ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಸದ್ಧರ್ಮದಿಂ ರಾಜ್ಯಪ್ರತಿಪಾಲನಂಗೆಯ್ಯುವುದೆಂದು ನಿಯಾಮಿಸಿ ನಿಲಿಸಿ, ಆ ಬಳಿಕಂ ತಾವು ರೇವಣಸಿದ್ಧೇಶ್ವರನೆಂಬ ಗಣಾಧೀಶ್ವರನಿಂ ಚಂದ್ರಮೌಳೀಶ್ವರನೆಂಬ ಲಿಂಗಮಂ ಪಡೆದು ಶೃಂಗಪುರವರಕ್ಕೈತಂದಾಮಠದೊಳ್ನಿಂದು ಕೆಲಕಾಲಂ ವರ್ತಿಸುತ್ತುಮಿರ್ದು ಮುಕ್ತರಾದರ್.

ಆ ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯರ ತರುವಾಯ ಚಂದ್ರಶೇಖರಭಾರತೀಂದ್ರರ್, ಆ ತರುವಾಯ ನೃಸಿಂಹಭಾರತಿಗಳ್, ಆ ತರುವಾಯ ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಭಾರತಿಗಳ್, ಆ ತರುವಾಯ ಶಂಕರಭಾರತಿಗಳ್, ಆ ತರುವಾಯ ಚಂದ್ರಶೇಖರಭಾರತಿಗಳ್,[1] ಆ ತರುವಾಯ ನೃಸಿಂಹಭಾರತಿಗಳ್, ಆ ತರುವಾಯ ಪುರುಷೋತ್ತಮಭಾರತಿಗಳ್, ಆ ತರುವಾಯ ರಾಮಚಂದ್ರ ಭಾರತಿಗಳ್, ಆ ತರುವಾಯ ನೃಸಿಂಹಭಾರತಿಗಳ್,[1] ಆ ತರುವಾಯ ಮತ್ತಂ ನೃಸಿಂಹಭಾರತಿಗಳ್, ಆ ತರುವಾಯ ಅಭಿನವ ನೃಸಿಂಹಭಾರತಿಗಳ್, ಆ ತರುವಾಯ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದಭಾರತಿಗಳ್, ಆ ತರುವಾಯ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದಭಾರತೀಸ್ವಾಮಿಗಳ ಕರಕಮಲಸಂಜಾತರಾದ ಅಭಿನವಸಚ್ಚಿದಾನಂದ ಭಾರತಿಗಳ್.

ಇಂತಪ್ಪ ಅಭಿನವಸಚ್ಚಿದಾನಂದಭಾರತೀಸ್ವಾಮಿಯವರಂ ಈಶ್ವರ ಸಂವತ್ಸರದ ಮಾರ್ಗಶಿರ ಬಹುಳ ೧೦ ಯೊಳ್ ‖ ೫

1 ಈ ನಾಲ್ಕು ಹೆಸರುಗಳು (ಕ) ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿಲ್ಲ.

ಭಾವಿಸೆಬರ್ಪೆ ನಾಮದ
ಚಾವಡಿಗೈತಂದು ನಿಂದು ಕರದೊಯ್ದೊಲವಿಂ ।
ದಾವಿಲಸಿತವಹ ಬಣ್ಣದ
ಚಾವಡಿಯೊಳ್ಬೀಟಗೊಂಡು ಪರವೋತ್ಸವದಿಂ ॥ ೬

ನೆರೆಯುಚಿತವಾದ ಮಿಗಿಲುಡು
ಗೊರೆಗಳನಿತ್ತವರನೈದೆ ಸನ್ಮಾನಿಸಿಯಾ ।
* ದರಿಸಿ ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟು ಬಳಿಕಂ
ವರವೃಷವನದೆಡೆಯನೈದೆ ಶೃಂಗರಿಸುತ್ತುಂ ॥ ೭

ನೆರೆ ರಮ್ಯವಾಗಿ ಸತತಂ
ಮಿರುಪಾ ಸ್ಥಳಕಾ ಯತೀಂದ್ರನಂ ಕರೆದೊಯ್ದಾ ।
ದರದಿಂ ಭಿಕ್ಷವನಾಗಿಸಿ
ಪಿರಿದೆನೆ ಸಂತುಷ್ಟಿವಡಿಸಿ ಕಳುಪಿ ಬಳಿಕ್ಕಂ ॥ ೮

ಪುರದೊಳ್ ಪ್ರತಿದಿನಗಳೊಳಂ
ಗುರಿಕಾರರಿನೆಸೆವ ಪರದರಿಂದಂ ಹೆಜ್ಜೇ ।
ಬರಿನುರುಭಿಕ್ಷವನಾಗಿಸಿ
ನೆರೆ ಸಂತಸವಡಿಸಿದಳ್ದಲಾ ಯತಿವರನಂ ॥ ೯

ಮತ್ತಮದಲ್ಲದಾ ತರುವಾಯಿಯೊಳಾ ಸ್ವಾಮಿಗಳ ತ್ಯಂತದಿವ್ಯ ಮಾದ ಸ್ಫಟಿಕಲಿಂಗಮುಮಂ ಅನರ್ಘ್ಯರತ್ನ ಖಚಿತಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಮೂರ್ತಿಯುಮಂ ಪದಕತಾಳಿಸರಪಣಿಸಹಿತಂ ಶಿವಾರ್ಪಿತವಾಗಿ ಧಾರೆಯ ನೆರೆದು ಮತ್ತಮಾದೇವರ್ಗೆಪ್ಪತ್ತುನಾಲ್ಕುವರಹದ ಭೂಸ್ವಾಸ್ಥೆಯಂ ನಿರೂಪಮಂ ಬರೆಸಿತ್ತು ಮತ್ತಮಂತುಮಲ್ಲದೆ, ಶೃಂಗಪುರದ ಮಠ ಕ್ಕೋಸುಗಂ ತನ್ನ ಭಕ್ತಿಯಿಂ ಬೇರೆ ಮುನ್ನೂರ್ವರಹದ ಭೂಸ್ವಾಸ್ಥೆಯಂ ಶಿವಾರ್ಪಿತವಾಗಿ ಉತ್ತಾರಮಂ ಮಾಡಿಸಿ, [1] ಅಕಾಲಚಕ್ರದೊಳ್ ಕೊಳುತ್ತಿದ್ದುತ್ತಾರ ಪಗುದಿಯಂ ಬಿಡಿಸಿ, ಆ ಮಠದ ರುಣಭಾರಕ್ಕಂ

[1] ಅರಮನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ವುತ್ತಾರ ಪಗುದಿಯಂ ಬಿಡಿಸಿ (ಕ)

ಉಚಿತವರಿತು ಖಂಡಿತಕಾಯಕಂಗಳಂ ಮಾಡಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಮೇಲೆನಿಪ್ಪ
ಡುಗೊರೆಯುಚಿತಮುಂತಾದುಪಚಾರಂಗಳಿಂ ಪಿರಿದು ಸನ್ಮಾನಿಸಿ ಸಂತಸಂ
ಬಡಿಸಿ ತೆರಳ್ಚಿ ಕಳುಪಿದಳಂತುಮಲ್ಲದೆಯುಂ ॥

* ಅಡಸಿದಾರೆಯರ ಘೋಜಂ

ಕಡೆದೆಗೆಸುತೆ ವೀರಭದ್ರಪೇಂದ್ರನ ಮುಖದಿಂ ।
ಪಡುಗಡಲೆಡೆಯೊಳಗೊಪ್ಪುವ
ಮಿಡಿಜೆಯ ಕೋಂಟೆಯನೆ ಮುಗುಳ್ ತಾಂ [1] ವಶಗೈದಳ್ ॥ ೧೦

ಈ ವೀರಮ್ಮಾಜಿ ಸೋಮಶೇಖರನಾಯಕರ ರಾಜ್ಯವಾಳಿದುದು ಈಶ್ವರಸಂವತ್ಸರದ ಶ್ರಾವಣ ಬಹುಳ ೪ ಯಾರಭ್ಯ ಚಿತ್ರಭಾನು ಸಂವತ್ಸರದ ಮಾಘ ಶುದ್ಧ.... ವರೆಗೆ ವರ್ಷ ೪ ತಿಂಗಳು ೬ ಪರ್ಯಂತಂ [2]

ದ್ವಾದಶಾಶ್ವಾಸಂ ಸಂಪೂರ್ಣಂ

ಶಕವರ್ಷ ೧೬೮೪ನೆಯ ಚಿತ್ರಭಾನು ಸಂವತ್ಸರದ ಮಾಘ ಶುದ್ಧ ೪ ಯೊಳ್ ನಗರಸಂಸ್ಥಾನಂ ವಿಸ್ಖಲಿತಮಾಯ್ತು. ಈ ಶಿವಭಕ್ತರ ಸಂಸ್ಥಾನಂ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಸಮಾಪ್ತಂ.

ಕೆಳದಿನೃಪವಿಜಯಂ ಸಂಪೂರ್ಣಂ.

ಮಂಗಳಮಸ್ತು.

---

1 ತಾಂ ವಶಗೈದು ಸುಖದಿಂದಿರ್ದರ(ಕ)

2 ಶಕವರ್ಷ ೧೬೮೪ನೆಯ ಚಿತ್ರಭಾನು ಸಂವತ್ಸರದ ಮಾಘ ಶುದ್ಧ ೯ ವರೆಗೆ ವರ್ಷ ೪ ತಿಂಗಳು ೪ ದಿನ ೧೯ ಪರಿಯಂತ್ರ; ಶಿವಭಕ್ತರ ಸಂಸ್ಥಾನ ಸಮಾಪ್ತಿ; ಆ ತರುವಾಯ ಮ್ಲೇಂಛರ ಹೈದರುನವಾಬು ಶುಭಕೃತು ಸಂವತ್ಸರದ ಫಾಲ್ಗುಣ ಶುದ್ಧ ೧೪ವರೆಗೆ ವರ್ಷ ೨೦ ತಿಂಗಳು ೧ ದಿನ ೬ ಪರಿಯಂತ್ರ; ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣದ ರಾಜ ಆಳಿದ ಅನಂತರ ಮೈಸೂರವರಿಗೆ ಸೇರಿತು. ಸಮಾಪ್ತ. ಮಂಗಳ. (ಕ)

